

Institut
Memòria
d'Estudis
CVRS 2010-2011
Catalans

Institut

Memòria

d'Estudis

CVRS 2010-2011

Catalans

I

Memòria

'E

2010-2011

C

© Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Text revisat lingüísticament
per la Unitat de Correcció
del Servei Editorial de l'IEC

Disseny gràfic d'Enric Satué

Compost per Fotoletra, SA

Imprès a Service Point FMI, SA

Dipòsit Legal: B 15575-2016

Índex

15 **Presentació**

19 **I. Òrgans de govern**

- 19 El Ple
 - 19 Equip de Govern
 - 19 Consell Permanent
 - 20 Consells de govern de les seccions
 - 20 Secció Històrico-Arqueològica
 - 20 Secció de Ciències Biològiques
 - 20 Secció de Ciències i Tecnologia
 - 21 Secció Filològica
 - 21 Secció de Filosofia i Ciències Socials
 - 21 Presidents de les societats filials
 - 24 Estructura administrativa
 - 25 Nòmina del personal
-

27 **II. El Ple**

- 27 Resum de les sessions plenàries i dels debats
- 44 Declaracions institucionals
- 47 Els membres
 - 47 Nous membres
 - 47 Secció Històrico-Arqueològica
 - 47 Vicenç Beltran i Pepió
 - 50 Secció de Filosofia i Ciències Socials
 - 50 Jaume Casals i Pons
 - 53 Josepa Cucó i Giner
 - 55 Carles-Enric Riba i Campos
 - 58 Xavier Vives i Torrents
 - 60 Montserrat Guibernau i Berdun
 - 63 Secció Filològica
 - 63 Denise Boyer

67	Secció de Ciències Biològiques
67	Ramon Bartrons i Bach
69	Lluís Ferrer i Caubet
71	Joan Josep Guinovart i Cirera
73	Joan Viñas i Salas
77	Secció de Ciències i Tecnologia
77	Miquel Canals i Artigas
80	Àngel Messeguer i Peypoch
83	Antoni Olivé i Ramon
85	Membres emèrits
85	Secció de Ciències Biològiques
85	Jordi Vives i Puiggròs
86	Secció de Ciències i Tecnologia
86	Francesc Serra i Mestres
87	Secció Filològica
87	Joaquim Mallafre i Gavaldà
88	Secció de Filosofia i Ciències Socials
88	Joan Becat i Rajaut
89	Isidre Molas i Batllori
90	Necrologies
90	Robert B. Tate
94	Juan Vallet de Goytisolo
97	Joan Triadú i Font
100	Joan Solà i Cortassa
102	Manuel Riu i Riu
107	Oriol Riba i Arderiu
109	Joan Vernet i Ginés
113	Heribert Barrera i Costa
117	Nòmina de membres
117	Membres numeraris i emèrits
119	Membres corresponents
<hr/>	
121	III. Les seccions
122	Secció Històrico-Arqueològica
122	Crònica

125	Membres
131	Secció de Ciències Biològiques
131	Crònica
135	Membres
140	Secció de Ciències i Tecnologia
140	Crònica
143	Membres
147	Secció Filològica
147	Crònica
158	Membres
164	Secció de Filosofia i Ciències Socials
164	Crònica
166	Membres

171 **IV. Memòria econòmica**

191 **V. Activitat institucional**

191	Inauguració del curs
191	Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans
196	Lliçó inaugural
196	Malalties infeccioses transmèses per l'aigua: passat, present i futur, <i>per Joan Jofre i Torroella</i>
218	Convenis de col·laboració
221	Representació en institucions
221	Institucions d'àmbit català
222	Institucions d'àmbit estatal
222	Institucions d'àmbit internacional
223	Patronats
224	Caixes d'estalvis
225	Intervencions institucionals
225	Visitants il·lustres
227	Assistència a actes, visites i missions institucionals
241	Discurs institucional
247	Premis i distincions

249	Delegacions
249	Delegació de Perpinyà
251	Delegació de Castelló
253	Delegació de Lleida
253	Delegació d'Alacant
256	Delegació de València
258	Delegació de Palma
<hr/>	
259	VI. Activitat de recerca
259	Programes de recerca
259	Secció Històrico-Arqueològica
259	Base de dades de monuments commemoratius de Catalunya
259	Catalunya Carolíngia
260	Corpus de Trobadors
260	Corpus documental de les relacions internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó
261	Corpus textual de la Catalunya del Nord: Catàleg d'Impresos Rossellonesos
262	Epigrafia del <i>conventus Tarraconensis</i> nord. La presència del poder imperial en el <i>conventus Tarraconensis</i> i en la zona sud de la província <i>Gallia Narbonensis</i>
262	Escassetats, caresties, fams i mortaldats a Catalunya a l'edat mitjana. Estudi i corpus documental
264	Forma Orbis Romani - Forma Conventus Tarraconensis
266	La justícia a la Catalunya medieval
266	Llibres de matrícula de les insaculacions (llibres de l'ànima) de la ciutat de Barcelona (1498-1713)
267	Materials prehistòrics de Serinyà
268	Recerca arqueològica de la ciutat romana de <i>Iesso</i> (Guissona). Recerca arqueològica
269	Repertori de manuscrits catalans 1474-1714
271	Secció de Ciències Biològiques
271	Biodiversitat dels fongs i líquens dels Països Catalans
271	Corpus ictionímic del català
272	Flora i cartografia de briòfits
272	Flora i cartografia de les plantes i la vegetació

- 273 Galeria de científics catalans
- 273 Estudi dels continguts d'amines biògenes com a indicadors de la qualitat higiènica dels formatges i embotits crus i adobats llestos per al consum de venda a Catalunya
- 275 Impacte del grau de pertorbació en la biodiversitat dels boscos de Catalunya
- 276 Els instruments científics dels Països Catalans. Un catàleg col·lectiu del patrimoni científic català
- 277 Un segle de biociències en català: els congressos de metges i biòlegs de llengua catalana (1913-2004). Publicació digital i estudis històrics i temàtics
- 279 Secció de Ciències i Tecnologia
- 279 Diccionari de ciència i tecnologia
- 279 Disseny d'una xeremia barítona (baríton) com a complement de la tenora i el tible
- 280 Llibre blanc de la recerca matemàtica a Catalunya
- 281 LLISCAT. Base de dades d'esllavissades de Catalunya i Andorra
- 282 Matemàtiques a l'abast: de l'alemany al català (II)
- 283 Observació i monitorització de paràmetres físics a escala regional amb nous sensors radar de banda ampla multiplataforma
- 283 Protecció de sòls
- 284 Servei d'Arxius de Ciència: consolidació i expansió
- 285 Secció Filològica
- 285 Atlas Lingüístic del Domini Català
- 285 Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català antic
- 286 Diccionari del Català Contemporani (DCC): *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDL) (DDL)
- 287 Diccionari temàtic dels italianismes en la llengua catalana
- 288 L'espai segons el veien i el pensaven els grecs
- 289 Estudi previ a l'edició de les obres completes de Lluís Nicolau d'Olwer
- 289 Estudis Romànics
- 289 Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae
- 290 L'Alguer com a enclavament lingüístic: codis, ideologies de la llengua, processos sociolingüístics
- 291 Llengua i territori a Ponent i l'alt Pirineu (II). El patrimoni etnolingüístic al Pirineu i Prepirineu occidentals i al nord de la Franja
- 291 NEOXOC: desenvolupament d'una xarxa d'observatoris de neologia de les varietats geolèctals del català

- 292 Obra completa de Santiago Rusiñol. Recopilació, edició, estudi i publicació
- 292 Obres completes de Pompeu Fabra
- 293 Projecte de recerca i codificació de la llengua de signes catalana (LSC)
- 293 Publicació de l'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona
- 294 La revernacularització del català a la ciutat de València
- 294 Vocabulari de la llengua catalana medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain
- 295 Xarxa d'observatoris de neologia de les varietats geolèctals del català
- 296 Secció de Filosofia i Ciències Socials
- 296 Cartografia catalana de l'edat moderna: evolució, cartometria, art
- 296 Catàleg històric general de la premsa en català (I): l'eclosió de les publicacions (1810-1898)
- 297 Evolució dels paisatges mediterranis de ribera
- 298 L'exili del magisteri de Catalunya a causa de la Guerra Civil
- 298 Mobilitat laboral i trajectòries socials de les dones immigrants llatinoamericanes a Catalunya
- 299 Presència, producció científica i estatus de les dones a l'acadèmia: la geografia a les universitats públiques dels Països Catalans
- 300 Cartografia catalana dels segles XVI i XVII
- 300 Competència lingüística i rendiment acadèmic en aules amb diversitat lingüística i cultural
- 300 Estructures d'implicació educativa de les famílies immigrades i efectes en la motivació i autoregulació de l'estudi com a claus de l'èxit escolar
- 300 La formació i organització geohistòrica del territori català
- 300 El periodisme científic als Països Catalans: mapa de situació i perspectives de futur
- 300 Recerca i catalogació del patrimoni historicoeducatiu de Catalunya
- 300 Tendències de la catalanitat (vies d'identificació)
- 300 Vint-i-cinc anys d'integració de Catalunya a la Unió Europea
- 301 Centres de recerca
- 301 Centres propis
- 301 Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF)
- 302 Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)
- 305 Càtedra UNESCO de Llengües i Educació
- 312 Laboratori de Fonètica
- 314 Centres vinculats

- 314 Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)
 - 314 Centre de Recerca Matemàtica (CRM)
 - 315 Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC)
 - 315 Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
 - 317 Oficines
 - 317 Oficina d'Assessorament Lingüístic
 - 317 Oficina de Gramàtica
 - 320 Oficina d'Onomàstica
 - 323 Oficines Lexicogràfiques
 - 327 Oficina d'Assessorament Històric
 - 330 Secretaria Científica
-

337 VII. Assessorament, promoció i difusió de la recerca

- 337 Assessorament
 - 337 Observatori de la Recerca
 - 340 Xarxa CRUSCAT (Coneixements, Representacions i Usos del Català) de l'IEC
 - 342 Organismes administratius en els quals l'IEC té assessors
 - 344 Promoció
 - 344 Premis i borses d'estudi
 - 353 Relació d'activitats científiques organitzades, promogudes o acollides per l'IEC
 - 414 Difusió
 - 414 Servei de Documentació i Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans
-

417 VIII. Societats filials

- 418 Institució Catalana d'Història Natural
- 430 Societat Catalana de Biologia
- 436 Societat Catalana de Filosofia
- 441 Societat Catalana de Física
- 449 Societat Catalana de Química
- 459 Societat Catalana de Matemàtiques
- 466 Societat Catalana de Geografia
- 472 Societat Catalana d'Estudis Històrics
- 474 Societat Catalana d'Estudis Jurídics
- 476 Societat Catalana d'Economia

- 478 Associació Catalana de Sociologia
- 480 Societat Catalana d'Estudis Litúrgics
- 482 Societat Catalana de Musicologia
- 485 Amics de l'Art Romànic
- 492 Societat Catalana de Pedagogia
- 494 Societat Catalana d'Estudis Clàssics
- 497 Societat Catalana d'Estudis Numismàtics
- 501 Societat Catalana d'Ordenació del Territori
- 503 Societat Catalana de Sociolingüística
- 506 Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana
- 508 Institució Catalana d'Estudis Agraris
- 512 Societat Catalana de Comunicació
- 514 Societat Catalana de Llengua i Literatura
- 517 Societat Catalana de Tecnologia
- 521 Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica
- 524 Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
- 527 Societat Catalana d'Estudis Hebraics
- 529 Societat Catalana de Terminologia

531 **IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC**

- 531 Fundacions
 - 531 Fundació Ferran Sunyer i Balaguer
 - 532 Fundació Mercè Rodoreda
- 534 Entitat vinculada
 - 534 Biblioteca de Catalunya
- 535 Entitats adherides
 - 535 Institut Menorquí d'Estudis
 - 535 Institut d'Estudis Eivissencs
- 536 Altres vinculacions
 - 536 Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes
 - 536 North American Catalan Society
 - 537 Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

539	X. Publicacions
539	Portal de revistes científiques
539	Monografies
544	Obres vinculades a l'Institut d'Estudis Catalans
545	Publicacions periòdiques
547	Resum de títols editats (2006-2010)
547	Donacions de publicacions
551	Intercanvi de publicacions
552	Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi

Presentació

El curs acadèmic 2010-2011 ha estat un curs intens, marcat d'entrada per una bona notícia. L'11 de setembre de 2010, amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, el Govern de la Generalitat va atorgar a l'Institut el seu més alt guardó: la Medalla d'Or, amb què s'ha reconegut la tasca de la nostra institució per una de les seves principals virtuts, la de ser acadèmia de les ciències i les humanitats i, alhora, constituir un centre fonamental de recerca. És un bon auguri, juntament amb el que prové de les últimes negociacions amb els representants del Govern en relació amb el contracte programa, malgrat la delicada situació econòmica en què es continua trobant l'economia catalana, espanyola i europea. La tasca de recerca i projecció acadèmica que l'Institut duu a terme continua sent tan important com necessària. Per aconseguir-la caldrà afrontar els temps difícils treballant amb escreix com s'ha fet fins ara.

Un altre fet que ha marcat el curs ha estat la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut de Catalunya, que ha fet sortir els catalans al carrer per defensar els drets del país. Les institucions que formem part del context cívic i cultural català ens hem unit per defensar tot el que com a país ens va costar tant d'aconseguir. En aquest sentit, l'Institut

ha organitzat unes jornades de debat per analitzar les conseqüències de la sentència per a l'ordenament jurídic del català, en què han participat experts de l'àmbit de la lingüística, la jurisprudència i la ciència política.

L'Institut, des dels seus inicis, té l'interès primordial de fer avançar el coneixement cívic de la ciència. Durant aquest curs, ha eixamplat la seva presència en els territoris de llengua catalana amb l'obertura d'una nova seu a Palma, a l'edifici de Can Oleo. També s'han dut a terme congressos de gran abast sobre les portalades romàniques des de perspectives diverses i sobre la música de l'edat mitjana i el Renaixement. Cal destacar el paper de la música al llarg d'aquest curs, ja que ens ha acompanyat amb concerts en gairebé tots els actes principals organitzats per la Presidència, com per exemple el Concert de Nadal, dedicat a la memòria d'Isaac Albéniz. D'altra banda, el 2011 ha estat proclamat Any Internacional de la Química (AIQ) per les Nacions Unides. Per commemorar-lo, la Societat Catalana de Química, filial de l'Institut, ha organitzat activitats com són l'acte inaugural, celebrat a la Casa de Convalescència; el concurs i la publicació del calendari *Quins elements!*; la presentació de l'AIQ al Parlament, i l'Experiment Global de l'Any Internacional de la Química sobre l'aigua,

amb la col·laboració de diverses institucions. Com cada any s'ha organitzat la jornada de portes obertes a l'Institut d'Estudis Catalans, en què durant tot el dia es pogueren visitar els espais de la Casa de Convalescència i seguir visites guiades per a l'exposició «Marie Curie, 1867-1934».

Fa uns quants anys que l'Institut es va proposar intensificar la seva internacionalització mitjançant intercanvis i aliances. Aquest curs s'ha continuat fent via per aquest camí; l'Acadèmia de Finlàndia, que representa un dels països científicament més avançats del món, va fer una visita oficial a la nostra, com a acadèmia europea germana, el mes de desembre de 2010.

El curs 2010-2011 es va obrir amb la lliçó inaugural de Joan Jofre i Torroella, membre de la Secció de Ciències Biològiques, intitulada «Malalties infeccioses transmises per l'aigua: passat, present i futur». L'acte inaugural fou presidit per l'abat de Montserrat, Josep M. Soler, que va fer un parlament centrat, bàsicament, en la relació secular entre l'Abadia de Montserrat i l'Institut. En l'acte es van lliurar les medalles als membres que han passat a la condició d'emèrit i es van esmentar els nous membres incorporats al llarg del curs. La cerimònia es va tancar amb l'actuació musical de La Caravaggia que, amb el títol *Música de joglars i ministres: de Martí l'Humà a la Renaixença*, va interpretar peces del

Barroc i del Renaixement, sota la direcció de Lluís Coll.

L'Institut ha celebrat plens els dies següents: 20 de setembre de 2010 (ordinari); 3 de novembre de 2010 (extraordinari; signatura del contracte programa amb la Generalitat); 15 de novembre de 2010 (ordinari; presentació de l'informe sobre la participació de l'IEC en el projecte «Icones turístiques de Catalunya», del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, per Miquel de Moragas, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials); 13 de desembre de 2010 (ordinari; votació de candidats a membres i pròrroga del pressupost per a l'any 2011); 17 de gener de 2011 (ordinari; presentació de l'Any de la Química, a càrrec de la Societat Catalana de Química); 21 de febrer de 2011 (ordinari; reports de les fundacions); 28 de març de 2011 (ordinari; presentació de nous membres i adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXX Cartell); 9 de maig de 2011 (ordinari; liquidació del pressupost de l'any 2010); 6 de juny de 2011 (ordinari), i 27 de juny de 2011 (ordinari; votació de candidats a membres).

Durant el curs 2010-2011, l'Institut d'Estudis Catalans ha fet pública la declaració institucional següent: «Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català» (3 de febrer de 2011).

L'activitat científica de l'Institut i de les societats filials ha estat intensa i

variada. L'Institut ha acollit, ultra les activitats ordinàries de les seves seccions i filials, un nombre cada cop més gran de jornades, conferències, simposis i congressos organitzats per entitats científiques i acadèmiques diverses, que solliciten dur-les a terme en el marc de la seu institucional.

Pel que fa a les publicacions, cal recordar que l'Institut és la primera editorial científica del país, pel nombre de llibres i revistes que edita al cap de l'any. Al llarg d'aquest curs ha publicat més d'un centenar de títols. I, d'altra banda, l'Institut d'Estudis Catalans manté intercanvis amb unes cent setanta institucions científiques i acadèmies nacionals i internacionals; a banda d'aquestes institucions, també es gestionen els intercanvis de les societats filials.

Durant el curs han estat nomenats nous membres numeraris Vicenç Beltran i Pepió (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica); Ramon Bartrons i Bach, Lluís Ferrer i Caubet, Joan Josep Guinovart i Cirera i Joan Viñas i Salas (adscriu a la Secció de Ciències Biològiques); Miquel Canals i Artigas, Àngel Messeguer i Peypoch i Antoni Olivé i Ramon (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia), i Jaume Casals i Pons, Josepa Cucó i Giner, Carles-Enric Riba i Campos i Xavier Vives

i Torrents (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), i nous membres corresponents Denise Boyer (adscriu a la Secció Filològica) i Montserrat Guibernau i Berdun (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials). La vàlua intel·lectual i científica d'aquestes dues membres reforça encara més la de la nostra acadèmia.

L'Institut ha hagut de lamentar el traspàs del membre emèrit Joan Triadú i Font (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), del membre emèrit Joan Solà i Cortassa (adscriu a la Secció Filològica i vicepresident de l'IEC), del membre emèrit Manuel Riu i Riu (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), del membre corresponent Robert B. Tate (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica), del membre emèrit Oriol Riba i Arderiu (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia), del membre corresponent Juan Vallet de Goytisoló (adscriu a la Secció de Filosofia i Ciències Socials), del membre emèrit Joan Vernet i Ginés (adscriu a la Secció Històrico-Arqueològica) i del membre emèrit Heribert Barrera i Costa (adscriu a la Secció de Ciències i Tecnologia). A tots ells, el nostre record més sincer i emotiu.

JOANDOMÈNEC ROS
Secretari general

I. Òrgans de govern

El Ple

El Ple és l'òrgan sobirà de l'Institut d'Estudis Catalans. És constituït pels membres numeraris, els emèrits i els presidents de les societats filials.

Els membres formen les seccions, que, des del 25 de setembre de 1989, són les cinc següents: Secció Històrico-Arqueològica, Secció de Ciències Biològiques, Secció de Ciències i Tecnologia, Secció Filològica i Secció de Filosofia i Ciències Socials. (Vegeu el capítol III, «Les seccions».)

Equip de Govern

L'Equip de Govern assisteix el president en les seves funcions executives i administratives.

President:	Salvador Giner de San Julián
Vicepresident primer:	Joandomènec Ros i Aragonès
Vicepresident segon:	Joan Solà i Cortassa († 27.10.2010) Mariàngela Vilallonga Vives (des del 28.10.2010)
Secretari general:	Romà Escalas i Llimona

Consell Permanent

El Consell Permanent actua per delegació del Ple i exerceix el govern de la corporació. És format per l'Equip de Govern i els presidents de les cinc seccions.

Presidents de les seccions:	Maria Teresa Ferrer i Mallol <i>(Secció Històrico-Arqueològica)</i> Francesc Gonzàlez i Sastre <i>(Secció de Ciències Biològiques)</i> David Serrat i Congost <i>(Secció de Ciències i Tecnologia)</i>
-----------------------------	---

Isidor Marí i Mayans

(Secció Filològica)

Josep González-Agàpito i Granell

(Secció de Filosofia i Ciències Socials)

Consells de govern de les seccions

Les seccions de l'IEC es corresponen amb grans unitats temàtiques de la ciència i la tecnologia. Són regides per un consell de govern format per un president, un vicepresident, un secretari i un tresorer.

Secció Històrico-Arqueològica

Presidenta:	Maria Teresa Ferrer i Mallof
Vicepresident:	Josep Massot i Muntaner
Secretari:	Joaquim Garriga i Riera
Tresorer:	Romà Escalas i Llimona (fins al 25.11.2009) i Albert Balcells i González (des del 26.11.2009)

Secció de Ciències Biològiques

President:	Francesc González i Sastre
Vicepresident:	Abel Mariné i Font
Secretari:	Jordi Lleonart i Aliberas
Tresorer:	Joaquim Gosálbez i Noguera

Secció de Ciències i Tecnologia

President:	David Serrat i Congost
Vicepresident:	Francesc Serra i Mestres
Secretari:	Lluís Jofre i Roca
Tresorera:	Pilar Bayer i Isant

A partir de l'1 de gener de 2011, l'equip restà configurat de la manera següent:

President:	David Serrat i Congost
Vicepresident:	Francesc Serra i Mestres

Eduard Arruga i Valeri
(des del 2.12.2010)

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Presidenta: Montserrat Jufresa i Muñoz

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

President: Pere Casanellas i Bassols

Societat Catalana d'Estudis Històrics

President: Jaume Sobrequés i Callicó

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

President: Josep Cruanyes i Tor

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

President: Miquel dels Sants Gros i Pujol

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

President: Miquel Crusafont i Sabater

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Presidenta: Mònica Rius Piniés

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Presidenta: Margarita Castañer i Vivas

Societat Catalana de Biologia

President: Lluís Tort i Bardalet

Societat Catalana de Comunicació

Presidenta: Rosa M. Franquet i Calvet

Societat Catalana de Filosofia

President: Ignasi Roviró i Alemany

Societat Catalana de Física

President: Josep Enric Llebot Rabagliati

Societat Catalana de Geografia

President: Francesc Nadal i Piqué

Societat Catalana de Llengua i Literatura

President: August Bover i Font

Societat Catalana de Matemàtiques

President: Carles Perelló i Valls
(fins al 24.11.2010)
Joan de Solà-Morales
(des del 25.11.2010)

Societat Catalana de Musicologia

President: Joaquim Garrigosa i Massana

Societat Catalana de Pedagogia

President: Martí Teixidó i Planas

Societat Catalana de Química

President: Romà Tauler i Ferré

Societat Catalana de Sociolingüística

President: Joaquim Torres i Pla

Societat Catalana de Tecnologia

President: Josep M. Fuertes i Armengol

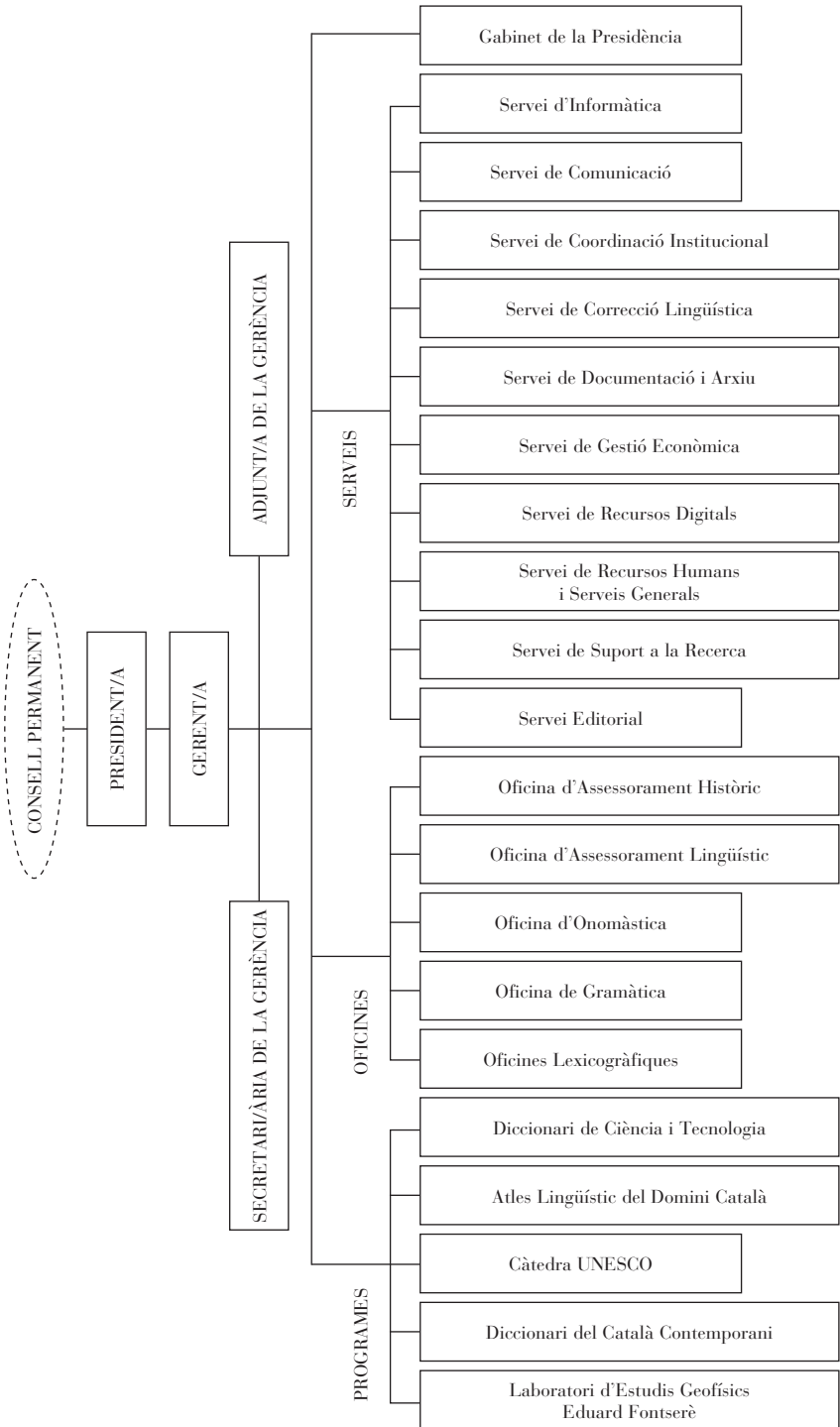
Societat Catalana de Terminologia

President: Jaume Martí i Llobet

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

President: Salomó Marquès i Sureda

Estructura administrativa

Nòmina del personal

Víctor Acedo Matellán
Sara Adell i Roura
Carme Aguilar i Delgado
Francesc Albar Fonte
Marc Alcalà i Borrell
Llorenç Arguimbau Vivó
Marcel·la Artís Guillén
M. Teresa Balagué i Sort
Marta Balasch Guerrero
M. Rosa Ballester i Vallès
M. del Mar Batlle Gutiérrez
Blanca Betriu Recha
Gemma Boada Pérez
Josep M. Boixareu i Cortina
Marta Breu Díez
M. Cristina Busto i Menéndez
Ferran Cabellos Romero
Laia Campamà Mormeneo
Eduard Campos Jiménez
Laia Castanyer i Teixidó
M. Lluïsa Castellón i Molina
Mercè Castells i Baldrich
Aldara Cervera Pérez
Anna Chamizo i Tarté
Albert Clavero Arnau
M. Àngels Codina Relat
Irene Comas i Alsina
Ramon Corbella Bosch
Omar Costa Liébana
Miquel de la Rosa Lorente
Josep Maria Domènech i Gibert
Fàtima Duarte i Ortega
Marta Ejarque Pavia
Antoni Escolà i Banqué

Eva Faustino Vidal
Judith Feliu Cortès
F. Xavier Ferré i Mariscot
Antònia Ferrer i Gràcia
Núria Florit Robusté
Marta Folia i Campos
Anna Font Reñé
Carla Fontclara Serrallonga
Imma Fradera i Castillo
M. Rosa Franquesa i Bonet
Núria Fuster i Postico
Mariàngels Gallego i Ribó
Eva Gil Bel
Georgina Goberna Baradat
Míriam Gregori Sebastià
Cristina Guirado Gil
Núria Jolis i Masjuan
Maria S. Julià i Obrador
Elvira Juncosa Roman
Robert Latorre Soto
Ester Llópez Llongarriu
Lídia Lluís Gavalda
Sílvia López i Caballer
Daniel Luján Cazalilla
Pau Maré Soler
Mercè Martí Bassols
Ramon Martínez i Gil
M. Àngels Martínez Salom
Josep M. Mestres i Serra
Eulàlia Miret i Raspall
Pere Montalat i Buscató
Mercè Montaña i del Agua
Isabel Moreno Yuste
Isabel Munujos i Sala

Santiago Muxach Riubrogent
Jaume Nogueroles i Segura
Bernat Oliver Majó
David Ordóñez i Garcia
Rafel Palanques Baiget
Josep Maria Palau Baduell
M. del Mar Palomo Delgado
Manuel Pascual i Rodríguez
Miquel Payrot
Berta Pedemonte Miquel
Jordi Pedrola Bort
Anna Peñalver Bermudo
Lliris Picó Carbonell
Mar Pongiluppi Gomila
Ester Prat i Alsina
Gemma Pujol Vallès
Joan Anton Rabella i Ribas
Núria Reixach Boada
Jordi Ribas i Bisbal
Marina Rifà i Morell
Sandra Rigall Méndez
Montserrat Rius Mentuy
Roser Rodríguez Vila
Xavier Rofes i Moliner
Núria Roma i Peix
Montserrat Roma Uguet

Aina Rusca Mestre
M. Teresa Sadurní i Villaronga
Francesc Salvador Carvajal
Jaume Salvanyà Cristòbal
Maite Sánchez i Riera
Maria Sanclement Aracil
Roser Sanromà i Borrell
Carolina Santamaria i Jordà
Nicole Skinner Pendleton
Lluís Maria Sol i Salvadó
Lourdes Sola López
Joan Soler i Bou
M. del Mar Tapia Jiménez
Maria Torras i Bozzo
Montserrat Torras Conangla
Xavier Torrents Casas
Joana Torres Bosch
Albert Torres Sanglas
Carme Vallès Foz
Marta Viñuales i Granel
Enkeleda Xhelo Çomo

Aquesta és la relació de persones que formen la nòmina de l'IEC el 31 d'agost de 2011.

II. El Ple

Resum de les sessions plenàries i dels debats

Durant el curs 2010-2011, el Ple es reuní deu vegades. A continuació presentem un breu resum de cada sessió.

Ple del dia 20 de setembre de 2010 (ordinari)

- Informe de la Presidència
- Assumptes de la Secretaria General

Hi assisteixen cinquanta-vuit membres i onze presidents de societats filials.

Del seu informe, el president destaca les activitats següents, dutes a terme des del darrer Ple: la publicació d'una declaració institucional amb referència a la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya (vegeu *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català*); la celebració d'una reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef d'Ecologia, al Palau de la Generalitat; la celebració d'una reunió del Consell Interacadèmic al Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona; la visita de Bartomeu Llinàs, conseller de Cultura i Educació del Govern de les Illes Balears; l'assistència del president a una reunió extraordinària del Patronat de la Fundació FC Barcelona, de la qual és vocal; la celebració, del 16 al 24 d'agost, de la XLII Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent; l'assistència del president a un acte commemoratiu del cinquantè aniversari de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries que se celebrà al Museu Nacional d'Art de Catalunya; l'organització, per part de la Societat Catalana de Sociolingüística —amb el suport de la Presidència de l'IEC i la col·laboració d'Òmnium Cultural—, de l'acte «La llengua catalana i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Anàlisi i perspectives»; l'assistència d'una representació de l'IEC a la Diada de l'Onze de Setembre al peu del monument de Rafael Casanova; la rebuda de la Medalla d'Or de la Generalitat de mans del president de la Generalitat de Catalunya, José Montilla; la visita del conegut i valorat científic britànic James Lovelock a l'IEC; la celebració de la Primera Trobada Matemàtica Catalanosueca, organitzada per la Societat Sueca de Matemàtiques i la Societat Catalana de Matemàtiques, i la participació del president de l'IEC en l'acte de commemoració del 850è aniversari del Reial Monestir de Santes Creus.

El vicepresident Joandomènec Ros presenta globalment la situació econòmica de l'IEC (vegeu capítol IV, «Memòria econòmica»). Explica que l'IEC ha completat tota la documentació requerida per la Generalitat per al contracte programa. Només queden per definir els indicadors referits a la recerca, que serviran per a avaluar el procés dels programes. Lliurat el document complet als representants de la Generalitat, resten per fixar les quantitats que hi destinarà la Generalitat per als pròxims quatre anys. El vicepresident opina que la situació idònia fóra mantenir el pressupost d'aquest any 2010 amb els increments anuals del cost de la vida.

Joan Solà llegeix un escrit que fa referència a les relacions que representants de l'Institut i de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua han mantingut recentment. El president comunica que la Secció Filològica està al corrent d'aquestes actuacions i fa saber que la Presidència de l'IEC espera, ara, un informe de la Secció sobre les relacions d'ambdues acadèmies.

Manuel Castellet suggereix a la Presidència que dugui a terme una campanya de captació d'obres i candidatures als Premis de l'IEC, a la vegada que demana una revisió a fons del Cartell perquè aquest indicador sigui positiu per a l'Institut.

La vigència del Decret 3118/1976, del 26 de novembre, reconeix que l'Institut té encara valor jurídic. El vicepresident Solà comunica que, recentment, s'ha encarregat un nou informe sobre aquesta qüestió, que és a disposició de tots els membres del Ple.

Ple del dia 3 de novembre de 2010 (extraordinari)

— Signatura del contracte programa amb la Generalitat de Catalunya

En total, hi assisteixen quaranta-dos membres (numeraris i emèrits) i dos presidents de les societats filials.

El president recorda el recent traspàs de Joan Triadú, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i del vicepresident Joan Solà, membre de la Secció Filològica. Demana un minut de silenci en la seva memòria.

El president comença la seva intervenció explicant els motius d'aquesta reunió extraordinària, en què l'Equip de Govern presenta en el Ple la proposta de contracte programa sorgida de les negociacions mantingudes amb la Generalitat de Catalunya, i li demana l'autorització prescriptiva per a poder-lo signar, una vegada que el Consell Permanent de l'IEC n'ha recomanat la signatura. En absència del secretari general, el vicepresident Ros en fa un resum.

El vicepresident Ros fa referència als documents següents: el text del contracte programa, un document explicatiu i uns indicadors de seguiment de les tasques realitzades. El text no és encara definitiu. La Generalitat va demanar de reduir els indicadors d'avaluació. N'hi ha de dos tipus: de seguiment general (aspectes administratius, de recerca, d'assessorament, de difusió, etcètera) i d'estratègics (són els cinc grans programes de recerca i altres projectes d'ampli abast que hi ha encetats).

Pel que fa al finançament, en els primers documents es feia la distinció entre finançament «estructural» i finançament «per programa». Durant la negociació s'ha insistit que tot el que fa l'IEC és estructural, per la qual cosa no té gaire sentit fer aquesta distinció. La Generalitat ha adduït que calia fer-la perquè el que és estructural és el finançament que quedarà garantit per contracte i el finançament per programa pot variar en funció de l'interès dels programes presentats.

Com a consideracions al document, el vicepresident explica que hi ha xifres que no són les desitjades perquè el creixement dels pròxims anys serà petit, però, tot i així, l'IEC podrà funcionar amb aquest pressupost. Hi ha una clàusula que estableix que si l'IPC d'aquests anys supera el 4%, s'aplica al pressupost.

Un altre aspecte és que el repartiment de pressupostos i de programes de recerca continuarà sent potestat de l'IEC i no passarà a dependre d'un ens extern. La comissió que atorgui els programes i els recursos econòmics haurà de ser, però, diferent de la que en faci el seguiment. El vicepresident considera que és millor signar ara el contracte programa que no un conveni per un any. Això donarà més estabilitat a l'Institut.

El president aclareix que el conseller d'Universitats, Empresa i Innovació, Josep Huguet, ha informat que el text és en mans d'una comissió tècnica, que l'avaluarà i hi donarà el vistiplau. Només restarà la signatura del document, la qual es farà abans de les eleccions o en el període immediatament posterior, durant l'etapa de govern en funcions.

S'obre el torn de preguntes i comentaris. Jordi Carbonell felicita la comissió que ha treballat per aquest contracte programa i considera que el text és acceptable i que convé signar-lo.

Joan Martí fa observacions, algunes de fons i d'altres de concreció. Li sembla positiu que s'insisteixi en la necessitat que l'IEC formi part dels pressupostos ordinaris de la Generalitat de Catalunya. Afegeix que hauria de passar el mateix en tots els governs dels territoris de llengua catalana. Finalment, se suma a l'agraïment per haver fet possibles els acords presos; sap que ha estat una negociació difícil. A més, avança que, en cas que el document se sotmeti a l'aprovació del Ple, ell hi votarà favorablement.

Albert Balcells diu que l'esforç realitzat per l'Equip de Govern ha estat notable. Gaspar Feliu se suma a les paraules de Jordi Carbonell. Considera que a la pàgina 3 s'in-

corporen qüestions dels Estatuts, com l'estructura de govern, que no haurien d'estar subjectes a contracte.

Joan Argenter se suma a aquesta observació i pensa que les al·lusions a què és l'IEC i a com es governa potser no haurien d'aparèixer en el contracte programa. El president explica que la facultat de coordinar els centres locals i comarcals és donada pel Pla Nacional de la Recerca. L'IEC ha discrepat sempre de la distinció d'elements estructurals i programes. A poc a poc, aquesta terminologia s'ha anat dissolent, ja que els programes de recerca són estructurals. La institució fou fundada com a acadèmia de recerca.

Per assentiment, el Ple recomana a l'Equip de Govern que segueixi el procés de signatura del contracte programa.

Ple del dia 15 de novembre de 2010 (ordinari)

- Lectura de les necrològiques de Joan Triadú († 30.09.2010), per Josep González-Agàpito, i de Joan Solà († 27.10.2010), per Isidor Marí
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció Històrico-Arqueològica
- Presentació de l'informe sobre la participació de l'IEC al projecte «Icones turístiques de Catalunya», del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, per Miquel de Moragas, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Presentació dels candidats a membres

En total, hi assisteixen seixanta-quatre membres (numeraris i emèrits) i vuit presidents de les societats filials.

Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegeix la necrològica de Joan Triadú, membre d'aquesta Secció, traspasat el 30 de setembre de 2010. Isidor Marí, president de la Secció Filològica, llegeix la de Joan Solà, membre d'aquesta Secció i vicepresident de l'IEC, traspasat el 27 d'octubre de 2010.

El president agraeix a Mariàngela Vilallonga Vives que hagi acceptat d'ocupar el càrrec de vicepresidenta de l'IEC, en substitució de Joan Solà. La vicepresidenta Vilallonga expressa el seu agraïment a l'Equip de Govern, el seu respecte a la figura de Joan Solà i la il·lusió de continuar treballant per «aquesta institució tan estimada de tots».

Del seu informe, el president destaca les següents activitats dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de cloenda del simposi «La incidència de l'islam a Europa», organitzat pel Centre d'Estudis Jordi Pujol, l'Institut Europeu de la Mediterrània, l'Arquebisbat de Barcelona i l'IEC (Secció de Filosofia i Ciències Socials); l'acte d'atorgament del Primer

Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, organitzat i promogut per la Delegació de l'IEC a Lleida; l'acte de lliurament del XX Premi Internacional Ramon Llull 2010 a Malika Ahmed Zaid, de la Universitat Mouloud Mameri de Tizi-Ouzou (Algèria); la reunió del jurat dels Premis Pompeu Fabra, un dels quals, atorgat a Albert Jané, membre de l'IEC; l'acte d'investidura de doctors *honoris causa* de la Universitat Rovira i Virgili a Antonio Damasio i Octavi Fullat; l'acte d'homenatge a la figura de Joan Solà, celebrat al Paraninf de la Universitat de Barcelona; l'acte de lliurament de la trenta-novena edició dels Premis Octubre, organitzat per Edicions 3i4 i la Fundació Ausiàs March; la reunió amb el conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, Josep Huguet, per tractar de la Universitat Catalana d'Estiu; l'acte de presentació de la Llei de l'Occità, amb l'assistència del vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya, Josep-Lluís Carod-Rovira; la reunió del Patronat de la Universitat Catalana d'Estiu, i l'assistència del vicepresident Ros en el Consell Interuniversitari de Catalunya.

M. Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, fa una exposició de l'informe d'activitats corresponent a aquesta Secció.

Miquel de Moragas, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, presenta l'informe sobre la participació de l'IEC en el projecte «Icones turístiques de Catalunya». Explica que es tracta d'un encàrrec que el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa va fer a l'IEC per editar un catàleg amb 116 icones turístiques de Catalunya. Per això, es va constituir una comissió consultiva amb membres de totes les seccions de l'IEC i un equip de treball per a seleccionar, classificar i estudiar les icones i coordinar-ne la informació.

A continuació, es fa la presentació dels candidats a membres. Albert Hauf, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, presenta la candidatura de Vicenç Beltran i Pepió; Ricard Guerrero, membre de la Secció de Ciències Biològiques, presenta la candidatura de Joan Josep Guinovart i Cirera; Joan Jofre, membre de la Secció de Ciències Biològiques, presenta la candidatura de Lluís Ferrer i Caubet; Josep Carreras, membre de la Secció de Ciències Biològiques, presenta la candidatura de Ramon Bartrons i Bach, i Jacint Corbella, membre de la Secció de Ciències Biològiques, presenta la candidatura de Joan Viñas i Salas.

Albert Balcells pregunta per la distribució de les publicacions de l'IEC, ara que Arc de Berà, la distribuïdora de l'IEC fins al moment present, ha plegat. El vicepresident Ros informa que el Consell Permanent ja ha tractat aquesta qüestió. S'ha decidit de treballar amb la distribuïdora 1x1, que té prou garanties de promoció i distribució, en un període de prova de sis mesos.

Ple del dia 13 de desembre de 2010 (ordinari)

- Votació dels candidats a membres presentats en el Ple anterior
- Pròrroga del pressupost per a l'any 2011

Hi assisteixen setanta membres (numeraris i emèrits) i vuit presidents de les societats filials.

El president fa una evocació de la figura de Joan Ràfols Casamada, que ha estat durant molts anys president de la Institució Catalana d'Estudis Agraris i que ha mort recentment.

Es duu a terme la votació dels candidats a membres que es van presentar en el Ple anterior i els escrutadors, Francesc Asensi i Manuel Castellet, inicien el recompte de vots. El secretari general informa dels resultats: han votat 76 membres numeraris i 33 membres emèrits. La participació ha estat d'un 70%. Per tant, hi ha quòrum suficient. Per a la votació es requereix majoria absoluta dels membres amb dret a vot. Com que els membres amb dret a vot són 154, la majoria absoluta es fixa en 78. Tots els candidats superen el nombre de vots requerits; per tant, tots són admesos com a membres de l'Institut d'Estudis Catalans adscrits a les seccions corresponents.

El vicepresident Joandomènec Ros informa que el Consell Permanent va aprovar prorrogar per a l'any 2011 el pressupost de l'any 2010, a causa que el Govern català tampoc no ha elaborat el seu pressupost i no ho farà fins que no hi hagi el nou Govern. La pròrroga del pressupost de l'Institut també és associada a la condició que les seccions, les societats filials i altres departaments no podran fer cap despesa abans del mes de juny de més del 70% del pressupost que tinguin assignat.

Pel que fa al contracte programa, informa que, tot i que finalment la comissió de tècnics ha aconseguit tancar el document, no es podrà signar amb el Govern actual perquè no hi ha temps material de fer-ho. Caldrà, doncs, esperar amb vista al proper Govern i iniciar les negociacions amb els interlocutors que aquest nomeni.

Del seu informe, el president destaca les següents activitats dutes a terme des del darrer Ple: la reunió dels delegats territorials, convocats pel president de l'IEC; l'acte d'inauguració de la 4th International Conference of the European Society for the History of Science and Technology, organitzada per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, que tingué lloc a la Universitat de Barcelona; l'acte d'inauguració de la seu de l'IEC a Palma i l'homenatge a Aina Moll; l'acte d'inauguració del congrés internacional «*Ianua Coeli*: la porta monumental romànica als territoris peninsulars», organitzat pels Amics de l'Art Romànic; la visita del Parc Arqueològic de Guissona per part de l'Equip de Govern; la

visita de l'Abadia de Montserrat per part del Consell Permanent de l'IEC, i la celebració de la reunió del Consell Interuniversitari de Catalunya a la Universitat de Barcelona.

El vicepresident Ros destaca la reunió de la Comissió d'Avaluació de les Ciències Socials i Humanitats del Consell Interuniversitari de Catalunya, on es debateren els sistemes de valoració de les revistes científiques d'humanitats en general, i de l'IEC en particular. Informa que aquestes revistes resultaren ben valorades pel Consell. Els criteris de catalogació es poden consultar al web de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). El 50 % de l'avaluació respon a la manera com aquestes revistes figuren en un índex de la Universitat de Barcelona que estima la difusió i l'altre 50 % considera aspectes formals, per exemple, que hi consti que hi ha un comitè editorial i resums en anglès. La Secretaria Científica es posarà en contacte amb tots els directors de les revistes de l'IEC perquè en millorin la posició en el rànquing esmentat.

El secretari general informa que el termini de presentació de premis a la convocatòria d'enguany va finalitzar el dia 3 de desembre. S'estan acabant d'elaborar les llistes dels candidats, que es presentaran al Consell Permanent del dia 16 de desembre. Dels 49 premis i borses convocats al Cartell LXXX 2010, n'hi ha alguns que tenen uns terminis diferents dels generals. Les condicions de cada premi que difereixen de les generals han estat aprovades en el seu moment pel Consell Permanent, i són els següents:

- Premi Albert Dou. Termini d'admissió: 30 de maig de 2010.
- Premi Societat Catalana d'Economia. Termini d'admissió: 30 de juny de 2010.
- Premi Joan Palau Vera de Geografia. Termini d'admissió: 30 d'abril de 2010.
- Borses Ferran Sunyer i Balaguer. Termini d'admissió: 28 de febrer de 2011.
- Premi Fundació Mercè Rodoreda per a treballs de recerca de batxillerat. Termini d'admissió: 29 d'abril de 2011.

S'informa dels resultats dels premis següents:

— Premi Albert Dou: ha estat atorgat a Rosario Delgado pel treball «Matemàtiques i Internet: 101 anys de teories de cues».

— Premi Societat Catalana d'Economia: ha estat atorgat a Francisco Pérez, catedràtic de la Universitat de València i director d'investigació de l'IVIE, pel treball «El Arco mediterráneo español. Trayectorias y perspectivas».

— Premi Joan Palau Vera de Geografia: ha estat atorgat a Martí Burcet i Rodríguez, pel treball «Els camins de Vilanova a Montserrat, a peu».

El secretari general informa que el Consell Permanent del 6 de maig de 2010 va acceptar la modificació dels Estatuts de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics i demana que sigui ratificada en el Ple. La modificació estava relacionada amb els períodes de durada del mandat del president.

Finalment, el secretari general comunica que el 24 de novembre la Societat Catalana de Matemàtiques escollí nou president: Joan de Solà-Morales substitueix Carles Perelló, que ha estat quatre anys al capdavant de la Societat. I el dia 2 de desembre, la Societat Catalana d'Economia escollí nou president: Eduard Arruga substitueix Pere Puig, que ha estat vuit anys al capdavant de la Societat.

Albert Balcells informa que el fons personal de Ramon d'Alòs Moner s'ha incorporat a l'Arxiu de l'IEC. Pensa que l'IEC se n'ha de felicitar, atesa la importància del personatge i les relacions acadèmiques que establí amb altres institucions.

Ple del dia 17 de gener de 2011 (ordinari)

- Lectura de la necrològica de Manuel Riu i Riu, a càrrec de M. Teresa Ferrer, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció de Ciències Biològiques
- Presentació de l'Any de la Química, a càrrec de la Societat Catalana de Química
- Informe sobre la 4th International Conference of the European Society for the History of Science and Technology, a càrrec de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Hi assisteixen seixanta membres (numeraris i emèrits) i dotze presidents de les societats filials.

M. Teresa Ferrer, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la necrològica de Manuel Riu i Riu († 02.01.2011), membre traspassat d'aquesta Secció.

El president dóna la benvinguda als nous membres: Vicenç Beltran i Pepió, de la Secció Històrico-Arqueològica, i Joan Guinovart i Cirera, Lluís Ferrer i Caubet, Ramon Bartrons i Bach i Joan Viñas i Salas, de la Secció de Ciències Biològiques.

Del seu informe, el president en destaca les següents activitats dutes a terme des del darrer Ple: la reunió del Patronat del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), on assistí Francesc González i Sastre en representació del president; el concert homenatge a Isaac Albéniz i l'aperitiu de Nadal; la inauguració de l'Any Internacional de la Química i del curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Química; l'acte d'homenatge al doctor Emili Giralt, antic president de l'IEC; la sessió constitutiva de la IX Legislatura del Parlament de Catalunya, al Palau del Parlament; la sessió de benvinguda a les Jornades sobre la Mediterrània «Homèr», organitzades per la Casa de Velázquez; la participació en la LVI Anglo-Catalan Society Conference; la reunió de la Comissió

de Publicacions per establir uns criteris de presentació d'originals i facilitar-ne el procés de publicació; la reunió del Consell Supervisor de la Xarxa CRUSCAT, on es va parlar del tercer informe sobre la situació de la llengua catalana, que s'està acabant de fer i que es presentarà properament; l'acte de presa de possessió d'Artur Mas com a president electe de la Generalitat de Catalunya; el funeral de Manuel Riu i Riu, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, i el funeral de Carme Aramon i Stein, esposa del membre de la Secció Històrico-Arqueològica Manuel Mundó i Marçet i filla de Ramon Aramon i Serra, secretari general de l'IEC (1942-2000).

El president felicita tots els membres que tenen responsabilitats en el nou Govern de Catalunya i anuncia que l'Equip de Govern ha demanat d'entrevistar-se amb els responsables per tractar del contracte programa.

Francesc González i Sastre, president de la Secció de Ciències Biològiques, llegeix l'informe d'activitats d'aquesta Secció.

Romà Tauler i Ferré, president de la Societat Catalana de Química, fa la presentació de l'Any Internacional de la Química. Posteriorment, Pilar González Duarte, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, intervé per detallar les activitats que s'han dut a terme i que hi ha programades durant l'Any Internacional de la Química.

Mònica Rius i Piniés, presidenta de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, presenta l'informe sobre la 4th International Conference of the European Society for the History of Science and Technology, a càrrec de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica.

El secretari general dóna compte de les darreres comunicacions i acords:

— Amb data 22 de desembre de 2010, s'ha signat la venda de la propietat corresponent als habitatges següents: porta primera del pis tercer, porta segona del pis tercer, porta primera del pis quart i porta segona del pis quart de la finca situada en el número 4 del carrer de Sant Pere Mitjà de Barcelona.

— El Consell Permanent ha pres l'acord, el 13 de gener de 2011, d'immobilitzar la quantitat de la venda i d'utilitzar els rèdits anuals per a les finalitats extretes de la voluntat del testament. Per a la destinació d'aquestes quantitats, es crearà una comissió formada pel president de la Secció de Ciències Biològiques, per un membre de la Secció de Ciències Biològiques, pel president de la Secció de Ciències i Tecnologia i pel secretari general, que elevarà les propostes al Consell Permanent.

— Joan Vilà-Valentí demana de ser rellevat en el càrrec de representant de la Generalitat de Catalunya a l'Institut Ramon Muntaner, per suggeriment de l'IEC.

— El Consell Permanent ha pres l'acord, el 13 de gener de 2011, de sol·licitar al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que Salvador Alegret i Sanromà

sigui nomenat patró de l'Institut Ramon Muntaner, Fundació Privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana, en substitució de Joan Vilà-Valentí, que ha demanat de ser rellevat del càrrec.

Mercè Durfort felicita Pilar González pel calendari de l'Any Internacional de la Química i demana que es dediqui alguna activitat a la figura de Marie Curie.

Joan Martí diu que l'Institut hauria de prendre alguna actitud davant les declaracions del Govern central que qüestionen l'Estat autonòmic i la relació que se'n fa amb la generació de la crisi econòmica. També creu que seria bo que, pel que fa al contracte programa, les activitats de l'IEC fossin subvencionades pel pressupost ordinari de la Generalitat i que se solliciti que tots els governs de territoris on es parla la llengua catalana prenguin la mateixa determinació que el Govern de Catalunya, si és que ho fa, d'incloure l'IEC en els pressupostos generals. El president respon que hi està d'acord i que s'intentarà que això es dugui a terme.

Gaspar Feliu pregunta per la relació de l'activitat sobre la catalanitat de Cristòfol Colom, anunciada per Francesc González i Sastre en l'informe de les activitats de la Secció de Ciències Biològiques, amb aquesta Societat. Francesc González explica que l'activitat girava a l'entorn de les anàlisis genètiques de Cristòfol Colom.

Ple del dia 21 de febrer de 2011 (ordinari)

- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció de Ciències i Tecnologia
- Report de l'activitat de la Fundació Mercè Rodoreda
- Report de l'activitat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

Hi assisteixen cinquanta-nou membres (numeraris i emèrits) i deu presidents de les societats filials.

Del seu informe, el president en destaca les activitats següents dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de presentació del llibre *Fel·lix Turissa: La vil·la romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)*, de Lluís Palahí i Josep M. Nolla, i publicat per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica; l'entrevista amb Xavier Trias, president del Grup Municipal de Convergència i Unió a l'Ajuntament de Barcelona; la reunió de la Comissió de Societats Filials; la roda de premsa de l'Equip de Govern de l'IEC per fer pública la Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català; l'entrevista amb Joan Francesc Marco, director general del Gran Teatre del Liceu, sobre la celebració del Festival de Bayreuth el 2012 al Liceu; l'acte de presentació de l'estudi *Malalties emergents*,

coordinat pels doctors Màrius Foz i Francesc González i Sastre, presidit pel president de l'IEC i per Antoni Plasència, director general de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, i la reunió amb Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya.

El president informa que, a instàncies del president Mas, s'està preparant un document que servirà per a començar a treballar. El president Giner explica que va proposar al president de la Generalitat de participar en la sessió inaugural del curs 2011-2012 i que aquest s'hi va mostrar disposat.

Gaspar Feliu felicita l'Equip de Govern per la *Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català* i per divulgar-la en diferents llengües.

David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, fa la lectura de l'informe d'activitats d'aquesta Secció.

Joaquim Molas, membre de la Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda, presenta l'informe de la Fundació.

Manuel Castellet, director de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer, presenta l'informe de la Fundació.

Ple del dia 28 de març de 2011 (ordinari)

— Necrològica de Robert Brian Tate († Nottingham, 22.02.2011), membre corresponent adscrit a la Secció Històrico-Arqueològica, a càrrec de Mariàngela Vilallonga

— Presentació de nous membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials: Josepa Cucó i Giner, candidata a membre numerària, presentada per Joan-Francesc Mira i Casterà; Jaume Casals i Pons, candidat a membre numerari, presentat per Pere Lluís Font, i Montserrat Guibernau i Berdun, candidata a membre corresponent, presentada per Salvador Giner de San Julián

— Informe de la representació de l'IEC en els diferents òrgans de participació relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya, a càrrec de David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia

— Adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al LXXX Cartell

Hi assisteixen cinquanta-tres membres (numeraris i emèrits) i set presidents de les societats filials.

Mariàngela Vilallonga, membre de la Secció Filològica, llegeix la necrològica de Robert Brian Tate. El president lloa tota la feina que va fer a favor de Catalunya al Regne Unit.

Del seu informe, el president en destaca les activitats següents dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de restitució de les quatre columnes projectades per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch a Montjuïc, organitzat per l'Ajuntament de Barcelona; la conferència de premsa per a presentar els actes de la commemoració del centenari de la Secció Filològica i de les seccions de ciències de l'IEC; la reunió amb relació a la celebració del Festival de Bayreuth, el 2012, al Liceu; la reunió amb Joan Torres i Josep Miquel Vidal, president i coordinador científic, respectivament, de l'Institut Menorquí d'Estudis; l'acte de commemoració del vint-i-cinquè aniversari de l'Institut Menorquí d'Estudis; l'entrevista amb l'alcalde de Tortosa, Ferran Bel, en relació amb la Fundació Galindo; la reunió del Consell de Direcció de l'Institut Ramon Llull a la seu del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i la visita de Graziano Milia, president de la província de Càller (Sardenya), i Livia Piretti, secretària general de la Cambra de Comerç Italiana de Barcelona.

El president fa un esment especial a la celebració de l'Any de la Química, motiu pel qual s'ha organitzat una exposició sobre Marie Curie i s'ha publicat la traducció d'un llibre sobre els elements químics.

A continuació, es fa la presentació dels nous membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Joan-Francesc Mira i Casterà fa la presentació de Josepa Cucó i Giner, com a candidata a membre numerària de la Secció; Pere Lluís Font, de Jaume Casals i Pons, i el president, Salvador Giner de San Julián, presenta Montserrat Guibernau i Berdun.

David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta l'informe de la representació de l'IEC en els diferents òrgans de participació relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya.

El secretari general presenta la llista de premiats del LXXX Cartell de premis i de borses d'estudi, que és ratificada pel Ple.

El secretari general comunica que, el propassat 21 de març, Àlicia Casals i Gelpí substituïu Lluís Jofre i Roca en la Secretaria del Consell de Govern de la Secció de Ciències i Tecnologia.

Francesc González i Sastre destaca les gestions que s'han fet amb la Fundació Galindo de Tortosa, una localitat amb què val la pena establir contactes, ja que és una zona del país amb gran vitalitat.

Salvador Alegret informa que la Comissió de Publicacions ha començat a estudiar la proposta de la SHA sobre el disseny de les publicacions de l'IEC. Les col·leccions de cada secció tenen una unitat històrica i, per això, s'està analitzant una solució que sigui bona per a totes les seccions, en què s'identifiqui clarament la marca de l'IEC. Hi ha una dispersió de formats que respon a la sobirania acadèmica de cada secció, centre i societat filial. S'ha de mirar de combinar la unificació i, alhora, la singularització.

Abel Mariné proposa que es debati la distribució de les publicacions.

Salvador Alegret explica que, actualment, la promoció dels llibres acadèmics es fa per Internet per a estalviar recursos.

Albert Balcells creu que no s'hauria de descuidar la venda comercial, per més que es promocionin per mitjà d'Internet.

Pilar González recorda la presentació de la versió catalana del llibre *Els elements*, que és d'alta divulgació científica. Considera que l'IEC hauria d'apostar per aquesta mena de publicacions.

Isidor Marí esmenta els actes que es duran a terme amb motiu del centenari de la Secció Filològica, a Palma i al Palau de la Generalitat.

Jordi Carbonell diu que hi haurà gent, com ell mateix, que no podrà assistir a l'acte de la Generalitat perquè coincideix amb un altre acte a l'IEC, el de presentació del llibre *Els Estudis Universitaris Catalans (1903-1985): Per una universitat catalana*.

Ple del dia 9 de maig de 2011 (ordinari)

- Liquidació del pressupost de l'any 2010
- Informe d'activitats de la Secció Filològica
- Presentació de candidatures a nous membres de la Secció Filològica i de la Secció de Filosofia i Ciències Socials

Hi assisteixen quaranta-set membres (numeraris i emèrits) i quatre presidents de les societats filials.

El president recorda que avui fa cent anys que la Secció Filològica es reuní per primer cop a l'Institut d'Estudis Catalans.

Del seu informe, el president en destaca les següents activitats dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de presentació de *La Bíblia* popular, editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Happy Books, Centre de Pastoral Litúrgica, Editorial Claret, Societat Bíblica i Associació Bíblica de Catalunya; la conferència de premsa de presentació del centenari de la Secció Filològica a l'Institut Ramon Llull de Palma; la visita a Can Oleo, possible futura seu de l'IEC a les Balears; l'acte de presentació del centenari de la Secció Filològica al Teatre Principal de Palma; l'acte de presentació de la traducció catalana del llibre *Els elements*, de Theodore Gray, elaborat per l'IEC, Publicacions de la Universitat de València i la Universitat Autònoma de Barcelona; la inauguració de l'exposició «Marie Curie, 1867-1934» a l'atri de l'IEC; l'audiència amb l'arquebisbe d'Urgell i

copríncep d'Andorra, el monsenyor Joan Enric Vives, en el marc de la reunió del Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials al Principat d'Andorra; la reunió constitutiva del Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT), a la qual assistiren David Serrat i Ricard Guerrero, al Palau del Parlament; l'entrevista amb Josep M. Nin, director general de La Caixa, en relació amb la Universitat Catalana d'Estiu; l'entrevista del president i la vicepresidenta Vilallonga amb la consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Irene Rigau; l'acte d'inauguració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC al Palau de la Generalitat; la visita a l'IEC de Jaume Giró, director de Comunicació, Relacions Institucionals i Marca de La Caixa, i el dinar de cortesia per agrair-li la col·laboració de La Caixa en els actes del centenari de la Secció Filològica; l'entrevista amb Adolf Todó, director general de Catalunya Caixa, en relació amb la Universitat Catalana d'Estiu; l'entrevista del president i el vicepresident Ros amb el conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, Andreu Mas-Colell, per a parlar de la situació econòmica de l'IEC, del contracte programa, de la relació entre l'IEC i la Generalitat i de la voluntat de l'Institut d'exercir d'òrgan de consulta dels poders públics de Catalunya; l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi 2011 de l'IEC corresponents al LXXX Cartell de premis i borses d'estudi; la inauguració de l'exposició commemorativa dels cinc mil exemplars d'*El Periódico* en català, i l'acte d'homenatge a Joan Triadú, organitzat per Òmnium Cultural, al Palau de la Generalitat.

El vicepresident Ros i el gerent de l'Institut presenten la liquidació del pressupost de l'any 2010. Tot seguit, s'aprova la liquidació del pressupost de l'any 2010 i l'informe d'auditoria.

Isidor Marí, president de la Secció Filològica, fa la presentació de l'informe d'activitats d'aquesta Secció. A continuació, Miquel Àngel Pradilla, membre de la Secció Filològica i director de la Xarxa CRUSCAT, informa sobre les activitats dutes a terme per la Xarxa CRUSCAT sobre la recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana.

Es duen a terme les presentacions de candidatures a nous membres de la Secció Filològica i de la Secció de Filosofia i Ciències Socials: Joaquim Arnau Querol fa la presentació de Carles-Enric Riba i Campos i Jordi Galí i Garreta presenta Xavier Vives i Torrents. D'altra banda, Ramon Sistac i Vicén llegeix la presentació de Denise Boyer com a candidata a membre corresponent de la Secció Filològica, realitzada per Antoni M. Badia i Margarit.

Mercè Durfort sol·licita que al Cartell dels Premis Sant Jordi s'inclouï una petita biografia de les persones que donen nom als diferents guardons.

Ple del dia 6 de juny de 2011 (ordinari)

- Necrològica d'Oriol Riba i Arderiu († 31.05.2011)
- Informe de les activitats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Ponència: «Joan Maragall i Francisco Giner de los Ríos, un diàleg regeneracionista amb Josep Pijoan de missatger», per Albert Balcells
- Presentació de nous membres de la Secció de Ciències i Tecnologia

Hi assisteixen seixanta-cinc membres (numeraris i emèrits) i sis presidents de les societats filials.

El vicepresident Ros presideix la sessió en absència del president. El vicepresident dóna la paraula a David Serrat i Congost, president de la Secció de Ciències i Tecnologia, qui procedeix a llegir la necrològica d'Oriol Riba († 31.05.2011).

El vicepresident fa un resum de l'informe del president amb relació a les activitats dutes a terme des del darrer Ple, de les quals destaca les següents: l'assistència en la 85a Assemblea de la Unió Acadèmica Internacional (UAI); la reunió del Consell de Direcció del Centre de Recerca Matemàtica; l'acte de presentació del *Diccionari jurídic català*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics i la Presidència de l'IEC, amb el suport de Catalunya Caixa, i l'acte de celebració de l'Any Internacional de la Química 2011 al Parlament de Catalunya, organitzat per la Societat Catalana de Química.

Pel que fa a la situació econòmica, el vicepresident informa que la Generalitat ha comunicat a la Presidència de l'IEC la previsió pressupostària per a l'any en curs: 1,5 milions menys de pressupost per a l'IEC, la qual cosa situa els pressupostos de la corporació als mateixos nivells de 2005. També informa que l'Equip de Govern i el Consell Permanent estan treballant per definir les línies d'estalvi, que es miraran d'aplicar de manera equitativa en totes les seccions, societats filials i serveis. Es preveu que el nou pressupost es pugui aprovar a final de setembre.

La lectura de l'informe de les activitats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, present en l'ordre del dia, s'ajorna fins al pròxim Ple.

Albert Balcells pronuncia la ponència «Joan Maragall i Francisco Giner de los Ríos, un diàleg regeneracionista amb Josep Pijoan de missatger».

Es procedeix a les presentacions de candidatures de nous membres de la Secció de Ciències i Tecnologia: Pere Santanach i Prat fa la presentació de Miquel Canals i Artigas, Josep Amat i Girbau fa la presentació d'Antoni Olivé i Ramon i Salvador Alegret i Sanromà fa la presentació d'Àngel Messeguer i Peypoch.

El vicepresident apunta que el Ministeri ha retallat el seu pressupost menys que la

Generalitat i assegura que l'Equip de Govern treballa per minimitzar al màxim les retallades, sobretot amb vista al pressupost de l'any 2012.

Francesc González i Sastre anuncia que el 21 de juny vinent es durà a terme una sessió de treball sobre llengües mitjanes i ciència, en què es tractaran els problemes que llengües com el català presenten en el terreny científic. Hi haurà participants de Suècia, de Flandes i d'altres regions lingüísticament semblants a la catalana. Convida tots els membres a participar-hi.

Ple del dia 27 de juny de 2011 (ordinari)

— Votació de candidats a membre presentats en els plens dels dies 28 de març, 9 de maig i 6 de juny de 2011

— Informe de la Secció de Filosofia i Ciències Socials

— Ponència

Hi assisteixen cinquanta-sis membres (numeraris i emèrits) i set presidents de les societats filials.

Del seu informe, el president en destaca les següents activitats dutes a terme des del darrer Ple: la reunió del Consell Interacadèmic de Catalunya; la sessió d'obertura de les Quarts Jornades de Revistes Científiques, organitzades per l'IEC; la reunió del Patronat de la Fundació Mercè Rodoreda; l'acte de lliurament del Premi Catalunya de Sociologia a Marina Subirats, organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia-IEC, el Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya i l'Obra Social Fundació La Caixa; la reunió del Patronat de la Biblioteca Nacional de Espanya; la reunió del Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de París - La Sorbona; la sessió d'obertura del simposi «La posició de les llengües mitjanes com a eines científiques», organitzat per les seccions de ciències de l'IEC i emmarcat dins la commemoració del seu centenari, i la sessió d'obertura de la VI Jornada de Recerca i Immigració, organitzada per la Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família i la Direcció General de Recerca del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de l'IEC.

Es procedeix a la votació de candidats a membre presentats en els plens dels dies 28 de març, 9 de maig i 6 de juny de 2011. Quant a les votacions de nous membres, amb un 63 % de participació, els resultats dels candidats a membre numerari són els següents: pel que fa a la Secció de Ciències i Tecnologia, Miquel Canals i Artigas rep vuitanta-nou vots a favor, cap en contra, cinc en blanc i tres de nuls; Àngel Messeguer i Peypoch rep

vuitanta-quatre vots a favor, cap en contra, nou en blanc i quatre de nuls; Antoni Olivé i Ramon rep vuitanta-quatre vots a favor, cap en contra, deu en blanc i tres de nuls. Pel que fa a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Jaume Casals i Pons rep vuitanta-quatre vots a favor, cap en contra, deu en blanc i tres de nuls; Josepa Cucó i Giner rep vuitanta-cinc vots a favor, un en contra, set en blanc i quatre de nuls; Xavier Vives i Torrents rep vuitanta-tres vots a favor, cap en contra, dotze en blanc i dos de nuls; Carles-Enric Riba i Campos rep setanta-nou vots a favor, un en contra, tretze en blanc i quatre de nuls. Els resultats dels candidats a membre corresponent són els següents: pel que fa la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Montserrat Guibernau i Berdun rep vuitanta-vuit vots a favor, cap en contra, vuit en blanc i tres de nuls. I a la Secció Filològica, Denise Boyer rep noranta vots a favor, cap en contra, sis en blanc i un de nul. Així, doncs, tots els candidats resten acceptats pel Ple com a membres numeraris i corresponents de l'Institut d'Estudis Catalans, adscrits a les seccions corresponents.

Ricard Torrents, vicepresident en funcions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, fa la lectura de l'informe d'activitats.

Pel que fa al conveni signat amb *La Vanguardia* i Edicions 62 per a la publicació i venda del facsímil del *Diccionari de la llengua catalana*, el secretari general informa que se n'han venut 14.000 exemplars en dos caps de setmana. També informa que l'IEC ha establert contacte amb organitzacions gestores de concerts perquè es pugui utilitzar el claustre de l'Institut per a activitats de tipus concertístic. Aquestes activitats es començaran a programar de cara al curs vinent.

Francesc Gonzàlez i Sastre, president de la Secció de Ciències Biològiques procedeix a presentar les conclusions del debat del simposi «La posició de les llengües mitjanes com a eines científiques», organitzat per la Secció de Ciències Biològiques i la Secció de Ciències i Tecnologia el dia 21 de juny.

Declaracions institucionals

Durant el curs 2010-2011, l'Institut d'Estudis Catalans ha fet pública la declaració institucional següent:

Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català

L' Institut d'Estudis Catalans (IEC), acadèmia de les ciències i les humanitats, fundada el 1907, és la primera corporació acadèmica de les terres de llengua i cultura catalanes, membre de ple dret de la Unió Acadèmica Internacional des del 1922. L'IEC és integrat per 186 membres numeraris o emèrits procedents de tot el territori lingüístic i 70 membres corresponents representatius de les relacions de la nostra institució amb la comunitat científica internacional, i compta amb vint-i-vuit societats filials de tots els camps de coneixement, amb uns 10.000 associats en el conjunt del territori. Així mateix, té adherits 111 centres d'estudi locals, que mostren l'arrelament de la comunitat investigadora en tots els indrets del nostre àmbit cultural.

La comunitat de llengua i cultura catalanes, subjecte de drets nacionals

La comunitat de llengua catalana ha participat molt significativament al llarg de la història en el desenvolupament de la civilització europea, en tots els aspectes, des dels mateixos orígens dels pobles romànics. Avui, tant per les dimensions —milions de catalano-parlants— com pel dinamisme que té, reclama una consideració igualitària entre les llengües i cultures del món.

Les seves característiques s'adiuen amb els principis de la Carta de les Nacions Unides, que garanteix la igualtat de drets i l'autodeterminació dels pobles (article 1.2), i també, en el cas dels territoris que no han assolit la plena sobirania, el reconeixement dels interessos dels seus habitants, el respecte de la seva cultura i el desenvolupament progressiu del seu autogovern, d'acord amb les aspiracions polítiques que tenen (capítol XI). L'article 1 dels Pactes Internacionals de Drets Civils i Polítics i de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966) estableix que tots els pobles tenen el dret d'autodeterminació i, en virtut d'aquest dret, poden decidir lliurement el seu estatus polític i aspirar lliurement al seu desenvolupament econòmic, social i cultural. La comunitat de llengua i cultura cata-

lanes constitueix, amb tota evidència, una nació que mereix un reconeixement igualitari en el marc dels estats respectius en què s'inscriu, i també en el marc de la Unió Europea i de les Nacions Unides. Cadascun dels territoris en què es troba actualment fragmentada aquesta nació té el dret legítim i inalienable de decidir de quin estat vol formar part, tant si és l'Estat en què ara s'inscriu com si aspira a la construcció d'un estat específic diferent. Cap acció democràtica legítima no pot contradir i menys encara criminalitzar aquest dret dels ciutadans catalans. Ningú, en un marc polític democràtic, no pot decidir quina ha de ser la nació dels altres.

Per més que el nostre cas no és el d'una minoria nacional, sinó el d'una nació minoritzada, cridem l'atenció de tothom sobre la insuficiència de la protecció de les minories en el sistema polític internacional, que és incapaç d'impedir la greu contradicció que implica el fet que les majories estatals puguin decidir quin és el destí de les minories, i desposseir-les del seu dret a decidir sobre els recursos propis i sobre el futur de les llengües, les cultures i els territoris respectius, i anul·lar, d'aquesta manera, la primacia social que tota llengua i cultura mereixen tenir en l'hàbitat propi. És massa limitada l'eficàcia de documents com la Convenció marc per a la protecció de les minories nacionals (1995), la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (1992) o la Recomanació 1735 de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa sobre el concepte de nació, del 26 de gener de 2006, el punt 12 de la qual afirma que és necessari adoptar una aproximació més tolerant en les relacions entre l'Estat i les minories nacionals, que culmini en l'acceptació genuïna del dret de tots els individus de pertànyer a la nació a què senten que pertanyen, sigui en termes de ciutadania o en termes de llengua, cultura, tradicions i voluntat de pertinença.

Per què ara aquesta declaració

Ens trobem davant d'una conjuntura excepcional, en la qual coincideixen les tendències pròpies del procés de mundialització i les pressions de les majories estatals —i molt especialment al Regne d'Espanya— envers una homogeneïtzació lingüística i cultural completament contrària als principis de diversitat cultural sostenible que reclama l'interès general de les llengües i cultures de tot el món, i que propugnen els tractats internacionals i les declaracions de la Unió Europea i de les Nacions Unides. La involució política de l'Estat autonòmic espanyol mostra cada vegada tendències més adverses a la igualtat, tant en la consideració política de les nacionalitats i el respecte de la pluralitat lingüística i cultural, com en el sistema de finançament o en les inversions estatals. Nombrosos mitjans de co-

municació fomenten la catalanofòbia, i acabem de veure com el Tribunal Constitucional anul·lava preceptes d'un Estatut d'autonomia no solament aprovat pel Parlament de Catalunya i les Corts Generals d'Espanya, sinó que fins i tot ha obtingut el plebiscit favorable del poble de Catalunya. Aquesta situació posa en perill el nostre futur col·lectiu i l'esforç de cohesió de tota la nostra societat, i molt especialment del sistema educatiu, amb vista a integrar inclusivament en català i castellà milions de persones arribades d'altres terres de llengües i cultures diverses. Més del 40 % dels estrangers d'Espanya viuen a l'àrea de llengua catalana.

La nostra crida és lluny de qualsevol opció política partidista, que no correspon gens a una institució com la nostra. Neix de la consciència que constitueix una legítima intervenció responsable en els afers públics, i no pas en defensa de cap particularisme excel·lent, sinó ben al contrari, en afirmació dels principis universals més equitatius, justos i democràtics per a la convivència en la diversitat, com ho va ser la Declaració Universal de Drets Lingüístics proclamada a Barcelona l'any 1996. Volem contribuir a un context internacional favorable per a totes les llengües i cultures del món, sabent que la nostra comunitat és un indicador de la credibilitat de les polítiques de respecte de la diversitat.

A qui ens adreçem

Ens adreçem, doncs, en primer terme i sobretot, al nostre poble, perquè sàpiga amb tota certesa que l'assisteixen els principis universals de justícia i no dubti a reclamar els seus drets d'autodeterminació i autogovern amb tota l'energia i la constància que calgui dins el marc cívic de la democràcia. Ens adreçem als nostres representants polítics i a les nostres institucions d'autogovern, perquè assumeixin i mantinguin aquests drets i maldin per la consecució d'un estatus igualitari, dins o fora del marc estatal actual i en el context de la comunitat internacional.

Ens adreçem a la Unió Europea i a les Nacions Unides, perquè es comprometin activament amb els principis que proclamen sobre el respecte igualitari de la diversitat lingüística, cultural i nacional, i no tan sols per als milions d'europaus que es consideren de llengua, cultura i nació catalanes. I ens adreçem a tots els qui aspiren a construir una societat europea i mundial equitativa i sostenible, respectuosa amb la diversitat lingüística, cultural i nacional, perquè comprenguin que la societat catalana és tan sols una mostra d'un procés que afecta el conjunt de la humanitat.

Barcelona, 3 de febrer de 2011

Els membres

Nous membres

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Membres numeraris

Vicenç Beltran i Pepió

Nascut a Traiguera (Castelló) el 1948, Vicenç Beltran i Pepió es llicencià en filosofia i lletres (1973) i es doctorà en filologia romànica (1985) a la Universitat de Barcelona, en la qual és catedràtic emèrit en la mateixa especialitat. La seva tasca docent i investigadora li ha proporcionat un merescut prestigi en el seu camp (ha dirigit divuit projectes del Ministeri d'Educació o d'Universitats des de l'any 1987, SGR de la Generalitat renovat des de l'any 2005, accions integrades amb Itàlia i Portugal, estades a diverses universitats, etc., amb dotze tesis de doctorat ja presentades i quatre més en curs). Destaca, de manera particular, l'alt nivell de les seves publicacions, que abasten més de cent cinquanta estudis i edicions (amb més de trenta llibres), on demostra un especial domini de diversos temes i tècniques de treball, des d'una perspectiva global que traspasa les fronteres nacionals, ja que inclou diverses literatures romàniques, medievals i modernes, en un ampli ventall que va de la italiana a la gallegoportuguesa, incloent-hi la castellana i la catalana.

La seva investigació s'ha centrat de manera especial en les matèries següents: 1) els trobadors; 2) la lírica de la baixa edat mitjana, i en especial els cançoners, autors i problemes de la poesia cortesana del segle xv; 3) la problemàtica de la lírica antiga de tipus oral o popularitzant; 4) la crítica textual, la interpretació dels símbols poètics i l'estatus

sociològic de la poesia; 5) l'estudi del desenvolupament de mites, com ara el de Tristany i Isolda a les lletres europees o la interpretació antropològica i del paisatge en la literatura medieval; 6) l'estudi de problemes metodològics com, per exemple, les aplicacions de l'estadística i de la codicologia als estudis literaris i la metodologia de l'edició de textos; 7) la bibliografia de l'àmbit romànic peninsular, i en especial de la literatura hispànica medieval, amb particular èmfasi en la catalana medieval.

Així, i centrant l'atenció en les obres més remarcables sobre els trobadors, cal esmentar els llibres *A cantiga de amor* (Xeraix, 1995) i l'antologia *La poesía galaico-portuguesa* (col·lecció «Biblioteca Clásica», Crítica, 1993 i 1997), i de tots els membres de la seva família: J. Manrique, R. Manrique, G. Manrique, *Poesía cortesana (siglo XI)* (Fundación José Antonio de Castro, 2009), així com els nombrosos treballs sobre composició i estructura dels cançoners francesos, italians, llatins, provençals, castellans i catalans, apareguts en actes de congressos i revistes especialitzades de Catalunya, Espanya, Portugal, Itàlia, França, Alemanya, Àustria, Anglaterra i els Estats Units. Tenen ací especial rellevància dos llibres: *El cançoner de Joan Berenguer de Masdovelles* (Abadia de Montserrat, 2006) i *Poesia, escriptura, societat. Els camins de March* (Fundació Germà Colón i Abadia de Montserrat, 2006), centrat en el cançoner d'Ausiàs March.

Paral·lelament, s'ha ocupat de diversos autors i problemes de la poesia cortesana del segle XV, amb monografies sobre poetes castellans com Santillana, Nicolás de Guevara, Juan Rodríguez del Padrón, Alonso Enríquez, Juan del Encina o Jorge Manrique; portuguesos, com Lopo de Sousa, i catalans com Joan Berenguer de Masdovelles, entre d'altres, que han confluït en la publicació d'una antologia de poesia castellana: *Edad Media. Lírica y cancioneros*, amb dos-cents cinquanta textos editats críticament (col·lecció «Páginas de Biblioteca Clásica», Crítica, 2002, 1.100 pàgines, i una nova edició a Visor, 2009).

Pel que fa als problemes de la lírica antiga de tipus oral o popularitzant, és autor d'antologies i de nombrosos articles sobre temes de crítica textual, sobre la interpretació dels seus símbols poètics i sobre l'estatus sociològic d'aquesta poesia. Basta esmentar, en aquest context, obres com «Poesía tradicional, ecdòtica e historia literaria» (Universitat de Sevilla, 1998), «Una alba de Nuno Fernández Torneol» (*Eduga. Revista Gallega do Enrino*, 1997), «Las formas con estribillo en la lírica oral del Medioevo» (*Anuario Musical. Revista de Musicología del CSIC*, núm. 57, 2002), o *Poesía popular antigua. ¿Cultura cortés?* (*Romance Philology*, 2002), a més de quatre antologies: *La canción tradicional* (Tarraco, 1976), *La canción tradicional de la Edad de Oro* (Planeta, 1990), *Canción de mujer, cantiga de amigo* (Promociones Publicaciones Universitarias, 1987), *Ki s'antraíment soueif dormant. 20 chansons de toile* (Promociones Publicaciones Universitarias,

1986). Aquestes recerques han confluït en el llibre: *Antología de la poesía gallego-portuguesa* (1985), fet en col·laboració amb Carlos Alvar, a més d'una llarga sèrie de recerques sobre les corts poètiques de la península Ibèrica al segle XIII, on incideix particularment sobre els contactes que allí s'establiren entre les diferents escoles trobadoresques (uns trenta articles en revistes filològiques internacionals). Són ben coneguts els seus estudis sobre Pero da Ponte, Gui d'Ussel, Bonifaci Calvo, Cerverí de Girona, Pero Amigo de Sevilla, Raimon de Castelnou, etc. Fruit d'aquestes recerques són els llibres, *La corte de Babel. Lenguas, poética y política en la España del siglo XIII* (Gredos, 2005) i *Poética, poesía y sociedad en la lírica medieval* (Universidade de Santiago de Compostela, 2007).

Sobre la lírica de la baixa edat mitjana, convé recordar llibres com *El estilo de la lírica cortés* (PPU, 1990), *La canción de amor en el otoño de la edad media* (PPU, 1988), l'edició crítica de les *Coplas que hizo Jorge Manrique a la muerte de su padre* (Universitat de Barcelona, 1991) o la de l'obra completa d'aquest autor *La poesía tradicional medieval y renacentista. Poética antropológica de la lírica oral* (Reichenberger, 2009).

Ultra aquesta tasca ingent, és especialment rellevant la labor que ha desplegat al servei de la comunitat acadèmica, com a director del *Boletín Bibliográfico de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval* (que, com és sabut, aixopluga la bibliografia catalana medieval), i també al capdavant del projecte Bibliografia de Textos Catalans Antics. Aquest important repertori sistemàtic de les fonts textuais de la literatura catalana medieval, popularment conegut com BITECA, directament vinculat al programa Philobiblon de la Universitat de Berkeley, s'ha demostrat de gran utilitat, ja que, en constant revisió i tot fent servir les més modernes tecnologies, permet una ràpida consulta i ha facilitat la correcció de nombrosos errors transmesos rutinàriament, i la descoberta de molts materials desconeguts. Aporta una informació molt completa, comprovada i documentada, de primera mà, que facilita enormement tant les tasques prèvies a l'edició de textos com les anàlisis de conjunt d'un gènere, tant si es tracta de textos literaris com d'història de la ciència, de dret, medicina, teologia, filosofia, traduccions, cartes, etcètera.

La candidatura del professor Beltran com a membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, ja de per si prou justificada pel seu bagatge intel·lectual i la solidesa del seu currículum com a especialista d'abast europeu en la poesia dels cançoners, sembla especialment oportuna i ve especialment legitimada per la important col·laboració del doctor Beltran amb la nostra institució, en el marc del Corpus de Trobadors. Amb aquest projecte, vinculat a la Unió Acadèmica Internacional (UAI), s'ha dut a terme una important tasca de publicació d'edicions dels trobadors, i d'estudis i repertoris de gran qualitat. Una trajectòria modèlica que l'IEC s'ha compromès a continuar en col·laboració amb la UAI, potenciant al màxim els autors catalans, amb la important col·laboració del doctor

Beltran. La seva experiència, els seus coneixements i contactes en l'àmbit europeu ja s'han demostrat de grandíssima utilitat a l'hora d'engegar aquest nou projecte, obert a les noves tecnologies, ja que, de fet, el candidat proposat ja ha assumit amb extraordinari dinamisme bona part de la direcció científica del nou projecte, i ha contribuït de manera molt eficaç a posar-ne els fonaments i a engegar un eficient nou programa de publicacions, ara ja en marxa. Això prova, si més no, que el doctor Beltran ja ha demostrat de manera pràctica que és una persona que, pels seus coneixements i vasta preparació, pot contribuir moltíssim als treballs de la nostra secció en particular, i de l'IEC en general, i que és un excel·lent candidat per a continuar fent-ho, ara ja plenament integrat en les tasques de la nostra institució, en qualitat de membre numerari.

Text llegit pel senyor Albert Hauf i Valls en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS

Membres numeraris

Jaume Casals i Pons

Jaume Casals i Pons va néixer a Barcelona el 15 de gener del 1958. Es va llicenciar en filosofia a la Universitat Autònoma de Barcelona el 1980 i s'hi va doctorar el 1984, amb una tesi titulada *La filosofia de Montaigne*, que li va valer el premi extraordinari de doctorat i a la qual em tornaré a referir. Entre els seus professors, sempre ha reconegut especialment el mestratge de Josep M.

Calsamiglia. Si se'm permet la comparació casolana, diria que és «del planter», bé que amb progressives influències foranes, sobretot franceses i anglosaxones. La seva carrera docent, que comença el 1980, s'ha desenvolupat primer a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), on va ser professor titular des del 1986, sobretot en el camp de la història de la filosofia, però també en altres matèries, com ara la lògica matemàtica, i, després, a la Universitat Pompeu Fabra, com a professor titular des del 1996 i com a catedràtic d'història de les idees des del 2003. També ha estat membre del Col·legi de Filosofia de Barcelona (1980-1990) i professor invitat a la Universitat París VII - Denis Diderot (1996). Ha tingut, igualment, importants responsabilitats de gestió: a la UAB ha estat director del Departament de Filosofia (1990-1992) i a la UPF, vicedegà de la Facultat d'Humanitats (1990-1992), degà de la mateixa Facultat (2000-2001), vicerector de doctorat i postgrau (2001-2005) i de professorat (2005-2009), període en què va ser, també, president del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya. Des de l'any passat és president del Consell d'Estudis i vicepresident executiu de l'Institut d'Educació Contínua (IDEC) de la UPF. Paral·lelament, des del 1994, és director de l'Institut d'Humanitats de Barcelona. Així mateix, ha estat avaluador d'agències com ara AGAUR o Ikerbasque, i membre del Comitè d'Humanitats de l'ANECA (2003-2005). També a França ha estat membre de comissions d'habilitació per a la direcció de treballs de recerca, i ha actuat com a informador, com a membre del comitè de selecció i com a editor en editorials de prestigi, com ara Honoré Champion, de París, o Éditions Slatkine, de Ginebra.

Com es pot constatar consultant el seu currículum, és autor d'una considerable producció filosòfica, que comprèn llibres, articles, capítols d'obres col·lectives i traduccions (a part de col·laboracions culturals a la premsa), molt majoritàriament en català, sovint en francès i ocasionalment en castellà o en anglès, que cobreixen un amplí ventall de la història de les idees. Els seus interessos filosòfics s'han anat eixamplant a partir de l'estudi de Montaigne (al qual ja he dit que va dedicar la seva tesi doctoral), un autor que representa la quinta essència de l'humanisme renaixentista i que Casals reivindica com un pensador de primer ordre, que, en la seva estratègica posició històrica, fa de frontissa entre dues èpoques, entre el pensament antic i medieval, d'un costat, i el pensament modern, de l'altre. En efecte, l'obra de Montaigne és la decantació de tota la filosofia clàssica, però és alhora l'antesala de la moderna, ja que els *Essais*, que respiren grecitat i llatinitat pels descoberts, van ser llibre de capçalera de Descartes i de Pascal, que Bergson (un altre dels filòsofs estudiats per Casals) assenyalarà com els dos grans iniciadors de la nova navegació filosòfica (per utilitzar la metàfora platònica). Ara bé, des de Montaigne, Casals emprèn el viatge aigües amunt fins als presocràtics, amb escala perllongada en Aristòtil, i aigües avall fins a la fenomenologia, l'hermenèutica o Walter Benjamin, amb parades,

per exemple, en Leibniz, Berkeley, Kant o Bergson. I tot això, amb especial atenció a la gènesi grega de la racionalitat moderna i a la genealogia de l'humanisme contemporani. No conec ningú, ni aquí ni a fora, que hagi tret de Montaigne tant de partit a l'hora treballar tota la història occidental de les idees. Encara cal afegir-hi que Montaigne és considerat per molts el més gran escriptor de llengua francesa, i que Jaume Casals és molt sensible a la qualitat expressiva i al tema de la relació entre filosofia i literatura, cosa que ens el mostra com un autèntic *homme de lettres*. És d'agrair aquest perfil, en un moment i en un país amb una intel·lectualitat que no sempre és capaç de practicar ni apreciar l'exquisidesa en l'ús de la llengua pròpia. Com escau, és membre de la Société Internationale des Amis de Montaigne.

Dels seus llibres, en voldria enumerar quatre, de títol prou significatiu: *La filosofia de Montaigne* (1986), *L'experiment d'Aristòtil. Literatura d'una incursió en la metafísica* (1992), *El pou de la paraula. Una història de la saviesa grega* (1996) i *El aprendizaje de la muerte en la historia de las ideas* (publicat a Xile, el 2010). Ha fet, també, interessants introduccions i anotacions a obres de Berkeley, Voltaire o Bergson i al recull *Assaigs i conferències* del seu mestre Calsamiglia (mestre seu i de tants altres), i acurades traduccions d'obres de Montesquieu (*Cartes perses*) i dels ja esmentats Montaigne (*Apologia de Ramon Sibiuda* i *Diario de viatge a Itàlia*, en aquest darrer cas al castellà) i Bergson (*Assaig sobre les dades immediates de la consciència*, seguit de *La intuïció filosòfica*).

Després del que acabo d'exposar, tenint en compte la seva trajectòria i el fet que la major part de les seves publicacions són en la nostra llengua, no em sembla que calgui afegir res més sobre el seu compromís ferm i permanent amb la cultura catalana. Vull fer constar, per acabar, que he tingut el goig de ser un coneixedor privilegiat de Jaume Casals, primer com a professor seu i després com a company i com a col·laborador en alguna obra, i puc donar testimoni no solament de la seva categoria intel·lectual, sinó també de les seves qualitats humanes. En particular, puc dir que és una persona afable, generosa i complidora. I em consta que està ben disposat, si és elegit, a col·laborar en les tasques d'aquesta corporació. Per tot això, la Secció de Filosofia i Ciències Socials considera que Jaume Casals i Pons és un excel·lent candidat a membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit pel senyor Pere Lluís Font en el Ple del dia 28 de març de 2011

Nascuda a València l'any 1950, inicia la seua formació acadèmica a la Universitat de València, on es llicencia en filosofia i lletres (secció d'història) l'any 1973. Continua els estudis universitaris a París, on comença la seua formació antropològica (Maîtrise d'Ethnologie a la Universitat René Descartes, París V, 1974-1975; DEA d'antropologia a l'École des Hautes Études en Sciences Sociales, EHESS, 1976). Retornada a València, rep primer el grau de llicenciada el 1976, per a doctorar-se uns anys després en geografia i història (història) per la Universitat de València (1980). En octubre de 1976 s'integra com a professora en l'esmentada Universitat, en la qual desenvoluparà tota la seua carrera, primer com a professora contractada (1976-1984) i titular d'universitat (1985-2002) i, més tard, com a catedràtica d'universitat d'antropologia social.

Al llarg de la seua carrera acadèmica, desenvolupa distintes línies d'investigació, entre les quals destaquen quatre camps preferents: l'àmbit camperol i la societat tradicional valenciana; l'amistat, els grups informals i l'associacionisme; la vida política (les transformacions de l'esquerra revolucionària) i els processos urbans. En els esmentats àmbits de recerca, ha treballat en solitari o en col·laboració amb altres col·legues, ha dirigit projectes i tesis doctorals, ha participat en congressos, i ha impartit seminaris i cursos especialitzats en universitats espanyoles, europees i llatinoamericanes, entre les quals destaca la Maison des Sciences de l'Homme i l'École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) de París, l'Instituto Superior de Ciências do Trabalho e da Empresa (ISCTE) de Lisboa o la Universitat Autònoma de Mèxic (UAM) i l'Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH) de Mèxic.

Fruit d'aquestes investigacions són més d'una seixantena de publicacions, entre les quals destaquen llibres com *La qüestió agrària al País Valencià* (Barcelona, 1978); *La tierra como motivo. Propietarios y jornaleros en dos pueblos valencianos* (València, 1982); *Identidades colectivas. Etnicidad y sociabilidad en la Península Ibérica* (València, 1990); *El quotidià ignorat. La trama associativa valenciana* (València, 1991); *La amistad. Pers-*

pectiva antropològica (Barcelona, 1995); *Antropología urbana* (Barcelona, 2004). Entre els articles i capítols de llibres, es poden mencionar els següents: «Condicions de treball i duplicitat de models d'actuació laboral. Dos factors que dificulten l'aparició d'una consciència de conflicte entre els col·lidors valencians» (1981), «El camp valencià avui» (1982), «L'interior de la casa: mobiliari» (1983), «La indústria tradicional» (1985), «Asociaciones y cuadrillas: un primer avance al análisis de la sociabilidad formal valenciana» (1990), «La vida associativa» (1992), «Familia, ideología y amistad en Cataluña y el País Valenciano» (1992), «L'isolement renversé: L'amitié dans les conditions de modernité» (1993), «Construyendo identidades: sentido de pertenencia y capacidad de expansión identitarias de los grupos intermedios (asociaciones y cuadrillas en España)» (1996), «La insoportable levedad del País Valenciano» (1998), «Un regard anthropologique sur l'amitié: modèle d'analyse, corpus ethnographique et faits de pouvoir» (1999), «Proximal paradox. Friends and relatives in the era of globalization» (2000), «Las organizaciones solidarias. Un análisis de su naturaleza y significado a la luz del caso valenciano» (2001), «Las ONG en el contexto de la globalización» (2003), «La izquierda de la izquierda. Un estudio de antropología política en España y Portugal» (2007), «De jóvenes radicales a alternativos maduros. Apuntes antropológicos sobre la evolución del Movimiento Comunista en España» (2007), «L'antropologia als països de llengua catalana» (2007), «Recuperando una memoria en la penumbra. El Movimiento Comunista y las transformaciones de la extrema izquierda española» (2008), «Els valencians i la terra, trenta anys després» (2008).

Ha ocupat càrrecs i ha participat en diverses comissions i organismes relacionats amb el món universitari i l'entorn acadèmic: ha estat membre de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona (1998-2009) i directora del Departament de Sociologia i Antropologia Social (2006-2009) de la Universitat de València; membre del Consell Assessor del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS, 2004-2008); membre del Comitè Assessor Específic de l'Àrea de Sociologia, Ciències Polítiques i Antropologia Social de la Direcció General de Política Científica del Govern Basc (2005-2007); avaluadora de l'AGAUR de la Generalitat de Catalunya (2007-2008); membre de la Comissió Acadèmica de l'ANECA per a Catedràtics d'Universitat de Ciències Socials i Jurídiques (des de l'abril de 2010 fins al moment actual).

Paral·lelament, ha desenvolupat tot un seguit de tasques i activitats professionals de caràcter extraacadèmic: ha participat activament en el procés de creació del Museu d'Etnologia de València, al costat del doctor Joan-Francesc Mira (1980-1983); ha dirigit l'Institut de Sociologia i Antropologia de la Institució Valenciana d'Estudis i Investigació (IVEI) de la Generalitat Valenciana (1985-1995); ha elaborat informes experts d'avaluació per a la UNESCO (candidatures de Sant Joan de Ciutadella i la Patum de Berga per a la segona i tercera

Proclamació d'Obres Mestres del Patrimoni Oral i Intangible de la Humanitat, anys 2003 i 2005, respectivament), i s'integra en el Consell Científic del Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée (Marsella, França), càrrec que ocupa des de 2001.

Al llarg dels anys, ha participat de manera directa i continuada en la vida cívica i associativa. Membre activa de diverses entitats ciutadanes, és actualment vicepresidenta de Valencians pel Canvi i presidenta de l'associació Riuraus Vius i de l'Associació Valenciana d'Antropologia (AVA).

Text llegit pel senyor Joan-Francesc Mira en el Ple del dia 28 de març de 2011

Carles-Enric Riba i Campos

Carles-Enric Riba i Campos és professor titular al Departament de Metodologia de les Ciències del Comportament de la Universitat de Barcelona. Neix el 10 de juny de 1949 a Barcelona. Obté la llicenciatura de filosofia i ciències de l'educació, en l'especialitat de psicologia, per la Universitat de Barcelona, l'any 1972. L'any 1986, ja constituïda la Facultat de Psicologia, es doctora amb una tesi sobre comunicació animal i no verbal, titulada *Semiologia de la comunicació animal. Semàntica, pragmàtica i interpretació*. És la primera tesi escrita i defensada en català en l'entorn d'aquesta Facultat.

La formació de Carles-Enric Riba, així com la seva orientació científica, han estat lligades des del moment de la seva llicenciatura a Jordi Sabater Pi, figura internacional i clau en el desenvolupament i la implantació de la psicologia comparada i de l'etologia a Catalunya i a Espanya. En el context d'aquesta relació personal amb Sabater, Riba inicia diverses col·laboracions amb els departaments científics i d'educació del Parc Zoològic de Barcelona. Es converteix en un dels primers deixebles a Catalunya de Sabater Pi, un dels

que ha promocionat l'enfocament etològic en la psicologia, un enfocament que actualment ha impregnat tant els plans d'estudi com les línies de recerca vigents a la facultat de psicologia. La col·laboració i els lligams entre Sabater Pi i Riba van quallar en un llibre amb format de llarga entrevista conjunta publicat per l'Ajuntament de Barcelona (1994, dins la col·lecció «Diàlegs a Barcelona»).

Els seus treballs en aquest camp s'han centrat en l'estudi de la comunicació animal, on ha fet interessants aportacions per tal de comprendre tant la comunicació verbal com la no verbal.

En aquest àmbit de la semiòtica de la comunicació, destaca un text que es pot considerar fundacional, almenys en el nostre món acadèmic i cultural, *La comunicació animal. Un enfocament zoosemiòtic* (1990), així com altres articles i capítols on Riba ha tractat de fixar i desenvolupar els seus models d'anàlisi de la comunicació.

Tanmateix, el treball de Riba se situa en un àmbit interdisciplinari poc freqüent en la nostra àrea de coneixement, un àmbit en el qual interrelaciona l'etologia, la semiologia, la metodologia qualitativa per a l'anàlisi del comportament i l'epistemologia. El focus dels seus interessos l'obliga a connectar diferents fronts teòrics i metodològics. La interpretació, per part de l'observador científic humà, de significats no vehiculats pel llenguatge oposa serioses dificultats tant epistemològiques com metodològiques, les quals han ocupat una part important de la tasca investigadora de Riba. Des de les propostes de la seva tesi doctoral, ha tractat d'aplicar, a partir de les tècniques observacionals, nocions de l'antropologia lingüística i de la pragmàtica a l'anàlisi de les seqüències de comunicació.

I aquest intent té, també, com a objectiu la fonamentació de mètodes psicològics, al seu parer, sovint mancats de congruència; més preocupats per la forma que pel fons. En l'àmbit de la metodologia, subratllaríem les contribucions de Riba a la fonamentació i sistematització dels mètodes observacionals i de camp, al costat de l'equip de metodologia observacional del Departament de Metodologia de les Ciències del Comportament. Les metodologies qualitatives arrelades en la interacció entre observador científic i subjectes són indispensables en aquells terrenys de la psicologia clínica, educativa, social i aplicada en els quals el punt de vista del subjecte humà difícilment es pot obviar. El seu llibre *La metodologia qualitativa en l'estudi del comportament* (2007) és la principal contribució en aquest terreny, així com una referència important en aquest camp.

Des d'aquesta triple orientació etològica, metodològica i semiòtica, ha interpellat, també, a l'epistemologia psicològica: a la psicologia genètica (la dialèctica del desenvolupament) i a la psicologia general (les intencions, la mirada mental, les emocions). Tots aquests aspectes de la dedicació de Carles-Enric Riba han tingut ressò en nombroses publicacions nacionals i internacionals, així com en la participació en els fòrums propis de la seva

especialitat. Així mateix, es reflecteixen en la participació en successius projectes de recerca, darrerament consagrats a l'estudi dels primats i a l'anàlisi de l'estructura sociocomunicativa dels grups.

Ha desenvolupat, també, una vessant aplicada de l'enfocament etològic, concretada en la col·laboració amb diverses institucions: amb l'Institut Municipal d'Educació, dirigint el projecte INTEGRA, centrat en l'educació ciutadana en relació amb l'entorn urbà; amb l'Institut de Ciències de l'Educació, estudiant ambients educatius específics (el parvulari), i amb la Fundació Politècnica de Catalunya, dissenyant mètodes d'observació directa per a estudis de prevenció de riscos laborals i ergonomia. Aquest enfocament l'ha orientat, també, a col·laborar en estudis sobre els ambients creats per les malalties greus.

En l'àmbit de la gestió docent, cal destacar la direcció de diverses tesis doctorals i la publicació de treballs sobre innovació docent basats en les tecnologies de la comunicació. És una persona de gran responsabilitat institucional, membre del consell editorial de les revistes científiques més importants de l'Estat i director de la revista *Anuario de Psicología*, una publicació de referència en la psicologia espanyola i llatinoamericana, càrrec que ha ocupat des de 2004 succeint el doctor Miquel Siguan.

Carles-Enric Riba i Campos té una llarga trajectòria d'implicació en la Comissió de Dinamització Lingüística de la Facultat, i col·labora en tasques de promoció de la nostra llengua i cultura en el campus universitari.

És, i per a finalitzar aquesta presentació, un reconegut etòleg, una de les poques persones que han fet propostes consistents en relació amb metodologies alternatives en l'estudi del comportament comunicatiu, amb una visió multidisciplinària de la psicologia, teòrica i aplicada, molt útil per a donar impuls a aquesta àrea de coneixement dins de la nostra Secció.

Text llegit pel senyor Joaquim Arnau Querol en el Ple del dia 9 de maig de 2011

Xavier Vives i Torrents

Xavier Vives i Torrents (Barcelona, 1955)

és, actualment, professor d'economia i finances, titular de la Càtedra Abertis de Regulació, Competència i Polítiques Públiques i director acadèmic del Centre Sector Públic - Sector Privat de la IESE Business School. També és professor associat a la Universitat Pompeu Fabra.

A més de les seves tasques docents i investigadores a la IESE, el professor Vives és membre de l'Economic Advisory Group on Competition Policy de la Comissió Europea i de l'European Economic Advisory Group de CESifo (Munic); *research fellow* del Center for Economic Policy Research de Londres, on va ser director del programa d'economia industrial entre 1991 i 1997; membre de l'Acadèmia Europea de les Ciències i les Arts; *fellow* de l'Econometric Society des de 1992, i de l'European Economic Association des de 2004.

El professor Vives va obtenir la llicenciatura en economia a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) el 1978. Posteriorment, es va doctorar en economia per la Universitat de Califòrnia, Berkeley, l'any 1983, amb una tesi dirigida pel Premi Nobel Gerard Debreu.

Abans d'integrar-se a la IESE Business School, el professor Vives va ser professor d'economia i finances i catedràtic d'estudis europeus a INSEAD, entre 2001 i 2005; director de l'Institut d'Anàlisi Econòmica del CSIC, en la dècada 1991-2001; professor a la Universitat de Pennsilvània, i professor visitant a la Universitat de Harvard, a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Universitat de Nova York (amb la Càtedra Rei Joan Carles I, el 1999-2000), entre d'altres.

Els seus camps d'interès són l'economia industrial, l'economia de la informació, així com l'economia financera i bancària. Ha publicat nombrosos articles en revistes internacionals i és autor d'*Information and learning in markets. The impact of market microstructure* (Princeton University Press, 2008) i *Oligopoly pricing. Old ideas and new tools* (MIT Press, 1999); director de *Competition policy in Europe. Fifty years on from the*

Treaty of Rome (Oxford University Press, 2009), *Corporate governance. Theoretical and empirical perspectives* (Cambridge University Press, 2000), i coeditor de *Capital markets and financial intermediation* (Cambridge University Press, 1993). Ha estat editor del *Journal of the European Economic Association* i, actualment, és editor del *Journal of Economics and Management Strategy*.

La seva recerca actual se centra en la relació entre competència i innovació, regulació i crisis bancàries, formació de preus als mercats financers i política de defensa de la competència.

El professor Vives ha rebut diversos premis de recerca: el Premio Nacional Rey Don Juan Carlos I d'Investigació en Ciències Socials, 1988; el Premi Societat Catalana d'Economia, 1996; la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya, 2002; el Premi Catalunya d'Economia, 2005, i, el 2008, l'Advanced Grant de l'European Research Council. El Lauder Institute of Management and International Studies el va incloure en la llista dels deu investigadors en ciències socials espanyols més citats de la segona meitat del segle XX.

Al llarg de la seva carrera, el professor Vives ha assessorat sobre competència, regulació i temes de govern corporatiu el Banc Mundial, el Banc Interamericà de Desenvolupament i la Comissió Europea, així com importants corporacions internacionals. És membre del Consell d'Administració de Criteris CaixaCorp i columnista ocasional a *La Vanguardia*, *El País*, *Financial Times* i *Wall Street Journal*.

El professor Vives és, sens dubte, un dels investigadors en economia catalans amb un currículum més sòlid i amb més prestigi internacional. Val la pena remarcar que ha estat capaç de combinar investigacions teòriques d'alt nivell amb recerca molt aplicada —però d'alta qualitat— en els àmbits de l'economia catalana, espanyola i europea. Aquesta multidimensionalitat és molt poc freqüent en el panorama de la investigació econòmica d'alt nivell.

Tot plegat em porta a proposar, amb entusiasme, la seva candidatura com a membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials del nostre Institut.

Text llegit pel senyor Jordi Galí i Garreta en el Ple del dia 9 de maig de 2011

Membres corresponents

Montserrat Guibernau i Berdun

Montserrat Guibernau i Berdun és filla de Vilanova i la Geltrú, nascuda l'any 1960. Es llicencià en filosofia i ciències de l'educació a la Universitat de Barcelona el 1985. L'any següent presentà una tesi de llicenciatura sobre el pensament sociològic de Raymond Aron. Quan es publicà, em cridà l'atenció la tria d'un intel·lectual francès que en aquells moments encara patia considerable incomprensió dins una part substancial de l'ambient cultural català. A partir d'aquell moment, he pogut mantenir una amistat constant i un bescanvi intel·lectual permanent amb ella que em permet dir algunes coses sobre la qualitat de la feina que fa i sobre el seu itinerari científic i acadèmic.

La candidata es traslladà, llavors, a Cambridge, amb una borsa d'estudi del British Council / La Caixa per a obtenir-hi un màster. Allà va començar a estudiar la problemàtica en la qual s'ha especialitzat fins avui: la natura del nacionalisme, en totes les seves vessants. La seva tasca d'estudiant postgraduada, al King's College, que li concedí una borsa per a preparar un doctorat, culminà amb una notable dissertació doctoral: *Nationalism and stateless nations: the case of Catalonia*, supervisada pel sociòleg Anthony Giddens, d'aquella universitat. Vaig tenir el plaer d'examinar-la, a Cambridge, ensems amb el malaguanyat sociòleg i filòsof Ernest Gellner, en un *college* (el King's) en el qual jo mateix havia tingut l'oportunitat d'acabar la meua tesi. Li vam atorgar el més alt guardó. A més d'estudiar el cas català, la tesi analitzava el marc general teòric amb què la sociologia —especialment la clàssica— analitza el fenomen del nacionalisme. Això li atorgava un interès especial. Val a dir que, massa sovint, les especulacions suposadament acadèmiques sobre nacionalisme ignoren sorprenentment les importants contribucions de la sociologia en aquest terreny. El treball de la professora Guibernau n'és una important excepció, tot i que, avui, ja no n'és pas l'única.

Després d'uns quants anys com a jove professora a la universitat anglesa de War-

wick, al Centre per a la Recerca de les Relacions Ètniques, el 1998 passà a la Universitat Oberta de Gran Bretanya (Open University), a la ciutat de Milton Keynes, fins a l'any 2000, primer com a professora titular i, en acabat, com a *reader*, títol acadèmic que equival al càrrec continental de catedràtic agregat. Durant aquell temps, publicà a Anglaterra *Nationalisms*, el 1996. Aparegué traduït al castellà com *Los nacionalismos*. Hi recollia, en gran part, la feina feta a *Nationalism and stateless nations*. (Jo mateix vaig prologar aquella edició castellana.) El llibre fou aviat traduït no solament al català —i fou Premi Trias Fargas el 1998—, sinó també al portuguès, al turc i a l'hongarès, i projectava, així, amb abast internacional, el cas del nostre país.

No cal que en aquesta presentació us faci un recompte precís de tots els treballs, assajos i estudis —molts d'ells publicats en revistes internacionals de referència— que ha anat produint la professora Guibernau des d'aquelles dates. Val a dir que aquests cobreixen no solament el cas català, que mereix una atenció prioritària a causa de la pertinença de l'autora a la nostra nació, sinó que també ha estudiat nombrosos casos ben distints al nostre: el d'Escòcia, el d'Europa com a identitat protonacional, el de les diversitats ètniques en estats nació, el del regionalisme arreu, i altres casos, sense excloure alguns articles crítics sobre les aportacions d'altres especialistes i estudiosos del nacionalisme, sempre amb exquisit tacte i respecte per l'obra d'altri. Una part important d'aquesta feina ha estat publicada en català.

Des de l'any 2005, la professora Guibernau ensenya política europea al Queen Mary College, de la universitat londinenca. No solament tracta i dirigeix cursos i recerca sobre nacionalisme, sinó que també ha conduït el seu interès vers els fenòmens contemporanis de cosmopolitisme i ciutadania. He tingut l'ocasió de participar en algun d'ells —a la London School of Economics i a la Universitat Complutense de Madrid, a l'Escorial—, i puc donar fe del rigor, l'abast i l'esperit crític que els anima. La Fundació Irla li concedí el seu premi l'any 2009 pel treball *Per un catalanisme cosmopolita*.

Al seu *college* dirigeix cursos de doctorat i supervisa, directament, dissertacions doctorals. A més, organitza seminaris internacionals acadèmics sobre etnicitat i nacionalisme.

La professora Guibernau ha gaudit d'un nombre selecte de beques competitives, tant des d'entitats públiques catalanes —com ara la CIRIT— com des d'agències acadèmiques i científiques britàniques.

Benvolguts col·legues, les aportacions científiques de la nostra compatriota a Londres mereixerien, per si mateixes, la incorporació de la professora Guibernau a la nostra acadèmia. El seu treball és sempre assenyat, equilibrat, docte i rigorós. Ha enriquit els coneixements actuals sobre un dels fenòmens socials més importants del nostre món, amb

conseqüències polítiques, econòmiques i culturals de gran abast. Fuig d'extremismes i pertany digníssimament a un camp de conreu en el qual, certament, hi ha —des de Valentí Almirall i Rovira i Virgili fins avui, amb savis com el professor Josep Ramon Llobera, antropòleg i sociòleg, també arrelat a Londres— un estol importantíssim de pensadors i estudiosos catalans.

A aquesta qualitat cal afegir el fet, no gens menyspreable, que la seva activíssima presència en el món acadèmic europeu, i especialment britànic, representa un veritable pont per a l'Institut amb aquella comunitat científica i intel·lectual. Montserrat Guibernau ret un servei constant a la catalanística a la Gran Bretanya, amb una activitat constant i incansable per a representar el seu país en l'àmbit acadèmic.

Sé del cert que ella estaria molt agraïda si l'acadèmia catalana l'admetés en el si de la institució. També ho estaríem els que hem signat la petició que la nostra Secció de Filosofia i Ciències Socials l'admeti com a membre corresponent, segons els criteris que regeixen els Estatuts i el Reglament de l'Institut d'Estudis Catalans, cosa que us demano a tots que considereu molt favorablement.

Text llegit pel senyor Salvador Giner de San Julián en el Ple del dia 28 de març de 2011

Membres corresponents

Denise Boyer

Espero i desitjo que acceptareu que les meves primeres paraules en aquesta presentació siguin una confessió que us faig amb tota sinceritat: poques vegades m'he trobat amb una situació tan afable, tan atractiva i tan plàcida com la present, pel que fa al tema de la nostra cultura catalana, que estimem més a mesura que ha de compartir tants triomfs com tristeses i que, malgrat tot, ha dreçat la meua vida personal i professional.

Qui és, doncs, i què ha fet, la nostra nova col·lega? Denise Boyer, enduta per l'afició a les lletres, rep la seva formació a l'Institut d'Estudis Ibèrics de la Universitat de París IV-Sorbona. És clar que a París té diverses possibilitats. Allí obté, el 1966, la *licence d'espagnol*, amb alguna assignatura de llatí i de portuguès, però cap de català, ja que aleshores no n'hi havia. D'altra banda, ella, nascuda a París i amb arrels familiars a la Bretanya, als divuit anys, tot just començada la carrera, ja havia fet un primer sojorn a Barcelona, que la sedueix i li marca una empremta que serà indeleble. Imagino que, aleshores, potser ni ella mateixa hauria endevinat quina seria la seva vida professional.

Seré breu en la relació de títols acadèmics obtinguts i de places docents aconseguides per Denise Boyer. A la llicència d'espanyol (1966), ja citada, seguiren el *diplôme d'études supérieures* d'espanyol (1967), l'*agrégation d'espagnol* (1968) i el *doctorat d'état* (1994). D'aquest darrer, molt diferent del doctorat de casa nostra (com ho mostra que fos obtingut prop de trenta anys després de la llicència), en tornaré a parlar. Quant a les places docents ocupades per ella, foren les següents: 1) a la Universitat de París IV-Sorbona: *assistant* (1970), *maître-assistant* (1981), *maître de conférences* (1984); 2) a la

Universitat d'Orleans: *professeur* (1996), i 3) retornada a la Universitat de París IV-Sorbona: *professeur de langue et culture catalanes* (2003-2009) i *directrice* (2003-2009) del Centre d'Études Catalanes. Les dues darreres mencions assenyalen la jubilació de na Denise. Arribat el moment present, reconec que jo he passat un cert temps dubtant entre si lamentar o alegrar-me d'aquesta jubilació.

Mentrestant, activa com li ho demanaven l'exercici del mester docent i la vocació a la recerca (tasques que, com sabeu, ja li corresponien per òbvies raons professionals), Denise Boyer es trobà involucrada en un procés que trasbalsaria en sentit positiu el funcionament de tot allò que es referia a la llengua i a la cultura catalanes a la dita Universitat de París IV-Sorbona. No cal dir que la trasbalsada no era ella sola, sinó tot el personal (docent, discent, administratiu i subaltern) de la casa. Per més que no puc desviar-me del tema que m'ha dut aquí, l'afer és prou important perquè hi dediqui uns minuts. Començo pel final: l'any 1977 fou creat un Centre d'Études Catalanes, destinat a la Universitat de París IV-Sorbona. El seu objectiu era de reunir-hi l'ensenyament de català, el qual, malgrat continuar pertanyent a la gran unitat dels *Études Ibériques et Latino-américaines* (castellà, català, portuguès i llatí) quedaria instal·lat en el nou edifici. He dit que començava pel final, per no fer-vos glatir davant la incertesa que jo mateix suggeria en al·ludir a un canvi. Ara, però, us en diré molt breument la iniciativa, la història i el desenllaç. Durant llargs anys, un grup d'il·lustres catalans, exiliats a París, sol·licitaren, i per fi obtingueren, que l'Ajuntament de París cedís a la Universitat parisenca un *hôtel* (ço és, un edifici noble, antic), amb la condició que hi fos instal·lat un cercle cultural i docent de català, (per a organització, ensenyament, recerca, biblioteca, exposicions, etc.). S'hi afegiria que la innovació fos completada amb la creació d'una càtedra de català a la Sorbona, una càtedra formal i de la mateixa categoria de qualsevol plaça universitària. I tot sortí bé.

Em permetreu que us digui que jo vaig ésser el primer a ocupar aquesta càtedra de la Sorbona, en els primers dos anys d'activitat (cursos 1974-1975 i 1975-1976). I si em veig obligat a dir-vos-ho ara és perquè, en els canvis d'impressions que solen tenir els professors (quan aprofiten les pauses entre classe i classe o en acabar la feina del dia, o en altres ocasions semblants), fou així que ens coneguérem Denise Boyer i jo (sense imaginar, aleshores, que aquella relació «de carrer» es convertiria, amb el temps, en una veritable amistat que almenys culmina avui amb tanta solemnitat). I encara no he acabat. De totes maneres, els meus dos primers cursos d'estrena encara els vaig professar a l'Institut Hispanique (al Barri Llatí). A la inauguració del vell *hôtel*, ja restaurat per a fer d'universitat, jo vaig anar-hi exprés des de Barcelona, ja acabada la meva estada catalanoparisenca. Era el novembre de l'any 1977.

A propòsit, ara voldria assajar d'escrutar el procés intern que ha menat Denise Boyer, en el decurs de bon nombre d'anys de treballs mentals i de concentració textual, a convertir-se en allò que avui tothom li reconeix: una primera figura en el camp de les lletres catalanes. I confesso que potser tots els qui estem reunits en aquesta sala (naturalment menys ella, que deurà somriure, si jo, després de tant pensar-hi, no ho encerto), dic que potser tots anem a la deriva en voler interpretar a les palpentes què cal entendre de tot allò que ella escriu. Assagem, doncs. Fa uns moments, us he dit que tornaria a parlar de la tesi doctoral (una *thèse d'état*) de Denise Boyer: tingueu-ne en compte tres circumstàncies. 1) El títol: *L'oeuvre en vers de Salvador Espriu. Essai de systématique*. Es tracta d'una recapitulació, d'un assaig sobre el tema, un *essai* que, com a tal, exigia temps i maduresa. 2) L'extensió: té 876 pàgines (quan encara no s'hi afegia, com avui, un bon plec de papers sobers, només per cridar l'atenció del tribunal), i el control: el director era Maurice Molho, coneixedor de la matèria i exigent a judicar-la, i primer director que fou del Centre d'Études Catalanes de la Universitat de París IV-Sorbona. 3) El temps: ja ho he remarcat abans: entre la llicenciatura (1966) i el doctorat (1994), transcorregueren una trentena d'anys, que cal imaginar plens de dubtes, consultes, correccions i addicions, com a resultat de noves troballes de l'autora, de converses amb col·legues i de discussions amb el director de tesi.

A tots aquests anys de l'elaboració de la tesi (de sabut tema *espriuà*), cal afegir-hi que Denise Boyer concep, escriu, analitza i publica, per damunt de tot, treballs sobre Salvador Espriu. Què n'hem de pensar, d'això? Que dins ella existeix una coincidència cronològica i temàtica (de dues dotzenes d'anys, gairebé nets respecte al tema), entre allò que la fa expressar-se i madurar com a escriptora (aspecte teòric) i allò que la fa créixer i concretar com a estudiosa (aspecte pràctic). Podem parlar, doncs, d'una «Denise Boyer *espriuana*». El fet que en ella pesés de manera bastant exclusiva «allò *espriuà*» no havia de prejudicar res amb vista al seu futur personal. Al contrari. Si em permeteu un exemple tan llunyà d'on som com fàcil de comprendre, diré: «el millor conductor d'un cotxe d'una marca concreta és el que millor podrà conduir els cotxes de qualsevol altra marca». L'excel·lent etapa *espriuana* de na Denise fou, per a mi, la millor garantia que ella estava en camí de convertir-se, com deia fa un moment, en una primera figura en el camp de les lletres catalanes. I és això el que ha succeït.

En efecte: sense oblidar-se, ni de bon tros, de Salvador Espriu (a qui retorna una vegada i altra i sobre qui organitzarà col·loquis i jornades), Denise Boyer amplia el seu camp, que ja és ensems poètic i humà. M'he allargat molt fins ací i ara m'adono que no podré dir tot allò que em semblava que convenia que digués. Un exemple característic n'és Narcís Comadira, «une poésie qui dit des choses» (1989), i si dic que és característic és

perquè implica 1) una sèrie de poesies, 2) una relació i una amistat entre ella i el poeta i 3) visites a dojo entre ambdós en els viatges d'ella a Barcelona i d'ell a París. Remarquem que tal doble fenomen, poètic i humà, es repeteix en la vida de Denise Boyer. Sí, es repeteix i s'enllaça amb un tret típicament peculiar seu (i idiosincràtic i tot): els viatges a les terres catalanes, sobretot a Catalunya i, no cal dir-ho, a Barcelona. Mentre molts col·legues seus arrufen el nas davant la conveniència d'acudir a actes fora del país on els demanen, ella fa festa davant l'oferta i no diu mai que no. De vegades, les vingudes de la nostra amiga a Barcelona ja tenen una data fixa (sempre calculades de manera que no perdi ni una hora de classe). Respectaré el seu silenci i només faré públic un dia de l'any en què trobareu na Denise a Barcelona, ullant a les parades de llibres: això passa, cada any indefectiblement, per Sant Jordi.

Encara que ja sigui amb el temps molt just, no voldria acabar la meva intervenció d'avui sense buidar tot el sac. Accepteu, si us plau, que n'extregui les darreres molles, que no oblidaré mai, com a coixí de tantes obres notables seves, que jo estimo com les més valuoses. Mentre Denise Boyer atenia les seves lliçons de cursos als estudiants i les seves exhalacions literàries que s'estenien en el món dels lletraferits, passaven els dies, els mesos i els anys. I s'esdevingué que un bon dia quedà vacant la direcció del Centre d'Études Catalanes de la Universitat de París IV-Sorbona. Amb aquest motiu, Denise Boyer en fou elegida directora (2003). És clar que li'n quedaren afectades les seves activitats docents i literàries, però la veritat és que no hi quedaren tant com tots temíem, i que la nostra col·lega emprengué una tasca de reorganització de la casa que feia molta falta i que li permeté de deixar, en sis anys (i no sense dificultats sovint greus), una situació molt satisfactòria i molt ajustada. No som pocs els qui hi descobríem un nou aspecte de la directora Boyer i, per la seva banda, ella treballa molt d'acord amb totes les institucions, les de França i les de Catalunya. També en aquest terreny, els qui ens movem prop d'ella n'hem après molt.

Text llegit pel senyor Antoni M. Badia i Margarit en el Ple del dia 9 de maig de 2011

Membres numeraris

Ramon Bartrons i Bach

Ramon Bartrons és doctor en medicina (1981) i especialista en anàlisis clíniques. Des del 1988 és catedràtic de bioquímica i biologia molecular. El seu camp d'actuació és la recerca i la docència. Des del 1993 dirigeix el grup de recerca «Factors de creixement, hormones i metabolisme», considerat grup consolidat per la Generalitat de Catalunya. Des del 2004 és director del Departament de Ciències Fisiològiques II de la Universitat de Barcelona.

La seva activitat acadèmica, com a professor de bioquímica i biologia molecular de la Universitat de Barcelona ha estat en les facultats d'odontologia i medicina, abraçant matèries de l'àrea, com bioquímica i biologia molecular, disseny molecular, metabolisme i nutrició, patologia molecular i teràpia gènica. Ha dirigit dinou tesis doctorals, quatre de les quals, reconegudes amb el premi extraordinari de doctorat. Des del 1999 dirigeix el curs de postgrau Avenços en biologia molecular i, des del 2006, el curs en línia de biologia molecular per mitjà de l'IL3 (Universitat de Barcelona). Ha estat el gestor i coordinador del Màster oficial en biomedicina (2005-2008) i, també, del nou Grau en ciències mèdiques bàsiques (medicina molecular) (2007-2009). Ha estat responsable de cooperació internacional de la Universitat de Barcelona en el grup de facultats de medicina de les universitats que formen el grup Eurolife. Manté programes de col·laboració amb la Pontificia Universidade Católica do Rio Grande do Sul gràcies als ajuts del Programa Hispano-Brasileño de Cooperación Interuniversitaria (2009-2010). També col·labora amb la Universitat de Lund (Suècia), la Universitat Catòlica de Lovaina (Bèlgica), la Universitat de Minnesota, a Míneapolis (EUA), amb el Jefferson Medical College de la Universitat Thomas Jefferson

de Filadèlfia (EUA) i amb el Centre d'Estudis Farmacològics (Buenos Aires) i amb l'Havana (Cuba).

És autor de cent trenta-un articles originals i quatre revisions en revistes internacionals amb tres mil dues-cents citacions i un índex *h* de vint-i-set. Ha estat editor de la revista *Patologia Molecular* (*Treballs de la Societat Catalana de Biologia*, volum 49, 1999).

Ha estat mereixedor, com a investigador principal, de trenta-nou ajuts a la recerca (Ministeri de Sanitat, Ministeri d'Educació i Ciència, Ministeri d'Afers Exteriors, Generalitat de Catalunya, Fundació la Marató TV3, Química Farmacèutica Bayer, SA, Dianorm—Alemanya— i Fundación Ramón Areces).

Ha pronunciat conferències i ha presentat comunicacions i ponències en congressos, seminaris i reunions de treball en nombrosos indrets de l'Estat espanyol (Barcelona, Lleida, Sant Sebastià, Bilbao, Madrid, Sevilla, Màlaga, etc.), així com en diverses ciutats estrangeres (Brussel·les, Ginebra, Basilea, Roma, Mont-real, Salt Lake, Porto Alegre, etc.).

És membre de la Societat Catalana de Biologia, de la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular, de la Biochemical Society. Ha gaudit de nombroses beques, entre les quals destaquen la Beca de col·laboració del Ministeri d'Educació i Ciència (1975-1977), la Beca de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo (Santander, 1976), la Beca de Formació de Personal Investigador per a la realització de Tesis Doctorals (1978-1980) o la International ICP Fellowship de la Universitat Catòlica de Lovaina (1981-1982).

Ha estat guardonat amb el Premi Lilly de la Societat Espanyola de Diabetis pels treballs sobre les sals de vanadi en el tractament de la diabetis experimental.

Resum de la presentació a càrrec del senyor Josep Carreras i Barnés en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

É s llicenciat en veterinària per la Universitat de Saragossa (1981), màster en patologia animal, doctor en veterinària per l'Escola Superior de Veterinària de Hannover (Alemanya, 1984) i diplomat per l'European College of Veterinary Dermatology (1994). És catedràtic de medicina i cirurgia animal per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Ha estat professor invitat de la Universitat de Cornell (EUA, 1985), la Universitat d'Utrecht (Holanda, 1987), la Universitat de Guelph (Canadà, 1992), la Universitat de Lisboa (Portugal, 1995). El curs 2009-2010 és professor convidat a la Facultat de Veterinària de la Universitat de Mont-real (Quebec, Canadà).

Durant la seva trajectòria acadèmica ha estat director del Departament de Patologia i Produccions Animals de la UAB (1990-1994). Entre 1995 i 1998 fou degà de la Facultat de Veterinària de la UAB, on engegà un procés de renovació docent, introduint els ensenyaments per problemes o l'anàlisi de casos i la medicina basada en l'evidència (MBE), i promogué un increment de l'ensenyament pràctic i clínic i una ampliació i potenciació de l'Hospital Clínic Veterinari. Durant el període 1998-2002, va impulsar la creació del Centre de Recerca en Sanitat Animal, l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental (ICTA) i el Centre de Biotecnologia Animal i Teràpia Gènica (CBTEG). També va posar en marxa el complex de la Casa de Convalescència a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, com a centre de formació contínua de la UAB a Barcelona. Del 2002 al 2007, va impulsar el desenvolupament del Parc de Recerca de la UAB i la incorporació de nous centres de recerca al campus, com el Centre de Recerca en Agrigenòmica (CRAG), l'Institut Català de Paleontologia i l'Institut Català de Nanotecnologia. Sota el seu mandat i per iniciativa seva, es construeix Vila-2 (250 apartaments i residències per a investigadors al campus) i l'edifici Eureka (juntament amb el consorci Zona Franca) destinat a R+D empresarial. També va orientar una nova carrera cap a l'atracció i la captació internacional de talent a la UAB i el primer pla integral per a la igualtat de sexes a una universitat espanyola.

Ha estat president de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), de la Xarxa d'Universitats Joan Lluís Vives, de la Comissió Nacional d'Avaluació (ANE-

CA, 2003-2004), del Consell Assessor de l'IRTA, del Consell d'Administració d'Universia, del Consell d'Administració de la Universitat de Lió (2008-2009) i és president del Centre d'Estudis Demogràfics, entre altres càrrecs. Va dirigir com a expert l'avaluació del sistema universitari de la República Popular de la Xina per encàrrec de la Unió Europea (UE) i ha participat en l'avaluació de nombroses universitats per encàrrec de la European University Association (EUA). És avaluador de projectes de recerca internacionals de l'Agència Suïssa d'Avaluació Universitària i Científica.

Juntament amb els altres set rectors de les universitats públiques catalanes, l'any 2008 va publicar el *Llibre blanc de la Universitat de Catalunya*, una proposta integral de futur per a la universitat catalana.

Les seves investigacions s'han centrat en la leishmaniosi canina i en la dermatologia veterinària i comparada. Ha publicat més de cent vint articles en revistes amb avaluació d'experts i ha participat com a coautor en quinze llibres de difusió internacional. Així mateix, ha dirigit quinze tesis doctorals.

És membre de nombroses societats científiques i comitès internacionals. Actualment, és un dels dos coeditors de la revista *Veterinary Dermatology* (Wiley-Blackwell), revista oficial de l'American College of Veterinary Dermatology i de l'European College of Veterinary Dermatology. D'altra banda, també dirigeix el projecte de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i de La Caixa «Recercaixa», que cerca impulsar i finançar la investigació científica a Catalunya i acostar la ciència a la societat.

Finalment, cal destacar els premis que ha rebut. Va aconseguir el Premi Extraordinari de Llicenciatura i el Premi Nacional de Terminació d'Estudis, i ha estat guardonat amb el Premi Ramon Llull del Govern de les Illes Balears (2010) i amb la Medalla d'Or de l'Associació Espanyola de Veterinaris de Petits Animals (AVEPA). És membre numerari de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries de Catalunya, membre corresponent de la Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Catalunya i membre d'honor de l'Associació Espanyola de Dones Investigadores i Tecnòlogues (AMIT).

Resum de la presentació a càrrec del senyor Joan Jofre i Torroella en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Joan Josep Guinovart i Cirera

Joan Josep Guinovart i Cirera va néixer a Tarragona el 1947. Es va llicenciar en farmàcia i en ciències químiques a la Universitat de Barcelona el 1969. Va obtenir el grau de doctor en farmàcia el 1973, seguit d'una estada postdoctoral a la Universitat de Virgínia. Va ser professor de bioquímica a la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona del 1975 al 1983. Després, va ser professor, catedràtic i vicedegà de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona (1984-1990), on va contribuir significativament al desenvolupament d'aquesta facultat. Retorna a la seva *alma mater* com a catedràtic de biologia molecular i bioquímica el 1990, i el 2001 i 2002 es va fer càrrec de la direcció del Parc Científic de Barcelona (PCB), que havia estat creat recentment al campus de Pedralbes. Un objectiu primordial durant el període 2001-2005 al PCB va ser la constitució de l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB) de Barcelona, del qual és director fundador. Avui, l'IRB Barcelona és un magnífic exemple del nou model d'institució de recerca universitària.

Una de les missions de l'IRB Barcelona és la formació de futurs líders científics en un entorn internacional, engrescador i competitiu. Avui, els seus laboratoris acullen més de cent cinquanta estudiants de doctorat provinents de vint-i-cinc països diferents i noranta-cinc postdoctorats, el 40% dels quals són estrangers.

Joan Josep Guinovart és un líder nat. La seva visió és la de fer avançar Catalunya cap a l'avantguarda europea en l'adquisició de nous coneixements científics, contribuint, alhora, a la millora econòmica i al benestar social del país.

Catalunya està ben situada per a treure un bon rendiment d'aquesta gran oportunitat que ofereixen les ciències de la vida, i s'està perfilant com un dels pols d'atracció de talent en el sector de la biomedicina del sud d'Europa. Avui en dia, són la ciència i els científics els que realment poden marcar diferències i contribuir a crear els nous coneixements dels quals dependrà la nostra competitivitat futura. És la cultura del talent la que hem de potenciar en el nostre país. I és en aquesta tasca en la qual Joan Josep Guinovart està immers, perquè en el seu tarannà està la formació dels joves científics que han d'em-

prendre i continuar de manera imparable una tasca de recerca de qualitat d'àmbit internacional.

Amb Joan Josep Guinovart, tenim un científic expert mundial en el metabolisme del glicogen, que és el carbohidrat fonamental de reserva del nostre organisme. Joan Josep Guinovart ha descobert, recentment, defectes genètics del control del glicogen en un òrgan totalment inesperat, el cervell. Els seus estudis sobre aquest tema han estat publicats a *Nature Neuroscience*. El seu equip de joves científics està desenvolupant models genètics per a investigar aquest procés en ratolins i en la mosca *Drosophila*. Les aportacions de Joan Josep Guinovart i el seu equip han produït tres patents i cent vint publicacions científiques en revistes internacionals, que han estat citades més de 2.800 vegades.

No és exagerar dir que el seu lideratge ha fet la recerca biomèdica a Catalunya més dinàmica i rica. La seva activitat ha estat reconeguda arreu, com ho demostren els nombrosos premis rebuts, entre els quals podem destacar els següents: Leandre Cervera (1979 i 1985); August Pi i Sunyer (1983) i Prat de la Riba (2009) de l'Institut d'Estudis Catalans; Novo-Nordisen Recerca Diabetològica Bàsica de la Societat Espanyola de Diabetis (1996); Medalla de la Société Française de Biochimie et Biologie Moléculaire (1998); Premi PABMB Conference, San Francisco, CA (1999), i la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya al mèrit científic i tecnològic (1999).

De la seva participació ciutadana i dedicació a Catalunya, en podríem dir moltes coses, però és suficient recordar els quatre premis de l'Institut suara esmentats, i que el 2007 va ser nomenat fill predilecte de la seva ciutat, Tarragona.

La recerca, el treball científic, mai no és individual, s'alça sobre la tasca d'homes i dones que en el passat, i també contemporàniament, han contribuït amb llurs aportacions, brillants de vegades, d'altres més senzilles, però sempre rigoroses, a l'avançament de la ciència. El mèrit d'un investigador és més gran quantes més persones de vàlua i capacitat han rebut per part seva l'oportunitat de manifestar el seu talent i les seves aptituds tot contribuint al desenvolupament del seu camp específic de treball, a la vegada que al del seu país.

He de confessar que aquesta presentació no és objectiva, sinó fruit de l'amistat i el contacte de molts anys. El que és objectiu és la llista de mèrits que consten en el seu currículum adjunt. Per sobre de murmuracions i falòrnies, ha arribat el moment de presentar Joan Josep Guinovart a aquesta corporació, amb l'objectiu que s'incorpori i ens ajudi a continuar treballant per la ciència i per Catalunya, tot recuperant els mots d'Espriu:

En la llei i en el pacte
que sempre guardaràs,

en la duresa del diàleg
amb els qui et són iguals,
edifica el lent temple
del teu treball,
alça la casa nova
en el solar
que designes amb el nom
de llibertat.

Text llegit pel senyor Ricard Guerrero en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Joan Viñas i Salas

Joan Viñas i Salas, nascut a Mataró l'11 de novembre de 1950, és actualment catedràtic de cirurgia i rector de la Universitat de Lleida. Està casat i té quatre fills. En la seva trajectòria podem diferenciar tres etapes: la de formació i progrés en el camp de la cirurgia; la d'organització d'una àmplia activitat sanitària, assistencial i docent, en l'àmbit lleidatà, essent un dels motors de la facultat de medicina i de la transformació d'un hospital local en hospital universitari, i una tercera etapa de maduresa, tot i la seva relativa joventut, amb projecció nacional i internacional en diversos camps, principalment en el de la bioètica, el de l'ensenyament i la tasca de rector de la Universitat de Lleida, la projecció en la representació acadèmica.

El seu pare ja era metge, dedicat principalment a les malalties de l'aparell respiratori. Així, va viure l'ambient mèdic a casa des de sempre. Va fer els estudis de medicina a la Universitat de Barcelona (UB), a la facultat del carrer de Casanova, va estar com a intern a l'Hospital Clínic, ja en serveis quirúrgics, i es va llicenciar l'any 1973. Fou dei-

xeble directe del professor Pere Piulachs, que morí aviat. Immediatament seguí en la pràctica de la cirurgia, i va ser metge resident de cirurgia general i de l'aparell digestiu, de 1974 a 1977. Ja des de l'any 1974 va ser metge intern, i després per oposició, del Centre Quirúrgic Municipal d'Urgències de Peracamps a Barcelona.

Molt actiu, ben aviat aconsegueix una situació estable com a metge adjunt i cap de secció de Cirurgia General de l'Hospital de Lleida, que és el mateix actual Hospital Universitari Arnau de Vilanova. Ho és per concurs d'oposició des de l'any 1977. Allà ha romàs, durant més de trenta anys, havent estat la personalitat més important en l'impuls de la transformació de l'assistència quirúrgica a Lleida, primer amb la pràctica personal directa, després ja en la formació d'un conjunt de deixebles, que també han anat progressant, fins arribar a la situació actual, en què l'hospital, que ell ha vist i fet créixer, té un nivell suficient dins del mapa sanitari català en l'assistència a tota la zona de ponent; ha mantingut, també, els vincles estrets, ja anteriors, amb l'atracció de malalts de la franja i de la part més oriental de l'Aragó.

La seva carrera professional quirúrgica estricta ha estat vinculada a l'hospital i la universitat, i ha ascendit tots els graons que marca el «cursus» acadèmic i assistencial: professor associat, encarregat de curs, antic professor adjunt contractat, i després ja professor estable com a titular de l'àrea de Cirurgia de 1986 a 1999, i després catedràtic de l'any 1999 fins ara. A l'hospital, amb una vinculació assistencial més fixa, ha seguit una via paral·lela fins a ser director del Departament mixt de Medicina i Cirurgia, de 1986 a 1995 i després de Cirurgia, des de 2001, de la Universitat de Lleida.

Malgrat aquesta activitat intensa, ha pogut fer períodes actius de formació especialitzada en serveis quirúrgics de diversos països, als Estats Units (Clínica Mayo de Rochester i Universitat de Minnesota), a Londres al St. Mark's Hospital i amb el professor Becker a Tübingen, on va seguir tot un curs de cirurgia laparoscòpica.

Aquests són els punts més essencials en la seva activitat com a metge i cirurgià, també com a professor directe d'una àrea docent per a estudiants. A més, s'ha encarregat de la matèria de bioètica, de la qual ha estat responsable des de l'any 1986. Aquest aspecte és important perquè ha permès valorar, sobretot, els aspectes dels drets i deures dels malalts, i també dels mateixos professionals. Així, ha pogut defensar la sanitat pública, en qualitat de president de l'Associació Professional de Facultatius de l'Hospital. Aquesta visió ètica l'ha dut a participar en moltes reunions nacionals i internacionals sobre el tema, presidint el Comitè d'Ètica i Recerca Clínica de la Regió Sanitària de Lleida. A més, està vinculat a la tasca de diverses ONG participant en un projecte per a la millora sanitària de Moçambic. També ha estat membre de la Comissió Central de Deontologia de l'Organització Mèdica Col·legial d'Espanya, entre els anys 1990 i 2001.

El fet d'haver arribat a una ciutat com Lleida, en un moment de creixement, però amb una estructura universitària molt precària, perquè era només una extensió de diverses facultats d'universitats de Barcelona (UB, Politècnica), ha fet que hagués de dedicar molta part del seu esforç a les tasques d'organització, de creació d'estructures, i després d'administració. Fruit de tot això, ha adquirit una considerable experiència, i en una visió ràpida, cal dir que ha estat degà de la Facultat de Medicina de Lleida durant sis anys, en dos períodes, de 1995 a 2001. Aquí ha hagut de fer una feina de coordinació, extensió assistencial i representació, que l'han dut a ser secretari de la Conferència de Degans de Facultats de Medicina d'Espanya, de 1999 a 2001.

La seva vinculació assistencial, en una àrea geogràfica que en principi estava infradotada, l'ha dut a haver de fer tasques de promoció del seu territori, a defensar les seves propostes en viatges continuats, sempre amb una exigència d'imparcialitat i qualitat. Així, fou durant un temps membre assessor de la Comissió Avaluadora de Projectes del Fons d'Investigacions Sanitàries (FIS) del Ministeri de Sanitat i Consum, i també fou president de la subcomissió de cirurgia.

La seva personalitat sobresortint, dialogant, serena, el dugué a ser elegit rector de la Universitat de Lleida, nomenat el mes de maig de 2003 i reelegit el 2007. Actualment, encara s'ocupa d'aquesta tasca, i ha estat, en el període que li ha pertocat, president de la Conferència de Rectors de les Universitats de Catalunya.

La projecció de la seva obra i el coneixement de la seva personalitat han fet que fos escollit membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, primer en concepte d'acadèmic corresponent, des de 1999, i després, admesos ja els acadèmics amb residència fora de Barcelona, com a membre numerari. Hi va ingressar el 28 de novembre de 2004, amb el discurs «Reptes de la cirurgia en el segle XXI», que va ser contestat pel doctor Moisès Broggi i Vallès, president d'honor de l'Acadèmia. Amb aquestes dades s'ha intentat marcar el perfil del doctor Joan Viñas i Salas, en el qual, resumidament, destaquen:

1. La base en la formació de l'ofici i la feina de cirurgià, des del seu temps d'alumne intern, metge resident, passant per tots els graons, en hospitals com el Clínic de Barcelona, el Servei Municipal d'Urgència de Peracamps i després ja a l'Hospital de Lleida, que ha ajudat personalment a fer créixer i transformar fins a ser el magnífic hospital universitari que és avui. Aquí, la seva feina personal com a cirurgià i formador de cirurgians ha estat bàsica, més en els primers temps. També les seves publicacions, assistència a congressos, projectes de recerca.

2. Després, hi ha l'etapa d'organització a un altre nivell, plasmada en les tasques de degà de la Facultat, director del servei de cirurgia de l'Hospital, president de diverses comissions de bioètica, també amb projecció internacional.

3. Finalment, en els nivells més alts de responsabilitat, principalment com a degà de la Facultat, rector de la Universitat de Lleida durant dos períodes, president de la Conferència de Rectors de les Universitats Catalanes i membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya des de 2004.

En els aspectes personals, cal destacar la seva predisposició de servei, la cordialitat i accessibilitat quan se li demana alguna tasca, el seu sentit del deure, que fa que compleixi amb els seus compromisos, fins i tot en circumstàncies de plètora de feina i convocatòries. I la visió dels drets dels altres, aspecte molt important en un cirurgià. Crec que té una vàlua contrastada, una predisposició acreditada, una vocació de servei al país prou demostrada, i per aquests aspectes crec que seria una incorporació important a la secció de Ciències Biològiques i a la totalitat de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text presentat pel senyor Jacint Corbella i Corbella en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Membres numeraris

Miquel Canals i Artigas

Miquel Canals és catedràtic de geologia marina de la Universitat de Barcelona (UB) i, actualment, és el cap del Departament d'Estratigrafia, Paleontologia i Geociències Marines. Des de l'any 2005 és el coordinador del programa de doctorat (programa oficial de postgrau) de ciències del mar de la UB, que inclou el màster de ciències del mar: Oceanografia i gestió del medi marí, d'elevada demanda.

El seu camp d'estudi és, doncs, la geologia dels fons del mar i del mateix mar com a agent geològic. Aquest camp, un dels més recents de la geologia, ha adquirit una gran importància, i molts avenços dels darrers temps en el camp de la geologia procedeixen de l'estudi de la geologia marina. En concret, Miquel Canals centra els seus estudis en l'estratigrafia i la sedimentologia, i la seva aplicació pel que fa als riscos geològics marins. Té treballs de cartografia dels fons marins, de processos i productes sedimentaris marins, sobre el canvi global a partir de les dades sedimentològiques del fons del mar. Ha treballat en tots els mars i té aportacions en la recerca marina polar.

Miquel Canals va néixer l'any 1957 a Torà de Riubregós. Es va llicenciar a la Universitat de Barcelona el 1979 i el 1985 va defensar la seva tesi de doctorat, dirigida per Oriol Riba, impulsor de la geologia marina al nostre país. En el títol de la tesi, *Estudi sedimentari i evolució morfològica del talús i el glacis continentals del golf de Lleó: fenòmens de desestabilització de la cobertora plio-quatèrnària*, ja es veuen les principals línies de recerca que desenvoluparà en el futur i que ja he esmentat: la morfologia dels fons marins, els aspectes sedimentaris i els fenòmens que poden ocasionar situacions de risc, els fenòmens de desestabilització.

Ben aviat, el seu dinamisme va atraure estudiants, i sota el seu lideratge es va formar el grup de geologia marina de la Universitat de Barcelona, que des del 1992 és reconegut com a Grup de Recerca de Qualitat. Aquest és un grup de prestigi internacional i els treballs conjunts amb altres grups de primera línia són una constant, com ho proven les publicacions de Miquel Canals i col·laboradors.

El currículum complet de Miquel Canals, el poden consultar a la Secretaria, així com una còpia d'una bona part de les seves publicacions. No els cansaré repassant-lo de dalt a baix. En donaré només algunes dades. Té més de 250 publicacions entre articles, llibres, capítols de llibre, mapes i notes, de les quals 126 en revistes incloses en els Journal Citation Reports de l'ISI. És editor de vuit volums especials de revistes científiques i *newsletters*, i membre del comitè editorial de dues revistes científiques internacionals incloses en el SCI, *Geologica Acta*, publicada per les institucions geològiques de Catalunya, i *Advances in Oceanography and Limnology*, de l'editorial Taylor & Francis.

És, a dia d'avui, el científic de ciències de la terra més citat segons els Essential Science Indicators de l'ISI Web of Knowledge.

Dit això, passaré a destacar alguns treballs, en algun cas autèntiques línies de recerca conreades durant força anys, que han donat lloc a publicacions amb fort impacte en la comunitat geològica, com mostren els alts índexs de citacions dels articles que n'han resultat. Són una mostra, crec que representativa, del treball dels últims anys.

1) L'aportació al coneixement de l'evolució de la temperatura a la mar d'Alborán durant els últims 25.000 anys a partir del registre sedimentari i la seva relació amb els canvis climàtics de l'hemisferi nord.

2) El descobriment d'evidències d'antigues geleres en el fons del mar enfront de la península Antàrtica a partir d'un estudi morfològic detallat del fons marí.

3) Diversos treballs sobre grans esllavissades submarines, la seva dinàmica i repercussions pel que fa al risc. D'especial impacte va ser l'estudi de les esllavissades als flancs de les illes Canàries occidentals, en particular de l'illa de Hierro. També ha estudiat esllavissades en el talús dels Columbrets.

4) Estudis sobre els fluxos de sediments en suspensió i processos de transport en els canyons submarins del golf de Lleó, duts a terme amb una monitorització de la regió al llarg de vuit anys. Han pogut posar de manifest el paper de les tempestes i les cascades submarines d'aigua densa.

Miquel Canals s'ha preocupat sempre de la divulgació del coneixement del seu camp de recerca. A part de les col·laboracions amb els mitjans de comunicació, escrits i audiovisuals, cal destacar que va ser redactor de la part de geologia marina de la *Història natural dels Països Catalans*.

L'equip liderat per Miquel Canals també ha aixecat el mapa del relleu submarí de Catalunya a escala 1:250.000 publicat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya, en paper i en relleu. Aquest mapa va ser premiat per la *International Cartographic Association* l'any 2005.

A part d'aquest reconeixement, n'ha obtingut d'altres. En vull destacar un, el Premi Rei Jaume I a la Protecció del Medi Ambient, concedit per la Generalitat Valenciana.

En resum, Miquel Canals i Artigas és un científic de primera línia en el seu camp d'expertesa, la geologia marina, i així és reconegut per la comunitat internacional. El seu camp de treball és un camp global i, en conseqüència, Miquel Canals ha treballat a tots els mars. Va començar, però, la seva carrera a la mar catalanobaleària i ja no l'ha abandonada; és més, alguns dels resultats de més ressò els ha aconseguit amb investigacions dutes a terme a les nostres aigües. A més, puc afirmar que Miquel Canals és una persona d'un gran dinamisme i una gran capacitat d'organització que, tot i anar extraordinàriament atrafegat amb la recerca, s'involucra amb les activitats col·lectives, com mostra la seva participació en la redacció de la *Història natural dels Països Catalans* i les responsabilitats que ha assumit a la Universitat.

Per tant, considero que Miquel Canals i Artigas reuneix les condicions d'excel·lència científica i catalanitat necessàries per esdevenir membre de l'Institut. I amb la seva incorporació, l'Institut, a més, cobriria un camp del coneixement molt actual, que avui té desatès. Els demano, doncs, que arribat el moment votin a favor del seu ingrés.

Text presentat pel senyor Pere Santanach i Prat en el Ple del dia 6 de juny de 2011

Àngel Messeguer i Peypoch

Neix a Ciutat de Mèxic l'any 1946. El seu pare, Àngel Messeguer i Villoro, oriünd de Massalió (Matarranya), voluntari de l'exèrcit republicà i afiliat a Esquerra Republicana de Catalunya, acabada la Guerra Civil, després de passar pels camps de concentració de França, féu cap, finalment, a Mèxic. La seva mare, Joaquina Peypoch i Mani, també havia arribat a Mèxic amb la seva família a causa del mateix tràngol. Era filla de Ramon Peypoch i Pich, el qual havia estat secretari d'Acció Catalana i gerent de *La Publicitat*. Ramon Peypoch era conegut, també, en els ambients catalanistes de l'època com el fundador i director de la revista *Ciència* i com a principal promotor de la Societat de Química de Catalunya, la qual passà a integrar-se a la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, quan aquesta fou creada com a societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Àngel Messeguer va fer els estudis primaris al col·legi Williams i al Centro Universitario México (CUM), dels germans maristes, al Districte Federal. Recorda, de la seva època mexicana, l'amistat profunda del seu avi amb Rafael Tasis. També que quan Ramon Aramon visitava Mèxic s'allotjava a casa dels seus avis. La família Peypoch era molt amiga dels Calders i també d'altres il·lustres catalans exiliats, com ara Nicolau d'Olwer i Bosch i Gimpera. Àngel Messeguer forma part d'una generació de mexicans d'ascendència catalana que van créixer amb la idea familiar del retorn. Se sentien mexicans, orgullosos de ser-ho, però sabien que un dia o altre els pares retornarien a Catalunya i, probablement, ells també ho haurien de fer. Varen anar creixent, com ha estat dit, amb les maletes a punt i plenes de tot el que la terra d'acollida, ben generosament i a mans vessades, els anava oferint.

L'any 1964 la família Messeguer-Peypoch decideix tornar. L'Àngel tenia disset anys: l'edat justa per començar els estudis universitaris, altrament el retorn familiar es complia. Va voler ser químic, ben segur empès per la figura del seu avi. Cal dir que Ramon Peypoch havia cursat estudis de perit químic i estava especialitzat en el ram dels productes derivats del cautxú i la goma. A Barcelona, abans de la Guerra, treballava en una

empresa dels seus sogres on es tractaven aquests productes. A Mèxic fundà una fàbrica del mateix ram, la qual va mantenir fins al seu retorn a Barcelona el 1964.

Àngel Messeguer obtingué la llicenciatura en Ciències Químiques per la Universitat de Barcelona el 1969. Va dur a terme la seva tesi doctoral als nous edificis de l'Institut de Química Orgànica del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) de Barcelona, al capdamunt de la Diagonal, sota la supervisió del professor Fèlix Serratosa, la qual va ser lligada a la Universitat de Barcelona el 1974. L'any 1975 va guanyar una plaça al CSIC com a científic titular. Durant el període 1978-1979 va obtenir una beca postdoctoral Fulbright per fer una estada a la Universitat de Cornell amb el professor W. S. Bowers, on va realitzar un treball sobre antagonistes d'hormones juvenils d'insectes. El 1985 és promogut a investigador científic i el 1991, a professor d'investigació del CSIC. Actualment, és cap del Grup de Química Bioorgànica de l'Institut de Química Avançada de Catalunya i director d'aquest Institut des del 2005 (www.iqac.csic.es). Els seus interessos d'investigació se centren, principalment, en els compostos orgànics bioactius, i darrerament en l'aplicació de la moderna metodologia de química mèdica dirigida cap a la identificació de compostos prototips rellevants davant de dianes farmacèutiques i llur optimització estructural per convertir-los en candidats a fàrmacs. Un dels productes descoberts al seu laboratori es troba en fase d'explotació en l'àrea cosmètica i en fase d'assaigs clínics per al tractament del càncer. A més, una família de compostos dissenyada al seu laboratori i que mostren activitat com a inhibidors de l'apoptosi es troba en fase de desenvolupament amb un laboratori farmacèutic. Ha publicat més de cent setanta articles de recerca, és coinventor de vint-i-dues patents i ha portat la direcció de vint-i-tres tesis doctorals.

El jove Àngel Messeguer universitari s'acostà de seguida a l'Institut d'Estudis Catalans. Del 1976 al 1981 va ser secretari de la Secció de Química de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, i va ser tresorer d'aquesta Societat del 1981 al 1985. Posteriorment, va ser president de la nova Societat Catalana de Química (2002-2008). Va dur a terme totes aquestes responsabilitats amb rigor, dedicació i competència. No cal dir que també ho va fer amb molta il·lusió i satisfacció, continuador com era de la tasca ja esmentada del seu avi en el si d'aquella societat de química precursora de l'actual societat filial.

L'Àngel, quan començà els seus estudis universitaris a Catalunya, tenia un coneixement avançat de català, almenys en comparació amb la pràctica majoria dels seus companys de promoció i de professors. Durant la seva adolescència havia freqüentat l'Orfeó Català de Mèxic. Havia format part de la seva Junta de la Joventut i de l'Esbart Dansaire. Va ser un assidu de les classes de català que hi impartia amb un entusiasme poc comú Joan Rossinyol, i d'aquí li ve el seu interès per la llengua. Recorda sempre els esfor-

ços que ell i altres companys de l'Institut de Química Orgànica del CSIC feien per imposar l'ús del català en els seminaris d'aquesta institució i en la redacció de les llibretes de laboratori, tot «lluitant» per convèncer els més grans, amb comptades excepcions, que calia dir *carboni* i no *carbó*, i que no es tractava de cap invent d'última hora. Anecdòtic, però que reflecteix quin era el nivell de català als anys setanta en una institució científica barcelonina de primer nivell i que, paradoxalment, es dedicava a la química del carboni!

Davant d'això, una colla dels doctorands i doctors joves de l'Institut de Química Orgànica del CSIC, encapçalats per Àngel Messeguer i Miquel A. Pericàs, inicien la versió catalana de les regles de nomenclatura de química orgànica de la IUPAC —coneguda com el *llibre blau* de la IUPAC—, versió a la qual l'IEC atorgà el Premi Torrens i Ibern (1981), i que fou publicada uns anys més tard (1988), conjuntament per l'IEC i el CSIC (*Nomenclatura de química orgànica. Seccions A, B i C. Regles definitives de 1979 / Unió Internacional de Química Pura i Aplicada. Divisió de Química Orgànica*, edició a cura d'Àngel Messeguer i Peypoch i Miquel A. Pericàs i Brondo).

Finalment, Àngel Messeguer ha estat també redactor de molts articles de química de la *Gran enciclopèdia catalana* i col·laborador del *Full Lexicogràfic*, de la Comissió Coordinadora Lexicogràfica de Ciències. És assessor de química orgànica del TERMCAT des de la seva creació.

Ben segur que la seva incorporació a la nòmina de membres de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans aportarà coneixement científic de màxim nivell en el camp de la química mèdica i alhora permetrà al nou membre reforçar encara més la seva lleialtat i la seva dedicació continuades a la nostra institució.

Text presentat per Salvador Alegret i Sanromà en el Ple del dia 6 de juny de 2011

Neix a Barcelona el 1946. La seva activitat industrial comença el 1966 a l'Escola d'Enginyeria Tècnica de Terrassa, el 1973 obté la titulació d'enginyer industrial a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona i el 1978 la de doctor enginyer industrial. En aquest àmbit, ha treballat com a programador i analista de Pirelli, SA (1966-1970) i de Seresco, SA (1970-1973), com a enginyer i director de la divisió ERIA de productes de programari (1973-1979) i com a professor col·laborador a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) (1974-1977).

Pel que fa a la seva activitat acadèmica, cal destacar que el 1977 va crear la Facultat d'Informàtica de Barcelona a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i, des d'aquest mateix any fins al 1987, hi va exercir de professor. El 1987 esdevé catedràtic de llenguatges i sistemes informàtics de la UPC.

Pel que fa a l'activitat investigadora, en els inicis de la Facultat d'Informàtica de Barcelona, a part de l'organització de la docència, inicia les tasques de recerca sobre els models conceptuals deductius de sistemes d'informació. Actualment, la seva recerca, tot i la seva orientació conceptual, s'ha anat adaptant al progrés tecnològic, que ha estat tan notable en el camp de la informàtica.

Ha estat reconegut amb la IFIP Silver Core Holder 1995, una distinció que dona la International Federation for Information Processing (IFIP) per la trajectòria professional, i amb el Premi ER-DKE al millor article presentat a l'ER2003 (Chicago).

Ha estat president de l'Associació de Tècnics d'Informàtica (1978-1980), director del Departament de Sistemes d'Informació de la Facultat d'Informàtica de la UPC (1979-1983), degà de la Facultat d'Informàtica de la UPC (1987-1992) i *chairman* del Grup de Treball WG 8.1 (Design and Evaluation of Information Systems) del TC 8 (Information Systems) de la IFIP (1989-1994). Des del 2010, és director del Departament d'Enginyeria de Serveis i Sistemes d'Informació de la UPC.

Ha participat activament en l'organització de congressos i conferències i és membre del consell de redacció de les revistes següents: *Novàtica* (1975-1977), *Ingénierie des*

Systemes d'Information (1992-2000), *The VLDB Journal* (1992-1998), *Journal of Database Management* (des del 2000), *Journal on Data Semantics* (des del 2003) i *Data and Knowledge Engineering* (des del 2000).

Ha col·laborat en diverses iniciatives de l'Institut d'Estudis Catalans: és coautor del report «Tecnologies de la informació i de les comunicacions», dins dels *Reports de la recerca a Catalunya*, dels anys 1990-1995 i 1996-2002 (coordinació: Lluís Jofre i Roca. Ponents: Josep Amat, Antoni Olivé, Manuel Sanromà i Francesc Serra).

Per acabar, cal destacar que l'any 1992 guanyà el Premi UPC amb una novel·la curta de ciència-ficció titulada *Qui vol el panglòs?*. En resum, Antoni Olivé i Ramon és expert en modelització de sistemes informàtics i gestió de base de dades, emprenedor, organitzador i compromès amb el país.

Text presentat per Josep Amat i Girbau en el Ple del dia 6 de juny de 2011

Membres emèrits

Són membres emèrits les persones que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerables de les obligacions institucionals, d'acord amb el Reglament de règim interior. Els membres emèrits són els numeraris que han complert setanta anys d'edat, que durant el curs 2010-2011 han estat els següents:

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Jordi Vives i Puiggròs

Nascut a Barcelona l'abril de 1941, és doctor en medicina i exerceix de professor a la Facultat de Medicina i de metge a l'Hospital Clínic de Barcelona, on ocupa el càrrec de director del servei d'immunologia. Prèviament, havia estat a la Clínica Mèdica A de la Facultat de Medicina i l'Hospital Clínic, dins de l'Escola d'Hematologia que dirigien els doctors Agustí Pedro i Pons i Pere Farreras.

La seva formació s'ha desenvolupat en laboratoris de primera línia, tant a Catalunya com a l'estranger. Del 1966 al 1968 va fer un postdoctorat al Departament d'Immunologia de l'Hôpital Saint Louis de París; del 1972 al 1973, a l'Institut d'Immunologia de Basilea, i, del 1982 al 1983, al Development Biology Laboratory del Salk Institute (La Jolla, Califòrnia). Ha col·laborat amb Jean Dausset, a París, i amb Niels Jerne, a l'Institut d'Immunologia de Basilea, ambdós guardonats amb el Premi Nobel de Medicina. Les seves àrees aplicades de treball dins del camp de la immunologia són diverses, però estudia, principalment, el cas dels trasplantaments, inicialment de ronyó.

Va ser primer president de la Societat Catalana d'Immunologia, del 1981 al 1985; l'abril del 1996 va ingressar a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, i després n'ha

ocupat el càrrec de vicesecretari en la Junta de Govern. Va ser president de la Societat Espanyola d'Immunologia en el període 2000-2004. Ha rebut el primer premi de la Fundació Uriach de Ciències de la Salut (1990) i la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic (1993).

SECCIÓ DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Francesc Serra i Mestres

Nascut a Sabadell el 1940, és doctor en ciències físiques per la Universitat de Tolosa de Llenguadoc i professor d'electrònica. Ha tingut diferents càrrecs docents a la Universitat Politècnica de Catalunya, a la Universitat de Barcelona i a la Universitat Autònoma de Barcelona. Des del 1998 és director de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeries de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ha dut a terme la seva tasca investigadora en el camp de la instrumentació electromèdica a diferents empreses. En el terreny dels semiconductors i la microelectrònica, ha treballat en diversos departaments universitaris i en el Centre Nacional de Microelectrònica, del qual és director. També és membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

Ha rebut la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya (1989) i el Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca (1998), i ha estat nomenat Officier dans l'Ordre des Palmes Académiques de la République Française (1997).

Joaquim Mallafrè i Gavalrà

Nascut a Reus el 1941, és traductor i lingüista català. Es va doctorar en filosofia i lletres per la Universitat de Barcelona amb la tesi *Bases d'una traducció catalana. 'Ulisses', de James Joyce*. Ha estat professor de català a l'Escola Universitària del Professorat de Tarragona, a la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona i a l'Institut Català d'Estudis per al reciclatge de mestres, a Tarragona i a Reus. Ha tractat temes relacionats amb la traducció a diverses universitats espanyoles i estrangeres. Ha estat professor ajudant a Ludlow (Anglaterra), professor visitant a la Universitat de Salford (Anglaterra) i professor de la Universitat Rovira i Virgili.

És autor dels llibres *Llengua de tribu i llengua de polis* (1991) i *De bona llengua, de bon humor* (1994). El seu nom està associat a la seva traducció de l'*Ulisses* de James Joyce, de qui també ha traduït *Dublinesos* (1988) i *Giacomo Joyce* (1992). Ha traduït, també, Sterne (*Tristram Shandy*, *Un viatge sentimental*), Fielding (*Tom Jones*) i obres de teatre d'Osborne, Pinter, Beckett i Harwood.

Ha rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1998), la Medalla de la Ciutat de Reus (2007). És membre electiu de la Fundació Mercè Rodoreda (2007).

Joan Becat i Rajaut

Nascut a Perpinyà el 1941, és geògraf català. Es doctorà en geografia per la Universitat de Montpeller. És catedràtic de cultures i llengües regionals a la Universitat de Perpinyà, de la qual ha estat vicepresident, director del Centre de Recerques i d'Estudis Catalans i codirector de l'Institut Català de Recerca en Ciències Socials. És membre del Consell Nacional de les Universitats (París). Secretari del Patronat de la Universitat Catalana d'Estiu, fou coordinador a la Catalunya del Nord del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana i del Mil·lenari de Catalunya, i vicepresident de la Federació per a la Defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes a la Catalunya del Nord.

Fou membre de l'equip científic de la *Geografia general dels Països Catalans* i de la *Gran enciclopèdia catalana*. Ha col·laborat amb el Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS) i en nombroses revistes i diaris com *Sant Joan i Barres*, *l'Avui* o *El Punt*, on ha publicat articles sobre geografia física i econòmica de la Catalunya del Nord. Ha fet investigacions en geopolítica, ordenació del territori i riscos naturals i toponímia catalana. És membre de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori i de la Societat Catalana de Geografia. És delegat del president de l'IEC a Perpinyà. Ha rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (2000).

Nascut a Barcelona el 1940, és historiador i polític català. Es doctorà en dret per la Universitat de Barcelona i és catedràtic de dret constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona, on ha estat degà de la Facultat de Dret (1990-1993) i director de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (1989-2000). Ha estat vicepresident del Parlament de Catalunya (1980-1988) i el 2000 fou elegit senador.

Amb la seva tesi doctoral *Lliga Catalana* (1972) inicià els estudis moderns sobre partits polítics catalans en la dimensió històrica. També ha impulsat un equip investigador sobre temes electorals.

Fou un dels promotors del Front Obrer de Catalunya fins que es dissolgué l'any 1970, on coincidí amb Pasqual Maragall, Alfons Carles Comín, Miquel Roca i Junyent i Josep Antoni González i Casanova. Fou un dels fundadors del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), partit en el qual ha ocupat importants càrrecs directius, i del qual és president des del 2008.

En les eleccions al Parlament de Catalunya del 1980 i del 1984 fou diputat i vicepresident segon del Parlament de Catalunya. Des del 1985, és president de la Federació de Barcelona del PSC. En les eleccions generals espanyoles del 2000, 2004 i 2008 fou elegit senador per l'Entesa Catalana de Progrés, i va ocupar el càrrec de vicepresident primer del Senat d'Espanya.

Ha traduït alguns llibres i ha publicat articles sobre ciència política a *Recerques*, *Arguments*, *Revista Jurídica de Catalunya*, *Serra d'Or*, *Promos*, *El Pont*, *Pont Blau*, *Cuadernos para el Diálogo*, entre d'altres. És autor de diversos llibres, entre els quals destaquen: *Lliga Catalana. Un estudi d'estasiologia* (1972), *El sistema de partits polítics a Catalunya. 1931-1936* (1972), *La ciutat llunyana* (1981), *Las Cortes Generales en el sistema parlamentario de gobierno* (1987), *El socialisme de la llibertat* (1992), *Per un nou pacte social* (1999), *Diccionari dels partits polítics de Catalunya, segle XX* (2000) i *Derecho constitucional* (2003).

Necrologies

Membres corresponents

Robert B. Tate

(27.12.1921 - 22.02.2011)

Robert Brian Tate, hispanista i filòleg, membre corresponent de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, va morir a Nottingham el dia 22 de febrer de 2011.

Robert Brian Tate va néixer a Belfast (Irlanda del Nord) el 27 de desembre de 1921. Allà transcorregué la seva infantesa i la seva adolescència. Durant el batxillerat va estudiar francès, alemany i castellà. Per això, l'any 1939, quan va entrar a la Queen's University de la seva ciutat, va decidir estudiar filologia romànica. Feia poc que havia estat nomenat professor de llengua i literatura espanyoles d'aquella universitat el doctor Ignasi González Llubera, membre corresponent de l'Institut des de 1951. A Tate li agradava de recordar el mestratge i la influència que havia exercit sobre la seva dedicació a la recerca aquest primer català de la seva vida. Li va ensenyar, deia, l'amor pels clàssics, sobretot Virgili, el valor dels llibres i que la península Ibèrica estava formada per moltes cultures i llengües. Tots tres elements van ser decisius i fonamentals en la carrera acadèmica del professor Tate.

Després de dos anys de classes, Tate va entrar com a cadet universitari a l'exèrcit britànic a l'Índia. Amb un grup de soldats i cadets, va viatjar en comboi fins a l'Àfrica del Sud. A Durban els van dir que el Japó havia entrat en guerra. El comboi es va dividir en dos. Una part va anar fins a Singapur, i ell amb el seu grup a Bombai. Els primers van ser fets presoners de guerra. Tate va poder entrar com a tinent en un regiment de *gurkhas* del Nepal. Més tard, ja capità, va ser testimoni de la rendició de les forces japoneses a Rangoon.

Quatre anys després, ple d'aventures a través de l'Índia i de Birmània, es va retirar de l'exèrcit i, des de Rangoon, va tornar a Belfast. Aleshores va reprendre la carrera interrompuda i, al cap de dos anys, va obtenir la llicenciatura. Va ser en els exàmens finals quan va conèixer el segon català de la seva vida, el professor Joan Batista i Roca, de la Universitat de Cambridge. Llubera i Batista el van persuadir que centrés la seva recerca en l'època del Renaixement i que estudiés la figura quatrecentista del cardenal i bisbe de Girona Joan Margarit i Pau.

Amb el títol de llicenciat a la mà, Tate va viatjar a Barcelona per dur a terme aquestes recerques, sota el guiatge de Jordi Rubió i Balaguer, el qual va encarregar al seu becari Josep Vallverdú, membre de la Secció Filològica, que l'acompanyés els primers dies de la seva estada. Vallverdú m'ha demanat que esmentés el seu record a l'amic, en aquesta meua intervenció. Al mateix temps, Tate aprenia català a l'Ateneu amb Ramon Aramon i mantenia, també, amistat amb Martí de Riquer, Pere Bohigas, Anscari Mundo, Miquel Batllori, Jaume Vicens Vives. Tate va passar sis mesos als arxius de Girona, a la cerca de documentació de primera mà sobre la figura de Margarit. I, en aquesta ciutat, va fer amistat amb els historiadors gironins Lluís Batlle i Prats, Miquel Oliva i, sobretot, Santiago Sobrequés, de qui enguany es commemora el centenari del naixement —l'atzar ha volgut que ara mateix se n'estigui fent l'acte institucional a l'Ajuntament de Girona.

L'estudi *The life, works and ideas of Cardinal Margarit*, la primera gran biografia del gironí, va valer a Tate el títol de màster a la Universitat de Belfast, l'octubre de 1949. Aquest treball, reelaborat entre 1952 i 1953, fou publicat l'any 1955 a les premses de la Universitat de Manchester, primera universitat en la qual el professor Tate va exercir la docència. L'any 1954, el professor Tate va guanyar el Premi Francesc Cambó de l'Institut d'Estudis Catalans pel treball sobre l'obra de Margarit, *El manuscrit i les fonts del Paralipomenon Hispaniae*, que seria publicat a *Estudis Romànics*. L'any 1955, Tate va obtenir el títol de doctor a la Universitat de Belfast amb un estudi sobre l'impacte de l'humanisme en la historiografia hispànica del segle xv.

Després d'impartir docència a les universitats de Manchester i Belfast, l'any 1956, el professor Tate va començar a exercir com a professor a la Universitat de Nottingham. L'any 1958 va guanyar la primera càtedra de llengua i literatura hispàniques d'aquesta universitat, on va crear el Departament de Filologia Hispànica, que va dirigir fins a la seva jubilació, l'any 1983. Era considerat pels seus col·legues «una de les grans eminències de la Universitat».

Durant aquests anys, el professor Tate va continuar les seves recerques sobre historiografia humanística, però també sobre la vinculació amb Gran Bretanya de personalitats diverses de la història de la literatura catalana, com és ara Vicent Climent i Joanot

Martorell, en sengles treballs publicats en revistes especialitzades. Els seus lligams amb Catalunya s'havien estret encara més, quan l'any 1966 va ser elegit membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans i quan l'any següent va aparèixer a Oxford la seva traducció a l'anglès de la *Spain. A brief history*, de Pierre Vilar.

La proposta per part de l'editorial Curial, rebuda l'any 1972, de traduir al català la biografia de Margarit va suposar al professor Tate «l'estímul necessari» per revisar el seu estudi, especialment a la llum de la nova historiografia sorgida durant els darrers vint anys, com la de Jaume Vicens Vives, que no havia pogut utilitzar per a la primera versió. La revisió i la posada al dia de l'obra no eren una tasca lleugera. Amb tot, s'hi va posar, i va valer molt la pena. La publicació en català de *Joan Margarit i Pau, cardenal i bisbe de Girona* a Barcelona, l'any 1976, va assenyalar una fita importantíssima en la represa dels estudis sobre historiografia humanística al nostre país. Tate va contribuir a enfortir la imatge de l'humanisme català a través d'un dels seus més insígnies representants. I el seu llibre sobre Margarit esdevindria, ell mateix, insígnia i model a seguir en els estudis sobre humanisme i sobre historiografia.

Ja només per haver escrit aquesta extensa, lúcida i primera biografia del cardenal i bisbe de Girona Joan Margarit i Pau, el nom del professor Tate mereixeria ser escrit amb lletres d'or en la història de la cultura catalana. Però això no és tot. Tate va innovar el món de l'ensenyament de la cultura hispànica a la universitat, de l'hispanisme, en definitiva, en el sentit que va eixamplar-ne els horitzons perquè hi va incloure la cultura catalana, la gallega, la portuguesa, l'andalusa. Com assenyala el seu col·lega Richard A. Cardwell, en la nota necrològica que ha escrit per al diari *The Times*, «les seves contribucions en llibres i articles han donat lloc a una nova valoració del món baixmedieval a Espanya, un treball marcat per la seva asseveració que la història medieval i del primer Renaixement d'Espanya comportà complexos processos de transició i una comprensió de les ideologies, la política i les estratègies narratives dels seus historiadors i historiògrafs. Aquestes percepcions formen el seu extraordinari estudi dels regnes medievals de la península Ibèrica a *Spain. A companion to Spanish studies* de 1973».

Va escriure treballs sobre Virgili i Camões, sobre pelegrinatges medievals, i el seu fervor pel Camí de Sant Jaume el va portar a publicar un volum sobre la seva peregrinació, amb luxoses il·lustracions fotogràfiques del seu fill fotògraf, Marcus, l'any 1987. Al llarg de la seva carrera va dedicar molts estudis a l'historiador quatrecentista Alfonso de Palencia, de qui va editar, juntament amb Jeremy Lawrence, les monumentals *Gesta Hispaniensi*, el tercer volum de les quals és encara en premsa.

Tate va ser professor visitant a les universitats de Harvard, de Cornell, de New York State a Buffalo, d'Austin i de Charlottesville, Virgínia, als Estats Units. Va ser membre cor-

responent de la Reial Acadèmia de la Història de Madrid des de 1974, i de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona des de 1980, el mateix any que esdevenia membre numerari de la British Academy. Va ser membre fundador i president de l'Association of Hispanists of Great Britain and Ireland, de l'Anglo-Catalan Society i president honorari de l'Association of Teachers of Spanish and Portuguese (East Midlands Branch), i membre de l'Asociación Internacional de Hispanistas. L'any 1984 va aparèixer el volum *Essays in honour of Robert Brian Tate from his colleagues and pupils*, editat per Richard A. Cardwell, i publicat per la Universitat de Nottingham. Tate era professor emèrit de la Universitat de Nottingham, la qual celebra anualment, des de l'any 2004, «The Tate Lecture», en honor seu. L'any 1995 va rebre el Premi Internacional Catalònia de l'Institut d'Estudis Catalans, «per la seva aportació al coneixement de l'humanisme català i per haver promogut les relacions entre els estudiosos catalans i britànics en l'àmbit de la història de la cultura».

Davant de la consolidació de la línia de recerca *Studia Humanitatis*, sobre humanisme català, a la Universitat de Girona, l'any 1994, Robert Brian Tate va cedir a aquesta universitat tots els documents i els materials que havia utilitzat per a les seves investigacions sobre el cardenal gironí Joan Margarit i Pau. Robert Brian Tate va tornar a Girona en diverses ocasions per materialitzar una nova donació a la Universitat de Girona: més d'un miler de volums de la seva biblioteca, juntament amb documentació personal com cartes, notes de lectura, apunts de classe, conferències, separates. A partir d'aquell moment, el Fons Tate va ser ordenat i catalogat, i es troba a disposició dels investigadors i estudiosos a la secció de reserva de la Biblioteca de la Facultat de Lletres. El 21 d'octubre de l'any 2004, la Universitat de Girona el va investir doctor *honoris causa*, un guardó que Tate considerava el més preuat dels seus honors. En la cerimònia d'investidura com a doctor *honoris causa*, va dir: «Aquí, a Girona, vaig començar el meu treball, i aquí l'acabo». Va fer el seu discurs en català, el seu primer amor, deia. Robert Brian Tate encara va tornar a Girona l'any 2006, per participar en la que vam anomenar *tardor margaritiana*, amb una exposició i un congrés dedicats a la figura del cardenal Margarit.

D'esperit obert, d'insaciable curiositat intel·lectual, gran lector de poesia, erudit precís i meticulós, Robert Brian Tate va tenir una vida llarga i rica d'esdeveniments i de coneixences, d'amistats duradores, de reconeixements. Tate feia servir uns versos de T. S. Eliot per afirmar que la història sempre és contemporània. I se servia d'aquests mots del cardenal Margarit per lloar la Catalunya que estimava i coneixia tan bé: «Gloriosa sunt de te Catalonia». Descansi en pau als amables verds turons de Peak District.

Text llegit per la senyora Mariàngela Vilallonga en el Ple del dia 28 de març de 2011

Juan Vallet de Goytisolo

(21.02.1917 - 25.06.2011)

Juan Vallet de Goytisolo, notari, un dels juristes de dret privat més eminents del darrer segle, va néixer a Barcelona el 21 de febrer de 1917.

Fill de Joan Vallet i Arnau i de Maria Goytisolo Taltavull. El seu pare va intervenir en la fabricació d'automòbils a través de les societats Vallet-Elizalde i Vallet-Fiol, que més tard es convertirien en Elizalde i Hispano Suiza. El pare del nostre homenatjat va morir quan Juan tenia només vuit anys.

Va estudiar al col·legi de Nostra Senyora de la Bonanova, dels Germans de les Escoles Cristianes, on va rebre una educació catòlica, que hauria de ser la base de la seva posterior trajectòria intel·lectual.

Vallet de Goytisolo va estudiar dret a la Universitat Autònoma de Barcelona, i va ser deixeble en dret civil del catedràtic Josep Alguer, mort l'any 1937 en plena Guerra Civil. Va mostrar sempre un gran afecte i reconeixement per aquest jurista. Un cop a Madrid, es va doctorar en dret l'any 1965.

Acabada la Guerra Civil, Vallet va fer oposicions a notaries, que va guanyar el 1942, i va obtenir una plaça de notari a Torroella de Montgrí. Va servir, després, a Malgrat, Arucas i Logronyo. Des d'allà i per concurs de trasllat va guanyar una notaria a Madrid, entorn al 1947, i ja no va abandonar mai Madrid fins a la seva jubilació i la seva mort el 2011, a l'edat de 94 anys.

Va ingressar a la Reial Acadèmia de Jurisprudència i Legislació, on va ocupar els càrrecs de secretari general (fins al 1992) i president, des de 1994 fins al 1999 i, per raó d'aquest càrrec, va ser conseller d'estat. Va ingressar també a l'Acadèmia de Ciències Morals i Polítiques (1986).

A Catalunya fou membre de l'IEC, on va ingressar l'any 1974. El 1994 fou nomenat membre d'honor de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.

Fou, a més, president de la Unió Internacional del Notariat Llatí, doctor *honoris causa* de la Universitat Autònoma de Barcelona, el 1985, i de la Universitat de Cervera (UNED), el 2009. En aquesta darrera Universitat ha col·laborat molt activament en la creació i funcionament de la Càtedra Ramon Roca Sastre, organitzant cursos sobre dret civil català. A més, s'ha creat una Càtedra Vallet de Goytisolo de dret notarial al col·legi notarial de Madrid.

L'obra de Juan Vallet és molt extensa. Membre actiu del seminari de Federico de Castro a Madrid, no va deixar mai d'estudiar el dret civil català. La seva ideologia cristiana el va abocar a una metodologia clarament iusnaturalista. Per tant, en l'obra de Vallet estan presents dues línies metodològiques que marquen la manera d'afrontar les solucions dogmàtiques als problemes jurídics: una línia, ja ho hem dit, és el iusnaturalisme, del qual ens ocuparem a continuació. La segona és l'historicisme.

Diu Díez Picazo que la idea de dret natural en Vallet apareix en l'obra titulada *En torno al derecho natural*, publicada l'any 1973. Vallet es pregunta on es pot trobar el dret en l'ordre de la naturalesa i diu que l'observació dels fets permet a la intel·ligència deduir l'estructura de la qual les necessitats intrínseques condueixen seguidament a ordenar els resultats de la seva observança. El segon punt del mètode de Vallet consisteix en l'historicisme, après, sens dubte, del seminari de Federico de Castro. Segueix dient Díez Picazo que en Vallet l'historicisme presenta dos aspectes: el primer, la convicció que les institucions jurídiques tenen un origen concret que cal estudiar a fons per poder entendre-les. El segon, la recerca de juristes clàssics, castellans o catalans. És remarcable la citació constant de Fontanella, Cancr, Oliva, Peguera. Es posa en relleu aquesta preocupació, també, en obres sobre la influència de Savigny, pare de l'escola històrica del dret, en l'escola jurídica catalana del segle XIX, obres publicades el 1979 i 1980.

En aquest moment, cal, doncs, parlar de l'aportació de Vallet al dret català, del qual s'ocupà no solament en el seu aspecte tecnicodogmàtic, sinó també en l'aspecte polític.

La recerca de les línies de pensament dels juristes catalans antics se centra, entre d'altres, en els estudis sobre l'*Apparatus super constitutionibus Curiarum generalium Cathaloniae*, de Tomàs Mieres (1631), que es tradueixen en dues obres: una sobre les fonts del dret, publicada el 1976 al llibre homenatge a Roca Sastre, i l'altra, sobre l'aportació de l'*Apparatus* a l'estructura del notariat català, publicada el 1980.

Però en el camp on Vallet va excel·lir va ser en els estudis de dret successori, on utilitza la metodologia historicista de manera molt efectiva. Vallet va estudiar sempre de manera conjunta les institucions successòries, i va fer una espècie de dret comparat entre els diferents ordenaments jurídics vigents al territori espanyol. En els llibres *Limitaciones*

de Derecho sucesorio a la facultad de disponer (1974) i *Panorama del Derecho de sucesiones* (1982-1984) va fer un estudi importantíssim de les institucions successòries catalanes vigents en aquell moment. Les seves interpretacions sobre les llegítimes en la línia proposada per Roca Sastre i acceptada en la Compilació de 1961 són tot un clàssic. En aquesta línia, cal esmentar la seva ponència al II Congrés Jurídic català, el 1971, sobre el «Contenido cualitativo de las legítimas en Cataluña antes y después de la Compilación», publicada al *Llibre del II Congrés Jurídic català*.

És possible que un dels seus darrers treballs, sinó el darrer, hagi estat publicat a la *Revista Jurídica de Catalunya*, en la qual va col·laborar habitualment. En el número monogràfic del 2010 dedicat al 50è aniversari de la Compilació del dret civil de Catalunya, Vallet va publicar una nota titulada «En el cinquantenari de la Compilació del Dret civil de Catalunya», on va fer un repàs de les diferents etapes de sistematització del dret civil.

Però l'activitat de Vallet no es va limitar a aquesta part del dret civil. Deixant de banda els seus llibres sobre metodologia, objecte principal de la seva recerca a partir de 1990, també es va dedicar a la filosofia política, i va escriure obres com ara *Más en torno a la tecnocracia*, publicada l'any 1982, i l'obra *Reflexiones sobre Cataluña* (1989), entorn a l'especificitat de Catalunya com a poble, centrat en la llengua i el dret, obra traduïda al català l'any 2007.

Acabo ja. Vallet va ser un jurista molt important. Molt segur passarà a la història no tant per les seves percepcions metodològiques iusnaturalistes, sinó per l'agudesesa dels seus plantejaments dogmàtics i la finesa de l'anàlisi teòrica. Hom podrà estar d'acord o no amb altres aspectes de la seva obra, però cal reconèixer que va ser un gran difusor, en terra no propícia, de les institucions, els juristes i la naturalesa del nostre país. Descansi en pau.

*Text llegit per la senyora Encarna Roca en el Ple del dia 17 d'octubre de 2011
(curs 2011-2012)*

Membres emèrits

Joan Triadú i Font

(30.07.1921 - 30.09.2010)

Si ens honora servir com a membres els objectius de l'Institut d'Estudis Catalans, hi ha persones que per elles mateixes honoren la nostra acadèmia per la transcendència de la seva obra i per la seva coratjosa i tenaç actitud cívica. En pocs dies la nostra institució ha perdut dues d'aquestes figures: Joan Triadú i Joan Solà.

Em pertoca fer una breu nota necrològica com a homenatge d'aquest Ple a Joan Triadú, membre destacat de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, de la qual fou recordat president.

Joan Triadú i Font va néixer al Ripollès, a Ribes de Freser, el 1921. Joveníssim fou destinat, a finals de la Guerra Civil, a Granollers com a mestre. Estudià a la fosca i grisa Universitat de Barcelona dels franquistes, sota la repressió de la immediata postguerra que invalidà tots els estudis realitzats durant la Guerra Civil. Allà decidí dedicar-se amb vigor a l'estudi per reintegrar-se a la vida del país, ja que, com afirmà, «aquesta era la victòria, la nostra victòria era que no fos la victòria d'ells». El 1946, amb altres joves intel·lectuals, fundaria la revista *Ariel* i impulsaria diverses i fructíferes iniciatives culturals que esdevindrien fites de la resistència contra el franquisme.

Llicenciat en llengües clàssiques, el 1948 marxà a la Universitat de Liverpool, on durant dos anys fou lector de català.

Ben aviat, Joan Triadú esdevingué un dels crítics literaris de referència, especialment després de la publicació de les seves antologies de poesia catalana de 1951 i 1953 o els seus estudis sobre Carles Riba, Narcís Oller o Prudenci Bertrana, i d'altres de posteriors.

Joan Triadú féu el contrari d'allò que recomanava Rilke al seu jove poeta. Seguint el consell del seu admirat Carles Riba, optà per fonamentar la poesia sobre una vida cons-

cient i compromesa. Des de la seva tasca docent i com a reconegut crític literari, contribuï decididament a fer percebre la literatura catalana com una rellevant manifestació de la cultura literària europea, i contribuï a la seva revalorització en un moment que el franquisme i l'exili l'havien abocat a una situació crítica.

Sobre aquest compromís amb la realitat i el país, no sols hi bastí poesia, prosa i crítica literària; també construï una vigorosa acció educadora com a eina transformadora de la persona i, amb ella, la societat. Amb raó, Joaquim Molas l'ha descrit com «un dels símbols d'una època difícil».

Joan Triadú esdevé un dels més reconeguts referents del nucli d'intel·lectuals que maldaven per conservar i preservar la llengua i la cultura catalanes del que ell mateix qualificà de *genocidi cultural* portat a terme pel franquisme, especialment en la llarga postguerra, en un context de por i ofec descrit punyentment a *Dies de memòria*, obra on aplegà els seus records, publicada el 2001.

Fou decisiva, durant el franquisme, la xarxa d'ensenyament del català que contribuï a crear basada en la societat civil, per a preservar la nostra llengua i per a formar un nou professorat eficient i lingüísticament competent.

La seva fou, també, una figura clau en l'anomenat *segon moviment de renovació pedagògica del català*. El CIC o l'Escola Thau són algunes mostres destacades de la seva acció pedagògica. Marcat vivament per Alexandre Galí i Emmanuel Mounier, plantejà una pedagogia rescatadora de la persona. «Si se salva l'home es té tot salvat», deia Galí el 1963. I Triadú veu en l'escola i l'educació un lloc on la societat catalana pot desenvolupar tota la seva capacitat de reacció. És a dir, fer una escola alliberadora com a fórmula segura de transformar la societat i combatre el franquisme, de fer veritable política fent pedagogia.

Enfront dels totalitarismes d'esquerra o de dreta, cal servir la consciència crítica de l'educand com a llavor i garantia per esdevenir una persona lliure i un ciutadà crític i compromès amb la seva societat.

La seva defensa d'un profund humanisme cristià féu que moltes vegades els seus plantejaments educatius significuessin «remar a contracorrent» sota la dictadura franquista, però, també, ser crític amb el sector majoritari del moviment pedagògic català, especialment en el model d'escola catalana.

Ben matinerament, Joan Triadú se separà del moviment que encapçalava l'entitat Rosa Sensat, fundada el 1965 i que es convertiria en un dels nuclis més importants de la resistència al franquisme a Catalunya, al costat del moviment sindical, la universitat i l'Església.

De primer, per l'adscripció majoritària del moviment al socialisme i al marxisme, i al model d'escola pública i unificada que aquests implicaven. En els primers anys de la

transició democràtica, Triadú mirarà d'organitzar l'efímer Consell Escolar d'Ensenyament, que responia al model d'escola i de societat que defensava.

Segonament, i als inicis dels anys setanta, pel model d'escola catalana que defensava Rosa Sensat, un anomenat *model bilingüe*, basat en la tradicional defensa de l'acolliment escolar dels infants en la seva pròpia llengua. Triadú defensarà allò que es faria en un país normal: una escola en la seva llengua amb totes les adaptacions necessàries. D'aquí sorgiria el model d'immersió lingüística que ha estat, a judici seu, una de les dues o tres coses més positives dels governs de la Generalitat.

No tenim pas temps, en aquesta breu remembrança, de parlar de les propostes educatives de Triadú. Potser es podria dir com a resum que Triadú concep l'educador, ja sigui a l'escola com a la universitat, com algú inquiet per la cultura i el saber. Interessat «de debò en el conjunt de fets que Teilhard de Chardin anomenà *el fenomen humà*». Els que ensenyen «no han d'ensenyar perquè saben, sinó que han de saber perquè ensenyen».

Dedicar-se a l'educació ha de basar-se en un profund amor per la feina i pels alumnes. «Sembla que una professió així —ens diu— ha d'omplir tota una vida al qui la sàpiga estimar.»

Triadú ingressà el 1979 a l'Institut d'Estudis Catalans, adscrit a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i donà continuïtat a la contribució pedagògica de la nostra acadèmia encetada des dels seus mateixos inicis.

La seva tasca havia estat reconeguda amb la Creu de Sant Jordi, el Premi d'Honor Jaume I, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i amb la més alta distinció del país, la Medalla d'Or de la Generalitat.

Joan Triadú morí el proppassat 30 de setembre. En aquests darrers temps de dificultats i entrebancs polítics i socials, afirmava des del seu inesgotable optimisme: «No sóc dels qui creuen que la nació es troba a les acaballes, ni de bon tros. Perquè tenim una cultura i amb una cultura i una consciència es fa difícil que ens acabim. Ara diuen que vivim un moment de perplexitat. Potser sí, i hi ha feina per estona, però ni de bon tros ens trobem al final de la nostra vida col·lectiva».

Text llegit pel senyor Josep González-Agàpito en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Joan Solà i Cortassa

(10.01.1940 - 27.10.2010)

La nit del 26 al 27 d'octubre va morir el nostre company Joan Solà i Cortassa, membre de la Secció Filològica i vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans.

La setmana anterior, el 18 d'octubre, en l'acte d'inauguració d'aquest curs, havia rebut, juntament amb altres col·legues, la medalla de membre emèrit de la nostra corporació. Tenia, doncs, poc més de setanta anys, ja que havia nascut a Bell-lloc d'Urgell el 10 de gener de 1940, «en el si d'una família humil i prolífica», com ha dit el seu amic Jordi Mir.

En l'acte d'homenatge que li fou ofert uns dies abans, el 20 d'octubre, a la Universitat de Barcelona, Joan Solà mateix va voler rememorar aquests orígens en el parlament que hi pronuncià, breu però encara vibrant i ple de l'energia inexplicable i el sentit de l'humor, fins i tot, que sabé mantenir fins al darrer dia. No recordo amb exactitud les seves paraules, segurament les últimes que digué en un acte públic, però sí que hi volgué subratllar —perquè ningú renunciés a les pròpies aspiracions— el modest bagatge inicial amb què havia emprès l'apassionada aventura de descobriment de la llengua i la cultura catalanes que convertiria un noi senzill de la plana d'Urgell en un dels grans lingüistes del nostre país, més gran encara precisament per no haver oblidat mai aquests orígens.

Al final de l'any 1999, aquest Ple va elegir Joan Solà com a membre numerari de l'IEC, a proposta de la Secció Filològica. Aleshores, ja tenia una obra i una trajectòria docent, divulgativa i cívica que el feien sobradament mereixedor d'ingressar a la nostra corporació.

L'any 1968 s'havia donat a conèixer al Col·loqui d'Estrasburg —recollit en el llibre *La linguistique catalane* (1973)— amb un treball sobre qüestions d'ortografia i gramàtica. Dos anys després, llegiria la seva tesi doctoral sobre la negació, dirigida pel doctor Badia i Margarit, i el 1972 publicaria els dos volums dels seus *Estudis de sintaxi catalana*,

que ja el van acreditar com un dels millors coneixedors dels punts controvertits de la nostra gramàtica.

Al mateix temps, els qui vam tenir-lo de professor en aquells anys inicials poguérem comprovar el que han confirmat, després, generacions i generacions d'universitaris: la seva gran capacitat docent, que el feia capaç d'interessar, d'entusiasmar i d'emocionar, fins i tot, els estudiants per les qüestions lingüístiques aparentment més abstruses. Joan Solà va ser un gran mestre, a més d'un gran lingüista.

I aviat va ser mestre, també, fora de les aules, perquè ja des de 1974 va començar a publicar regularment a la premsa articles divulgatius «A l'entorn de la llengua», que arribarien a ser un miler al llarg de la seva vida.

La seva preocupació per resoldre els dubtes principals de la normativa gramatical es va manifestar en obres com *Del català incorrecte al català correcte* (1977); en la seva intervenció en les Jornades d'Estudi de la Llengua Normativa que van tenir lloc el 1983, el 1985 i el 1987; en el seu llibre sobre *Qüestions controvertides de sintaxi catalana* (1987), o en la seva *Sintaxi normativa* (1994).

Paral·lelament, abordava treballs més descriptius amb noves bases teòriques, com la *Sintaxi generativa catalana*, que va fer amb Sebastià Bonet (1986); assessorava materials didàctics innovadors com el *Nivell lllindar* i el curs *Digui, digui* per a no catalanoparlants; iniciava estudis històrics com el que culminaria en la *Història de la lingüística catalana 1775-1900*, en col·laboració amb Pere Marcet (1998), o tractats de puntuació i *Ortotipografia* (1995), juntament amb Josep M. Pujol.

El 1999, doncs, la incorporació de Joan Solà a la Secció Filològica, i específicament a la nostra Comissió de Gramàtica, va ser absolutament decisiva per a impulsar la part més ampliada i actualitzada de la nova gramàtica normativa de l'IEC: la sintaxi catalana que, gràcies en bona part a les aportacions de Joan Solà, es troba actualment en una fase molt avançada d'elaboració, com sap aquest Ple.

Al llarg d'aquests darrers deu anys, al costat de la seva feina en la Comissió de Gramàtica, Joan Solà ha impulsat i coordinat dues altres obres de gran transcendència: la *Gramàtica del català contemporani* (2002), juntament amb M. Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya, i la magna edició nacional de les *Obres completes* de Pompeu Fabra (2005-?), que ha codirigit Jordi Mir i que es troba molt a prop de la culminació.

Afegim a tot això la seva implicació generosa en les responsabilitats de govern de l'Institut d'Estudis Catalans, que el va portar a assumir en aquests darrers dos anys el càrrec de vicepresident, al qual ens consta que tingué una dedicació entusiasta, com en totes les dimensions de la seva vida.

I no podem passar per alt la importància de la seva actitud pública en defensa dels nostres drets lingüístics, culturals i nacionals, que va expressar amb més força i amb més valor els darrers anys, a mesura que es feien més evidents i més insidiosos els atacs envers el nostre poble. La seva compareixença l'any 2009 davant del Parlament de Catalunya encara ens interpel·la a tots.

Joan Solà va escriure una quarantena llarga de llibres, molts d'ells crucials; un miler d'articles periodístics i uns dos-cents de caràcter acadèmic. Ha estat mestre de centenars d'universitaris i referent cívic de tota la nostra societat. És lògic, doncs, que hagi estat objecte dels màxims reconeixements, com la Medalla Narcís Monturiol, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes de 2009 o el doctorat *honoris causa* que li atorgà el mateix any la Universitat de Lleida, i que sabem que li va fer una il·lusió molt especial.

Deixem constància amb aquestes paraules del nostre reconeixement més profund en nom de la Secció Filològica i de tot l'Institut, pel seu llegat immens i perdurable, i per la seva actitud exemplar de servei al país. Anunciem ja des d'ara el nostre propòsit d'organitzar, amb altres institucions que sabem que hi estan interessades, un acte del màxim relleu en honor de Joan Solà, probablement entorn del primer aniversari de la seva prematura desaparició.

Text llegit pel senyor Isidor Marí en el Ple del dia 15 de novembre de 2010

Manuel Riu i Riu

(25.03.1929 - 02.01.2011)

El doctor Manuel Riu i Riu, catedràtic d'història medieval de la Universitat de Barcelona i membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, morí a Sant Llorenç de Morunys el dia 2 de gener

de 2011 a l'edat de 81 anys. Havia nascut a Manresa l'any 1929, bé que per banda de mare descendia de Sant Llorenç de Morunys.

Estudià filosofia i lletres, especialitat d'història, a la Universitat de Barcelona i es llicencià el 1951. Qui marcà més la seva dedicació futura, més que Vicens Vives, de qui fou deixeble, fou Albert del Castillo, de qui fou ajudant, des de ben aviat, en la seva càtedra d'història medieval universal. El doctor Castillo, que en la seva joventut havia estat arqueòleg però amb dedicació a l'antiguitat, com era tradicional, havia començat a realitzar excavacions per estudiar restes de l'alta edat mitjana, entre les quals destaca la dels masos de Vilosiu, objectius en els quals implicà el doctor Riu. Això determinà, en gran mesura, la seva dedicació futura a una disciplina nova, l'arqueologia medieval, que llavors estava naixent.

En la seva tesi doctoral va estudiar les comunitats religioses de l'antic bisbat d'Urgell des del segle VIII al XVI. Recordo haver assistit a la lectura de la seva tesi, que va ser tot un esdeveniment per a nosaltres, el 1961; llavors era alumna seva, en una assignatura que es titulava «Fonts i bibliografia medievals», a la qual estàvem apuntades les persones que volíem especialitzar-nos en història medieval.

L'any 1966 guanyà la càtedra d'història medieval de la Universitat de Granada. La seva estada a Granada va ser molt profitosa per a l'extensió de la nova especialitat d'arqueologia medieval d'àmbit peninsular. No hagué de quedar-s'hi gaire temps perquè la càtedra del doctor Castillo quedà lliure per la seva jubilació i el doctor Riu pogué tornar a la Universitat de Barcelona el 1969. Tota la resta de la seva vida acadèmica transcorregué des de llavors a la Universitat de Barcelona. Entre 1970 i 1990 dirigí la revista *Índice Histórico Español*, la revista de bibliografia fundada per Vicens Vives, que és i ha estat tan útil; abans, entre 1960 i 1966 n'havia estat secretari. Més tard, el 1980, fou cofundador i codirector de la revista de la Universitat *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, fins al 1993, i coordinà alguns dels annexos de la revista, un de dedicat a la ceràmica grisa i terrissa popular de la Catalunya medieval, i un altre dedicat a les fortaleses, torres, guaites i castells de la Catalunya medieval.

Si parlem de les especialitats que va cultivar, dins de la història medieval, hem de començar per l'arqueologia medieval, aquesta disciplina nova que ell impulsà no solament a Catalunya, sinó a tota la Península i per a la qual fou un referent. És l'especialitat que introduí a la Universitat i en la qual ha creat escola. A Catalunya es va responsabilitzar de les excavacions de Caulers, un poble medieval abandonat al mig del bosc de les Gavarres; de les excavacions de Saldes, especialment del monestir de Sant Sebastià del Sull; de les de Sorba, on es va excavar i estudiar el *Martyrium* de sant Eudald; també de les de Sant Miquel de la Vall (Gavet de la Conca, Pallars Jussà); del castell de Mataplana (Gom-

brèn, Ripollès); a Sant Llorenç de Morunys mateix, i també a altres llocs, continuades pels seus deixebles.

En relació amb l'arqueologia, va estudiar l'urbanisme de l'alta edat mitjana, els enterraments, els castells, les masies, fortificades o no. Els enterraments medievals més antics, sovint davant de la casa o fins i tot dins, especialment els infantils, han estat estudiats pel doctor Riu en diversos articles. Destaca el seu discurs d'ingrés a la Reial Acadèmia de Bones Lletres, «Alguns costums funeraris de l'edat mitjana a Catalunya». Va publicar, també, estudis sobre objectes concrets trobats en excavacions i memòries d'excavacions o visions de conjunt sobre els llocs excavats. Publicà alguns llibres de síntesis sobre l'arqueologia medieval i, com a persona més rellevant en la disciplina, s'encarregà de fer diversos balanços del que s'havia fet a Catalunya i a Espanya i també de les aportacions de l'arqueologia medieval a la història d'Espanya, en un congrés destinat als balanços historiogràfics del segle XX, celebrat a Estella el 1998. Mereix una menció a part la important tasca portada a terme pel doctor Riu a l'obra *Catalunya romànica*.

També cal parlar d'una activitat en la qual vaig col·laborar amb el doctor Riu: l'organització d'un curset anual d'arqueologia medieval, a la Institució Milà i Fontanals del CSIC, amb la col·laboració de la Universitat de Barcelona. En fèiem dos: un d'història medieval i el d'arqueologia. Duraven cadascun una setmana i anaven adreçats especialment als estudiants universitaris. El doctor Riu coordinava sempre el d'arqueologia. Els vàrem celebrar durant quinze anys, entre 1983 i 1998, i van constituir un aparador molt complet dels temes i dels resultats que s'extreien de les excavacions. Hi van passar tots els deixebles del doctor Riu i també altres persones que tenien la responsabilitat d'excavacions diverses. Es van estudiar les aportacions dels materials arqueològics en general, i es va fer l'anàlisi des del punt de vista arqueològic de construccions diverses: torres, guaites i castells, l'habitatge medieval, els forns de vidre i de ceràmica, molins i fargues, les esglésies, els monestirs, les muralles; també programà un curset d'arqueologia submarina, que ja s'havia desenvolupat; es van considerar diversos aspectes de l'arqueologia rural i de l'arqueologia urbana, mètodes d'anàlisi i de restauració, la mort o els treballs i els jocs a través de l'arqueologia, etc., i es va acabar amb un balanç de l'arqueologia medieval durant els quinze anys de celebració de curssets.

Un cop acabada aquesta etapa dels curssets, vam organitzar conjuntament un col·loqui titulat «El mas català durant l'edat mitjana i la moderna (segles IX-XVIII)», el 1999. El doctor Riu, que n'era el coordinador científic, va voler que fos un congrés molt interdisciplinari i que fossin estudiats aspectes arqueològics, històrics, geogràfics, arquitectònics i antropològics del mas, i va aconseguir que realment hi intervingués gent molt diversa, alguns arquitectes, antropòlegs i geògrafs, però sobretot arqueòlegs i historiadors especia-

litzats en història rural i d'altres que no ho érem; com jo mateixa, que vaig fer un estudi sobre masos per col·laborar en el projecte que entusiasmava tant el doctor Riu. El col·loqui va tenir molt d'èxit i després el vàrem publicar el 2001. Va resultar una aportació ben interessant.

Com es pot veure, l'arqueologia medieval estigué molt al centre de l'activitat del doctor Riu, però també hi hagué molts altres aspectes que va estudiar sobre la base de les fonts escrites: els estudis sobre monestirs, iniciats en la seva tesi, es van traduir en diverses publicacions i en la col·laboració en els congressos sobre el monacat. També cal destacar l'estudi sobre l'adopcionisme, una heretgia medieval que va arrelar a Catalunya a l'alta edat mitjana; també s'interessà per les confraries religioses, un interès desvetllat per l'arxiu d'una confraria laical, la de la Mare de Déu dels Colls, de Sant Llorenç de Morunys, documentada des del segle XIII al XX. Curiosament, un dels seus primers treballs i el darrer versen sobre aquesta confraria.

Durant uns anys va dirigir un projecte de recerca sobre la pobresa i la marginació a l'edat mitjana, un tema que va ser objecte d'atenció a diversos països europeus. El seu projecte desembocà en la publicació de dos volums que ell coordinà, que són encara una referència per a aquesta mena d'estudis.

S'interessà per aspectes relacionats amb la vida rural, com la transhumància i les pastures, i per una primera revolta de segadors del segle XIV, però també per la vida local, especialment de Sant Llorenç de Morunys, i d'altres localitats, com Berga i Manresa. Va dedicar alguns estudis a la indústria de la llana, que a Catalunya estava molt escampada per tot el territori, també a Sant Llorenç de Morunys, i a la regulació gremial d'aquesta activitat; igualment, publicà un estudi en anglès sobre aquest tema. Va dedicar, igualment, alguns estudis a la feudalització del camp català i, en un àmbit ben oposat, al comerç, tant a l'alta edat mitjana com a la baixa edat mitjana, en aquest cas al comerç prohibit amb l'Orient mediterrani a través de les llicències que va trobar a l'arxiu diocesà, estudi que fou continuat després per una deixeble. També es va interessar per la història de la banca a la fi de l'edat mitjana, en un article publicat en anglès i també en català. Es va interessar força per la metrologia i dedicà diversos estudis a aquest tema. Cal destacar, encara, la catalogació dels pergamins de l'Arxiu de Santa Maria del Mar i la contribució a la restauració dels que s'havien cremat durant la Guerra; també reuní alguns diplomataris, un del monestir de Sant Llorenç de Morunys i un altre de la vall de Lord.

En els darrers anys teníem un projecte conjunt a l'IEC per tal de publicar la documentació sobre tractats internacionals i negociacions diplomàtiques, del qual s'ha editat ja el primer volum.

La seva producció bibliogràfica és molt extensa, supera les set-centes publicacions.

A banda del que ja he esmentat, cal mencionar els manuals d'història medieval universal i d'història medieval d'Espanya i l'antologia de textos per a l'estudi de l'edat mitjana, realitzada juntament amb altres autors. A més d'alguns llibres dedicats a l'alta divulgació, publicà un gran nombre d'articles de divulgació al *Diario de Barcelona*, a la revista *Destino* i a revistes diverses. Sorprenentment, publicà alguns llibres sobre la industrialització i el transport en època contemporània.

Els seus mèrits foren reconeguts tant en el seu nomenament com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans el 1990, com en el de membre de l'Acadèmia de Bones Lletres el 1983 o membre corresponent de la Reial Acadèmia de la Història el 1978. També era membre de la Society for Medieval Archeology de Londres, i de la Societat Catalana d'Arqueologia. L'any 1998 fou organitzat en honor seu el I Simposi d'Arqueologia Medieval «Homenatge al Prof. Manuel Riu», que encara no s'ha publicat. Els anys 1999-2000, companys, amics i deixebles li dedicaren un homenatge, que fou publicat dins la revista *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*. L'any 2003 va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. Rebé, encara, altres premis: el 2004, el Premi Signum, del Solsonès; el 2007, el premi Ciutat de Berga a la Cultura. El 2007 fou nomenat fill adoptiu de Sant Llorenç de Morunys i li fou dedicat un carrer en aquesta vila.

Més enllà del seu treball de recerca i de docència i de tots els honors que rebé, el doctor Riu era una persona bondadosa i afable, que sempre mirava d'ajudar. Els que el vàrem conèixer el recordarem sempre amb afecte. Que descansi en pau.

Text llegit per la senyora Maria Teresa Ferrer i Mallol en el Ple del dia 17 de gener de 2011

Oriol Riba i Arderiu

(29.08.1923 - 31.05.2011)

Oriol Riba i Arderiu, el doctor Riba, va néixer a Barcelona el 1923 i va morir, el dimarts passat, 31 de maig, també aquí a Barcelona. Era llicenciat en ciències naturals i doctor en geologia per la Universitat de Barcelona amb una tesi sobre la geologia de la serralada Ibèrica. Va ser investigador del Consell Superior d'Investigacions Científiques i catedràtic de la Universitat de Saragossa, on va ser peça clau en la implementació de la llicenciatura de geologia, abans d'arribar com a catedràtic a la Universitat de Barcelona, l'any 1969.

L'arribada d'Oriol Riba a la Secció de Geologia de la Facultat de Ciències va representar una alenada d'aire fresc, tant pel que fa a la renovació científica com a la catalanitat. Acabat d'instal·lar i ja tenia cua de joves llicenciats per treballar amb ell. A la Universitat de Barcelona, va fundar el Departament d'Estratigrafia i Geologia Històrica i va promoure les especialitats de sedimentologia, geologia marina i geologia del petroli, noves en aquell moment i que avui en dia constitueixen tres grups de recerca potents i reconeguts internacionalment.

Oriol Riba era membre de la Secció de Ciència i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans des de l'any 1978. També era membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, del Consell de Protecció de la Natura i de la Junta de Protecció del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, parc del qual va ser el principal promotor i defensor, després de denunciar l'explotació indiscriminada d'àrids que s'estava fent destruint el patrimoni geològic.

Va ser membre fundador de l'Associació Internacional de Sedimentologia, i el 1992 va rebre la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya.

En una primera etapa, Oriol Riba es dedicà a la recerca d'hidrocarburs al País Basc, a Navarra, a la Rioja i a la Catalunya central, i també a Guinea i al Sàhara. Després,

centrà la seva atenció en l'estratigrafia i la sedimentologia de la conca terciària de l'Ebre. D'entre els nombrosos treballs que publicà destaquen, per la seva qualitat i l'impacte que van tenir, els que expliquen la dinàmica sedimentària en relació amb l'aixecament de les serralades a partir de les observacions realitzades a les vores de la conca de l'Ebre, en els seus límits amb els Pirineus, i la serralada Ibèrica.

Més que esmentar l'innombrable reguitzell de publicacions especialitzades, permete-me que us en citi només dues que exemplifiquen la seva obra:

El 1997, Enciclopèdia Catalana publicà el seu *Diccionari de geologia*, que s'ha convertit en una obra de referència, no només per als geòlegs de llengua catalana, sinó també per als de llengües veïnes, ja que tots els termes porten també la seva traducció a l'anglès, francès i castellà. És una obra única, exhaustiva, fruit de molts anys de treball rigorós, tant geològic com lingüístic (segur que els gens heretats dels seus pares, en Carles Riba i la Clementina Arderiu, hi van ajudar!), i que honora la geologia del país. Exhaustida l'obra en paper, actualment es pot consultar en obert gràcies al projecte i programa de recerca del diccionari de ciència i tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans.

Els últims vint anys de la seva vida, Riba va orientar la seva investigació a l'estudi del subsòl de la ciutat de Barcelona. Fruit d'aquesta recerca, l'any 2009 va publicar, juntament amb Ferran Colombo, l'obra *Barcelona: la Ciutat Vella i el Poblenou. Assaig de geologia urbana*, editada per l'Institut d'Estudis Catalans. El llibre és una descripció i una anàlisi de les formacions geològiques de la plana baixa de Barcelona entre el riu Besòs i Montjuïc. Revela les interaccions entre l'activitat de l'home i els agents geològics a mesura que anava creixent la ciutat. És un llibre d'un gran interès geològic, amb aportacions en el camp de la sedimentologia, i també un llibre amè per a tot amant de Barcelona. Com diu Carmina Virgili en el pròleg de l'obra, «en el món hi ha poques ciutats que hagin tingut el privilegi d'una història començada ara fa més de vint mil anys, és a dir, d'un territori del qual es tinguin notícies fiables d'allò que hi succeïa fa més de dos-cents segles en l'espai verge que ara ocupem». I això, Barcelona ara ho té gràcies al treball d'Oriol Riba. Del llibre, se n'han exhaurit ja dues edicions i anem per una tercera reimpressió.

Oriol Riba era un científic inquiet, rigorós, incansable i erudit, que va obrir noves vies de treball, desvetllar vocacions i formar mestres.

Text llegit pel senyor David Serrat i Congost en el Ple del dia 6 de juny de 2011

Joan Vernet i Ginés

(31.07.1923 - 23.07.2011)

Nascut a Barcelona l'any 1923, hi morí el 23 de juliol de 2011. Doctor en filosofia i lletres (Madrid, 1948), va ser catedràtic de la Universitat de Barcelona des de l'any 1954 i emèrit des de la seva jubilació, el 1988. Ha estat membre de número de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1959), de l'Académie International d'Histoire des Sciences de París (1960), del Consell Científic del CSIC (1978), de l'Institut d'Estudis Catalans (1978), de la Reial Acadèmia de la Història (1981), de la Royal Asiatic Society de Londres (1986), de la Société Asiatique de París (1991) i corresponent de l'Acadèmia de Ciències de Madrid (1981), de la de Bagdad (1985), de la de Barcelona (1986) i de la d'Estudis Islàmics d'Amman (1991). Fou, també, el primer titular de la càtedra de l'Institut du Monde Arabe de París (1990), inaugurà el cicle de conferències de la gran mesquita d'aquesta ciutat (1990-1991) i va ser president del Fifth International Symposium of History of Arabic Science, celebrat l'any 1992.

Va merèixer diverses distincions, com la Placa d'honor del Govern andorrà (1985), la Medalla Narcís Monturiol (1985), la George Sarton (Estats Units, 1991), el Premi Menéndez Pidal (1993), la Medalla Alexandre Koyré (França, 1995) juntament amb tots els integrants de l'Institut Millàs Vallicrosa de la Universitat de Barcelona, el Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca (1999), la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (2002) i el Premi Sharjah de Cultura Àrab (2004).

Relatat aquest seguit d'honors i de premis (possiblement i lamentable no exhaustiu), vull destacar per damunt de tot l'estela d'excel·lència que ha deixat i que els que l'hem conegut podem constatar: amb una intel·ligència privilegiada i un fi sentit de l'humor ens va transmetre la inquietud pel saber en les més variades vessants. Però no només es va preocupar pels coneixements i per fer-nos-hi aficionar, sinó que sempre va estar amatent als problemes de la nostra vida personal. No sé si tots haurem sabut respondre a la seva generositat...

Pel que fa a la seva producció científica, assenyalo que quan feia vint-i-cinc anys de la seva docència, un grup de deixebles li vam oferir, sota el títol d'*Estudios sobre historia de la ciencia medieval* (1979), un volum en el qual es reimprimien articles seus dispersos en revistes erudites, i deu anys més tard vam repetir amb un segon recull titulat *De 'Abd al-Rahman I a Isabel II*, en ocasió del seu 65è aniversari. En el primer volum, vam distribuir les seves publicacions segons els apartats «Generalitats», «Matemàtica», «Astronomia i astrologia», «Nàutica» i «Varia» i, en el segon, els temes s'agrupaven en alcorànica, onomàstica, ciència, tecnologia i medicina, literatura i història. Aquesta doble relació pot donar idea —però només una idea— de la gran quantitat de coneixements que posseïa Vernet i de com els va plasmar en les més diverses publicacions. El més d'un miler de pàgines que constitueixen ambdós reculls suara esmentats només representen una petita part de tota la seva obra: si no m'erro, és autor d'una trentena de llibres i de més de tres-cents articles.

El cert és que Vernet és reconegut internacionalment com a historiador de la ciència, com a segona baula d'una escola iniciada per Millàs i Vallicrosa i després continuada per Julio Samsó i altres professors de la Universitat de Barcelona. En aquest camp, crec que és obligat mencionar la seva obra *La cultura hispanoàrabe en Oriente y Occidente* (1978), bàsica per a conèixer la ciència àrab i, sobretot, la seva vessant andalusina. Ha estat traduïda exitosament al francès (1985), a l'alemany (1984), al polonès (2007) i a l'àrab (1997), i ha anat canviant de títol fins que en les seves reedicions (1999 i 2006) ha quedat com *Lo que Europa debe al Islam de España*.

En el seu llibre *Astrología y astronomía en el Renacimiento. La revolución copernicana* (1974 i 2000), Vernet estudia l'obra capital de Copèrnic, una de les figures més rellevants de la història de la humanitat, i analitza i demostra el lligam existent entre la seva teoria heliocèntrica i la tradició cosmològica araboislàmica, sobretot la representada pels cordovesos Averrois i Azarquiel. Destaca, també, la seva *Historia de la ciencia española* (1975), que sorprengué pel fet que només dedica trenta-tres pàgines a l'època medieval —de la qual era especialista— al costat de les dues-centes en les quals s'ocupa del període comprès des del Renaixement fins al segle XIX i on es mostrà gran coneixedor de l'evolució científica hispànica durant el regnat d'Isabel II. I per acabar en aquest punt, però *last but not least*, menciono la seva direcció, juntament amb Ramon Parés, del primer volum de l'obra col·lectiva *La Ciència en la història dels Països Catalans*, volum I: *Dels àrabs al Renaixement* (2004), Premi Crítica Serra d'Or de recerca en altres ciències l'any següent. S'hi analitza la influència dels científics àrabs en el futur desenvolupament de la ciència i de la tècnica. Cal dir clarament que des de la seva publicació ha quedat fora de dubte la tesi anunciada per Millàs i Vallicrosa, ja en els anys trenta, segons la qual Cata-

lunya va ser la porta d'entrada de la ciència àrab a Europa. Al seu torn, la desmitificació de la influència de l'anomenada *Escola de Traductors de Toledo* ha quedat palesa a favor de la importància dels traductors de la vall de l'Ebre que van treballar a la primera meitat del segle XII.

Passo a glossar tot seguit una altra de les importants activitats portades a terme per l'erudit Joan Vernet: la del seu treball en l'àmbit de la literatura. Pionera va ser la seva *Literatura àrabe* (1966 i 2002), excel·lent manual i síntesi utilíssima no només per als estudiants. Comprèn totes les èpoques i inclou, amb molt d'encert, l'estudi de la producció aljamiada, és a dir, l'escripta en llengua castellana però en caràcters àrabs i/o hebreus, tot resseguint, a més, les seves influències en les literatures hispàniques.

Molt coneguda ha estat la seva dedicació a *Les mil i una nits*. Vernet en publicà la primera traducció castellana directament de l'àrab en tres volums (1964-1967) a partir de l'edició cairota de 1906, mentre en prologava una altra publicada amb il·lustracions d'Olga Sacharoff i de Grau-Sala (1965), feta per J. A. Gutiérrez Larraya i Leonor Martínez Martín. Em complau mencionar, aquí, l'esposa de Vernet, també gran arabista i mestra reconeguda pels que hem tingut la sort de comptar-la entre els professors de la UB. Si he parlat de la dedicació de Vernet a aquesta obra —tan famosa en el món occidental com deprecitada entre els àrabs— és perquè ja va ser el tema del seu discurs d'entrada a la Reial Acadèmia de Bones Lletres i perquè en diverses ocasions n'ha publicat seleccions de contes, així com també la sèrie de Simbad (1987).

I arribats aquí, crec que és bo recordar el fet que vivíem llavors sota un règim dictatorial on imperava la censura. La publicació sencera de la seva traducció va ser possible gràcies als bons oficis del doctor Riquer i de l'editor Lara, que, a més, regalà a Vernet les galeres amb els talls que s'hi volien fer. Més tard, Vernet ho tractà convenientment i amb una bona dosi d'ironia en la seva col·laboració a l'homenatge al col·lega Basilio Losada (2000).

També en el camp de la història política i social, seguí Vernet les passes marcades pel mestre Millàs. Juntament amb altres membres de la Secció Històrico-Arqueològica d'aquest Institut, contribuí a fixar la data —any 1988— de commemoració del mil·lenari de la independència de Catalunya. Tanmateix, no s'estigué de subratllar que els primers a reconèixer la seva sobirania foren les autoritats de la Còrdova califal, que en temps del comte Sunyer (911-942) ja no consideraven necessària l'anuència carolíngia i era amb Barcelona amb qui tractaven els assumptes del moment.

Si bé no podem comptar amb una publicació específica sobre història andalusina o de l'islam, són diversos els treballs que dedicà al seu estudi i, sobretot, a esclarir, gràcies a les cròniques àrabs, diversos episodis del passat de Catalunya que ignorariem sense

la seva sagacitat: ultra l'origen del tresor del monestir d'Ovarra, ja anotat per Abadal en la seva obra pòstuma i confirmat per un text d'al-'Udri, Vernet descobrí, a partir d'un vers del poeta àulic d'Almansor, que el senyor de la taifa de Saragossa havia estat el promotor del matrimoni entre Berenguer Ramon I, el Corbat, fill i successor de Ramon Borrell de Barcelona, i Sança, filla de Sanç Garcia I de Castella, i fins i tot els seus motius, que no eren altres que els de frenar l'amenaça expansionista navarresa.

He de parlar, evidentment, d'una altra faceta de Vernet que també li ha valgut el reconeixement internacional: la seva especialització en l'estudi de l'islam i del llibre sagrat dels musulmans. La seva traducció de l'àrab al castellà, publicada l'any 1953, va ser la primera de les contemporànies. Fou seguida per una altra, onze anys més tard, que no només ha estat repetidament reeditada en tota mena de formats, sinó que encara avui és utilitzada per molts musulmans, en edició bilingüe i sense data, que distribueix la Maison des Sciences Religieuses de París.

Completa, clarificadora i erudita és, al seu torn, la llarga introducció a aquesta obra, i cal dir en aquest sentit que no agradà a alguns musulmans, fet que palesa els molts problemes d'interpretació d'un text que es considera revelat. Importants han estat, també, els seus estudis sobre el Profeta i el naixement de l'islam, entre els quals cito, per exemple, l'obra *Mahoma (Muhammad)* (1987), que va molt més enllà d'una simple biografia, i *Los orígenes del islam* (1990), traduït i editat també al Brasil (2004).

Per acabar i com a mostra de la merescuda fama del Vernet islamòleg, em permeto referir-me, aquí, a la ressenya —elogiosa— que va dedicar a la traducció catalana de l'Alcorà Epalza, també deixeble seu: per si algú s'estranyava que s'haguera pogut llegir tan ràpidament les 1.272 pàgines que configuren aquesta traducció i els cinc apèndixs que l'acompanyen (2001), explicà que per valorar-la li era suficient veure com havien estat resolts alguns dels passatges que sabia per experiència que tenen unes connotacions lingüístiques, religioses o morals d'especial dificultat. N'havia tingut prou, per exemple, amb l'aleia anomenada *el Tron* (2:255/256), que diu: «Déu! No hi ha més déu que Ell! És el Vivent! Ell és el Ferm! És Subsistent, tot ho sustenta! No li agafa somnolència, mai no té son. Ell posseeix tot el que hi ha a dalt del cel i de la terra. ¿Qui pot intercedir, ser mediador, tenir influència, en la Seva presència, sobre el que és Seu, si Ell no dóna prèviament la seva anuència, el Seu permís, la Seva ajuda? [...] El Seu tron suprem té l'extensió de tots els cels i de tota la terra. Conservar-los res no li costa. Ell és l'Altíssim. Ell és l'Immens». Un dia va dir que volia que aquest fóra el seu epitafi.

*Text llegit per la senyora Dolors Bramon en el Ple del dia 17 d'octubre de 2011
(curs 2011-2012)*

Heribert Barrera i Costa

(06.07.1917 - 27.08.2011)

Si aquestes notes que ara passo a llegir haguessin de portar un títol, aquest seria «Heribert Barrera, científic i patriota català», o, potser, simplement: «científic català». Amb això vull dir que, per mi, els trets que millor defineixen el nostre col·lega de la Secció de Ciències i Tecnologia i antic president d'aquesta Secció, que ens acaba de deixar el passat 27 d'agost, a l'edat de noranta-quatre anys, són la seva sòlida formació científica i l'adscripció insubornable al nostre país. Tots coneixem l'Heribert Barrera polític, però goso a dir que l'activitat política a la qual es veié abocat el doctor Barrera al llarg de la seva vida, i de la qual aquests dies s'ha parlat a bastament, és més fruit d'una contingència de lleialtats personals i familiars i de sentiments patriòtics, que d'una volguda i planificada trajectòria vital o professional. Vull dir que si al doctor Barrera li hagués tocat viure un altre període de la nostra història o en un país diferent al nostre, estic segur que no s'hauria dedicat de ple a la política. Això sí, hauria estat un científic reconegut i un ciutadà exemplar.

Barrera havia començat una brillant carrera científica a la Universitat de Montpel·ler durant l'exili, però tan aviat com les circumstàncies polítiques ho permeteren retornà al país per dedicar-se a la seva reconstrucció política i cultural. No hi escatimà esforços, ni abans ni després de la restauració democràtica. Arribà a tenir un paper destacat en la política catalana contemporània, com bé sabeu, i, tot i morir a una edat avançada, ha estat actiu fins al darrer moment, perquè era conscient de la responsabilitat de donar exemple en veure com anaven les coses. Confederalista convençut al començament de la seva vida política, va anar evolucionant fins a esdevenir, un cop retirat de la política activa, un lúcid referent per a la consecució de la nostra plena independència nacional.

Heribert Barrera provenia d'un entorn familiar lligat al món sindical, de conviccions republicanes i catalanistes. El seu pare, Martí Barrera i Maresma (1889-1972) va ser un sindicalista de la CNT que més tard es va incorporar a la naixent Esquerra Repu-

blicana de Catalunya. Diputat al Parlament de Catalunya (1932), conseller de Treball i Obres Públiques de la Generalitat, en el govern de Macià i de Companys (1932-1939); fou també diputat al Congrés dels Diputats durant la Segona República Espanyola (1936). Doncs bé, en aquest caliu familiar, Heribert Barrera inicià la seva activitat política el 1934 a la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya i al Bloc Escolar Nacionalista, i ingressà a les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya el 1935. Durant la Guerra Civil fou soldat d'artilleria als fronts d'Aragó i del Segre. S'exilià a França l'any 1939 fins al 1952.

Heribert Barrera, llicenciat en ciències químiques per la Universitat de Barcelona, obtingué les llicenciatures de física i matemàtiques per la Universitat de Montpeller (Llenguadoc). Enginyer químic de l'Institut Químic de Montpeller (Universitat de Montpeller) i doctor d'estat en ciències físiques per la Sorbona (París). De l'any 1945 al 1952 va ser professor ajudant de química física i, posteriorment, professor encarregat d'electroquímica a la Facultat de Ciències de la seva Universitat de Montpeller. En aquest mateix període va ser investigador del Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS).

Va tornar a Catalunya després de tretze anys d'exili. Un exili llarg, però que havia estat molt productiu científicament. Un exili que, d'altra banda, el va fer madurar políticament i humanament, amb l'oportunitat de relacionar-se amb refugiats tan selectes com Rovira i Virgili, Pompeu Fabra, Pau Casals, Francesc Pujols, Serra i Húnter, Pi i Sunyer, Carles Riba, Alexandre Deulofeu o Bladé Desumvila. Sempre amatent al que passava «allà baix», el jove científic es resistia a sentir-se allunyat del seu país emmordassat. No ens ha d'estranyar, doncs, que el 1949 obtingui el Premi Prat de la Riba de l'IEC, pel seu treball «Noves contribucions a la síntesi d'àcids arilalifàtics i a la teoria de l'acilació intramolecular».

Si l'exili va ser llarg, poc sabia el doctor Barrera que la postguerra ho seria encara més. Tot just en arribar, el 1952 emprengué la reorganització clandestina d'Esquerra Republicana de Catalunya i n'esdevingué el màxim dirigent a l'interior. Trobà feina al laboratori d'una empresa de tints per a la indústria tèxtil. Des de la seva tornada, s'incorporà de seguida a la vida cultural del país. De fet, encara tot era molt escarransit a la Barcelona d'aquells moments. És, per tant, una època de molta lectura, sobre qualsevol tema, per compensar la nova situació professional allunyada de la recerca acadèmica. Passà un any amb una beca postdoctoral als Estats Units, al laboratori de química orgànica de la Universitat de New Hampshire (1959-1960). Esdevé membre del Consell Català del Moviment Europeu i és un dels primers socis del Club d'Amics de la UNESCO. És, també, membre del Consell Consultiu d'Òmnium Cultural. Participa en l'Enciclopèdia Catalana, en l'etapa dirigida per Jordi Carbonell.

És en aquesta època que vaig conèixer el doctor Barrera. Ell era coordinador de la secció de ciència i tecnologia de la *Gran enciclopèdia catalana*. No enteníem els joves redactors d'aquesta secció com el nostre cap, tot i tenint una formació universitària tan sòlida i havent iniciat una carrera de professor i investigador universitari a França, havia decidit tornar i fer una vida «discreta». Un dia li vàrem preguntar per què havia tornat. Ens digué que sempre havia promès al seu pare que quan pogués ser més útil a dins que a fora del país retornaria a Catalunya. Em va cridar l'atenció aquesta fidelitat al seu pare i al seu país, al país vençut. Tot i deixar una carrera professional ja engegada, tot i estar casat, es traslladà a Barcelona per començar de nou. I no ho fa pas com un gest disciplinat de partit, sinó bàsicament per conviccions patriòtiques i amb el cap ben alt.

És també en aquesta època que forma part del nucli de refundadors de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, filial d'aquest Institut (de la qual posteriorment serà president, 1976-1978). A final del 1969 té l'oportunitat de passar de nou un altre any als Estats Units, contractat en un projecte d'enginyeria paperera per a una fàbrica del Canadà. Retornà a Barcelona el 1970 en ser contractat com a professor de química inorgànica de la naixent Universitat Autònoma de Barcelona. Participa, sovint, en la Universitat Catalana d'Estiu, de Prada de Conflent.

El doctor Barrera tindria ara, al cap d'una vintena d'anys, l'oportunitat de refer una carrera universitària estroncada. A la Universitat Autònoma va poder menar una vida acadèmica intensa, si bé molt curta, atès que amb la mort del dictador la seva activitat política pública passà a un primer pla, i això fa que vagi deixant la universitat gradualment. El doctor Barrera és recordat encara avui pels seus col·legues i deixebles com una persona que posseïa un gran cabal de coneixements (recordem que era químic, físic, matemàtic i enginyer) i també com un docent exigent i compromès totalment amb la formació dels seus alumnes.

Després de l'etapa de Bellaterra, ja tot és més conegut: fou secretari general d'ERC (1976-1987), diputat al Congrés de l'Estat espanyol (1977-1980), diputat al Parlament de Catalunya (1980-1988) i, en la primera legislatura, fou president d'aquesta cambra (1980-1984). Vicepresident de la CIRIT. Va ser també parlamentari europeu (1991-1994). Membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans (1978), en presidí la seva Secció de Ciències (1989-1991). President de l'Ateneu Barcelonès (1989-1997). President d'Esquerra Republicana de Catalunya (1991-1995). L'any 2000 va rebre la Medalla d'Or del Parlament de Catalunya i també li ha estat atorgada, pòstumament, la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya.

D'aquesta etapa més pública, sempre recordarem les intervencions al Parlament espanyol, durant la redacció de la Constitució actual, d'aquell Barrera contundent i valent,

al qual no tremolava la veu en dir que la seva única pàtria era la catalana. Ja ens avisava aleshores, premonitòriament des del Parlament espanyol, que una vegada més els catalans quedàvem desvalguts com a poble i, pitjor encara, es posaven les bases perquè una vegada més «se consiga el efecto *sin que se note* el cuidado».

En el moment de la seva desaparició tothom ha tingut paraules d'elogi per al nostre primer president de l'actual parlament català, per haver estat una figura que ha marcat la nostra història contemporània, tot i que sovint ha estat incomprès. No han faltat tampoc aquests dies les ànimes de càntir que ens el descriuen com a políticament incorrecte. I tant que sí: no se n'adonen o no se'n volen adonar, que ser políticament correcte amb les lleis i amb les institucions que ens han estat imposades no fa altra cosa que convertir-nos en mesells i covards? Aquest no era el cas del doctor Barrera.

Així, doncs, la vida del nostre col·lega de la Secció de Ciències i Tecnologia, que ara ens ha deixat, ha estat sobretot un llarg camí de compromís i de lluita insubornables pel nostre país. Un camí gens planer que el menà per la República, la Guerra, l'exili, la dictadura, la restauració democràtica i la deceptiva recuperació dels nostres drets i les nostres institucions. Malgrat tot, Barrera no esquivà ni esforços ni sacrificis personals. Patriota honest i valent, ens ha deixat assenyalat el camí: l'únic camí possible.

*Text llegit pel senyor Salvador Alegret en el Ple del dia 26 de setembre de 2011
(curs 2011-2012)*

Nòmina de membres

Membres numeraris i emèrits

Joaquim Agulló i Batlle
Salvador Alegret i Sanromà
Josep Amat i Girbau
Gabriel Amengual Coll
Manuel Ardit i Lucas
Joan A. Argenter i Giralt
Enric Argullol i Murgadas
Joaquim Arnau Querol
Francesc Asensi i Botet
Antoni M. Badia i Margarit
Albert Balcells i González
Damià Barceló i Cullerés
Bartomeu Barceló i Pons
Xavier Barral i Altet
Heribert Barrera i Costa († 27.08.2011)
Ramon Bartrons i Bach
Carles Bas i Peired
Pilar Bayer i Isant
Joan Becat i Rajaut
Xavier Bellés i Ros
Vicenç Beltran i Pepió
Jaume Bertranpetit i Busquets
Eduard Bonet i Guinó
Josep M. Bricall i Masip
Joan-Ferran Cabestany i Fort
M. Teresa Cabré i Castellví
Jaume Cabré i Fabrè
Anna Cabré i Pla
Miquel Canals i Artigas
Jordi Carbonell i de Ballester
Salvador Cardús i Ros
Josep Carreras i Barnés
Joaquim Casal i Fàbrega
Alicia Casals i Gelpí
Jaume Casals i Pons
Oriol Casassa i Simó
Josep M. Casasús i Guri
Jordi Castellanos Vila
Manuel Castellet i Solanas
Josep Castells i Guardiola
Antoni Joan Colom Cañellas
Germà Colón Domènech
Jacint Corbella i Corbella
Jordi Corominas i Dulcet
Maria Corominas i Piulats
Jordi Cots i Moner
Josepa Cucó i Giner
Maria Josep Cuenca Ordinyana
Núria de Dalmases i Balaña
Josep M. Domènech i Mateu
Eulàlia Duran i Grau
Mercè Durfort i Coll
Romà Escalas i Llimona
Gregori Estrada i Gamissans
Marta Estrada i Miyares
Joan Estruch i Gibert
Gaspar Feliu i Montfort
Antoni Ferrando i Francès
Gabriel Ferraté i Pascual
Lluís Ferrer i Caubet
M. Teresa Ferrer i Mallol
Ramon Folch i Guillèn
Josep M. Font i Rius
Francesc Fontbona i de Vallescar

Màrius Foz i Sala	Abel Mariné i Font
Octavi Fullat i Genís	Joan Martí i Castell
Jordi Galí i Garreta	Josep Martines Peres
Lluís Garcia i Sevilla	Tomàs Martínez Romero
Maria Dolors Garcia Ramon	Joan Mas i Vives
Jesús Andrés García Sevilla	Andreu Mas-Colell
Joaquim Garriga i Riera	Josep Massot i Muntaner
Carles A. Gasòliba i Böhm	Marc Mayer i Olivé
Josep Gifreu i Pinsach	Àngel Messeguer i Peypoch
Salvador Giner de San Julián	Concepció Mir i Curcó
Joan Girbau i Badó	Joan-Francesc Mira i Casterà
Pilar González Duarte	Joan Miralles i Monserrat
Francesc Gonzàlez i Sastre	Carles Miralles i Solà
Josep González-Agàpito i Granell	Isidre Molas i Batllori
Joaquim Gosálbez i Noguera	Joaquim Molas i Batllori
Carme Gràcia Beneyto	Aina Moll i Marquès
Albert Gras Martí	Tomàs de Montagut Estragués
Ricard Guerrero i Moreno	Brauli Montoya Abat
Enric Guinot i Rodríguez	Miquel de Moragas i Spà
Joan Josep Guinovart i Cirera	Josep Moran i Ocerinjauregui
Josep Guitart i Duran	Manuel Mundó i Marcet
Albert G. Hauf i Valls	Joaquim Muns i Albuixech
Albert Jané i Riera	Josep M. Muntaner i Pasqual
Lluís Jofre i Roca	Josep M. Nadal i Farreras
Joan Jofre i Torroella	Gabriel Navarro i Ortega
Manuel Jorba i Jorba	Oriol Nel·lo i Colom
David Jou i Mirabent	Antoni Olivé i Ramon
Ramon Lapiedra i Civera	Jaume Pagès Fita
Àngel Llàcer i Escorihuela	Josep M. Panareda Clopés
Josep Enric Llebot Rabagliati	Ramon Parés i Farràs
Jordi Lleonart i Aliberas	Àngels Pascual de Sans
Xavier Llimona i Pagès	Josep Perarnau i Espelt
Enric Lluch i Martín	Juli Peretó i Magraner
Pere Lluís Font	Manuel Pérez Saldanya
Joaquim Mallafre i Cavaldà	Joan Peytaví Deixona
Isidor Marí i Mayans	Josep Piera Rubio

Vicent Pitarch i Almela
Antoni Pladevall i Font
Lluís B. Polanco i Roig
Jaume Porta i Casanellas
Miquel Àngel Pradilla Cardona
Modest Prats i Domingo
Antoni Prevosti i Pelegrín
Jaume de Puig i Oliver
Pere Puigdomènech i Rosell
Joaquim M. Puyal i Ortiga
Joaquim Rafel i Fontanals
Josep-Enric Rebés i Solé
Salvador Reguant i Serra
Oriol Riba i Arderiu († 31.05.2011)
Carles-Enric Riba i Campos
Manuel Ribas i Piera
Antoni Riera i Melis
Santiago Riera i Tuèbols
Gemma Rigau i Oliver
Manuel Riu i Riu († 02.01.2011)
Pere Roca i Fabregat
Encarna Roca i Trias
Joan Rodés i Teixidor
Joandomènec Ros i Aragonès
Xavier Roselló i Molinari
Vicenç M. Rosselló i Verger
Xavier Rubert de Ventós
Josep Maria Salrach i Marés
Joan Sanmartí Grego
Pere Santanach i Prat

Mila Segarra i Neira
Francesc Serra i Mestres
Eva Serra i Puig
Antoni Serra i Ramoneda
David Serrat i Congost
Antoni Simon i Tarrés
Ramon Sistac i Vicén
Joan Solà i Cortassa († 27.10.2010)
Carles Solà i Ferrando
Joan Antoni Solans i Huguet
Carlota Solé i Puig
Narcís Soler i Masferrer
Rolf Tarrach Siegel
Jaume Terradas i Serra
Josep-Maria Terricabras i Nogueras
Ricard Torrents i Bertrana
Joan Triadú i Font († 30.09.2010)
Francesc Vallverdú Canes
Josep Vallverdú i Aixalà
Josep Vaquer i Timoner
Joan Veny i Clar
Pere Verdaguer i Juanola
Joan Vernet i Ginés († 23.07.2011)
Josep Vigo i Bonada
Joan Vilà-Valentí
Mariàngela Vilallonga Vives
Miquel Vilardell i Tarrés
Jordi Vives i Puiggròs
Xavier Vives i Torrents
Joan Viñas i Salas

Membres corresponents

Cosme Aguiló Adrover
Géza Alföldy

Josep Amengual i Batle
Ramon Amigó i Anglès

Robert Archer	José Antonio Pascual Rodríguez
Thomas Noël Bisson	Àngel Pellicer i Garrido
Denise Boyer	F. Xavier Pi-Sunyer
Efrem Compte i Roux	Norberto Piccinini
Michel Contini	Olivier Poisson
Jordi Joaquim Costa i Costa	Damià Pons i Pons
Dominique de Courcelles	Paul Preston
Michel Delseny	Josep Quer i Villanueva
Georges Fabre	Artur Quintana i Font
Kálmán Faluba	Jorge-Óscar Rabassa
Paul Freedman	Lídia Rabassa Areny
Joan Genescà i Llongueras	Philip D. Rasico
Evarist Giné i Masdeu	Enric Ribes i Marí
Manuel González González	Claude Roux
Montserrat Guibernau i Berdun	Xavier Sáez-Llorens
Christian Guilleré	José Sarukhán Kermez
Joseph Gulsoy	Beatrice Schmid
Gonzalo Halffter Salas	Borís Pàvlovitx Sobolev
Jocelyn N. Hillgarth	Robert B. Tate († 22.02.2011)
Nikolas Jaspert	Giuseppe Tavani
Simon Keay	Antoni Torre
Giovanni Lilliu	Eliseu Trenc
Gabriel Llompart i Moragues	Jaume Truyols i Santonja
Antoni Lloret i Orriols	Jürgen Untermann
Joan F. López Casanovas	Andrés Urrutia Badiola
Henry de Lumley-Woodyear	Juan Vallet de Goytisoló († 25.06.2011)
Adélio Alcino Sampaio Castro Machado	Miquela Valls
Joan Massagué i Solé	Jill Rosemary Webster
Federico Mayor Zaragoza	Max Woodfield Wheeler
Ambler H. Moss	Curt Wittlin
Carlos Ulises Moulines Castellví	Alan Yates
Olimpio Musso	Marie Claire Zimmermann
Bob de Nijs	Michel Zimmermann
Alexandre Olivar i Daydí	

III. Les seccions

L'Institut d'Estudis Catalans és format per les cinc seccions següents: Secció Històrico-Arqueològica (SHA), Secció de Ciències Biològiques (SCCB), Secció de Ciències i Tecnologia (SECCT), Secció Filològica (SF) i Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS), integrades per membres numeraris, emèrits, supernumeraris i corresponents.

Els membres numeraris i els emèrits constitueixen el Ple de l'Institut, del qual també formen part els presidents de les societats filials.

Els membres numeraris són els que, elegits pel Ple, tenen tots els drets i les obligacions que estableixen els Estatuts. Els membres emèrits són els que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerats de les obligacions corporatives.

Els membres corresponents col·laboren en les tasques científiques de l'Institut i no participen en els òrgans de govern.

<i>Any/membres</i>	<i>SHA</i>	<i>SCCB</i>	<i>SECCT</i>	<i>SF</i>	<i>SFCS</i>	<i>Total</i>
2006						
Numeraris	22	23	26	26	20	117
Emèrits	11	10	9	12	15	57
Corresponents	17	4	8	24	1	54
						228
2011						
Numeraris	25	25	27	26	25	128
Emèrits	11	11	9	11	20	62
Corresponents	23	10	8	25	4	70
						260

Secció Històrico-Arqueològica

Crònica

La Secció Històrico-Arqueològica ha dut a terme durant el curs 2010-2011 una sèrie d'activitats que queden resumides tal com segueix:

Sessions acadèmiques

La Secció Històrico-Arqueològica s'ha reunit al llarg d'aquest període en vuit sessions ordinàries de treball des de l'octubre del 2010 al juny del 2011.

La Secció Històrico-Arqueològica té actualment vint-i-cinc membres numeraris, el darrer dels quals fou Vicenç Beltran i Pepió, que ingressà el dia 13 de desembre de 2010, onze membres emèrits i vint-i-tres membres corresponents.

Durant aquest curs, la Secció ha hagut de lamentar la pèrdua de Manuel Riu i Riu, Joan Vernet i Ginés i Robert B. Tate. Els dos primers foren membres emèrits de la Secció i el darrer fou corresponent.

Premis i distincions

El dia 2 d'octubre de 2010, Albert Balcells fou guardonat per la seva trajectòria amb el Premi Sàpiens d'Història, en la seva primera edició, a l'Espluga de Francolí, dins els actes del Dia Sàpiens. Aquest premi neix amb la voluntat de reconèixer la tasca desenvolupada per persones o entitats a favor de la recerca i la divulga-

ció de la història del nostre país. El jurat fou format per Valentí Gual, professor d'història moderna a la Universitat de Barcelona; José Enrique Ruiz Domènec, catedràtic d'història medieval a la Universitat Autònoma de Barcelona; Josep M. Solé Sabaté, catedràtic d'història contemporània a la Universitat Autònoma de Barcelona, i Jordi Creus, director de la revista *Sàpiens*.

Amb motiu del traspàs de Manuel Riu i Riu, medievalista i catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona, el dia 2 de gener de 2011, a la localitat de Sant Llorenç de Morunys, la Biblioteca de Filosofia, Geografia i Història de la Universitat de Barcelona presentà una selecció bibliogràfica de la seva obra que es va poder visitar durant els mesos de maig i juny de 2011.

Joaquim Garriga va preparar un informe sobre l'estat de fragilitat i deteriorament dels tapissos de la Sala Prat de la Riba, que lliurà a la Presidència de l'IEC el mes de gener del 2010 perquè es trametés a la Generalitat.

El mes d'abril, la Secció va enviar al conseller de Cultura, Ferran Mascarell, tota la documentació que s'havia fet arribar als dos anteriors consellers de Cultura relativa al nou projecte de museu.

Actes acadèmics

Entre els dies 27 i 28 d'octubre de 2010 se celebrà a Tarragona el Simposi Internacional «*L'ager Tarraconensis*. Paisatge, poblament, cultura material i història», en el qual es presentaren els tres volums de la sèrie *Ager Tarraconensis*, coeditats per l'IEC i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) dins la col·lecció «Documenta», i que publiquen els resultats de la recerca que s'emmarca en el projecte Forma Orbis Romani-Forma Conventus Tarraconensis. El Simposi fou organitzat per l'IEC i l'ICAC, amb el suport d'Acesa, la Diputació de Tarragona i l'Ajuntament de Tarragona. S'hi reuniren més de quaranta investigadors, entre ells alguns dels millors especialistes europeus en la matèria.

En la primera sessió del curs, que se celebrà el dia 21 d'octubre de 2010, Maria Teresa Ferrer presentà una comunicació sobre «L'autor de Curial i Güelfa», en la qual oferia una nova hipòtesi al voltant de l'autoria d'aquesta obra. Planteja la possible autoria de dues persones que visqueren a la cort de Savoia, mitjançant l'estudi biogràfic dels possibles autors i del seu entorn, mètode que considera com a únic possible atesa la dificultat de trobar documentació explícita.

El dia 18 de novembre de 2010, Eva Serra presentà un informe al Ple de la Secció sobre el Consell Nacional d'Arxius, on actuà en representació de l'IEC en la sessió ordinària de la Secció.

El dia 17 de març de 2011, Albert Balcells oferí una intervenció sobre «Reflexions sobre la memòria democràtica» als membres de la SHA en sessió ordinària.

El dia 14 d'abril de 2011, va tenir lloc la presentació de l'obra *Els Estudis Universitaris Catalans (1903-1985). Per una universitat catalana*, d'Albert Balcells, en la qual van intervenir Jordi Carbonell, Josep Massot i Teresa Cabré. Aquesta obra suposa un complement a la *Història de l'Institut d'Estudis Catalans*, ja que els EUC i l'IEC van estar estretament vinculats. Arran d'aquest acte, el dia 24 del mateix mes el diari *Ara* publicà una entrevista amb l'autor.

El dia 19 de maig de 2011, Vicenç Beltran i Tomàs Martínez presentaren al públic el projecte Corpus de Trobadors, que té com a finalitat principal l'edició fiable del conjunt de la producció dels trobadors. Es tracta d'un projecte històric de l'IEC, iniciat per Ramon Aramon; pertany als projectes de la Unió Acadèmica Internacional i planteja posar a l'abast dels investigadors una important eina de treball en línia.

A més, durant aquest curs, dos membres corresponents recents han assistit a reunions ordinàries de la Secció per a presentar comunicacions científiques a fi d'establir contactes i facilitar la proximitat i el sentiment de pertinença a l'IEC. Nikolas Jaspert ha presentat una comunicació científica: «La peregrinació catalana a Terra Santa (segles XI i XII)», en la

reunió ordinària del dia 17 de febrer de 2011, i Dominique de Courcelles ha parlat sobre «Conscience de soi et conscience civiques dans les Etats de la Couronne d'Aragon fin 14ème siècle-début 16ème siècle: quelques exemples», en la reunió del dia 16 de juny de 2011.

Comissions i representacions

Santiago Riera i Tuèbols forma part de la Comissió d'Investigació de l'Institut.

Josep Massot forma part de la Comissió de Publicacions de l'IEC.

Albert Balcells forma part, com a representant de la Secció, de la Comissió Social de l'Institut d'Estudis Catalans, és director de l'Arxiu de l'IEC i de l'Oficina d'Assessorament Històric i representant de l'IEC al Patronat Casa de Prat de la Riba.

Jaume Sobrequés és el representant de l'IEC al Patronat Castell de Cardona.

Eva Serra és representant de l'IEC al Consell Nacional d'Arxius.

Cal destacar que dos membres de la Secció, Josep Massot i Eulàlia Duran, són, respectivament, secretari i conservadora a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.

Publicacions

Al llarg d'aquest curs acadèmic, la SHA ha publicat set llibres i una revista. Al costat de les obres editades exclusivament per la Secció i l'Institut, hi ha una coedi-

ció amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i una edició crítica florentina d'Edizioni del Galluzzo.

BALCELLS I GONZÁLEZ, Albert. *Els Estudis Universitaris Catalans (1903-1985): Per una universitat catalana*. Barcelona: IEC, 2011. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; 12)

Catalan Historical Review [Barcelona: IEC. SHA], núm. 3 (2010).

MASSOT I MUNTANER, Josep (cur.). *Les quatre grans cròniques*. Vol. 3: *Crònica de Ramon Muntaner*. Revisió filològica a càrrec de Jordi Bruguera i revisió històrica a càrrec de M. Teresa Ferrer. Barcelona: IEC, 2011. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 86)

MIRALLES, Eulàlia. *Sobre Jeroni Pujades*. Barcelona: IEC, 2010. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 84)

PALAHÍ GRIMAL, Lluís; NOLLA I BRUFAU, Josep M. *Felix Turissa: La villa romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)*. Tarragona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació: Ajuntament de Tossa de Mar: IEC: Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010. (Documenta; 12)

RUBIÓ I LLUCH, Antoni. *Epistolari grec*. Vol. 3: *Anys 1901-1915*. Correspondència recollida i anotada per Eusebi Ayensa i Prat. Barcelona: IEC, 2011. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 87)

SIMON, Antoni (cur.). *El Tractat dels Pirineus de 1659*. Traducció de Mercè Comas. Barcelona: IEC, 2011.

VENTURA, Simone (ed.). *Cultura enciclo-*

pedica nell'Occitania dei trovatori: Il libro xv dell'Elucidari de las proprietatz de totes res naturals'. Florència: Edizioni del Galluzzo, 2010.

Membres

	DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT
Manuel Ardit i Lucas	18.12.1992 Història moderna
Albert Balcells i González	21.11.1986; emèrit des del 29.05.2010 Història contemporània, social i política de Catalunya
Xavier Barral i Altet	18.12.1992 Història de l'art antic i medieval
Vicenç Beltran i Pepió	13.12.2010 Filologia romànica
Joan-Ferran Cabestany i Fort	14.06.1999; emèrit des del 19.08.2000 Història i arqueologia
Jordi Castellanos Vila	07.04.2003 Història de la literatura del segle xx
Núria de Dalmases i Balañà	17.06.1996 Història de l'art medieval
Eulàlia Duran i Grau	07.05.1990; emèrita des del 02.04.2004 Història i literatura catalana a l'època moderna
Romà Escalas i Llimona	17.06.2002 Musicologia

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Gregori Estrada i Gamissans	18.12.1992; emèrit des del 18.12.1993 Història de la música
Gaspar Feliu i Montfort	26.02.2007 Història de l'alta edat mitjana (àrea d'història medieval)
M. Teresa Ferrer i Mallol	18.12.1992; emèrita des del 25.08.2010 Història medieval (baixa edat mitjana)
Josep M. Font i Rius	26.06.1970; emèrit des del 05.06.1989 Història del dret
Francesc Fontbona i de Vallescar	18.12.1992 Història de l'art modern
Joaquim Garriga i Riera	17.06.2002 Història de l'art dels segles XVI i XVII
Carme Gràcia Beneyto	17.12.2001 Història de l'art
Enric Guinot i Rodríguez	17.12.2001 Història rural medieval
Josep Guitart i Duran	07.05.1990 Arqueologia
Albert G. Hauf i Valls	01.02.1991 Història de la literatura, edició de textos medievals i espiritualitat medieval
Manuel Jorba i Jorba	07.04.2003 Història de la literatura del segle XIX

Tomàs Martínez Romero	07.04.2003 Història de la literatura de l'edat mitjana
Joan Mas i Vives	25.02.2008 Història de la literatura (segles XVI-XIX)
Josep Massot i Muntaner	14.06.1999 Història de la literatura i història contemporània
Marc Mayer i Olivé	17.06.1996 Epigrafia, tradició clàssica i història antiga de Catalunya
Concepció Mir i Curcó	18.12.1992 Història sociopolítica contemporània
Joaquim Molas i Batllori	17.02.1978; emèrit des del 05.09.2000 Història de la literatura i crítica literària
Tomàs de Montagut Estragués	17.12.2001 Història del dret
Anscari Manuel Mundó i Marcet	26.11.1971; corresponent des del 25.02.1966; emèrit des del 29.06.1993 Història i literatura antiga i medieval d'arreu dels fonts manuscrites
Antoni Pladevall i Font	07.05.1990; emèrit des de l'11.02.2004 Història eclesiàstica i història de l'art
Antoni Riera i Melis	17.06.1996 Història social de l'edat mitjana
Santiago Riera i Tuèbols	17.06.2002; emèrit des del 18.05.2005 Història de la ciència i de la tècnica

Manuel Riu i Riu	07.05.1990; emèrit des del 25.03.1999 († 02.01.2011) Història i arqueologia medieval
Josep Maria Salrach i Marés	26.02.2007 Història de l'alta edat mitjana (àrea d'història medieval)
Joan Sanmartí i Grego	26.02.2007 Protohistòria (àrea d'arqueologia)
Eva Serra i Puig	17.06.2002 Història moderna
Antoni Simon i Tarrés	26.02.2007 Història de la historiografia (àrea moderna i contemporània)
Narcís Soler i Masferrer	17.06.1996 Paleolític i història antiga
Joan Vernet i Ginés	14.04.1978; emèrit des del 31.07.1993 († 23.07.2011) Història de l'islam i de la ciència àrab

Membres corresponents

Géza Alföldy	16.12.1996 (Heidelberg, Alemanya)
Josep Amengual i Batle	13.02.1987 (Madrid, Espanya)
Thomas Noël Bisson	13.02.1987 (Cambridge, Estats Units d'Amèrica)

Dolors Bramon i Planas	17.06.1996 (Barcelona)
Efrem Compte i Roux	25.02.2008 (Oregon, Estats Units d'Amèrica)
Dominique de Courcelles	25.02.2008 (París, França)
Georges Fabre	16.12.1996 (Vielle Saint Giron, França)
Paul Freedman	16.12.1996 (Connecticut, Estats Units d'Amèrica)
Christian Guilleré	31.03.2008 (Chambéry, França)
Jocelyn N. Hillgarth	16.12.1996 (Santa Maria del Camí)
Nikolas Jaspert	31.03.2008 (Bochum, Alemanya)
Simon Keay	16.06.2008 (Southampton, Regne Unit)
Giovanni Lilliu	1973 (Càller, Itàlia)
Gabriel Llompart i Moragues	13.02.1987 (Palma)
Henry de Lumley-Woodyear	16.12.1996 (París, França)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

	DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA
Olimpio Musso	16.12.1996 (Florència, Itàlia)
Alexandre Olivar i Daydí	06.07.1973 (Monistrol de Montserrat)
Olivier Poisson	31.03.2008 (Perpinyà)
Paul Preston	25.02.2008 (Londres, Regne Unit)
Robert B. Tate	25.02.1966 († 22.02.2011) (Nottingham, Regne Unit)
Eliseu Trenc	16.06.2008 (París, França)
Jürgen Untermann	16.06.2008 (Pulheim, Alemanya)
Jill Rosemary Webster	16.12.1996 (Ontario, Canadà)
Michel Zimmermann	16.12.1996 (Jouy-le-Moutier, França)

Secció de Ciències Biològiques

Crònica

Actualment, la Secció de Ciències Biològiques té vint-i-cinc membres numeraris, onze membres emèrits i deu membres corresponents. Dels trenta-sis membres, entre numeraris i emèrits, setze són biòlegs, quinze són metges, tres són bioquímics, un és veterinari i un és farmacèutic. Les àrees temàtiques que cobreixen llurs especialitats són molt diverses, tant del que podríem dir-ne biologia general (biologia cel·lular, biologia molecular, bioquímica, genètica, antropologia, etc.), com de biologia d'organismes i sistemes (ecologia, entomologia, botànica, micologia, zoologia, etc.), com de ciències de la salut, més diversificades (microbiologia, cardiologia, ciències de la conducta, embriologia humana, endocrinologia, farmacologia, geriatria, hepatologia, immunologia, neurociències, nutrició i bromatologia, pediatria, psiquiatria, toxicologia, veterinària, etcètera).

Durant el curs 2010-2011, Ramon Bartrons i Bach i Joan Josep Guinovart i Cirera, de l'àrea de bioquímica; Lluís Ferrer i Caubet, de l'àrea de patologia animal, i Joan Viñas i Salas, de l'àrea de cirurgia, van ser admesos com a membres corresponents en el Ple del 13 de desembre de 2010. D'altra banda, Jordi Vives i Puiggròs, de l'àrea d'immunologia, va passar a la condició d'emèrit el dia 23 d'abril de 2011.

La Secció de Ciències Biològiques s'ha reunit en sessions ordinàries de treball cada mes. En aquestes reunions, a més de tractar els assumptes propis de la Secció i despatxar els afers de tràmit, les filials adscrites a la Secció han presentat llurs informes d'activitat. Així mateix, s'han celebrat, també, sessions extraordinàries d'electors i les reunions conjuntes amb la Secció de Ciències i Tecnologia.

En el context d'aquestes reunions, o bé en sessió pública, s'han pronunciat les comunicacions científiques següents:

— «Respostes de la vegetació pirinenca als canvis climàtics: passat, present i futur», a càrrec de Valentí Rull, l'octubre de 2010.

— «Cristòfor Colom català: ciència històrica o fanatisme patriòtic?» a càrrec de Francesc Albardaner Llorens, el novembre de 2010.

— «El català a la Universitat: present i reptes de futur», a càrrec de Jordi Matas, el desembre de 2010.

Altres activitats

El 15 de desembre de 2010, Josep Vigo ha participat en la presentació del *Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya*. Aquest llibre, publicat per Argania Edició, és la culminació del projecte de recerca tutelat

per Josep Vigo durant el període 2005-2007.

L'any 2011, la Secció de Ciències Biològiques, conjuntament amb la Secció de Ciències i Tecnologia, ha celebrat el centenari de la Secció de Ciències 1911-2011. Amb motiu de la celebració del centenari, Xavier Jansana ha creat l'es-cultura *Els camins del saber* i s'ha dut a terme el simposi «La posició de les llen-gües mitjanes com a eines científiques», a l'IEC, el 21 de juny de 2011.

Representació i coordinació

Pel que fa al desenvolupament intern de l'Institut, diversos membres han represen-tat la Secció en les diverses comissions: Marta Estrada, en la Comissió d'Investi-gació; Mercè Durfort, en la Comissió So-cial; Abel Maríné, en la Comissió de Pu-blicacions des del gener, com a relleu de Mercè Durfort; Lluís Garcia Sevilla, en el Consell Supervisor de la Xarxa d'Obser-vatoris de la Llengua, des del gener, re-presentant solament la Secció de Ciències Biològiques, i Juli Peretó, delegat del president de l'IEC per a les activitats de València.

En l'apartat del cartell de premis de l'Institut, han format part de la ponèn-cia corresponent al Premi August Pi i Sunyer de Bioquímica o Ciències Fisiolò-giques Josep Carreras, Màrius Foz i Joan Jofre.

En el capítol dels grans programes editorials, continuen vigents:

— *Contributions to Science*: re- vista de la qual Ricard Guerrero és editor associat.

— Programa «Edicions electròni- ques d'obres terminològiques de ciència i tecnologia publicades per l'IEC»: n'és assessor Josep Vigo.

— «Clàssics de la Ciència»: Abel Maríné ha rellevat Mercè Durfort com a membre del comitè assessor, en represen- tació de la Secció.

— *Diccionari enciclopèdic de medicina*: s'ha continuat treballant per finalitzar la preparació de l'obra.

— «Pensament Científic»: s'ha treballat en la producció del primer lli- bre de la col·lecció, *Els secrets del que és viu*, de Michel Morange, que ha sortit pu- blicat a principi del 2011, i en la traduc- ció de *Defending science*, de Susan Haack. Jaume Terradas és membre del consell editorial, en representació de la Secció.

Pel que fa a la coordinació amb les societats filials adscrites a la Secció, els delegats són els següents: Mercè Durfort, en la Institució Catalana d'Estudis Agraris; Joaquim Gosàlbez, en la Insti- tució Catalana d'Història Natural; David Jou (de la Secció de Ciències i Tecnolo- gia), en la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, i Ricard Guerrero, en la Societat Catalana de Biologia.

En l'àmbit de la representació externa, els membres de la Secció que han desenvolupat alguna funció de re-

presentació són els següents: Josep Maria Vives de Quadras, president de la Institució Catalana d'Estudis Agraris, és representant de l'IEC, a instàncies de la Secció, en el grup de treball de l'Espai del Verd Urbà, de l'Ajuntament de Barcelona; Joandomènec Ros i Ricard Guerrero representen l'IEC en el Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT); Joan Real, soci de la Institució Catalana d'Història Natural, és representant de l'IEC al Consell de Caça, i Francesc González i Sastre assisteix a les reunions del Patronat del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) en representació del president de l'IEC.

Pel que fa a la gestió de la natura, la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) coordina, des del 2007, les relacions entre els representants de l'IEC i diversos organismes relacionats amb la conservació del medi natural. Per designació de la ICHN, s'ocupa d'aquesta coordinació Josep Germain. La participació dels representants de l'IEC es fa en els òrgans rectors o assessors.

De totes aquestes entitats, les que el representant és membre de la Secció són les següents: el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (Xavier Llimona), el Parc Natural del Cadí-Moixeró (Joaquim Gosálbez) i el Consell de Protecció de la Natura (Joandomènec Ros en va ser nomenat president el setembre de 2009 i Josep Vigo n'és representant).

Premis i distincions

El dia 1 d'octubre de 2010, Joan Rodés va rebre de mans del rector de la Universitat de Barcelona la Medalla August Pi i Sunyer, que s'atorga des del 1983 per a distingir una autoritat docent i científica que hagi destacat per la seva tasca.

El dia 19 d'octubre, Josep Peñuelas i Reixach, de la Institució Catalana d'Història Natural, va ser guardonat en els Premis de Recerca de Catalunya.

Recerca

Els sis projectes corresponents al segon pla triennal de recerca 2008-2010 foren els següents:

— «Biodiversitat dels fongs i líquens dels Països Catalans», dirigit per Xavier Llimona.

— «Els instruments científics dels Països Catalans. Un catàleg col·lectiu del patrimoni científic català», dirigit per José Ramón Bertomeu Sánchez, amb tutoria de Mercè Durfort.

— «Flora i cartografia de les plantes i la vegetació», dirigit per Xavier Font i Josep Vigo.

— «Flora i cartografia de briòfits», dirigit per Montserrat Brugués i Rosa M. Cros, amb tutoria de Josep Vigo.

— «Impacte del grau de pertorbació en la biodiversitat dels boscos de Catalunya», dirigit per Jaume Terradas.

— «Un segle de biociències en català: els Congressos de Metges i Biòlegs

de Llengua Catalana (1913-2004). Publicació digital i estudis històrics i temàtics», dirigit per Antoni Roca Rosell, amb tutoria de Francesc Asensi.

A més, el 2010, la Secció promougué els programes següents:

— «Corpus ictionímic del català. 2a fase», dirigit per Jordi Leonart.

— «Estudi de les *Saxifraga* del Montseny i dels Pirineus», dirigit per Josep Vigo.

— «Estudi del valor nutritiu de les llets d'ametlla», sota la tutoria d'Abel Mariné.

— «Fongs liquenitzats als Països Catalans. Fase II», dirigit per Xavier Llimona.

— «Galeria de científics catalans», dirigit per Mercè Durfort.

— «Projecte per millorar la presència del català dins de recopilacions internacionals de noms de plantes. Vocabulari multilingüe de noms de plantes», dirigit per Eduard Parés, sota la tutoria de Mercè Durfort.

— «Sedimentació actual de pol·len als Pirineus en relació amb el clima i la vegetació, com a eina d'interpretació paleobotànica i paleoclimàtica (PIRIMOD)», dirigit per Valentí Rull, sota la tutoria de Josep Vigo.

— «Vocabulari de la biologia de la reproducció», sota la tutoria de Mercè Durfort.

Així mateix, es va destinar un capítol exprés dels recursos de la Secció

al suport de les activitats de les societats filials adscrites a la Secció:

— XXV Jornada d'Agricultura a Prada. Universitat Catalana d'Estiu (ICEA).

— Visita tècnica al Centre Experimental del Liceu Agrícola CIVAM-Bio 66 (www.bio66.com) (ICEA).

— Recull i publicació de les experiències de camp realitzades al Parc Agrari del Baix Llobregat sobre el cultiu de la carxofa amb DOP El Prat (ICEA).

— Interacció ciència-societat: la recerca a l'abast de tothom (SCB).

— V Jornades d'Etnobotànica en llengua catalana (ICHN).

— Projectes de recerca participatius de la delegació de la Garrotxa (ICHN).

— IX Col·loqui de Botànica Pirenaico-Cantàbrica (ICHN).

— Congrés de l'European Society of the History of Science (SCHCT).

Finalment, són vinculats a la Secció dos centres de recerca: el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) i el Centre Català de la Nutrició de l'IEC (CCNIEC). El CREAF, consorci constituït per la Generalitat de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans, compta amb Xavier Bellés com a vocal del Consell de Direcció. El CCNIEC té per objectiu contribuir a l'avenç de la recerca bàsica i aplicada en nutrició i millorar la qualitat de la informació i de la formació nutricional de la societat.

Publicacions

- BOHR, Niels. *L'estructura i la filosofia dels àtoms*. 2010. (Clàssics de la Ciència; 10)
- Contributions to Science*, vol. 6, núm. 2 (desembre 2010) i vol. 7, núm. 1 (juny 2011). També disponible en línia. [Coedició de les Seccions de Ciències]
- DURFORT, Mercè. *Vocabulari de biologia de la reproducció: Català, castellà, anglès*. 2011.
- DURO, Rubén. *Biodiversitat invisible*. 2011. [Coedició amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Institut de Cultura]
- FONT I CASTELL, Xavier; VIGO I BONADA, Josep (cur.). *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans* [document cartogràfic]. Vol. 16. 2010. (ORCA: Atlas Corològic; 16)
- FOZ, Màrius; GONZÀLEZ I SASTRE, Francesc. *Malalties emergents*. 2010. (Publicacions de la Presidència; 32)

- KEPLER, Johannes. *Paralipòmens a Vitel·lió: Els orígens de l'òptica moderna*. 2010. (Clàssics de la Ciència; 9)
- VERNET, Joan; PARÉS, Ramon (dir.). *La Ciència en la història dels Països Catalans*. Vol. 3. 2009. [Coedició amb la Universitat de València]

Publicacions digitals

- BARBERÀ I GAYOSO, Claudi. *Lèxic de les plagues i malalties dels conreus de Catalunya*. 2011. [Coedició amb Fundació puntCAT]
- DURFORT, Mercè. *Vocabulari de biologia de la reproducció: Català, castellà, anglès*. 2011.
- GARCIA I SEVILLA, Lluís; GARAU FLORIT, Adriana. *Vocabulari del condicionament i de l'aprenentatge*. 2011. [Coedició amb Fundació puntCAT]
- MARQUET, Lluís. *Novetat i llenguatge*. 2011.

Membres

Francesc Asensi i Botet

15.06.1998; emèrit des del 24.11.2009
Pediatría

Ramon Bartrons i Bach

13.12.2010
Bioquímica

Carles Bas i Peired

14.04.1978; emèrit des del 03.08.1992
Ecologia dels recursos marins

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Xavier Bellés i Ros	23.10.1992 Entomologia
Jaume Bertranpetit i Busquets	06.06.1994 Antropologia biològica
Josep Carreras i Barnés	17.09.1990 Bioquímica i biologia molecular
Oriol Casassas i Simó	11.01.1985; emèrit des de l'01.09.1993 Sociomedicina
Jacint Corbella i Corbella	20.12.1999; emèrit des del 25.01.2007 Toxicologia
Josep M. Domènech i Mateu	11.01.1985 Embriologia humana
Mercè Durfort i Coll	03.11.1989 Biologia cel·lular
Marta Estrada i Miyares	07.04.2003 Ecologia marina
Lluís Ferrer i Caubet	13.12.2010 Patologia animal
Ramon Folch i Guillèn	17.03.1978 Ecologia vegetal i gestió ambiental
Màrius Foz i Sala	11.01.1985; emèrit des de l'01.03.1999 Endocrinologia
Lluís Garcia i Sevilla	15.06.1998 Psiquiatria

Jesús Andrés García Sevilla	06.06.1994 Farmacologia
Francesc Gonzàlez i Sastre	06.06.1994; emèrit des del 15.01.2009 Bioquímica clínica i patologia molecular
Joaquim Gosálbez i Noguera	23.10.1992 Zoologia
Ricard Guerrero i Moreno	06.06.1994 Microbiologia
Joan Josep Guinovart i Cirera	13.12.2010 Bioquímica
Joan Jofre i Torroella	25.02.2008 Microbiologia
Àngel Llàcer i Escorihuela	13.06.2005 Cardiologia
Jordi Lleonart i Aliberas	06.06.1994 Biologia pesquera
Xavier Llimona i Pagès	23.10.1992 Micologia i líquenologia
Abel Mariné i Font	07.04.2003 Nutrició i bromatologia
Ramon Parés i Farràs	23.10.1992; emèrit des de l'01.12.1997 Microbiologia
Juli Peretó i Magraner	20.12.1999 Bioquímica i biologia molecular

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT
Antoni Prevosti i Pelegrín	17.02.1978; emèrit des del 05.06.1990 Genètica i evolució
Pere Puigdomènech i Rosell	07.04.2003 Biologia molecular
Joan Rodés i Teixidor	11.01.1985; emèrit des de l'11.03.2008 Hepatologia
Joandomènec Ros i Aragonès	17.09.1990 Ecologia
Jaume Terradas i Serra	14.06.2004 Ecologia
Josep Vigo i Bonada	17.03.1978; emèrit des del 24.05.2007 Geobotànica
Miquel Vilardell i Tarrés	12.06.2006 Reumatologia i geriatria
Joan Viñas i Salas	13.12.2010 Cirurgia
Jordi Vives i Puiggròs	25.02.2008; emèrit des del 23.04.2011 Immunologia

Membres corresponents

	<i>DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA</i>
Michel Delseny	26.02.2007 (Perpinyà)
Gonzalo Halffter Salas	06.06.1994 (Mèxic DF, Mèxic)
Joan Massagué i Solé	06.06.1994 (Nova York, Estats Units d'Amèrica)
Federico Mayor Zaragoza	09.06.1997 (Madrid, Espanya)
Àngel Pellicer i Garrido	22.05.1995 (Nova York, Estats Units d'Amèrica)
F. Xavier Pi-Sunyer	26.02.2007 (Nova York, Estats Units d'Amèrica)
Xavier Sáez-Llorens	07.06.2010 (Panamà)
José Sarukhán Kermez	21.12.2009 (Mèxic DF, Mèxic)
Claude Roux	26.02.2007 (Mirabeau, França)
Antoni Torre	26.02.2007 (Alguer)

Secció de Ciències i Tecnologia

Crònica

En el moment actual, la Secció de Ciències i Tecnologia té vint-i-set membres numeraris, nou membres emèrits i vuit membres corresponents. S'han incorporat tres membres numeraris nous: Miquel Canals i Artigas, Àngel Messeguer i Peypoch i Antoni Olivé i Ramon, el dia 27 de juny de 2011. D'altra banda, Francesc Serra i Mestres ha passat a ser membre emèrit. La Secció ha lamentat la pèrdua dels membres emèrits Heribert Barrera i Costa (27.08.2011) i Oriol Riba i Arderiu (31.05.2011).

Els membres numeraris actuals cobreixen les àrees científiques següents: àlgebra i topologia; arquitectura i tecnologia de computadors; arquitectura i urbanística; edafologia i química agrícola; enginyeria de la construcció; enginyeria de sistemes; enginyeria de telecomunicacions; enginyeria geològica; enginyeria mecànica; enginyeria química; física aplicada i recerca en ensenyament i aprenentatge de física; física d'altres energies; física ambiental; física relativista; geometria diferencial; geologia estructural i tectònica; geologia i geomorfologia; informàtica industrial; microelectrònica; probabilitats, estadística, lògica i epistemologia; química ambiental; química analítica; química inorgànica; teoria de nombres, i termodinàmica.

Activitat acadèmica

La Secció de Ciències i Tecnologia s'ha reunit un cop al mes; durant el 2010, les reunions de febrer, maig i novembre han estat conjuntes amb la Secció de Ciències Biològiques i la del desembre s'ha celebrat a València. En aquesta darrera reunió s'ha dut a terme la votació de renovació del Consell de Govern, de la qual ha sortit l'equip actual: Francesc Serra, vicepresident; Joan Girbau, tresorer; Lluís Jofre, secretari, i David Serrat, president. El nomenament, el gener de 2011, de Lluís Jofre com a director general d'Universitats del Govern de la Generalitat de Catalunya, va fer que el substituís Alícia Casals i Gelpí com a secretària. En aquestes reunions s'han pronunciat les comunicacions científiques següents:

— «L'impacte del canvi climàtic global a les glaceres patagòniques i antàrtiques», a càrrec de Jordi Rabassa, el 21 de setembre de 2010.

— «Materials per a la fotosíntesi artificial», a càrrec de Joan Ramon Morante, el 18 d'octubre de 2010.

— «Possibilitats tecnològiques per a una televisió sense fronteres», a càrrec de Lluís Jofre, el 17 de desembre de 2010, coincidint amb el Ple celebrat a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània a València.

— «Un nou tipus de rellotge de sol», a càrrec de Joan Girbau, el 18 de desembre de 2010, a València.

Activitats

El 21 de setembre de 2010, Jorge-Óscar Rabassa, membre corresponent resident a Ushuaia (Terra del Foc, Argentina) va visitar l'Institut.

La Secció de Ciències i Tecnologia, conjuntament amb la Secció de Ciències Biològiques, ha celebrat el centenari de la Secció de Ciències de l'IEC (1911-2011). Els actes commemoratius s'iniciaren el mes de juny amb l'organització de la jornada «Posició de les llengües mitjanes com a eines científiques», en què participaren lingüistes procedents de Catalunya, Bèlgica, Suècia i Israel. Durant el 2010-2011 s'han organitzat un conjunt d'actes i activitats, com la jornada que tindrà lloc la tardor del curs vinent: «L'ideal científic de Catalunya 1911-2011».

La Secció també ha col·laborat amb el cicle Fèlix Serratosa, el Memorial Enric Casassas i ha coorganitzat i finançat les diverses actuacions de l'Any Internacional de la Química, de la Societat Catalana de Química.

Coordinació interna i representació externa

Desenvolupen tasques de coordinació o enllaç entre la Secció i l'IEC: Salvador Alegret és *associate editor* de la revista *Contributions to Science* i representant de

la Secció a la Xarxa CRUSCAT; Josep Castells és representant en la Comissió Social de l'IEC; Joan Girbau, en la Comissió d'Investigació de l'IEC i Fundació Ferran Sunyer i Balaguer; David Jou, en la Comissió de Publicacions de l'IEC i en el Consell Assessor de la col·lecció «Clàssics de la Ciència»; Ramon Lapiedra, en la SECCT al Consell Editorial de la col·lecció «Pensament Científic», de les dues seccions de ciències i la Universitat de València, i David Serrat i Congost, com a president de la Secció, en la Fundació Mercè Rodoreda i en la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer.

Els representants de la Secció a les societats filials són: Damià Barceló, en l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació; David Jou, en la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica i en la Societat Catalana de Física; Joaquim Gosálbez (SECCB), en la Institució Catalana d'Història Natural; Joan Girbau, en la Societat Catalana de Matemàtiques; Pilar González, en la Societat Catalana de Química, i Alicia Casals, en la Societat Catalana de Tecnologia.

Les persones següents representen la Secció o l'Institut en organismes externs: Lluís Jofre, en el Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT), del qual també formen part Joandomènec Ros i Ricard Guerrero, i David Serrat, en el Consell de Protecció de la Natura.

Programes de recerca

Han estat vigents, en el marc del segon pla triennal de recerca, els programes següents:

— «Diccionari de Ciència i Tecnologia» (Salvador Alegret)

— «Disseny d'una xeremia barítona (baríton) com a complement de la tenora i el tible» (Joaquim Agulló)

— «LLISCAT. Base de dades d'esllavissades de Catalunya i Andorra» (Jordi Corominas)

— «Matemàtiques a l'abast: de l'alemany al català (II)» (Pilar Bayer)

— «Observació i monitorització de paràmetres físics a escala regional amb nous sensors radar de banda ampla multiplataforma» (Lluís Jofre)

La Secció ha finançat la segona fase del *Llibre blanc de la recerca matemàtica a Catalunya*.

També han continuat actius alguns programes derivats de convenis amb altres entitats:

— «Cartografia dels sòls de Catalunya, a escala 1:250.000», dirigit per Jaume Porta, resultat d'un conveni entre l'IEC i l'Institut Geològic de Catalunya.

— «Protecció dels sòls de Catalunya, les Illes Balears, Principat d'Andor-

ra», coordinat per Jaume Porta, resultat d'un conveni entre l'Institut i el DARP.

— «Servei d'Arxius de Ciència», amb participació de la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Arxiu General; per part de la Secció n'és tutor David Jou.

— «Ètica, ciència i tecnologia», sota la coordinació de Josep Amat.

Publicacions

SANZ BALAGUÉ, Joaquim; TOMASA GUIX, Oriol. *Elements i recursos minerals: Aplicacions i reciclatge*. 2011. [Coedició amb Zenobita i Museu de Geologia Valentí Masachs]

VIADER I GUIXÀ, Ramon. *Vi, cos i cervell*. 2011. (Monografies de les Seccions de Ciències; 21)

Publicacions digitals

BARBERÀ I GAYOSO, Claudi. *Lèxic de les plagues i malalties dels conreus de Catalunya*. 2011. [Coedició amb Fundació puntCAT i SECCB]

GARCIA I SEVILLA, Lluís; GARAU FLORIT, Adriana. *Vocabulari del condicionament i de l'aprenentatge*. 2011. [Coedició amb Fundació puntCAT i SECCB]

Membres

Joaquim Agulló i Batlle	23.10.1992 Enginyeria mecànica
Salvador Alegret i Sanromà	17.09.1990 Química analítica
Josep Amat i Girbau	17.09.1990; emèrit des del 29.07.2010 Informàtica industrial
Damià Barceló i Cullerés	15.06.1998 Química analítica
Heribert Barrera i Costa	17.03.1978; emèrit des del 05.06.1990 († 27.08.2011) Química teòrica
Pilar Bayer i Isant	18.06.2001 Teoria de nombres
Eduard Bonet i Guinó	07.07.1978; emèrit des del 07.11.2006 Probabilitats, estadística, lògica i epistemologia
Miquel Canals i Artigas	27.06.2011 Geologia
Joaquim Casal i Fàbrega	03.11.1989 Enginyeria química
Alicia Casals i Gelpí	26.02.2007 Arquitectura i tecnologia de computadors
Manuel Castellet i Solanas	17.03.1978 Àlgebra i topologia

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Josep Castells i Guardiola	14.04.1978; emèrit des del 27.05.1995 Química orgànica
Jordi Corominas i Dulcet	19.06.2000 Enginyeria geològica
Gabriel Ferraté i Pascual	07.07.1978; emèrit des del 03.03.2002 Enginyeria automàtica
Joan Girbau i Badó	17.09.1990 Geometria diferencial
Pilar González Duarte	14.06.2004 Química inorgànica
Albert Gras Martí	28.02.2006 Física
Lluís Jofre i Roca	17.06.1996 Enginyeria de telecomunicació
David Jou i Mirabent	03.11.1989 Termodinàmica
Ramon Lapiedra i Civera	27.06.1986; emèrit des del 10.07.2010 Física relativista
Josep Enric Llebot Rabagliati	18.06.2001 Termodinàmica i física ambiental
Àngel Messeguer i Peypoch	27.06.2011 Química
Gabriel Navarro i Ortega	28.02.2005 Teoria dels grups

Antoni Olivé i Ramon	27.06.2011 Enginyeria industrial
Jaume Pagès Fita	23.10.1992 Enginyeria de sistemes
Jaume Porta i Casanellas	24.02.1997 Edafologia i química agrícola
Salvador Reguant i Serra	10.01.1986; emèrit des del 24.12.1998 Geologia històrica i paleontologia
Oriol Riba i Arderiu	17.03.1978; emèrit des del 29.08.1993 († 31.05.2011) Sedimentologia i estratigrafia
Manuel Ribas i Piera	07.07.1978; emèrit des del 16.05.1995 Urbanística
Pere Roca i Fabregat	14.06.2004 Enginyeria de la construcció
Xavier Roselló i Molinari	28.02.2005 Enginyeria industrial
Pere Santanach i Prat	17.09.1990 Geologia estructural i tectònica
Francesc Serra i Mestres	17.09.1990; emèrit des del 19.12.2010 Microelectrònica
David Serrat i Congost	17.06.1996 Geologia i geomorfologia
Carles Solà i Ferrando	23.10.1992 Enginyeria química

Joan Antoni Solans i Huguet	28.02.2005 Arquitectura
Rolf Tarrach Siegel	14.06.2004 Física
Josep Vaquer i Timoner	07.07.1978; emèrit des de l'01.07.1998 Geometria diferencial

Membres corresponents

Joan Genescà i Llongueras	28.02.2006 (Mèxic DF, Mèxic)
Evarist Giné i Masdéu	16.12.1996 (Connecticut, Estats Units d'Amèrica)
Antoni Lloret i Orriols	02.03.1992 (Barcelona)
Adélio Alcino Sampaio Castro Machado	23.11.1992 (Porto, Portugal)
Norberto Piccinini	06.06.1994 (Torí, Itàlia)
Jorge-Óscar Rabassa	20.12.1999 (Ushuaia, Argentina)
Borís Pàvlovitx Sobolev	17.05.1992 (Moscou, Rússia)
Jaume Truyols i Santonja	02.03.1992 (Oviedo, Espanya)

Secció Filològica

Crònica

La Secció Filològica compta amb vint-i-sis membres numeraris, onze membres emèrits i vint-i-cinc membres corresponents.

En el Ple de l'IEC del 27 de juny de 2011 es votà la incorporació de Denise Boyer com a membre corresponent.

La Secció ha hagut de lamentar el traspàs de Joan Solà i Cortassa, que morí a Barcelona el 27 d'octubre de 2010.

El Consell de Govern, format per Isidor Marí i Mayans, president; Gemma Rigau i Oliver, vicepresidenta; Vicent Pitarch i Almela, tresorer, i Ramon Sistac i Vicén, secretari, ha continuat les línies d'actuació dutes a terme des del principi d'aquest mandat (2 de juliol de 2010).

En l'àmbit intern, el nou Consell de Govern de la Secció Filològica ha iniciat l'activitat amb entrevistes amb els responsables de comissions, els directors i el personal de les oficines i dels projectes, i amb els presidents de les societats filials adscrites a la Secció Filològica. Pel que fa a la resta de l'IEC, s'ha considerat en primer lloc la col·laboració idònia amb l'Equip de Presidència, principalment en afers relacionats amb la llengua, i s'han fet entrevistes amb els presidents de les altres seccions, a fi d'analitzar les relacions específiques amb cadascuna. Cal destacar, també, l'establiment de contac-

tes amb les seus i delegacions territorials de l'IEC, principalment amb vista a les activitats relacionades amb el centenari de la creació de la Secció Filològica, que seran comentades més endavant.

En l'àmbit extern, el Consell de Govern ha continuat amb els contactes establerts pels anteriors consells de govern amb institucions polítiques. Els treballs de la Secció han comportat relacions amb diversos organismes de la Generalitat de Catalunya (sobretot amb motiu del contracte programa, en el compliment del qual la Secció Filològica té una responsabilitat especial, i de la celebració del seu centenari) i amb la representació de la Generalitat a l'Alguer. S'ha d'esmentar, també, la participació de la Secció en el servei de consultes lingüístiques Optimot, que ofereix la Direcció General de Política Lingüística, en col·laboració amb l'IEC i el TERMCAT.

Hi hagut contactes, també, en assumptes més específics, amb el Govern d'Andorra, amb el Grup de Treball del Grup d'Exònims de les Nacions Unides, i amb el Consell Superior Geogràfic del Ministeri de Foment del Govern d'Espanya.

Pel que fa a les Illes Balears, s'ha tingut contacte amb les conselleries de Presidència i d'Educació i Cultura del

Govern de les Illes Balears i amb els consells insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. En el cas de la Universitat de les Illes Balears, que té la funció estatutària d'institució consultiva del Govern en matèria de llengua, a part de ser present també en el comitè científic de la Càtedra Alcover-Moll-Villangómez de la mateixa Universitat, cal destacar que la Secció té representació en la Comissió Tècnica d'Assessorament Lingüístic del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, que elabora el nomenclàtor de toponímia de les Illes Balears. Precisament el 15 d'abril de 2011, el Govern de les Illes Balears creà per decret la Comissió de Toponímia de les Illes Balears.

Han continuat, també, amb una atenció especial les relacions de la Secció Filològica amb les universitats de tot el territori, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, la Xarxa Vives d'Universitats, la Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana i la Universitat Catalana d'Estiu.

Pel que fa a les relacions amb les altres acadèmies de la llengua de l'Estat espanyol, en l'àmbit científic han continuat els contactes amb la Real Academia Galega, Euskaltzaindia i la Real Academia Española. N'és una mostra recent l'assistència del director de la RAE i del president d'Euskaltzaindia a l'acte d'inauguració del centenari de la Secció Filològica a la Generalitat de Catalunya, el 14

d'abril, i l'assistència del president de la Secció a la junta pública d'ingrés de Pedro Álvarez de Miranda com a membre de la RAE.

Altres entitats amb les quals la Secció s'ha relacionat d'una manera més significativa en aquest darrer any han estat les següents: Institut Ramon Llull, Linguamón-Casa de les Llengües, Consorci per la Normalització Lingüística, Institut Menorquí d'Estudis, Institut d'Estudis Eivissencs, Consell Superior d'Investigacions Científiques, Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA), Associació Catalana de Neohel·lenistes, Centre d'Estudis Catalans de París, Òmnium Cultural, Obra Cultural Balear, Escola Valenciana, Enderrock, Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC), Fundació puntCat, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Associació Prefigurativa de l'Organisme de Regulació de la Llengua d'Oc (APORLÒC), FUNDACC - El Baròmetre de la Comunicació i la Cultura, Fundació Enciclopèdia Catalana, UNESCOcat, Edicions 62 i Societat Coral El Micalet.

Cal esmentar, especialment, la implicació institucional amb el TERMCAT, que el 2011 celebrà el seu vint-i-cinquè aniversari. La Secció Filològica té representació oficial, tant en el Consell de Direcció d'aquest Centre de Terminologia com en el seu Consell Supervisor, presidit per un membre de la Secció.

Reunions

En aquest curs, el Ple de la Secció Filològica s'ha reunit els dies 16 de setembre, 22 d'octubre, 26 de novembre i 12 de desembre de 2010, i 21 de gener, 18 de febrer, 11 de març, 8 d'abril, 13 de maig, 10 de juny i 1 de juliol de 2011.

Com és habitual, en les reunions plenàries de la Secció Filològica s'han tractat temes propis de l'àmbit filològic i de la normativa lingüística, així com de funcionament de la Secció. Tres de les qüestions més destacades han estat els debats sobre el model de llengua del futur diccionari i sobre els contactes de l'IEC amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, i la commemoració del centenari de la Secció Filològica (se n'esmenten les principals actuacions en l'apartat d'activitats d'aquest informe).

Tal com s'ha fet des de 2002, en algunes de les sessions ordinàries de la Secció s'ha dedicat la primera part de l'ordre del dia (de 10.30 a 12 hores) a la presentació monogràfica d'un projecte de l'IEC o de l'activitat d'un organisme extern que pot interessar els membres de la Secció Filològica. Les exposicions fetes durant aquest curs han estat les següents: presentació de l'estudi «Entre la identitat i el pragmatisme lingüístic. Usos i percepcions lingüístics dels joves catalans», de Joan Pujolar, Isaac González, Anna Font i Roger Martínez, a càrrec dels autors (17 de setembre de 2010); presentació de l'Arxiu Digital de l'IEC, a càrrec d'Albert

Balcells, director de l'Arxiu de l'Institut, i de Laia Miret, cap del Servei de Documentació i Arxiu (17 de desembre de 2010); presentació de les activitats de la Xarxa CRUSCAT (coneixements, representacions i usos del català), a càrrec de Mariàngela Vilallonga, presidenta del Consell Supervisor de la Xarxa; Miquel Àngel Pradilla, director, i Natxo Sorolla, col·laborador de recerca (21 de gener de 2011); conferència «Situació de la llengua i l'ensenyament del català a la Catalunya del Nord», a càrrec d'Alà Baylac-Ferrer, professor de la Universitat de Perpinyà (8 d'abril de 2011); presentació del projecte «Endrets, Geografia Literària dels Països Catalans», a càrrec de Llorenç Soldevila, autor de l'obra *Geografia literària*, i de Richard Samson, coordinador del web *Endrets.cat* (13 de maig de 2011); presentació de les investigacions de fonètica experimental del català en curs, a càrrec de Daniel Recasens, director del Laboratori de Fonètica de l'IEC (10 de juny de 2011).

Quant a les comissions delegades de la Secció, la Comissió de Lexicografia s'ha reunit dinou vegades; la Comissió de Gramàtica, vuit; la Comissió de Català Estàndard (constituïda per les subcomissions de sintaxi i de lèxic), dinou, i la Comissió de Transcripció i Transliteració de Noms Propis, dues. Aquesta darrera Comissió treballa en l'elaboració d'una proposta de transcripció del grec modern al català, a partir d'una proposta de l'As-

sociació Catalana de Neohellenistes, i també revisa la proposta de transcripció i transliteració del rus, publicada el 1996. També ha treballat la comissió creada *ad hoc* per a la preparació del centenari de la Secció Filològica.

Celebracions, homenatges, distincions i nomenaments

Josep Vallverdú fou homenatjat el 15 de setembre de 2010 a Lleida, en el marc de la Jornada Josep Vallverdú «Proses de Ponent, 40 anys després», organitzada per la Delegació de l'IEC a Lleida, els Serveis Territorials a Lleida del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Grup d'Estudis de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu (UdL), l'Institut d'Estudis Ilerdencs i la Diputació de Lleida, amb motiu de la 28a Setmana del Llibre en Català.

En la sessió plenària del 17 de setembre de 2010, la Secció dedicà un homenatge a Aina Moll i a Albert Jané, amb motiu del seu vuitantè aniversari. La Secció ha preparat una pàgina web en què es fan accessibles digitalment tots els seus articles.

Albert Jané fou distingit amb el Premi Pompeu Fabra a la trajectòria professional, científica o cívica, concedit per la Generalitat de Catalunya, el 4 de novembre de 2010, al Palau de la Generalitat.

L'Ajuntament de Gandia concedí el títol de Fill Predilecte de la Ciutat a

Josep Piera, en una solemne sessió extraordinària de la Corporació Municipal, el 16 de novembre de 2010.

Germà Colón fou homenatjat amb la menció especial dins el lliurament de guardons de l'XI Premi Soler i Godes a la Innovació Educativa, el 26 de novembre de 2010, a Castelló de la Plana. Aquests premis són atorgats per la Càtedra Soler i Godes, amb la col·laboració de la Universitat Jaume I i de l'Ajuntament i la Diputació de Castelló.

La revista *Cavall Fort*, de la qual Albert Jané ha estat col·laborador i director, fou distingida per la Generalitat de Catalunya, el 2 d'abril de 2011, amb el Premi Nacional de Cultura a la projecció social de la llengua catalana.

Josep Piera fou homenatjat el 6 de maig de 2011 per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb una jornada monogràfica al voltant de la seva obra i la seva trajectòria, dins la sèrie «Escriptors valencians actuals».

Mariàngela Vilallonga fou nomenada vicepresidenta de l'IEC arran de la mort de Joan Solà (27 d'octubre de 2010).

Aina Moll i la Secció Filològica foren distingides el 30 de juliol de 2011 amb el Premi Ramon Trias Fargas, de la Joventut Nacionalista de Catalunya.

Pel que fa a antics membres, el 22 de setembre de 2010 se celebrà a la Universitat de Lleida l'acte de lliurament del Primer Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, concedit pel

Departament de Filologia Catalana i Comunicació de la Universitat de Lleida i l'Ajuntament de Bell-lloc d'Urgell, i el 20 d'octubre de 2010 es presentà a la Universitat de Barcelona l'obra *Joan Solà. 10 textos d'homenatge*. Amb posterioritat al seu traspàs, se li han dedicat nombrosos homenatges, entre els quals hi ha la setmana en memòria «El llegat, l'estela i l'obrador de Joan Solà», celebrada a Lleida i Bell-lloc d'Urgell entre l'11 i el 16 d'abril de 2011.

El 25 de gener de 2011 es dedicà un acte d'homenatge a Josep M. de Casacuberta, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la seva mort, que comptà amb les intervencions del president de la Secció Filològica i amb Josep Massot i Josep Moran. L'Editorial Barcino, fundada per Casacuberta, se sumà a l'homenatge amb la publicació de l'obra *Josep Maria de Casacuberta i l'Editorial Barcino*, d'Albert Manent (reimpressió amb algunes actualitzacions de l'opuscle del mateix títol publicat el 1980).

Així mateix, Enric Valor i Manuel Sanchis Guarner han estat objecte d'homenatges diversos, amb motiu del centenari del seu naixement.

Projectes normatius i científics

Els projectes normatius són aquells que tenen per objectiu l'establiment de normativa explícita o de propostes normatives que responen a encàrrecs oficials. Són competència exclusiva de l'IEC, que

delega en la Secció Filològica, i constitueixen el compromís cívic primordial de la Secció Filològica. Durant aquest darrer any s'ha treballat en els projectes següents:

— Segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* (manteniment i actualització). Director: Joaquim Rafel i Fontanals.

— Segona edició del *Diccionari manual de la llengua catalana*. Director: Joaquim Rafel i Fontanals.

— Nou diccionari de la llengua catalana. Director: Joaquim Rafel i Fontanals.

— *Gramàtica de la llengua catalana: Sintaxi*. Directors: Gemma Rigau i Oliver (presidenta de la Comissió de Gramàtica) i Manuel Pérez Saldanya (director de l'Oficina de Gramàtica).

— *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*: fascicles de sintaxi i de lèxic. Directors: Antoni M. Badia i Margarit, Vicent Pitarch i Almela (fascicle de sintaxi) i Joan Veny i Clar (fascicle de lèxic).

— Nomenclàtors oficials de toponímia de Catalunya, la Catalunya del Nord i les Illes Balears. Director: Josep Moran i Ocerinjauregui.

— Revisió de la toponímia de les publicacions de l'Institut d'Estadística de Catalunya. Director: Josep Moran i Ocerinjauregui.

— Projecte de recerca i codificació de la llengua de signes catalana (LSC).

Director: Josep Quer. Ponent: Joan Martí i Castell.

Mereix un esment especial en aquest apartat la línia de treball iniciada arran de l'aprovació, el 26 de maig de 2010 pel Parlament de Catalunya, de la Llei de la llengua de signes catalana, segons la qual l'IEC és la institució acadèmica que en determina les normes lingüístiques i n'impulsa la recerca i la sistematització. D'acord amb això, Josep Quer, membre corresponent, i Joan Martí i Castell, membre numerari, han estat nomenats director i ponent, respectivament, del projecte de la LSC. Tots dos havien format part del grup de treball de la Secretaria de Política Lingüística encarregat de l'elaboració de l'esborrany del text de la llei de reconeixement i regulació de la llengua de signes catalana. Així mateix, la vicepresidenta de la Secció Filològica participà en la inauguració del III Seminari de la Llengua de Signes Catalana, que se celebrà a l'IEC el 27 de maig, organitzat per la Federació de Persones Sordes de Catalunya, amb la col·laboració de la Secció Filològica.

Els projectes científics són aquells l'objectiu dels quals és constituir o dotar la comunitat científica d'una infraestructura de recerca o d'una obra de caràcter fonamental. En general són projectes que demanen una inversió important de temps i recursos. Durant aquest any, han estat adscrits a la Secció Filològica els projectes que s'esmenten en aquesta memòria.

El mes de maig sortí a la llum el volum xxxiii de la revista *Estudis Romànics*, el tretzè de la nova etapa de la revista, fundada el 1947 per Ramon Aramon i Serra. Antoni M. Badia i Margarit n'és el director i Joan Veny, el director adjunt.

Activitats

A més de les tasques que s'han esmentat anteriorment, les activitats més destacades de la Secció Filològica durant aquest curs han estat, per ordre cronològic, les següents:

El 8 de setembre es féu a l'IEC l'acte «La llengua catalana i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Anàlisi i perspectives», organitzat amb la Societat Catalana de Sociolingüística. En la convocatòria d'aquest acte, hi col·laborà Òmnium Cultural. Hi participaren els presidents de l'IEC, de la Secció Filològica, de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, i Antoni Milian, catedràtic de dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona i director de la *Revista de Llengua i Dret*; Francesc Xavier Vila, professor de sociolingüística de la Universitat de Barcelona i director del Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació, i Ferran Requejo, catedràtic de ciència política de la Universitat Pompeu Fabra.

El 10 de setembre es presentà l'obra *Recull de noms d'Osor*, de Fèlix Bruguera, publicada per la Secció Filològica i la Universitat de Girona, a l'ajun-

tament d'aquest municipi. Hi intervingueren l'alcalde d'Osor; l'autor de l'obra; Joan Ferrer, degà de la Facultat de Lletres de la UdG, i Joan Anton Rabella, cap de l'Oficina d'Onomàstica.

El 28 d'octubre es féu a l'IEC la presentació pública del sistema reSOLC d'assessorament en línia sobre la pronúncia dels mots catalans per a professionals dels mitjans de comunicació, desenvolupat pel Laboratori de Tecnologies Lingüístiques de l'IULA (Universitat Pompeu Fabra), en un acte organitzat per l'IULA i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de l'IEC.

El 14 de gener, Joan Peytaví presentà l'obra *Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord*, publicada per l'IEC el 2007, al Centre Cultural Català - Casal Jaume I de Perpinyà.

El 19 de gener se celebrà a la seu de l'IEC, amb el suport de la Secció Filològica, la jornada «Col·laborant en la construcció d'una infraestructura de suport a la recerca en humanitats i ciències socials», organitzada pel projecte CLARIN (Common Language Resource and Technology Infrastructure), amb el suport de la Secció Filològica. Hi participaren, entre d'altres, el president de la Secció i Joan Soler, coordinador del projecte del Diccionari del Català Contemporani (DCC).

Els dies 27 i 28 de gener se celebraren a l'IEC les Primeres Jornades «La

recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana», organitzades per la Xarxa CRUSCAT. Hi intervingueren, entre d'altres, el president de la Secció, Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC i presidenta del Consell Supervisor d'aquesta Xarxa, i Miquel Àngel Pradilla i Joan A. Argenter.

Joan Veny, codirector de la revista *Estudis Romànics*, participà en la reunió de directors de revistes de lingüística romànica que se celebrà a la Universitat La Sapienza de Roma del 2 al 5 de febrer.

Del 10 al 12 de febrer se celebrà el II Simposi Internacional de Corpus Diacrònics en Llengües Romàniques, organitzat per la UAB, amb la col·laboració de la Secció Filològica. Les activitats del dia 10 es feren a la UAB, i les dels dies 11 i 12, a l'IEC. Gemma Rigau, vicepresidenta de la Secció Filològica, participà en la cloenda del Simposi, en representació de l'IEC.

El 4 de març el president de la Secció féu la conferència «L'educació lingüística, base de tota l'educació: família, escola i societat», com a obertura del cicle *Educar: família, escola i entorn*, organitzat per l'Àrea d'Educació i Cultura del Consell de Formentera, juntament amb el Centre de Professorat, amb motiu del 25è aniversari d'aquest Centre.

El 10 de març es presentà a l'IEC l'obra *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna. L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya*

(*segles XVI-XVIII*), de Joan Peytaví, en un acte organitzat amb la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Societat Catalana de Genealogia.

El 15 de març se celebrà a la seu de l'IEC, en un acte organitzat amb el suport de la Secció Filològica, el 25è aniversari de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME). Fou presidit pel president de l'IEC i comptà amb la participació dels màxims responsables de l'IME. S'hi presentaren les obres *Natura i societat. Mosaics a Menorca*, a càrrec de Guillem López Casanovas, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra, i *Menorca, 40 paisatges personals*, a càrrec de Vicenç Villatoro, escriptor i director de l'Institut Ramon Llull.

El 31 de març el president de la Secció participà en una taula rodona sobre l'assaig en català, organitzada per la Societat Coral El Micalet, de València.

El 24 de maig es féu la presentació de l'*Atlas lingüístic del domini català*, a càrrec de Joan Veny i de Lúcia Pons, directors de l'obra, a la seu de l'Institut Ramon Llull de Palma, en una activitat organitzada per la Delegació de l'IEC a Palma.

El 25 de maig es presentà a l'IEC l'obra *Epistolari Joan Coromines & Josep Puig i Cadafalch, Jordi Rubió, Pere Bohigas i Ramon Aramon*, a cura de Josep Ferrer i Joan Pujades, en un acte organitzat amb la Fundació Pere Coromines.

El 27 de maig se celebrà a la seu

de l'Institut el III Seminari de la Llengua Catalana de Signes, organitzat per la FESOCA, amb el suport de la Secció Filològica.

El 30 de juny es presentà a l'IEC l'obra *Ser multilingües o no ser...? Les representacions de les llengües dels joves barcelonins*, d'Ernest Querol, en una activitat organitzada per la Càtedra de Multilingüisme Linguamón-UOC, amb el suport de la Secció Filològica.

Diversos membres de la Secció Filològica han participat en activitats relacionades amb la llengua i la cultura catalanes arreu del món. Les més significatives han estat les següents: 22è Col·loqui Germano-Català «El concepte dels Països Catalans. Llengua, literatura, cultura», organitzat per l'Associació Germano-Catalana (Universitat de Viena, del 23 al 26 de setembre); 26è Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques (Universitat de València, del 6 a l'11 de setembre); LVI Conferència anual de l'Anglo-Catalan Society (Barcelona, 17, 18 i 19 de desembre); VIII Col·loqui Internacional «Problemes i mètodes d'història de la llengua: l'espai de les llengües», organitzat pel Grup d'Història de la Llengua de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona i l'Observatori de les Llengües d'Europa i la Mediterrània (Girona, del 20 al 22 de juny), i Universitat Catalana d'Estiu (Prada, del 16 al 24 d'agost).

Com s'ha fet en els darrers anys, la Secció Filològica ha acollit la visita de grups universitaris i d'investigadors que han sol·licitat conèixer les seves activitats i funcions, especialment en recerca i normativa lingüística. El 7 d'octubre el president i diversos membres i tècnics de la Secció van rebre una representació de l'Associació Prefigurativa de l'Organisme de Regulació de la Llengua d'Oc (APORLÒC), que visitava l'Institut. El 28 de març el president de la Secció rebé el rector de la Universitat Aimara de Bolívia. L'11 de maig visità l'IEC el professor Hiroto Ueda, catedràtic de Filologia Romànica de la Universitat de Tòquio, convidat per Germà Colón.

La Secció Filològica també ha participat en activitats de la Fundació Mercè Rodoreda. El president de la Secció forma part del Patronat de la Fundació i Joaquim Mallafre i Carles Miralles, del seu consell de direcció. També hi ha una vinculació amb la Fundació Carles Salvador, de Benassal, principalment amb Vicent Pitarch i Ramon Sistac, que són membres del seu Patronat.

Centenari de la Secció

Durant aquest darrer any, la Secció Filològica ha treballat en l'organització de les activitats del seu centenari, les quals van ser presentades públicament el 2 de març de 2011 en una roda de premsa conjuntament amb les seccions biològiques i de ciències i tecnologia, que també fan cent

anys el 2011. Aquesta commemoració es continuarà el 2012, ja que es complirà el vuitantè aniversari de la publicació del *Diccionari general de la llengua catalana* de Pompeu Fabra i de les Normes de Castelló (1932), i el 2013, que serà el centenari de les *Normes ortogràfiques de l'IEC*, referent normatiu a tots els territoris de llengua catalana.

Amb motiu de la coincidència, l'any 2011, dels centenaris de la Secció Filològica i de Joan Maragall, el poeta de la paraula viva, que en l'*Elogi de la paraula* afirma que és «la cosa més meravellosa d'aquest món» i n'exalta «la seva misteriosa força creadora», la Secció Filològica i la Institució de les Lletres Catalanes han convocat tota la societat a promoure, al llarg d'aquest any, tota mena d'iniciatives que contribueixin a descobrir, compartir, exercitar i celebrar la vitalitat, la creativitat expressiva i el dinamisme innovador de la llengua catalana, sota el lema «2011, l'any de la paraula viva». La invitació s'adreça específicament als mitjans de comunicació, als creadors i professionals de la paraula, en totes les manifestacions (escriptors, traductors, periodistes, comunicadors, actors, cantants, etc.); als ensenyants de tots els nivells, a les entitats culturals; als responsables de cultura de les institucions i als programadors d'activitats culturals de tot tipus; als professionals i a les empreses de tot el territori de llengua catalana, i, finalment, a cadascuna de les persones que

coneixen o aprenen el català, i també als usuaris de la llengua de signes catalana.

L'acció es preveu que culmini el mes d'abril de l'any 2012 amb les Festes de la Paraula Viva, en les quals es presentarà una selecció de les aportacions més rellevants que s'hauran dut a terme al llarg de l'any.

La Secció ha obtingut el suport de l'Obra Social de La Caixa per a dur a terme algunes de les activitats del centenari.

Tota la informació sobre el centenari i les activitats que hi estan relacionades es pot consultar en la pàgina web <http://taller.iec.cat/filologica/centenari/entrada.asp?epigraf=1>. Les principals activitats celebrades durant aquest curs han estat les següents:

Entre el 17 de febrer i el 7 de juny se celebrà el cicle de conferències «La llengua catalana: 1.000 anys», organitzat per la Universitat de Perpinyà en el marc del centenari de la Secció Filològica.

El 4 d'abril se celebrà la inauguració del centenari de la Secció Filològica a Palma, al Teatre Principal, en un acte organitzat conjuntament amb la Delegació de l'IEC a Palma, amb la col·laboració del Govern i de la Universitat de les Illes Balears. L'acte comptà amb parlaments del president del Govern de les Illes Balears, que el presidí, i dels presidents de l'IEC i de la Secció Filològica, i de la rectora de la Universitat de les Illes Balears. El contingut científic de l'acte fou a càrrec de Maria Pilar Perea, que va llegir

la conferència «Variació *versus* unificació: *coincidentia oppositorum*» i va presentar el portal web Antoni M. Alcover; de Josep Murgades, que va fer la conferència «Alcover i Fabra: les afinitats discrepants», i de Jordi Mir, que va parlar de l'edició de les *Obres completes* de Pompeu Fabra.

De l'11 al 16 d'abril tingué lloc a la Universitat de Lleida i a Bell-lloc d'Urgell una setmana en memòria de Joan Solà, amb el títol «El llegat, l'estela i l'obrador de Joan Solà».

El 14 d'abril es féu la inauguració del centenari al Palau de la Generalitat de Catalunya, sota la presidència del president de la Generalitat i amb les intervencions dels presidents de l'IEC i de la Secció Filològica, amb el mateix contingut científic de l'acte de Palma.

El 16 d'abril el president de la Secció participà en les Jornades de Llengua a Mallorca «Llengua, cultura i nous vinguts», organitzades per la Fundació Congrés de Cultura Catalana i el Consell de Mallorca. L'activitat s'inscriví en la iniciativa «2011, l'any de la paraula viva».

El 29 d'abril, el president assistí a l'acte de lliurament de les Mencions Sant Jordi 2011, concedides per l'Institut d'Estudis Eivissencs. Aquesta activitat també s'incloué en la iniciativa «2011, l'any de la paraula viva» i se centrà en el centenari del folklorista Joan Castelló.

El 3 de maig, el president de la Secció féu la conferència «La Secció Fi-

lògica: un centenari que mira al futur», a la sala de cultura Sa Nostra d'Eivissa, en un acte organitzat per l'Institut d'Estudis Eivissencs.

El 2 de juny s'enregistrà un espai sobre el centenari de la Secció Filològica per al *Telenotícies* de TV3. Una versió més llarga d'aquest espai ha estat cedida a la Secció perquè se'n faci difusió en el web de l'IEC.

El 27 de juny, M. Teresa Cabré fou entrevistada en el programa *Àgora*, de TV3.

El 18 de juliol, el president participà en les XXV Jornades Internacionals per a Professors de Català, organitzades per l'Institut Ramon Llull, amb la conferència «La Secció Filològica de l'IEC, cent anys endavant».

Publicacions

COLL, Josep M.; AMIGÓ, Ramon. *Onomàstica del terme municipal de Pratsdip. Estudis Romànics*, núm. XXXIII.

FABRA, Pompeu. *Obres completes*. Vol. 7: *Converses filològiques*.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Tarragona: (12 i 13 de juny de 2009).

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Delegació de l'Institut a Alacant, el Carxe (la Torre del Rico, Jumella), Novelda i Guardamar: (16 i 17 d'octubre de 2009).

PEYTAÍ DEIXONA, Joan. *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna: L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles XVI-XVIII)*.

SELFA, Moisès. *Onomàstica de la Bisbal d'Empordà*.

VENY, Joan; MASSIP, Àngels. *Scripta menorquina*.

VENY, Joan; PONS I GRIERA, Lúdia. *Atlas lingüístic del domini català*. Vol. 5.

Reimpressions

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Perpinyà.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Andorra.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Girona.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Vic.

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Morella.

Membres

Joan A. Argenter i Giralt	03.11.1989 Lingüística i sociolingüística
Antoni M. Badia i Margarit	15.11.1968; emèrit des del 30.05.1990 Lingüística històrica i gramàtica
M. Teresa Cabré i Castellví	03.11.1989 Lexicologia i lexicografia
Jaume Cabré i Fabré	19.06.2000 Escriptor
Jordi Carbonell i de Ballester	19.05.1972; emèrit des del 23.04.1994 Història social de la llengua, història de la literatura i gramàtica
Germà Colón Domènech	07.06.1993; emèrit des del 30.11.1998 País Valencià / Filologia romànica
Maria Josep Cuenca Ordinyana	13.06.2005 Gramàtica
Antoni Ferrando i Francès	22.03.1985 Història de la llengua
Josep Gifreu i Pinsach	22.11.1993 Sociolingüística i polítiques de comunicació
Albert Jané i Riera	19.06.2000; emèrit des del 19.06.2001 Gramàtica
Joaquim Mallafre i Cavaldà	21.05.1991; emèrit des del 02.06.2011 Traductor i escriptor

Isidor Marí i Mayans	03.11.1989 Sociolingüística
Joan Martí i Castell	23.10.1992 Història de la llengua i sociolingüística
Josep Martines Peres	13.06.2005 Lexicografia
Joan Miralles i Monserrat	14.06.1985 Història de la llengua, onomàstica i literatura popular
Carles Miralles i Solà	21.05.1991 Filologia clàssica
Aina Moll i Marquès	22.11.1993; emèrita des del 14.08.2000 Illes Balears / Lingüística
Brauli Montoya Abat	17.06.2002 Sociolingüística
Josep Moran i Ocerinjauregui	22.05.1995 Onomàstica i lingüística històrica
Josep M. Nadal i Farreras	23.02.2009 Història de la llengua
Manuel Pérez Saldanya	09.06.1997 Gramàtica
Joan Peytaví Deixona	28.02.2005 Catalunya del Nord / Onomàstica
Josep Piera Rubio	28.02.2005 Escriptor

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Vicent Pitarch i Almela	14.06.1985 Sociolingüística
Lluís B. Polanco i Roig	27.11.1989 Sociolingüística i lingüística
Joaquim M. Puyal	21.12.2009 Teoria de la comunicació
Miquel Àngel Pradilla Cardona	13.06.2005 Sociolingüística (variació i planificació)
Modest Prats i Domingo	13.06.2005; emèrit des del 05.09.2006 Història de la llengua
Joaquim Rafel i Fontanals	24.10.1984 Fonètica i lexicografia
Gemma Rigau i Oliver	17.06.2002 Sintaxi i semàntica
Mila Segarra i Neira	28.02.2005 Gramàtica i història de la llengua
Ramon Sistac i Vicén	14.12.1998 Nord-occidental / Dialectologia
Joan Solà i Cortassa	20.12.1999; emèrit des del 10.01.2010 († 27.10.2010) Gramàtica
Francesc Vallverdú Canes	17.06.2002; emèrit des de l'01.12.2005 Sociolingüística
Josep Vallverdú i Aixalà	21.05.1991; emèrit des del 09.07.1993 Escriptor

Joan Veny i Clar	17.11.1978; emèrit des del 22.08.2002 Dialectologia i història de la llengua
Pere Verdaguer i Juanola	07.06.1993; emèrit des del 09.04.1999 Catalunya del Nord / Lingüística i literatura
Mariàngela Vilallonga Vives	28.02.2005 Filologia clàssica

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

Membres corresponents

Cosme Aguiló Adrover	12.06.2006 (Santanyí)
Ramon Amigó i Anglès	06.06.1994 (Reus)
Robert Archer	19.06.2000 (Londres, Regne Unit)
Denise Boyer	27.06.2011 (París, França)
Michel Contini	28.02.2006 (Grenoble, França)
Jordi Joaquim Costa i Costa	28.02.2006 (Saint Estève, França)
Kálmán Faluba	23.11.1992 (Budapest, Hongria)
Manuel González González	21.12.2009 (Santiago de Compostela, Espanya)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

	DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA
Joseph Gulsoy	06.06.1994 (Ontario, Canadà)
Joan F. López Casasnovas	28.02.2006 (Ciutadella)
Bob de Nijs	19.06.2000 (Montgat)
José Antonio Pascual Rodríguez	09.06.1997 (Madrid, Espanya)
Damià Pons i Pons	25.02.2008 (Campanet)
Josep Quer i Villanueva	28.02.2006 (Amsterdam, Països Baixos)
Artur Quintana i Font	28.02.2006 (Speyer, Alemanya)
Lídia Rabassa Areny	28.02.2006 (Tolosa, França)
Philip D. Rasico	09.06.1997 (Nashville, Estats Units d'Amèrica)
Enric Ribes i Marí	12.06.2006 (Eivissa)
Beatrice Schmid	09.06.1997 (Basilea, Suïssa)
Giuseppe Tavani	23.11.1992 (Roma, Itàlia)

Andrés Urrutia Badiola	21.12.2009 (Bilbao, Espanya)
Max Woodfield Wheeler	09.06.1997 (Regne Unit)
Curt Wittlin	09.06.1997 (Reinach, Suïssa)
Alan Yates	28.02.2006 (Sheffield, Regne Unit)
Marie Claire Zimmermann	09.06.1997 (París, França)

Crònica

Composició de la Secció

Durant el curs 2010-2011, la Secció de Filosofia i Ciències Socials ha patit alguns canvis pel que fa a la seva composició. S'hi han incorporat quatre nous membres numeraris: Jaume Casals i Pons, adscrit a l'àrea de filosofia; Josepa Cucó i Giner, adscrita a l'àrea d'antropologia; Carles-Enric Riba i Campos, adscrit a l'àrea de psicologia, i Xavier Vives i Torrents, adscrit a l'àrea d'economia. D'altra banda, Montserrat Guibernau i Berdun ha passat a la condició d'emèrita. La Secció ha hagut de lamentar el traspàs del membre emèrit Joan Triadú i Font (30 de setembre de 2010) i del membre corresponent Juan Vallet de Goytisolo (25 de juny de 2011).

Així, doncs, la composició de la Secció en aquest moment és de vint-i-cinc membres numeraris, tretze membres emèrits i quatre membres corresponents.

Consell de Govern

El nou Consell de Govern de la Secció és format per Josep González-Agàpito, com a president; Josep M. Casasús, com a vicepresident; Àngels Pascual, com a tresorera, i Josep M. Panareda, com a secretari.

Reunions del Ple

En les reunions del Ple, s'ha dut a terme el cicle de comunicacions «Cohesió social i identitat: evolució i futur». Les ponències van ser a càrrec d'Àngel Castiñeira i Ferran Sáez, Carles A. Gasòliba, Joan Martí i Castell, Montserrat Guibernau i Javier Eizo.

Amb motiu de la commemoració de l'Any Maragall 2010-2011, el dia 13 de desembre de 2010, Ricard Torrents va pronunciar la comunicació «Joan Maragall: elogi de l'intel·lectual».

Activitats

— Jornades de la Secció celebrades a Andorra, 7 i 8 d'abril de 2011. Es van dur a terme els actes següents: l'audiència al Palau Episcopal de la Seu d'Urgell amb monsenyor Joan-Enric Vives, copríncep d'Andorra; la celebració del Ple de la Secció al Centre de Congressos del Comú d'Andorra la Vella, i la visita a la Casa de la Vall i al Consell General d'Andorra, amb una conferència de Josep Dallerès, síndic general.

— Simposi «La incidència de l'Islam a Europa», celebrat el 21 de setembre de 2010 i organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans, l'IEMed, l'Arquebisbat de Barcelona i el Centre d'Estudis Jordi Pujol.

Premis i distincions

Octavi Fullat fou investit doctor *honoris causa* per la Universitat Ramon Llull (URL), el dia 8 d'octubre de 2010, en un acte celebrat a l'Auditori Cardenal Narcís Jubany de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna de la URL.

Andreu Mas-Colell fou nomenat conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya i prengué possessió del càrrec el dia 29 de desembre de 2010.

Josep M. Casasús, Jordi Cots i Carles A. Gasòliba han estat guardonats amb la Creu de Sant Jordi.

Programes de recerca

— «Cartografia catalana dels segles XVI i XVII», dirigit per Vicenç M. Rosselló.

— «La formació i organització geohistòrica del territori català», dirigit per Joan Vilà-Valentí.

— «Dinàmica i evolució del paisatge de Ribera», dirigit per Josep M. Panareda.

— «Estructures d'implicació educativa de les famílies immigrades i efectes en la motivació i l'autoregulació de l'estudi com a claus de l'èxit escolar», dirigit per Carlota Solé.

— «Vint-i-cinc anys d'integració de Catalunya a la Unió Europea», dirigit per Carles A. Gasòliba.

— «El periodisme científic als Països Catalans: mapa de situació i pers-

pectives de futur», dirigit per Josep M. Casasús.

— «Competència lingüística i rendiment acadèmic en aules amb diversitat lingüística i cultural», dirigit per Joaquim Arnau.

— «Recerca i catalogació del patrimoni historicoeducatiu de Catalunya», dirigit per Josep González-Agàpito.

— «Tendències de la catalanitat (vies d'identificació)», dirigit per Josep M. Casasús.

— «Cartografia catalana de l'edat moderna: evolució, cartometria, art», dirigit per Vicenç M. Rosselló.

— «Catàleg històric general de la premsa en català. I. L'eclosió de les publicacions (1810-1898)», dirigit per Jaume Guillamet (ponent: Josep M. Casasús).

— «Evolució dels paisatges mediterranis de ribera», dirigit per Josep M. Panareda.

— «L'exili del magisteri de Catalunya a causa de la Guerra Civil», dirigit per Salomó Marquès (ponent: Josep González-Agàpito).

— «Mobilitat laboral i trajectòries socials de les dones immigrants llatinoamericanes a Catalunya», dirigit per Sònia Parella (ponent: Carlota Solé).

— «Presència, producció científica i estatus de les dones a l'acadèmia: la geografia a les universitats públiques dels Països Catalans», dirigit per M. Dolors Garcia Ramon.

Publicacions

Arxiu de Textos Catalans Antics [Barcelona], núm. 29 (2010). [Coedició amb la Facultat de Teologia de Catalunya]

BOSCH-VECIANA, Antoni; MONSERRAT-MOLAS, Josep. *Philosophy and dialogue: Studies on Plato's dialogues*. Vol. II. Barcelona: Barcelonesa d'Edicions: IEC. Societat Catalana de Filosofia, 2010.

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi [Barcelona: IEC], vol. 28 (1) (maig 2011).

Educació i Història [Barcelona: IEC], vol. 17 (gener-juny 2011). [Coedició amb la Universitat de les Illes Balears]

GRAU, Andreu; ROVIRÓ, Ignasi (coord.). *Actes del Primer Congrés Català de*

Filosofia. Ed. a cura de Josep Monserrat. Barcelona: IEC. Societat Catalana de Filosofia, 2011.

HEGEL, G. W. F. *Escrits berlinesos sobre religió*. Ed. a cura de Gabriel Amengual Coll. Barcelona: IEC, 2011. [Coedició amb Lleonard Muntaner]

SUBIRATS, Marina (coord.). *Societat Catalana 2010*. Barcelona: IEC. Associació Catalana de Sociologia, 2010.

VALLORY, Eduard. *L'escoltisme mundial: La discreta remor d'un bosc que creix*. Barcelona: IEC, 2010. [Coedició amb Proa]

VILÀ-VALENTÍ, Joan. *El món rural a Catalunya*. Barcelona: IEC. Societat Catalana de Geografia, 2010.

Membres

Gabriel Amengual Coll

28.02.2006
Filosofia

Enric Argullol i Murgadas

01.02.1991
Dret administratiu

Joaquim Arnau Querol

16.06.2008
Psicopedagogia del llenguatge

Bartomeu Barceló i Pons

01.02.1991; emèrit des del 14.05.2002
Geografia humana

Joan Becat i Rajaut

15.11.1991; emèrit des del 29.06.2011
Geografia

Josep M. Bricall i Masip	28.02.2006; emèrit des del 28.02.2007 Economia
Anna Cabré i Pla	29.03.2010 Demografia
Salvador Cardús i Ros	16.06.2008 Sociologia
Jaume Casals i Pons	27.06.2011 Filosofia
Josep M. Casasús i Guri	07.05.1990 Teoria del periodisme
Antoni Joan Colom Cañellas	14.06.2004 Teoria i història de l'educació
Maria Corominas i Piulats	16.06.2008 Estructura i polítiques de comunicació
Jordi Cots i Moner	13.02.1987; emèrit des del 17.02.2003 Dret
Josepa Cucó i Giner	27.06.2011 Antropologia
Joan Estruch i Gibert	20.12.1995 Sociologia de la religió
Octavi Fullat i Genís	20.12.1995; emèrit des del 12.01.1998 Filosofia de l'educació
Jordi Galí i Garreta	23.02.2009 Teoria macroeconòmica i economia monetària

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Maria Dolors Garcia Ramon	28.02.2006 Geografia i gènere
Carles A. Gasòliba i Böhm	12.01.1979 Economia
Salvador Giner de San Julián	22.05.1995; emèrit des del 10.02.2004 Sociologia
Josep González-Agàpito i Granell	15.11.1991 Teoria i història de l'educació
Enric Lluch i Martín	07.05.1990; emèrit des del 19.02.1998 Geografia
Pere Lluís Font	07.05.1990; emèrit des de l'01.05.2004 Història de la filosofia
Andreu Mas-Colell	13.06.2005 Economia
Joan-Francesc Mira i Casterà	14.06.1999; emèrit des del 03.12.2009 Antropologia cultural
Isidre Molas i Batllori	22.11.1993; emèrit des del 12.10.2010 Dret constitucional
Miquel de Moragas i Spà	07.05.1990 Teoria de la comunicació
Joaquim Muns i Albuixech	13.02.1987; emèrit des del 25.06.2005 Economia internacional
Josep M. Muntaner i Pasqual	12.01.1979 Economia

Oriol Nel·lo i Colom	23.02.2009 Geografia
Josep M. Panareda Clopés	28.02.2006 Biogeografia
Àngels Pascual de Sans	28.02.2006; emèrita des del 03.12.2008 Sociologia
Josep Perarnau i Espelt	07.05.1990; emèrit des del 08.07.1998 Filosofia
Jaume de Puig i Oliver	16.06.2008 Filosofia i textos medievals
Josep-Enric Rebés i Solé	16.06.2008; emèrit des del 10.03.2010 Dret
Carles-Enric Riba i Campos	27.06.2011 Psicologia
Encarna Roca i Trias	22.05.1995 Dret civil
Vicenç M. Rosselló i Verger	01.02.1991; emèrit des de l'11.03.2008 Geografia
Xavier Rubert de Ventós	13.06.2005; emèrit des de l'01.09.2009 Estètica
Antoni Serra i Ramoneda	13.02.1987; emèrit des del 20.07.2003 Economia de l'empresa
Carlota Solé i Puig	07.05.1990 Sociologia de les migracions i de les organitzacions (empresarials), estructura i canvi social

Josep-Maria Terricabras i Nogueras	22.05.1995 Filosofia
Ricard Torrents i Bertrana	14.06.1999; emèrit des del 10.01.2007 Educació universitària i filosofia de l'edu- cació
Joan Triadú i Font	12.01.1979; emèrit des del 30.07.1991 († 30.09.2010) Pedagogia general
Joan Vilà-Valentí	29.01.1990; emèrit des del 29.03.1995 Geografia regional i didàctica de la geo- grafia
Xavier Vives i Torrents	27.06.2011 Economia

Membres corresponents

Montserrat Guibernau i Berdun	27.06.2011 (Londres, Regne Unit)
Ambler H. Moss	16.06.2008 (Florida, Estats Units d'Amèrica)
Carlos-Ulises Moulines Castellví	16.06.2008 (Auxerre, França)
Juan Vallet de Goytisolo	1974 († 25.06.2011) (Madrid, Espanya)
Miquela Valls	23.02.2009 (Perpinyà)

IV. Memòria econòmica

La informació que presentem es divideix en tres apartats:

- informació dels estats comptables a 31 de desembre de 2010;
- informació sobre la liquidació del pressupost del 2010;
- informació sobre el pressupost del 2011.

1. Informació dels estats comptables i del balanç de situació el 31 de desembre de 2010

Els comptes anuals de l'exercici 2010 han estat confeccionats a partir dels registres comptables de l'Institut, seguint els principis de comptabilitat generalment acceptats, per tal de presentar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'Institut.

El balanç adjunt presenta les xifres del darrer exercici tancat per tal de facilitar-ne la comparació. Les bases d'elaboració, els principis comptables i les normes de valoració han estat aplicats de manera homogènia.

Balanç de situació el 31 de desembre de 2010 (expressat en €)

<i>Actiu</i>	<i>Exercici 2010</i>	<i>Exercici 2009</i>
A) ACTIU NO CORRENT	10.783.482,73	10.900.411,16
I. Immobilitzat intangible	706.251,99	932.348,67
1. Aplicacions informàtiques	706.251,99	932.348,67
II. Immobilitzat material	9.939.048,56	9.859.880,31
1. Terrenys	93.466,40	93.466,40
2. Construccions	2.980.512,12	2.743.415,25
3. Instal·lacions tècniques	6.400.188,71	6.453.714,41
4. Maquinària	2.062,31	4.652,22
5. Mobiliari	252.882,72	299.838,37
6. Equips per a processament de la informació	154.726,72	198.536,38
7. Altre immobilitzat	55.209,58	66.257,28
III. Inversions financeres a llarg termini	138.182,18	108.182,18
1. Altres actius financers	138.182,18	108.182,18
B) ACTIU CORRENT	7.469.433,94	8.027.196,91
I. Actius no corrents mantinguts per a la venda	599.780,55	1.133.976,68
II. Existències	424.841,65	493.927,16
1. Primeres matèries	9.246,92	11.379,02
2. Béns destinats a les activitats	415.594,73	482.548,14
III. Usuaris, patrocinadors i deutors de les activitats i altres comptes a cobrar	3.743.366,86	2.382.064,41
1. Usuaris i deutors per vendes i prestació de serveis	274.458,21	155.294,54
2. Deutors, entitats del grup, associades i altres parts vinculades	31.463,38	22.427,60
7. Altres crèdits amb les administracions públiques	3.437.445,27	2.204.342,27
IV. Inversions financeres a curt termini	392.723,62	900.000,00
1. Altres actius financers	392.723,62	900.000,00
V. Periodificacions a curt termini	11.418,83	16.503,66
VI. Efectiu i altres actius líquids equivalents	2.297.302,43	3.100.725,00
1. Tresoreria	2.297.302,43	3.100.725,00
TOTAL ACTIU	18.252.916,67	18.927.608,07

Balanç de situació el 31 de desembre de 2010 (expressat en €)

<i>Patrimoni net i passiu</i>	<i>Exercici 2010</i>	<i>Exercici 2009</i>
A) PATRIMONI NET	12.951.073,78	12.821.138,85
A-1) Fons propis	2.107.236,85	2.107.236,85
I. Fons dotacionals o fons socials	2.107.236,85	2.107.236,85
1. Fons dotacionals o fons socials	2.107.236,85	2.107.236,85
II. Excedent de l'exercici	0,00	0,00
A-2) Subvencions, donacions i llegats rebuts	10.843.836,93	10.713.902,00
I. Subvencions oficials de capitals	8.315.329,85	7.996.721,16
II. Donacions i llegats de capital	2.121.022,46	1.948.036,36
III. Altres subvencions, donacions i llegats	407.484,62	769.144,48
B) PASSIU NO CORRENT	2.266.445,73	3.108.018,49
I. Provisions a llarg termini	49.884,00	300.195,57
1. Provisions per responsabilitats	0,00	250.311,57
2. Altres provisions	49.884,00	49.884,00
II. Deutes a llarg termini	2.216.561,73	2.807.822,92
1. Deutes amb entitats de crèdit	2.097.042,73	2.807.822,92
2. Altres passius financers	119.519,00	0,00
C) PASSIU CORRENT	3.035.397,16	2.998.450,73
I. Deutes a curt termini	353.339,42	260.931,11
1. Deutes amb entitats de crèdit	232.927,97	260.931,11
2. Altres passius financers	120.411,45	0,00
II. Deutes amb entitats del grup i associades a curt termini	156.415,83	189.831,64
III. Creditors per activitats i altres comptes a pagar	2.461.361,91	2.441.624,98
1. Proveïdors	747.696,67	1.047.739,26
2. Creditors varis	1.259.928,70	905.234,08
3. Personal (remuneracions pendents de pagament)	115.706,31	139.443,68
4. Passius per impost corrent i altres deutes amb les administracions públiques	338.030,23	349.207,96
IV. Periodificacions a curt termini	64.280,00	106.063,00
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	18.252.916,67	18.927.608,07

2. Informació sobre la liquidació del pressupost de l'exercici 2010

El pressupost de l'exercici 2010 fou aprovat pel Ple de l'Institut celebrat el dia 21 de desembre de 2009.

La liquidació del pressupost va ser aprovada pel Ple de l'Institut el 9 de maig de 2011. Aquesta liquidació incorpora l'execució dels ingressos i les despeses previstes en el pressupost de l'IEC, així com els ingressos i les despeses provinents de l'activitat de les vint-i-vuit societats filials de l'Institut d'Estudis Catalans.

El superàvit de 2.833.644,24 euros amb què es liquida el pressupost és conseqüència dels romanents positius que han generat els projectes de recerca finalistes de caràcter plurianual que ja han incorporat tots els seus ingressos i que la seva activitat ha de continuar més enllà del desembre de 2010.

Resum per capítols de la liquidació del pressupost d'ingressos i despeses de l'any 2010 (incloent-hi les societats filials) i resultat de l'exercici 2010

	Pressupost 2010	% s/total	Liquidació 2010	% s/total	Estat d'execució 2010	% s/presupost
Capítol 3. Ingressos propis	1.286.033,58	9,91 %	1.203.799,96	8,92 %	-82.233,62	93,61 %
Capítol 4. Transferències corrents	7.932.350,39	61,11 %	7.801.032,96	57,78 %	-131.317,43	98,34 %
Capítol 5. Ingressos patrimonials	34.630,00	0,27 %	61.582,55	0,46 %	26.952,55	177,83 %
Capítol 6. Inversions reals	0,00	0,00 %	690.364,00	5,11 %	690.364,00	—
Capítol 7. Transferències de capital	1.007.928,58	7,76 %	1.023.677,12	7,58 %	15.748,54	101,56 %
Capítol 8. Variació d'actius financers	2.720.249,57	20,96 %	2.720.249,57	20,15 %	0,00	100,00 %
Capítol 9. Variació de passius financers	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %
TOTAL DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS	12.981.192,12	100,00 %	13.500.706,16	100,00 %	519.514,04	104,00 %

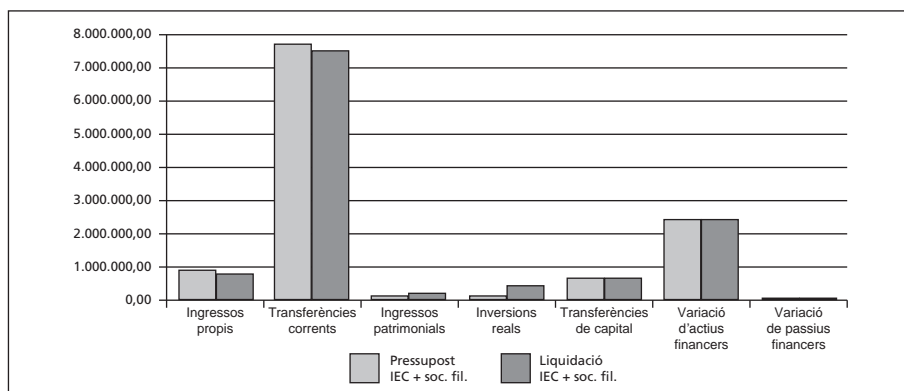
Resum per capítols de la liquidació del pressupost de despeses de l'exercici 2010 (incloent-hi les societats filials)

	<i>Pressupost 2010</i>	<i>% s/total</i>	<i>Liquidació 2010</i>	<i>% s/total</i>	<i>Estat d'execució 2010</i>	<i>% s/pressupost</i>
Capítol 1. Remuneracions de personal	4.675.425,24	33,02 %	4.471.352,74	41,92 %	-204.072,50	95,64 %
Capítol 2. Despeses de béns corrents i serveis	3.900.248,28	30,05 %	2.761.113,02	25,88 %	-1.139.135,26	70,79 %
Capítol 3. Despeses financeres	99.890,20	0,77 %	67.102,44	0,63 %	-32.787,76	67,18 %
Capítol 4. Transferències corrents	513.244,07	3,95 %	772.777,12	7,24 %	-259.533,05	150,57 %
Capítol 6. Inversions reals	3.031.455,13	23,35 %	1.855.933,27	17,40 %	-1.175.521,86	61,22 %
Capítol 9. Variació de passius financers	760.929,19	51,86 %	738.783,33	6,93 %	-22.145,86	97,09 %
TOTAL DEL PRESSUPOST DE DESPESES	12.981.192,12	100,00 %	10.667.061,92	100,00 %	-2.314.130,20	82,17 %

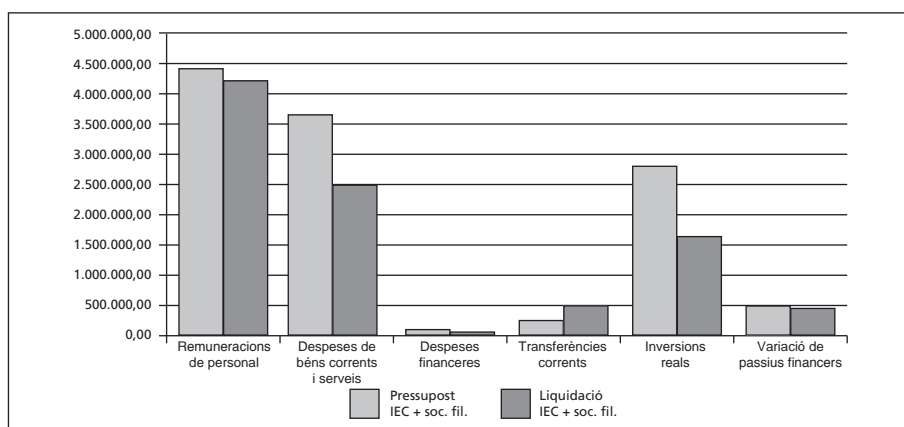
Romanent de l'exercici 2010 (incloent-hi les societats filials)

Total ingressos 2010	13.500.70,16
Total despeses 2010	10.667.061,92
ROMANENT TEÒRIC 2010	2.833.644,24

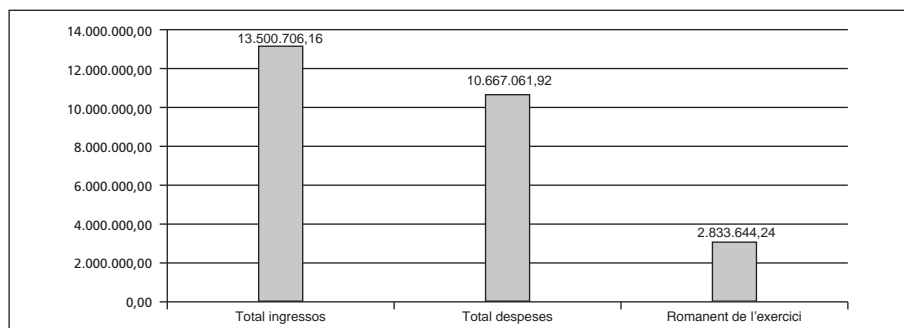
*Resum per capítols de la liquidació del pressupost d'ingressos de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials)*

*Resum per capítols de la liquidació del pressupost de despeses de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials)*

Romanent de l'exercici (incloent-hi les societats filials)

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2010</i>
a) Operacions corrents		
30	Vendes i prestació de serveis	924.159,43
39	Altres ingressos	279.640,53
TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS		1.203.799,96
40	De l'administració de l'estat	985.570,00
44	D'empreses públiques i d'altres ens públics	6.655,25
45	De la Generalitat de Catalunya	6.497.005,00
46	D'ens territorials	186.000,00
47	D'empreses privades	25.807,80
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	76.817,61
49	D'organismes internacionals	23.177,30
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		7.801.032,96
52	Altres ingressos financers	20.422,99
54	Arrendaments	41.159,56
TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS		61.582,55
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		9.066.415,47
b) Operacions de capital		
60	Alienació de terrenys i béns naturals	524.541,74
61	Alienació d'edificis i altres construccions	165.822,26
TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS		690.364,00

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2010</i>
70	De l'administració de l'estat	0,00
75	De la Generalitat de Catalunya	980.732,59
76	D'ens territorials	0,00
77	D'empreses privades	17.944,53
78	D'ens territorials	25.000,00
79	Altres transferències de capital	0,00
TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL		1.023.677,12
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		1.714.041,12
c) Operacions financeres		
87	Romanent d'exercicis anteriors	2.720.249,57
TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS		2.720.249,57
91	Préstecs en euros	0,00
TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS		0,00
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		2.720.249,57
Resum		
Total operacions corrents		9.066.415,47
Total operacions de capital		1.714.041,12
Total operacions financeres		2.720.249,57
TOTAL GENERAL		13.500.706,16

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2010</i>
a) Operacions corrents		
10	Sous i salaris	3.412.688,69
11	Assegurances i prestacions socials	934.779,27
12	Altres despeses socials	123.884,78
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		4.471.352,74
20	Compres i aprovisionaments	517.652,72
21	Serveis exteriors	2.238.718,45
22	Tributs	4.741,85
28	Activitats i altres	0,00
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		2.761.113,02
30	Deute a llarg termini	42.703,59
31	Deute a curt termini i altres	24.398,85
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		67.102,44
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	772.777,12
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		772.777,12
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		8.072.345,32

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'exercici 2010
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2010</i>
b) Operacions de capital		
64	Inversions en mobiliari i estris	13.588,14
65	Inversions en equips de procés de dades	29.155,71
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	1.370.692,63
67	Inversions en altre immobilitzat material	138.990,87
68	Inversions en immobilitzat immaterial	303.505,92
TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS		1.855.933,27
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		1.855.933,27
c) Operacions financeres		
90	Amortització de deute a llarg termini	738.783,33
TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS		738.783,33
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		738.783,33
Resum		
Total operacions corrents		8.072.345,32
Total operacions de capital		1.855.933,27
Total operacions financeres		738.783,33
TOTAL GENERAL		10.667.061,92

3. Informe sobre el pressupost per a l'any 2011

L'evolució de les aportacions de la Generalitat des de la finalització del contracte programa 2005-2008 ha estat la següent:

Any 2009. Pròrroga de les aportacions dels departaments d'Innovació, Universitats i Empresa i del de la Vicepresidència, i disminució d'un 5 % del Departament de Cultura (representa 25.789,00 euros menys).

Any 2010. Disminució d'un 11,55 % de l'aportació del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa (915.746,00 euros menys) i d'un 10 % del Departament de la Vicepresidència (la Secretaria de Política Lingüística va compensar el 10 % de reducció amb ajuts específics). El Departament de Cultura va mantenir la seva aportació.

Any 2011. Disminució de l'aportació del Departament d'Economia i Coneixement del 21,7 % (representa 1.244.175,00 euros menys) i del 15 % de les dues partides que actualment són en els pressupostos del Departament de Cultura (representa 182.175,00 euros menys). Posteriorment, per mitjà de la Subdirecció General de Política, Lingüística hem sabut que rebrem una partida addicional de 110.847,00 euros.

En conseqüència, en els últims tres exercicis, l'aportació de la Generalitat s'ha reduït de 2.256.863,00 euros.

Tot això ens porta a dir que la situació econòmica de l'IEC per al 2011 és difícil. Cal tenir present que l'IEC rebrà de les partides generals procedents de la Generalitat de Catalunya 1.315.000,00 euros menys que l'exercici passat. Això, en una institució on la capacitat de generar ingressos propis és mínima, representa una sotragada molt important.

Però, atès el context de crisi econòmica i de retallades pressupostàries generalitzades, som conscients que cal assumir la realitat i ajustar el pressupost tant per la banda dels ingressos, com de les despeses.

Per compensar aquesta pèrdua d'ingressos, es preveu la incorporació de romanents positius d'exercicis anteriors per a finançar la despesa corrent del 2011. Concretament, incorporarem al pressupost 755.603,81 euros de romanents genèrics del 2010 i 332.391,09 euros de romanent d'altres exercicis destinats inicialment a adequar un espai per al magatzem de les publicacions.

Per la banda de les despeses, el pressupost per al 2011 conté reduccions importants de les partides d'activitats i preveu aplicar mesures de contenció de la despesa en els càpols de personal i de despeses generals.

Els ajustos que hem de fer per a quadrar el pressupost del 2011 s'acumulen als ja realitzats el 2010, fins al punt que algunes partides pressupostàries que financen l'activitat de la Presidència, la Secretaria Científica, les seccions i les societats filials hauran

patit una reducció d'un 20 % el 2010 i d'un altre 20 % el 2011. En conjunt, han sofert una retallada del 36 % en dos anys.

Pel que fa a les previsions de nous ingressos per mitjà de convenis amb l'Administració, el pressupost que presentem preveu, també, una reducció respecte a l'any passat. Respecte als ingressos propis de l'IEC, la previsió feta inclou els ingressos procedents de la confecció dels exàmens de les proves d'accés a la universitat (PAU) i de les proves d'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior (PACF), la venda de publicacions, les quotes dels socis de les societats filials i les inscripcions a cursos i seminaris.

Com ja hem dit, a causa de la disminució d'ingressos provinents de la Generalitat de Catalunya, el pressupost presentat comporta un alentiment de les actuacions ja iniciades. En aquest sentit, s'han pres les mesures següents:

— Inversions. Es dota una partida de 150.000,00 euros per a inversions informàtiques i generals.

— Personal. No s'aplica cap increment a les retribucions dels treballadors per a l'exercici 2011. Tampoc no s'aplicarà la clàusula d'actualització salarial d'acord amb l'IPC de l'any anterior. Aquestes decisions, conjuntament amb les mesures adoptades en matèria de personal des de l'inici d'exercici, comporten una petita disminució de la partida de personal. L'efectivitat d'aquestes mesures es veurà reflectida sobretot en el pressupost del 2012, quan les mesures adoptades tindran efecte sobre tot l'exercici. No es preveu cap dotació per a noves mesures de personal per al 2011.

— Es mantenen les partides per direccions i compensacions per càrrec i les quantitats previstes per assistència als plens de la Secció Filològica, a comissions i a consells de govern.

— Es manté la partida per a la correcció editorial en la mateixa quantia del 2010.

— Societats filials. Es fixa una assignació de 6.000,00 euros a cada filial per a finançar-ne les publicacions ordinàries i es redueixen en un 20 % les partides per a publicacions extraordinàries i per a activitats.

— Presidència de l'IEC. En general, es redueixen d'un 20 % totes les seves partides i es doten recursos addicionals per a afrontar compromisos ja adquirits.

— Delegacions. Atès que les delegacions tenen unes assignacions força minses, s'ha assignat a cada delegació una partida per a activitats de 12.400,00 euros i se'ls manté l'assignació per a despeses generals.

— Secretaria Científica. Les partides destinades a la Secretaria Científica han tingut el mateix tracte que les de la Presidència: amb caràcter general s'han reduït un 20 % i s'ha dotat de recursos addicionals per a poder complir compromisos derivats d'activitats de les seccions i de les filials.

- Xarxa CRUSCAT. L'aportació a la Xarxa CRUSCAT es redueix un 20 %.
- Pel que fa al Segon Pla Triennal de Recerca, es redueix la dotació per al 2011 en un 20 %.
- Seccions. Les partides de lliure disposició destinades a les seccions es redueixen d'un 20 % i es mantenen en la mateixa quantitat que l'any anterior les partides de funcionament.
- També s'aplica el percentatge del 20 % de reducció a les partides destinades al funcionament de les estructures de recerca, Arxiu de Textos Catalans Antics (ATCA), Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF), Centre de Recerca i Aplicacions Forestals (CREAF) i Centre Català de Nutrició de l'IEC (CCNIEC).

Resum del pressupost de l'any 2011 consolidat per capítols

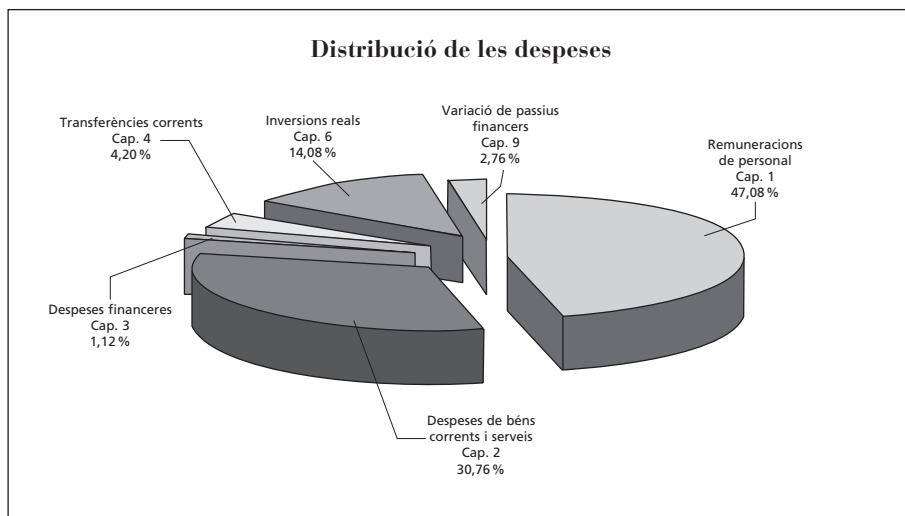
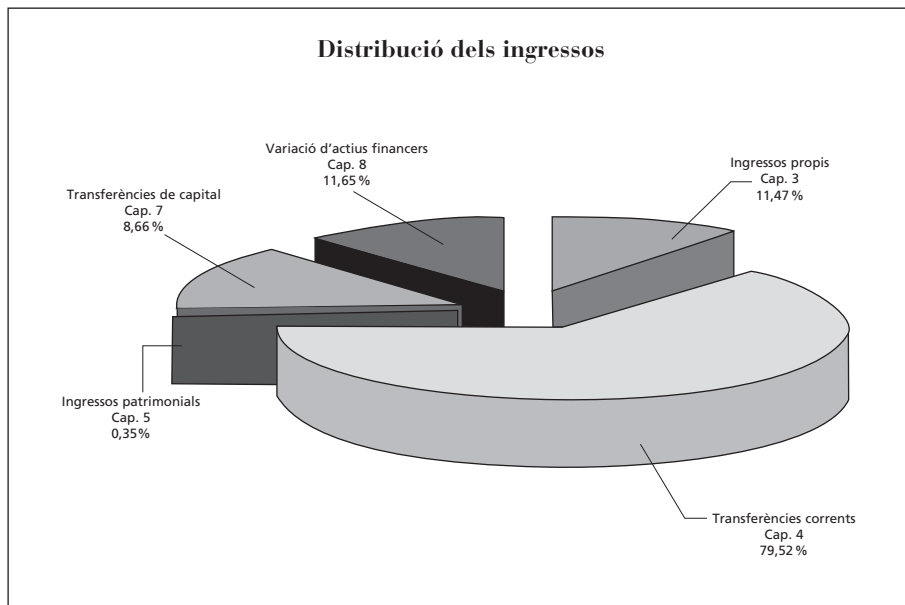
Resum del pressupost d'ingressos consolidat

Capítol 3	Ingressos propis	1.024.753,00
Capítol 4	Transferències corrents	5.841.373,76
Capítol 5	Ingressos patrimonials	49.382,00
Capítol 7	Transferències de capital	1.335.572,77
Capítol 8	Variació d'actius financers	1.087.994,90
TOTAL PRESSUPOST D'INGRESSOS		9.339.076,43

Resum del pressupost de despeses consolidat

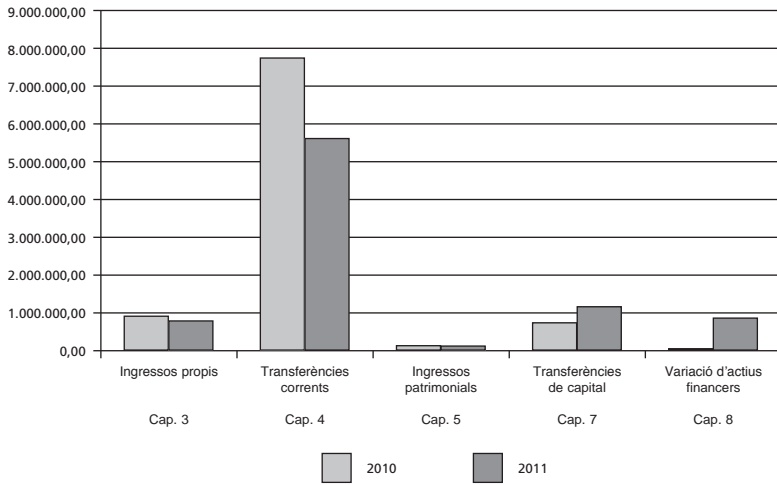
Capítol 1	Remuneracions de personal	4.396.729,86
Capítol 2	Despeses de béns corrents i serveis	2.873.201,40
Capítol 3	Despeses financeres	104.402,40
Capítol 4	Transferències corrents	392.409,18
Capítol 6	Inversions reals	1.314.206,39
Capítol 9	Variació de passius financers	258.127,20
TOTAL PRESSUPOST DE DESPESES		9.339.076,43

Gràfics de distribució percentual del pressupost de l'any 2011 consolidat

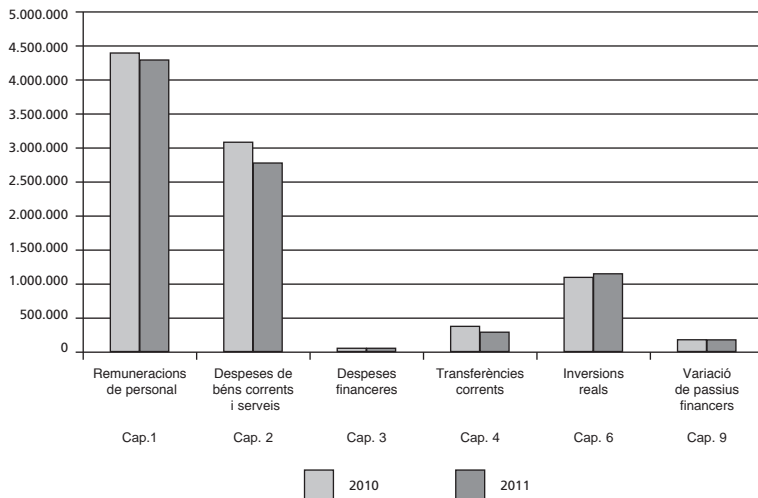

Gràfics comparatius del pressupost de l'any 2011 consolidat respecte al de 2010

Comparació del pressupost d'ingressos

Comparació del pressupost de despeses

Pressupost d'ingressos per naturalesa consolidat

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost d'ingressos consolidat de l'any 2011

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2011</i>
a) Operacions corrents		
30	Vendes i prestació de serveis	880.853,00
39	Altres ingressos	143.900,00
TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS		1.024.753,00
<hr/>		
40	De l'Administració de l'Estat	994.880,00
44	D'empreses públiques i d'altres ens públics	10.500,00
45	De la Generalitat de Catalunya	4.579.172,21
46	D'ens territorials	186.592,91
47	D'empreses privades	13.000,00
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	57.228,64
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		5.841.373,76
<hr/>		
52	Altres ingressos financers	19.382,00
54	Arrendaments	30.000,00
TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS		49.382,00
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		6.915.508,76

*Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost
d'ingressos consolidat de l'any 2011 (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2011</i>
	b) Operacions de capital	
75	De la Generalitat de Catalunya	1.275.572,77
76	D'ens territorials	60.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	1.335.572,77
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	1.335.572,77
	c) Operacions financeres	
87	Romanent d'exercicis anteriors	1.087.994,90
	TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	1.087.994,90
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	1.087.994,90
	Resum	
	Total operacions corrents	6.915.508,76
	Total operacions de capital	1.335.572,77
	Total operacions financeres	1.087.994,90
	TOTAL GENERAL	9.339.076,43

Pressupost de despeses per naturalesa consolidat

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost de despeses consolidat de l'any 2011

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2011</i>
a) Operacions corrents		
10	Sous i salaris	3.335.302,79
11	Assegurances i prestacions socials	934.009,12
12	Altres despeses socials	127.417,95
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		4.396.729,86
<hr/>		
20	Compres i aprovisionaments	731.980,00
21	Serveis exteriors	1.731.461,40
22	Tributs	2.000,00
28	Activitats i altres	407.760,00
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		2.873.201,40
<hr/>		
30	Deute a llarg termini	58.038,76
31	Deute a curt termini i altres	46.363,64
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		104.402,40
<hr/>		
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	392.409,18
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		392.409,18
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		7.766.742,84

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost de despeses consolidat de l'any 2011 (continuació)

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2011</i>
	b) Operacions de capital	
64	Inversions en mobiliari i estris	25.000,00
65	Inversions en equip procés de dades	25.000,00
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	1.164.206,39
67	Inversions en altre immobilitzat material	50.000,00
68	Inversions en immobilitzat immaterial	50.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS	1.314.206,39
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	1.314.206,39
	c) Operacions financeres	
90	Amortització de deute a llarg termini	258.127,20
	TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	258.127,20
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	258.127,20
	Resum	
	Total operacions corrents	7.766.742,84
	Estalvi de gestió	0,00
	Total operacions de capital	1.314.206,39
	Total operacions financeres	258.127,20
	TOTAL GENERAL	9.339.076,43

V. Activitat institucional

Inauguració del curs

El dia 18 d'octubre de 2010 tingué lloc, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, la sessió inaugural del curs 2010-2011.

L'abat de Montserrat, Josep M. Soler, fou convidat a presidir la sessió. El discurs reglamentari fou a càrrec de Joan Jofre i Torroella, membre numerari de la Secció de Ciències Biològiques, amb el títol «Malalties infeccioses transmeses per l'aigua: passat, present i futur». L'acte comptà també amb un parlament del president de l'Institut d'Estudis Catalans,

Salvador Giner, i del secretari general de l'Institut, Romà Escalas i Llimona, que va fer lectura de la síntesi de la memòria anual del curs anterior i llegí la relació de nous membres de l'IEC. L'acte va incloure també l'actuació musical de La Caravaggia, que va interpretar *Música de joglars i ministrers: de Martí l'Humà a la Renaixença*, sota la direcció de Lluís Coll, i el lliurament de les medalles als membres emèrits. El president de l'Institut clogué l'acte.

Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia catalana de les ciències i les humanitats, inaugura avui solemnement el curs 2010-2011, el que fa cent tres de la seva història. L'Institut agraeix les paraules del pare abat de Montserrat, que honora amb la seva presència la nostra corporació. Montserrat i l'Institut es troben units per llaços comuns de servei al nostre país. Ambdós són parts essencials, indiestriables, de la vida catalana. Tots dos, si em permeteu l'expressió, s'ocupen de la dimensió espiritual de l'home: Montserrat des de la fe, l'Institut des de l'esforç racional per

a conquerir el coneixement objectiu de la realitat.

Encetem l'any amb bons auguris. El passat 11 de setembre, amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, el Govern de la Generalitat atorgà a l'Institut el seu més alt guardó: la Medalla d'Or. Ho féu no solament per reconèixer els mèrits de la seva centenària història al servei de l'alta cultura, la ciència i la llengua del país, sinó també, molt explícitament, per la seva voluntat i capacitat presents d'excel·lir en el conreu de les matèries científiques i humanístiques, a les quals dedica els seus esforços. Un cop més,

l'Institut troba públicament reconeguda una de les seves principals virtuts, la de ser una acadèmia en el sentit més clàssic de la paraula, però també, alhora, la de constituir un centre fonamental de recerca. Un tret que el professor Josep Maria Bricall, membre de l'Institut a qui fou encarregada pel Govern la *laudatio* de la nostra institució, va saber reconèixer públicament, i que nosaltres, en la nostra resposta d'agraïment, vam voler també subratllar. Els nostres mots d'agraïment, no gensmenys, no ocultaren la nostra preocupació per les dilacions patides en el procés de renovació del contracte programa que a hores d'ara és en fase de concloure's amb la Generalitat. Això ens permetrà continuar acomplint les tasques pròpies de la nostra corporació científica, i així fou dit al president i als membres del Govern català, com vostès deuen recordar.

Els bons auguris de la Medalla d'Or i els que provenen dels darrers estadis de les negociacions amb els representants del Govern no poden amagar, tanmateix, la delicada situació econòmica en què continua trobant-se l'economia catalana, l'espanyola i també l'europea. Mentre la recuperació sigui molt tímida i lenta, o la recessió continuï, les perspectives d'increment dels fons públics de finançament no seran gaire rialleres. Això, però, no significa que la situació financera de l'Institut sigui preocupant, com he pogut explicar davant el Ple de l'Institut.

Significa, més aviat, que el ritme de creixement en els camps de la recerca no és tan considerable com voldríem. Fins a un cert punt, hem sabut compensar els retalls pressupostaris que ens han vingut imposats des de fora amb un increment de l'activitat pròpia. A principi del darrer any, els ingressos de l'Institut per recursos propis eren del 7% del pressupost. Ara són ja del 12%. Esperem que continuï aquest ritme. Durant l'any acadèmic que ara comença, les cinc seccions de l'Institut d'Estudis Catalans endegaran sengles grans projectes de recerca, que desenvoluparan al llarg dels propers anys. Les seccions de l'Institut han triat temàtiques d'interès científic i, alhora, social: volen que aquests projectes de recerca els confereixin un propòsit unitari i fàcilment identificable de cara a la societat catalana. És així com la Secció Filològica, a més de les seves importants funcions normatives, com ara la continuació de l'ampliació del Corpus al llarg de l'any acadèmic que encetem i l'acabament de la *Gramàtica*, vol ocupar-se de «Llengua i literatura: norma i extensió». La Secció Històrico-Arqueològica orientarà les seves recerques vers la confecció d'un corpus documental general sobre la història i el patrimoni del país que, amb les tècniques historiogràfiques més avançades, permeti elaborar una anàlisi científica de l'evolució del país a través del temps; així, endegarà el projecte «Les terres catalanes al llarg dels segles: política, societat, art i literatura». La

Secció de Ciències Biològiques, seguint les seves recerques sobre la natura i la salut humana, confegirà un estudi sobre *Biodiversitat, salut i estils de vida*. La Secció de Ciències i Tecnologia coordinarà un projecte sobre «Ètica, ciència i tecnologia», que s'enfrontarà amb els problemes morals cada cop més aguts que planteja la recerca científica i l'aplicació dels seus resultats. La Secció de Filosofia i Ciències Socials vincularà les diverses disciplines que la componen —l'economia, la pedagogia, la sociologia, la ciència política, la demografia i la geografia— amb una visió de conjunt de la peculiaritat sociocultural del país a l'inici del segle XXI: «Cohesió social i catalanitat: evolució i futur».

No us parlo solament de projectes llunyans, sinó també de projectes en curs que ja avui s'estan manifestant en les publicacions i els treballs corresponents. Molts d'ells, com la imminent publicació d'un estudi sobre les *Malalties emergents*, tindran incidència en l'opinió pública i en el coneixement cívic de la ciència. Aquesta és una de les preocupacions principals de l'Institut. Una tasca que s'ha imposat a ell mateix com a missió: la del foment permanent dels coneixements científics de la ciutadania, és a dir, la promoció de la seva cultura científica. És el cas de la Secció Filològica, que amb el *Diccionari de la llengua catalana* ret un servei lexicogràfic públic permanent, i continuarà elaborant, en el proper any acadèmic, les eines que calen per a refermar la llengua

de signes catalana, tan necessàries per a la comunitat de persones sordes que pertanyen a la nostra cultura i llengua.

És molt previsible que l'any acadèmic que ens espera obligui l'Institut a fer declaracions públiques pertinents sobre afers d'importància nacional, com les ha hagut de fer recentment. Particularment, us recordo que, el darrer dia de juny d'enguany, l'Institut féu una declaració a propòsit de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya. L'Institut no es pronuncia públicament gaire sovint, però ho fa, i ho farà, sempre que calgui. De la mateixa manera, com sabeu prou, benivolguts i benivolgudes col·legues, prenem cura de no manifestar-nos cívicament i oficial en manifestacions ciutadanes, tret de situacions excepcionals. Una d'aquestes fou, sens dubte, la que dugué —a iniciativa d'Òmnium Cultural— a la manifestació del 10 de juliol passat, on l'equip de Presidència considerà que calia ser-hi present, com així fou fet.

La vinculació patriòtica per a la defensa de la llengua, la cultura i la dignitat del país, consubstancial amb la nostra acadèmia, continuarà refermant-se durant el curs 2010-2011 mitjançant activitats ben concretes. La unitat indiscutible de la nostra llengua en tots els seus territoris continuarà exigint el capteniment ferm que ara mantenim. La nostra fermesa, senyores i senyors, no és pas incompatible amb una actitud dialogant

en tots els terrenys en què el diàleg civilitzat, respectuós i sobretot científic, sigui possible. Dins aquests paràmetres, l'Institut no cedirà ni els seus drets ni les seves atribucions. El reconeixement de l'Institut com a centre de recerca, a la qual m'he referit més amunt, no és una aspiració llunyana a què calgui arribar, sinó un fet objectiu. Evidentment, la publicació per part nostra d'obres de prestigi internacional aconsegueix, en gran part, aquesta tasca. També ho fa la nostra activitat constant com a seu de trobades científiques internacionals. O l'estímul d'activitats acadèmiques transnacionals i transculturals promogudes per nosaltres. Tot just fa unes quantes setmanes, hem acollit i presidit actes acadèmics importants de diàleg entre la cultura islàmica i l'occidental i cristiana, més enllà de qualsevulla politització. Doncs bé, el proper any acadèmic continuarà per aquest camí. Així, se celebrarà una magna conferència sobre les civilitzacions urbanes de la Mediterrània, sota l'aixopluc de la Unió Acadèmica Internacional, a la seu de l'Institut, dirigida per nosaltres, amb un gran pes per part de la Secció Històrico-Arqueològica i amb el suport de l'Institut de la Mediterrània. Estic convençut que l'èxit de l'anterior conferència internacional sobre la dignitat de la persona humana, que l'Institut coordinà a Tel-Aviv, Rabat, Barcelona i Linköping (Suècia), ha estat un factor perquè, el 2011, continuem liderant operacions d'aquest caire

i volada. La Fundació Europea de la Ciència també els dóna suport.

Tot just encetat el curs, l'Acadèmia de Finlàndia, que representa un dels països científicament més avançats del món, farà una visita oficial a la nostra, com a acadèmia europea germana i a instància de l'Institut Ramon Llull, el proper mes de desembre. Les similituds i diferències de les nostres respectives nacions han estat un estímul per a aquesta iniciativa comuna. Fa uns quants anys ens proposàrem intensificar la internacionalització de l'Institut en aquest àmbit dels intercanvis i les aliances. El proper curs continuarem fent via per aquest camí.

No em puc estar d'esmentar la molt bona marxa d'innovacions recents que han enriquit l'Institut, com ara l'Observatori de la Recerca, que duu la Secretaria Científica. Hi havia un risc a l'hora d'establir-les. Avui, però, són un èxit indubtable; el nivell de consultes és molt satisfactori, i el de reconeixement i respecte guanyats, també. En relació amb la projecció per Internet dels nostres productes en línia, és imprescindible assenyalar que les consultes —no solament visites— als recursos electrònics de l'Institut assoleixen xifres altíssimes i prou satisfactòries.

El procés de compenetració i presència activa de l'Institut en tots els territoris del nostre àmbit natural continuarà. Les seus de Perpinyà, Alacant, Lleida i Castelló rebran, com fins ara, el nostre suport i estímul. Amb estreta col·laboració

amb la Universitat de les Illes Balears, durant l'any acadèmic que comença obrirem una seu a Ciutat de Mallorca, on ja tenim un representant en la persona del nostre col·lega Damià Pons. La transformació de la Delegació de València en seu esdevindrà un objectiu tan prioritari com ho ha estat la de les Illes.

Hi ha molt bones raons per a encetar el curs 2010-2011 amb confi-

ança. L'alta qualitat de la comunitat dels savis del nostre país, llur fidelitat constant a l'acadèmia nacional i el desig de ser-ne sempre dignes ens esperonen. Pare abat, benvolguts membres de l'Institut, presidents de les societats filials, treballadors de la casa, felicitats i bona feina. En tenim molta al davant. Em plau declarar obert el curs acadèmic 2010-2011.

Lliçó inaugural

Malalties infeccioses transmeses per l'aigua: passat, present i futur, per Joan Jofre i Torroella

1. Introducció

D' una manera o d'una altra, la transmissió de moltes malalties infeccioses va lligada a l'aigua. Aquestes malalties, les podríem agrupar de diferents maneres; entre d'altres, segons el tipus d'agent biològic que les causa (virus, bacteris, protozous o cucs) o segons les seves rutes de transmissió ambiental. Pel que fa al sanejament i al subministrament d'aigua potable sembla més adient la segona, ja que les mesures per controlar-les depenen molt més de les seves rutes de transmissió que no de les característiques biològiques dels patògens que les causen. Segons aquest criteri, la classificació en quatre grups proposada per Mara i Feachem (1999) sembla prou adient. El primer grup, que és el més important tant pel nombre d'afectats com per les conseqüències sobre la salut de la població, el constitueixen les malalties de transmissió fecal-oral. Aquest és el grup que tractaré. Un segon grup està format per les transmises per l'aigua de rentada, en què els microorganismes són alliberats a l'aigua en el procés de rentada del cos humà i tornen a infectar altres humans fonamentalment a través de la pell, els ulls i les orelles quan es renten amb aigua contaminada. Serien exemples d'aquest segon grup les infeccions per *Pseudomonas* a l'orella, associades al bany en piscines en els països desenvolupats, i el tracoma a països subdesenvolupats amb escassetat d'aigua, que amb vuitanta-quatre milions d'afectats és responsable de vuit milions de cecs, xifra que representa el 3% de tots el cecs al món. El tercer grup el constitueixen aquelles infeccions causades per patògens que tenen en l'aigua o en organismes aquàtics el seu hàbitat o hoste natural, però que, a més, poden infectar l'home. La legionel·losi en seria un exemple en els països més desenvolupats i l'esquistosomosi a Àfrica, amb uns dos-cents set milions d'afectats. I finalment, el quart grup està constituït per aquelles malalties infeccioses transmises per insectes que crien a l'aigua, com per exemple, la malària, la febre groga i el dengue, que són transmises per diferents espècies de mosquits que desenvolupen part del seu cicle de vida a l'aigua.

2. Malalties de transmissió fecal-oral

Els microorganismes de transmissió fecal-oral són excretats per l'home i els animals, i com a conseqüència van associats a la contaminació de l'aigua amb residus fecals. Infecten l'home per ingestió a través de l'aigua de beure, d'aliments contaminats, d'activitats de lleure practicades en aigües contaminades, del contacte persona-persona i del contacte amb fomites (objectes no nocius contaminats amb microorganismes). És molt complicat determinar amb precisió per quina d'aquestes diferents vies s'ha iniciat la infecció en cada individu afectat i, per tant, quin percentatge de persones que tenen la malaltia l'ha adquirit directament a través de l'aigua. S'ha estimat que el percentatge d'infectats directament per ingestió d'aigua és d'entre el 2 i el 5% en els països desenvolupats i de més del 50% en els països en fase de desenvolupament. Les malalties més importants de transmissió fecal-oral estan resumides en la taula 1.

TAULA 1. *Principals malalties infeccioses de transmissió fecal-oral i agents causals*

	<i>Virus</i>	<i>Bacteris</i>	<i>Protozous</i>	<i>Cucs</i>
Artritis no crònica		<i>Salmonella</i> , <i>Campylobacter</i>	<i>Giardia</i>	
Meningitis asèptica	Echovirus, coxsackievirus			
Úlcera d'estómac o duodè		<i>Helicobacter pylori</i>		
Còlera		<i>Vibrio cholerae</i> *		
Febre tifoide		<i>Salmonella typhi</i> *		
Diarrea i gastroenteritis aguda (GEA)	Norovirus, sapovirus, rotavirus, astrovirus, alguns enterovirus, adenovirus 40, 41	<i>Salmonella no typhi</i> , <i>Shigella</i> , <i>Campylobacter</i> , <i>Escherichia coli</i> enteropatogèniques, <i>Aeromonas</i> , <i>Pseudomonas</i>	<i>Giardia</i> , <i>Cryptosporidium</i> , <i>Entamoeba</i> , microsporidis	
Problemes de creixement i complicacions diverses				<i>Ascaris</i> ,* <i>Trichuris</i> *
Miocarditis	Coxsackievirus B			
Problemes renals		<i>Escherichiacoli</i> O157:H7	<i>Cyclospora</i>	
Hepatitis víriques	Virus de l'hepatitis A, Virus de l'hepatitis E			
Poliomielitis*	Virus de la poliomielitis			

* Pràcticament absents en els països desenvolupats.

3. El passat: un escenari colpidor

Fins ben entrat el segle xx, les malalties infeccioses han estat la principal causa de malaltia i mortalitat a tot el món. És, però, ben cert que, fins a la segona meitat del segle xix, hi ha molt poca informació numèrica fiable de la incidència de les diferents malalties infeccioses. És durant la Guerra Civil dels Estats Units (1861-1865), uns anys abans que s'associessin les malalties infeccioses a microbis concrets, quan els metges militars començaren a fer alguns censos de les malalties que patien les tropes. A partir d'aquest moment, doncs, ja es pot trobar documentació que indica que les infeccions de transmissió fecal-oral constituïen una fracció molt important de les malalties infeccioses arreu del món. Amb tot, cal prendre els nombres i percentatges amb molta precaució, ja que pot ser que no tinguem constància de la incidència de moltes malalties infeccioses perquè no es declaraven per por i per les imperfeccions dels sistemes de recollida de dades.

Des del punt de vista epidemiològic cal tenir en compte que històricament hi ha tres tipus de situacions ben diferenciades:

1) Les endèmies amb un alt nivell d'afectació de la població. Es creu que afectaven més les ciutats que el medi rural. A les ciutats representaven una quarta part de les morts declarades per malalties infeccioses. A l'inici del segle xx, l'any 1900, les diarrees i gastroenteritis (taula 1) i les febres tifoides (*Salmonella typhi*) eren responsables d'aproximadament el 10% de la mortalitat arreu del món. Aquest valor és similar a les ciutats nord-americanes (Cutler i Miller, 2005) i a Barcelona. Una enquesta realitzada per l'Acadèmia d'Higiene de Barcelona conclouia que les malalties que es transmeten per l'aigua eren la primera causa de mortalitat (Moll, 2002), probablement del 10% segons les dades generals d'Espanya (Robles *et al.*, 1996). Aquest escenari no devia ser gaire diferent del que actualment es dona a ciutats dels països subdesenvolupats.

2) Les epidèmies, de les quals n'hi ha dos tipus ben diferenciats: aquelles que desapareixen en els períodes entre epidèmies i aquelles que corresponen a infeccions que, tot i ser endèmiques, mostren incidències significativament superiors a les normals en alguns períodes determinats. Com a exemples del primer grup a Catalunya tindriem les quatre epidèmies de còlera del segle xix, concretament els anys 1834, 1854, 1865 i 1884. Aquestes epidèmies van produir grans estralls; en primer lloc, pel nombre d'afectats i morts (a alguns pobles de l'interior de Catalunya sembla que va morir un 25% de la població) (Hervás i Cahisa, 1993) i, en segon lloc, perquè també afectaren l'economia i la demografia. Així, per exemple, l'epidèmia del 1854 va disminuir sensiblement el transport marítim al port de Barcelona i, per tant, va afectar l'activitat econòmica, i aquesta mateixa ciutat es diu que va perdre quasi la meitat de la població a l'epidèmia del 1884 (Joncour, 1975). Un clar exemple del segon tipus seria la febre tifoide. A Barcelona, on els primers anys del

segle XIX la febre tifoide endèmica representava poc més del 3 % de la mortalitat, no gaire allunyat del 2,4 % de les ciutats nord-americanes (Cutler i Miller, 2005), l'epidèmia del 1914 la va situar quasi en el 5 %. Aquesta epidèmia va provocar unes grans lluites polítiques i aferrissades polèmiques científiques a la ciutat de Barcelona. Es parla d'unes reunions tumultuoses al Laboratori Bacteriològic Municipal, dirigit pel conegut bacteriòleg Ramon Turró (Calbet, 1999).

3) Finalment, trobem el cas de les grans concentracions de persones en condicions d'allotjament precari, com campaments militars i camps de refugiats. La informació disponible més fiable es refereix a la influència d'aquestes malalties a les campanyes militars, on a vegades tingueren una importància decisiva en el nombre de víctimes de les guerres, en la seva durada o en el signe de la victòria. Així, en la Guerra Civil dels Estats Units (1861-1865) es calculen trenta-cinc mil morts de febre tifoide i vint-i-un mil de disenteria, que rebia el nom de «tercer exèrcit» (Cook, 2001). Aquestes infeccions varen obligar a cancel·lar algunes operacions militars que els experts calculen que haurien endarrerit dos anys el final de la guerra. Més recentment, a la batalla d'El-Alamein, durant la Segona Guerra Mundial, entre el 40 i el 50 % dels soldats alemanys estaven afectats per disenteria; el general Rommel sostenia que havia estat derrotat per la disenteria i no pas per l'exèrcit britànic (Cook, 2001).

4. El present: un escenari dual

Al llarg del segle XX i com a conseqüència del sanejament, de la desinfecció de l'aigua d'abastament, d'un increment de la higiene (alimentària i personal), de les vacunes i dels antimicrobians, es va arribar, en els països desenvolupats, a una situació altament satisfactòria pel que fa a la incidència de malalties de transmissió fecal-oral. El sanejament, que disminueix el nombre de patògens de transmissió fecal-oral que circulen en el medi ambient, fonamentalment l'aquàtic, i la desinfecció de l'aigua de subministrament són sens dubte les mesures que més han contribuït a l'espectacular baixada de la incidència de les infeccions de transmissió fecal-oral en els països més desenvolupats.

A la primera dècada del segle XX, es generalitzà a les ciutats dels països més industrialitzats la potabilització de l'aigua per filtració a través de llits de sorra i la desinfecció amb clor o compostos clorats. A Catalunya, aquestes pràctiques sembla que van ser introduïdes a la segona dècada i encara de manera parcial i molt limitada en l'extensió. De fet, la primera constància escrita de desinfecció química d'aigua d'abastament a Catalunya correspon a l'any 1914, durant l'epidèmia de febre tifoide a Barcelona. Malgrat la mala premsa que com veurem més endavant té actualment el clor, aquest és molt probablement l'agent químic que més vides ha salvat en la història de la humanitat. A la segona dècada

del segle XX, es produeix la denominada «revolució dels bacteris coliformes», que combinava uns estàndards numèrics amb una tècnica analítica prou simple i barata per avaluar i, per tant, regular per llei la qualitat microbiològica de l'aigua. Després, amb una millora constant de les tècniques de depuració i potabilització d'aigües, de l'enginyeria de sanejament, de les tècniques analítiques (algunes aplicables en línia) i de la continuada adequació de les normes legals de qualitat de diferents tipus d'aigua que poden estar implicades en la transmissió de patògens de transmissió fecal-oral, arribem a principis dels setanta amb una posició molt satisfactòria pel que fa a la incidència i als efectes de les malalties de transmissió fecal-oral en els països més desenvolupats.

Com s'ha assenyalat anteriorment, la incidència real del contagi per aigua de patògens de transmissió fecal-oral és difícil de precisar, ja que la majoria no causen afeccions greus, i les malalties que provoquen no solen ser declarades, ni per tant registrades, perquè els malalts no acudeixen als serveis de salut. En qualsevol cas hi ha algunes estimacions. En la taula 2 es troba resumit el percentatge de participació dels microorganismes de transmissió fecal-oral en la mortalitat i en l'efecte total de les malalties, sempre segons dades de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) (WHO, 2008). En aquesta avaluació s'hi ha introduït el concepte DALY (*disability-adjusted life years*, 'anys de vida ajustats per invalidesa'), que és un paràmetre que a més de la mortalitat té en compte l'edat en què es produeix la mort, la gravetat i durada de la malaltia, etc., mentre que fins a finals dels anys noranta del segle passat, el criteri emprat per definir la importància relativa de les diferents malalties havia estat la mortalitat (Murray i López, 1996).

Si bé no és una afecció molt greu, la gastroenteritis aguda (GEA) constitueix, de molt, l'afecció més freqüent lligada a la transmissió fecal-oral. Com ha quedat reflectit en la taula 1, hi ha un cert nombre de virus, bacteris i protozous que provoquen gastroenteritis de diferent intensitat i durada. Com s'ha assenyalat en el paràgraf anterior, és difícil comptabilitzar tots els casos de GEA. Gràcies a alguns estudis epidemiològics realitzats en alguns països europeus (Roy *et al.*, 2006), als Estats Units (Colford *et al.*, 2006; Craun *et al.*, 2006) i a Austràlia (Roy *et al.*, 2006), es poden fer algunes estimacions, com ara que a països amb el nivell de vida semblant al de Catalunya es pot atribuir una gastroenteritis per persona cada dos anys. D'aquestes, d'un 2 a un 5 %, segons diferents estimacions, haurien estat causades per ingestió d'aigua contaminada. En la taula 2, s'indiquen algunes dades, unes estimades i altres reals, de la incidència, mortalitat i DALY atribuïdes a les diarrees i gastroenteritis agudes a diferents zones. A Catalunya les dades són similars a les que es donen a l'Europa occidental.

TAULA 2. Efectes de les GEA a diferents zones del món

	Casos (en milions)	Mortalitat (%)	DALY (%)
Global	4.600	3,7	4,8
Països de renda més baixa*	2.200	6,9	7,4
Europa occidental	207	0,15-0,20	0,4
Catalunya	≈3-3,5**	<0,2	0,4**

* Inclou els seixanta països (principalment d'Àfrica i del Sud-est asiàtic) més pobres del món amb un PIB *per capita* de 325 \$USA o menys segons el Banc Mundial.

** Valors estimats equiparats als d'Europa.

Quins són els patògens que generen els estimats 207 milions de casos de gastroenteritis a Europa i els 3-3,5 milions a Catalunya? Les dades publicades en el *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* (BEC) ens donen una informació interessant (Generalitat de Catalunya, 2007a, 2007b, 2007c i 2008), però parcial, ja que la majoria d'afectats per gastroenteritis ni avisen el metge ni acudeixen als serveis de salut i, per tant, no consten enlloc, malgrat que les GEA són malalties de declaració obligatòria. Així, l'any 2006 només estan registrats, segons dades del BEC, 282.470 afectats, molt per sota dels valors estimats, considerant que, com ja hem dit, és atribuïble una gastroenteritis per persona cada dos anys, i en la majoria dels casos no se'n va identificar l'agent causal. Atenent a les dades que consten al BEC, dels 15.034 pacients afectats per malalties infeccioses declarades a Catalunya de què es va identificar l'agent causal, 6.904 (un 45,9%) corresponen a gastroenteritis, amb *Campylobacter*, *Salmonella no typhi* i rotavirus com a agents causals més freqüents. És veritat que l'aïllament i la identificació de l'agent causal depèn de les habilitats dels laboratoris que analitzen les mostres, i que probablement hi ha un cert biaix en les dades. Per això, d'acord amb el que està succeint arreu del món desenvolupat (Mead *et al.*, 1999; Adak *et al.*, 2002) i amb els brots lligats a l'aigua produïts a Catalunya, cal pensar que s'ha d'afegir entre les primeres causes de gastroenteritis, si no la primera, els norovirus.

La informació és més concreta pel que fa a brots infecciosos. Així, l'any 2006 es varen declarar a Catalunya, sense tenir en compte la grip, 391 brots, amb 4.863 persones afectades. Un 31%, és a dir, 122 correspongueren a GEA, amb 3.124 (64%) persones afectades. L'agent causal fou identificat en el 68% dels casos, i *Salmonella no typhi*, *Campylobacter* i norovirus s'identificaren com els agents causals més freqüents.

D'aquests brots, 8 (6,5%) dels 122, amb 373 (11,9%) dels 3.124 afectats, foren lligats directament a l'aigua. Aquest 6,5% està ben bé per sobre del 2-5% que es considera el percentatge més probable lligat a l'aigua de les GEA en els països desenvolupats. Els microorganismes causants més freqüents foren els norovirus (4 de 8 brots) i *Shigella sonnei* (2 de 8 brots) i es donaren tots a zones rurals.

Hi ha uns trets de les malalties de transmissió fecal-oral que són generals als països més desenvolupats i que crec que són interessants d'assenyalar. El primer fa referència als agents causals. Aquells gèrmens que més preocupaven a finals del segle XIX i principis del XX (*Salmonella typhi*, *Shigella dysenteriae*, *Vibrio cholerae* i virus de la poliomièlitis), i que només afectaven l'home, han quasi desaparegut. Actualment, en aquests països les infeccions víriques (norovirus, rotavirus i astrovirus) són les més importants quant al nombre d'afectats (60-70%), però en canvi les bacterianes (*Salmonella*, *Campylobacter* i *Shigella*) són les més importants pel que fa a la gravetat de les infeccions i mortalitat, i per tant als DALY (Mead *et al.*, 1999; Adak *et al.*, 2002; Vaillant *et al.*, 2005). El segon és que molts dels patògens, almenys els bacterians, que ara causen problemes als humans són zoonòtics, és a dir, que provoquen infeccions tant en l'home com en animals. Això darrer molt probablement es deu al fet que la contaminació fecal produïda per animals és més difícil de controlar que la produïda pels humans. Finalment, un altre tret important és que aquests brots no se solen donar a les ciutats, com a principis del segle XX, sinó a zones rurals, generalment en el període estival.

D'altra banda, molt de tant en tant, fins i tot en els països més desenvolupats, es produeixen alguns incidents que causen un gran rebombori. Per exemple a Finlàndia, l'any 2007 se'n generà un a la ciutat de Nokia, en què l'aigua de la xarxa d'abastament es va contaminar amb aigua residual depurada sense que ningú s'adonés del problema fins que va fer quaranta-vuit hores del fet. Sobre una població de dotze mil habitants servits per la xarxa, s'estima que unes cinc mil persones varen tenir algun símptoma d'infecció, de les quals mil varen necessitar assistència hospitalària. En aquest cas, *Campylobacter jejuni* i norovirus varen ser els patògens aïllats més vegades (Räsänen *et al.*, 2010).

Ben al contrari, en el conjunt de països econòmicament més desfavorits del món, la situació és encara molt poc satisfactòria i relativament semblant a la que es donava als països desenvolupats fa cent anys. En primer lloc, hi ha una situació endèmica molt important, amb molts afectats i morts (taula 2). Els patògens més rellevants arreu del món fa cent anys, és a dir, *Salmonella typhi* i *Shigella dysenteriae*, segueixen sent-ho. Per exemple, a principis del segle actual encara hi ha uns vint-i-un milions de casos, amb més de dues-centes mil morts l'any, de febre tifoide (Crump *et al.*, 2004). Alhora, van apareixent epidèmies més o menys localitzades de còlera (WHO, 2006a), sobretot a Àfrica i Àsia. Pel que fa a aquestes dues realitats, cal assenyalar que s'és més eficient controlant les epidèmies, un cop detectades, que controlant els problemes endèmics. Com en el passat, se segueixen produint grans estralls en zones amb concentracions humanes que viuen en condicions poc adequades, com per exemple els camps de refugiats d'arreu del món, però principalment a Àfrica (Naidoo, 2002). Un cas que va tenir un gran impacte en l'opinió

pública mundial va ser la crisi de juliol del 1994 del camp de refugiats ruandesos a Goma (antic Zaire), en què uns cinquanta mil refugiats del total d'entre cinc-cents mil i vuit-cents mil que hi havia al camp varen morir, la majoria de còlera i disenteria causada per *Shigella dysenteriae* (Goma Epidemiology Group, 1995).

Entre els països més desenvolupats i els menys desenvolupats n'hi ha molts en una situació intermèdia, encara que més acostada a la dels països més desenvolupats. En alguns dels països d'aquest grup, la diarrea és encara un dels problemes més seriosos de salut dels infants, com per exemple en alguns països d'Amèrica Llatina (PAHO, 1994). Tal vegada, el més preocupant en aquest grup de països és el retrocés observat en alguns països d'Amèrica Llatina i de l'est d'Europa, generalment com a conseqüència de la necessitat de reduir despeses. Cal aprendre de l'experiència per no cometre els mateixos errors.

5. El futur: un escenari ple de reptes

No hi ha dubte, doncs, que l'actual situació pel que fa a les infeccions de transmissió fecal-oral als països menys desenvolupats és totalment inadmissible i que queden uns reptes molt importants per assolir en aquest terreny, que es resumeixen en un dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM).

Però també en els països més desenvolupats, i per tant a Catalunya, cal vetllar perquè la bona situació que tenim no empitjori i per fer-ne la gestió més sostenible. Entre els molts problemes que es poden presentar pel que fa al sanejament i al subministrament d'aigua potable en el països desenvolupats, n'hi ha alguns que poden afectar més que d'altres el control de la incidència de les malalties infeccioses de transmissió fecal-oral. A continuació, es fa una repassada d'aquells que al meu entendre poden tenir una incidència més significativa.

Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni

Com hem vist anteriorment, queden uns objectius molt importants per complir als països subdesenvolupats per tal d'apropar la seva situació cap a la dels països desenvolupats. És tan clar que és així, que un dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni acordats pel ple de les Nacions Unides l'any 2000 amb motiu de l'inici del nou mil·lenni va ser «reduir, des de l'any 2000 fins al 2015, a la meitat la proporció de gent sense accés sostenible a l'aigua de consum humà i a un sanejament bàsic» (<http://www.un.org/millenniumgoals/bkgd.shtml>). Si es complís aquest objectiu i es fessin progressos posteriors en la mateixa direcció, segons les previsions de l'OMS per a l'any 2030, les gastroenteritis es desplaçarien del segon al divuitè lloc en la jerarquia de les malalties segons el seu pes en els DALY globals (WHO, 2008). Però els escassíssims avenços fets un cop transcorregudes dues

terceres parts del temps previst en els ODM i les recents crisis financeres i econòmiques d'arreu del món inviten a ser poc optimistes respecte al compliment d'aquest objectiu concret. En qualsevol cas, els costos econòmics estimats per assolir-lo, tant pel que fa a la construcció de les infraestructures necessàries com al seu manteniment, són molt grans (Hutton i Bartram, 2008) i no queda clar qui se'n farà càrrec. Aquest és un problema fonamentalment polític i econòmic, ja que tècnicament se sap el que cal fer.

Però, almenys pel que fa a la qualitat microbiològica, es poden fer algunes aportacions tècniques noves que poden ajudar a alleugerir el problema, com ara dissenyar procediments domèstics sostenibles per reduir la contaminació microbiològica, com a mínim, de l'aigua de beure (Mintz *et al.*, 2001; Sobsey *et al.*, 2008) i millorar la higiene personal (Curtis i Cairncross, 2003). Alguns estudis indiquen que només amb l'ús de procediments domèstics de purificació d'aigua i fent rentar als nens les mans amb sabó es pot reduir de manera dràstica la incidència de diarrees (Fewtrell *et al.*, 2005). Aquestes possibles solucions parcials depenen molt de la voluntat i perseverança individual i caldrà fer esforços ingents en programes educatius i de sensibilització perquè puguin ser aplicades amb èxit. Des del punt de vista de la gestió pública, caldrà que els experts dels països desenvolupats tinguin en compte que si bé tothom té dret a aigua de la mateixa qualitat, a vegades més val aconsellar uns criteris de qualitat que siguin assolibles i sostenibles que uns que en teoria siguin millors però que no siguin assolibles per aquelles societats amb menys recursos. En aquest sentit, l'OMS ha donat una lliçó de pragmatisme en un parell d'actuacions, com per exemple en l'elaboració d'uns criteris de qualitat microbiològica aconsellats per a l'aigua regenerada per poder-la emprar en agricultura (WHO, 2006b) o bé en la posada a punt de mètodes molt senzills i barats per avaluar la qualitat microbiològica de l'aigua (WHO, 2002); unes mesures que, tot i no ser òptimes, són millors que no fer res.

Escassetat d'aigua i canvi climàtic

El creixement i desplaçament de la població cap a àrees urbanes incrementa la demanda d'aigua en algunes zones molt concretes, que sovint estan molt apartades dels recursos d'aigua dolça de bona qualitat. Aquest és, per exemple, el cas de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Això fa que, en determinats moments, l'aigua ja no pugui ser subministrada a partir dels recursos hídrics tradicionals i que s'hagi de recórrer a altres recursos, entre els quals n'hi ha que proporcionen unes aigües que requereixen tractaments diferents dels habituals per convertir-les en segures des del punt de vista microbiològic.

Afortunadament, avui dia hi ha tecnologies de desinfecció per mitjans físics (filtració i radiació ultraviolada) addicionals a la desinfecció química, que, combinades amb

un ús molt mesurat de desinfectants químics com el clor o l'ozó, possibiliten l'ús de recursos hídrics contaminats per restes fecals humanes o animals. Un bon exemple en serien les aigües regenerades. Reben aquest nom les aigües residuals depurades pels tractaments convencionals sotmeses a tractaments addicionals, incloent-hi els de desinfecció esmentats a l'inici d'aquest paràgraf, que ben aplicats poden garantir-ne la seguretat per a diferents usos.

Pel que fa a l'ús d'aquestes aigües regenerades hi ha tres grans escenaris:

— El primer té en compte la utilització d'aigua regenerada com a aigua no potable, però apta per a usos diversos, com ara reg agrícola de camps de golf i de jardins, neteja urbana, usos industrials, recuperació ambiental, recàrrega indirecta d'aqüífers, contenció de la intrusió marina, etc. El Consorci de la Costa Brava, que agrupa tots els municipis de la Costa Brava a la província de Girona, té una àmplia experiència en reutilització d'aigua regenerada a diverses zones d'aquesta costa, amb una gestió, incloent-hi l'aspecte informatiu, que es pot considerar modèlica (<http://www.ccbgi.org>). Estudis aprofundits de microbiologia garanteixen una excel·lent qualitat microbiològica per als usos a què es destina l'aigua regenerada en cada cas (Costán-Longares *et al.*, 2008; Montemayor *et al.*, 2008). Aquest és l'aprofitament d'aigües regenerades més estès i té el doble avantatge que allibera aigua dels recursos tradicionals i que l'aigua usada abocada al medi ambient té una millor qualitat que si s'allibera sense depurar o amb una depuració secundària, que és l'obligada per llei.

— El segon escenari és el referent a usos potables indirectes per mescla amb aigües naturals, ja siguin superficials o subterrànies. Es tracta d'incrementar directament els recursos disponibles. De fet, això ja es fa tradicionalment de manera no programada quan es potabilitzen aigües de rius o llacs que han rebut aigües residuals més o menys depurades. Però recentment s'ha posat un interès especial a fer-ho de manera més explícita i controlada, ja sigui per recàrrega directa d'aqüífers o per abocament en aigües superficials més o menys a prop de punts de captació de l'aigua. El Consell Nacional de Recerca de les Acadèmies dels Estats Units (USNRC) va elaborar un informe que conclouia que l'aigua regenerada es pot emprar per complementar els recursos tradicionals en casos en què sigui molt necessari i després d'una avaluació complementària de la qualitat de l'aigua. Des del punt de vista microbiològic, en l'informe es recomana fer una avaluació complementària amb algun virus i algun protozou, a més dels tradicionals indicadors bacterians (USNRC, 1998). La Comissió Nacional de l'Aigua australiana va emetre un informe amb unes conclusions semblants (National Water Commission, 2009). De fet, en algunes zones de Califòrnia i alguna ciutat australiana ja s'ha utilitzat aquest recurs en cas de sequera greu. A finals de la primavera del 2008 a Barcelona, quan hi havia una situació de sequera

ra excepcional, es va considerar la possibilitat d'abocar un important volum d'aigua regenerada de la planta de depuració d'aigües residuals del Prat de Llobregat aigües amunt de la planta potabilitzadora que AGBAR gestiona a Sant Joan Despí. De fet, ja s'havia quasi finalitzat la construcció de la canonada quan s'acabà el període de sequera. Actualment, la canonada s'ha acabat i s'han fet alguns estudis encarregats per l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) per determinar els efectes de l'abocament de l'aigua regenerada sobre la qualitat de l'aigua del riu Llobregat. Des del punt de vista microbiològic es va estudiar, com aconsella el Consell Nacional de Recerca de les Acadèmies dels Estats Units, a més de tres microorganismes indicadors, un virus i un protozou. Com a microorganismes indicadors es varen estudiar *Escherichia coli*, els colífags somàtics, considerats indicadors del comportament dels virus humans (Lucena i Jofre, 2010), i espores de clostridis reductors de sulfat, considerats indicadors del comportament dels protozous (Payment i Franco, 1993). Com a patògens es varen determinar enterovirus i *Cryptosporidium*. En l'estudi es varen combinar diferents proporcions de barreja d'aigua del riu i aigua regenerada, en un lloable exercici d'enginyeria hidràulica, i un parell de condicions de desinfecció en la regeneració de l'aigua. En tots els casos estudiats, el contingut d'indicadors i patògens en l'aigua regenerada era molt inferior al contingut en l'aigua del riu; i el nombre d'indicadors i patògens també va ser inferior, si bé sense significació estadística, en les aigües del riu on ja s'havia fet la mescla en comparació de les d'abans de rebre l'aigua regenerada.

— Encara hi ha una tercera possibilitat d'ús de les aigües regenerades, consistent a potabilitzar directament aigua residual. Hi ha moltes proves pilot i sembla que en algunes petites urbanitzacions privades a Florida i Arizona es du a la pràctica, però l'únic subministrament públic del qual hi ha constància de reutilització directa és a Windhoek, Namíbia. En aquesta ciutat es fa la reutilització directa des de l'any 1968, sense que s'hagin observat efectes adversos sobre la població (Van der Merwe *et al.*, 2008). De fet, això és el que es fa en les estacions espacials.

L'escassetat d'aigua podria augmentar com a conseqüència del canvi climàtic, encara que hi ha incertesa respecte a quines zones del planeta perdran aigua precipitada en el total de l'any. En canvi, el que sembla segur és que el canvi climàtic propiciarà fenòmens extrems de sequera i, per tant, escassetat d'aigua, seguits de fortes precipitacions. Aquest sembla l'escenari més probable a Catalunya segons el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya (2005), i de ben segur que complicarà la gestió de l'aigua disponible. Caldrà ajustar el disseny dels tractaments i els procediments operatius, però també caldrà afrontar el fet que les pluges intenses mobilitzen tant els contaminants químics com els microorganismes patògens. De fet, les pluges intenses van clarament lligades a un augment del nombre de brots d'infeccions de trans-

missió fecal-oral (Jofre *et al.*, 2010). Per tant, seria bo establir un sistema d'alarma i un pla d'actuació, sobretot per als petits subministradors, que tingués en compte aquesta circumstància.

Com compensar l'efecte de l'aplicació de restriccions en els tractaments químics de desinfecció?

El 1974 es va descriure la presència de trihalometans a l'aigua potable com a subproductes de la cloració (Rook, 1974). Més endavant, també es va descriure la producció de derivats bromats com a conseqüència del tractament amb ozó. Els uns i els altres han estat associats al càncer, sobretot al càncer de bufeta de l'orina, i se n'han legislat unes concentracions límit per a l'aigua de consum. Als països desenvolupats la percepció del risc davant dels subproductes de desinfecció és molt més gran que els riscos reals, mentre que és al revés pel que fa als riscos microbiològics (Castro i Reiff, 1996). Això ha fet que s'hagi aplicat el principi de precaució i que hi hagi algunes restriccions en l'ús de desinfectants químics, sobretot del clor i derivats. En alguns països europeus ja no hi ha clor residual a l'aigua de la xarxa d'abastament. Aquest clor, a més de mitigar els efectes de possibles contaminacions a la xarxa de distribució, també servia com a indicador de desinfecció.

Aquestes restriccions en la desinfecció química han d'anar acompanyades d'altres mesures per garantir la seguretat microbiològica de l'aigua. Si no és així cal esperar problemes seriosos d'infeccions. Hi ha un cas que es donà a Amèrica Llatina a finals del segle XX, que va despertar molta polèmica per la seva importància i que es relaciona amb la relaxació respecte a la cloració de l'aigua de subministrament. Després de quasi cent anys sense còlera al continent americà, aquesta malaltia va reaparèixer al Perú l'any 1991 i es va escampar ràpidament per tot Amèrica Llatina entre el 1991 i el 1994, amb 1.339.834 afectats i 11.338 morts. Entre moltes altres causes, està comprovat que l'epidèmia es va manifestar amb més intensitat en llocs on s'havia deixat de clorar l'aigua o hi havia deficiències en la cloració de l'aigua de subministrament (Ackers *et al.*, 1998). Així, a Amèrica Central es va poder comprovar una correlació inversa molt significativa entre el nombre de casos de còlera des de juny del 1991 fins a setembre del 2004 i la compra anual de clor *per capita* que feien els països de la zona durant aquest període (Reiff, 1996). Diferents estudis varen portar alguns experts a concloure que l'ús de clor s'havia reduït a Amèrica Llatina com a conseqüència de la por als subproductes de desinfecció (Anderson, 1991). Però altres grups d'experts no creuen que el principi de precaució en l'ús del clor fos l'única causa que empitjorés la desinfecció de l'aigua d'abastament a la zona problema (Tickner i Gouveia-Vigeant, 2005).

No hi ha dubte que avui tenim probabilitats de desinfectar per processos físics com per exemple la microfiltració, la ultrafiltració i l'osmosi inversa per membranes o la desinfecció per radiació ultraviolada, que no generen subproductes. Però aquests solen ser processos menys robusts que la cloració i, per tant, hi ha més probabilitats que es produeixin fallades. Així, el bon funcionament de les làmpades ultraviolades depèn de la cura amb què s'eliminen les pel·lícules que es formen a la seva superfície, i d'altra banda, hi ha el fet que aquestes làmpades envelleixen i cal renovar-les, la qual cosa és cara i, per tant, no sempre es fa a temps. Així mateix, el bon funcionament de les membranes depèn del fet que mantinguin la integritat, i quan la perden com a conseqüència de l'ús, cal canviar-les, la qual cosa també és cara i no sempre es fa quan toca. En tots dos casos, els problemes de desinfecció es manifesten abans que es detectin canvis en la qualitat física i química de l'aigua.

Al meu entendre aquesta circumstància requereix disposar de procediments de verificació de qualitat microbiològica millors i més ràpids que els actuals.

Millora de les normes legals

Les normes reguladores de la qualitat microbiològica actuals, basades sobretot en un control de qualitat del producte final, han demostrat que són molt útils, atenent als resultats sobre la incidència de les malalties de transmissió fecal-oral descrits en seccions anteriors. Tenen, però, alguns aspectes millorables, per diferents motius. El primer és que el control que s'efectua amb bacteris indicadors, ja siguin coliformes o *Escherichia coli*, i alguns paràmetres fisicoquímics com la terbolesa no sempre garanteixen la no presència de patògens, sobretot de patògens no bacterians, com oocists de protozous i alguns virus (Bosch *et al.*, 1991; Mac Kenzie *et al.*, 1994; Payment, 2004). Si a aquest fet hi sumem la tendència creixent a utilitzar mètodes de desinfecció diferents del clor, almenys actualment menys robusts que la cloració, cal pensar en la utilització d'altres procediments de control de la qualitat del producte final complementaris als indicadors bacterians. El segon aspecte millorable és que els resultats de les anàlisis microbiològiques actuals s'obtenen quan l'aigua en qüestió ja ha estat en contacte amb els usuaris. Així, l'aigua d'abastament ja ha estat distribuïda, i a l'aigua de bany ja s'hi han banyat. Un tercer aspecte és que els criteris de qualitat microbiològica en les regulacions actuals han estat fixats a partir del bon criteri dels experts, mentre que, actualment, es disposa de models matemàtics que ens permeten fer una avaluació quantitativa del risc microbiològic (Haas *et al.*, 1993). Aquesta avaluació ha de permetre establir uns criteris de qualitat més acurats. Òbviament, aquests models són millorables tant pel que fa al perfeccionament del model matemàtic com a la millora de la informació bàsica emprada sobre els diversos patògens i indicadors

(dades epidemiològiques, dosis infeccioses, presència i nivells a les aigües residuals, persistència en el medi, resistència als tractaments de desinfecció, relacions numèriques amb els indicadors, etc.).

Aquestes limitacions de la legislació actual han fet que entre els anys 1995 i 2000 es comencés a pensar a fer una legislació més de tipus preventiu. Aquesta nova manera d'entendre la problemàtica ha donat lloc a diferents iniciatives. En primer lloc, al Long Term 2 Enhanced Surface Water Treatment Rule als Estats Units, finalment aprovat el 2006 per l'Agència de Protecció del Medi Ambient dels Estats Units (USEPA) (USEPA, 2006), i poc després a les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut el 2004 sobre els plans de seguretat de l'aigua (Bartram *et al.*, 2009). En aquestes recomanacions s'ha inspirat la futura norma sobre l'aigua de subministrament de la Unió Europea, actualment en tramitació. Aquests plans de seguretat de l'aigua estan basats en l'aplicació a la gestió de l'aigua d'abastament de l'anàlisi del risc i els punts de control crític. El sistema consisteix a identificar els perills, a valorar l'exposició i a avaluar quantitativament els riscos tant microbiològics com químics i establir les mesures necessàries per evitar-los. Aquestes mesures tenen en compte també la qualitat del producte final, és a dir, l'aigua.

Aquest sistema, que s'ha d'establir per a cada potabilitzadora i/o xarxa de distribució, ha d'identificar tots els escenaris en què es pugui produir la contaminació i ha de disposar de barreres efectives per eliminar-ne o mitigar-ne els riscos. Al meu entendre, aquesta aproximació és molt millor que l'anterior, però des del punt de vista microbiològic encara falta definir millor alguns procediments de verificació del bon funcionament dels plans de seguretat. Si fos possible, aquests procediments de verificació haurien de donar resultats en temps real, i no com els actuals, que no es tenen fins a l'endemà.

Pel que fa referència a les aigües per a altres usos es va més endarrerit, però cal pensar que també s'aniran introduint canvis en aquest sentit. Per exemple, pel que fa a la qualitat de l'aigua de bany, la tan preuada bandera blava es basa en les dades de qualitat segons la legislació vigent, però de l'any anterior. Cal assenyalar que la bandera blava no la concedeixen ni els estats ni la Unió Europea, sinó la Fundació Europea d'Educació Ambiental, patrocinada, això sí, per la Unió Europea. Aquesta iniciativa ha estat un gran encert, en la mesura que ha promogut una millora substancial de la gran majoria de zones de bany a Europa. Però una zona de bany que habitualment està perfecta pot empitjorar temporalment per raons diverses, com avaries a les depuradores d'aigües residuals, trencaments de col·lectors i pluges intenses. Per exemple, quan plou fort a finals d'estiu, a les platges de l'àrea metropolitana de Barcelona que compleixen perfectament amb la normativa legal vigent es produeix un augment de cent vegades el nombre de bacteris indicadors de contaminació fecal habituals a la zona, que dura dos o tres dies, durant els quals

l'aigua no compleix els requisits exigits per la normativa vigent (Vidal i Lucena, 1997). En aquest context, l'any 1997, hi va haver una reunió d'experts a Sitges organitzada per la Comissió Europea per analitzar la possibilitat de fer estimacions *a priori* de la qualitat de les aigües de bany fonamentades en models experts generats a partir del coneixement d'una àrea concreta de bany (Maier *et al.*, 1997). Les conclusions de la reunió varen ser que era possible, però de moment no se n'ha fet gaire cas. Però ara que ja s'ha introduït el concepte preventiu a la normativa legal d'aigües d'abastament, estic segur que és qüestió de temps que s'adopti un model de gestió basat en la previsió.

Globalització i patògens emergents

Des de fa uns vint-i-cinc o trenta anys s'observa amb gran preocupació l'emergència d'un gran nombre de malalties infeccioses, alhora que també s'observa la reemergència d'algunes que es pensava que estaven controlades i es pren major consciència del potencial esdeveniment d'infeccions emergents introduïdes de manera deliberada (Morens *et al.*, 2004).

Les malalties de transmissió fecal-oral també estan immerses en aquesta dinàmica (Nwachuku i Gerba, 2004; Blanch i Jofre, 2004). En aquest sentit, si bé alguns patògens ja fa més de vint anys que es coneixen (se sol parlar de patògens contaminants emergents a l'aigua com norovirus i sapovirus, *Campylobacter*, *Escherichia coli* O157:H7 i *Cryptosporidium*), n'hi ha d'altres, com els microsporidis (Cotte *et al.*, 1999), *Cyclospora* (Rabold *et al.*, 1994) i l'enterovirus 71 (McMinn, 2006), que són alguns dels patògens emergents lligats a la transmissió per aigua més recentment descrits. En la taula 3 hi ha un llistat d'alguns dels patògens que es transmeten per aigua i que reben o han rebut recentment la consideració de patògens emergents.

TAULA 3. *Patògens emergents de transmissió fecal-oral*

<i>Patogen</i>	<i>Malaltia causada</i>
Virus Norovirus i sapovirus Virus de l'hepatitis E Enterovirus 71	Gastroenteritis Hepatitis Diferents problemes neurològics
Bacteris <i>Escherichia coli</i> O157:H7 <i>Helicobacter pylori</i> <i>Campylobacter jejuni</i> <i>Vibrio cholerae</i> O139	Colitis hemorràgica i síndrome hemoliticourèmica Úlceres gàstriques Gastroenteritis Còlera
Protozous <i>Cryptosporidium</i> <i>Cyclospora</i> Microsporidis	Diarrea Diarrea Diarrea

Els motius d'aquestes emergències i reemergències són molts i variats. En el cas de les malalties de transmissió fecal-oral, la globalització del comerç d'aliments, el turisme, els fenòmens migratoris, els canvis de demografia, l'increment del nombre d'individus immunodeficients i els canvis en els tractaments de desinfecció en serien les causes principals.

Aquesta amenaça planteja dos reptes per arribar a controlar-la. En primer lloc, establir un sistema o una xarxa de detecció de l'aparició i expansió d'emergents potencialment perillosos, que en el cas dels de transmissió fecal-oral és molt més lenta que no pas la dels que afecten les vies respiratòries, la qual cosa fa que els patògens de transmissió fecal-oral siguin detectats com a emergents molt més lentament que els altres. Afortunadament, les eines d'anàlisi genòmica disponibles faciliten molt aquesta tasca. D'altra banda, caldrà comprendre l'acció dels desinfectants i la resistència als diferents tractaments dels patògens emergents, per tal d'establir quins es pot esperar que constitueixin un risc i, per tant, prendre les mesures oportunes per evitar-ne l'expansió.

6. Epíleg

És un fet ben cert que en els països més desenvolupats les malalties de transmissió fecal-oral, i per tant lligades a l'aigua, han passat a ser un problema sanitari menor. També ho és que s'han fet grans avenços científics i tecnològics que han permès arribar a aquesta situació. Però també ho és que perquè no es facin passes endarrere cal seguir atent i aprofundint en el coneixement de diverses qüestions relacionades amb el tema. En el decurs dels apartats anteriors han aparegut de manera repetida alguns requeriments de coneixements, encara no totalment disponibles, necessaris per poder garantir la seguretat microbiològica de l'aigua en el futur. Així, s'ha parlat d'identificació dels perills microbiològics i del seu origen, de l'avaluació dels riscos lligats a aquests perills, de com minimitzar-los i de verificacions de la qualitat microbiològica de l'aigua diferents de les actuals i, si és possible, amb resultats en temps real. Per donar una resposta adient a aquestes qüestions cal encara aprofundir en alguns aspectes bàsics o preaplicats de la microbiologia d'aigües relacionada amb la salut. En moltes de les necessitats de coneixement i tecnològiques esmentades s'estan fent avenços importants, en gran part dels quals la comunitat científica catalana està fent aportacions substancials.

Alguns exemples dels requeriments que cal anar resolent són: *a)* establir uns bons procediments per detectar l'origen de la contaminació fecal, ja que els indicadors emprats actualment encara no distingeixen de quin animal prové la contaminació fecal; *b)* conèixer millor com els patògens, sobretot els emergents, responen als tractaments de l'aigua; *c)* obtenir dades epidemiològiques més exactes de molts patògens per fer unes millors deter-

minacions quantitatives del risc microbiològic; d) establir uns procediments, si pot ser sostenibles, que, ja sigui utilitzant les potents eines que ens ofereix la genòmica i les tecnologies associades, ja sigui emprant nous indicadors, com per exemple bacteriòfags de bacteris entèrics, ens permetin fer determinacions en temps real.

Malgrat els importants desafiaments plantejats, els coneixements i les tecnologies disponibles han de ser suficients per assolir-los, sempre que la societat del segle XXI sigui capaç de fer el diagnòstic apropiat de les causes i potencials solucions als problemes que es van presentant.

7. Bibliografia

- ACKERS, M.-L.; QUICK, R. E.; DRASBEK, C. J.; HUTWAGNER, B. L.; TAUXE, R. V. «Are there national risk factors for epidemic cholera? The correlation between socioeconomic and demographic indices and cholera incidence in Latin America». *International Journal of Epidemiology*, vol. 27 (1998), p. 330-334.
- ADAK, G. K.; LONG, S. M.; O'BRIEN, S. J. «Trends in indigenous foodborne disease and deaths, England and Wales: 1992 to 2000». *Gut*, vol. 51 (2002), p. 832-841.
- ANDERSON, C. «Cholera epidemic traced to risk miscalculation». *Nature*, vol. 354 (1991), p. 255.
- BARTRAM, J.; CORRALES, L.; DAVISON, A.; DEERE, D.; DRURY, D.; GORDON, B.; HOWARD, G.; RINEHOLD, A.; STEVENS, M. *Water safety plan manual: Step-by-step risk management for drinking-water suppliers*. Ginebra: World Health Organization, 2009.
- BLANCH, A. R.; JOFRE, J. «Emerging pathogens in wastewaters». A: BARCELÓ, D. (ed.). *The handbook of environmental chemistry*. Vol. 5. Part I. Berlín: Springer, 2004, p. 141-163.
- BOSCH, A.; LUCENA, F.; DíEZ, J. M.; GAJARDO, R.; BLASI, M.; JOFRE, J. «Waterborne viruses associated with hepatitis outbreak». *Journal of the American Water Works Association*, vol. 83 (1991), p. 80-83.
- CALBET, J. M. «L'epidèmia tífica de 1914 a Barcelona». *Gimbernat: Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència*, vol. 31 (1999), p. 237-252.
- CASTRO, R.; REIFF, F. M. «Summary, conclusions, and recommendations of the Symposium on Water Quality in Latin America and the Caribbean. Balancing the microbial and chemical risks in drinking water disinfection». A: CRAUN, G. F. (ed.). *Water quality in Latin America: Balancing the microbial and chemical risks in drinking water disinfection*. Washington, DC: International Life Sciences Institute Press, 1996, p. 13-19.
- COLFORD JR., J. M.; ROY, S. L.; BEACH, M. J.; HIGHTOWER, A.; SHAWN, S. E.; WADE, T. J. «A review of household drinking water intervention trials and an approach to the estima-

- tion of endemic waterborne gastroenteritis in the United States». *Journal of Water and Health*, vol. 4 (2006), p. 71-89.
- CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. *Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya. Resum executiu* [en línia]. Ed. a cura de J. E. Llebot, A. Queralt i J. Rodó. Barcelona, 2005. <<http://www.cat-sostenible.org>>.
- COOK, G. C. «Influence of diarrhoeal disease on military and naval campaigns». *Journal of the Royal Society of Medicine*, vol. 94 (2001), p. 95-97.
- COSTÁN-LONGARES, A.; MONTEMAYOR, M.; PAYÁN, A.; MÉNDEZ, J.; JOFRE, J.; MUERIEGO, R.; LUCENA, F. «Microbial indicators and pathogens: removal, relationships and predictive capabilities in water reclamation facilities». *Water Research*, vol. 42 (2008), p. 4439-4448.
- COTTE, L.; RABODONIRINA, M.; CHAPUIS, F.; BAILLY, F.; BISSUEL, F.; RAYNAL, C.; GELAS, P.; PERSAT, F.; PIENS, M. A.; TREPO, C. «Waterborne outbreak of intestinal microsporidiosis in persons with and without human immunodeficiency virus infection: a case-control study». *Journal of Infectious Diseases*, vol. 180 (1999), p. 2003-2008.
- CRAUN, M. F.; CRAUN, G. F.; CALDERÓN, R. L.; BEACH, M. J. «Waterborne outbreaks reported in the United States». *Journal of Water and Health*, vol. 4 (2006), p. 19-31.
- CRUMP, J. A.; LUBY, S. P.; MINTZ, E. D. «The global burden of typhoid fever». *Bulletin of the World Health Organization*, vol. 82 (2004), p. 346-353.
- CURTIS, V.; CAIRCROSS, S. «Effect of washing hands with soap on diarrhoea risk in the community: a systematic review». *The Lancet Infectious Diseases*, vol. 3 (2003), p. 275-281.
- CUTLER, D.; MILLER, G. «The role of public health improvements in health advances: the twentieth-century United States». *Demography*, vol. 42 (2005), p. 1-22.
- FEWTRELL, L.; KAUFMAN, R. B.; KAY, D.; ENANORIA, W.; HALLER, L.; COLFORD Jr., J. M. «Water, sanitation, and hygiene interventions to reduce diarrhoea in less developed countries: a systematic review and meta-analysis». *The Lancet Infectious Diseases*, vol. 5 (2005), p. 42-52.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. «Anàlisi dels microorganismes declarats al sistema de notificació microbiològica (Catalunya, 2006)». *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* [en línia], vol. XXVIII (2007a), p. 141-144. <<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2263/bec102007.pdf>>.
- «Brots epidèmics declarats a Catalunya l'any 2006». *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* [en línia], vol. XXVIII (2007b), p. 153-167. <<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2263/bec102007.pdf>>.
- «Resum de les malalties de declaració obligatòria a Catalunya durant l'any 2006».

- Butlletí Epidemiològic de Catalunya* [en línia], vol. xxviii (2007c), p. 181-189. <<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2263/bec102007.pdf>>.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. «Anàlisi de la mortalitat a Catalunya, 2006». *Butlletí Epidemiològic de Catalunya* [en línia], vol. xxix (2008), p. 1-10. <<http://www.gencat.cat/salut/depsalut/html/ca/dir2263/bec102007.pdf>>.
- GOMA EPIDEMIOLOGY GROUP. «Public health impact of Rwandan refugee crisis: what happened in Goma, Zaire, in July, 1994?». *The Lancet*, vol. 345 (1995), p. 339-344.
- HAAS, C. N.; ROSE, J. B.; GERBA, C.; REGLI, S. «Risk assessment of virus in drinking water». *Risk Analysis*, vol. 13 (1993), p. 545-552.
- HERVÁS, C.; CAHISA, M. «La epidemia de cólera de 1885 en Cornudella (Priorat) según el testimonio del médico Joaquín Ferrandis Piñol». *Gimbernat: Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència*, vol. 19 (1993), p. 137-142.
- HUTTON, G.; BARTRAM, J. «Global costs of attaining the Millenium Development Goal for water supply and sanitation». *Bulletin of the World Health Organization*, vol. 86 (2008), p. 13-19.
- JOFRE, J.; BLANCH, A; LUCENA, F. «Water-borne infectious disease outbreaks associated with water scarcity and rainfall events». A: SABATER, S.; BARCELÓ, D. (ed.). *The handbook of environmental chemistry. Vol. 8: Water scarcity in the Mediterranean*. Berlín: Springer, 2010, p. 141-163.
- JONCOUR, M.-C. «Las cuatro epidemias de cólera observadas en Barcelona durante el siglo XIX, y las consecuencias que tuvieron sobre las relaciones portuarias Barcelona-Marsella». *Anales de Medicina y Cirugía*, vol. LV (1975), p. 297-308.
- LUCENA, F.; JOFRE, J. «Potential use of bacteriophages as indicators of water quality and wastewater treatment processes». A: SABOUR, P. M.; GRIFFITHS, M. W. (ed.). *Bacteriophages in the control of food- and waterborne pathogens*. Washington, DC: ASM Press, 2010, p. 103-118.
- MAC KENZIE, W. R.; HOXIE, N. J.; PROCTOR, M. E.; GRADUS, M. S.; BLAIR, K. A.; PETERSON, D. E.; KAZMIERCZAK, J. J.; ADDISS, D. G.; FOX, K. R.; ROSE, J. B.; DAVIS, J. P. «A massive outbreak in Milwaukee of *Cryptosporidium* infection transmitted through the public water supply». *The New England Journal of Medicine*, vol. 331 (1994), p. 161-167.
- MAIER, E. A.; LIGHTFOOT, N. F.; RAMAEKERS, D. A. «Conclusions». A: MAIER, E. A.; LIGHTFOOT, N. F.; RAMAEKERS, D. A. (ed.). *Technical feasibility of an a priori measurement approach for managing bathing water quality*. Report EUR 17801 EN. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 1997.
- MARA, D. D.; FEACHEM, R. G. A. «Water- and excreta-related diseases: unitary environmental classification». *Journal of Environmental Engineering*, vol. 125 (1999), p. 334-339.

- McMINN, P. C. «An overview of the evolution of enterovirus 71 and its clinical and public health significance». *FEMS Microbiology Reviews*, vol. 26 (2006), p. 91-107.
- MEAD, P. S.; SLUTSKER, L.; DIETZ, V.; McCAIG, L.-F.; BRESEE, J. S.; SHAPIRO, C.; GRIFFIN, P. M.; TAUXE, R. V. «Food-related illness and death in the United States». *Emerging Infectious Diseases*, vol. 5 (1999), p. 607-625.
- MINTZ, E.; BARTRAM, J.; LOCHERY, P.; WEGELIN, M. «Not just a drop in the bucket: expanding access to point-of-use water treatment systems». *American Journal of Public Health*, vol. 91 (2001), p. 1565-1570.
- MOLL, I. «Epidemiologia des de l'edat mitjana fins a l'actualitat». *Gimbernat: Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència*, vol. 37 (2002), p. 21-54.
- MONTEMAYOR, M.; COSTÁN-LONGARES, A.; LUCENA, F.; JOFRE, J.; MUÑOZ, J.; DALMAU, E.; MUJERIEGO, R.; SALA, L. «The combined performance of UV light and chlorine during reclaimed water disinfection». *Water Science and Technology*, vol. 57 (2008), p. 935-940.
- MORENS, D. M.; FOLKERS, G. K.; FAUCL, A. S. «The challenge of emerging and re-emerging infectious diseases». *Nature*, vol. 430 (2004), p. 242-249.
- MURRAY, C. J. L.; LÓPEZ, A. D. «Evidence-based health policy: lessons from the Global Burden of Disease Study». *Science*, vol. 274 (1996), p. 740-743.
- NAIDOO, A. «Cholera: a continuous epidemic in Africa». *The Journal of the Royal Society for the Promotion of Health*, vol. 122 (2002), p. 89-94.
- NATIONAL WATER COMMISSION. *Using recycled water for drinking: National Water Commission position* [en línia]. Canberra: Australian Government, 2009. <http://www.nwc.gov.au/resources/documents/2_Using_recycled_water_for_drinking_-_PS1.pdf>.
- ŃWACHCUKU, N.; GERBA, C. P. «Emerging waterborne pathogens: can we kill them all?». *Current Opinion in Biotechnology*, vol. 15 (2004), p. 175-180.
- PAHO. *Health conditions in the Americas*. Washington, DC: PAHO Publications Center, 1994, p. 167-174.
- PAYMENT, P. «Diseases associated with drinking water supplies that meet treatment and indicator specifications». A: GRABOW, W. O. K. (ed.). *Water and public health. Encyclopedia of life support systems* [EOLSS] [en línia]. Oxford: EOLSS Publishers, 2004. <<http://www.eolss.net>>.
- PAYMENT, P.; FRANCO, E. «*Clostridium perfringens* and somatic coliphages as indicators of the efficiency of drinking water treatment for viruses and protozoan cysts». *Applied and Environmental Microbiology*, vol. 59 (1993), p. 2418-2424.
- RABOLD, J. G.; HOGE, C. W.; SHLIM, D. R.; KEFFORD, C.; RAJAH, R.; ECHEVERRÍA, P. «*Cyclospora* outbreak associated with chlorinated drinking water». *The Lancet*, vol. 344 (1994), p. 1360-1361.

- RÄSÄNEN, S.; LAPPALAINEN, S.; KAIKKONEN, S.; HÄMÄLÄINEN, M.; SALMINEN, M.; VESIKARI, T. «Mixed viral infections causing acute gastroenteritis in children in a waterborne outbreak». *Epidemiology and Infection*, vol. 138 (2010), p. 1227-1234.
- REIFF, F. M. «The status of drinking water disinfection in Latin America and the Caribbean». A: CRAUN, G. F. (ed.). *Water quality in Latin America: Balancing the microbial and chemical risks in drinking water disinfection*. Washington, DC: International Life Sciences Institute Press, 1996, p. 91-105.
- ROBLES, E.; GARCÍA, F.; BERNABEU, J. «La transición sanitaria en España desde 1900 a 1990». *Revista Española de Salud Pública*, vol. 70 (1996), p. 221-223.
- ROOK, J. J. «Formation of haloforms during chlorination of natural waters». *Society of Water Treatments Examination Journal*, vol. 23 (1974), p. 234-247.
- ROY, S. L.; SCALLAN, E.; BEACH, M. J. «The rate of acute gastrointestinal illness in developed countries». *Journal of Water and Health*, vol. 4 (2006), p. 31-71.
- SOBSEY, M. D.; STAUBER, C. E.; CASANOVA, L. M.; BROWN, J. M.; ELLIOT, M. A. «Point of use household drinking water filtration: a practical, effective solution for providing sustained access to safe drinking water in the developing world». *Environmental Science and Technology*, vol. 42 (2008), p. 4261-4267.
- TICKNER, J.; GOUVEIA-VIGEANT, T. «The 1991 cholera epidemic in Peru: not a case of precaution gone awry». *Risk Analysis*, vol. 25 (2005), p. 495-502.
- USEPA. «National Primary Drinking Water Regulations: Long Term 2 Enhanced Surface Water Treatment Rule; 40 CFR Parts 9, 141, and 142». *Federal Register* [en línia], vol. 71 (2006), p. 654-702. <<http://www.epa.gov/fedrgstr/EPA-WATER/2006/January/Day-5/w04a.pdf>>.
- USNRC. *Issues in potable reuse: The viability of augmenting drinking water supplies with reclaimed water*. Washington, DC: National Research Council: National Academy Press, 1998.
- VAILLANT, V.; DE VALK, H.; BARON, E.; ANCELLE, T.; COLIN, P.; DELMAS, M.-C.; DUFOUR, B.; POUILLOT, R.; LE STRAT, Y.; WEINBRECK, P.; JOUGLA, E.; DESENCLOS, J. C. «Foodborne infections in France». *Foodborne Pathogens and Disease*, vol. 2 (2005), p. 221-232.
- VAN DER MERWE, B.; DU PISANI, P.; MENGE, J.; KÖNIC, E. «Water reuse in Windhoek, Namibia: 40 years and still the only case of direct water reuse for human consumption». A: *Water reuse*. Londres: IWA Publishing, 2008, p. 434-455.
- VIDAL, J. R.; LUCENA, F. «Effect of the rains on microbiological quality of bathing waters in Mediterranean areas». A: MAIER, E. A.; LIGHTFOOT, N. F.; RAMAEKERS, D. A. (ed.). *Technical feasibility of an a priori measurement approach for managing bathing water quality*. Report EUR 17801 EN. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 1997, p. 62-65.

- WHO. *Evaluation of the H₂S method for the detection of fecal contamination of drinking-water* [en línia]. Ginebra: World Health Organization, 2002. <http://www.who.int/water_sanitation_health/dwq/WSH02.08.pdf>.
- «Cholera 2005». *Weekly Epidemiological Record* [en línia], vol. 81 (2006a), p. 297-308. <<http://www.who.int/wer>>.
- *WHO guidelines for the safe use of wastewater, excreta and greywater* [en línia]. Vol. 1: *Policy and regulatory aspects*. Ginebra: World Health Organization, 2006b. <http://whqlibdoc.who.int/publications/2006/9241546824_eng.pdf>.
- *The global burden of disease. 2004 update* [en línia]. Ginebra: World Health Organization, 2008. <http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/en/>.

Convenis de col·laboració

Durant el curs 2010-2011, l'Institut d'Estudis Catalans ha establert els convenis de col·laboració següents:

- El 27 de setembre de 2010, amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya, per a la publicació del llibre *Història de la Generalitat de Catalunya. Dels orígens medievals a l'actualitat. 650 anys*.
- El 14 d'octubre de 2010, amb l'Ajuntament de Tossa de Mar i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, per a la publicació del llibre *Felix Turissa. La villa romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)*.
- El 18 d'octubre de 2010, amb la Universitat d'Alacant, per a la col·laboració en el projecte de constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català antic.
- El 25 d'octubre de 2010, per mitjà de la Xarxa CRUSCAT, amb l'Observatori de la Llengua Catalana, per a l'elaboració de l'*Informe sobre la Situació de la Llengua Catalana (2010)*.
- El 28 d'octubre de 2010, amb la Universitat de Barcelona, per a la col·laboració en el projecte *Flora i cartografia de les plantes i la vegetació*.
- El 2 de novembre de 2010, amb la Fundació Tot Raval, per a la col·laboració en el projecte Xarxa de Lectura del Raval.
- El 9 de novembre de 2010, amb els departaments de Política Territorial i Obres Públiques, Governació i Administracions Públiques, Medi Ambient i Habitatge, i Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona, per a l'edició de l'*Anuari territorial de Catalunya 2010*.
- El 10 de novembre de 2010, amb els legítims propietaris del Fons Ramon d'Alòs-Moner i Dou, per a la seva donació a l'IEC.
- L'11 de novembre de 2010, amb la Fundació Universitària Balmes - Universitat de Vic, un conveni de coedició de la VIII Jornada de la SCATERM «Aspectes de terminologia, neologia i traducció».
- El 14 de novembre de 2010, amb la Xarxa Vives d'Universitats, la Fundació Universitat Catalana d'Estiu i el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, un acord de col·laboració per a l'organització dels cursos d'estiu.
- El 16 de novembre de 2010, amb l'Institut Europeu de la Mediterrània, per a la

celebració del seminari internacional «Ciutats mediterrànies: civilització i desenvolupament».

- El 22 de novembre de 2010, amb la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana, per a l'organització de la III Jornada sobre el Mercat Cultural Català.

- El 24 de novembre de 2010, amb el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona, per a la col·laboració en el projecte Servei d'Arxius de Ciència.

- El 26 de novembre de 2010, amb la Universitat de Girona, per a l'edició de l'obra *Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis conservats en biblioteques públiques. Volum I*.

- El 29 de novembre de 2010, amb l'Abadia de Montserrat, una addenda al conveni de col·laboració de 31 de gener de 2005 per a la cessió de les fitxes del Refranyer Aguiló.

- El 30 de novembre de 2010, amb el diari *Ara*, per a la distribució del calendari de l'Any Internacional de la Química 2011.

- El 9 de desembre de 2010, amb l'Ajuntament de Girona, per a l'edició del llibre

Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis conservats en biblioteques públiques. Volum I.

- El 13 de desembre de 2010, amb la Societat Andorrana de Ciències, per a la publicació del llibre *Recull de conferències 2009. 200 anys del naixement de Darwin i 150 anys de l'Origen de les espècies' / 4ts debats de recerca. La llengua catalana i Andorra*.

- El 17 de desembre de 2010, amb la Universitat Pompeu Fabra, per al suport a les activitats de l'Observatori de Neologia.

- El 17 de desembre de 2010, amb la Universitat Pompeu Fabra, per al projecte *NEOXOC: desenvolupament d'una xarxa d'observatoris de neologia de les varietats geolèctals del català*.

- El 21 de desembre de 2010, amb el Departament d'Educació i l'Institut d'Estudis Catalans, per al desenvolupament d'accions de suport a la innovació i la recerca educativa de la filosofia a l'ensenyament secundari.

- El 21 de desembre de 2010, amb l'Institut Ramon Llull, per a la traducció a l'anglès dels números 1 i 2 de la *Revista d'Història de la Filosofia Catalana*.

- El 28 de gener de 2011, amb la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de

les Matemàtiques a Catalunya, per a la coedició de la revista *Nou Biaix*.

- El 1 de febrer de 2011, amb la Fundació Caixa Catalunya, Tarragona i Manresa, per a la celebració de la prova Cangur.
- El 10 de febrer de 2011, amb l'Institut Ramon Llull, per a la difusió de publicacions i de la programació d'actes de l'IEC.
- El 28 de febrer de 2011, amb la Fundació Privada Audiències de la Comunicació i la Cultura, per a la cessió de dades relatives a l'ús de la llengua catalana.
- El 14 de març de 2011, amb l'Obra Social de Catalunya Caixa, per a establir les condicions del patrocini de la tretzena edició del Premi Catalunya d'Economia.
- El 21 de març de 2011, amb l'Institut Geològic de Catalunya, una addenda al conveni de 30 de juliol de 2009 per a la publicació de la monografia tècnica *Els sòls de Catalunya. Conca Dellà (Pallars Jussà)*.
- El 24 de març de 2011, amb Publicacions de la Universitat de València, per a

la coedició de la traducció al català de l'obra *Defending science within reason*.

- El 31 de març de 2011, amb l'Agència Estatal del Consell Superior d'Investigacions Científiques i la Universitat de Barcelona, per a l'elaboració del projecte *Elaboración y edición de los materiales del 'Atlas lingüístico de la Península Ibérica' (ALPI)*.
- El 6 d'abril de 2011, amb Leonard Muntaner Editor, SL, per a la coedició del llibre *Escrits berlinesos sobre religió*, de Hegel.
- El 24 de maig de 2011, amb la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, un conveni instrumental de subvenció per a continuar el projecte d'elaboració de l'*Atlas lingüístic del domini català*, durant els anys 2009 i 2010.
- El 14 de juny de 2011, amb l'Institut de Cultura de Barcelona, per a la coedició del llibre *Biodiversitat invisible*.
- El 29 de juny de 2011, amb la Fundació Universitat Catalana d'Estiu, un conveni marc de col·laboració.

Representació en institucions

Institucions d'àmbit català

Biblioteca de Catalunya *Consell Rector*
Vicepresident segon
President de l'IEC (representant nat)

Casa-Museu Prat de la Riba *Vocal*
Albert Balcells i González

**Centre de Recerca Ecològica
i Aplicacions Forestals (CREAF)** *Patronat*
President de l'IEC
(delega al president de la Secció
de Ciències Biològiques)
Joandomènec Ros i Aragonès

**Consell Assessor
de les Comunitats Catalanes de l'Exterior
del Departament de Governació
i Relacions Institucionals
de la Generalitat de Catalunya** Mariàngela Vilallonga i Vives

Consell Escolar de Catalunya Mariàngela Vilallonga i Vives

Consell Interuniversitari de Catalunya *Conferència General*
President de l'IEC (representant nat)

**Consell Nacional d'Arxius
de la Generalitat de Catalunya** *Vocal*
Eva Serra i Puig

**Consell Social de la Llengua Catalana
de la Generalitat de Catalunya** *Vicepresidència*
President de l'IEC (representant nat)

**Consorci Centre de Recerca Matemàtica
(CRM)** President de l'IEC (membre nat)

Consorti del Centre de Terminologia (TERMCAT)	President de l'IEC (representant nat) President de la SF (representant nat)
--	--

Consorti Institut Ramon Llull	<i>Consell de Direcció</i> Salvador Giner de San Julián
--------------------------------------	--

Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR)	<i>Vicepresidència</i> Àngel Messeguer i Peypoch
---	---

Junta de Museus de Catalunya	<i>Ple</i> <i>Vocal</i> Josep Guitart i Duran
-------------------------------------	---

Parc Natural de l'Alt Pirineu	Josep M. Ninot i Sugrañes
--------------------------------------	---------------------------

Institucions d'àmbit estatal

Biblioteca Nacional (Madrid)	<i>Reial Patronat</i> President de l'IEC (representant nat)
-------------------------------------	--

Comité Español de Ciencias Históricas	Antoni Riera i Melis
--	----------------------

Museo Arqueológico de Madrid	<i>Reial Patronat</i> Marc Mayer i Olivé
-------------------------------------	---

Institucions d'àmbit internacional

Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de París IV (París-Sorbona)	President de l'IEC (representant nat)
--	---------------------------------------

Institut Franco-Català Transfronterer	President de l'IEC (representant nat)
--	---------------------------------------

Unió Acadèmica Internacional*Delegats*

Josep Guitart i Duran (titular)

Antoni Riera i Melis (adjunt)

*Patronats***Castell de Cardona**

Jaume Sobrequès i Callicó

Fundació Carles Salvador

Ramon Sistac i Vicén

Vicent Pitarch i Almela

Salvador Alegret i Sanromà

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

President de l'IEC

Secretari general de l'IEC

President de la Secció de Ciències
i TecnologiaPresident de la Societat Catalana
de Matemàtiques
(representants nats)**Fundació Mercè Rodoreda***Membres nats*

Membres del Consell Permanent

Membres electius

Joaquim Molas i Batllori

Carles Miralles i Solà

Joaquim Mallafrè i Gavalrà

Fundació Pau Casals

President de l'IEC (membre nat)

**Fundació Pere Coromines
d'Estudis Filosòfics, Històrics,
Literaris i d'Investigació Lingüística**

President de l'IEC (membre nat)

Fundació Privada Femarec

President de l'IEC (membre nat)

Fundació puntCAT	<i>Vocal</i> Salvador Alegret i Sanromà
Fundació Tot Raval	Ramon Corbella i Bosch
Fundació Universitat Catalana d'Estiu	President de l'IEC (representant nat)
Fundación Germán Sánchez Ruipérez	<i>Patronat Institucional i d'Honor</i> Secretari general de l'IEC
Institut Ramon Muntaner	Salvador Alegret i Sanromà
Monestir de Poblet	President de l'IEC (representant nat)
Monestir de Sant Cugat del Vallès	Antoni Pladevall i Font
Monestir de Santes Creus	Josep Guitart i Duran
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Carles Cortés i Moragrega Joandomènec Ros i Aragonès (suplent)
Villa Romana dels Ametllers de Tossa	Narcís Soler i Masferrer

Caixes d'estalvis

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona	<i>Consell General</i> Mariàngela Vilallonga i Vives
---	---

Intervencions institucionals

Visitants il·lustres

Durant el curs 2010-2011, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els visitants il·lustres següents:

- Tobias Ekholm, president de la Swedish Mathematical Society. 16 de setembre de 2010.
- Tilman Seebass, president de la Societat Internacional de Musicologia. 4 d'octubre de 2010.
- Nicoletta Guidobaldi, presidenta de l'Study Group on Musical Iconography. 4 d'octubre de 2010.
- Petteri Pietikäinen, director de programes de l'Acadèmia Finlandesa. 8 d'octubre de 2010.
- Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya. 28 d'octubre de 2010.
- Elio De Anna, conseller de Cultura, Esport, Relacions Internacionals i amb la UE de la regió autònoma del Friül - Venècia Júlia. 4 de novembre de 2010.
- Claudio Violino, conseller per als Recursos Rurals, Agroalimentaris i Forestals de la regió autònoma del Friül - Venècia Júlia. 4 de novembre de 2010.
- Giovanni Da Pozzo, president de la Cambra de Comerç d'Udine. 4 de novembre de 2010.
- Pietro Fontanini, president de la província d'Udine. 4 de novembre de 2010.
- Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya. 4 de novembre de 2010.
- Francesc X. Boya, síndic del Conselh Generau d'Aran. 9 de novembre de 2010.
- Carme Vidal, diputada de Convergència Democràtica de Catalunya. 9 de novembre de 2010.
- Maria-Àngels Cabasés, diputada d'Esquerra Republicana de Catalunya. 9 de novembre de 2010.
- Francesc Pané, diputat d'Iniciativa per Catalunya Verds. 9 de novembre de 2010.
- Enric Garriga, president del Cercle d'Agermanament Occitano-Català. 9 de novembre de 2010.
- Josep-Lluís Carod-Rovira, vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya. 9 de novembre de 2010.
- Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional de la Universitat Pompeu Fabra. 27 de gener de 2011.

- Antoni Plasència, director general de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya. 14 de febrer de 2011.
- Graziano Milia, president de la Província de Càller, i Livia Paretti, secretària general de la Cambra de Comerç Italiana. 22 de març de 2011.
- Ana Ripoll, rectora de la Universitat Autònoma de Barcelona. 6 d'abril de 2011.
- Jaume Giró, director de Comunicació, Relacions Institucionals i Responsabilitat Corporativa de La Caixa. 15 d'abril de 2011.
- Joana Ortega, vicepresidenta de la Generalitat de Catalunya. 28 d'abril de 2011.
- Stéphane Michonneau, director d'estudis per a les èpoques moderna i contemporània de la Casa de Velázquez, i Yvan Nommik, director d'estudis artístics de la Casa de Velázquez. 29 d'abril de 2011.
- Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya. 3 de maig i 28 de juny de 2011.
- Jordi Pujol, antic president de la Generalitat de Catalunya. 3 de maig de 2011.
- Xavier Ventura, director territorial de Catalunya Caixa. 23 de maig de 2011.
- Pilar Fernández, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya. 23 de maig de 2011.
- Claudi Alsina, secretari general del Consell Interuniversitari de Catalunya. 22 de juny de 2011.
- Josep Lluís Cleries, conseller de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya. 22 de juny de 2011.
- Joaquim Palau, director general de RBA Llibres. 28 de juny de 2011.
- Joan B. Renart, president del Grup Vichy Catalán. 28 de juny de 2011.
- Xavier Mestres, president de la Fundació Institut Català de la Cuina. 28 de juny de 2011.
- José Montilla, antic president de la Generalitat de Catalunya. 28 de juny de 2011.
- Joaquim Esperalba, director general de Regulació, Planificació i Recursos Sanitaris de la Generalitat de Catalunya. 29 de juny de 2011.
- Tess Knighton, musicòloga del Clare College Cambridge. 6 de juliol de 2011.

També feren una visita a l'IEC des dels seus punts d'origen i participaren en activitats de llurs respectives seccions els membres corresponents:

- Jordi Joaquim Costa i Costa. 17 de setembre, 10 d'octubre, 26 de novembre, 17 de desembre de 2010 i 21 de gener, 18 de febrer, 11 de març, 8 d'abril, 13 de maig i 10 de juny de 2011, França.
- Enric Ribes i Marí. 10 d'octubre de 2010, Eivissa.
- Bob de Nijs. 22 d'octubre de 2010 i 21 de gener i 1 de juliol de 2011, Bèlgica.

- Nikolas Jaspert. 17 de febrer de 2011, Alemanya.
 - Montserrat Guibernau. 9 de maig de 2011, Regne Unit.
 - Curt J. Wittlin. 13 de maig de 2011, Suïssa.
 - Philip D. Rasico. 16 de maig de 2011, Estats Units.
 - Dominique de Courcelles. 16 de juny de 2011, França.
 - Antoni Torre. 22 de juny de 2011, l'Alguer.
-

Assistència a actes, visites i missions institucionals

- Assistència del president de l'IEC a l'acte commemoratiu del 50è aniversari de l'Acadèmia de Ciències Veterinàries, que va tenir lloc al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). 2 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte «La llengua catalana i la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Anàlisi i perspectives», organitzat per l'IEC, amb la col·laboració d'Òmnium Cultural, que va tenir lloc a la seu de l'Institut. 8 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració de l'exposició «100 % Residència. 1910-2010. La Residència de Estudiantes compleix 100 anys», organitzada per la Residència de Estudiantes i la Generalitat de Catalunya, que va tenir lloc al Palau Robert (Barcelona). 9 de setembre de 2010.
- Conferència pronunciada pel president de l'IEC «Catalunya a la cruïlla» amb motiu de l'acte institucional de commemoració de la Diada de l'Onze de Setembre. L'acte fou organitzat per l'Ajuntament de Valls, on tingué lloc. 10 de setembre de 2010.
- Ofrena floral al peu del monument de Rafael Casanova, en representació de l'Institut d'Estudis Catalans, del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros. 11 de setembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en l'acte institucional de commemoració de la Diada de l'Onze de Setembre, organitzat per Presidència de la Generalitat de Catalunya, que tingué lloc al Parc de la Ciutadella (Barcelona). 11 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC, del vicepresident Joandomènec Ros i del secretari general Romà Escalas a l'acte de lliurament de la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya a l'Institut d'Estudis Catalans. L'acte es va dur a terme al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat de Catalunya (Barcelona). 11 de setembre de 2010.
- Atenció per part del president de l'IEC de la visita a l'IEC del científic britànic James Lovelock a l'IEC. 13 de setembre de 2010.

- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració de la Primera Trobada Matemàtica Catalanosueca, organitzat per la Swedish Mathematical Society i la Societat Catalana de Matemàtiques. 16 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de commemoració del 850è aniversari del Reial Monestir de Santes Creus. 18 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de cloenda del simposi «La incidència de l'islam a Europa», organitzat pel Centre d'Estudis Jordi Pujol, l'Institut Europeu de la Mediterrània, l'Arquebisbat de Barcelona i l'IEC (Secció de Filosofia i Ciències Socials). 21 de setembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC i del vicepresident Joan Solà en l'acte d'atorgament del Primer Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, acte organitzat i promogut per la Delegació de l'IEC a Lleida. La celebració va tenir lloc a la Universitat de Lleida. 22 de setembre de 2010.
- Assistència de Francesc González i Sastre, per delegació del president, al sopar col·loqui «Sopars amb estrelles», organitzat per la Conselleria d'Innovació, Universitats i Empresa i amb l'assistència del conseller Josep Huguet. L'acte va tenir lloc a l'Observatori Fabra. 23 de setembre de 2010.
- Visita del president de l'IEC a la Fira Internacional del Llibre Liber 2010, celebrada a Fira de Barcelona. 1 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament del XX Premi Internacional Ramon Llull 2010 a Malika Ahmed Zaid, de la Universitat de Tizi-Ouzou (Algèria), que va tenir lloc a la seu de l'Institut. 1 d'octubre de 2010.
- Assistència del secretari general Romà Escalas a la inauguració del congrés internacional «La iconografia musical a la Mediterrània i el seu impacte sobre la cultura europea al llarg de la història», organitzat per la Societat Catalana de Musicologia, el Departament d'Art i de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Museu de la Música. L'acte va tenir lloc a l'IEC. 4 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del jurat dels premis Pompeu Fabra al Palau de la Generalitat (Barcelona). 4 d'octubre de 2010.
- Atenció per part del president i del secretari general de l'IEC de la visita a l'IEC dels membres de l'Associació Prefigurativa de l'Organisme de Regulació de la Lengua d'Òc (APORLÒC). 7 d'octubre de 2010.
- Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a l'acte de lliurament del Premi Ramon Margalef d'Ecologia al Palau de la Generalitat (Barcelona). 7 d'octubre de 2010.
- Assistència de Josep González-Agàpito, en representació del president de l'IEC, a l'acte d'investidura com a doctors *honoris causa* de la Universitat Ramon Llull als doctors

Antonio Damasio i Octavi Fullat. L'acte va tenir lloc a la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna (Barcelona). 8 d'octubre de 2010.

- Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a l'Open Day del Centre de Recerca Matemàtica, celebrat a l'IEC. 8 d'octubre de 2010.
- Participació del president de l'IEC a l'acte d'inauguració del bust dedicat a Joan Maragall, organitzat per l'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, i que tingué lloc a la plaça de Molina (Barcelona). 10 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros a la reunió del Consell de Direcció del Centre de Recerca Matemàtica, que tingué lloc a la seu del Commissionat per a Universitats i Recerca (Barcelona). 13 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la sessió d'inauguració del Workshop on Sound Change, organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona i l'IEC, que va tenir lloc a l'IEC. 21 d'octubre de 2010.
- Assistència de Romà Escalas i Antoni Riera a la reunió amb la rectora de la Universitat de les Illes Balears (UIB), Montserrat Casas, que va tenir lloc a la seu de la UIB. 22 d'octubre de 2010.
- Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a l'acte de benvinguda de les X Jornades de la FOCIR (Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes), que es van celebrar a l'IEC. 23 d'octubre de 2010.
- Viatge del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros a Xàbia i a Alacant per a visitar la propietat de l'IEC a Xàbia. 25-26 d'octubre de 2010.
- Assistència de Santiago Riera i Tuèbols, en representació del president, a l'acte d'inauguració del simposi sobre «*L'ager Tarraconensis*», que va tenir lloc a la seu de la Diputació de Tarragona. 27 d'octubre de 2010.
- Assistència de Salvador Giner a l'acte de presentació del projecte *reSOLC*-mitjansCAT, la plataforma de consulta en línia per a professionals de la llengua oral. L'acte, organitzat pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA), va tenir lloc a l'IEC. 28 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació del llibre de Joaquim Sempere *Mejor con menos. Necesidades, explosión consumista y crisis ecológica*, organitzat per la Societat Catalana de Sociologia, a l'IEC. 28 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament dels XXXIX Premis Octubre, organitzat per Edicions 3 i 4, i la Fundació Ausiàs March, que va tenir lloc a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània (València). 29 d'octubre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del jurat del Premio Nacional de Sociología, convocat pel Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), que va tenir lloc a la seu del CIS (Madrid). 2 de novembre de 2010.

- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració de la jornada «Identitats, pobles, Mediterrània. El turisme en el context de la crisi», organitzat per la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, el Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN) i el grup d'estudis històrics i socials Historia, de Pordenone. La jornada es va celebrar a l'IEC. 4 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió a la seu de la nova Fundació Salvador Alibau, a Sant Llorenç d'Hortons (Barcelona). 4 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament dels premis Pompeu Fabra 2010, atorgats per la Vicepresidència de la Generalitat de Catalunya, que tingué lloc al Palau de la Generalitat (Barcelona). 4 de novembre de 2010.
- Reunió del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros amb el conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, Josep Huguet, per a tractar de la Universitat Catalana d'Estiu. La trobada tingué lloc a la seu del Departament (Barcelona). 5 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la Llei de l'occità, amb l'assistència del vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya, Josep-Lluís Carod-Rovira, que va tenir lloc a la seu de l'Institut. 9 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC, Isidor Marí i Antoni Riera a la reunió de la Junta Rectora i del Consell de Direcció de l'Institut Ramon Llull (IRL), que tingué lloc a la seu de l'IRL (Palma). 10 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros a la reunió del Patronat de la Universitat Catalana d'Estiu, que tingué lloc a l'IEC. 11 de novembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en el cicle de debats «Reflexió estratègica sobre a cultura galega», organitzat pel Consello da Cultura Galega, que tingué lloc a Santiago de Compostella. 12 de novembre de 2010.
- Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a la reunió de la Comissió d'Avaluació de les Ciències Socials i Humanitats, del Consell Interuniversitari de Catalunya, que va tenir lloc a la Universitat de Barcelona. 15 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte sobre la figura de Hobbes «L'actualitat de Hobbes i la traducció de Bartomeu Forteza del *De Corpore*», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia, a l'IEC. 17 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració de la 4th International Conference of the European Society for the History of Science and Technology, organitzada per la Societat Catalana de la Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC) i celebrada a la Universitat de Barcelona. 18 de novembre de 2010.

- Assistència del president de l'IEC, Salvador Giner; la vicepresidenta, Mariàngela Vilallonga; el secretari general, Romà Escalas; el delegat Damià Pons, Isidor Marí i Joan Veny a l'acte d'inauguració de la seu de l'IEC a Palma i d'homenatge a Aina Moll, que tingué lloc a Palma. 18 de novembre de 2010.
- Assistència de Joandomènec Ros i Isidor Marí a la jornada a l'IEC amb els correctors del Dictat en Català de l'Institut Font Nova de Perpinyà, convidats per la Presidència de l'IEC. 22 de novembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en la taula rodona «L'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual en el context del teatre català i la cultura catalana», dins de les jornades «Geografies Salvat», organitzades per l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral i que tingueren lloc a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. 22 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració del congrés internacional «*Janna Coeli*: la porta monumental romànica als territoris peninsulars», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC). 24 de novembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en l'acte de lliurament del VIII Premi Societat Catalana d'Economia, que va tenir lloc a la seu de la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València. 24 de novembre de 2010.
- Visita de Salvador Giner, Joandomènec Ros i M. Teresa Ferrer i Mallol al Parc Arqueològic de Guissona. 26 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC en la sessió inaugural de la III Jornada sobre el Mercat Cultural en Català - «Àmbit internacional», organitzada per la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC) i celebrada a l'IEC. 27 de novembre de 2010.
- Visita del Consell Permanent de l'IEC (Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga, Joandomènec Ros, Romà Escalas, Isidor Marí, M. Teresa Ferrer, Francesc González i Sastre i David Serrat) a l'Abadia de Montserrat, convidats per l'abat de Montserrat. 29 de novembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Consell de Direcció del TERMCAT, tinguda a la seu del TERMCAT (Barcelona). 30 de novembre de 2010.
- Conferència de Salvador Giner «Catalunya a la cruïlla» dins el cicle de conferències del col·lectiu La Gràcia de les Tertúlies, celebrat als Lluïsos de Gràcia (Barcelona). 30 de novembre de 2010.
- Assistència de Salvador Giner a la reunió del Consell Interuniversitari de Catalunya, que tingué lloc a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona. 2 de desembre de 2010.

- Assistència de Joandomènec Ros a la reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef d'Ecologia, celebrada al Palau de la Generalitat (Barcelona). 2 de desembre de 2010.
- Lliçó inaugural del president Salvador Giner «El meu Josep Ferrater Mora» a la V Jornada Científica «La sòlida fragilitat de la filosofia catalana: continuïtat i persistència», organitzada per la Societat Catalana de Filosofia. 2 de desembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la plataforma Amics dels Clàssics, organitzat per l'Editorial Barcino, a l'IEC. 9 de desembre de 2010.
- Assistència de Francesc González i Sastre, per delegació del president, a la reunió del Patronat del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), celebrada a la seu del Departament de Medi Ambient i Habitatge (Barcelona). 13 de desembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC, Salvador Giner, a la inauguració de l'Any Internacional de la Química i del curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Química, a la seu de l'IEC. 14 de desembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'homenatge a Emili Giralt, celebrat a l'Institut. 15 de desembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a la sessió constitutiva de la IX legislatura del Parlament de Catalunya, que tingué lloc al Palau del Parlament (Barcelona). 16 de desembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en la sessió de benvinguda a les jornades sobre la Mediterrània «Homèr», organitzades per la Casa de Velázquez i que van tenir lloc a l'IEC. 17 de desembre de 2010.
- Participació del president de l'IEC en la LVI Anglo-Catalan Society Conference, que tingué lloc a l'Institut. 17-18 de desembre de 2010.
- Entrevista al president de l'IEC en relació amb el mercat cultural català en l'àmbit internacional, organitzada per la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC). 22 de desembre de 2010.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presa de possessió d'Artur Mas com a president electe de la Generalitat de Catalunya, al Palau de la Generalitat (Barcelona). 27 de desembre de 2010.
- Assistència de M. Teresa Ferrer i David Serrat, en representació de l'IEC, i altres membres al funeral de Manuel Riu i Riu, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, que tingué lloc a Sant Llorenç de Morunys (Solsonès). 4 de gener de 2011.
- Assistència del president de l'IEC al funeral de Carme Aramon i Stein, esposa del membre de la Secció Històrico-Arqueològica Manuel Mundó i Marcet, i filla de Ramon

Aramon i Serra, secretari general de l'IEC (1942-1989), i secretari general honorari de l'IEC (1989-2000). L'acte va tenir lloc a Barcelona. 7 de gener de 2011.

- Assistència del president de l'IEC i de Josep Guitart a l'acte de presentació del llibre *Felix Turissa. La vil·la romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)* de Lluís Palahí i Josep M. Nolla, i publicat per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. La presentació va tenir lloc a la Casa de Cultura de Tossa de Mar. 22 de gener de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Comitè Científic del I Congrés Internacional Edificar la Pau al Segle XX, organitzada per la Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU i que tingué lloc a la seu de la Fundació Carta de la Pau dirigida a l'ONU (Barcelona). 25 de gener de 2011.
- Entrevista de l'Equip de Govern amb Xavier Trias, president del Grup Municipal de Convergència i Unió a l'Ajuntament de Barcelona. La reunió va tenir lloc a la seu de l'IEC. 26 de gener de 2011.
- Participació de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga en l'acte d'obertura de les I Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana», de la Xarxa CRUSCAT, que se celebrà a l'IEC. 27 de gener de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la conferència inaugural «La crisi del deute a Europa», de Jordi Galí, dins del cicle «Les reformes per a sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia i celebrat a l'IEC. 27 de gener de 2011.
- Roda de premsa, en què l'Equip de Govern de l'IEC fa pública la «Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre els drets del poble català», a l'IEC. 3 de febrer de 2011.
- Entrevista del president i el secretari general de l'IEC amb Joan Francesc Marco, director general del Gran Teatre del Liceu, sobre la celebració del Festival de Bayreuth el 2012 al Liceu. La trobada va tenir lloc a l'IEC. 9 de febrer de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de l'estudi *Malalties emergents*, coordinat pels doctors Màrius Foz i Francesc González i Sastre, presidit pel president de l'IEC i per Antoni Plasència, director general de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya. La presentació va tenir lloc a l'IEC. 14 de febrer de 2011.
- Reunió del president de l'IEC i del vicepresident Joandomènec Ros amb Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya, al Palau de la Generalitat (Barcelona). 15 de febrer de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte d'homenatge al catedràtic d'antropologia de la Universitat de Londres Josep R. Llobera, presidit per Salvador Giner i organitzat per l'Institut Català d'Antropologia i l'IEC. 17 de febrer de 2011.
- Participació de Francesc Vallverdú, en representació del president, en la taula rodona «Cooficialitat de les llengües: instrument d'enteniment o de separació?», organitzada

- pel Colegio Mayor Ayete amb motiu del Dia Internacional de la Llengua Materna. L'acte tingué lloc al Colegio Mayor Ayete (Sant Sebastià). 21 de febrer de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Consell Assessor de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, que tingué lloc a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. 22 de febrer de 2011.
 - Assistència de David Serrat, en representació del president, a l'acte de restitució de les Quatre Columnes projectades per l'arquitecte Josep Puig i Cadafalch a Montjuïc, organitzat per l'Ajuntament de Barcelona, que tingué lloc al Parc de Montjuïc (Barcelona). 27 de febrer de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació del llibre *Musyca. Música, sociedad y creatividad artística*, de Javier Noya, organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia (IEC). 1 de març de 2011.
 - Conferència de premsa de l'Equip de Govern per a presentar els actes de la commemoració del centenari de la Secció Filològica i les seccions de ciències de l'IEC. 2 de març de 2011.
 - Assistència del secretari general Romà Escalas a la reunió en relació amb la celebració del Festival de Bayreuth el 2012 al Liceu. La reunió va tenir lloc al Gran Teatre del Liceu (Barcelona). 14 de març de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de commemoració del 25è aniversari de l'Institut Menorquí d'Estudis, que va tenir lloc a l'IEC. 15 de març de 2011.
 - Entrevista de Salvador Giner, Joandomènec Ros i Salvador Alegret amb l'alcalde de Tortosa, Ferran Bel, en relació amb la Fundació Galindo. La trobada va tenir lloc a l'IEC. 16 de març de 2011.
 - Assistència de Salvador Giner i Isidor Marí a la reunió del Consell de Direcció de l'Institut Ramon Llull, que tingué lloc a la seu del Departament de Cultura de la Generalitat (Barcelona). 17 de març de 2011.
 - Atenció per part de Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga, Romà Escalas i Joan Argenter de la visita de Graziano Milia, president de la província de Càller (Sardenya), i Livia Paretti, secretària general de la Cambra de Comerç Italiana de Barcelona. 22 de març de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a la commemoració del 10è aniversari de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), celebrada a l'auditori del campus de la Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra. 25 de març de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte d'inauguració del Museu de les Ciències Naturals, al Museu Blau de Barcelona. 27 de març de 2011.
 - Participació del president de l'IEC en la benvinguda, a l'IEC, al rector de la Universitat

Indígena Aimara (UNIBOL), Benecio Quispe, i al director de l'Institut d'Investigacions de la Cultura i Llengua Aimara (IICLA), Benigno Callisaya. 28 de març de 2011.

- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Patronat de la Fundació Barcelona Cultura que va tenir lloc al Museu Blau (Barcelona). 30 de març de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la Bíblia popular, editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Happy Books, Centre de Pastoral Litúrgica, Editorial Claret, Societat Bíblica i Associació Bíblica de Catalunya. La presentació tingué lloc al Petit Palau de l'Orfeó Català (Barcelona). 30 de març de 2011.
- Assistència de la vicepresidenta de l'IEC a la presentació als mitjans de comunicació de l'estudi *Coneixements i usos del català a Catalunya el 2010: dades del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura*, de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC, que tingué lloc a la seu de l'Institut. 31 de març de 2011.
- Assistència de Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga i Romà Escalas a la conferència de premsa de presentació del centenari de la Secció Filològica, que tingué lloc a la seu de l'Institut Ramon Llull (Palma). 4 d'abril de 2011.
- Assistència de Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga i Romà Escalas a l'acte de presentació del centenari de la Secció Filològica, al Teatre Principal de Palma. 4 d'abril de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació del llibre *Els elements*, de Theodore Gray, elaborat per l'IEC, Publicacions de la Universitat de València i la Universitat Autònoma de Barcelona; i a la inauguració de l'exposició «Marie Curie 1867-1934» de l'IEC. 6 d'abril de 2011.
- Assistència d'Isidor Marí, en representació de l'IEC, a l'acte de commemoració del 25è aniversari del TERMCAT, celebrat a l'auditori del CaixaForum (Barcelona). 6 d'abril de 2011.
- Audiència del president de l'IEC amb l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives, en el marc de la reunió del Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials al Principat d'Andorra. L'audiència es va fer al Palau Episcopal de la Seu d'Urgell i en diversos espais del Principat d'Andorra. 7 d'abril de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del jurat del Premi UnescoCat, a la seu del Centre UNESCO (Barcelona). 11 d'abril de 2011.
- Participació de David Serrat i Ricard Guerrero en la reunió constitutiva del Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT) al Palau del Parlament (Barcelona). 11 d'abril de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament del Premi Gaziel de Biografies i Memòries 2010, que tingué lloc a la Pedrera (Barcelona). 11 d'abril de 2011.

- Entrevista del president de l'IEC amb Josep M. Nin, director general de La Caixa, en relació amb la Universitat Catalana d'Estiu. La trobada tingué lloc a la seu de La Caixa (Barcelona). 13 d'abril de 2011.
- Entrevista del president i la vicepresidenta de l'IEC amb la consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, Irene Rigau, a la seu del Departament d'Ensenyament (Barcelona). 14 d'abril de 2011.
- Assistència de l'Equip de Govern a la presentació del web Corpus de Trobadors, que se celebrà a l'IEC. 14 d'abril de 2011.
- Assistència de l'Equip de Govern a l'acte d'inauguració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC, celebrat al Palau de la Generalitat (Barcelona). 14 d'abril de 2011.
- Atenció per part de Mariàngela Vilallonga i l'Equip de Govern de la Secció Filològica de la visita a l'IEC de Jaume Giró, director de Comunicació, Relacions Institucionals i Marca de La Caixa, i dinar de cortesia per la signatura del conveni. 15 d'abril de 2011.
- Entrevista del president de l'IEC amb Adolf Todó, director general de Caixa Catalunya, en relació amb la Universitat Catalana d'Estiu, a la seu de Caixa Catalunya (Barcelona). 19 d'abril de 2011.
- Entrevista del president i el vicepresident de l'IEC amb el conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, Andreu Mas-Colell, tinguda a la seu del Departament d'Economia i Coneixement (Barcelona). 20 d'abril de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament del Premio Nacional de Sociología y Ciencia Política, a l'Hotel Wellington (Madrid). 26 d'abril de 2011.
- Participació de Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga i Romà Escalas en la inauguració de l'exposició commemorativa dels cinc mil exemplars d'*El Periódico* en català, a l'IEC. 29 d'abril de 2011.
- Reunió de Salvador Giner, Mariàngela Vilallonga i Romà Escalas amb Stéphane Michonneau, director d'estudis per a les èpoques moderna i contemporània, i Yvan Nommick, director d'estudis artístics, de la Casa de Velázquez. 29 d'abril de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la conferència «La societat del futur i la transformació del treball», dins de la jornada «Futur, formació i ocupació», organitzada per la Fundació Inform, i que tingué lloc a la sala d'actes de la Universitat Politècnica de Catalunya (Barcelona). 29 d'abril de 2011.
- Assistència del president i la vicepresidenta de l'IEC a l'acte d'homenatge a Joan Triadú, organitzat per Òmnium Cultural, que tingué lloc al Palau de la Generalitat (Barcelona). 3 de maig de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la col·lecció «Ubertas», publicada per la Fundació Torrens-Ibern, l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i

- Aeroespacial de Castelldefels i el Col·legi d'Enginyers de Telecomunicació de Catalunya. La presentació es va fer al campus de la UPC de Castelldefels. 3 de maig de 2011.
- Assistència del secretari general a la reunió de presidents d'acadèmies, prèvia al Consell Interacadèmic, celebrada a la seu de la Reial Acadèmia de Bones Lletres (Barcelona). 4 de maig de 2011.
 - Acte de presentació del llibre *El futur del capitalisme*, de Salvador Giner, president de l'IEC; organitzat per la Secció de Filosofia i Ciències Socials. 4 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament dels premis Crítica Serra d'Or 2011, celebrat a l'Hotel Alimara (Barcelona). 4 de maig de 2011.
 - Assistència de Josep Guitart i Antoni Riera a la 85a Assemblea de la Unió Acadèmica Internacional, celebrada a Brussel·les. 8-13 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'esmorzar informatiu del Fòrum Europa Tribuna Catalunya amb el conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, Andreu Mas-Colell, que tingué lloc a l'Hotel Palace (Barcelona). 9 de maig de 2011.
 - Conferència «L'Institut d'Estudis Catalans i les societats filials» de Salvador Giner a l'Assemblea de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori. 10 de maig de 2011.
 - Assistència de Salvador Alegret, en representació del president, a la reunió del Patronat de la Fundació Carles Salvador, a Benassal (Castelló). 14 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a la reunió del Patronat de la Fundació Salvador Alibau, celebrada a l'IEC. 16 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de l'exposició «Torres-García. A les seves cruïlles», al Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona). 17 de maig de 2011.
 - Assistència de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga a l'esmorzar informatiu del Fòrum Europa Tribuna Catalunya amb la consellera d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Irene Rigau, que tingué lloc a l'Hotel Palace (Barcelona). 19 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament dels premis de les XVI Proves Cangur de matemàtiques, organitzades per la Societat Catalana de Matemàtiques. L'acte es va dur a terme al Paraninf de la Universitat de Barcelona. 19 de maig de 2011.
 - Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a l'acte de presentació de l'estudi *Valors rurals, valors urbans*, organitzat per la Fundació del Món Rural, que tingué lloc a la seu del Departament d'Agricultura (Barcelona). 20 de maig de 2011.
 - Presència d'alguns representants de l'Equip de Govern de l'IEC a l'European Mathematical Foundation Board Meeting, celebrat a l'Institut. 21 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC i del vicepresident a la reunió del Consell de Direcció

- del Centre de Recerca Matemàtica, celebrada a la seu de la Secretaria d'Universitats i Recerca (Barcelona). 23 de maig de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació a l'Institut del *Diccionari jurídic català*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, la Presidència de l'IEC i amb el suport de Catalunya Caixa. 23 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament dels premis Català de l'Any 2010, organitzat per *El Periódico de Catalunya*, que tingué lloc al Teatre Nacional de Catalunya (Barcelona). 24 de maig de 2011.
 - Conferència de Salvador Giner «L'aportació de Manuel Sales i Ferré a les ciències socials», a l'IES Manuel Sales i Ferré (Ulldecona). 26 de maig de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de clausura de l'Any Internacional de la Química 2011, organitzat per la Societat Catalana de Química. L'acte es va fer al Parlament de Catalunya. 30 de maig de 2011.
 - Assistència de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga a la reunió del Consell Interacadèmic de Catalunya, celebrada a la seu del Departament de Justícia (Barcelona). 8 de juny de 2011.
 - Assistència de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga a la sessió d'obertura de les Quantes Jornades de Revistes Científiques, organitzades per l'IEC. 9 de juny de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a l'acte de lliurament del Premi Catalunya de Sociologia a Marina Subirats, organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia (IEC), el Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya i l'Obra Social Fundació La Caixa. L'acte es va celebrar a la seu de l'IEC. 9 de juny de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a la reunió del Patronato de la Biblioteca Nacional de España (BNE), celebrada a la seu de la BNE (Madrid). 13 de juny de 2011.
 - Assistència de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga, en representació del president de l'IEC, a la reunió del Consell del Centre d'Estudis Catalans de la Universitat París-Sorbona, que tingué lloc a París. 16 de juny de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a la sessió d'obertura del simposi «La posició de les llengües mitjanes com a eines científiques», organitzat per les seccions de ciències de l'IEC i emmarcat dins la commemoració del seu centenari. La celebració tingué lloc a l'IEC. 21 de juny de 2011.
 - Assistència del president de l'IEC a la sessió d'obertura de la VI Jornada de Recerca i Immigració, organitzada per la Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família i la Direcció General de Recerca del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de l'IEC. 22 de juny de 2011.

- Participació del president i la vicepresidenta de l'IEC en l'acte de presentació del *Corpus del patrimoni culinari català*, organitzat per la Fundació Institut Català de la Cuina i Projecte Marca Cuina Catalana; amb l'assistència d'Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya. L'acte tingué lloc a la seu de l'IEC. 28 de juny de 2011.
- Assistència del president de l'IEC al Dotzè Simposi de la Fundació La Marató de TV3, celebrat a l'IEC. 29 de juny de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la reunió del Patronat i de la Comissió Executiva de la Fundació Universitat Catalana d'Estiu, que tingué lloc a l'IEC. 29 de juny de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a l'acte de presentació de la col·lecció d'art romànic del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), celebrat al MNAC. 29 de juny de 2011.
- Assistència del vicepresident Joandomènec Ros a la reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef d'Ecologia, al Palau de la Generalitat (Barcelona). 30 de juny de 2011.
- Assistència del president de l'IEC a la sessió constitutiva de la nova corporació municipal a l'Ajuntament de Barcelona. 1 de juliol de 2011.
- Acte de presentació del llibre *La nissaga catalana del món clàssic*, publicat per la revista *Àuriga*, amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Departament de Cultura. 4 de juliol de 2011.
- Reunió de Salvador Giner amb Ramón Jáuregui, ministre de la Presidència del Govern espanyol, per a tractar de la iniciativa legislativa popular (ILP) «Televisió sense fronteres». També hi van assistir Mercè Teodoro, de la Comissió Promotora de la ILP; Eliseu Climent, president d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV); Xosé Luis Méndez Ferrín, president de la Real Academia Galega, i Xabier Kintana, secretari de l'Euskaltzaindia. La reunió tingué lloc a la seu del Ministeri de la Presidència (Madrid). 5 de juliol de 2011.
- Recepció per part del president de l'IEC dels participants al Congrés Internacional de Música de l'Edat Mitjana i del Renaixement, organitzat per la Societat Catalana de Musicologia i la Institució Milà i Fontanals (CSIC). 6 de juliol de 2011.
- Participació del president de l'IEC en el debat sobre el capitalisme en el marc de les jornades de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC), celebrat a la seu de la UGT (Barcelona). 7 de juliol de 2011.
- Conferència de Salvador Giner «El culte a la natura: una nova religió», en l'acte d'inauguració de la quinzena edició de la Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR), celebrat a la sala d'actes de l'Ajuntament de Maó. 11 de juliol de 2011.
- Assistència del vicepresident de l'IEC a l'acte de commemoració dels cinquanta anys d'Òmnium Cultural, celebrat a l'Auditori de Barcelona. 11 de juliol de 2011.

- Assistència de Francesc González i Sastre, en representació del president, a la reunió del Patronat del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), celebrada a la seu del Departament de Territori i Sostenibilitat (Barcelona). 12 de juliol de 2011.
- Assistència de la vicepresidenta Mariàngela Vilallonga a la reunió del Ple del Consell Escolar de Catalunya, celebrada a la seu del Departament d'Ensenyament (Barcelona). 13 de juliol de 2011.
- Presentació del programa de la quaranta-tresena edició de la Universitat Catalana d'Estiu, a l'IEC. 14 de juliol de 2011.
- Assistència del president i la vicepresidenta de l'IEC a l'acte de lliurament del XXI Premi Internacional Ramon Llull, atorgat a l'Associació Italiana d'Estudis Catalans (AISC), organitzat per l'Institut Ramon Llull, la Fundació Congrés de Cultura Catalana i l'IEC. El lliurament del premi es va fer a la seu de l'IEC. 15 de juliol de 2011.
- Participació del president de l'IEC en la sessió dedicada a «Responsabilitats socials de la cultura», dins les Terceres Reflexions Crítiques, organitzades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. La sessió tingué lloc al Centre d'Arts Santa Mònica (Barcelona). 20 de juliol de 2011.
- Participació del president de l'IEC en la presentació del llibre *What Catalans want. Could Catalonia become Europe's next state?* de Toni Strubell. Presentació a càrrec de Jordi Pujol i Salvador Giner. 21 de juliol de 2011.
- Ponència «Interpretació de la biodiversitat», de Joandomènec Ros, a la XLIII edició de la Universitat Catalana d'Estiu (Prada de Conflent). 21 d'agost de 2011.

Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner, en l'acte de presentació de la Delegació de l'IEC a Palma, el 18 de novembre de 2010

És un honor i un privilegi dirigir-vos la paraula per a presentar-vos l'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia de les ciències i les humanitats, i fer-ho des de la seu de l'Institut Ramon Llull, a la directora del qual agraeixo la invitació. També de fer-ho amb motiu de l'homenatge a la gran filòloga menorquina i membre de l'Institut, Aina Moll. La seva obra com a lingüista, com a lexicògrafa, com a dialectòloga i com a primera directora general de Política Lingüística mereix la nostra més gran admiració i respecte. No podria ser una ocasió millor per a fer-ho. En homenatjar Aina Moll, subratllem el pregon arrelament, la indescribable identitat, que uneix l'Institut amb les Illes Balears.

En els temps moderns, un país es fa. El basteix la seva gent. Temps era temps, els països s'anaven fent sols, esdevenien, fins que un dia la seva gent els reconeixia com a tals, i llurs veïns també. Els països moderns, en canvi, són fets conscientment pels seus ciutadans. Ells malden per donar-los la forma, el tarannà i la direcció de la seva història. Un dels trets més destacats del nacionalisme és l'esforç conscient de construir un país, de donar-li un sentit precís. La Catalunya

moderna, i els Països Catalans avui, no han estat cap excepció a aquest corrent cultural. Més aviat, en són el paradigma.

D'antuvi, els països moderns que s'han bastit a si mateixos han sorgit tots d'una visió, sovint idealitzada, d'un passat imaginat com a noble i heroic. Si pensem només en les comunitats culturals europees, com ara la nostra, aquest sembla ser el criteri universal. És el cas d'Hongria, d'Irlanda, de Bohèmia i Moràvia, del País Basc, de Finlàndia. També de Catalunya. També de les Illes Balears.

Tard o d'hora, però, la legitimitat del moviment romàntic, sovint nacionalista, que edifica el país modern mitjançant el mite o la versió heroica del passat s'ha d'enfortir amb una orientació vers el present i una visió adient de l'esdevenidor. Això implica tot un feix d'esforços que hom considera elementals per a tota la comunitat, com ara l'adquisició de sobirania, l'administració del propi territori, la incorporació dels habitants al cos polític com a ciutadans lliures, la vinculació de la nació al progrés comú de la humanitat, la salvació i promoció de la seva llengua i cultura. Hom no coneix excepcions a aquesta norma.

L'Institut d'Estudis Catalans, fundat ara fa cent tres anys, el 1907, és part

indestriable d'aquest gran corrent d'afirmació i creació conscient d'un país en condicions de modernitat, és a dir, amb voluntat de participació específica en el progrés de tothom. Els catalans hem estat de sort amb la instauració d'aquesta entitat. En la major part dels països esmentats, la lògica nacionalista imposà, malgrat les adversitats, la creació de parlaments, biblioteques, universitats, museus, orquestres i tantes altres institucions pròpies. En el nostre cas, en què la dimensió estatal pròpia ens mancava, el procés d'institucionalització que necessitàvem fou iniciat, amb excepcional encert, per Enric Prat de la Riba, amb el suport d'un estol tan migrat com potent, alhora, de savis patriotes modernitzadors. Entre ells hi havia Miquel dels Sants Oliver, fill de Campanet i personalitat decisiva en la recuperació, la modernització, la universalització i el relleu de la nostra cultura. Aviat també hi fou mossèn Antoni Maria Alcover, promotor del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, un manacorí que esdevingué un dels més grans lingüistes que generà la cultura del nostre poble. Ensenms amb la creació d'una mancomunitat de diputacions provincials catalanes que permeté un primer pas decisiu vers l'autogovern del poble català, l'Institut fou el fruit més significatiu de la primera generació modernitzadora del catalanisme.

Conflüen en la seva creació diversos corrents cabdals. D'antuvi, una volun-

tat ferma de crear, amb eficàcia i racionalitat, les institucions absents de l'esfera pública nacional. En condicions d'alta precarietat administrativa —Prat de la Riba arribava tot just a la Presidència de la provincial i provinciana Diputació barcelonina—, hom passava del catalanisme romàntic i nostàlgic a la reivindicació d'eines institucionals que estiguessin a l'altura del fort desenvolupament industrial i capitalista del nostre país. Al mateix nivell, també, de la recuperada fe en ell mateix, des de la forta societat civil, com a país capaç d'incorporar-se al capdavant de la revolució econòmica, industrial i urbana pròpia d'unes poques altres societats europees. L'empenta modernitzadora catalana d'aquell temps volia transformar el país perquè Catalunya fos, encara més, ella mateixa.

El país responia així a la pròpia «tradició de modernitat». En efecte, a Catalunya no hi ha primordialment una disjuntiva entre tradició i modernitat, sinó més aviat un anhel tradicional de modernització. La modernitat constitueix la tradició més característica del poble català.

Amb aquest capteniment, l'Institut fou l'invent i la solució per a una nació endèmicament precària en l'àmbit de l'educació superior i de la producció regular de coneixement científic, amb escassos recursos. La migradesa de les institucions universitàries i de recerca científica a Catalunya era tan extrema,

aleshores, que el modest Institut inicial pogué, de bell antuvi, acomplir amb esclat les tasques encomanades, amb recursos molt limitats, si bé el capital humà inicial fou de la més alta qualitat. Naixia enfortit per la ideologia racionalista, europeïsta i «mediterrània» del Noucentisme, fins al punt que la lacònica i eloqüent expressió «l'Institut és el Noucentisme» no és gens fora de lloc.

Fruit també de la victòria política de la Solidaritat, el 1906, l'Institut d'Estudis Catalans s'inspirà d'un impacient desig d'enriquir el país amb les institucions imprescindibles —que no hi eren—, com ara una biblioteca, un servei de preservació i protecció del nostre massiu patrimoni arqueològic i històric o una creació de serveis i laboratoris escandalosament inexistents. Els fundadors sentiren també, amb urgència, la necessitat de la tasca punyent de codificar, normativitzar i preservar la llengua catalana en la puresa. De fet, tots aquests objectius eren entesos com un sol feix de feines per acomplir. La vasta tasca fou assolida de manera tan espectacular com científicament satisfactòria.

Així, només dos mesos després de la fundació de l'IEC, sortien les primeres expedicions de rescat cap als Pallars i la Ribagorça per salvar l'extraordinari patrimoni romànic del país. Des del segon pis del Palau de la Generalitat, on hom li havia trobat aixopluc, l'any següent, l'Institut començà a crear, amb una adquisició

inicial, la que esdevindria la Biblioteca Nacional de Catalunya. Aviat encetà les excavacions arqueològiques d'Empúries i inicià contactes amb altres acadèmies foranes. (El 1922, entrà a la tot just fundada Unió Acadèmica Internacional, de la qual ha romàs membre força actiu i de ple dret nacional fins al moment present.) El 1911, fruit d'un intensíssim procés de normativització lingüística, l'Institut creà la Secció Filològica i la Secció de Ciències; es duqué a bon port un diccionari general i un conjunt de treballs gramaticals i modernitzadors, sota la inspiració de Pompeu Fabra. D'altra banda, mossèn Alcover continuà la seva tasca de gegant, que no sempre convergia amb la fabriana, però amb la qual tenim un deute moral i material immens. Com el tenim igualment amb Francesc de B. Moll i amb tota la seva cabdal obra.

Aquest no és pas el lloc on cal esmentar, fil per randa, les aportacions d'alta cultura i ciència que féu l'Institut durant els decennis posteriors a la seva fundació. Des del servei meteorològic fins als estudis de fauna i flora, des de la recerca arqueològica fins als estudis de patologies com el paludisme, des de la recerca geològica fins a la lingüística, l'Institut entenia, i entén avui, la seva missió com a servei al país en el nivell més alt del coneixement, la ciència i la cultura. Aquest fou, i és, el seu capteniment.

El traspàs de les creacions institucionals al país, una rere l'altra, fou part

essencial de la tasca de l'Institut. Fou una missió històrica que no s'ha clos mai, sobretot si recordem que algunes creacions molt recents —com el Centre de Recerca Matemàtica— encaixen prou dins d'aquesta tradició. Nogensmenys, la notable expansió universitària i científica que han experimentat Catalunya i tots els Països Catalans durant els darrers decennis ha canviat radicalment la situació en aquest terreny. Si fem abstracció dels molts anys de persecució anticatalana —sota les dues dictadures, la del general Primo de Rivera i la més dura i llarga, del general Franco—, en què la mera supervivència de l'acadèmia era, per si mateixa, el servei més gran que hom podia retre a la nació, hem d'entendre que la política original d'omplir buits esgarrafosos ja no és la mateixa. A més, la presència, avui, d'una conselleria del Govern català dedicada a la recerca i al món universitari, des del moment del retorn de la democràcia espanyola, transforma el panorama d'una manera radical.

El perill per a l'Institut, des de la plena recuperació, des del 1976, amb el fort desenvolupament del món universitari català i l'expansió de la recerca científica en tots els camps, podria haver estat el d'una pèrdua de la tasca tradicional supletòria i compensatòria. Llevat, naturalment, de la funció oficial d'acadèmia de la llengua, que manté íntegre l'Institut, tot i que les tasques més professionalitzades i especialitzades recaiguin en la Secció Filològica.

Afortunadament, però, els diversos equips i consells de govern que han estat al capdavant de la nostra acadèmia han estat força conscients del pas enrere que representaria per a l'alta cultura i la ciència del país que l'Institut d'Estudis Catalans esdevingués una acadèmia dedicada només als aspectes més convencionals d'una *société savante*, amable lloc d'encontre dels savis del país. Les seves tasques i obligacions no li ho permeten, però. La visió pròpia, avui, és la de ser, ans que res, una acadèmia activa que no accepta que la seva funció sigui únicament un àmbit de trobada i aixopluc moral dels seus membres. Per començar, l'Institut d'Estudis Catalans, actualment, es legitima per l'arrelament cultural, científic i social a tots els països de cultura, llengua i civilització catalanes. Les vint-i-vuit societats filials apleguen la xifra, prou eloqüent, de gairebé deu mil socis —molts d'ells a les Illes—, que conreen les disciplines més diverses —des de la matemàtica fins als estudis hebraics, des de la literatura fins a la filosofia, des de la biologia i la història natural fins a l'economia política i la sociologia— amb un conjunt molt ampli de publicacions en llengua catalana, i en alguns casos prou significatius, en la *lingua franca* del nostre temps, l'anglès. A més, l'Institut, forma, en conjunt, una «acadèmia d'acadèmies», on cadascuna de les cinc seccions, unides en una sola casa del coneixement, responen, nogens-

menys, a l'ordre comú i compartit de l'arbre de la ciència a casa nostra.

Els debats públics sobre les qüestions pròpies de les ciències i les humanitats contemporànies, l'execució de programes de recerca molt diversos, la incorporació activa de l'Institut en la transmissió i l'emmagatzematge de continguts científics digitalitzats i a l'abast de la comunitat científica, amb un accés de la ciutadania a la seva feina per mitjà de la Xarxa (*www.iec.cat*), garanteixen l'entrada de la nostra acadèmia nacional al segle XXI, al seu segon segle d'existència, amb la dignitat que cal esperar d'una acadèmia moderna. La vocació de responsabilitat pública és ben palesa en els llibres blancs que publica l'Institut sobre temes crucials per al país, de vegades a petició governamental, d'altres, a iniciativa pròpia. Aquest ha estat el cas de l'ampli informe sobre les conseqüències del canvi climàtic a Catalunya que publicarà el proper mes el segon estudi, del treball en curs sobre l'ús del sòl al territori o del dictamen sobre l'estat present de l'ús social de la llengua catalana. (El darrer, com a reacció institucional davant un fort debat públic sobre aquest assumpte tan important.) Els resultats d'esforços com aquests constitueixen materials i documents de referència molt considerables. Són expressions indiscutibles de la vitalitat i empenta de la nostra acadèmia nacional.

La recent aparició d'una nova edició revisada del *Diccionari de la llen-*

gua catalana, fruit sobretot del treball dels filòlegs de la nostra acadèmia, i la contínua producció de treballs i revistes científiques en tots els camps, sovint en estreta col·laboració amb universitats i centres de recerca, en continua el procés creixent. L'aparició recent del tercer i darrer volum de *La ciència en la història dels Països Catalans*, en coedició amb la Universitat de València, o de l'obra pluridisciplinària sobre sismologia i terratrèmols a Catalunya, palesen aquesta activitat actual. Apareixen, així, obres de referència rigoroses i originals que són sovint d'evident utilitat immediata i algunes d'elles, com l'edició dels grans portolans dels geògrafs mallorquins, són obres espectaculars. Un altre exemple és l'extraordinari *Atles lingüístic*, que continuem elaborant i publicant sota la direcció i saviesa del professor Joan Veny, un il·lustre mallorquí, i de la professora Lúdia Pons.

La producció científica de l'Institut, i també la seva funció viva com a lloc de trobada de tots els camps del coneixement i del saber, com a fòrum permanent d'anàlisi i debats acadèmics i científics, són la prova fefaent del que l'acadèmia representa avui per a la nació i la cultura que serveix. El reconeixement que rep de totes les universitats catalanes, palès en la inauguració del curs acadèmic 2006-2007 a la lleidatana Seu Vella, enfortí la funció de l'Institut com a ens transversal d'alta cultura, ciència i coneixement. També ho és la nostra estreta vinculació

amb la Universitat de les Illes Balears, segellada amb la signatura del conveni marc l'any 1997. De fet, la nostra seu a Palma serà ben aviat, com la de la Universitat, a Can Oleo, al costat de l'Almudaina, quan s'hagin acabat les obres. Hem d'agrair al professor Damià Pons, membre de l'Institut, que hagi acceptat de ser el nostre delegat a Palma i en dirigeixi la seu.

Afortunadament, ens podem permetre de mirar el passat sense cap excés de nostàlgia. Els temps fundacionals i passats de glòria —que inclouen períodes de supervivència gairebé heroica— són un esperó constant perquè avui continuem emulant la feina feta amb un esforç digne de la nació catalana i del seu anhel tradicional d'universalisme i fraternitat, i no pas de mera convivència. El nostre capteniment com a catalans del segle XXI, amb una tasca nacional engrescadora però

prou difícil al davant nostre, obliga i esperona l'Institut d'Estudis Catalans a continuar la feina del passat amb les exigències morals del present.

Uns darrers mots sobre la gran vinculació de l'Institut a les Illes. He esmentat alguns membres illencs il·lustres, sense els quals l'Institut, com el coneixem avui, no existiria. N'hi ha hagut catorze de traspassats a la ja centenària història de l'acadèmia catalana. Entre ells, hi ha els noms més il·lustres. Des de Joan Alcover fins a Francesc de B. Moll, des de Marià Villangómez fins a Miquel Costa i Llobera. Avui, n'hi ha una vintena, entre numeraris o corresponents de l'Institut, en totes les seccions: historiadors, lingüistes, biòlegs, científics, filòsofs, científics socials, filòlegs. Els fets ho diuen tot. Les Illes no són solament presents a l'Institut, sinó que l'Institut pertany també a les Illes. I hi continuarà pertanyent.

Premis i distincions

Josep Vallverdú, membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat el 15 de setembre de 2010, a Lleida, en el marc de la Jornada Josep Vallverdú: «*Proses de Ponent, 40 anys després*», organitzada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs.

Josep Peñuelas i Reixach, president de la Institució Catalana d'Història Natural del 2004 al 2008, va ser guardonat en els Premis de Recerca de Catalunya en la categoria de Carrera Científica. El premi li va ser lliurat el 28 de setembre de 2010, al Palau de la Generalitat.

Joan Rodés, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre la Medalla August Pi i Sunyer, el dia 1 d'octubre de 2010, en l'acte d'inauguració de l'Aula Magna de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.

Albert Balcells va ser guardonat, el dia 2 d'octubre de 2010, per la seva trajectòria, amb el Premi Sàpiens d'Història, en la seva primera edició, a l'Espluga de Francolí, dins els actes del Dia Sàpiens.

Octavi Fullat, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat Ramon Llull, el dia 8 d'octubre de 2010, a l'auditori Cardenal Narcís Jubany de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna.

David Serrat, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, va rebre la Me-

dalla Institucional de la Universitat de Vic, el dia 14 d'octubre de 2010.

Albert Jané, membre de la Secció Filològica, va ser distingit amb el Premi Pompeu Fabra a la trajectòria professional, científica o cívica, concedit per la Generalitat de Catalunya. L'acte de lliurament del guardó va tenir lloc al Palau de la Generalitat, el 4 de novembre de 2010.

L'Ajuntament de Gandia va concedir el títol de Fill Predilecte de la Ciutat a Josep Piera, membre de la Secció Filològica, en una solemne sessió extraordinària de la corporació municipal, el dia 16 de novembre.

El 19 de novembre de 2010 es va presentar al Museu d'Història de Catalunya l'obra *Jordi Carbonell. Entre l'amor i la lluita*, volum de memòries de Jordi Carbonell, membre de la Secció Filològica.

Edgar Morin va ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat de Barcelona, el dia 23 de novembre de 2010.

Germà Colón, membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat amb la Menció Especial dins el lliurament de guardons de l'XI Premi Soler i Godes a la Innovació Educativa, el 26 de novembre de 2010, a Castelló de la Plana. Els premis són atorgats per la Càtedra Soler i Godes, amb la col·laboració de la Universitat Jaume I i la Diputació de Castelló.

Joaquim Molas, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, va ser homenatjat amb un sopar el dia 18 de març de 2011, en què van assistir familiars, col·legues, deixebles i diversos membres de la Secció.

La revista *Cavall Fort*, de la qual Albert Jané, membre de la Secció Filològica, ha estat col·laborador i director, va ser distingida per la Generalitat de Catalunya amb el Premi Nacional de Cultura a la Projecte Social de la Llengua Catalana. El guardó va ser lliurat el 2 d'abril de 2011, al Palau de la Generalitat.

Josep M. Casasús, Jordi Cots i Carles A. Gasòliba, membres de la Secció

de Filosofia i Ciències Socials, van rebre la Creu de Sant Jordi, el dia 27 d'abril de 2011.

Josep Piera, membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat el 6 de maig de 2011 per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua amb una jornada monogràfica al voltant de la seva obra i la seva trajectòria, dins la sèrie «Escriptors valencians actuals».

Juli Peretó, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser elegit vicepresident segon de la International Society for the Study of the Origin of Life (ISSOL - The International Astrobiology Society) per al trienni 2011-2014.

Delegacions

Delegació de Perpinyà

Delegat: Joan Becat i Rajaut
Adreça: Universitat de Perpinyà
Casa dels Països Catalans
Camí de la Passió Vella
F-66860 Perpinyà Cedex
A/e: *perpinya@iec.cat*

La Delegació de Perpinyà s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

Foment de la recerca

— VIII Jornada de l'Institut d'Estudis Catalans a l'UCE: «L'ensenyament immersiu de les llengües pròpies: el català als Països Catalans i les llengües minoritzades a l'Estat francès», en cooperació amb el grup de recerca transfronterer ICRECS (Institut Català de Recerca en Ciències Socials) de la Universitat de Perpinyà i el grup de recerca Llengües i Aprenentatge de la Universitat de Girona. Aquesta diada materialitza l'aportació de l'Institut a les activitats universitàries de l'UCE de Prada. 23 d'agost de 2011.

— Coorganització de la Jornada «Dret i usos de l'aigua», amb l'ICRECS de la Universitat de Perpinyà i la Universitat de Girona. Perpinyà, 2 de desembre de 2011.

Publicacions i premis

— Convocatòria del Premi Catalunya del Nord 2011 de l'Institut d'Estudis Catalans, que recompensa estudis, treballs o documents per a l'ensenyament del català a qualsevol nivell i pel coneixement de Catalunya del Nord o de qüestions que l'afecten. El jurat, format per Martina Camiade, catedràtica en estudis catalans de la Universitat de Perpinyà; Joan Martí i Castell, representant de la Secció Filològica i president del jurat; Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; Manuel Jorba, representant de la Secció Històrico-Arqueològica, i Joan Becat, delegat del president de l'IEC a Perpinyà, ha atorgat el premi a l'obra *Els sobrenoms de Catalunya Nord. Patrimoni immaterial, testimonis socials i lingüístics*, de Pasqual Tirach Alventosa. Abril del 2011.

— Publicació del Premi Catalunya del Nord 2010: *Les organitzacions de reivindicació catalana a Catalunya Nord 1960-1981*, de Júlia Taurinyà. Coedició amb Terra Nostra. Presentació al Fòrum Obert de la Universitat Catalana d'Estiu. 23 d'agost de 2011.

— El número 4 de *RECERC*, revista electrònica de l'ICRECS de la Universitat de Perpinyà, aparegut la tardor del 2011. És una coedició d'aquest laboratori i de la Delegació de Perpinyà, sobre el tema de «Llengua i societat», amb

articles de Joan Martí, Josep González-Agàpito, Joan Becat i Miquela Valls (Institut d'Estudis Catalans), Jordi Cicres, Sílvia Llach i Dolors de Ribot (Universitat de Girona), Lukian Kergoat (Universitat de Rennes), Júlia Taurinyà (Universitat Politècnica de Catalunya).

Conferències

— Conferència d'Alà Baylac-Ferrer (ICRECS - Universitat de Perpinyà) «Situació de la llengua i l'ensenyament del català a la Catalunya del Nord», dins el cicle de conferències a la Casa dels Països Catalans «La llengua catalana té 1.000 anys» (amb el suport de la Secció Filològica). 22 de febrer de 2011.

— Conferència de Joan Peytaví Deixona (ICRECS - Universitat de Perpinyà, IEC) «El dialecte septentrional: realitats i evolucions», dins el cicle de conferències «La llengua catalana té 1.000 anys». 17 de març de 2011.

— Conferència de Lukian Kergoat (Universitat de Rennes, Institut Cultural de Bretanya, Consell Científic de les escoles DIWAN) «L'ensenyament per immersió a Bretanya: les escoles DIWAN. Els objectius, els reptes i la seva organització». 23 de març de 2011.

— Conferència de Josep Maria Muntaner Pasqual (IEC) «Una via d'emancipació: les consultes sobre la independència a Catalunya». 30 de març de 2011.

— Conferència de Joan Martí i Castell (Universitat Rovira i Virgili, IEC)

«L'origen de la llengua catalana», dins el cicle «La llengua catalana té 1.000 anys». 18 d'abril de 2011.

— Conferència de Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili, IEC) «Situació sociolingüística del català als Països Catalans», dins el cicle «La llengua catalana té 1.000 anys». 19 de maig de 2011.

— Taula rodona amb Isidor Marí i Mayans (Universitat Oberta de Catalunya, president de la Secció Filològica de l'IEC), Ramon Sistac (Universitat de Lleida, IEC), Alà Baylac-Ferrer (ICRECS - Universitat de Perpinyà), Joana Serra (ICRECS - Universitat de Perpinyà), Joan Peytaví Deixona (ICRECS - Universitat de Perpinyà, IEC) «El present i el futur del català: procés de revitalització de la llengua a la Catalunya del Nord», dins el cicle «La llengua catalana té 1.000 anys». 7 de juny de 2011.

Altres activitats

— Representació del President de l'IEC al Consell d'Administració de l'Institut Franco-Català Transfronterer de la Universitat de Perpinyà. 22 de març i 30 de juny de 2011.

— Participació i suport al Dictat en Català 2011, amb oferta de premis i presència en l'acte de lliurament de premis als participants, a la Sala de les Llibertats, a Perpinyà. 1 d'abril de 2011.

— Participació en la XXII Nit de Sant Jordi, organitzada per Òmnium

Catalunya del Nord a l'església dels Dominicans (Perpinyà), per part de Manuel Jorba, Josep González-Agàpito i Joan Becat en representació de l'Institut. 30 d'abril de 2011.

— Coordinació i actualització del Portal de la Casa dels Països Catalans (portal comú amb cinc entitats que hi tenen residència i amb els Estudis Catalans de la Universitat de Perpinyà) i del Portal de la Delegació.

— Firma del conveni marc de cooperació entre l'IEC i la Universitat de Perpinyà. El conveni anterior, de 1999, havia caducat. El nou conveni estipula que «la Universitat de Perpinyà Via Domícia (UPVD) reconeix l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) com a acadèmia de la llengua catalana pel conjunt del domini lingüístic català», i que «l'IEC reconeix que la UPVD és l'autoritat acadèmica territorial pel domini català situat a l'Estat francès i que assumeix en aquest camp les funcions d'ensenyament i de recerca». L'objectiu del conveni marc és «promoure i desenvolupar l'estudi de la llengua catalana i la recerca dins l'espai català, i també llur difusió a l'Estat francès i als països francòfons». Juny del 2011.

— Firma del conveni entre l'IEC i la Universitat de Perpinyà per a la cessió del local de la Delegació, a la Casa dels Països Catalans. Per a la preparació, la Delegació va coordinar i representar el conjunt de les entitats que hi tenen seu: l'Associació per a l'Ensenyament del

Català, la Universitat Catalana d'Estiu i l'Euroinstitut Català Transfronterer. Juliol del 2011.

Delegació de Castelló

Delegat: Vicent Pitarch i Almela
Adreça: Centre Municipal de Cultura
Carrer d'Antoni Maura, 4
12001 Castelló de la Plana
A/e: *castello@iec.cat*

La Delegació de Castelló s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Representació teatral de *Regal de Reis*, original de Carles Salvador, a càrrec del grup de teatre L'Enfilat, a Benassal (11 de setembre de 2010) i al Teatre Micalet de València (2 d'octubre de 2010).

— Audiovisual i narració de poesies de Carles Salvador a càrrec de Pere-Enric Barreda i Edo i altres participants del grup de teatre L'Enfilat al Teatre Micalet de València. 2 d'octubre de 2010.

— Conferència sobre «Matilde Salvador», d'Antonio Gascó i Sidro, i moments poeticomusicals a càrrec de la soprano Emília Vera i la pianista Núria Pesudo Cots al Teatre Micalet de València. 4 d'octubre de 2010.

— Col·laboració amb Taca Productions per a realitzar un documental sobre la vida i obra de Carles Salvador.

Castelló. Des del desembre de 2010 fins a l'agost de 2011.

— Concert de Nadal 2010 del Cor Pentecosta, a la parròquia de la Transfiguració, organitzat per l'Associació Josep Climent. Les Useres, 4 de desembre de 2010.

— Col·laboració amb les activitats de commemoració de les *Normes* de Castelló, organitzades per l'Associació Cultural La Masovera. Castelló, 18 de desembre de 2010.

— Recital de poemes de Vicent Andrés Estellés «Dos entre tants. El verí d'Estellés», a càrrec de Miquel Pujadó i Olga Suàrez, en els actes anuals de proclamació del Socarrat Major de Vila-real. Vila-real, 4 de febrer de 2011.

— Col·laboració en l'edició del llibre *Llengua màtria. Dones de paraula*, de l'Associació de Dones Nacionalistes Terra. Castelló, març del 2011.

— III Concurs Literari i Fotogràfic Carles Salvador (Fundació Carles Salvador). Benassal, abril del 2011.

— Col·laboració amb l'exposició itinerant «Castelló de la Plana durant el tardofranquisme», de l'Associació Cultural Planaweb, realitzada per Manuel Carceller. Vila-real, del 4 al 15 d'abril de 2011; Betxí, del 18 al 29 d'abril; Benassal, agost del 2011.

— Participació en la I Trobada Literària d'El Pont - Cooperativa de Lletres. Morella, 9 d'abril de 2011.

— Conferència de la Institució

Catalana d'Història Natural «Les plantes dels déus: plantes psicotròpiques i verins», a càrrec de Josep Antoni Rosselló (Fundació Carl Faust, Jardí Botànic de Blanes i Universitat de València). Castelló, 14 d'abril de 2011.

— Contribució a l'edició de *L'Estel*, publicació periòdica del Centre Excursionista de Castelló.

— Col·laboració i participació en la XXIV Festa per la Llengua de les Comarques de Castelló, d'Escola Valenciana, a la Universitat Jaume I. Castelló, 16 d'abril de 2011.

— Publicació del tríptic *2011. Trobades per la Llengua / l'Any de la Paraula Viva*.

— Col·laboració amb els Dissabtes Literaris de l'Agrupació Borriana de Cultura. Borriana, 7, 14 i 21 de maig de 2011.

— Participació de Vicent Pitarch en la presentació del llibre *Eros és l'escriptura. La literatura com a estimulant vital*. Castelló, 28 de juny de 2011.

— Presentació de Vicent Pitarch de l'antologia poètica de Carles Salvador *Elogi de la meua terra i altres poemes*. Benassal, 25 d'agost de 2011.

— Lliurament de premis del III Concurs Literari i Fotogràfic Carles Salvador (Fundació Carles Salvador). Benassal, 25 d'agost de 2011.

— Actuació musical del cantautor Josep Lluís Notari, a la plaça de l'Ajuntament de Benassal. 29 d'agost de 2011.

— Participació activa durant els mesos maig-agost en les iniciatives següents:

- Programació del cicle de tres conferències, pel novembre, sobre l'Any de la Paraula Viva, a càrrec dels professors Martí Domínguez, Vicent Salvador i Toni Mollà.

- Contribució a la programació i organització de l'obertura de l'Any de la Paraula Viva al País Valencià: jornades acadèmiques de la Secció Filològica a la Universitat de València (20 d'octubre) i a Alcoi (20-21 d'octubre).

- Participació en el disseny del programa d'actes que prepara la plataforma cívica Castelló per la Llengua, de cara al 80è aniversari de les *Normes* de Castelló.

- Col·laboració en la preparació dels actes previstos per a la 43a Renovació de la Flama de la Llengua Catalana, que han de culminar durant els mesos de gener i febrer de 2012.

Delegació de Lleida

Delegat: Ramon Sistac i Vicén
Adreça: Edifici Polivalent
Universitat de Lleida
Avinguda de Jaume II, 71
25001 Lleida
A/e: lleida@iec.cat

La Delegació de Lleida s'ha encarregat d'organitzar, juntament amb l'Institut

d'Estudis Ilerdencs i l'Institut Menorquí d'Estudis, les III Jornades d'Intercanvi Cultural entre les Terres de Ponent i Menorca: «De Fraga a Maó: eix d'una cultura», que tracten el tema «Els moriscos a la Catalunya occidental: 400 anys de l'expulsió». Lleida, 14 d'octubre de 2010; Maó, 22 i 23 d'octubre de 2010.

Delegació d'Alacant

Delegat: Brauli Montoya Abat
Adreça: Seu Ciutat d'Alacant
Universitat d'Alacant
Avinguda de Ramón y Cajal, 4
03001 Alacant
A/e: alacant@iec.cat

La Delegació d'Alacant s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— La Delegació de l'IEC d'Alacant s'ocupa de la gestió de la Biblioteca Enric Valor - IEC, que conté el fons bibliogràfic de l'IEC i un fons bibliogràfic i documental d'Enric Valor. La biblioteca s'obre al públic els dilluns i els divendres de les 10.00 a les 12.00 h i els dimecres de les 16.00 a les 20.00 h.

— Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor. Fòrum obert per al debat i la participació pública sobre temàtica diversa. Es duen a terme lectures i debats sobre diversos textos procedents del fons bibliogràfic de l'Institut d'Estudis Catalans

i del fons bibliogràfic i documental d'Enric Valor, ubicat a la Biblioteca Enric Valor - IEC de la Seu Ciutat d'Alacant. Dirigit a totes les persones interessades a practicar la conversa i la reflexió en valencià. L'aula de conversa es duu a terme cada dimecres de les 16.00 a les 20.00 h, al llarg de tot el curs 2010-2011. La data d'inici és el dimecres 8 de setembre de 2010.

— Cursos de revernacularització del valencià a la ciutat d'Alacant adreçats a pares i mares d'alumnes dels programes d'immersió lingüística dels col·legis de la comarca de l'Alacantí. Activitat organitzada en col·laboració amb Escola Valenciana i La Cívica, de l'octubre de 2010 al juny de 2011.

— Inici de les Tertúlies Valorianes celebrades a la Biblioteca Enric Valor - IEC dins el marc de l'Any Valor. I Tertúlia Valoriana, dirigida per Joaquim Espinós: «El llegat literari d'Enric Valor». 13 d'octubre de 2010.

— II Tertúlia Valoriana, dirigida per Vicent Brotons (professor de la Universitat d'Alacant): «Enric Valor: 1911-2011, el centenari del valor de les paraules». 10 de novembre de 2010.

— III Tertúlia Valoriana, dirigida per Joaquim G. Caturla (professor d'institut): «Originalitat de l'Enric Valor rondallaire». 1 de desembre de 2010.

— III Setmana de l'Educació Plurilingüe: «Les llengües a l'escola, reflexions, experiències, vivències», celebrada a la Universitat d'Alacant del 9 al 16 de

desembre de 2010, amb la conferència «L'escola valenciana del futur». Pronunciada per Diego Gómez (mestre, llicenciat en ciències de l'educació i membre d'Escola Valenciana). 9 de desembre de 2010.

— IV Tertúlia Valoriana, dirigida per Verònica Cantó (secretària de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua): «L'Acadèmia Valenciana de la Llengua en l'Any Valor». 26 de gener de 2011.

— Presentació del llibre *La revernacularització del valencià a la ciutat d'Alacant*, que recull les actes de les jornades d'estudi i debat organitzades per l'IEC el 9 i 10 de març de 2007. Presentació a càrrec de Vicent Brotons (Unitat per a l'Educació Multilingüe), Vicent Moreno (president d'Escola Valenciana) i Brauli Montoya (Delegació d'Alacant de l'IEC). 2 de febrer de 2011.

— Seminari sobre les possibilitats de revernacularització del valencià a la ciutat d'Alacant amb un grup de mestres de l'Associació Cívica per la Normalització del Valencià (Federació d'Escola Valenciana). 23 de febrer de 2011.

— V Tertúlia Valoriana, dirigida per Emili Rodríguez Bernabeu (metge cardiòleg i poeta): «La projecció sociocultural d'Enric Valor». 23 de febrer de 2011.

— Col·laboració en l'organització del Cicle de Cinema en Valencià a Alacant. Projeccions de pel·lícules en català, cada dijous entre el 3 de març i el 2 de juny de 2011. La programació prevista és la següent: 3 de març (17.30 i

20.15 h), *Harry Potter i les relíquies de la mort. Part 1*, del director David Yates (+ 7 anys); 10 de març (18.00 i 20.00 h), *Gru, el meu dolent preferit*, de Pierre Coffin i Chris Renaud; 17 de març (18.00 i 20.00 h), *Conexeràs l'home dels teus somnis*, de Woody Allen; 24 de març (18.00 i 20.00 h), *Shrek. Felços per sempre*, de Mike Mitchell; 31 de març (18.00 i 20.00 h), *Flors negres*, de David Carreras (+ 18 anys); 7 d'abril (18.00 i 20.00 h), *Com ensinistrar un drac*, de Chris Sanders i Dean DeBlois; 14 d'abril (18.00 i 20.00 h), *Pa negre*, d'Agustí Villaronga (+ 18 anys); 12 de maig (18.00 i 20.00 h), *Toy Story 3*, de Lee Unkrich; 19 de maig (17.30 i 20.15 h), *Millenium 3. La reina al palau dels corrents d'aire*, de Daniel Alfredson (+ 18 anys); 26 de maig (18.00 i 20.00 h), *Elisa K*, de Judith Colell i Jordi Cadena (+ 12 anys); 2 de juny (17.30 i 20.00 h), *Shutter Island* (VOS), de Martin Scorsese (+ 13 anys).

— VI Tertúlia Valoriana, dirigida per Antoni Teruel (professor de secundària): «Anàlisi de les obres gramaticals d'Enric Valor». 23 de març de 2011.

— Presentació del llibre de Rosa Tamarit (professora de la Universitat Rovira i Virgili) *Maria Magdalena «ecce mulier». Música, plor i èxtasi en l'adveniment del Barroc* (Tarragona: Arola, 2010). 31 de març de 2011.

— Col·laboració en el programa de ràdio *Elche en la onda*. Selecció i dramatització de textos de la millor literatu-

ra catalana, amb una posterior tertúlia radiofònica. La primera tertúlia es va fer l'1 d'abril de 2011, amb la participació del delegat de l'IEC a Alacant i un professor de secundària d'Elx. Cada divendres, fins al 31 de juliol de 2011.

— Col·laboració en l'Homenatge d'Enric Valor a Castalla amb la conferència pronunciada per Joaquim Espinós (professor de la Universitat d'Alacant) a l'IES Enric Valor de Castalla: «La narrativa d'Enric Valor: *L'ambició d'Aleix, La idea de l'emigrant i Relats breus*». Castalla, 16 d'abril de 2011.

— VII Tertúlia Valoriana, dirigida per Josep Daniel Climent (professor de secundària): «Enric Valor: estudi i compromís per la llengua». Última tertúlia del cicle, en la qual va participar també Enric Valor Hernández. 25 de maig de 2011.

— XV Jornades de la Curie sota el lema: «Celebrem l'Any Internacional de la Química», amb les conferències següents: Raimon Guitart (professor de la Universitat Autònoma de Barcelona): «Toxicologia química»; Juli Peretó (professor de la Universitat de València): «L'inici de la vida: la transició de la geològica a la bioquímica», i Josep Duran (professor de la Universitat de Girona): «Reacciona!». Activitat organitzada en col·laboració amb l'Associació de Física i Química La Curie i la Universitat d'Alacant. 27 i 28 de maig de 2011.

— Col·laboració en la XXIV Trobada d'Escoles Valencianes de l'Alcoià i

el Comtat. Amb publicitat d'adhesió de l'IEC a la Trobada inclosa en el llibret informatiu, amb el lema: «En l'Any Valor; l'Institut d'Estudis Catalans amb l'Escola Valenciana». Ibi, 4 de juny de 2011.

— Presentació del llibre de la Foguera de Benalua: *Valor alacantí*, en la redacció del qual van participar, entre altres, membres de l'IEC com Brauli Montoya i Isidor Marí. A càrrec de Brauli Montoya (Delegació d'Alacant de l'IEC), Vicent Brotons (Universitat d'Alacant), Amparo Martínez Cremades (responsable del llibret de la Foguera de Benalua), Iván Vilaplana Mateo (director creatiu de Ñascoca) i Marisa Ribera Ferrándiz (assessora de la Presidència de la Federació de Fogueres d'Alacant). 15 de juliol de 2011.

Delegació de València

Delegat: Juli Peretó i Magraner

Adreça: Octubre Centre de Cultura Contemporània

Carrer de Sant Ferran, 12

46001 València

valencia@iec.cat

La Delegació de València s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Bar de Ciències: «La ciència de la cuina i la cuina de la ciència», amb

Claudi Mans, Pere Castells, Emili Piera i Núria Cadenes. 27 d'octubre de 2010.

— VIII Matinal de l'Evolució Humana «Els nostres cosins Neandertals», amb Jaume Bertranpetit, Valentín Villaverde, Carles Lalueza-Fox, J. Català i V. Navarro, i Juli Peretó. 13 de novembre de 2010.

— Conferència «Possibilitats tecnològiques per a una televisió sense fronteres», a càrrec de Lluís Jofre i Roca, de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicacions de Barcelona. 17 de desembre de 2010.

— Conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Peter A. Diamond, Dale T. Mortensen i Christopher A. Pissarides: «Els reptes de l'atur: contribucions des de l'anàlisi econòmica», a càrrec de Joan Tugores, de la Universitat de Barcelona. 12 de gener de 2011.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Química concedit a Richard F. Heck, a Ei-ichi Negishi i a Akira Suzuki: «Reaccions d'acoblament creuat: eines simples per a la construcció de molècules complexes», a càrrec de Feliu Maseras, de la Universitat Autònoma de Barcelona. 17 de gener de 2011.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a Robert G. Edwards: «Robert Edwards. El canvi en la percepció de la nostra pròpia naturalesa», a càrrec de Josep Santaló, de la Universitat Autònoma de Barcelona. 19 de gener de 2011.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Mario Vargas Llosa: «Autobiografia, història i realisme contra el poder: Mario Vargas Llosa», a càrrec de Joaquim Marco, de la Universitat de Barcelona. 24 de gener de 2011.

— Bar de Ciències: «Innova't en l'esport. Futbol, entre fanatisme i educació. Les aules al terreny de joc», amb Isabel Balaguer, Pepe Martínez, Pedro Malabia, Antonio Almudéver i Núria Cadenes. 25 de gener de 2011.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Física concedit a Andre Geim i a Konstantin Novoselov: «Premi Nobel de Física 2010: el grafè, un nou material per a l'electrònica del segle XXI», a càrrec de M. Àngels Garcia Bach, de la Universitat de Barcelona. 26 de gener de 2011.

— Bar de Ciències, amb motiu del Dia de Darwin: «Vida extraterrestre?», amb Ricardo Amils, Fernando Ballesteros, Juli Peretó i Núria Cadenes. 9 de febrer de 2011.

— Conferència amb motiu del Dia de Darwin: «Què ens diuen els genomes d'espècies humanes extingides», a càrrec de Carles Lalueza-Fox, Institut de Biologia Evolutiva (Universitat Pompeu Fabra - Consell Superior d'Investigacions Científiques). 10 de febrer de 2011.

— Cicle amb motiu de l'Any Internacional de la Química 2011: «Química vital. El somni de Mary Shelley: de la química a la vida artificial», a càrrec de Ricard Solé, Institució Catalana de

Recerca i Estudis Avançats - Laboratori de Sistemes Complexos, Institut de Biologia Evolutiva (Universitat Pompeu Fabra - Consell Superior d'Investigacions Científiques). 9 de març de 2011.

— Bar de ciències: «Innova't en sostenibilitat. Lliçons nuclears: de Fukushima a Cofrents», amb Fernando Sapiña, Antoni Montesinos, Antoni González i Núria Cadenes. 6 d'abril de 2011.

— Cicle amb motiu de l'Any Internacional de la Química 2011: «Química esperançadora. Píndoles o Freud: remeis químics per als mals de l'ànima», a càrrec d'Adolf Tobeña, Departament de Psiquiatria i Medicina Legal, Universitat Autònoma de Barcelona. 13 d'abril de 2011.

— Cicle amb motiu de l'Any Internacional de la Química 2011: «Química amenaçadora. Tòxics o salut? Què passa al País Valencià?», a càrrec de Joan O. Grimalt, Departament de Química Ambiental, Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua, Consell Superior d'Investigacions Científiques. 11 de maig de 2011.

— Conferència «Molècules que han canviat poc o molt el món», a càrrec de Xavier Duran, llicenciat en ciències químiques, doctor en ciències de la comunicació per la Universitat Autònoma de Barcelona i director del programa *El medi ambient* de TV3 des del 1999. 1 de juny de 2011.

— Cicle amb motiu de l'Any Internacional de la Química 2011: «Química

quotidiana. Nanociència i nanotecnologia: la revolució del molt menut», a càrrec de Fernando Sapiña, Institut de Ciència dels Materials, Parc Científic de la Universitat de València. 8 de juny de 2011.

— Bar de Ciències: «Innova't en sostenibilitat. Quins beneficis aconseguim quan estalviem energia?», amb Joan Oltra, José Vicente Latorre, Joan Ribó i Núria Cadenes. 22 de juny de 2011.

Delegació de Palma

Delegat: Damià Pons
palma@iec.cat

La Delegació de Palma s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Conferència d'Isidor Marí, a la seu de l'Institut Ramon Llull de Palma, sobre les prioritats de la Secció Filològica. 28 d'octubre de 2010.

— Presentació de l'IEC a Palma i homenatge a Aina Moll, 18 de novembre de 2010. L'acte va aplegar prop de dues-centes persones a la seu de l'Institut Ramon Llull a Palma i va incloure una taula rodona en homenatge a Aina Moll per la seva aportació en la normalització de la llengua catalana. En la taula rodona van intervenir Francesc Moll, germà d'Aina Moll i editor; Damià Pons, delegat de l'IEC a Palma; Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC; Joan Veny,

lingüista i membre de l'Institut, i Bernat Joan, secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

— Institut Ramon Llull (Palma), 4 d'abril de 2011. Acte inaugural del centenari de la Secció Filològica, a Palma. Amb motiu del centenari de la Secció Filològica de l'IEC, Salvador Giner, president de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica, i Damià Pons, delegat de l'IEC a Palma, presentaren en una roda de premsa, a les dotze del migdia, la campanya «2011, l'any de la paraula viva» i les activitats commemoratives de l'efemèride. A les vuit del vespre se celebrà un acte commemoratiu al Teatre Principal de Palma presidit per Francesc Antich, president del Govern de les Illes Balears; Salvador Giner, president de l'IEC, i Montserrat Casas, rectora de la Universitat de les Illes Balears.

— Binissalem, 12 d'abril de 2011. Conferència de Joaquim Molas «El meu Llorenç Villalonga».

— Palma, 13 d'abril de 2011. Presentació dels darrers llibres de Joaquim Molas, amb el doctor Molas, Damià Pons, Joan Mas, Mercè Picornell i Pere Rosselló.

— Palma, 24 de maig de 2011. Presentació del volum v de l'*Atlas lingüístic del domini català* amb Joan Veny, Lídia Pons, Joan Miralles, Jaume Corbera, Cosme Aguiló i Aina Moll.

— Palma, 9 de juny. Presentació de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, amb August Bover i Damià Pons.

VI. Activitat de recerca

Programes de recerca

Secció Històrico-Arqueològica

Base de dades de monuments commemoratius de Catalunya

Director: Albert Balcells i González

El programa d'elaboració d'una base de dades dels monuments commemoratius a Catalunya de l'Oficina d'Assessorament Històric i Patrimoni de la SHA ha experimentat durant l'any 2011 un increment. Actualment es tenen recollides les dades explicatives i les imatges corresponents a 286 monuments situats a vint-i-quatre municipis de més de deu mil habitants de la província de Barcelona, fora de la capital. Aquests municipis han estat estudiats completament i s'ha fixat l'esmentada dimensió demogràfica perquè són aquests els que presenten més probabilitats de comptar amb monuments commemoratius per iniciativa dels respectius ajuntaments. El ritme serà més lent en el futur perquè la majoria dels altres municipis són els que més dificultats presenten per a un inventari per diverses causes. L'estudi de la província de Barcelona encara no està complet, ja que és la que presenta el major nombre de municipis de més de deu mil habitants amb monuments.

A més a més, Albert Balcells presentà en el Congrés Internacional Espai

Urbà, Memòria i Ciutadania, celebrat a Barcelona entre el 15 i el 18 de març de 2011, una comunicació de vint fulls sobre «La memòria al carrer: monuments commemoratius a Barcelona a partir de 1977».

Un cop s'acabi la recollida de dades de les comarques barcelonines, es passarà a recollir les de les províncies de Girona, Lleida i Tarragona. A continuació s'obrirà la base de dades a la consulta pública per Internet.

Catalunya Carolíngia

Directors: Josep M. Salrach i Marés
Gaspar Feliu i Montfort

Durant el curs 2010-2011, s'ha continuat la transcripció paleogràfica i l'edició diplomàtica dels documents corresponents als comtats de Barcelona i Urgell, Cerdanya i Berga. S'ha fet, també, l'anotació de les variants, les mancances i els errors detectats en els originals o en les seves còpies. Dins l'edició diplomàtica, s'ha completat la datació dels documents. Aquests treballs han estat revisats pels directors de l'obra, que han proposat els canvis convenients.

S'ha acabat la redacció final dels documents corresponents al comtat de Barcelona, que arriben als 1.533, dels quals s'està completant la correcció final, i s'ha treballat en la confecció dels índexs onomàstic i toponomàstic i dels mapes. D'altra banda, s'ha continuat treballant en la recollida i la transcripció dels documents corresponents als comtats d'Urgell, Cerdanya i Berga; es tracta d'una recollida molt avançada, però encara en curs, que de moment ha permès recollir uns vuit-cents documents.

Corpus de Trobadors

Directors: Vicenç Beltran i Pepió
Tomàs Martínez Romero

En la reunió ordinària de la Secció Històrico-Arqueològica celebrada el 19 de maig de 2011, els directors del projecte hi van presentar el web del Corpus de Trobadors.

Corpus documental de les relacions internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó

Directora: Maria Teresa Ferrer i Mallol

En aquest curs 2010-2011, hi ha hagut alguns canvis en l'equip que duu endavant el projecte. Des del novembre de 2010, hi participa Iván Armenteros, llicenciat en història, vinculat fins aleshores a la mateixa institució com a becari de la Fundació

Ramón Areces i que actualment gaudeix de la beca d'investigació de la Fundació Ernest Lluch. Malauradament, a final del mateix any, va morir Manuel Riu i Riu, tot i que el seu delicat estat de salut en aquests darrers temps li havia impedit col·laborar activament en el projecte.

Durant aquest curs, s'han continuat redactant els estudis introductoris i els documents referents al segon tom del primer volum de *Tractats i negociacions diplomàtiques de Catalunya i de la Corona catalanoaragonesa a l'edat mitjana*. Carles Vela hi analitza les relacions amb els països islàmics; Maria Teresa Ferrer, les relacions amb els estats peninsulars (incloent-hi la unió amb Aragó), i Pere Benito, les relacions amb Anglaterra. Tot i que ha resultat impossible tenir a punt els documents i els articles introductoris del segon tom del primer volum per a aquest curs, la intenció és poder-los lliurar als serveis de publicació de l'Institut a final de 2011, per tal que es puguin iniciar les tasques de correcció i edició. Paral·lelament, ha avançat a bon ritme l'edició dels documents que s'inclouran en el segon volum, dedicat al regnat de Jaume el Conqueridor. En aquesta tasca, hi han participat Teresa Huguet, Iván Armenteros i Carles Vela. Aquest darrer, a més, s'ha encarregat de coordinar la tasca de localitzar, reproduir, transcriure, anotar i registrar els documents. Arran de les recerques dutes a terme, alguns membres de l'equip han exposat part dels resultats en ponències i articles.

Corpus textual de la Catalunya del Nord: Catàleg d'Impresos Rossellonesos

Directora: Eulàlia Duran i Grau

Aquest programa de recerca té per objectiu elaborar un catàleg d'impressions fetes a Perpinyà i al territori del Rosselló entre 1500 (data de la primera impressió per Rosenbach) i 1840, alhora que s'ocupa de l'estudi dels impressors nord-catalans i els llibreters establerts en aquest territori, de llur activitat empresarial i de la història de la cultura catalana en aquestes terres.

Durant el curs 2010-2011, s'ha continuat l'estudi dels impresos dels segles XV-XIX, s'ha actualitzat el corpus d'impresos per catalogar i se n'ha completat la contextualització històrica i cultural.

El catàleg d'impresos per catalogar, consistent en una llista de totes les obres impreses a Perpinyà entre 1500 i 1840, amb les localitzacions dels exemplars i la bibliografia corresponents, s'ha ampliat a mesura que els catàlegs dels principals fons nacionals i internacionals han estat actualitzats. El buidatge s'ha fet, com sempre, en fons públics (biblioteques i arxius) i privats (fons personals i catàlegs de llibreters de vell).

Durant el curs, s'han fet desplaçaments a Montpeller, Tarragona i Vic en diverses ocasions. Aquests viatges han prioritzat la comprovació dels segons i tercers exemplars dels segles XV-XVII, i també s'ha continuat treballant en la

catalogació dels segles XVIII i XIX. Paral·lelament, s'ha pogut avançar en la matèria d'estudi aprofitant desplaçaments que els membres del projecte han fet per altres motius i que no han sufragat els fons del programa de recerca: per exemple, a la Biblioteca Nacional d'Escòcia d'Edimburg i a la Biblioteca Municipal de Tolosa de Llenguadoc.

Pel que fa a la impremta i la llibreteria nord-catalanes, ja se n'ha aplegat un bon nombre de notícies documentals inèdites en fons barcelonins i rossellonesos (Biblioteca de Catalunya, Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, Arxiu Departamental dels Pirineus Orientals, etcètera).

Els resultats de la recerca s'han donat a conèixer en publicacions i en trobades d'especialistes. Des de 2009, els treballs de Mercè Comas i Òscar Jané giren al voltant de la producció impresa del segle XVII i els de Pep Vila i Eulàlia Miralles se centren en la impremta dels segles XVIII i XIX, especialment en les obres dramàtiques. Per la seva banda, Jané té pendent de publicació un article de recerca a la revista *Ausa* sobre dos impresos rossellonesos del segle XVII relacionats amb l'intendent Ramon Trobat, tema central d'un seu llibre publicat el 2009, *Catalunya sense Espanya. Ramon Trobat. Ideologia i catalanitat a l'emparedat de França*, i també motiu d'estudi per a un altre dels membres de l'equip de recerca, Pep Vila. La importància de Trobat en el context

històric de canvi que va viure la Catalunya del Nord en la segona meitat del segle XVII, després del Tractat dels Pirineus, justifica aquesta dedicació: el nou estudi de Jané tracta dels sermons fúnebres fets en ocasió de la mort de Trobat, publicats a Perpinyà el 1698 per Francesc Vigé i Francesc Reynier. L'estudi havia de veure la llum el 2010, però, probablement per raons pròpies de la revista, es publicarà al llarg del curs 2011-2012. Altrament, Jané continua treballant en la línia de recerca sobre la impremta del segle XVII, ara amb un imprès inèdit i desconegut obra del bisbe de Perpinyà Flamenville, de final del segle XVII, en què s'evoca la situació política i la relació del Rosselló amb el rei de França, Lluís XIV.

Els resultats de la tasca de recerca es posen a l'abast de la comunitat científica per mitjà del web del Corpus Textual de la Catalunya del Nord: Catàleg d'Impresos Rossellonesos (CTCN: CIR). En aquesta pàgina, s'hi pot trobar una llista dels estudis dels membres del grup sobre impremta rossellonesa i el text complet d'alguns d'aquests treballs, que han estat publicats fins ara en diverses revistes i obres col·lectives (els treballs s'hi incorporen, en el moment que reben l'autorització per a ser penjats, en documents PDF). Igualment, el lector hi pot consultar el catàleg d'impresos de 1500 a 1700 i una part de les descripcions tipobibliogràfiques.

Epigrafia del *conventus Tarraconensis* nord. La presència del poder imperial en el *conventus*

Tarraconensis* i en la zona sud de la província *Gallia Narbonensis

Director: Marc Mayer i Olivé

En aquest curs 2010-2011, s'ha continuat la tasca de llatinització i redacció final de les fitxes corresponents a les comarques de les actuals províncies de Lleida i Barcelona. Manca, tanmateix, un esforç subsidiari que permeti acabar de llatinitzar també Barcelona ciutat (*Barcino*) i totes les comarques de Girona, especialment Empúries (*Emporiae*). El contingut bàsic, però, del conjunt de fitxes ja està enllestit i tota la documentació gràfica corresponent ha estat també recollida i preparada per ser adjuntada a cadascuna de les fitxes en el moment de la maquetació final.

Escassetats, caresties, fams i mortaldats a Catalunya a l'edat mitjana. Estudi i corpus documental

Director: Antoni Riera i Melis

Durant el curs 2010-2011, l'equip de recercadors ha continuat treballant en diversos arxius i biblioteques de Barcelona.

Consulta de fonts documentals inèdites

Els registres de cancelleria corresponents al regnat d'Alfons el Franc (1285-1291)

i a la primera fase del llarg regnat de Jaume II (1291-1295), conservats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, que Antoni Riera i Melis va consultar el curs 2009-2010, han estat especialment productius, atès que han aportat 258 i 106 referències documentals inèdites, respectivament.

Les finalitats principals d'aquesta recerca documental consisteixen tant a analitzar l'impacte que va tenir en el funcionament del mercat interior de la Corona catalanoaragonesa la Guerra de Sicília (el principal conflicte internacional del darrer quart del segle XIII a la Mediterrània) i el control gradual dels seus excedents frumentaris, com a aportar dades inèdites sobre les oscil·lacions dels preus dels cereals a la Confederació, establir una cronologia fina de les crisis alimentàries que l'afectaren i examinar les polítiques públiques d'abastament que s'hi adoptaren per tal de reduir-ne els efectes. La recerca ha posat de manifest que les caresties dimanaren més de causes exògenes (les seqüeles de la Guerra de Sicília) que de les endògenes (meteorologia adversa, disfuncions en els mercats i circuits interiors).

Pol Serrahima Balius ha continuat treballant a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, on ha prosseguit la consulta de les sèries «Lletres comunes originals» (registres 21-36, 1451-1469) i «Lletres closes» (registre 15, 1450), i a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, on ha escorcollat el fons de la Generalitat de Ca-

talunya, concretament la sèrie «Correspondència expedida», de la qual ha analitzat el registre corresponent a l'any 1455. Com a resultat de la seva continuada tasca d'arxiu ha localitzat 532 documents, que aporten noves perspectives d'anàlisi del paper que va exercir el control dels mercats de producció i dels circuits de distribució dels cereals en la Guerra Civil catalana de mitjan segle XV i en la crisi de la baixa edat mitjana, a escala mediterrània.

Montserrat Richou i Llimona ha examinat els protocols corresponents al període 1374-1415 redactats pels notaris Berenguer Escuder, Arnau Piqué, Tomàs de Bellmunt, Jaume de Trilla, Antoni Coscó, Bernat Nadal, Antoni Estapera, Bartomeu Gras, Bernat Sans, Berenguer Alemany, Antoni Borcar, Joan Franc, Francesc Bernat, Francesc Barau, Simó Carner, Bernat Pi, Joan Marc, Joan de Moles, Antoni Oliver i Pere Agramunt. N'ha seleccionat, transcrit i anotat cinquanta-set contractes inèdits.

Josep Fernández Trabal ha continuat investigant el paper que va desenvolupar el control de les àrees cerealistes i dels molins fariners de la Catalunya Vella en la primera i segona guerra remença.

Ramon Agustí Banegas López ha continuat la seva línia de recerca paral·lela: l'abastament de carn de la ciutat de Barcelona a la baixa edat mitjana. El material recollit durant el curs 2009-2010 a la Universitat de Versalles / Saint-

Quentin-en-Yvelines li ha permès analitzar com dues grans ciutats, Barcelona, a la Mediterrània occidental, i Rouen, al canal de la Mànega, afrontaren al llarg dels segles XIV i XV un mateix problema, el mercat local de la carn, amb plantejaments diferents. En relació amb aquesta recerca, ha impartit la conferència «L'evolució dels espais de venda de carn a les ciutats baixmedievals europees: un estudi comparatiu entre Barcelona i Rouen», dins el II Seminari d'Estudis Medievals d'Hostalric, «Ciutats, viles, sagrares. Els nuclis urbans a la baixa edat mitjana (s. XIII-XV)», organitzat per l'Ajuntament d'Hostalric els dies 18 i 19 de novembre de 2010.

Consulta de fonts documentals publicades

Pere Benito i Monclús (que durant el curs 2009-2010 havia treballat en la transcripció dels pergamins comtals dels segles XI i XII de l'Arxiu de la Corona d'Aragó) s'ha dedicat al buidatge sistemàtic de diversos conjunts de documentació eclesiàstica de l'alta edat mitjana, editats per la Fundació Noguera: *Collecció diplomàtica de Sant Pere de Casserres*, *Diplomatari del monestir de Sant Joan de les Abadesses (995-1273)*, *Diplomatari del monestir de Santa Maria de Serrateix (segles X-XV)*, *Diplomatari de Santa Maria de Poblet* i *Diplomatari de la catedral de Vic. Segle XI*.

Tota la documentació inèdita recollida per Antoni Riera i Melis, Pol Serrahima Balius, Montserrat Richou i Llimona i Josep Fernández Trabal ha estat introduïda en una base de dades, a fi de facilitar-ne la consulta per tots els membres de l'equip, que l'han utilitzada en la redacció dels seus llibres i monografies.

Forma Orbis Romani - Forma Conventus Tarraconensis

Director: Josep Guitart i Duran

El programa Forma Orbis Romani (FOR), promogut per la Unió Acadèmica Internacional, és un programa de recerca de topografia arqueològica del món romà que es proposa la reconstrucció històrica dels territoris antics, portant la cartografia i l'anàlisi al marc regional mitjançant mapes de detall (generalment a l'escala 1:25.000 o 1:50.000) que permeten una localització precisa de les dades, mantenint a la vegada una visió general del territori corresponent.

El programa FOR a Catalunya i una part del País Valencià es concreta en la Forma Conventus Tarraconensis (FCT), que comporta la preparació de diversos volums, cadascun dels quals ha de cobrir una àrea amb coherència històricotopogràfica. La primera etapa del programa comprèn els territoris immediats de les principals ciutats romanes de Catalunya.

Estat actual del programa i realitzacions

El mes d'octubre de 2010, han sortit d'impremta dos volums d'aquest estudi, dins la col·lecció «Documenta»:

PREVOSTI, Marta; GUITART, Josep (dir.).

Ager Tarraconensis. Vol. 1: *Aspectes històrics i marc natural*. Tarragona: coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010.

GOROSTIDI, Diana. *Ager Tarraconensis*. Vol. 3: *Les inscripcions romanes (IRAT)*. Amb la col·laboració de Piero Berni. Tarragona: coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010.

Per a l'edició d'aquests volums, s'ha comptat amb subvencions de la Diputació de Tarragona i de l'Ajuntament de Tarragona, respectivament.

El volum 2 de l'*Ager Tarraconensis*, *El poblament*, ha sortit d'impremta durant el primer quadrimestre de 2011. El contingut d'aquest volum és el següent: 1. Metodologia de l'estudi del poblament; 2. Les prospeccions extensives; 3. Les prospeccions intensives; 4. Els materials arqueològics de les col·leccions; 5. Estudi dels materials; 6. Treballs de camp centrats en jaciments; 7. El poblament, i 8. Els recursos econòmics.

El volum 4 de l'*Ager Tarraconensis*, *La vil·la romana dels Antigons*, ha entrat en premsa en el primer semestre de 2011. El contingut d'aquest volum és el següent: 1. Anàlisi d'una antiga exca-

vació de salvament; 2. El nimfeu dels Antigons en el panorama de les fonts decoratives de les vil·les de l'àrea catalana; 3. Els elements escultòrics; 4. Les ceràmiques; 5. Vida quotidiana a la vil·la: els grafitis sobre *instrumentum*; 6. Les troballes monetàries; 7. Altres materials, i 8. Conclusions.

Com a cloenda del treball i com a presentació dels resultats d'aquestes publicacions, s'ha celebrat el simposi «L'*Ager Tarraconensis*. Paisatge, poblament, cultura material i història», els dies 27 i 28 d'octubre de 2010. El simposi ha girat al voltant de l'estudi de casos relacionables, amb la idea de generar una plataforma de trobada i de debat dels investigadors que treballen o senten interès entorn d'aquest tema. En els darrers vint anys, s'ha anat fent cada cop més usual l'aplicació de diferents tècniques d'anàlisi del paisatge, que convergeixen en la recreació del seguit de condicions i realitats que en formen la dinàmica. Aquests estudis es caracteritzen, doncs, per una forta interdisciplinarietat. En el cas d'aquest programa, s'ha abordat la recerca dins aquestes teories i tècniques. L'estudi de la dinàmica del poblament, en relació amb la ciutat romana en què s'integra, s'ha tractat essencialment amb les tècniques de prospecció superficial, prospeccions geofísiques i excavacions arqueològiques. L'estudi de la morfologia del territori ha tingut un paper fonamental a l'hora de conèixer-ne l'articulació. Tot

plegat ha necessitat també els estudis paleoambientals, així com els dels naturalistes i geògrafs, que han ajudat a entendre el funcionament del sistema. L'espai ha esdevingut un factor nou de reflexió i d'anàlisi. Hi han participat una trentena d'investigadors del país i estrangers, i les actes es publicaran en el que constituirà el volum cinquè de la sèrie *Ager Tarraconensis*. Finalment, el volum sisè de la sèrie *Ager Tarraconensis* publicarà les conclusions generals de l'estudi i inclourà el catàleg de jaciments, els índexs i els mapes corresponents a escala 1:50.000, tal com correspon al programa FOR-FCT. Paral·lelament, s'ha continuat treballant també en la preparació del volum *Tar-raco I (Cossetània oriental)*, corresponent al territori de l'actual Baix Penedès.

La justícia a la Catalunya medieval

Directors: Tomàs de Montagut Estragués
Josep M. Salrach i Marés

S'inicia el projecte de recerca «La justícia a la Catalunya medieval», que tindrà com a objectius preparar un diplomatari de la justícia catalana medieval (segles IX-XII), una àmplia selecció documental que il·lustri el sistema de jurisdiccions i administració de justícia aplicat a la Catalunya baixmedieval (segles XIII-XV) i l'edició i estudi del manuscrit de les Constitucions de Catalunya de 1413-1422, custodiat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA).

Llibres de matrícula de les insaculacions (llibres de l'ànima) de la ciutat de Barcelona (1498-1713)

Directora: Eva Serra i Puig

Aquest projecte, encetat el 2008, vol posar a mans dels estudiosos els llibres de matrícula de la ciutat de Barcelona des de la introducció del sistema d'insaculació o de sac i sort, en el regnat de Ferran el Catòlic, fins a la seva fi, amb el Decret de Nova Planta. No solament és una aproximació als mecanismes de confecció de la matrícula per al sistema electoral català de l'època, sinó, sobretot, una panoràmica de les famílies i persones que durant més de dos segles van exercir un paper clau dins el poder municipal de Barcelona.

S'ha enllestit bona part de la tasca de buidatge de les bosses dels consellers i dels diversos oficis de la ciutat, però el Consell de Cent requeria més temps. La situació actual és, doncs, a punt d'acabar les bosses dels consellers i les dels oficis de la ciutat, i es deixa el Consell de Cent pendent per si hi ha possibilitats de continuar.

Les dades recollides pertanyen als registres, bosses de deliberacions i caixes d'esborranys de l'etapa 1498-1626, i als llibres de l'ànima o de matrícula per als anys posteriors. Els uns i els altres es conserven en l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. El procés de buidatge ha pogut comprovar la bondat de la base de dades preconfecionada, tot i que hi ha

calgut fer algunes correccions per tal d'incloure-hi les eventuais variants o les variables derivades de la llarga cronologia i de les diverses unitats arxivístiques emprades. Les unitats arxivístiques que s'han treballat són «Consell de Cent, Registre de Deliberacions» (1498-1502) i «Conseillers, llibre de l'ànima» (1587-1713).

L'equip d'investigadors és format (sota la direcció d'Eva Serra i Puig) per Jordi Buyreu, doctor per la Universitat de Barcelona; Núria Florensa, doctora per la Universitat de Barcelona; Sílvia Jurado, llicenciada per la Universitat de Barcelona; Eduard Martí, doctor per la Universitat Pompeu Fabra i professor de la Universitat Internacional de Catalunya; Miquel Pérez Latre, doctor per la Universitat Pompeu Fabra i arxiver de l'Arxiu Nacional de Catalunya, i, en fase d'elaboració de la tesi doctoral, Eduard Puig, llicenciat per la Universitat Pompeu Fabra.

Materials prehistòrics de Serinyà

Director: Narcís Soler i Masferrer

La finalitat d'aquest programa és preparar, estudiar i publicar els materials de les excavacions antigues i modernes de les coves prehistòriques de Serinyà i continuar les excavacions a la cova de l'Arbreda.

És a punt per a la publicació una obra inèdita de Pere Alsius i Torrent, pioner dels estudis geològics i prehistòrics

a Serinyà i, segons Pere Bosch i Gimpera, «pare de la prehistòria catalana». L'obra es titula *El Magdalénico en la provincia de Gerona* i, segurament, Alsius la va acabar cap a 1907. S'ha redactat també una biografia tan completa com ha estat possible d'aquest mateix pioner. D'altra banda, s'ha avançat en l'estudi dels materials de la bora gran d'en Carreres que conserva el Museu d'Arqueologia de Catalunya procedents de les excavacions que hi va fer Lluís Pericot el 1944 i el 1945. Una col·laboradora, Clémence Breuil, de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc, ha fet el seu diploma d'estudis avançats (DEA) sobre la indústria lítica de les excavacions de Lluís Pericot a la bora gran d'en Carreres. Han estat estudiats altres aspectes de la bora gran d'en Carreres, el primer jaciment paleolític conegut i excavat a Catalunya, tant des del punt de vista historiogràfic com dels materials que conté. S'ha redactat i publicat un esbós biogràfic d'Édouard Harlé, la persona que va fer la primera excavació paleolítica a Catalunya, a la bora gran d'en Carreres, el 1882.

Gràcies al conveni amb la Universitat d'Oxford, s'han aconseguit moltes datacions i importants per a l'Aurinyacià, el Gravetià i el Solutrià del Reclau Viver, que han estat presentades en un congrés celebrat el mes d'abril de 2011 a Oxford. El Reclau Viver i l'Arbreda són els únics jaciments de Catalunya que presenten en estratigrafia aquestes civilitzacions del

Paleolític superior. Gràcies a les noves datacions, s'han pogut identificar les restes més antigues d'*Homo sapiens* de Catalunya, que es troben al Reclau Viver i a la cova de Mollet, i que fins ara havien passat desapercebudes. Es creu que procedeixen de sepultures i que són, sense cap dubte, d'època gravetiana. Aquests enterraments, acompanyats d'ofrenes, són freqüents a Itàlia i recentment se n'ha descobert un a Portugal, però en falten a Espanya i a Catalunya. Sobre la cova de Mollet, l'equip de recerca ha redactat un article que ha estat acceptat pel *Journal of Human Evolution* i que s'està revisant. D'altra banda, s'estan estudiant també les restes del Reclau Viver.

Finalment, s'han continuat estudiant els materials del Paleolític superior de les antigues excavacions que Josep M. Corominas va efectuar des de 1972 i 1973 en el sector que actualment anomenem *sector alfa* de la cova de l'Arbreda, i s'han començat a revisar els del Paleolític mitjà.

Recerca arqueològica de la ciutat romana de Iesso (Guissona).

Recerca arqueològica

Director: Josep Guitart i Duran

La finalitat d'aquest programa de recerca arqueològica és l'estudi del jaciment arqueològic situat en el subsòl de l'actual vila de Guissona. Les restes conservades corresponen als vestigis de la població

romana de *Iesso*, fundada a l'inici del segle I aC, en paral·lel amb *Aeso*, i possiblement també amb *Ilerda*, per tal d'estructurar les terres de ponent de l'actual Catalunya. En el desenvolupament d'aquest programa, l'IEC col·labora amb el Patronat d'Arqueologia de Guissona, consorci en el qual participen també l'Ajuntament de Guissona, el Consell Comarcal de la Segarra, l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Les activitats realitzades durant el curs 2010-2011 han estat fonamentalment orientades a completar l'excavació de les termes públiques de la ciutat romana i a dur a terme l'estudi de resultats que havia quedat pendent el curs passat. En compliment d'aquest objectiu, s'ha realitzat la segona campanya d'excavació de l'any 2011, entre l'1 de setembre i el 29 d'octubre de 2011. Aquest treball ha permès completar l'excavació de la part essencial de les termes.

D'altra banda, s'han dut a terme les obres de condicionament com a museu i centre d'interpretació dels baixos de l'equipament municipal La Fassina. Aquest espai és especialment interessant perquè es tracta d'una sala de dimensions considerables, que està en comunicació visual directa amb el Parc Arqueològic. A més, aquest edifici constitueix, juntament amb els equipaments de l'antiga Casa de Cultura, a pocs metres de distància, un nou gran pol per a la vida cultural de la

vila i de la comarca. El projecte museològic i museogràfic ha estat executat per l'equip del programa i el nou museu ha estat concebut com un exponent dels resultats de la recerca duta a terme al jaciment. S'ha realitzat també un audiovisual al que està integrat en la visita del museu i s'ha confeccionat una audioguia que el visitant del Parc Arqueològic podrà utilitzar per a comprendre les diverses restes que actualment hi són visibles. La inauguració d'aquest nou equipament cultural i museístic dedicat al patrimoni arqueològic es preveu per al mes de setembre de 2011.

Repertori de manuscrits catalans

1474-1714

Directora: Eulàlia Duran i Grau

La base de dades *Manuscrits catalans de l'edat moderna* (MCEM) és un recurs informàtic destinat als investigadors que permet consultar i recuperar, amb un format comú per camps, les descripcions dels manuscrits en qualsevol llengua produïts als països de llengua catalana durant l'edat moderna. Reuneix en una sèrie única les dues línies anteriors del programa, dedicades, respectivament, als períodes 1474-1620 i 1620-1714.

Actualment, s'està enllestitint la versió final del web. Durant el curs 2010-2011, s'hi ha afegit un camp nou de consulta, «Matèries», i s'ha refet completament

el camp «Bibliografia». La consulta dels materials de la MCEM s'ha millorat amb la creació de tres cercadors que permeten recuperar la informació segons les necessitats de l'usuari: 1) un *cercador general*; 2) un *cercador per camps* concrets ([número ID de] manuscrit, ciutat, biblioteca o arxiu, signatura, títol, autor, llengua, data, suport, copista, enquadernació, contingut i observacions), i 3) un *cercador per matèries*. Un menú al marge superior inclou els apartats següents: «Presentació», «Crèdits», «Manuscrits», «Sigles i abreviacions», «Bibliografia [completa]», «Novetats» i «[Dades de] Contacte».

Descripcions de nous manuscrits

S'han continuat revisant i introduint a la base de dades MCEM les descripcions de manuscrits dels fons següents:

— Manuscrits renaixentistes mallorquins (Biblioteca Pública de Palma, Arxiu Capitular de Mallorca, Biblioteca Balear del Monestir de La Real, Biblioteca Bartomeu March i Biblioteca Municipal de Palma).

— Manuscrits barrocs de Barcelona (Biblioteca Universitària i Arxiu Històric de la Ciutat).

— Manuscrits carmelites dels segles XVII-XIX (Arxiu dels Carmelites Descalços de Catalunya i Balears i Biblioteca Pública de Tarragona).

— Manuscrits del geògraf i historiador Josep Aparici conservats en una biblioteca privada.

— Manuscrits de Juliana Morell conservats a la Biblioteca Municipal d'Avinyó.

S'ha continuat el buidatge de catàlegs i de bibliografia sobre manuscrits catalans de l'edat moderna conservats a la Biblioteca Nacional de Madrid i a la

Reial Acadèmia de la Història, completat amb descripcions *in situ* d'alguns exemplars.

S'ha avançat considerablement en la descripció *in situ* dels manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de França.

Secció de Ciències Biològiques

Biodiversitat dels fongs i líquens dels Països Catalans

Director: Xavier Llimona i Pagès

Els nuclis d'actuació d'aquest programa, al llarg del curs 2010-2011, s'han centrat més en el camp de la líquenologia que en la micologia, línia que es va començar a aprofundir a final del curs passat. Les prospeccions han continuat en les comarques de Girona (fongs i líquens), Barcelona, Castelló (fongs) i, més localment, a les de la Segarra i el Solsonès (líquens i alguns fongs de primavera). S'ha dedicat una especial atenció als fongs i als líquens dels parcs naturals de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i de Collserola. Aquesta darrera àrea protegida, per la seva proximitat a zones urbanes, s'havia considerat com a poc interessant, especialment pel que fa als líquens. Però diversos treballs detallats hi han revelat una elevada biodiversitat de fongs (que en part ja era coneguda) i també de líquens. N'és un simple aspecte la novetat de nou espècies d'ascomicets, abans desconegudes a Catalunya, i la presència de líquens d'afinitat subtropical, amb espècies foliòcoles no detectades abans, o molt rares, a Catalunya.

Corpus ictionímic del català

Director: Jordi Leonart i Aliberas

Objectius

Creació d'una base de dades ictionímica del català a partir de la informatització del buidatge de diverses obres catalanes. Aquesta base de dades constituirà la llavor, per anar posteriorment alimentant-la i ampliant-la d'acord amb les possibilitats. La base serà posada en el domini públic.

Metodologia

Hi ha diversos tipus de material de font ictionímica:

- a) Obres informatitzades i de buidatge immediat (DIEC2, GDLC).
- b) Obres informatitzades però de buidatge no automàtic (DCVB).
- c) Obres no informatitzades però ja buidades.
- d) Obres no informatitzades i no buidades.

El projecte crearà la base de dades a partir dels tres primers grups de material, deixant el darrer grup per a una fase posterior.

Respecte al grup *c*, es disposa del material que el doctor Ribó ha buidat. Es disposa d'unes deu mil fitxes, que són les que seran informatitzades. Aquest fitxer ja ha estat revisat i ordenat i el seu contingut va servir per a un treball presentat l'any 1986.

Flora i cartografia de briòfits

Directores: Montserrat Brugués
i Domènec
Rosa M. Cros i Matas

El projecte es va iniciar l'any 1983 amb l'objectiu d'elaborar mapes de distribució geogràfica d'espècies de molses i hepàtiques de la península Ibèrica i les illes Balears, les Canàries, les Açores i Madeira.

L'any 2009, es reprèn aquest projecte, però es redueix l'àrea d'estudi a la península Ibèrica i les Illes Balears i es decideix que els resultats no es publicaran sinó que seran accessibles via Internet. A través d'una aplicació digital interactiva, les persones usuàries poden consultar i visualitzar sobre un mapa la distribució de les diferents espècies de briòfits. Juntament amb el mapa apareix una fitxa amb informació sobre l'espècie consultada, com ara sinònims, presència en les diferents províncies, ecologia, grau d'amenaça i observacions d'interès, així com una làmina que il·lustra els caràcters més destacables del tàxon, l'autoria del mapa i la data d'actualització.

Els autors, sempre que ha estat possible, han revisat totes les mostres corresponents a les citacions bibliogràfiques existents, així com algunes mostres procedents de col·leccions d'herbari no publicades que també s'han inclòs. La localització de les mostres revisades es representa amb un cercle i les dades pro-

cedents de publicacions que no ha estat possible localitzar es representen amb un triangle. El color dels símbols es relaciona amb la data de recollecció de la mostra, anterior o posterior a l'any 1970. Algunes citacions dubtoses es comenten en les observacions.

El nombre d'espècies cartografiades anirà augmentant progressivament en els propers anys.

Flora i cartografia de les plantes i la vegetació

Director: Josep Vigo i Bonada

Aquest projecte és un dels tres en què ha quedat escindit el programa conjunt «Flora i cartografia de les plantes, els fongs i la vegetació». Continua operatiu de manera autònoma i els seus objectius són els mateixos. Comprèn els dos subprojectes següents: *a)* «Cartografia de la distribució de les plantes vasculars als Països Catalans (ORCA)» i *b)* «Cartografia de la vegetació a Catalunya».

El curs 2010-2011 s'ha dedicat a la continuació del banc de dades i de l'atles de distribució (primer subprojecte). Els mapes de vegetació que queden pendents de publicar (segon subprojecte) aniran sortint a mesura que se'n completin les maquetes i se n'elaborin les memòries.

El Banc de dades de la flora vascular dels Països Catalans (BDORCA) ha continuat aplegant informació, tant bibli-

ogràfica com aportada pels nombrosos col·laboradors. A final de 2010, ha entrat al Servei Editorial de l'IEC el volum número 16 de l'«Atlas Corològic», que actualment conté prop d'1.300.000 entrades i aplega 69.008 citacions referents a 235 tàxons de les famílies *Asteraceae*, *Alismataceae*, *Butomaceae*, *Hydrocharitaceae* i *Juncaginaceae*. Aquest banc és compatible amb la major part de reculls equivalents, com ara el Banc de dades de biodiversitat de Catalunya (BDBC), de la Generalitat de Catalunya, amb el qual manté un intercanvi regular d'informació, i que està també en relació amb altres bancs i organitzacions internacionals, com ara el Biological Collection Access Service for Europe (BioCAsE), d'àmbit europeu, i el Global Biodiversity Information Facility (GBIF), d'extensió mundial.

Pel que fa als «Catàlegs Florístics Locals», d'aparició irregular, supeditada a les propostes fetes per persones concretes, se n'ha publicat un. Hi ha un altre volum redactat i corregit, que haurà de ser publicat quan hi hagi dotació per a fer-ho. D'altra banda, s'ha potenciat el portal web del projecte ORCA, amb un nou disseny i noves accions de cerca.

Galeria de científics catalans

Directora: Mercè Durfort i Coll

S'hi han introduït nous personatges i s'han elaborat diferents entrades, seguint el pro-

cediment habitual: versió catalana, castellana i anglesa, amb una breu nota biogràfica i el màxim nombre de fotografies.

Estudi dels continguts d'amines biògenes com a indicadors de la qualitat higiènica dels formatges i embotits crus i adobats llestos per al consum de venda a Catalunya

Directora: Mariluz Latorre

Ponent: Abel Mariné i Font

La histamina i altres amines biògenes (tiramina, serotonina, fenetilamina i altres) i poliamines (cadaverina, putrescina, espermina, espermidina) exerceixen importants funcions biològiques en plantes, animals i microorganismes. Aquestes amines són el resultat de la descarboxilació microbiana dels corresponents aminoàcids precursors, per la qual cosa la presència d'histamina i altres amines en aliments està relacionada amb l'estat higiènic de les matèries primeres i/o l'existència d'una contaminació microbiana durant l'elaboració o l'emmagatzematge.

El consum d'aliments que contenen nivells relativament elevats d'amines biògenes pot provocar efectes tòxics com les falses al·lèrgies (anomenades també *intoxicacions histamíniques*), migranyes d'origen alimentari i crisis hipertensives (per la interacció entre determinats fàrmacs i amines presents en aliments), que en certes condicions són importants.

A causa de tres brots d'intoxicacions alimentàries a guarderies de Catalunya (novembre i desembre de 2006), atribuïdes al consum de formatge ratllat amb un contingut anormal d'histamina (de 91 mg/kg a 850 mg/kg), aquest projecte s'ha proposat aportar noves dades sobre les intoxicacions histamíniques i estudiar els nivells d'aquesta amina en els formatges a casa nostra, molt especialment els ratllats, que per les seves característiques poden constituir un risc de presència de nivells nocius d'histamina que, fins ara, no havia estat gaire considerat.

Els continguts d'amines biògenes en formatges són molt variables; la tiramina és la majoritària (pràcticament inexistent en el formatge fresc i fins a uns 1.500 mg/kg en formatges blaus), encara que de vegades la superen la putrescina o la cadaverina. Normalment, els nivells d'histamina solen ser baixos, però en certes condicions es troben en xifres elevades (fins a 380 mg/kg en formatge blau). No hi ha normes legislatives sobre nivells màxims tolerables d'histamina en formatges. En canvi, sí que n'hi ha en peix i derivats (100 mg/kg), que garanteixen que si els aliments no els superen, no hi haurà intoxicacions. Això és conseqüència del fet que hi ha més dades sobre la presència i el paper de la histamina en el peix que no pas en el formatge.

El formatge ratllat experimenta més manipulacions que altres tipus de formatge i presenta una superfície de con-

tacte més gran, la qual cosa fa que el risc de contaminació sigui més elevat i el deteriorament més ràpid. És probable, per tant, que els continguts d'histamina i altres amines biògenes siguin més alts en el formatge ratllat que en el no ratllat. Les dades disponibles són escasses, i per això el projecte es proposa aportar-ne de noves. També s'aborda l'efecte que té l'emmagatzematge refrigerat d'aquests formatges sobre els continguts d'aquestes amines un cop obert l'envàs.

Segons els resultats obtinguts, la tiramina segueix essent l'amina majoritària, però, a diferència dels formatges no ratllats, en els ratllats la histamina és la segona amina més abundant: assolix valors que arriben fins a 556 mg/kg. En canvi, en formatges no ratllats el nivell més elevat que s'ha trobat és de 162 mg/kg. En quatre de les mostres de formatges ratllats analitzades els continguts d'histamina han superat els 100 mg/kg, que, per analogia amb el peix, es consideren inacceptables, tant des de la perspectiva higiènica (contaminació microbiana) com de la seguretat alimentària.

Assumint un consum normal de formatge ratllat (uns 30 g), en el cas de les mostres amb continguts més alts la ingesta seria d'uns 17 mg. Aquesta és una quantitat que no representa, en l'estat actual de coneixements, un risc clar d'intoxicació, però sí de possibles símptomes d'intolerància (que es pot manifestar a partir de la ingestió d'uns

15 mg). Sabem que hi ha persones especialment sensibles a la histamina, per causes genètiques, patològiques o farmacològiques, per a les quals els límits màxims tolerables són deu vegades inferiors als de la població mitjana. En aquestes condicions, el 36 % dels formatges ratllats estudiats sobrepassarien el límit tolerable, i un d'aquests fins i tot seria potencialment tòxic per a persones intolerants a la histamina. A més, cal tenir en compte que altres aliments i begudes habituals en la dieta (vi, embotits, peix) són també fonts d'histamina.

Pel que fa referència a les dades obtingudes després de l'emmagatzematge en refrigeració del formatge ratllat un cop l'envàs ja ha estat obert, s'ha observat que el contingut global d'amines biògenes, i d'histamina en particular, augmenta (arriba a duplicar-se), sobretot en les mostres que ja en contenien inicialment, i arriba en algun cas a nivells d'histamina superiors als 1.000 mg/kg. Per tant, un consum normal d'aquest formatge ratllat, sense arribar a representar un risc de toxicitat, sobrepassa clarament la dosi màxima tolerable. Respecte a la intolerància, la majoria de les mostres que contenen histamina sobrepassen el límit tolerable. En definitiva, més del 50 % de les mostres de formatge ratllat poden provocar símptomes d'intolerància histamínica en persones sensibles, especialment si es tracta d'infants.

La conclusió és que el consum del formatge ratllat que es troba en les boti-

gues i mercats de Catalunya, segons el nostre mostreig, que inclou les marques disponibles avui, no constitueix un risc d'intoxicació histamínica per a la població sana general, però el consum d'alguns formatges ratllats pot constituir un risc d'intolerància histamínica, sobretot si es fa, com sol passar, junt amb altres aliments que també contenen histamina. Per altra banda, l'elevada formació d'histamina en formatges ratllats pot ser una indicació de males pràctiques en l'elaboració o el condicionament i constitueix un risc que cal controlar.

Impacte del grau de pertorbació en la biodiversitat dels boscos de Catalunya

Director: Jaume Terradas i Serra

L'objectiu principal és analitzar de manera extensiva pels boscos de Catalunya la relació entre la biodiversitat de grups significatius d'organismes, com ara les plantes vasculars, i els indicadors obtinguts *in situ* en els inventaris forestals, particularment els que fan referència al seu grau de pertorbació, causada principalment per explotacions forestals, pràctiques silvícoles o altres modificacions de l'estrat arbori. També es relacionarà el grau de pertorbació amb els principals paràmetres estructurals i funcionals dels boscos.

A partir de la informació treballada en aquest projecte al llarg del

curs 2009-2010, s'ha pogut dur a terme una base de dades amb informació sobre l'estat de pertorbació dels boscos que pot ser emprada en la confecció d'articles. Un d'aquests ja està acceptat per a la publicació en la revista *Oecologia*: «Stand—and tree— level determinants of the drought response of Scots pine radial growth», de Jordi Martínez-Vilalta, Bernat C. López, Lasse Loepfe i Francisco Lloret. S'estan preparant dos articles en relació amb les anàlisis dels patrons de pertorbació. El primer relaciona el grau de pertorbació dels boscos amb els seus patrons d'estructura, cobertura i riquesa d'espècies llenyoses, i el segon, el grau de pertorbació dels boscos amb els patrons de distribució de les espècies en funció de la temperatura i la precipitació. D'altra banda, també es troba en procés el document de síntesi de l'estat de conservació dels boscos catalans.

La base de dades tindrà altres aplicacions en activitats de recerca. Algunes ja són en marxa, com és el cas dels treballs relacionats amb els estocs de carboni que s'estan duent a terme al CREAM, o bé els del projecte MONTES-Consolider.

Els instruments científics dels Països Catalans. Un catàleg col·lectiu del patrimoni científic català

Director: José Ramón Bertomeu
i Sánchez

Ponent: Mercè Durfort i Coll

La Comissió d'Instruments Científics fou creada dins de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica amb la pretensió de coordinar els treballs dedicats a la conservació i a l'estudi de l'extraordinari patrimoni científic. La Comissió ofereix eines de treball i recursos electrònics per tal d'ajudar en la tasca de preservació i estudi de la cultura material de la ciència en la pàgina www.instrumentscientifics.com. El principal problema existent en aquest moment és el coneixement relatiu, dispers i desordenat de les col·leccions històriques d'instruments científics. L'absència de polítiques de conservació del patrimoni científic ha produït que moltes col·leccions d'instruments científics de gran valor (particulars o públiques, d'institucions universitàries o de centres d'ensenyament secundari) hagin desaparegut o que molts instruments estiguin emmagatzemats en soterranis, despatxos o armaris, amb un greu risc per a la seva futura conservació. Es treballa en el desenvolupament d'eines informàtiques per a la preparació d'un catàleg col·lectiu de la cultura material de la ciència, amb la intenció de coordinar els projectes en

marxa, oferir assessorament i suport a nous projectes de catalogació i ajudar a la difusió de la informació recollida i de l'estat dels projectes, tot amb la intenció de garantir la conservació i l'ulterior aprofitament museològic i didàctic dels instruments científics.

En el curs 2010-2011, s'ha finalitzat el trasllat de la base de dades a un nou servidor. D'altra banda, s'han continuat donant beques i ajudes per a viatges als principals congressos relacionats amb la història dels instruments i el patrimoni científic i, el mes d'octubre de 2010, s'ha celebrat una important sessió científica, amb la col·laboració de l'Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero de València i de Marcus Granato, director del principal museu de la ciència al Brasil.

**Un segle de biociències en català:
els congressos de metges i biòlegs
de llengua catalana (1913-2004).
Publicació digital i estudis històrics
i temàtics**

Director: Antoni Roca i Rosell

Ponent: Francesc Asensi i Botet

Amb l'objectiu d'altres projectes de recuperació de la memòria històrica que es duen a terme en diversos àmbits, s'ha realitzat la digitalització dels llibres de ponències i dels llibres d'actes de tots els congressos de metges i biòlegs de llengua

catalana (CMBLC) i d'alguns altres llibres relacionats amb aquests congressos, per a la seva publicació en línia en el web de l'Institut d'Estudis Catalans (més de setze mil pàgines).

El resultat del projecte és una pàgina web inclosa en el web de l'Institut que conté les més de setze mil pàgines digitalitzades dels llibres dels congressos, amb el valor afegit de la informació complementària, principalment la base de dades dels autors dels textos dels llibres digitalitzats i altres persones i institucions relacionades amb els congressos i que surten en els llibres. Aquesta informació, que conté prop de mil set-cents fitxes, es troba ordenada alfabèticament i també és accessible mitjançant un motor de cerca.

El treball realitzat durant el curs 2010-2011 ha consistit en la revisió per part dels membres de l'equip de recerca de les entrades que Òscar Montero ha fet en la base de dades. Un cop estiguin repassades, el web ja serà accessible sense necessitat de contrasenya i començarà la fase de difusió, que permetrà que qualsevol persona, des de qualsevol lloc amb Internet, tingui accés als llibres dels CMBLC, que comprenen gairebé un segle d'història de la medicina catalana. Tot i que el projecte ja s'ha completat, queda oberta la possibilitat d'afegir més continguts al web amb vista al futur, amb tasques com ara la incorporació de fotografies (especialment dels congressos més

recents); la creació d'una secció d'iconografia dels congressos, amb altres materials gràfics, com poden ser pòsters, cobertes dels llibres o de circulars, targetes

d'invitació, etcètera; la incorporació de PDF d'articles o capítols de llibres que tinguin relació amb els congressos, o el tractament dels congressos en la premsa.

Secció de Ciències i Tecnologia

Diccionari de ciència i tecnologia

Director: Salvador Alegret i Sanromà

En aquest curs 2010-2011, s'ha iniciat el projecte de consolidació d'una interfície que permetrà consultar alhora diverses edicions en línia i on, posteriorment, s'incorporarà el *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC2), perquè també es pugui consultar per mitjà d'aquesta interfície. Es continua amb el buidatge de les obres terminològiques següents:

— *Vocabulari multilingüe dels fongs*

— *Vocabulari de la psicologia del condicionament i de l'aprenentatge*

— *Lèxic de les plagues i malalties dels conreus de Catalunya*

— *Vocabulari multilingüe de pedagogia*

— *Diccionari jurídic català* (1a ed.)

Paral·lelament a aquestes tasques, el programa dona suport als projectes següents:

— *Vocabulari de mineralogia* (Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona).

— *Diccionari enciclopèdic de pedagogia* (DEP). És un diccionari de creació nova que va néixer a partir de la sol·licitud de Joan Mallart (director del projecte), de la Societat Catalana de Pedagogia.

— *Diccionari jurídic català*. Aquest projecte pertany a la Societat Catalana

d'Estudis Jurídics. El 23 de maig de 2011 es va dur a terme la primera presentació del *Diccionari jurídic català* a l'IEC. Hi intervingueren Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Xavier Ventura, director territorial de Catalunya Caixa; Josep Cruanyes i Tor, president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, i Pilar Fernández Bozal, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Disseny d'una xeremia barítona (baríton) com a complement de la tenora i el tible

Director: Joaquim Agulló i Batlle

L'objectiu fonamental del projecte, el desenvolupament d'una xeremia barítona tímbricament afí a la tenora i el tible, ha estat plenament assolit. L'element estratègic en una xeremia és el perfil interior del tub, perquè en depèn que es pugui aconseguir el timbre adequat per a l'instrument i també perquè aquest octavi correctament i tingui el marge dinàmic (disponibilitat de marge de volum de so) requerit a les xeremies de la cobla, que arriba al *fortissimo*. El procés d'optimització del perfil (en part cònic i en part definit per un *spline* cúbic) per mitjà d'un algorisme genètic va portar a un primer perfil plenament encertat, que ja no ha calgut modificar. El prototip 3, inicialment sense

mecanisme de claus, ha estat molt ben rebut pels músics que hi han tingut accés. Actualment, se l'està dotant d'un mecanisme de claus semblant al de la tenora. Com que la proximitat de les tapes del mecanisme als forats pot modificar lleugerament l'afinació, les dades de disseny que l'IEC faci públiques (segons el compromís pres en el plantejament del programa) correspondran a aquest prototip 3 corregit de les lleugeres desviacions d'afinació que es detectin una vegada completat amb les claus, i també escolta- des les opinions dels instrumentistes a qui es facilitarà un accés temporal a l'instrument. En el prototip final del programa de recerca, el tudell (tub que comunica la doble canya amb el cos de l'instrument), el cos de fusta i el pavelló metàl·lic tenen el mateix eix rectilini, cosa que planteja alguna incomoditat a l'hora d'emprar-lo. És previsible que s'acabi adoptant una configuració final amb el tudell i el pavelló metàl·lic corbats, com és usual en els instruments de la seva tessitura a l'orquestra (com ara l'oboè baríton). Aquesta és una modificació a la qual, en principi, els mateixos constructors poden fer front. Haver aconseguit un instrument, inexistent fins ara, de la complexitat acústica de les xeremies, i que hagi estat ben acceptat en l'àmbit particular i exigent de la cobla, és tot un èxit per a aquest programa de recerca de l'IEC.

L'adaptació del banc de mesura a les dimensions i forma real del tudell és

particularment important per a garantir la precisió de les mesures. En trobar-se en la zona de màxima fluctuació de la pressió, qualsevol petita fuga local o a l'exterior tindria greus conseqüències. Per tal de procedir a les primeres mesures sobre un prototip de baríton, s'ha projectat i construït una peça d'acoblament que encaixa amb el tudell en una extensió de 50 mm.

Les mesures acústiques s'han dut a terme al Laboratori d'Enginyeria Acústica i Mecànica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (ETSEIB) de la UPC, per mitjà del banc de mesures desenvolupat a càrrec d'aquest projecte, i han estat realitzades pels membres de l'equip Sergi Soler (tècnic acústic) i Jordi Campos (tenorista i tècnic acústic).

Referència

ACULLÓ I BATLLE, Joaquim. «Ciència i enginyeria dels instruments musicals. El cas de les xeremies de la cobla». Conferència organitzada per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC, 28 de setembre de 2010).

Llibre blanc de la recerca matemàtica a Catalunya

Director: Manuel Castellet i Solanas

Amb l'edició del *Llibre blanc de la recerca matemàtica a Catalunya*, es pretén oferir a la societat, en general, i als cercles més vinculats amb la recerca, el desenvolupament

lupament i la innovació, en particular, una visió objectiva i exhaustiva de l'estat actual de la recerca en matemàtiques a Catalunya, tant pel que fa als investigadors com als grups de recerca consolidats; els projectes de recerca finançats per la Generalitat, el Govern espanyol i la Comissió Europea; tesis doctorals; becaris postdoctorals; investigadors visitants; programes de recerca plurimensuals; activitats organitzades, etcètera.

Per raons essencialment conceptuals, però també per operativitat, dels camps fronterers amb les matemàtiques (estadística, investigació operativa, llenguatges i sistemes informàtics, aplicacions...) hem inclòs informació només dels grups i persones per als quals la matemàtica és l'objecte de llur recerca i no només una eina important.

En cap cas no s'ha tractat de fer un estudi comparatiu, ni una avaluació ni una recollida de dades bibliomètriques de la recerca matemàtica a Catalunya. Aquest llibre simplement vol reunir informació ja existent però dispersa i difícilment localitzable.

LLISCAT. Base de dades d'esllavissades de Catalunya i Andorra

Director: Jordi Corominas i Dulcet

LLISCAT va néixer com a projecte de l'IEC amb el nom Síntesi d'Esllavissades

de Catalunya. L'objectiu principal del projecte era disposar d'un inventari d'esllavissades amb les finalitats següents:

a) Recollir i sintetitzar en un fons únic tota la informació sobre esllavissades que actualment es troba dispersa en diferents organismes.

b) Fer accessible tota la informació mitjançant Internet per a la seva consulta i anàlisi.

c) Proporcionar el coneixement adequat sobre l'extensió i l'impacte de les esllavissades. Sovint, la seva incidència passa desapercibuda i els danys que causen són atribuïts a altres fenòmens com ara els aiguats.

d) Disposar d'un inventari de moviments per a determinar-ne la freqüència, paràmetre imprescindible per a avaluar-ne la perillositat i el risc.

e) Proporcionar el coneixement sobre l'extensió geogràfica de les esllavissades com a ajut a la planificació territorial i la planificació de grans infraestructures i la protecció civil.

f) Establir relacions causals amb els factors desencadenants (pluges, terratrèmols, etc.) i entendre'n el mecanisme.

g) Proporcionar dades sobre l'impacte socioeconòmic, imprescindible per a desenvolupar les polítiques de prevenció i protecció i per a l'avaluació del cost i el benefici.

LLISCAT es pot consultar al web <http://www.lliscat.upc.es>. La base de dades LLISCAT ha estat incorporada a l'inven-

tari de bases de dades sobre esllavissades d'Europa que s'ha preparat dins el projecte SAFELAND, finançat per la Unió Europea, amb l'objectiu de buscar la interoperabilitat i l'harmonització, d'acord amb la directiva europea INSPIRE.

Durant aquest curs 2010-2011, s'ha georeferenciat la informació de LLISCAT. Aquesta feina ha consistit a omplir els camps X i Y del nivell 2 de la base de dades LLISCAT, per tal que els esdeveniments siguin visibles a Google Maps. La quantitat de casos georeferenciats ha estat d'uns quatre-cents. En el cas dels esdeveniments de Catalunya, la informació geogràfica utilitzada ha estat l'existent al web *www.icc.cat*. En el cas dels esdeveniments del Principat d'Andorra, s'han obtingut les coordenades Lambert de la pàgina web *www.sigma.ad* i s'han transformat en UTM per tal d'introduir-les en la base de dades. S'ha arribat a un precord per a integrar la base de dades LLISCAT a l'Institut Geològic de Catalunya (IGC). L'IGC se'n farà càrrec del manteniment i ha estat l'encarregat de preparar un conveni de col·laboració amb l'IEC i la UPC.

Matemàtiques a l'abast: de l'alemany al català (II)

Directora: Pilar Bayer i Isant

L'objectiu inicial d'aquest projecte era dur a terme la traducció al català d'una mos-

tra d'articles matemàtics que, escrits en llengua alemanya amb anterioritat a la Segona Guerra Mundial, han esdevingut bàsics per al desenvolupament de temes actuals de la matemàtica.

Bona part de la producció de la recerca matemàtica desenvolupada per l'escola alemanya abans de la Segona Guerra Mundial és difícilment abastable, atesa la seva manca de difusió i de traduccions a altres llengües. No obstant això, el seu contingut ha tingut un pes remarcable, no sempre reconegut manifestament, en el desenvolupament de la matemàtica del segle xx. En aquest projecte s'ha procedit a la selecció, l'estudi tècnic i la traducció de deu articles d'autors d'aquella escola.

En aquest curs 2010-2011, s'ha enllestit la preparació d'un llibre titulat *Arrels germàniques de la matemàtica contemporània. Antologia de matemàtics alemanys, 1850-1950*, l'extensió del qual serà de 766 pàgines. El volum comprèn els punts següents:

— Descripció de la gènesi i el desenvolupament de les escoles germàniques de matemàtiques des del seu inici fins a mitjan segle xx.

— Selecció de textos matemàtics alemanys que s'han traduït al català.

— Comentaris matemàtics dels textos anteriors i estudi de la seva repercussió en la matemàtica contemporània.

— Perfil biogràfic de les principals figures matemàtiques implicades, així

com la seva relació amb altres investigadors de l'època.

— Cronologia.

— Recopilació de dades bibliogràfiques.

El text es lliurarà a la Secretaria Científica perquè se'n procedeixi a la publicació. Els objectius s'han assolit sobradament en relació amb el projecte inicial, que comprenia únicament la traducció i el comentari dels textos.

Observació i monitorització de paràmetres físics a escala regional amb nous sensors radar de banda ampla multiplataforma

Director: Lluís Jofre i Roca

L'objectiu del programa de recerca és l'estudi de les possibilitats que aquesta nova generació de sistemes actius (radars) i passius (radiòmetres) d'alta resolució, en termes de resolució angular (obertura real o sintètica) o banda freqüencial molt gran (*ultra-wide-band*, UWB, en anglès), podria representar per a obtenir informació amb una resolució geogràfica compatible amb el detall necessari per a observar fenòmens significatius a escala local, comarcal i regional de Catalunya. La idea és aconseguir aquesta resolució per mitjà de la combinació d'observacions provinents de diferents sistemes situats en diferents plataformes: terrestres, petits avions i satèl·lit.

El treball realitzat fins al moment permetrà afrontar les darreres tasques d'exploració de les dades, recopilació i difusió científica dels resultats per preparar la memòria final del treball.

Protecció de sòls

Director: Jaume Porta i Casanellas

L'objectiu d'aquest projecte és la recerca i l'estudi de la informació cartogràfica de sòls dels territoris de parla catalana i la posterior creació d'un espai web per a donar-li difusió des de l'IEC.

Els resultats dels estudis permeten posar els següents continguts a l'abast del públic per mitjà del web:

— Informació general sobre protecció dels sòls: funcions dels sòls, criteris de sostenibilitat, processos de degradació i control, criteris de protecció de sòls, indicadors de qualitat.

— Mapes de sòls: informació de sòls, finalitat dels mapes de sòls, sèries de sòls, característiques d'un mapa de sòls, gestió i interpretació d'informació de sòls a l'espai digital.

— Mapes de sòls de zones cartografiades: accessibles per fulls del mapa 1:25.000 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC).

— Mapes de sòls existents: escanejat dels mapes, fitxa tècnica, accés a cada mapa descarregable en PDF (amb

accés per municipis i parròquies i per quadrícules del mapa 1:25.000 de l'ICC).

— Mapes a petita escala i d'interès històric: recull i elaboració de la fitxa tècnica de cada mapa.

— Enllaços d'interès: revistes, llibres electrònics, editorials, associacions de la ciència del sòl, societats de la ciència del sòl, instituts de recerca i àmbits temàtics de sòls (classificació, sòls per àrees geogràfiques, morfologia de sòls, mapes de sòls, etcètera).

La pàgina web proporciona informació sobre protecció de sòls, un catàleg de sèries de sòls, mapes de sòls existents a Catalunya i les Illes Balears i una base de dades bibliogràfica. Un conjunt de cercadors permeten obtenir informació cartogràfica de sòls amb entrades per sèries de sòls i per termes municipals. El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DARP) i l'IEC signaren un conveni de col·laboració per a la difusió de la informació dels mapes de sòls de Catalunya promoguts pel DARP.

L'equip, dirigit pel doctor i membre de l'IEC Jaume Porta i Casanellas, està constituït per un conjunt d'experts en el tema objecte del projecte: Miquel Aran (MSc), Jaume Boixadera (MSc), doctora Marta López-Acevedo, Núria Llusà, doctora Rosa M. Poch, doctora M. Rosa Teira i doctor Josep M. Villar.

Servei d'Arxius de Ciència: consolidació i expansió

Directors: David Jou i Mirabent

Xavier Roqué i Rodríguez

El Servei d'Arxius de Ciència és un servei coordinat pel Centre d'Història de la Ciència (CEHIC) i l'Arxiu General, ambdós de la UAB, amb el patrocini de l'IEC, el Departament de Cultura de la Generalitat i la mateixa universitat, amb l'objectiu primordial de contribuir a la conservació i difusió del patrimoni documental de la ciència i la tecnologia contemporànies a les terres de llengua catalana.

Secció Filològica

Atles Lingüístic del Domini Català

Directors: Joan Veny i Clar
Lídia Pons i Griera

Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

Durant aquest curs, exactament a final de 2010, ha sortit publicat el volum v de l'ALDC, que comprèn els capítols 10, «Indústries relacionades amb l'agricultura», i 11, «Els vegetals». Consta de tres-cents quinze mapes, trenta llistes de material no cartografiat, cent setanta-sis il·lustracions de cultura material, els índexs numèrics i alfabètics dels enunciats (en català, castellà, francès i italià) i els índexs de les il·lustracions.

Petit atles lingüístic del domini català (PALDC)

S'ha publicat el tercer volum del PALDC (2011), que conté cent noranta-quatre mapes seleccionats del tercer volum de l'ALDC: comprèn dos mapes comparatius, seixanta-tres mapes fonètics i vuit mapes morfològics, així com cent vint-i-un mapes lèxics. Es tracta d'una obra de referència, innovadora, divulgativa i, alhora, de gran rigor científic, que ens endinsa en les entranyes de la llengua per a mostrar-nos la seva realitat.

Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català antic

Director: Josep Martines Peres

Aquest projecte té per objectius l'elaboració d'un corpus textual informatitzat del català antic, dissenyat per a facilitar la investigació gramatical, i la realització dels treballs necessaris que permetin la recuperació informàtica de la informació i que facilitin la recerca sintagmàtica. Per a la realització d'aquests objectius, comptem amb el suport del projecte de la Universitat d'Alacant Institut Virtual Internacional de Traducció (IVITRA). Aquest corpus és el fonament per a l'elaboració d'una gramàtica del català antic (Gca).

L'equip de recerca és constituït per les persones següents, adscrites a les universitats d'Alacant (UA) i de València (UV): Josep Martines (membre de la SF de l'IEC, UA, IVITRA, investigador principal), Manuel Pérez Saldanya (membre de la SF de l'IEC, UV, IVITRA), Vicent Martines (UA, IVITRA), Sandra Montserrat i Buendia (UA, IVITRA), Vicent Beltran Calvo (UA), Antoni Mas i Miralles (UA), Carles Segura Llopes (UA), Maria Isabel Guardiola Savall (UA), Maria Àngels Fuster Ortuño (UA, IVITRA), Elena Sánchez López (UA, IVITRA), Ramon Ruiz Guardiola (UA, IVITRA) i Luis Navarro Aguado (UA, IVITRA). Les ac-

tivitats s'han dut a terme amb la col·laboració de tot l'equip esmentat i amb la d'Andreu Sentí Pons (UA), el qual ha desplegat a plena satisfacció les tasques necessàries, segons els objectius previstos. La seva tasca ha consistit a escanejar tots els textos que no eren accessibles en format digital i a introduir-hi les marques requerides per a etiquetar-los.

Durant el període 2010-2011, s'han continuat les activitats següents: la digitalització de les obres triades i ja editades, amb l'autorització prèvia de l'editor i de l'autor de l'edició; l'edició digital de tots aquests textos, és a dir, la correcció i el marcatge dels textos a partir de l'aplicació dels criteris d'edició que permeten realitzar les concordances, i la incorporació de les obres ja lematitzades al Corpus Informatitzat del Català Antic (CICA), a fi que puguin ser aprofitades pels investigadors.

S'ha comptat amb el suport del projecte institucional de la Universitat d'Alacant IVITRA, per mitjà del conveni signat entre aquest projecte i l'Institut d'Estudis Catalans. L'IVITRA ha facilitat les eines i les instal·lacions necessàries per a la digitalització dels textos.

S'ha continuat el manteniment de l'«Espai general de recerca i estudi», en el si de l'IVITRA i per al desenvolupament de les tasques del projecte. També s'ha fet el manteniment dels portals en la secció «Autors clàssics» de l'IVITRA, que contribueixen a la difusió i transferència de re-

sultats de R+D del projecte. Cal tenir en compte que aquesta secció de l'IVITRA és citada en webs de referència dels estudis medievals, com ara *Hispanomedievalismo* (Universitat Autònoma Metropolitana, Mèxic), on té dues entrades-categorïes específiques («Autores clásicos de la Corona de Aragón» i «Institut Virtual Internacional de Traducció. Universitat d'Alacant»), i *eHumanista* (publicació internacional de màxim impacte de la Universitat de Califòrnia a Santa Barbara, EUA). Les més de 208.000 visites consolidades que ja té IVITRA permeten afirmar que la difusió dels resultats de la recerca desplegada pel nostre projecte, transmesos per aquest mitjà, és satisfactòria.

Diccionari del Català Contemporani (DCC): *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDL)

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

Finalitat del programa

Elaborar un diccionari descriptiu del català sobre la base dels recursos constituïts en la primera fase del projecte (Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana, CTILC). El *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDL) és l'obra lexicogràfica que té com a objectiu la descripció precisa de les unitats lèxiques de la llengua, des del punt de vista del contingut i de la utilització real, sense restriccions basades en criteris prescriptius.

*Estat actual del programa
i realitzacions dutes a terme
durant el curs 2010-2011*

Progressió en els treballs de redacció

Durant el curs 2010-2011 s'han redactat 9.241 articles del diccionari descriptiu, la qual cosa representa que, des de l'inici del projecte fins a finals d'agost de 2011, s'ha assolit la xifra acumulada de 76.163 articles redactats. Aquesta xifra suposa aproximadament el 72 % dels articles previstos per a la conclusió del diccionari.

*Adaptació de la part redactada
i validació estructural del diccionari*

Durant el curs 2010-2011 s'han continuat les línies d'actuació que tenen com a objectiu l'adaptació dels articles redactats a dos canvis introduïts en el procés de redacció del diccionari: d'una banda, el canvi de font de referència normativa arran de la publicació del DIEC2 (que afecta el marcatge específic com a no normatius de certs elements del DDLC) i, d'una altra, els nous criteris de redacció establerts en el *Manual de redacció*. En paral·lel al desenvolupament d'aquestes tasques, a més, es porten a terme determinades operacions de validació estructural del diccionari; aquestes operacions suposen la revisió d'alguns aspectes que, malgrat que no han estat objecte de cap reformulació en el nou manual, requereixen una certa supervisió que n'harmonitzi el tractament.

Estructura organitzativa

La reducció dels ingressos que ha experimentat l'IEC ha suposat l'aplicació de mesures de contenció pressupostària que han afectat greument el projecte. Aquestes mesures s'han concretat en l'amortització, durant l'any 2011, de sis places de l'equip de redacció corresponents als redactors amb contracte de pràctiques.

Els contractes de pràctiques, d'una durada màxima de dos anys, tenien el seu darrer venciment, en tots sis casos, en diferents dates de 2011. La no-renovació d'aquests contractes constitueix la reestructuració pressupostària més important que ha sofert el DCC d'ençà dels inicis dels treballs de redacció del diccionari descriptiu: els recursos dedicats a la redacció, sense tenir en compte les contingències que es poden produir i que afecten la disponibilitat real d'aquests recursos, han passat de 18 a 12 persones/any en el decurs de 2011.

**Diccionari temàtic dels italianismes
en la llengua catalana**

Director: Joan Martí i Castell

Investigador

principal: Yorick Gómez Gane

En aquest curs 2010-2011, s'ha continuat el buidatge de la bibliografia essencial, la planificació de l'índex lexical, la descripció del diccionari temàtic, l'establiment dels criteris editorials per a la pu-

blicació i l'elaboració definitiva del diccionari, dividit en onze seccions semàntiques. S'han assolit tots els objectius previstos satisfactòriament. Manca, tanmateix, la publicació del diccionari per part de l'IEC. És essencial que es faci perquè la recerca tingui la utilitat que cal.

L'espai segons el veien i el pensaven els grecs

Directora: Montserrat Jufresa i Muñoz

Ponent: Mariàngela Vilallonga Vives

Aquest curs 2010-2011 ha servit per a l'anàlisi del paper exercit per alguns elements, molt presents en els discursos literari, religiós, filosòfic i iconogràfic, i en els vestigis arqueològics, en la configuració del mapa espacial físic i simbòlic de les ciutats gregues. L'exemple triat com a motor de la discussió col·lectiva ha estat la funció de l'animal en l'organització de l'espai.

S'ha considerat que era especialment interessant, més enllà dels elements que cadascun dels membres del grup continuava explorant (l'espai teatral o de les dones), tornar a les qüestions metodològiques sobre el vocabulari grec de l'espai. El sistema de treball adoptat des dels inicis ha continuat de la mateixa manera.

Les realitzacions dutes a terme pel grup han propiciat l'intercanvi i la difusió en l'àmbit internacional de la recerca sobre l'espai a Grècia en qualsevol dels

aspectes esmentats, a més de les publicacions, contribucions a col·loquis i conferències que se n'han derivat:

— Celebració del III Col·loqui Internacional sobre la Concepció de l'Espai a Grècia, amb el títol «Cel i terra: anomenar l'espai a Grècia», els dies 29 i 30 de novembre de 2010. Hi han intervingut ponents com ara D. Delattre (París); F. D. Corrales (Barcelona); I. Graekós (Tessalònica); V. Zachari (París); F. Mestre (Barcelona); J.-C. Decourt (Lió); M. Giangiulio (Trento); S. Vassallo (Palerm); P. Cabrera (Madrid); E. Barker (Oxford), com a representant del grup Herodotus Encoded Space-Text-Imaging Archive (HESTIA); I. Fiz (Tarragona), com a representant del grup L'espai en l'Egipte hel·lenitzat, així com una representació del grup de recerca.

— Publicació de les actes del II Col·loqui Internacional sobre la Concepció de l'Espai a Grècia, de l'any 2009: JUFRESA, Montserrat; REIC, Montserrat (ed.). *Ta zôia: L'espai a Grècia II: Els animals i l'espai*. Tarragona: Institut d'Estudis Catalans; Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2011.

— Participació en el XIIIe Col·loque International du CIERGA, «MANTEIA», que tingué lloc a París, del 6 al 8 d'octubre de 2010, així com la participació en una publicació conjunta en la revista *Kernos*.

— Assistència al col·loqui «Rethinking the gods: post-classical approa-

ches to sacred space», que tingué lloc a la Universitat d'Oxford, els dies 22 i 23 de setembre de 2010, per part de la membre del grup Gemma Fortea.

— Conferència «Femmes et héroïsme: autour des *Vertus des femmes* (*Gynaïkon aretai*) de Plutarque», a càrrec de Pauline Schmitt-Pantel (París), que tingué lloc, a la seu de l'IEC, el 6 d'octubre de 2010.

Estudi previ a l'edició de les obres completes de Lluís Nicolau d'Olwer

Director: Carles Miralles i Solà

Durant el curs 2010-2011, s'ha continuat elaborant el catàleg, tan exhaustiu com ha estat possible, del total de la producció escrita de Nicolau d'Olwer (en l'àmbit erudit, assagístic, periodístic i polític) i s'ha investigat més a fons la localització d'alguns materials, amb diversos col·laboradors. D'altra banda, s'ha dut a terme la informatització dels materials que faltaven. S'han continuat classificant els materials de Nicolau d'Olwer sobre literatura catalana, de natura miscel·lània i que comprenen des de llibres fins a treballs dispersos.

Resten per resoldre alguns problemes de localització; la informatització dels materials ha estat començada, i s'ha iniciat la preparació per a la impremta de *La lliçó de la dictadura* (cal confrontar el text dels articles del llibre que havien

sortit a *La Publicitat* amb el dels mateixos articles del llibre, i estudiar el paper dels afegits de Nicolau d'Olwer en el llibre) i *Caliu* (l'única edició completa d'aquest llibre és la mexicana de 1958, però la catalana de 1973 té un pròleg de Jordi Rubió i Balaguer que semblaria interessant de mantenir amb el llibre).

Estudis Romànics

Director: Antoni M. Badia i Margarit

Durant el curs 2010-2011, s'ha publicat el volum 33 (2011). I s'ha procedit als treballs preparatoris del volum 34. D'altra banda, també s'ha dut a terme l'actualització de la informació del web i de les instruccions per als col·laboradors d'ER. S'han assolit els objectius del projecte, és a dir, la publicació anual d'un volum.

Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae

Director: Pere Quetglas i Nicolau

És un diccionari que recull tots els mots llatins i romànics documentats en fonts arxivístiques i lletràries catalanes de l'any 800 al 1100.

Començat per un equip de filòlegs llatinistes sota la direcció de Marià Bassols de Climent, n'aparegué el primer fascicle el 1960. En fou el primer cap de redacció, des d'aquell any fins al 1985, i principal

impulsor Joan Bastardas i Parera. Els articles del diccionari consten del mot base amb les formes en què apareix, el derivat català actual (si existeix), l'etimologia, el significat, els testimonis documentals per ordre cronològic, i, si cal, un comentari adient. La gran riquesa documental d'aquest recull el fa d'un gran interès no tan sols per a lingüistes, sinó també per a historiadors, juristes i estudiosos de la literatura. És elaborat conjuntament per l'Institut d'Estudis Catalans i la Institució Milà i Fontanals, adscrita al CSIC.

El *Glossarium* forma part del projecte d'un diccionari europeu de llatí medieval conegut amb el nom de *Nouveau Du Cange*.

L'Alguer com a enclavament lingüístic: codis, ideologies de la llengua, processos sociolingüístics

Director: Joan A. Argenter i Giralt

En aquest curs 2010-2011, els treballs del projecte han continuat el seu curs en les diverses línies de recerca. Joan A. Argenter ha avançat en l'anàlisi de les ideologies lingüístiques locals, a partir del treball de camp i les entrevistes que dugué a terme el curs 2009-2010. Paral·lelament, Joan Pujolar ha estudiat les entrevistes fetes a persones implicades en la vida cultural, política i en el sector turístic i de serveis de l'Alguer, per completar el seu

estudi sobre el paper de la llengua i la identitat locals en el turisme cultural de la ciutat.

Dins les línies d'investigació específicament sociolingüístiques, s'han aprofundit les línies següents, començades des de principi de 2010: la identitat cultural dels algueresos (Sophia Simon); els processos de regressió i progressió de la llengua a l'Alguer, tant des del punt de vista del manteniment i la pèrdua d'usos lingüístics i la ruptura de la transmissió de la llengua patrimonial (*language shift*), com del continuïum competencial dels parlants, l'erosió de la llengua patrimonial i l'eventual procés d'atròfia lingüística (*language death, language attrition*) (Argenter, Enrico Chessa), i el rol de les ideologies lingüístiques en la vida local i la pugna per la definició del que compta com a llengua legítima en l'àmbit públic (Argenter).

En aquesta línia sociolingüística, Enrico Chessa ha fet una anàlisi parcial de les dades recollides durant el curs 2009-2010 (tant per part seva com de Joan A. Argenter), per a presentacions, articles i altres obres, que caldrà prosseguir més endavant amb una anàlisi més completa i més aprofundida.

En les línies de recerca etnopoètica i literària, August Bover ha avançat considerablement la seva recerca sobre el gènere dels goigs a l'Alguer. Joan Armanagué ha continuat l'edició sistemàtica de l'obra d'Eduard Toda, a partir dels ma-

terials existents a la Biblioteca Nacional de Madrid (fons Eduard Toda i Güell). D'altra banda, és prevista, amb vista al curs 2011-2012, la publicació d'un llibre amb contribucions de diversos membres de l'equip sobre els resultats del projecte. Eventualment, el contingut del llibre serà ampliat amb contribucions relatives a altres enclavaments lingüístics.

Tesis llegides o en curs

SIMON, Sophia. *Identità linguistica e culturale degli algheresi: Biografie linguistiche*. Universitat de Zuric, 2011.

Llengua i territori a Ponent i l'alt Pirineu (II). El patrimoni etnicolingüístic al Pirineu i Prepirineu occidentals i al nord de la Franja

Director: Ramon Sistac i Vicén

Actualment, dins el projecte, s'està convertint la documentació en base de dades per a facilitar-ne la consulta, no solament del corpus sinó també dels inventaris i els estudis, ja que s'ha arribat a un volum considerable d'arxius que convé etiquetar segons la naturalesa, a fi que, en el moment de realitzar una cerca, hom en pugui filtrar els resultats segons els propis interessos. La recollida, la gestió, el tractament i l'estudi dels materials s'està duent a terme al despatx de l'Oficina de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu, a

l'edifici del Rectorat de la Universitat de Lleida.

D'altra banda, a partir del projecte Aixalda, s'ha col·laborat en una sèrie de publicacions sobre el català del Pallars. En qualsevol cas, com que actualment el projecte es troba en la fase d'estudi, les publicacions dels resultats arribaran més endavant.

S'ha continuat l'activitat d'assessorament lingüístic i dialectal en publicacions diverses. Durant el curs 2010-2011, s'ha col·laborat amb el Teatre Nacional de Catalunya en l'assessorament de l'obra teatral *Una història catalana* (Jordi Casanovas, 2011), concretament pel que fa al tractament del parlar pallarès en els diàlegs.

NEOXOC: desenvolupament d'una xarxa d'observatoris de neologia de les varietats geolectals del català

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Durant aquest curs 2010-2011, s'han continuat les tasques d'anàlisi i contrast de les dades provinents del buidatge del corpus, de manera que cada node ha estudiat de manera transversal un tipus de formació de neologismes. La distribució de la feina ha seguit la línia del curs 2009-2010: la Universitat de les Illes Balears s'ha centrat en els manlleus de l'anglès; la Universitat de Perpinyà, en els manlleus del francès; la Universitat d'Andorra, en

la resta de manlleus; la Universitat de Girona, en els neologismes formats per un procés d'abreujament; la Universitat Rovira i Virgili, en els neologismes formats per composició culta i prefixació; la Universitat d'Alacant, en els neologismes formats per composició patrimonial; la Universitat Pompeu Fabra (node coordinador), en els neologismes formats per sufixació, i, finalment, la Universitat de Lleida, en els neologismes semàntics.

D'altra banda, s'ha començat a construir un web del projecte que permeti accedir a tota la informació relacionada (membres, objectius, publicacions, materials i banc de dades de neologismes), s'han redactat diversos articles de recerca i s'han presentat resultats de la xarxa en revistes i fòrums d'interès internacional.

Durant aquest curs 2010-2011, s'ha fet la presentació del projecte en dos fòrums internacionals: el XXVI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques (Universitat de València, setembre de 2010) i el col·loqui internacional «Llengua i lingüística catalanes» (Universitat de París-Nanterre, novembre de 2010).

Base de dades de neologismes

Totes les dades recollides fins al moment actual es poden consultar lliurement per mitjà d'una interfície web: <http://obneo.iula.upf.edu/bobneo>.

Obra completa de Santiago Rusiñol. Recopilació, edició, estudi i publicació

Directora: Vinyet Panyella i Balcells

Ponent: Jaume Cabré i Fabrè

El pla de publicació de l'OCSR s'estableix en sis volums, que comprenen el centenar de llibres i el miler d'articles publicats per l'escriptor: I. Proses (proses i viatges, conferències, discursos, pròlegs); II. Novel·les i traduccions (obres traduïdes per Santiago Rusiñol); III. Articles; IV. Teatre; V. Epistolari i entrevistes, i VI. Cronologia, bibliografia i índexs (onomàstic, geogràfic i de títols d'obres).

Durant aquest curs 2010-2011, s'ha continuat treballant en la digitalització i revisió de l'edició filològica del material inclòs en els sis volums que integren l'OCSR.

El web de l'edició digital de l'OCSR, en preparació des de 2010, s'ha obert el 25 de febrer de 2011, data del cent cinquantè aniversari del naixement de Santiago Rusiñol.

Obres completes de Pompeu Fabra

Directors: Joan Solà i Cortassa (†) i

Jordi Mir i Parache

Durant el curs 2010-2011 n'ha aparegut el volum 7: *Converses filològiques*, publicat per Edicions Proa en coedició amb Edicions 62, Edicions3i4 i Editorial Moll.

Les *Converses filològiques* de Fabra són nou-cents quinze textos breus, la major part dels quals van aparèixer en el diari *La Publicitat* al llarg dels anys vint. Aquest és el primer cop que es recullen totes. Malgrat que tenen un to divulgatiu i que s'adreçaven a públic de tota mena, Pompeu Fabra hi tractava amb molta finesa qüestions sobre la llengua, que van des d'aspectes fonètics fins a sintàctics, passant per qüestions lèxiques. El volum s'ha editat a cura de Joaquim Rafel i està enriquit amb l'aportació de Josep Murgades, que hi inclou tot un aparat de notes, que documenten totes les remissions i al·lusions de Fabra a escriptors i personatges de l'època. Per altra part, el volum disposa d'un índex exhaustiu.

Projecte de recerca i codificació de la llengua de signes catalana (LSC)

Director: Josep Quer i Villanueva

La llengua de signes catalana (LSC) és la llengua pròpia de la comunitat de signants de Catalunya. Des de 2004 l'IEC ha donat suport a tot un seguit d'iniciatives de recerca i difusió d'aquesta realitat lingüística i cultural i ha intervingut activament en el seu procés de reconeixement legislatiu tant en l'àmbit català com en l'estatal. La Secció Filològica ha incorporat la LSC com un objecte més de la seva activitat científica i col·labora regularment amb la Federació de Persones Sordes de Catalu-

nya i amb les universitats en activitats de recerca i promoció de la LSC.

Amb la Llei de la llengua de signes catalana, aprovada pel Parlament de Catalunya el 26 de maig de 2010, l'Institut esdevingué l'autoritat normativa d'aquesta llengua que en promou la recerca i haurà d'establir-ne l'estàndard en un futur. Presentem la primera versió del Portal de la Llengua de Signes Catalana com a pas inicial en aquesta direcció, amb la intenció que es converteixi en el lloc web de referència que reculli tots els recursos lingüístics disponibles en l'estudi de la LSC i els posi a l'abast dels seus usuaris, dels investigadors i de la societat en general.

Publicació de l'obra gramatical

d'Antoni Febrer i Cardona (en col·laboració amb l'Institut Menorquí d'Estudis)

Director: Jordi Carbonell i de Ballester

Amb la presentació del volum *Preceptiva poètica*, d'Antoni Febrer, en són tres els volums de Febrer que l'IEC ha publicat, car el *Diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí* (BF; 42, 2001), considerat *a posteriori* el volum 1 de la sèrie, i les *Obres gramaticals, I* (BF; 50, 2004) el precediren.

La revernacularització del català a la ciutat de València

Director: Brauli Montoya Abat

El treball de camp d'aquest projecte parteix de dos tipus d'enquestes realitzades a parets d'alumnes de centres educatius de línia en català de la ciutat de València. La distribució de la mostra (al voltant d'un 10% de l'univers), classificada per districtes de la ciutat, és en la taula de sota.

Durant el curs 2010-2011, s'ha començat la part final del treball de camp, que consisteix en la realització d'una sèrie d'entrevistes obertes a una selecció dels 987 parets que han respost al qüestionari inicial (la mostra seria de 300 parets, a repartir entre els diferents districtes de la

ciutat). Aquestes entrevistes, que duu a terme exclusivament Eugeni Alberola, consisteixen en converses semidirigides (en profunditat) sobre els usos lingüístics a la llar familiar.

Vocabulari de la llengua catalana medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain

Director: Germà Colón Domènech

En el curs 2010-2011, s'ha revisat la part restant de les cèdules del calaix que comprèn les fitxes de la lletra V i s'han fet les esmenes pertinents en la base de dades: creació i supressió d'entrades, comprovació de la remissió entre mots,

<i>Districtes</i>	<i>Qüestionaris</i>	<i>Total d'alumnes de línies en català</i>
1. Ciutat Vella	18	167
2. L'Eixample	23	204
3. Extramurs	55	510
4. Campanar	32	295
5. La Saïdia	46	433
6. Pla del Real	23	212
7. L'Olivereta	44	413
8. Patraix	71	660
9. Jesús	92	857
10. Quatre Carreres	89	830
11. Poblat Marítim	73	679
12. Camins al Grau	114	1.063
13. Algirós	58	545
14. Benimaclet	68	636
15. Rascanya	37	350
16. Benicalap	40	373
17. Poblat del Nord	19	179
18. Poblat de l'Oest	19	173
19. Poblat del Sud	66	611
Total ciutat	987 subjectes	9.290 alumnes

correcció i adequació de les definicions, etcètera.

D'altra banda, s'han acabat de recopilar tots els textos de l'Arxiu de la Corona d'Aragó que apareixen en les pes-tanyes «Obra» i «Localització» (més d'un centenar de fulls) i s'han revistat les graelles preparades referents als textos que cal controlar a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, ja que són citats sense indicació d'any ni de regne. Tal com era previst, s'està a punt d'enllestir la revisió del *Vocabulari de la llengua catalana medieval* de Faraudo.

Xarxa d'observatoris de neologia de les varietats geolèctals del català

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

El projecte està integrat per vuit universitats representatives del territori de parla catalana. Aquests nodes i els seus responsables són:

— Universitat Pompeu Fabra.
Responsables: Rosa Estopà i Ona Domènech (node coordinador).

— Universitat d'Alacant. Responsable: Josep Martines.

— Universitat d'Andorra. Responsable: Miquel Nicolau i Vila.

— Universitat de les Illes Balears.
Responsable: Ramon Bassa.

— Universitat de Girona. Responsable: Andreu Pulido.

— Universitat de Lleida. Responsables: Joan Julià-Muné.

— Universitat Rovira i Virgili.
Responsables: Jordi Ginebra i Xavier Rull.

— Universitat de Perpinyà. Responsable: Miquela Valls.

Els objectius generals del programa són:

1. L'articulació d'una xarxa d'observatoris de neologia en diferents punts del territori de la llengua catalana, emprant la plataforma de treball cooperatiu via Internet i el programa d'extracció automàtica de neologia BUSCANEÓ, tots dos desenvolupats en el projecte anterior finançat per l'IEC.

2. La creació d'un corpus de neologia extreta de textos de mitjans de comunicació escrita de gran difusió (premsa) representatius de diferents modalitats diatòpiques de la llengua catalana.

3. La realització d'estudis de contrast de les tendències de creació de lèxic nou i dels recursos que l'han generat en textos de mitjans de comunicació escrita (premsa) en diverses modalitats del català a través de l'estudi de la neologia.

Els objectius específics per al curs 2010-2011 han estat els següents:

1. Recopilar mil neologismes de cada un dels nodes col·laboradors.

2. Analitzar i valorar contrastivament les dades recollides durant 2008 (primer estudi): contrastar les tendències de creació de lèxic nou en les diferents variants diatòpiques del català.

3. Facilitar materials per a l'actualització del corpus de la llengua.

Cartografia catalana de l'edat moderna: evolució, cartometria, art

Director: Vicenç M. Rosselló i Verger

S'ha complert més de la meitat de l'objectiu de la recollecció de material portolà (enormement dispers per Europa, Amèrica i, fins i tot, Àsia). L'aportació cartogràfica de Munyós i Binimelis (mestre i deixeble), si no apareix més documentació arxivística, es pot donar per enllestida i en mancarà la publicació. La sèrie mallorquina de mapes murals «moderns» és a punt de ser tancada des del punt de vista cartomètric, toponímic i cartològic.

El caràcter multidisciplinari de la recerca congrega persones de diferent procedència professional i geogràfica: dos arxiviers de València i Barcelona (Arxiu del Regne de València i Arxiu de la Corona d'Aragó), un enginyer cartògraf (Universitat Johann Wolfgang Goethe de Frankfurt), un bibliotecari (Universitat de València) i un geògraf (Universitat de València i IEC). La coordinació del conjunt, per això, es pot alentir. Tanmateix, els resultats són palesos i adequats al planejament inicial. Actualment, el principal repte és la publicació del llibre *Jeroni Munyós i la frontera valenciana amb Castella. Cartografia i geohistòria*.

Catàleg històric general de la premsa en català (I): l'eclosió

de les publicacions (1810-1898)

Director: Jaume Guillaumet i Lloveras

El programa de recerca consisteix en la revisió i l'actualització de l'obra en tres volums de Joan Givanel i Mas *Bibliografia catalana. Premsa (1931-1937)* i altres treballs fonamentals de l'especialitat, així com en la consulta de més de vint arxius, hemeroteques i fons documentals, amb el resultat de l'inventari i la descripció de 476 periòdics, dels quals 341 corresponen a Catalunya, 96 a València, 28 a les Illes Balears i 11 a fora del domini lingüístic.

El grau d'assoliment dels objectius plantejats és molt alt. L'única mancança fa referència a publicacions de les quals no s'ha pogut veure els exemplars, però que s'acrediten per referències bibliogràfiques i periodístiques. Amb vista a la publicació de l'obra, si es pot considerar la reproducció de portades dels periòdics catalogats, s'espera comptar amb la col·laboració de la Biblioteca de Catalunya i de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, a part d'altres possibles arxius i biblioteques. Només queda pendent la publicació del llibre previst al programa, la qual s'ha gestionat el mes de gener de 2011 amb el Servei Editorial.

Evolució dels paisatges mediterranis de ribera

Director: Josep M. Panareda Clopés

L'objectiu general del projecte de recerca és estudiar l'evolució del paisatge de ribera dels rius mediterranis al llarg dels darrers segles des d'una perspectiva global, per tal de facilitar la interpretació del paisatge actual i poder establir pautes i criteris de cara al planejament, l'ordenació i la gestió d'aquest àmbit territorial dependent de l'aigua. S'ha partit de la hipòtesi que no és possible entendre adequadament la dinàmica, l'evolució, l'estructura i el funcionament dels paisatges de ribera si no es té en compte de manera prioritària que l'activitat secular de les societats humanes que han ocupat i explotat aquest territori constitueix un factor de primer ordre.

A partir d'aquesta idea principal, s'han establert objectius més concrets: estudiar i establir els factors que han condicionat l'evolució i dinàmica dels rius mediterranis dels Països Catalans des d'una perspectiva global i dur a terme estudis concrets en diversos rius mostra, en concret, el Foix, el Llobregat, la Tordera, el Congost-Besòs, el Llastres, el Daró i les rieres de Ribes i d'Argentona. També s'han iniciat estudis sobre el paisatge de ribera de l'estany de Banyoles. Finalment, sempre s'ha tingut present l'elaboració de criteris d'actuació de cara al planejament i la gestió territorial, per tal que es tingui

present la realitat d'aquests paisatges que són potencialment molt rics i molt dinàmics.

La metodologia es pot resumir en set tasques: la cerca i valoració de treballs previs sobre la temàtica general i local dels rius mediterranis dels Països Catalans; el treball de camp, amb un primer recorregut inicial al llarg del curs dels rius amb recollida de dades diverses; la consulta en arxius locals, comarcals, nacionals i estatals; l'entrada de les dades obtingudes en diverses bases de dades; l'anàlisi, el tractament i la interpretació de les dades; l'elaboració i l'obtenció de mapes, diagrames i taules, i la redacció dels textos amb els resultats i les conclusions.

En la recerca, hi han intervingut de manera especial cinc persones (Maravillas Boccio, Joaquim Farguell, Josep M. Panareda, Jaume Sans i Xavier Úbeda), però en intensitats variables hi han treballat vint-i-una persones més. L'equip de recerca ha avançat força en la línia proposada: en el coneixement i la interpretació de l'evolució del paisatge mediterrani de ribera, que s'ha concretat en uns rius prou significatius dels Països Catalans. De cada riu principal estudiat, se'n preveu elaborar una monografia específica. La gran quantitat de dades disponibles i la necessitat de què la publicació en format de llibre compleixi la missió de transmetre els resultats en un llenguatge entenedor n'han fet retardar la compilació definitiva.

Hi ha diversos articles pendents que seran publicats durant el curs 2011-2012. S'han enllestit dos llibres el mes de juny de 2011: l'un sobre el paisatge de ribera del Foix i l'altre sobre el paisatge de l'aigua del delta del Llobregat, que sortiran publicats també el curs 2011-2012.

L'exili del magisteri de Catalunya a causa de la Guerra Civil

Director: Salomó Marquès i Sureda

Durant el curs 2010-2011, s'han continuat tasques previstes en l'inici del projecte:

- Recollida de documentació i publicacions. La feina més important ha estat la confecció d'una base de dades (amb el programa SPSS) i l'entrada de tota la informació obtinguda sobre els 564 mestres exiliats per a poder-la posar a l'abast del públic interessat. La recollida de tota aquesta informació ha comportat la confecció de carpetes personalitzades de cada un dels mestres: carpetes que formen el fons documental que s'incorpora als fons històrics de la Universitat de Girona.

- Feina de divulgació i sensibilització.

- Tasca de formació de formadors i assessorament.

El programa de recerca s'ha acabat a final de 2010, tal com estava previst.

Els darrers mesos han servit per a enllestir la recollida de dades sobre els mestres exiliats i deixar la documentació preparada per a futurs estudis i per a la consulta pública.

Mobilitat laboral i trajectòries socials de les dones immigrants llatinoamericanes a Catalunya

Directora: Sònia Parella Rubio

Ponent: Carlota Solé i Puig

Aquest projecte de recerca pretén aproximar-se a la mobilitat social de les dones immigrades llatinoamericanes que resideixen a Catalunya mitjançant l'ocupació: és a dir, s'analitzen les trajectòries de mobilitat laboral intrageneracional que segueixen aquestes treballadores en la societat receptora i els seus principals determinants des d'una perspectiva de gènere. Aquest estudi es proposa abordar les trajectòries socials de les treballadores estrangeres des d'un disseny metodològic de caràcter mixt, que combina l'aproximació quantitativa amb l'aproximació qualitativa.

Es pretén estudiar les trajectòries de les dones immigrants com un trajecte, una successió de posicions socials que impliquen la reconversió i reproducció del seu capital (acumulat en el país d'origen), sota les constriccions dels determinants estructurals que estructuraren el seu context d'oportunitat en la societat recep-

tora i que actuen sobre elles en la seva triple condició de dones, immigrants i treballadores.

Durant el curs 2010-2011, s'ha continuat l'explotació estadística de fonts secundàries i l'anàlisi de les entrevistes sociobiogràfiques sobre la base de tres nivells: la lectura diacrònica dels esdeveniments narrats (identificació de les trajectòries laborals); la lectura temàtica dels temes relatius a les característiques individuals i al cicle de vida de les treballadores immigrades, i la lectura que pren en compte la incidència de les estructures (socials, econòmiques, polítiques, institucionals) sobre el desenvolupament de la vida de l'individu, com ara la influència del «context de recepció» sobre les expectatives i estratègies desplegades per les treballadores llatinoamericanes en les seves trajectòries.

**Presència, producció científica
i estatus de les dones a l'acadèmia:
la geografia a les universitats
públiques dels Països Catalans**

Directora: Maria Dolors Garcia Ramon

El projecte d'investigació que està duent a terme l'equip de recerca té quatre eixos de treball:

— Revisió de l'estat de la qüestió del marc teòric i empíric, en particular pel que fa a la geografia acadèmica en l'àmbit internacional.

— Revisió i quantificació de quina és la situació en les universitats públiques dels Països Catalans, tant pel que fa a la presència com a la promoció d'homes i dones en els departaments de geografia d'aquestes universitats, amb un breu apunt sobre la situació, també en el marc de la professió en general, tot quantificant els efectius i el perfil dels membres de les associacions professionals a les quals pertanyen.

— Treball bibliomètric, basat en les publicacions periòdiques especialitzades d'aquestes mateixes universitats, com a font per a realitzar una aproximació a la quantificació de la producció del professorat i veure'n les diferències per sexe.

— Treball d'anàlisi de les històries acadèmiques i personals d'una mostra representativa de professores, i d'algun professor, de les universitats objecte d'estudi, amb la finalitat de trobar factors explicatius de la situació que puguin derivar en recomanacions de millora destinades a l'elaboració de polítiques públiques afavoridores de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones i de la conciliació familiar i laboral en l'àmbit universitari.

Durant el curs 2010-2011, s'ha completat la transcripció i la codificació de les darreres entrevistes pendents i s'ha procedit a l'anàlisi i a la redacció dels resultats que constitueixen el treball de recerca.

La Secció ha dut a terme els programes de recerca de curta durada següents:

Cartografia catalana dels segles XVI i XVII

Director: Vicenç M. Rosselló i Verger

El periodisme científic als Països Catalans: mapa de situació i perspectives de futur

Director: Josep M. Casasús i Guri

Competència lingüística i rendiment acadèmic en aules amb diversitat lingüística i cultural

Director: Joaquim Arnau Querol

Recerca i catalogació del patrimoni historicoeducatiu de Catalunya

Director: Josep González-Agàpito i Granell

Estructures d'implicació educativa de les famílies immigrades i efectes en la motivació i autoregulació de l'estudi com a claus de l'èxit escolar

Directora: Carlota Solé i Puig

Tendències de la catalanitat (vies d'identificació)

Director: Josep M. Casasús i Guri

La formació i organització geohistòrica del territori català

Director: Joan Vilà-Valentí

Vint-i-cinc anys d'integració de Catalunya a la Unió Europea

Director: Carles A. Gasòliba i Böhm

Centres de recerca

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF)

Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)

Càtedra UNESCO de Llengües i Educació

Laboratori de Fonètica

Centres vinculats

Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)

Centre de Recerca Matemàtica (CRM)

Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC)

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics

Eduard Fontserè (LEGEF)

Directora: Emma Suriñach Cornet

Coordinadora: M. del Mar Tapia Jiménez

El Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF) va ésser constituït l'any 1982 i està format per investigadors de diferents institucions amb la finalitat comuna de treballar i divulgar estudis en el camp de les ciències de la Terra. Aquest laboratori centra la seva activitat en l'estudi de la sismicitat i l'estructura interna (litosfera) de Catalunya a partir de les dades de les estacions que gestiona o bé fent servir la informació proporcionada per altres institucions que treballen en el mateix camp.

L'estructura del LEGEF consta d'un director, un col·laborador científic

(que forma part del personal de l'IEC i realitza funcions de secretari i coordinador) i diversos col·laboradors de diferents institucions dins la mateixa àrea de treball. Segons un conveni establert amb la Universitat de Barcelona (UB) el novembre de 1994, els professors, investigadors i becaris de la mateixa Universitat adscrits al LEGEF desenvolupen les activitats de recerca al LEGEF i a la UB. Com a laboratori de l'Institut d'Estudis Catalans, el LEGEF té assignat un membre de l'IEC com a ponent.

El LEGEF disposa d'estacions pròpies que tenen la funció de laboratori, instal·lades al túnel del Cadí (CADI) i al monestir de Poblet (POBL), a més de gestionar, per mitjà d'un conveni, l'estació de la CN Vandellòs II (VAN2). D'altra

banda, i gràcies a un conveni marc de cooperació amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB), gestiona també de manera conjunta amb aquesta institució les estacions digitals que envien senyal a l'Observatori Fabra (FBR i FONT).

La seu del LEGEF està situada a l'edifici del carrer de M. Aurèlia Capmany de l'Institut d'Estudis Catalans. Per a més informació: www.sismic.iec.cat.

Activitats

— 7è Dia de la Ciència a les Escoles: setanta-sis investigadors i investigadores visiten les aules de secundària. «Viatge al centre de la Terra», a càrrec de M. del Mar Tapia, coordinadora del Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè de l'Ins-

titut d'Estudis Catalans. Centre de Recursos Pedagògics de l'Alt Urgell, 16 de novembre de 2010.

— El dia 24 de març de 2011, la investigadora M. del Mar Tapia, del LEGEF, parlà del terratrèmol del Japó, succeït l'11 de març, en el programa *Districte 8* de TV Hospitalet. I el mes de juny tractà sobre el terratrèmol del Japó i el de Lorca al programa *Eureka!* de COM Ràdio.

— Conferència «Els últims grans terratrèmols sota una perspectiva geofísica», a càrrec d'Emma Suriñach, directora del LEGEF de l'IEC i professora titular de geofísica de la Universitat de Barcelona. La conferència formava part dels actes celebrats en el marc del Dia de la Terra 2011, el dia 5 de maig de 2011.

Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)

Director: Jordi Salas-Salvadó

L'objectiu fonamental del Centre Català de la Nutrició (CCNIEC) és contribuir a l'avenç de la recerca bàsica i aplicada en nutrició i millorar la qualitat de la informació i de la formació nutricional de la societat.

Funcions

Entre les principals funcions del CCNIEC destaquen les següents:

— Coordinar els esforços individuals i col·lectius dels grups d'investigació per poder resoldre els problemes nutricionals dels ciutadans.

— Fomentar i difondre missatges d'educació nutricional correcta a la població.

— Assessorar les administracions públiques, els mitjans de comunicació, la indústria alimentària i la població en general en temes relacionats amb la nutrició.

— Contribuir a la lluita en contra dels trastorns alimentaris i en contra de l'obesitat.

— Actuar com a element dinamitzador i coordinador de projectes d'investigació bàsica, clínica i epidemiològica relacionats amb la nutrició.

— Desenvolupar iniciatives en el camp de la docència en aspectes relacionats amb la nutrició, en col·laboració amb les universitats.

— Assessorar a les administracions públiques en diferents problemes relatius a la competència i l'exercici professional en l'àmbit de la nutrició clínica.

Organització

Els grups que formen el CCNIEC són els següents:

— Grup de Nutrició i Bromatologia del Departament de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

— Grup de la Unitat de Trastorns de l'Alimentació de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona.

— Grup Nitrogen-Obesitat del Departament de Nutrició i Bromatologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Recerca en Nutrició de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de Reus de la Universitat Rovira i Virgili.

— Grup de Recerca en Nutrició Comunitària de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Bioquímica i Biotecnologia Enològica del Departament de

Bioquímica i Biotecnologia de la Universitat Rovira i Virgili.

— Grup de Nutrició i Envelliment del Centre d'Investigacions en Bioquímica i Biologia Molecular (hospitals de la Vall d'Hebron) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— Grup de Recerca en Nutrició i Aparell Digestiu de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol de Badalona.

— Grup de Nutrició Molecular de la Universitat de les Illes Balears.

— Grup d'Estudi de l'Estat Nutricional - Biodisponibilitat d'Elements Minerals de la Unitat de Nutrició i Bromatologia de la Universitat de València (Grup BIONUTEST).

— Grup de Fisiologia i Nutrició Experimental del Departament de Fisiologia - Divisió IV de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

— Observatori de l'Alimentació de la Universitat de Barcelona.

— Grup de Nutrició, Medi Ambient i Càncer de l'Institut Català d'Oncologia.

— Grup de Trastorns Alimentaris de l'Hospital Clínic de la Universitat de Barcelona.

Sessions EPINUT

Les sessions EPINUT són unes trobades científiques periòdiques (se celebren cada dos o tres mesos) sobre epidemiologia nutricional. A les sessions EPINUT s'exposen i discuteixen els projectes de recer-

ca científics en l'àrea de l'epidemiologia i la salut pública que es porten a terme en els diferents grups de recerca del territori català. Es tracta d'una eina d'intercanvi per a potenciar eventualment projectes de recerca existents i/o plantejar en el futur projectes o estudis en col·laboració entre grups.

Les institucions que participen a les sessions EPINUT són l'Institut Català d'Oncologia (grup de l'EPIC - Barcelona), la Fundació Dieta Mediterrània, l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM), el Centre d'Investigació en Nutrició Comunitària, el Parc Científic de la Universitat de Barcelona, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la Universitat Rovira i Virgili, CESNID de la Universitat de Barcelona, l'Equip PREDIMED de l'Hospital Clínic de Barcelona, la Universitat de Girona i la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

Les sessions EPINUT són coordinades conjuntament per Anna Bach, de la Fundació per a la Dieta Mediterrània, i Montse Barbany, del Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans. Són dirigides pel professor Serra Majem, catedràtic de medicina preventiva i salut pública de la Universitat de Las Palmas de Gran Canaria. Les sessions tenen lloc habitualment a l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant el curs es va dur a terme una sessió inclosa dins el bloc «Beneficis i riscos per a la salut del consum d'alguns

aliments mediterranis» i titulada «L'oli d'oliva». Tingué lloc a l'IEC, el 28 d'abril de 2011. Sobre els riscos parlà M. Rafeques, del Departament de Bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, i sobre els beneficis, la doctora Montse Fitó, de l'equip de Maribel Covas, de l'IMIM.

Premis

L'acte de lliurament dels dos premis atorgats tingué lloc a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, el dia 12 de novembre de 2010, amb una introducció a càrrec de Jordi Salas, director del CCNIEC.

1 Premi Ramon Turró en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició (2010)

El CCNIEC, conscient de la importància que té un correcte estat nutricional de la població, va decidir concedir el premi en reconeixement a la trajectòria vital d'excel·lència en el camp de l'alimentació i la nutrició a Catalunya i Països Catalans al doctor Màrius Foz, primer director del Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans. Presidiren l'acte Antoni Plasència i Taradach, director general de Salut Pública del Departament de Sanitat i Seguretat Social, i Joan Gené i Albesa, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Alimentàries del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya.

I Premi CCNIEC a la millor iniciativa de la indústria alimentària (2010)

El CCNIEC, conscient de la importància que té la indústria alimentària i la relació amb la nutrició a Catalunya i els Països Catalans, va decidir concedir una distinció a la millor iniciativa en el camp de la innovació en els seus productes, la millora de l'alimentació de la població o l'educació alimentària d'aquesta.

El premi és el reconeixement a la tasca de Casademont en la seva aposta per la innovació i per la promoció i l'impuls de projectes relacionats amb els hàbits alimentaris saludables, l'activitat física i la recerca en tecnologia alimentària a través de l'activitat de la Fundació Jaume Casademont, concretament amb les diferents línies de beques d'alimentació i salut, que

ajuden a finançar projectes innovadors i finalistes dins aquests camps. També per la tasca de promoció de l'alimentació i la salut a partir de la promoció i difusió de les mateixes beques i del cicle de conferències Butaca Jaume Casademont (Butaca José Maria Ordovás) per tal de promoure els valors d'una alimentació saludable en el marc d'una gastronomia que és entesa com a cultura.

Presidiren l'acte Antoni Plasència i Taradach, director general de Salut Pública del Departament de Sanitat i Seguretat Social, i Joan Gené i Albesa, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Alimentàries del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural de la Generalitat de Catalunya.

Càtedra UNESCO de Llengües i Educació

Director: Joan A. Argenter i Giralt

Creació de la Càtedra

El 25 de febrer de 2002 la UNESCO i l'IEC signaren el conveni de creació de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació. El 4 de març de 2010, s'acordà la ratificació per a un quart període, vigent fins al 22 de febrer de 2012.

Objectius

En l'àmbit lingüístic, la Càtedra s'orienta a l'estudi i la promoció de la diversitat

lingüística, i les pràctiques adients per a mantenir-la i desenvolupar-la. En són objectius específics els processos de codificació, estandardització i revitalització lingüístiques. Transferència de coneixement envers altres institucions i comunitats immersides en el procés de recuperació d'una llengua.

En l'àmbit educatiu, l'objectiu de la Càtedra és la promoció i difusió dels valors de la diversitat lingüística i l'educació plurilingüe, l'elaboració de materials amb aquest objectiu, l'elaboració de materials adreçats a gestors i/o beneficiaris de processos de recuperació lingüís-

tica i la col·laboració amb institucions d'educació superior per al desenvolupament de projectes conjunts.

Personal col·laborador

La Càtedra consta de cinquanta-dos col·laboradors externs —professors, conferenciants, investigadors, autors— en activitats concretes: vint-i-vuit d'institucions nacionals i vint-i-quatre d'institucions estrangeres.

Entitats col·laboradores

La Càtedra ha rebut recursos de les entitats següents:

- Institut d'Estudis Catalans
- Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, Generalitat de Catalunya
- Secretaria de Política Lingüística, Departament de la Vicepresidència, Generalitat de Catalunya

Durant el curs 2010-2011, les entitats que han col·laborat amb la Càtedra o amb les quals la Càtedra ha col·laborat són les següents:

- Secció Filològica, Institut d'Estudis Catalans
- Escoles Associades a la UNESCO i Escoles Linguapax
- UNESCOCAT. Centre UNESCO de Catalunya
- Amics de la UNESCO
- Càtedra UNESCO 226 sobre Migracions de la Universitat de Santiago de Compostella

— Universitat de les Illes Balears (Palma)

— Universitat de València

— Universitat de Càller

— Universitat d'Udine

— Historia Gruppo Studi Storici e Sociali Pordenone

— Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN)

— Acadèmia de Llengües Canaques de Nouméa (Nova Caledònia)

— Fundación Etnollano de Bogotá (Colòmbia)

— Asociación Ertz Arte Gunea de Bera (Navarra)

Activitats realitzades

Activitats de formació

— Curs Cultura de pau. UNESCOCAT, curs 2010-2011. Seminari de formació de professorat organitzat amb la col·laboració de la xarxa Escoles Associades a la UNESCO. El programa s'estructurà en set sessions, incloent-ne una amb motiu del Dia Internacional de la Llengua Materna.

— Curs Aprendre a comunicar: estratègies per a un ús lingüístic responsable. Institut d'Estudis Catalans, 8, 9, 10, 15, 16, 17 i 22 de novembre de 2010. Coordinat per Rosa Calafat i Vila, Càtedra UNESCO de Llengües i Educació i Universitat de les Illes Balears. Impartit per Rosa Calafat, doctora en filologia catalana i professora de la Universitat de les Illes Balears, i Ferran Suay, doctor en psicologia

gia i professor de la Universitat de València. L'activitat s'adreça als professors d'ensenyament d'educació infantil, primària i secundària i als professionals de l'audiovisual i dels mitjans de comunicació en general. La diversitat lingüística és complexa i la comunicació feta des del respecte a la diversitat encara ho és més. Aquest curs ha pretès incorporar eines i estratègies per a fer front satisfactòriament a la discriminació que pateixen els parlants de llengües minorades. El curs s'impartí en un segon torn, del 14 al 17 de març de 2011.

— Curs La lingüística i la diversitat de llengües. L'ordre dels constituents en l'oració. Institut d'Estudis Catalans, març de 2011. Durant el curs s'han dut a terme les classes magistrals i sessions de tutoria següents:

8 de març de 2011

I. «Myths of cognition and context: Theoretical and empirical issues in incorporating cognitive and contextual claims into linguistic theory and the problem of constituent order», a càrrec de Russel Tomlin, de la Universitat d'Oregon (EUA).

II. «Measuring word order flexibility», a càrrec d'Anna Siewierska, de la Universitat de Lancaster (Regne Unit).

9 de març de 2011

I. «The relationship between main clause constituent order and affixal order», a càrrec d'Anna Siewierska, de la Universitat de Lancaster (Regne Unit).

II. «Word order and case marking in Nilo-Saharan and Afroasiatic: Marked Nominative, Ergative, Split-S and Fluid-Systems», a càrrec de Gerrit J. Dimmendaal, de la Universitat de Colònia, Alemanya.

10 de març de 2011

I. «Word order and differential object marking in Nilo-Saharan languages», a càrrec de Gerrit J. Dimmendaal, de la Universitat de Colònia, Alemanya.

II. «Attention, voice and order: The cognitive re-analysis of theme, topic, and focus and their reflections in grammar», a càrrec de Russel Tomlin, de la Universitat d'Oregon (EUA).

11 de març de 2011

I. «Omnipredicativitat, no configuracionalitat, i ordre dels constituents: exemples amazònics», a càrrec de Francesc Queixalós, del Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS). Curs adreçat a estudiants universitaris, doctorands, professors i investigadors en lingüística.

— Gestió del bloc «Fòrum sobre llengua i responsabilitat social» (<http://blocs.iec.cat/catedra2>). Es tracta d'un espai de reflexió i d'intercanvi de propostes i idees sobre bones pràctiques culturals i lingüístiques entre els diferents agents implicats: l'ensenyament, el món empresarial i la societat, actiu durant el 2009 i el 2010.

Activitats de recerca

— Projecte «L'Alguer com a enclavament lingüístic: codis, ideologies de la llengua,

processos sociolingüístics», dirigit pel doctor Joan A. Argenter. L'objectiu del projecte és la recerca etnogràfica sobre la dinàmica lingüística i sociolingüística d'un enclavament lingüístic català a Sardenya: l'Alguer. El treball consisteix en la transcripció i l'anàlisi de dades, la recerca d'arxiu, la preparació i la redacció de l'informe final i dels treballs, que seran publicats en un volum de la col·lecció «Biblioteca Càtedra UNESCO».

—Elaboració, conjuntament amb la Fundació Etnollano, de Bogotà (Colòmbia), d'un projecte d'etnoeducació per als pobles indígenes de l'Orinoquia colombiana. La proposta és orientada a la formulació i implementació de models d'educació interculturals i bilingües per a tres pobles indígenes —amorua, piaroa i sikuani— que habiten a les ribes del riu Orinoco, a ambdós costats de la frontera entre Colòmbia i Veneçuela, amb l'objectiu de fer front a la necessitat de transformar l'escola, formar mestres i líders, reorientar les pràctiques pedagògiques i promoure l'articulació de l'escola amb la comunitat. Es tracta de donar suport a la formació de capital humà, gent prou vàlida per a assolir aprenentatges significatius que permetin estendre el benestar en el territori i adquirir competències interculturals per a la convivència i el benestar en el país. L'educació ha d'afavorir l'enfortiment de l'autonomia, la gestió dels territoris d'acord amb la tradició cultural, a fi de garantir el desenvolupament socioeconòmic, i preservar la transmissió de la cultura entre generacions, a fi d'articular el saber tradicional amb l'educació formal.

lupament socioeconòmic, i preservar la transmissió de la cultura entre generacions, a fi d'articular el saber tradicional amb l'educació formal.

Participació en projectes de cooperació

— Projecte «Lia Midiki. Projecte d'investigació sobre les tradicions orals i aurals de Timor Leste». Dirigit per Xavier Erkizia, Ertz Arte, Donostia - San Sebastià.

L'objectiu del projecte és identificar i documentar diverses manifestacions orals de la llengua mediki (Timor oriental); donar suport al manteniment i la revitalització de la llengua i el patrimoni immaterial d'un grup ètnic de demografia reduïda mitjançant l'inventari, la documentació i l'estudi de les seves tradicions orals en contextos naturals i d'acord amb les funcions que tenen avui i que han tingut en el passat i la producció d'una publicació en suport escrit i fonogràfic que aplegui les tradicions orals de la comunitat mediki i les veus de llurs protagonistes.

En aquest curs 2010-2011, s'han continuat els enregistraments fonogràfics i audiovisuals digitals; s'han transcrit part de les dades aplegades, i s'ha preparat una publicació en format paper, que conté transcripcions de cultura verbal i un vocabulari, amb la participació de persones i institucions locals. El llibre és pendent de publicació. S'ha produït el llibre CD de gravacions sonores referit a l'apartat de publicacions.

Organització de congressos, seminaris i col·loquis

— II Jornades Mediterrànies i V Tavola Rotona de Historia a Barcelona «Identitats, Pobles, Mediterrània. El turisme en el context de la crisi», dutes a terme amb la col·laboració del Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN) i el grup Historia Gruppo Studi Storici e Sociali Pordenone, sota el patrocini de la Universitat d'Udine i la Província d'Udine (Itàlia), amb la contribució de la regió autònoma de Friül - Venècia Giulia, els dies 4 i 5 de novembre de 2010, a les seus de l'Institut d'Estudis Catalans i del Consell de Garanties Estatutàries de Catalunya.

Participació en congressos, seminaris i col·loquis

— 22è Col·loqui Germano-Català «El concepte de Països Catalans. Llengua - Literatura - Cultura» / 22. Katalanistentag «Das Konzept der Països Catalans. Sprache - Literatur - Kultur». Institut für Romanistik de la Universitat de Viena (Àustria), del 23 al 26 de setembre de 2010. Ponència invitada «Els Països Catalans de la Germània estant: règims lingüístics i codificació de la llengua», a càrrec de Joan A. Argenter.

— I Foro de Mugarbos sobre Lingua e Sociedade: «O prestixio social do galego». Fundación Carlos Casares, Mugarbos (La Corunya), del 7 al 9 d'octubre de 2010. Conferència invitada «O presti-

xio sociolingüístic das linguas minoritarias en España», a càrrec de Joan A. Argenter.

— IX Coloquio Internacional de la Càtedra UNESCO 226 sobre Migracions: «Migraciones e interculturalidad: los hechos y las políticas». Universitat de Santiago de Compostela, 11 i 12 de novembre de 2010. Ponència invitada «Inmigración, diversidad lingüística y diálogo intercultural en el espacio urbano: experiencias y propuestas», a càrrec de Joan A. Argenter.

— Jornades sobre «Proyecto de creación de un centro internacional de cultura y lenguas indígenas de América». Ministerio de Cultura, Madrid, 15 i 16 de desembre de 2010. El doctor Joan A. Argenter hi assistí com a expert convidat.

— Seminari «Lo standard lingüístico: esperienze e processi». Universitat de Càller (Sardenya). 15 i 16 d'abril de 2011. Ponència invitada «La standardizzazione del catalano», a càrrec de Joan A. Argenter.

La Càtedra UNESCO de Llengües i Educació forma part del Comitè organitzador de la trobada de Càtedres UNESCO d'Espanya, prevista per al febrer de 2012 a la Universitat Politècnica de Catalunya.

Assessorament i consultories

International Advisory Board, Center for Multiple Languages and Literacies
Universitat de Colúmbia (Nova York)
Joan A. Argenter

Acadèmia de les Llengües Canaques (Nouméa)

Instituto de la Lengua y Cultura Aimara (ILCA) (Bolívia)

Premis

Participació del titular de la Càtedra en el jurat del Premi Miquel Siguan 2011 (antic Premi Linguapax Escoles), que convoquen Linguapax, UNESCOCAT i XEAUC.

Informes i documentació

Informe resposta a l'*Enquête* sur les Chaires UNESCO et les Réseaux UNITWIN, promoguda per la Secció per a l'Ensenyament Superior de la Divisió d'Educació i Aprenentatge Elemental i Superior de la UNESCO (2011).

Publicacions

CALAFAT VILA, Rosa. *Torcebraç entre dues cultures: De l'ecosistema de les llengües: de discursos i de percepcions*. Barcelona: IEC, 2010. (Biblioteca Càtedra UNESCO; 2).

— *Per a un ús ètic del llenguatge*. Barcelona: Angle Editorial, 2010.

— *Rona Maubere. Musika ho lian-lian sira hosi Timor Lorosae* [*Música i altres sons del Timor Oriental*]. Llibre CD de gravacions sonores realitzades al Timor Oriental durant 2008 i 2009 per Xabier Erkizia i Iñigo Telletxea. [Espanya]: Audiolab, 2011. [Produït per l'Associació Cultural Audiolab

amb la col·laboració de l'Associació ERTZ i amb el suport dels centres CAMSTL, Arte Moris de Timor i la Càtedra UNESCO de l'Institut d'Estudis Catalans]

Capítols de llibre

ARGENTER, Joan A. «Recherches linguistiques de l'Institut d'Études Catalanes: passées et présentes». A: INAGE, Weniko (dir.). *Le rôle, la place et la fonction des académies en contexte plurilingue: Actes du premier colloque de l'Espace Oralité*. Nouméa: Académie des Langues Kanak, 2009, p. 41-52.

En premsa

ARGENTER, Joan A. «Iberian language ecology: notes on history and current situation». A: HAKON JAHR, Ernst; TRUDGILL, Peter; VANDENBUSSCHE, Wim (ed.). *Language Ecology of the 21st Century: Social Conflicts in their Linguistic Environment* [títol provisional]. Londres: Continuum Press.

— «Inmigración, diversidad lingüística intercultural: experiencias y propuestas». A: HERNÁNDEZ BORGE, Julio; GONZÁLEZ LOPO, Domingo L. (ed.). *Migraciones e interculturalidade: os feitos e as políticas. Actas do Coloquio Internacional, Càtedra UNESCO 226 sobre Migracions, Santiago de Compostela, 11-12 de novembre de 2010*. Santiago de Compostela: Universitat de Santiago de Compostela.

Projectes de publicacions

- Preparació de la publicació *La gestió interestatal de llengües transfrontereres* [compilació de les conferències pronunciades en el cicle del mateix nom (2007-2010)]. Editor: Joan A. Argenter. Publicació: any 2012.
- Preparació d'un decàleg de bones pràctiques lingüístiques per a les petites i mitjanes empreses, per als ajuntaments i altres associacions. Coautors: Rosa Maria Calafat, Universitat de les Illes Balears - Càtedra UNESCO de Llengües i Educació (IEC) i Ferran Suay, Universitat de València. Edició: any 2012. Publicació basada en les conclusions de la Jornada «Llengua i acollida. Responsabilitat social a tres bandes: Administració, empresa i agents socials». Barcelona, 20 i 27 de novembre i 18 de desembre de 2009.
- Preparació de la publicació *Llengües, cultures i identitats a la Mediterrània*. Editor: Joan A. Argenter. Publicació: any 2012.
- Preparació de la publicació *L'Alguer i altres enclavaments lingüístics: dinàmiques de les llengües, les cultures i les identitats*. Editor: Joan A. Argenter. Publicació: any 2012.

Audiovisuals

- *La dansa als esperits*. Documental etnogràfic, dirigit per Ricardo Íscar, i basat en l'obra *El sistema mèdic d'una societat africana. Els evuzok del Ca-*

merun, de Lluís Mallart («Biblioteca Càtedra UNESCO; 1»).

Fitxa tècnica

Direcció: Ricardo Íscar

Guió: Ricardo Íscar i Daria Esteva

Fotografia: Ricardo Íscar

Producció: Daria Esteva i Pere Portabella

Productor executiu TVC: Jordi Ambròs

Antropòleg: Lluís Mallart

Produït per Únicamente Severo & Films 59, en coproducció amb Televisió de Catalunya (TVC) i amb la col·laboració de l'Institut Català de les Indústries Culturals. El documental va ser realitzat en el marc del programa Media (2010).

Els dies 4 i 10 de febrer de 2011 s'emeté una adaptació de la pel·lícula documental en el programa *El documental* del Canal 33 i els dies 27 i 28 de juliol de 2011 fou emès íntegrament pel mateix programa.

Al llarg del 2010 l'obra ha estat presentada a setze festivals d'àmbit estatal i internacional. Corresponen al segon semestre de l'any, entre d'altres, els festivals següents: 11 Planet in Focus (Toronto, Canadà, del 13 al 17 d'octubre de 2010); 53rd International Leipzig Festival for Documentary and Animated Film - DOK Leipzig (Leipzig, Alemanya, del 18 al 24 d'octubre de 2010), i Forumdoc. Bh.2010 14ª festival do filme documentário e etnográfico - fórum de antropologia, Cinema e video (Belo Horizonte, Minas Gerais, Brasil, de l'11 al 28 de novembre de 2010).

Laboratori de Fonètica

Director: Daniel Recasens i Vives

El Laboratori de Fonètica de l'Institut d'Estudis Catalans ha desenvolupat projectes de recerca de fonètica experimental des de l'any 1990 ençà sota la direcció del lingüista Daniel Recasens, i la participació de personal contractat i becaris procedents dels camps de l'estadística (Aina Espinosa), la psicologia (Maria Dolors Pallarès), la biologia (Jordi Fontdevila) i la física (Macarena Cagigal).

La recerca del laboratori s'ocupa de tres temes fonamentals: les característiques fonètiques dels dialectes catalans; els mecanismes de producció de sons lingüístics; els factors articuladoris i acústics, i les estratègies perceptuals, que propicien els canvis fonètics. Aquesta recerca ens informa amb objectivitat sobre diferències de producció fonètica entre dialectes del català, contribueix a una millor caracterització de la tipologia universal dels sons, i permet de formular hipòtesis sobre l'evolució fonètica de les llengües i, en particular, del català i de les altres llengües romàniques.

La utilitat de la fonètica experimental per formular hipòtesis sobre el canvi fonètic també és aplicable a les vocals. Així, per exemple, la constatació mitjançant l'anàlisi espectral que les vocals dels mots catalans *set* i *bo* són més obertes en mallorquí i valencià que en barceloní podria indicar que les *e* i *o*

obertes (/ɛ/ i /ɔ/) eren especialment obertes en el català del Principat abans de la conquesta de les Illes Balears i del País Valencià a l'edat mitjana.

Projectes de recerca

El Laboratori ha participat com a *partner* espanyol en projectes d'àmbit europeu (1989-1991 ESPRIT-ACCOR Basic Research Action 3279 «Articulatory-acoustic correlations in coarticulatory processes: A cross-language investigation»; 1992-1995 ESPRIT-SPEECH MAPS Basic Research Action 6975 «Mapping of Action and Perception of Speech»), espanyol (projectes dels ministeris d'Educació i Ciència i de Ciència i Innovació, des del 1990 fins al moment actual) i català (grup de recerca consolidat SGR Grup de Fonètica Experimental, des del 1995 fins al moment actual).

Producció científica

Els resultats de la recerca portada a terme al Laboratori han estat publicats en llibres i en revistes de prestigi en el camp de la fonètica experimental, de la lingüística i de la filologia (*Diachronica*, *Estudis Romànics*, *Journal of the Acoustical Society of America*, *Journal of Phonetics*, *Journal of Speech and Hearing Research*, *Language and Speech*, *Phonetica*, *Speech Communication*). Una relació de les publicacions més rellevants i el text complet d'una bona part de les quals es troba al web.

Equipament i programari

El Laboratori disposa d'un equipament per a l'enregistrament i l'anàlisi articulatòria i acústica de sons de parla (magnetòmetre, electropalatògraf, electroglotògraf, equip Kay Elemetrics). Aquestes eines permeten d'estudiar el contacte linguopalatal, el moviment de la llengua, dels llavis i de la mandíbula, i la vibració de les cordes vocals, així com la freqüència, la intensitat i la durada dels segments fonètics a partir del senyal acústic. El laboratori també està equipat per preparar tests de percepció i de temps de reacció per a l'avaluació de l'efectivitat de paràmetres acústics en la identificació de fonemes i sons (programa ASL de Kay Elemetrics, SuperLab). Han estat escrits al laboratori programes en MatLab per a l'anàlisi simultània de dades glotogràfiques i acústiques (vegeu el programa Peakdet2 a l'enllaç <http://voiceresearch.free.fr/egg>) i per a l'aplicació del mètode d'índex de contacte linguopalatal (vegeu el programa Articulate Assistant mitjançant l'enllaç <http://www.articulateinstruments.com/DownloadAI.htm>).

Col·laboració amb altres grups de recerca

Part de la recerca portada a terme al laboratori es fa en col·laboració amb altres

grups d'investigació. S'insereix sobretot en el marc del grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya Grup de Fonètica Experimental, gestionat per l'Institut d'Estudis Catalans, que compta amb la participació d'investigadors de les universitats Autònoma de Barcelona, Rovira i Virgili, de les Illes Balears i de Salamanca, i el Zentrum für Allgemeine Sprachwissenschaft de Berlín. Fruit d'aquesta col·laboració s'han organitzat els actes següents: el 15è Congrés Internacional de Ciències Fonètiques al Palau de Congressos de Montjuïc amb assistència de prop de mil congressistes d'arreu del món (M. J. SOLÉ, D. RECASENS i J. ROMERO, *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetic Sciences*, Causal Productions, 2003, 3 v.); el simposi «Experimental Phonetics and Sound Change», celebrat a la Universitat de Salamanca l'any 2008 (en premsa: D. RECASENS, F. SÁNCHEZ MIRET i J. WIREBACK, *Experimental Phonetics and Sound Change*, Munic, Lincom Europa), i dins el curs 2010-2011, el Workshop on Sound Change, que tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, l'octubre del 2010.

Centres vinculats

Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)

Directora: Rosa Colomer i Artigas

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) amb la presència al Consell de Direcció i al Consell Supervisor.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC

Vocal: Isidor Mari i Mayans

Consell Supervisor

President: Joan Veny i Clar

Vocals: Carolina Santamaria i Jordà
Pere Lluís i Font

Creat el 1985 per l'Institut d'Estudis Catalans i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) és actualment un consorci entre aquestes dues entitats i el Consorci per a la Normalització Lingüística, que es regeix pel Decret 217/1997, del 30 de juliol.

El TERMCAT té per finalitat l'elaboració, la promoció i la difusió de recursos terminològics, la normalització dels neologismes catalans i la prestació de serveis d'assessorament per a facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del TERMCAT, consulteu l'adreça <http://www.termcat.cat>.

Centre de Recerca Matemàtica (CRM)

Director: Joaquim Bruna i Floris

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb la presència al Consell de Direcció.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC

Vocals: Joandomènec Ros
i Aragonès
Joan Girbau i Badó
Ricard Guerrero
i Moreno

L'Institut d'Estudis Catalans creà l'any 1984 el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb l'objectiu principal de posar a la disposició dels matemàtics catalans un centre d'investigació que estimulés la millora de la recerca matemàtica a Catalunya, tant en l'aspecte qualitatiu com en el quantitatiu. El 2002 el CRM va esdevenir un consorci amb personalitat jurídica pròpia, integrat per l'Institut d'Estudis Catalans i la Generalitat de Catalunya, la qual hi participa per mitjà del Departament d'Economia i Coneixement.

Per assolir aquest objectiu, el CRM convida destacats científics d'arreu a fer estades de recerca, facilita el contacte amb aquests i amb institucions científiques als nostres joves investigadors, duu a terme programes de recerca, organitza congres-

sos, seminaris i altres reunions científiques i difon els resultats de la recerca.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del CRM, consulteu l'adreça <http://www.crm.cat>.

Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC)

Director: Joaquim Casal i Fàbrega

El Centre d'Estudis del Risc Tecnològic (CERTEC) és una organització que té per objectiu la recerca i la formació en els diversos camps del risc tecnològic. Va ser creat l'any 1992 per la Universitat Politècnica de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans.

El CERTEC està format per una vintena de persones entre professors, investigadors i estudiants de postgrau. Es duen a terme programes de recerca relatius als diferents aspectes del risc tecnològic i de l'impacte ambiental: modelització matemàtica d'accidents greus,

incendis, explosions, núvols tòxics, transport de materials perillosos, impacte ambiental accidental, estudis d'accidentalitat a la indústria, etc. Alguns d'aquests programes es desenvolupen en el marc de la col·laboració internacional, altres per a l'Administració i altres per a empreses. El CERTEC investiga també accidents per a companyies d'assegurances, empreses o jutjats. El Centre d'Estudis del Risc Tecnològic duu a terme també una important tasca de formació, participant en l'organització de cursos, seminaris i jornades. Té, també, intenses relacions internacionals, materialitzades en projectes de recerca conjunts i programes de beca de investigadors i d'estudiants.

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) amb la presència al Consell de Direcció i al Patronat.

Consell de Direcció

Director: Javier Retana

Vocal: Xavier Bellés i Ros

Patronat

President de l'IEC: Joandomènec Ros
i Aragonès

El CREAF és un centre de recerca bàsica i aplicada en ecologia terrestre, especialment forestal.

La figura institucional del CREAF és la de consorci, creat pel Decret 300/1987, del 4 d'agost, i és constituït per la Generalitat de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans.

Els seus objectius són:

— realitzar recerca bàsica i aplicada sobre els sistemes ecològics terrestres,

— desenvolupar eines conceptuals i metodològiques per millorar la gestió del medi,

— difondre aquests coneixements mitjançant activitats de formació, assessorament i difusió.

El Patronat és el màxim òrgan de govern del CREAF. Un consell de direcció, nomenat pel Patronat, el regeix. El CREAF és un institut universitari adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i centre associat a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA).

Òrgans de govern:

— Patronat: format pel president (conseller de Medi Ambient), els vocals (rector de la Universitat Autònoma de Barcelona; president de l'Institut d'Estudis Catalans; representant d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, de la Universitat Autònoma de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Catalans), els membres honoraris Jaume Terradas i Ferran Rodà, i el secretari (director del CREAF).

— Consell de Direcció: format pel president (director del CREAF) i els vocals (Departament de Medi Ambient; Departament d'Innovació, Universitats i Empresa; Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries; Universitat Autònoma de Barcelona; Universitat de Barcelona, i Institut d'Estudis Catalans).

Per a una informació detallada sobre l'activitat, consulteu l'adreça <http://www.creaf.uab.es>.

Oficines

Oficina d'Assessorament Lingüístic

Oficina de Gramàtica

Oficina d'Onomàstica

Oficines Lexicogràfiques

Oficina d'Assessorament Històric

Oficina d'Assessorament Lingüístic

Director: Isidor Marí Mayans

L'Oficina d'Assessorament Lingüístic (OAL) s'ocupa d'atendre les consultes lingüístiques que s'adrecen a l'IEC, tenint en compte la normativa fixada per a la llengua catalana, i també s'ocupa d'estu-

diar les consultes no fixades des del punt de vista normatiu amb les altres oficines de la Secció Filològica.

D'altra banda, l'OAL també duu a terme estudis de qüestions lingüístiques per elaborar criteris, així com analitza dades lingüístiques per tal d'extreure'n resultats i possibles actuacions.

Oficina de Gramàtica

Director: Manuel Pérez Saldanya

Organització

En aquest curs l'Oficina de Gramàtica (OG) ha treballat en els aspectes de caràcter organitzatiu següents:

— S'ha continuat ampliant el fons documental digital que integra el Corpus Informatitzat d'Obres Gramaticals (CIOG), que el dia 31 d'agost de 2011 compta 6.610 documents.

— S'ha mantingut el ritme d'adquisicions bibliogràfiques per a la biblioteca de recerca de l'Oficina de Gramàtica, que el 31 d'agost compta 2.133 títols catalogats.

— S'ha mantingut al dia el banc de dades dels acords de la Comissió de Gramàtica i el banc de dades d'esmenes presentades pels membres de la Secció Filològica als esborranys de la part de sintaxi de la Gramàtica, que el 31 d'agost compta un total de 1.884 registres.

Projectes

Al llarg d'aquest període l'OG ha prosseguit, juntament amb la Comissió de Gramàtica, les tasques relatives a l'elaboració de la *Gramàtica de la llengua catalana*. Aquestes tasques es concreten en aspectes diversos.

L'elaboració de la part de sintaxi. L'OG ha assistit els redactors, Manuel

Pérez Saldanya i Gemma Rigau, preparant material per a l'elaboració de diversos capítols de sintaxi. La comesa de l'Oficina ha consistit bàsicament en les tasques següents:

a) La gestió de la documentació que ha generat la discussió d'esmenes presentades per la Comissió de Gramàtica i la Secció Filològica als diversos esborranys de la part de sintaxi de la *Gramàtica* que s'hi han sotmès (11. Les oracions passives i les construccions impersonals; 15. Les construccions comparatives i consecutives; 16. Les construccions circumstancials formades per una subordinada; 17. Les subordinades no circumstancials; 19. La modalitat oracional i l'oració declarativa, l'ordre bàsic i les construccions marcades).

b) L'elaboració de recerques i estudis sobre aspectes diversos, principalment: I) el comportament dels verbs pronominals en infinitiu fent de complement preposicional d'un nom que s'interpreta com el tema de l'infinitiu (15 d'octubre de 2010); II) la concordança entre subjecte i verb en certes relatives lliures i semilliures (13 de gener de 2011); III) la locució conjuntiva *enc que* (6 d'abril de 2011); IV) l'ús de l'infinitiu precedit per la preposició *a* amb valor condicional (4 de maig de 2011), i V) la conjunció *com* amb valor temporal (11 de maig de 2011).

c) L'estudi preliminar i l'aplec de dades per a fixar els aspectes tipogrà-

fic i criteris de puntuació, així com de descripció de la variació de registre aplicables al text de la *Gramàtica*.

d) La gestió i l'arxiu dels esborranys elaborats pel ponent i els redactors juntament amb les observacions dels membres de la Comissió de Gramàtica i de la Secció Filològica a aquests esborranys, corresponents als temes de sintaxi suara esmentats (veg. § 1a).

e) La difusió interna de la part de sintaxi de la *Gramàtica*. En aquest apartat, s'ha ampliat el nombre d'esborranys que incorporen les esmenes fetes per la Secció Filològica i que són consultables a l'extranet de membres de l'Institut: el 31 d'agost se'n poden consultar un total de catorze temes dels vint-i-un previstos. A més de l'ampliació dels temes, també s'han fet actualitzacions de tots els temes que ja eren consultables el curs anterior.

f) El seguiment de les parts de la *Gramàtica* que són de consulta general al web de l'Institut. L'Oficina de Gramàtica juntament amb l'Oficina d'Assessorament Lingüístic ha cedit a la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya els models de conjugació verbal continguts en els esborranys de la *Gramàtica*, que des del 5 de novembre de 2010 es poden consultar al cercador Optimot. La preparació d'aquests models ha requerit la revisió prèvia de diversos aspectes. Amb relació als esborranys provisionals que són a exposició pública, l'Oficina de Gramàtica ha rebut i ha exa-

minat observacions diverses referents al seu contingut, concretament: I) *Aspectes generals*. Detalls que afecten els diversos capítols (Salvador Pardo, 11, VI, 2011); II) *Fonètica*. Discrepàncies entre el capítol de fonètica i el fascicle de fonètica de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* (Carles Castellanos, 29, IV, 2011); III) *Morfologia i Formació de mots*. La flexió dels compostos sintagmàtics (Pol Capdet, 30, III, 2011), i IV) *Ortografia*. Punts relatius als usos tipogràfics de les lletres (Pere Farrando, 13, V, 2011).

Així mateix, per indicació de la Comissió de Gramàtica, ha encarregat una nova revisió de conjunt dels esborranys d'aquesta primera part de la *Gramàtica* als professors Teresa Cabré, Joan Masca-ró i Daniel Recasens.

Adicionalment, l'Oficina de Gramàtica també s'ha ocupat en certs moments d'atendre consultes gramaticals procedents de l'Oficina d'Assessorament Lingüístic i de particulars, en aquest darrer cas relatives a aspectes dels esborranys de les parts de la *Gramàtica* consultables al web de l'Institut.

Activitats i publicacions

MARÍ, Isidor. «La nova gramàtica de l'Institut d'Estudis Catalans» *Llengua i Ús* [en línia], núm. 49, p. 18-26. <http://www6.gencat.cat/llengcat/liu/49_13.pdf>.

PÉREZ SALDANYA, Manuel; RIGAU, Gemma.

«Entre dues gramàtiques: de la descripció a la prescripció». A: *Joan Solà: 10 textos d'homenatge*. Barcelona: Empúries, 2010, p. 219-238.

RIGAU, Gemma. «Joan Solà i el seu llegat».

Taula rodona dins els actes d'homenatge a Joan Solà, amb Josep Ferrer i Lluís Payrató, Granollers, 25 de març de 2011.

— «El llegat de Joan Solà». Conferència dins la Setmana en Memòria de Joan Solà organitzada pel Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Lleida i l'Ajuntament de Bell-lloc d'Urgell, 11 d'abril de 2011.

— «L'home i el lingüista». Taula rodona dins els actes d'homenatge a Joan Solà, amb Neus Nogué, Maria Rosa Lloret, Sebastià Bonet i Jordi Ginebra, Sant Cugat del Vallès, 24 de maig de 2011.

ROFES, Xavier. «Gramàtica de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans». Presentació del projecte davant una delegació de l'Associació Prefigurativa de l'Organisme de Regulació de la Llengua d'Oc (APORLÒC), 7 d'octubre de 2010.

SOLÀ, Joan. «Construcció d'una sintaxi normativa. Criteris. Exemples». A: *L'última lliçó: Parlaments polítics i acadèmics*. Barcelona: Empúries, 2011, p. 103-144.

Oficina d'Onomàstica

Director: Josep Moran i
Ocerinjauregui

Atenció de consultes

L'activitat principal de l'Oficina d'Onomàstica (OdO) des del moment de la seva creació ha estat l'atenció i la resposta a les consultes onomàstiques, tant de toponímia com d'antroponímia, adreçades a l'Institut d'Estudis Catalans. Durant aquest curs, s'han rebut al voltant de dues-centes noranta consultes (que van des d'un nom propi concret a llistes de desenes de noms propis), que provenen dels centres de Normalització Lingüística del Consorci per a la Normalització Lingüística, de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya (Territori i Sostenibilitat, Justícia, Medi Ambient, Cultura, Governació, etc.), dels serveis de llengua catalana dels ajuntaments i universitats (com la de les Illes Balears i la de València), de diverses entitats públiques i privades (com associacions, editorials, i també molt sovint dels mitjans de comunicació —premsa i ràdio—) i de particulars.

Normalització de l'antroponímia catalana

L'expedició de certificats —i, en uns casos específics, de notes informatives— per a la normalització de la grafia dels noms i, sobretot, dels cognoms catalans, que es va incrementar a partir de la promulgació de

la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística —concretament, de l'article 19, «L'antroponímia», del capítol II, «L'onomàstica»— i del Decret 208/1998, de 30 de juliol —en el qual es regula el procés de correcció lingüística dels noms i cognoms—, ha esdevingut una tasca central de l'OdO a partir de la promulgació del Decret 138/2007, de 26 de juny, de modificació del Decret 208/1998, ja que a partir del dia 27 de juny de 2007 tots els certificats han de ser expedits per l'Institut d'Estudis Catalans, mentre que fins al moment era una feina compartida amb la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Aquest decret ha comportat que durant aquest curs s'hagi continuat realitzant un nombre molt important de certificats i notes informatives (621 certificats i 55 notes informatives). Tota la informació sobre certificats i notes informatives es troba sistematitzada i actualitzada en la base de dades sobre regularització de noms i cognoms.

Comissió de Toponímia de Catalunya
Organització del XXIV Congrés
Internacional d'ICOS sobre Ciències
Onomàstiques a Barcelona l'any 2011
(5-9 de setembre)

Amb la finalitat de donar a conèixer internacionalment l'onomàstica catalana i les tasques de la Comissió de Toponímia de Catalunya, des de la Comissió, conjuntament amb la Universitat de Barcelona,

es va endegar la candidatura de Barcelona com a seu del XXIV Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques, en el marc dels congressos de The International Council of Onomastic Sciences (ICOS), que es realitzen cada tres anys.

Durant l'estiu de 2008 es va planificar la candidatura de Barcelona, que es va presentar al Congrés d'ICOS que es va realitzar a Toronto del 17 al 22 d'agost de 2008, i en què s'havia d'elegir la seu del següent col·loqui, i on finalment la candidatura de Barcelona va guanyar la votació per ser la seu de l'any 2011. A partir d'aquell moment es van iniciar les tasques d'organització del congrés, que es realitzarà entre el 5 i el 9 de setembre de 2011. Durant el darrer curs, l'organització del congrés ha estat la tasca principal de la Comissió de Toponímia de Catalunya i també de l'Oficina d'Onomàstica.

Les inscripcions per participar en el congrés han estat molt nombroses: s'hi han inscrit més de cinc-cents vint comunicacions i més de sis-cents participants. El congrés comptarà, a més, amb dues conferències plenàries, dues taules rodones, quinze tallers, dos actes d'homenatge (a Antoni M. Badia i Margarit i a Ramon Amigó, ambdós membres de l'IEC). La realització d'aquestes activitats concentrades en cinc dies ha obligat a programar-les en setze sessions paral·leles.

L'organització del Congrés, doncs, ha estat llarga, ja que es va iniciar el 9 de maig de 2008, en què es va constituir el

grup de treball per preparar la candidatura de Barcelona. Posteriorment, una vegada concedida l'organització des d'ICOS, es va constituir el Comitè Organitzador i el Comitè Científic del congrés. Solament durant aquest darrer any, s'han realitzat una trentena de reunions de treball del Comitè Organitzador i dels grups de treball de les diferents àrees (exposició bibliogràfica, tallers, homenatges, etcètera).

La participació de l'OdO en l'organització ha estat fonamental, com també ho serà en la realització del congrés. El director de l'OdO és el president executiu del congrés i també hi tindrà una intervenció directa, tant en l'acte d'homenatge al doctor Antoni M. Badia i Margarit (en què també participarà el president de la Secció Filològica), amb la conferència plenària, com en les sessions acadèmiques, en què participarà amb la comunicació «Nom comú i nom propi segons Thomas Hobbes».

L'OdO ha estat l'encarregada d'organitzar l'acte d'homenatge al doctor Badia, l'exposició bibliogràfica, diversos tallers (com el dedicat a les acadèmies de la llengua i les televisions públiques o el de l'Academia de la Llingua Asturiana) i la trobada d'autoritats, que era un dels punts centrals del congrés i que s'ha pogut organitzar gràcies a la coordinació de Mar Batlle.

La participació des de l'Oficina en el desenvolupament de les sessions del

congrés també es preveu rellevant: Joan Anton Rabella és el president científic de la secció 11, dedicada als processos d'estandardització onomàstica, i també és el responsable de l'exposició bibliogràfica, a més d'organitzar i haver de participar com a ponent en el taller dedicat a la relació entre les acadèmies de la llengua i les televisions públiques en l'ús de la toponímia i en el taller dedicat a presentar el funcionament i les tasques de la Comissió de Toponímia de Catalunya; Mar Batlle, a més de la coordinació de la trobada d'autoritats, hi participarà amb la comunicació titulada «The activities of the Institut d'Estudis Catalans (Institute of Catalan Studies) for the standardization of the Catalan geographical names».

Assessorament i publicació de reculls d'onomàstica i ajuts a la recerca

Des de l'OdO s'ha continuat duent a terme la tasca de promoció i assessorament per a la realització de reculls d'onomàstica, a més de continuar amb la publicació de monografies onomàstiques.

Durant aquest curs, s'han publicat tres reculls d'onomàstica: Fèlix Bruguera, *Recull de noms d'Osor*; Moisès Selfa, *Onomàstica de la Bisbal d'Empordà*, i Josep M. Coll i Ramon Amigó, *Onomàstica del terme municipal de Pratsdip. I*, a més, un treball sobre antroponímia, de Joan Peytaví, *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna. L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya*.

La voluntat de facilitar la publicació d'aquest tipus de reculls es concreta principalment en les obres que van aparèixer a la col·lecció «Treballs de l'Oficina d'Onomàstica», encara que des de l'OdO s'assessora igualment els treballs que es publiquen fora de l'Institut, com el recull, publicat aquest curs, d'Antònia Serres, *Els noms de lloc i de persona del Pinell de Brai* (publicat a Calaceit).

Joan Anton Rabella va participar en la presentació de *Recull de noms d'Osor* a Osor (el 10 de setembre de 2010) i en la presentació de *Onomàstica del terme municipal de Pratsdip* a Pratsdip (11 de desembre de 2010).

Josep Moran va participar en la presentació de l'estudi *Els noms de lloc de la Marina* a Sant Boi de Llobregat (3 de maig de 2011), un treball que havia rebut l'assessorament de l'OdO.

Cobloquis, cursos i conferències

— El 16 de desembre de 2010, Mar Batlle va participar en la Jornada de Recursos per a la Qualitat Oral del Laboratori de Tecnologies Lingüístiques amb la presentació de «La pronúncia dels topònims catalans».

— Tots els membres de l'OdO van participar en el postgrau de toponímia de la Universitat de València. Josep Moran, amb «Toponímia d'origen llatí, germànic i català» (16 de desembre de 2010); Mar Batlle, amb el taller sobre confecció de nomenclàtors i corpus toponímics i antropo-

nímics (24 de març de 2011), i Joan Anton Rabella, amb «Aspectes lingüístics de la toponímia: la sufixació» (31 de març de 2011).

— El 21 de març de 2011, Josep Moran va presentar la segona edició del *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* a la Universitat d'Alacant.

Relacions institucionals i projectes

Institut d'Estadística de Catalunya
(Idescat)

L'Institut d'Estudis Catalans va signar, el 9 de juliol de 2010, un conveni de col·laboració amb l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) que establia el marc de relació amb aquesta institució de la Generalitat de Catalunya i que tenia com a objectiu principal la revisió per part de l'OdO de la toponímia que empra l'Idescat en el *Nomenclàtor d'entitats de població de Catalunya* (NOMENCAT 2008) i els *Codis territorials i administratius a Catalunya* (GEOCAT 2009).

La tasca fonamental es va centrar en la revisió i l'assessorament sobre l'exonímia, ja que la toponímia catalana s'ajusta a la segona edició del *Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* (2009). Com a resultat d'aquestes tasques, la Secció Filològica (SF), després de l'estudi des de la Comissió d'Onomàstica de la SF, va aprovar una llista amb *La forma catalana dels noms dels països* (26 de novembre de 2010) i, posteriorment, va aprovar l'informe *La forma catalana dels noms dels territoris sense estat i dels noms de les províncies de l'Estat espanyol* (13 de març de 2011).

Comisión Especializada de Nombres Geográficos (Ministeri de Foment)

Joan Anton Rabella ha continuat la participació en la Comisión Especializada de Nombres Geográficos del Ministeri de Foment.

Oficines Lexicogràfiques

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

Les tasques que duen a terme les Oficines Lexicogràfiques (OL) tenen per objectiu principal el desenvolupament dels projectes lexicogràfics aprovats per la Secció Filològica (SF). Per això, l'activitat de les OL s'estructura a l'entorn de tres eixos:

— L'actualització de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2).

— L'elaboració d'un nou diccionari normatiu.

— La redacció de la segona edició del *Diccionari manual* de l'Institut d'Estudis Catalans (DM2).

Les OL també s'ocupen d'atendre consultes sobre normativa lèxica del ca-

talà i de fornir de materials lexicogràfics les institucions que en sol·liciten.

La segona edició del DIEC2

a) Recollida, classificació i anàlisi de propostes tocant al lèxic del diccionari

Al llarg d'aquest curs les OL han continuat la tasca de recollida, d'anàlisi i de classificació de propostes relacionades amb el lèxic (addicions, modificacions i supressions) amb vista a l'actualització del DIEC2. Quan ha calgut (per la dificultat o la transcendència d'alguns casos), les OL han preparat els informes corresponents. Durant el curs 2010-2011 s'han elaborat exactament vint-i-vuit d'aquests informes. A partir d'aquests documents, la Comissió de Lexicografia (CL), a les reunions de la qual assisteix un membre de les OL, i la SF prenen acords sobre el lèxic que després s'apliquen en el diccionari normatiu.

b) El DIEC2, a Internet

L'abril de 2011 es va dur a terme una actualització del DIEC2 en línia. Un cop seleccionades i ratificades per la CL i la SF les esmenes que calia introduir-hi —les aprovades entre el març de 2009 (data de la darrera actualització) i el març de 2011—, les OL, en col·laboració amb el Servei d'Informàtica de l'Institut, s'han encarregat de supervisar-ne la introducció i de comprovar el bon funcionament de la consulta en línia. Les modificacions incorporades en aquesta actualització de

l'abril de 2011 afecten un total de 427 articles del diccionari.

Així mateix, i per tal que els usuaris del DIEC2 també tinguin la relació exhaustiva de les esmenes introduïdes, les OL les han recollides en una llista que han penjat a la pàgina web de la consulta del diccionari.

Entre el setembre de 2010 i l'agost de 2011, el DIEC2 en línia ha rebut 27.588.403 consultes. En vuit dels onze mesos que comprèn el curs s'han superat els dos milions. Concretament, el mes amb un nombre més elevat de consultes fou el març de 2011, amb un total de 4.236.462.

c) La base de dades lexicogràfiques

El manteniment, l'actualització i la millora de la base de dades de les Oficines Lexicogràfiques (BDOL) és una de les tasques que es duu a terme regularment a les OL en col·laboració amb el Servei d'Informàtica de l'Institut. Atès que la BDOL és una eina fonamental per als treballs lexicogràfics que es desenvolupen a les Oficines, el manteniment de la base és una tasca prioritària.

Durant el curs 2010-2011 les OL han introduït a la BDOL les esmenes que s'han recollit en l'actualització del DIEC2 en línia. En el marc de la renovació progressiva dels sistemes informàtics en què l'Institut fonamenta la seva activitat, durant el curs 2010-2011 s'ha reprès el projecte de la migració de la base de dades lexicogràfiques de les OL a sistemes

oberts. L'objectiu d'aquesta migració és el trasllat de les dades i les aplicacions que constitueixen la BDOL a un nou entorn que permeti superar les limitacions tecnològiques de la plataforma actual (IBM AS/400) i millorar les prestacions de la base. Durant el curs 2010-2011 la tasca que han dut a terme les OL i el Servei d'Informàtica de l'Institut ha estat la classificació de les dades i les aplicacions de la BDOL segons si han de ser objecte de migració o no, atès que alguns elements de la base es varen crear per satisfer necessitats molt puntuals i actualment no tenen utilitat.

El nou diccionari normatiu

Un cop la SF va haver pres, el 2 de juliol de 2010, l'acord sobre el model de llengua que han de reflectir les obres normatives de l'Institut, la CL ha començat a elaborar els criteris del nou diccionari normatiu que són afectats per aquest acord. Així, al llarg del curs 2010-2011, les OL i la Comissió han treballat fonamentalment en dos criteris: el tractament de la variació en la dimensió dialectal i el tractament de la variació en la dimensió funcional i contextual.

Pel que fa a la variació dialectal, les OL han elaborat els documents següents:

— Informe sobre el tractament de la variació dialectal en les propostes per a un estàndard oral de la llengua catalana (fonètica, morfologia i lèxic).

— Deu informes sobre casos concrets de geosinonímia.

Aquests documents han estat el punt de partida per a la redacció de l'esborrany del criteri per al tractament de la variació dialectal en el futur diccionari.

Pel que fa a la variació funcional i contextual, s'han redactat els documents següents:

— Informe sobre el tractament de la variació funcional en el DIEC2.

— Informe sobre el tractament de la variació funcional en les propostes per a un estàndard oral de la llengua catalana.

— Informe sobre el tractament de la variació funcional en diccionaris d'altres llengües.

— Reflexió sobre aspectes teòrics de la variació funcional, elaborada a partir de la bibliografia consultada.

Tots aquests documents seran el punt de partida per a la redacció de l'esborrany del criteri per al tractament de la variació funcional i contextual en el futur diccionari.

La segona edició del Diccionari manual de l'IEC (DM2)

Durant el curs 2010-2011, la tasca realitzada en aquest projecte s'ha concentrat en la redacció d'articles, que ha assolit un ritme estable. L'equip de tres tècnics lingüístics adscrits a aquest projecte tracta les entrades de la nomenclatura de partida no pas seguint un ordre alfabètic, sinó seguint unes llistes lògiques de mots or-

ganitzades i delimitades segons criteris morfològics i semàntics. El tractament consisteix a decidir en cada cas si l'entrada ha de formar part de la nomenclatura del DM2 o no i, en cas afirmatiu, a redactar l'article corresponent segons els criteris preestablerts.

Durant aquest període també han estat incorporades a la nomenclatura del DM2 una sèrie d'entrades que en la primera edició s'oferien en llistes annexes amb un tractament lexicogràfic mínim (gentilicis, expressions llatines i noms de llengües). Això ha implicat l'alta a l'aplicació informàtica del projecte d'unes tres-cents entrades no previstes en la nomenclatura de partida i la redacció dels articles corresponents.

En finalitzar el curs, l'agost del 2011, la base de dades del DM2 conté una nomenclatura formada per 45.511 entrades, de les quals ja han estat tractades un 25 %: el 21 % són entrades amb l'article corresponent redactat i el 4 % restant es tracta d'entrades de la nomenclatura inicial que han estat desestimades perquè es consideren prescindibles des del punt de vista d'un diccionari manual i que, per tant, no formaran part de la segona edició del *Diccionari manual*.

Altres activitats

a) Consultes lèxiques o lexicogràfiques

Les OL col·laboren habitualment en la resolució de problemes relacionats amb el lèxic i la lexicografia plantejats tant pels

diversos serveis, oficines i projectes del propi Institut com per institucions foranes i per particulars.

Durant el curs 2010-2011 les OL han donat resposta a cinquanta consultes procedents de l'Oficina d'Assessorament Lingüístic de la Secció Filològica, de l'Oficina d'Onomàstica i de l'Oficina de Gramàtica de la Secció Filològica, del Servei de Correcció Lingüística de l'Institut, del TERMCAT, d'Enciclopèdia Catalana, del Servei de Llengua de la Universitat de Barcelona i de l'equip responsable de l'edició en català de *La Vanguardia*.

També s'ha donat resposta a les cent setanta-cinc consultes rebudes a la bústia de correu electrònic de les Oficines Lexicogràfiques.

Així mateix, el 23 de novembre, i a petició del president de la Secció Filològica, s'ha fet una explicació de les tasques que desenvolupen les Oficines i del DIEC2 (diferències entre les dues edicions i possibilitats de la consulta en línia del diccionari) amb motiu de la visita a l'IEC dels correctors del Dictat en català de l'Institut Font Nova de Perpinyà.

b) Sol·licitud de materials

Arran de les sol·licituds fetes per part d'alguns membres de la Secció Filològica, les OL han elaborat diversos documents sobre determinats aspectes del DIEC2 i de la normativa lèxica vigent:

— Dos informes sobre la grafia de cinquanta-un ornitònims.

— Recull dels criteris emprats en el DIEC2 per al tractament de les locucions llatines.

També hi ha hagut sol·licituds de fora de la Secció Filològica:

— El juny de 2011 es va lliurar a la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya la nova versió del DIEC2 per a la consulta del diccionari a través de l'Optimot.

c) *Consell Supervisor del TERMCAT*

Un membre de les OL ha assistit amb una periodicitat quinzenal a totes les reunions que el Consell Supervisor del TERMCAT ha fet al llarg d'aquest curs amb l'objectiu de normalitzar neologismes tècnics i científics.

d) *Formació*

— Els dies 20, 21 i 22 de setembre de 2010, les OL van assistir a Tarragona al IV Congreso Internacional de Lexicografía Hispánica, organitzat per la Universitat Rovira i Virgili.

— El dia 15 d'octubre les OL van assistir a la sessió de formació sobre les col·locacions, impartida per M. Alonso i L. Wanner i organitzada per l'Institut.

— El novembre de 2010 les OL van assistir a les sessions de formació sobre els programes informàtics Windows 7, Microsoft Word 2010, Microsoft Excel 2010, Microsoft Access 2010 i Microsoft Outlook 2010, organitzats per l'Institut.

— El dia 26 de maig de 2011 les OL van assistir a la tercera edició de la jornada de recerca Maig Lexicogràfic, amb el tema *Relacions morfològiques i diccionari*, organitzada pel Grup Infolex de la Universitat Pompeu Fabra.

— El dia 9 de juny de 2011 les OL van assistir al IV Seminari de Neologia, amb el tema *Neologia catalana contrastiva*, organitzat per l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra.

Publicacions

MONTALAT, Pere. Ressenya del llibre *Vocabulari de cruïlla: Els mots de les Terres de l'Ebre i del Maestrat en el context del català formal*, de Joan Salvador Beltran i Cavaller. A: *Estudis Romànics* [Barcelona: IEC], vol. XXXIII (2011), p. 400-404.

SANTAMARIA, Carolina. Ressenya del llibre *La definició terminològica*, del TERMCAT. A: *Llengua i Ús* (en premsa).

Oficina d'Assessorament Històric

Director: Albert Balcells i González

L'Oficina d'Assessorament Històric i Pa-

trimoni es creà l'any 2006 amb la finalitat de respondre les consultes de caràcter històric i artístic plantejades a l'Institut d'Estudis Catalans, així com la tramitació

dels informes i dictàmens preceptius de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA) sobre els símbols dels ens locals i els béns culturals d'interès nacional.

Durant el curs 2010-2011 s'han rebut sis consultes, a les quals s'ha donat resposta.

Informes

La Generalitat sotmet preceptivament la declaració i la delimitació dels béns d'interès cultural nacional i els escuts i les banderes municipals a la Secció Històrico-Arqueològica. Des de la creació de l'Oficina d'Assessorament Històric, la SHA duu a terme aquesta tasca per mitjà de l'Oficina.

La Secció ha emès deu informes preceptius sobre els expedients de declaració com a bé cultural d'interès nacional (BCIN), sol·licitats a l'IEC per la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

— Informe d'expedient en la categoria de zona d'interès etnològic: 1. Deu elements patrimonials situats a la zona del massís de les Gavarres.

— Informes d'expedient en la categoria de monument històric: 1. Església de Sant Francesc i les restes de l'antic convent a Montblanc.

— Informes d'expedient en la categoria de conjunt històric i de delimitació del seu entorn de protecció: 1. Església dels sants Just i Pastor i delimitació

d'un entorn de protecció comú amb el Palau dels Requesens.

— Informe d'expedient en la categoria de lloc històric: 1. Ermita de Sant Sebastià.

— Informe d'expedient en la categoria de zona arqueològica: 2. Masies de Sant Miquel i muntanya de Sant Julià de Ramis.

— Informe d'expedient de delimitació de l'entorn de protecció: 2. Monestir de Sant Pere del Burgal i Santa Maria d'Àneu.

A més, ha dictaminat també favorablement sobre l'expedient de declaració de bé cultural d'interès nacional del pailebot Santa Eulàlia, conservat al Museu Marítim de Barcelona, i les pintures murals de l'interior del mas de les Ferreres.

Escuts heràldics dictaminats: 11

Municipis: el Far d'Empordà, Gurb, Torregrossa, Folgueroles, Granyena de les Garrigues, l'Espluga de Francolí, Sant Vicenç de Castellet, Montgat, Tàrraga i Jafre.

Entitats municipals descentralitzades: la Guàrdia d'Ares.

Banderes dictaminades: 11

Consells Comarcals: la Noguera

Municipis: Vilaplana, Sant Martí Vell, Tarroja de Segarra, Solivella, Pardiñes, Clariana de Cardener, l'Albagés i l'Espluga de Francolí.

Entitats municipals descentralitzades: Jesús i Picamoixons.

Base de dades dels monuments commemoratius de Catalunya

El programa d'elaboració d'una base de dades dels monuments commemoratius a Catalunya de l'Oficina d'Assessorament Històric i Patrimoni de la SHA ha experimentat durant l'any 2011 un notable progrés. Actualment es tenen recollides les dades explicatives i les imatges corresponents a dos-cents vuitanta-sis monuments situats a vint-i-quatre municipis de més de mil habitants de la província de Barcelona, fora de la capital.

Albert Balcells presentà en el Congrés Internacional Espai, Memòria i Ciutadania, celebrat a Barcelona entre el 15 i el 18 de març de 2011, una comunicació de vint fulls sobre *La memòria al carrer: monuments commemoratius a Barcelona a partir de 1977*.

Catalan Historical Review

L'Oficina s'ocupa de la publicació de la revista *Catalan Historical Review*, que, en anglès i català, difon internacionalment balanços sobre els grans temes referents a tots els aspectes històrics dels Països Catalans. És la revista unitària de la SHA i es publica en paper i en versió electrònica d'accés lliure. El primer número sortí l'any 2008.

Aquest curs, ha sortit publicat el número tres; el quart número es preveu que surti la tardor del 2011.

El dia 12 de gener de 2011, en el marc del sistema de classificació CARHUS Plus+ 2010, la revista va obtenir una puntuació sobre la base dels diferents paràmetres analitzats (format, sistema de revisió, comitè editorial i visibilitat a bases de dades) que la situa entre les revistes dins l'àmbit de la catalanística de nivell superior, nivell A. Aquest sistema, desenvolupat per AGAUR-Talència a proposta de la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya, avalua les revistes científiques dels àmbits de les ciències socials i les humanitats que es publiquen en l'àmbit local, nacional i internacional i es presenta amb la finalitat de contribuir a l'avaluació de la recerca que es duu a terme en el sistema científic i universitari català amb la màxima objectivitat.

El dia 3 de maig, la revista va rebre l'acceptació d'inclusió en la base de dades bibliogràfica SCOPUS, la qual engloba la col·lecció multidisciplinària més gran de caire mundial de resums, referències i índexs de literatura científica, essent un valuós recurs per als investigadors i els gestors científics.

Secretaria Científica

Secretari científic: Ricard Guerrero
i Moreno

Són funcions genèriques de la Secretaria Científica l'assistència en tot el que fa referència a la gestió de les activitats de recerca de l'Institut, organitzades pel Consell Permanent i per l'Equip de Govern, i el suport continuat a la realització i la difusió de les activitats de recerca de les seccions, de les delegacions i de les societats filials. També són funcions de la Secretaria Científica potenciar, fomentar i coordinar les activitats de recerca i desenvolupament en tot l'àmbit de les terres de llengua i cultura catalanes. L'any 2003 la Secretaria Científica va posar en funcionament l'Observatori de la Recerca de l'IEC (OR-IEC), una estructura informàtica i de documentació de referència per a l'anàlisi, la planificació, la coordinació i la difusió de les activitats de recerca i desenvolupament en l'àmbit català. Durant el curs 2010-2011, la Secretaria Científica ha intervingut en la preparació, realització i difusió de les activitats següents:

Activitats de suport i difusió de la recerca

Comissió d'Investigació (ajuts de l'IEC per a programes de recerca)

La Secretaria de la Comissió d'Investigació de l'IEC (creada el 30 de juny de 1994)

recau en el secretari científic. Durant aquest període, la Comissió es va reunir quatre vegades: l'1 de desembre de 2010, el 26 de gener de 2011, el 24 de febrer de 2011 i el 13 d'abril de 2011. En aquestes reunions s'ha fet el seguiment del desenvolupament del tercer any dels programes de recerca del segon Pla Triennal de Recerca 2PTR (2008-2010), s'ha demanat l'informe final i s'ha procedit a fer l'anàlisi i avaluació dels programes de recerca i el seguiment de les publicacions previstes, i s'ha preparat i fet la proposta de la convocatòria anual d'ajuts per a les activitats de les societats filials per a l'any 2011.

Reunions de la Comissió de Societats Filials (ajuts de l'IEC per a activitats i publicacions a les societats filials)

També recau en el secretari científic la Secretaria de la Comissió de Societats Filials de l'IEC. Al llarg del curs 2010-2011 han tingut lloc dues reunions d'aquesta Comissió: el 17 de novembre de 2010 i el 2 de febrer de 2011.

En la primera d'aquestes reunions, el secretari científic informà de l'obertura d'una convocatòria d'ajuts per a activitats i publicacions extraordinàries de les societats filials que es realitzarien durant l'any 2011; també es va parlar de la millora de l'entorn tecnològic de les societats filials i de les accions de suport a les revistes i el seguiment per Internet. A la segona reu-

nió, es va comunicar la resolució de la convocatòria d'ajuts a activitats i a publicacions de les societats filials per a l'any 2011, i es va informar de les accions de suport a les societats filials durant el 2011: aplicació informàtica per a gestionar les activitats; emissió d'un carnet identificatiu per als socis; presència de les revistes de les societats filials a les bases de dades MIAR i a CARHUS Plus+.

Projectes i publicacions

Cicle de conferències sobre els premis

Nobel

Des de la Secretaria Científica s'ha avançat en el procés d'edició dels volums corresponents a les edicions dels cicles de conferències sobre els premis Nobel (Fisiologia o Medicina, Física, Química, Economia i Literatura) concedits els anys 2006, 2007 i 2008. Les conferències sobre els premis Nobel del 2009 i dels anys següents seran publicades en anglès en la revista de l'IEC *Contributions to Science*.

Projecte Scriptorium

El projecte *Scriptorium*, coordinat per l'Institut d'Estudis Catalans, i amb el suport de les Fundacions Alsina i Bofill, Torrens-Ibern i Congrés de Cultura Catalana, té per objectiu principal publicar en català llibres de text universitaris de diferents carreres, especialment els dels primers cursos.

Durant aquest període s'ha començat a treballar en la traducció del

llibre *Fonaments d'economia*, els autors del qual són Paul Krugman, Robin Wells i Martha L. Olney.

Jornades

Sota el terme de jornades s'inclouen activitats de característiques diverses, però que tenen en comú el fet de tractar temes amb una àmplia repercussió social o bé fer més propera la ciència a la ciutadania, sempre amb un elevat nivell científic. Durant el curs 2010-2011 han tingut lloc les jornades següents:

4es Jornades de Revistes Científiques

(4JRC)

Las 4es Jornades de Revistes Científiques (4JRC), celebrades els dies 9 i 10 de juny de 2011 a l'Institut d'Estudis Catalans, volen donar suport als editors de revistes científiques en la millora de les publicacions. Al llarg de dos dies, les 4JRC van oferir un espai de trobada perquè editors, investigadors i professionals de la informació compartissin les seves experiències, n'analitzessin l'evolució i comentessin els punts forts i febles de la tasca que desenvolupen. El principal objectiu de les 4JRC és, d'una banda, dotar el col·lectiu amb eines i coneixements per a millorar els aspectes formals i els estàndards de qualitat de les revistes científiques, i de l'altra, potenciar la difusió, la internacionalització i la visibilitat de les publicacions mitjançant la indexació en bases de dades i repositoris.

El programa de les 4JRC es va dissenyar tenint en compte les principals inquietuds dels assistents a les edicions anteriors; es comptà amb la presència d'experts nacionals i internacionals que donaren una visió global de l'estat i les perspectives de l'edició de publicacions científiques.

Les 4JRC es van estructurar en tres sessions. La primera sessió, titulada «Contingut i aspectes formals de les revistes científiques» (9 de juny, al matí), va ser a càrrec de Ricard Guerrero, secretari científic de l'Institut d'Estudis Catalans, que ens parlà sobre les trenta-set revistes que l'IEC publica per mitjà de les seves societats filials i que engloben diferents camps del saber. Frances Luttikhuisen donà claus als editors no nadius per a la preparació d'originals en anglès i abordà qüestions com: Què ha de trobar el lector en el resum, la introducció i la conclusió? Com pot l'editor reduir redundàncies?, entre d'altres. Els investigadors necessiten publicar en revistes que compleixin amb els requisits de qualitat establerts, perquè els treballs obtinguin la difusió necessària i siguin valorats positivament pels avaluadors de la recerca desenvolupada. En aquest sentit, Mercè Piqueras, editora associada de la revista *International Microbiology*, analitzà la funció de l'article com a última etapa de la investigació científica. I, per concloure la primera sessió, Leda Xhelo, editora de revistes científiques de l'IEC, explicà

els criteris i indicadors que s'utilitzen per a determinar la qualitat de les revistes científiques i els components informatius que han de tenir els articles originals.

La segona sessió, «Avaluació i internacionalització de les revistes científiques» (9 de juny, a la tarda), se centrà en dues iniciatives catalanes per a l'avaluació de les revistes científiques. Lluís Rovira, responsable de CARHUS Plus+, parlà sobre aquest sistema d'avaluació de les revistes científiques en l'àmbit de les ciències socials i les humanitats, i explicà com les revistes poden millorar la seva classificació. Cristóbal Urbano, Marta Somoza-Fernández i Josep-Manuel Rodríguez-Gairín, tots tres del projecte MIAR-2011, van fer una reflexió en la qual es va apostar per uns instruments d'internacionalització que permetin el manteniment de les identitats culturals, geogràfiques o lingüístiques, però que alhora projectin aquestes identitats com una aportació a la universalitat del coneixement científic.

El fenomen de la digitalització de les revistes científiques i el moviment d'accés obert ha repercutit de manera important sobre les vies de comunicació o d'accés a la producció científica. En la tercera sessió, «Difusió i visibilitat de les revistes científiques» (10 de juny, al matí), va intervenir Ruth Francis, cap de comunicació de la revista *Nature*, que parlà sobre noves tendències en la comunicació científica i sobre com es pot maximitzar l'impacte de la recerca que es publica. Ramon B. Rodrí-

guez, cap del Servei d'Edició Electrònica de les publicacions del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), va debatre sobre la conveniència de separar clarament els conceptes de *visibilitat* i *ús* dels continguts i plantejà la influència positiva o negativa que les diverses iniciatives d'accés obert poden tenir entre si. Rafael Alexandre, de l'Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero del CSIC i la Universitat de València, explicà els indicadors bibliomètrics utilitzats per a l'avaluació de la qualitat dels continguts, oferí estratègies per a millorar la difusió, la visibilitat i la internacionalització de les revistes científiques i posà èmfasi en la importància que té avui dia l'ús de les noves tecnologies i en la potencialitat d'Internet i dels webs socials per a assolir aquests objectius. La conferència de cloenda de les 4JCR va ser a càrrec de Philip Purcell, gerent de negocis estratègics de Thomson-Reuters, que ens explicà diversos mètodes d'avaluació bibliomètrica de les revistes científiques i va debatre l'ús que se'n fa en la compilació i la interpretació.

Dia de la Terra a l'IEC

Des del 1970, el Dia de la Terra se celebra arreu del món el 22 d'abril. L'objectiu és conscienciar la ciutadania de l'existència de problemes com ara la contaminació, la conservació de la biodiversitat, el canvi climàtic i altres preocupacions mediambientals, que estan provocats per la societat

moderna. L'Institut d'Estudis Catalans, l'acadèmia de les ciències i les humanitats dels països de llengua i cultura catalanes, no podia estar absent de la commemoració i volia celebrar aquesta efemèride mundial amb el «Dia de la Terra a l'IEC, 2011», una jornada per discutir sobre la sostenibilitat i el canvi climàtic mitjançant conferències impartides per destacats científics experts en el tema.

L'acte fou presidit per Josep Enric Llebot, secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i membre de l'IEC. La presentació fou a càrrec de David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC i catedràtic de geodinàmica externa de la Universitat de Barcelona. A continuació Tomàs Molina, cap de Meteorologia de Televisió de Catalunya, pronuncià la conferència «El lema del Dia de la Terra i la percepció social sobre el que li passa realment a la Terra»; Emma Suriñach, directora del Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF) de l'IEC, pronuncià «Els últims terratrèmols sota una perspectiva geofísica»; Rafel Simó, investigador científic de l'Institut de Ciències del Mar (CSIC), pronuncià «Mar i cel. La biosfera marina com a agent climàtic», i Raymond S. Bradley, professor i director de Climate System Research Center de la Universitat de Massachusetts a Amherst, pronuncià «What can we learn from past warm periods?». Finalment, fou inaugurada l'exposició «Planeta Vida» al

nou Museu de Ciències Naturals de Barcelona (MCNB) per Ricard Guerrero, comissari de l'exposició, membre de l'IEC i catedràtic de microbiologia de la Universitat de Barcelona.

Conferències

Una altra via de divulgar els coneixements científics i promoure l'activitat de les seccions i les societats filials de l'Institut són els cicles de conferències. Durant el curs 2010-2011 han tingut lloc els cicles següents:

Cicle de conferències magistrals

«Ciència per a la ciutadania»

La comunicació científica té per objectiu posar a l'abast de la societat els coneixements aconseguits en qualsevol branca de la ciència. Per assolir-ho, hi ha uns elements imprescindibles i comuns a tots els àmbits del saber: el llenguatge clar i la utilització de termes i expressions que puguin ser entesos per un públic no especialitzat. Hom pot pensar que això és molt difícil d'aconseguir en determinades matèries. Però això no és així, com ho demostra el fet que científics molt prestigiosos s'hagin convertit en grans divulgadors, amb llibres, articles de premsa i programes de ràdio o televisió que han arribat a milions de persones. L'Institut d'Estudis Catalans, com a acadèmia de les ciències i les humanitats dels territoris de parla catalana, té el dret i el deure de difondre i estendre els coneixements actuals als ciutadans.

L'Institut difon aquesta activitat a sectors diversos de la societat i promou la participació d'estudiants de les universitats, de professors d'ensenyament secundari i universitari i del públic en general. Ho fa amb un nivell adequat a persones amb cultura i sempre manté un esperit de transversalitat en les seves actuacions de comunicació. Per això, tracta d'establir relacions amb centres d'ensenyament, de formació de professors i diversos departaments i organismes de la Generalitat de Catalunya i amb diferents estaments de la societat civil dels països de llengua catalana. L'Institut vol ser una part integral de l'imaginari intel·lectual dels Països Catalans i hi posa tots els mitjans necessaris.

El cicle del curs 2010-2011 l'han integrat les conferències següents:

— Conferència a càrrec de Javier Armentia, director del Planetari de Pamplona i periodista, titulada «La ciència que ens venen: entre la moda i el pànic», i la presentació a càrrec de Mercè Piqueras, presidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica. 16 de febrer de 2011.

— Conferència en commemoració del Dia Internacional de les Dones, a càrrec de Fanny Vidal, catedràtica de biologia cel·lular del Departament de Biologia Cel·lular, Fisiologia i Immunologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, titulada «Dones, reproducció i fecundació in vitro», i la presentació a càrrec de Cori

Ramon, de la Universitat de les Illes Balears. 2 de març de 2011.

— Conferència a càrrec de Steve Goodwin, degà de la Facultat de Ciències Naturals de la Universitat de Massachusetts a Amherst, titulada «University of Massachusetts: Emerging model of an American University». 7 de juliol de 2011.

Cicle de conferències sobre els premis Nobel

L'Institut d'Estudis Catalans organitza cada any un cicle de conferències per explicar i debatre els treballs guardonats amb els premis Nobel que concedeix l'Acadèmia Sueca. Diversos experts en els camps de la recerca dels guardonats tractaren els premis de l'any 2010. El dotzè d'aquests cicles ha tingut lloc del 15 al 22 de desembre de 2010 a Barcelona, i del 12 al 26 de gener de 2011 a València.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Química, concedit a Richard F. Heck, Ei-ichi Negishi i Akira Suzuki, a càrrec de Feliu Maseras, de l'Institut Català d'Investigació Química (ICIQ) i de la Universitat Autònoma de Barcelona, titulada «Reaccions d'acoblament creuat: eines simples per a la construcció de molècules complexes». Coordinada per la Societat Catalana de Química. 15 de desembre de 2010.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a Robert G. Edwards, a càrrec de Josep

Santaló, de la Unitat de Biologia Cel·lular de la Facultat de Biociències de la Universitat Autònoma de Barcelona, titulada «Robert Edwards: el canvi en la percepció de la nostra pròpia naturalesa». Coordinada per la Societat Catalana de Biologia. 16 de desembre de 2010.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Mario Vargas Llosa, a càrrec de Joaquim Marco, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona, titulada «Autobiografia, història i realisme contra el poder: Mario Vargas Llosa». Coordinada per la Societat Catalana de Llengua i Literatura. 20 de desembre de 2010.

— Conferència sobre el Premi Nobel de Física concedit a Andre Geim i Konstantin Novoselov, a càrrec de M. Àngels Garcia Bach, professora titular de física de la matèria condensada del Departament de Física Fonamental de la Universitat de Barcelona, titulada «Premi Nobel de Física 2010: el grafè, un nou material per a l'electrònica del segle XXI». Coordinada per la Societat Catalana de Física. 21 de desembre de 2010.

— Conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Peter A. Diamond, Dale T. Mortensen i Christopher A. Pissarides, a càrrec de Joan Tugores, catedràtic d'economia de la Universitat de Barcelona, titulada «Els reptes de l'atur: contribucions des de l'anàlisi econòmica». Coordinada per la Societat Catalana d'Economia. 22 de desembre de 2010.

Cicle de conferències sobre els premis Nobel a València

Com cada curs el cicle de conferències també s'ha celebrat a València, a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània (OCCC), del 12 al 26 de gener de 2011, amb la col·laboració d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i de la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València.

Visita del professor James Lovelock

El científic James Lovelock ha estat convidat pel Museu de Ciències Naturals de Barcelona a aportar la seva visió sobre l'evolució i les característiques especials del planeta Terra. La teoria de Gaia, formulada per Lovelock, ens permet comprendre els mecanismes i resultats de l'evolució de la biosfera i la seva influència sobre el nostre planeta.

El dia 13 de setembre va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans un col·loqui, en sessió restringida, en el qual el químic atmosfèric James Lovelock va dialogar amb un grup de científics i persones d'altres àmbits interessats pel canvi climàtic i per la relació entre els éssers vius i el seu ambient. La conferència, amb el títol «Planeta vida: coevolució de la Terra i els seus organismes», es va celebrar el 14 de setembre de 2010, al Saló del Consell de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.

La teoria de Gaia de Lovelock també és l'eix principal de l'exposició

permanent «Planeta vida» que forma part del nou Museu de Ciències Naturals de Barcelona, que es va inaugurar el març del 2011. El comissari de l'exposició és Ricard Guerrero, catedràtic de microbiologia de la UB i secretari científic de l'IEC, i la coordinadora científica és Mercè Piqueras, presidenta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

Altres activitats

Amb motiu de la presentació del curtmetratge *Camille*, dirigit per Carme Puche i Jaime García, i filmat en part a la seu central de l'IEC, el director de fotografia Sergio Álvarez va explicar el procés de creació de les llums i les ombres en aquesta peça sobre l'escultora francesa Camille Claudel, en la conferència «Il·luminar el passat, il·luminar escultures». 31 de març de 2011.

Setmana de la Ciència

La Setmana de la Ciència a Catalunya té per objectiu apropar la ciència a la societat d'una manera atractiva i comprensible per mitjà de diverses activitats.

En l'edició del 2010, que s'ha celebrat de l'11 al 22 de novembre, l'IEC i les seves societats filials, com en edicions anteriors, han acollit diversos actes i reunions científiques i han participat en d'altres que han tingut lloc fora de les seves seus, entre els quals hi ha l'exposició de cartells de la Setmana de la Ciència.

VII. Assessorament, promoció i difusió de la recerca

Assessorament

Observatori de la Recerca

Direcció: Secretaria Científica

L'Observatori de la Recerca de l'Institut d'Estudis Catalans (OR-IEC) es creà l'any 2003 com una estructura de suport a l'elaboració de la segona edició dels *Reports de la recerca a Catalunya*, una sèrie d'informes periòdics elaborats per un equip de reconeguts investigadors de cada una de les àrees científiques. Actualment, l'OR-IEC treballa en la preparació de la tercera edició dels informes, que estudiarà l'evolució de la ciència catalana en el període 2003-2009.

Meridià (Mesurament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació, [<http://meridia.iec.cat>]) és el portal web de l'OR-IEC. Es tracta d'un servei d'informació especialitzada per a l'anàlisi, planificació, coordinació i difusió de les activitats d'R+D+I dins el sistema de ciència i tecnologia dels territoris de llengua i cultura catalanes. Des de la perspectiva rigorosa, central i independent de l'IEC, es tracta d'una iniciativa col·laborativa, amb la voluntat d'integrar i compartir informació amb els altres agents del sistema i facilitar-los un coneixement detallat sobre el seu entorn científic i sobre l'evolució dels diversos camps de la ciència i la tecnologia.

L'abast cronològic de Meridià comença l'any 2000 (en determinats informes, arriba al 1996). Respecte a l'abast geogràfic, recull actuacions d'R+D+I desenvolupades a Catalunya, al País Valencià, a les Illes Balears i a Andorra i s'estableixen comparacions en l'àmbit estatal i internacional. Per organitzar i comparar les dades, l'OR-IEC disposa de vint-i-sis classificacions científiques, tecnològiques, socioeconòmiques i geogràfiques. Si s'escau, aquestes classificacions poden evolucionar (versions) i establir relacions entre si (equivalències).

Les dades de Meridià són sòlides i fiables, ja que s'obtenen a partir de convenis per a la transferència d'informació (Generalitat de Catalunya, universitats, altres organismes de recerca, etc.) i del processament sistemàtic de resolucions dels butlletins oficials, registres administratius, memòries, etcètera.

El coneixement recopilat (taula 1) engloba el cicle complet de la investigació científica i tecnològica: context socioeconòmic, entitats de recerca, recursos (humans, econòmics i materials) i resultats (articles, patents i tesis). Cal destacar que moltes de les anàlisis sobre recerca identifiquen solament un dels factors, el dels articles publicats en revistes indexades en

TAULA 1. *Informació de la base de dades Meridià*

<i>Categories</i>	<i>Ítems</i>
Classificacions	26
Entitats	15.177
Recursos econòmics (expedients)	80.274
Recursos humans	46.320
Resultats (revistes)	1.160
Resultats (tesis doctorals)	20.854
Resultats (patents)	8.795

la base de dades *Journal Citation Reports* (JCR), aspecte que, tot i sent de cabdal importància, no és l'únic que s'ha de tenir en compte.

Els continguts del portal s'organitzen en informes dinàmics sobre dades estructurades, publicacions (memòries, informes, etc.), enllaços web i cerca textual. Cada modalitat de consulta i informe presenta una detallada explicació metodològica, amb el contingut, abast, fonts d'informació, data d'actualització, etc. La plataforma es pot consultar en català, castellà i anglès.

Durant el curs 2010-2011, s'ha seguit treballant en l'accés àgil, directe i més fàcilment comprensible de les dades essencials que poden interessar el nombre més gran possible d'usuaris no especialitzats. En aquest sentit, Meridià disposa d'una nova interfície gràfica que permet consultar alguns informes estadístics en forma de taules, gràfics i mapes. Aquestes representacions aporten una perspectiva

visual i/o geogràfica a l'actual accés per períodes temporals, dimensions i indicadors.

Des de principi de l'any 2010, l'OR-IEC també disposa d'un bloc a Internet, els objectius del qual són comentar la informació disponible al portal web, difondre les novetats més destacades de les diferents àrees (convocatòries, congressos, informes, etc.) i establir un canal de comunicació amb la comunitat científica. La subscripció al canal RSS del bloc permet conèixer la informació actualitzada de manera ràpida i eficient. L'OR-IEC també és present a alguns dels principals serveis d'informació de les xarxes socials d'Internet.

Per altra banda, el servei d'informació és prou flexible per respondre a qualsevol sol·licitud a mida. En el curs 2010-2011, l'OR-IEC ha elaborat informes, estudis específics i respostes a consultes per part de diverses entitats i investigadors.

En el curs 2010-2011, l'OR-IEC ha celebrat diferents sessions de treball sobre Meridià:

- Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC (SFCS). 7 de juny de 2010.
- Universitat Carlos III de Madrid (UC3M). 12 de novembre de 2010.
- Cambra de Comerç de Barcelona. 9 de febrer de 2011.
- Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT). 20 de juny 2011.

L'OR-IEC ha donat suport documental i assessorament tècnic a diversos programes de recerca finançats per l'IEC i ha col·laborat activament en la difusió de les activitats científiques organitzades per l'Institut. A més, ha elaborat un exhaustiu informe per la Comissió d'Investigació de l'IEC sobre els programes de recerca desenvolupats sota els auspicis de la Unió Acadèmica Internacional (UAI) des de l'any 1981.

Des del mes de juliol de 2010, l'OR-IEC col·labora amb el Grup de Treball de la Recerca Alimentària (coordinat per la doctora Montserrat Rivero) de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA), filial de l'IEC. L'objectiu és revisar amb profunditat les dades sobre R + D + I alimentària a Catalunya, incloent informació sobre entitats, recursos humans i econòmics, publicacions, patents i altres indicadors que permeten veure l'evolució des de l'any 2000 i analitzar l'estat actual d'aquest àmbit. Els primers resultats van ser presentats a l'assemblea de l'ACCA (18 de febrer de 2011) i al Col·legi de Farmacèutics de Barcelona (23 de febrer de 2011). Extretes del portal web Meridià i d'altres fonts d'informació, les dades comparen Catalunya amb el total dels Països Catalans, l'Estat espanyol i, si s'escau, la Unió Europea.

Finalment, l'OR-IEC ha participat en les publicacions i comunicacions científiques següents.

Articles de revista

ARGUMBAU, Llorenç; ALEGRET, Salvador.

«Chemical research in the Catalan Countries: a brief quantitative assessment of the agents, resources, and results». *Contributions to Science*, vol. 6, núm. 2 (2010), p. 215-232.

ARGUMBAU, Llorenç; CERVERA, Aldara;

LATORRE, Robert; MARTÍ, Mercè. «The Meridià web portal: the study and dissemination of Catalan science». *Contributions to Science*, vol. 6, núm. 1 (2010), p. 75-79.

FUENTES, Eulàlia; ARGUMBAU, Llorenç.

«Las tesis doctorales en España (1997-2008): análisis, estadísticas y repositorios cooperativos». *Revista Española de Documentación Científica*, vol. 33, núm. 1 (2010).

Comunicacions

ARGUMBAU, Llorenç. «Presència internacional de les revistes científiques catalanes». A: *Terceres Jornades Catalanes de Revistes Científiques (3JCRC)*,

2010.

— «La producció i avaluació científica en biblioteconomia i documentació a Catalunya». A: *Taller AQU 2010: L'avaluació de la recerca en humanitats i ciències socials*, 2010.

Capítols de llibres

ARGUMBAU, Llorenç. «L'Institut d'Estudis

Catalans com a acadèmia de les ciències i les humanitats dels Països Ca-

talans. Les revistes científiques a Catalunya». A: PIQUERAS, Mercè; RIBAS, Cristina (ed.). *Pensament i ciència als Països Catalans*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa, 2011.

Tesi doctoral

ARGUIMBAU, Llorenç. *La informació científica i tecnològica: una perspectiva documental per observar, descriure, analitzar i difondre l'R+D+I*. Directora: doctora M. Eulàlia Fuentes Pujol. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2010. 198 p.

Xarxa CRUSCAT (Coneixements, Representacions i Usos del Català de l'IEC)

Presidenta: Mariàngela Vilallonga i Vives
 Director: Miquel Àngel Pradilla i Cardona

La Xarxa CRUSCAT és una xarxa científica creada l'any 2003, dependent de l'Institut d'Estudis Catalans, que aplega diversos investigadors que treballen sobre la situació i l'evolució del català. L'any 2011, la Xarxa CRUSCAT ha continuat treballant per a estendre's i afermar les seves activitats.

En primer lloc, pel que fa a la seva estructura, la Xarxa ha consolidat la seva organització sobre la base d'una comissió permanent i de les àrees de recerca següents: demolingüística, dret i política lingüística, sociolingüística educativa, psicologia social de la llengua, variacionisme i sociolingüística etnogràfica, als quals s'han d'afegir la representació territorial del GRESIB (Illes Balears), d'Alacant i de la Catalunya del Nord. La

Xarxa ha ampliat la seva base d'investigadors en les diferents àrees de recerca, amb un perfil prioritàriament universitari.

En segon lloc, pel que fa a les publicacions periòdiques, s'ha donat continuïtat a la comunicació externa de l'activitat pròpia i sobre els diferents camps de la sociolingüística mitjançant el Bloc de la Xarxa CRUSCAT-IEC com a canal d'actualitat sociolingüística i la integració d'aquesta informació en les principals xarxes socials en línia. Pel que fa a les publicacions no periòdiques, ha vist la llum *L'avaluació de les habilitats d'expressió oral en català: tendències i evolució* com a número 7 de la col·lecció «Xarxa CRUSCAT» de l'Institut d'Estudis Catalans, editat per F. Xavier Vila i Moreno, i *Posar-hi la base. Usos i aprenentatges lingüístics en el domini català*, com a número 8 de la mateixa col·lecció, i dirigit també per F. Xavier Vila i Moreno.

S'ha publicat també *l'Informe sobre la situació de la llengua catalana (2008/2009)*, s'ha elaborat per a l'Obser-

vatori de la Llengua Catalana l'*Informe sobre la situació de la llengua catalana (2010)* i es va elaborar l'*Informe sobre la situació de la llengua catalana (2011)*. Així mateix, la Xarxa CRUSCAT ha participat de manera activa en la coordinació de la revista *Treballs de Sociolingüística Catalana* i el procés de millora dels criteris de qualitat i la presència de la revista en les bases de dades de publicacions científiques. S'ha publicat l'article «Estudi sobre la dimensió de les llengües a la Wikipedia i la relació amb elements socials» en la revista *Digithum* (núm. 13), que clou el projecte del mateix nom portat a terme per la Xarxa CRUSCAT.

D'altra banda, es troben en procés d'edició la nova publicació, inicialment en format digital, «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana. Actes de les I Jornades "La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana"» i els resultats de les Jornades «El català mola? Jornades sobre competències, representacions i usos de la llengua en l'àmbit juvenil» celebrades a finals de l'any 2010 a Tarragona, que es publicarà en el número 22 de *Treballs de Sociolingüística Catalana*. A la vegada, continua en procés de publicació per part de la Generalitat de Catalunya l'informe «Les trajectòries lingüístiques dels joves d'origen estranger a Catalunya» elaborat per la Xarxa CRUSCAT.

En tercer lloc, quant als projectes de recerca de la Xarxa, s'ha actualitzat

l'aplicació *Mapes, xifres i fets* amb les dades generals més recents del Baròmetre de la Comunicació i per territoris de Catalunya (Enquesta Demogràfica), el País Valencià (SIES 2010) i les Illes Balears (Enquesta Modular 2010), amb un detall territorial fins al nivell comarcal. També continua el procés d'actualització de l'aplicació «Iusling», base de dades en línia de les sentències sobre llengua dels alts tribunals espanyols. Així mateix s'ha actualitzat la base de dades d'enquestes demolingüístiques de tots els territoris de llengua catalana amb les recerques més recents.

En referència a les Jornades de difusió, la Xarxa CRUSCAT va organitzar les I Jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana» els dies 27 i 28 de gener de 2011 a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans, que van aplegar gran part dels investigadors en sociolingüística dels territoris de llengua catalana per a la vertebració i difusió en aquest camp del coneixement.

El 31 de març es va presentar l'informe «Coneixements i usos del català a Catalunya el 2010: dades del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura» amb una important repercussió mediàtica.

A l'inici de 2012 es realitzarà una jornada temàtica de la Xarxa CRUSCAT, que en aquesta primera ocasió serà liderada per l'àrea de recerca en variacionisme.

Organismes administratius en els quals l'IEC té assessors

Institucions d'àmbit català

Agència Catalana de Protecció de Dades	<i>Consell Assessor de Protecció de Dades de Catalunya</i> Josep Amat i Girbau
Comissió de Toponímia de Catalunya del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya	<i>Vicepresident</i> Josep Moran i Ocerinjauregui <i>Vocal</i> Joan Anton Rabella i Ribas
Comissió de Toponímia del Govern d'Andorra	Ramon Sistac i Vicén
Comissió mixta de seguiment del conveni marc entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA)	Joan Martí i Castell
Consell Assessor de l'Àrea Protegida de les Illes Medes del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	Miquel Zabala i Limousin
Consell de Caça de Catalunya del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	Joan Real i Ori
Consell de Pesca Continental del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	Adolf de Sostoa Fernando
Consell de Protecció de la Natura del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	Jordi Camprodon Josep Germain i Otzet Lluís Paluzié i Mir Josep Vigo i Bonada

Consell Escolar de Catalunya del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya	Ricard Torrents i Bertrana (fins al maig del 2011) Mariàngela Vilallonga i Vives (des del maig del 2011)
Institució de les Lletres Catalanes	<i>Consell Assessor</i> Carles Miralles i Solà
Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)	<i>Consell Assessor</i> Damià Barceló i Cullerés
Junta de Residus del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Assessor</i> David Serrat i Congost
Parc Natural de la Serra de Montsant	<i>Consell de Cooperació</i> Jacint Corbella i Corbella
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Josep M. Mallarach i Carrera David Serrat i Congost Lluís Paluzié i Mir
Parc Natural del Cadí-Moixeró del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta Rectora</i> Joaquim Gosálbez i Noguera
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Directiu i Junta de Protecció</i> Jordi Sargatal i Vicens Antoni Palau Xavier Llimona i Pagès Josep Gesti Perich

Promoció

Premis i borses d'estudi

Premi R. Aramon i Serra

Ponència: Jordi Carbonell i de Ballester, Germà Colón Domènech i M. Josep Cuenca Ordinyana (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Josep Antoni Aguilar Ávila per l'obra *La 'Crònica' de Ramon Muntaner: edició i estudi (pròleg - c. 146)*.

Premi Prat de la Riba

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Romà Escalas i Llimona (secretari general de l'IEC), i Josep Gifreu i Pinsach, Joaquim Mallafrè i Gavaldà i Josep M. Nadal i Farreras (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Jordi Ginebra Serrabou per l'obra *Llengua i política en el pensament d'Antoni Rovira i Virgili*.

Premi Internacional Catalonia

Ponència: Albert G. Hauf i Valls (membre de la Secció Històrico-Arquelògica), Ramon Parés i Farràs (membre de la Secció de Ciències Biològiques), Salvador Alegret i Sanromà (membre de la Secció de Ciències i Tecnologia), August Bover i Font (president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura) i Jaume de Puig i Oliver (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Alexander Fidora.

Premi de Medi Ambient

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Romà Escalas i Llimona (secretari general de l'IEC), Josep Forn (representant d'Unnim), Joandomènec Ros i Aragonès (membre de la Secció de Ciències Biològiques) i Damià Barceló i Cullerés (membre de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Atorgat a Jeroen van den Bergh.

Premi Jaume Camp de Sociolingüística

Ponència: Xavier Moral (representant d'Òmnium del Vallès Oriental), i Joan A. Argenter i Giralt i Miquel Àngel Pradilla Cardona (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Carles de Rosselló i Peralta pel treball *Aprendre a triar. L'adquisició de les normes d'ús i alternança de codis en l'educació infantil*.

Premi Josep Puig i Cadafalch d'Arqueologia i Història Antiga

Ponència: Joan Sanmartí i Grego, Marc Mayer i Olivé i Narcís Soler i Masferrer (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Joan Daura Luján pel treball *Caracterització arqueològica i paleontològica dels jaciments plistocens: massís de Garraf-Ordal i curs baix del riu Llobregat*.

Premi Pròsper de Bofarull d'Història Medieval

Ponència: M. Teresa Ferrer i Mallol, Antoni Riera i Melis i Josep M. Salrach i Marès (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Jaume Riera i Sans pel treball *Els jueus de Girona i la seva organització (segles XII-XV)*.

Premi Pius Font i Quer de Botànica

Ponència: Xavier Llimona i Pagès, Jaume Terradas i Serra i Josep Vigo i Bonada (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

Atorgat a Montserrat Parada i Soler pel treball *Estudi etnobotànic de l'Alt Empordà*.

Premi Eduard Fontserè de Ciències Físiques

Ponència: Ramon Lapiedra i Civera, Josep Enric Llebot Rabagliati i Francesc Serra i Mestres (membres de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Atorgat a Francesc Xavier Àlvarez Calafell pel treball *Transport de calor en nanosistemes. Models teòrics i perspectives pràctiques*.

Premi Lluís Domènech i Montaner de Teoria i Crítica d'Arquitectura

Ponència: Manuel Ribas i Piera, Joan Antoni Solans i Huguet i Pere Roca i Fabregat (membres de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Atorgat a Jaume Mayol Amengual pel treball *L'arquitectura escolar de Guillem Forteza (1917-1943)*.

Premi Joan Coromines de Lexicografia i Onomàstica

Ponència: M. Teresa Cabré i Castellví, Josep Moran i Ocerinjauregui i Joaquim Rafel i Fontanals (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Noemí Moncunill Martí pel treball *Lèxic d'inscripcions ibèriques (1991-2006)*.

Premi Manuel Sales i Ferré de Sociologia

Ponència: Salvador Cardús i Ros, Carlota Solé i Puig i Àngels Pascual de Sans (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Maria del Mar Griera Llonch pel treball *De la religió a les religions. Polítiques públiques i minories religioses a Catalunya*.

Premi Alexandre Galí de Pedagogia

Ponència: Martí Teixidó i Planas (president de la Societat Catalana de Pedagogia), i Antoni J. Colom Cañellas i Ricard Torrents i Bertrana (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Paül Limorti Payà pel treball *El tractament dels continguts curriculars de literatura en els llibres de text de l'assignatura de valencià (1983-2008)*.

Premi Ferran Sunyer i Balaguer de Matemàtiques

Ponència: Alejandro Ádem (Universitat de la Colúmbia Britànica), Hyman Bass (Universitat de Michigan), Núria Fagella (Universitat de Barcelona), Joseph Oesterlé (Universitat de París-IV) i Joan Verdura (Universitat Autònoma de Barcelona).

Atorgat a Jayce R. Getz i Mark Goresky pel treball a *Hilbert modular forms with coefficients in intersection homology and quadratic base change*.

Premi Fundació Mercè Rodoreda

Ponència: Joaquim Mallafrè i Cavaldà, Joaquim Molas i Batllori i Carles Miralles i Solà (membres de la Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda).

Atorgat a Barbara Łuczak pel treball *Espacio y memoria. Barcelona en la novela catalana contemporánea*.

Premi Matemàtiques i Societat

Ponència: Salvador Giner, David Serrat, Romà Escalas, Joan de Solà-Morales, Joaquim Bruna, Jaume Agudé, Josep Amat, Manuel Castellet, Joan Girbau, Pere Pascual i Núria Vila (membres del Patronat de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer).

Atorgat al reportatge «La revolució de l'astronomia», del programa *En guàrdia*, dirigit per Enric Calpena i emès per Catalunya Ràdio el 4 de juliol de 2010.

Premi Albert Dou (Societat Catalana de Matemàtiques)

Ponència: Pilar Bayer, Yves Chevallard, Albert Florensa, Joan Girbau, Jesús Hernández i Xavier Mora.

Atorgat a Rosario Delgado pel treball *Matemàtiques i Internet: 101 anys de teoria de cues*.

Premi Catalunya d'Urbanisme (Societat Catalana d'Ordenació del Territori)

Ponència: Margarita Castañer i Vivas, Manuel de Solà-Morales i Rubió, Agàpit Borràs i Plana, Lluís Cantallops i Valeri, Robert Juvé i Morillo, Arnau Queralt i Bassa i Pilar Carbassa i Torres.

Atorgat a Equip BCpN, SLP, pel *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Igualeda*.

Accèssit atorgat a Narcís Tusell, SLP, pel *Pla Especial Urbanístic del Parc Ambiental de Bufalvent*.

Premi Catalunya de Sociologia (Associació Catalana de Sociologia i Col·legi de Politòlegs de Catalunya)

Ponència: Oriol Nello, Manuel Castells, Cristina Sánchez, Jaume Lanaspa, Anna Parés, Josep M. Rotger i Maria Espadalé.

Atorgat a Marina Subirats Martori.

Premi Lupa d'Or de la Societat Catalana de Sociolingüística

Ponència: Francesc Vallverdú Canes, Brauli Montoya Abat, Antoni M. Badia i Margarit, Josep M. Nadal i Farreras i Joan A. Argenter i Giralt (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Ferran Suay i Gemma Sanginés pel llibre *Sortir de l'armari lingüístic*.

Premi Societat Catalana d'Economia

Ponència: Pere Puig i Bastard, Joan Elias i Boada, Joan M. Esteban i Marquillas, Francesc Granell i Trías, Guillem López Casasnovas, Vicente Salas Fumàs i Josep M. Carrau i Ramon.

Atorgat a l'equip d'investigadors de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques, dirigit per Francisco Pérez, pel treball *El desarrollo del Arco Mediterráneo español. Trayectoria y perspectivas*.

Premi Territori (Societat Catalana d'Ordenació del Territori)

Ponència: Margarita Castañer, Carme Bellet, Joaquim Brugé, Albert Cortina, Jordi Romero, Joan Vicente i Martí Domènech.

Atorgat a Observatori del Paisatge pel projecte *Catàleg de paisatge de les comarques gironines*.

Accèssit atorgat al Consorci del Parc de Collserola, Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona (grup de recerca FEM) i Projecte Rius - Associació Hàbitats pel projecte *Restauració de l'espai fluvial de la riera de Vallvidrera*.

Premi Antoni Fiter i Rossell de Geografia, Història o Dret d'Andorra

Ponència: Encarna Roca i Josep-Enric Rebés (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Antoni López (advocat).

No atorgat.

*Premis deserts***Premi Joaquim i Antoni Trias i Pujol de Fisiopatologia Quirúrgica****Premi Marià Aguiló de Gramàtica Històrica i Història de la Llengua****Premi Fundació Torrens-Ibern****Premi Josep M. Sala-Trepal (Societat Catalana de Biologia)****Premi Ferran Armengol i Tubau (Societat Catalana d'Economia)***Premis per a estudiants***Concurs de Joves Sociòlegs**

Ponència: Pilar Carrasquer, Joan Jiménez i Joaquim Sampere.

Atorgat a Lidia Arroyo Prieto pel treball «*Joven para “plegar” y mayor para buscar trabajo*». *Una anàlisi de l'atur de llarga durada en les dones més grans de quaranta-cinc anys a Catalunya*.

Accèssit atorgat a Sebastià Riutort Isern pel treball *Espais de transformació social i innovació cap a una societat sostenible. El cas de les organitzacions de consum agroecològic de Barcelona*.

Premi de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Ponència: Josep Obiols Salvat, M. Assumpció Roset Elias i Laura Arranz Iglesias.

Atorgat *ex aequo* a Marc Rubio Celorio pel treball *Cafè, nutrició i salut* i a Mar

Sorlí Aguilar pel treball *Relació entre el consum de carn vermella i la prevalença i incidència de la síndrome metabòlica*.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris

Ponència: Joaquim Camps, Josep M. Espelta, Josefina Plaixats, Josep M. Puiggròs, Joan Saus i Assumpta Serra.

Atorgat a Albert Marcé Pujol pel treball *Estudi de la producció i de la qualitat farratgera de les pastures de la finca dels Cingles de l'Avenc (Tavertet). 2009*.

Premi de la Societat Catalana d'Estudis Històrics

Ponència: Mercè Morales i Montoya, Marta Prevosti i Monclús, Jaume Sobrequès i Callicó i Alfred Pérez-Bastardas.

Atorgat a Luciano José Vianna pel treball *La utilització del passat en el present: el Cerimoniós i el manuscrit de Poblet*.

Premi de la Societat Catalana de Biologia

Ponència: Carme Segarra, Àurea Navarro i Jordi Barquinero.

Atorgat a Edgardo Rodríguez Carballo pel treball *Efectes cooperatius de BMP i Wnt en l'osteogènesi*.

Premi de la Societat Catalana de Química

Ponència: Antoni Riera Escalé, David Amabilino i Josep Bonjoch.

Atorgat a Cristina García Simón pel treball *Nanocàpsules metal·loporfiríniques per a química host-guest*.

Accèssit atorgat a Juana Maria Zambrana Seguí pel treball *Reaccions aldòliques estereoselectives amb enolats de titani de β -benziloxi cetones*.

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

Ponència: Núria Salán Ballesteros, Àlicia Casals i Gelpí i Marc Barracó i Serra.

Atorgat a María José González Guerrero pel treball *Preparació de capes superconductores epitaxials per via química. Primers assaigs en planta pre-pilot*.

Accèssit atorgat a Marc Sansa Perna pel treball *Avaluació dels límits de resolució de sensors de massa nanoelectromecànics*.

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques

Ponència: José Antonio Carrillo, Joaquim Ortega i Joan Porti.

Atorgat a Joaquim Serra i Montolí pel treball *Dos problemes de simetria en equacions de reacció-difusió*.

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física

Ponència: Núria Ferrer Anglada, Ignasi Juvells Prades i Joaquim Puigdollers González.

Atorgat a Edgar Julián Cabrera Magaña pel treball *Capes col·loïdals autoassemblades de nanopartícules mitjançant la tècnica de Langmuir-Blodgett*.

Premi Joan Palau Vera de Geografia

Ponència: Enric Mendizàbal i Riera, Anna Serra Salvi i Roser Serra i Coma.

Atorgat a Martí Burcet i Rodríguez pel treball *Els camins de Vilanova a Montserrat, a peu*.

Premi de la Institució Catalana d'Història Natural

Ponència: Òscar Alomar, Josep M. Ninot i Joan Pino.

No adjudicat.

Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia

Ponència: Albert Pèlachs i Mañosa, Valerià Paül i Carril i Roser Serra i Coma.

No adjudicat.

Premi dels Amics de l'Art Romànic

Ha quedat desert.

Premi Fundació Mercè Rodoreda per a treballs de recerca de batxillerat

No s'ha emès el veredict.

Ajuts i borses

Ajuts Fundació Mercè Rodoreda

Ponència: Joaquim Mallafrè i Gavaldà, Joaquim Molas i Batllori i Carles Miralles i Solà (membres de la Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda).

Atorgats a Laura Giuseppina Mongiardo pel projecte '*La meva Cristina i altres contes*', *opera cardine della poetica rodorediana. Una proposta di traduzione*.

Meritxell Talavera i Muntané pel projecte *Retòrica en i de Mercè Rodoreda*.

Borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner

Ponència: Jacint Corbella i Corbella (membre de la Secció de Ciències Biològiques), Josep M. Casasús i Guri (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Francesc Fontbona i de Vallescar (membre de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgada a Tate Cabré i Massot pel projecte *Josep Puig i Cadafalch, obra completa*.

Borses d'estudi Eusko-Ikaskuntza - Institut d'Estudis Catalans

Ponència: Romà Escalas i Llimona (membre de la Secció Històrico-Arqueològica), Isidor Marí i Mayans i Josep Moran i Ocerinjauregui (membres de la Secció Filològica).

Atorgada a Carla González Collantes pel projecte *Música i normalització lingüística al País Basc i als Països Catalans*.

Borses d'estudi Generalitat de Catalunya

Ponència: Josep Massot (en representació de la Secció Històrico-Arqueològica), Jaume Martí (en representació de la Secció Filològica), Yvonne Griley (en representació del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya), Lídia Pons (en representació de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes) i Marc Taxonera (en representació de la Fundació Congrés de Cultura Catalana).

Atorgada a Caroline Decoster (França) pel projecte *Diàleg polític d'alt nivell: les Corts catalanes medievals a través de les seves actes i de la doctrina*.

Atorgada a Mária Bernadett Smid (Hongria) pel projecte *Un antropòleg basc i Catalunya. Observacions de Telesforo Aranzadi y Unamuno sobre els catalans*.

Atorgada a Valentina Lamanna (Itàlia) pel projecte *L'arquitectura romànica als Pirineus catalans: des de la influència italiana (escola llombarda) fins a l'afirmació de l'estil romànic català en les esglésies de la Vall de Boí*.

Atorgada a Antonio Ruiz Caballero (Mèxic) pel projecte *Cantar el exilio. El Orfeo Català de Mèxic durante la Guerra Civil y el franquismo*.

Borses d'estudi Països Catalans

Ponència: Ricard Guerrero i Moreno (secretari científic de l'IEC), Antoni Riera i Melis (membre de la Secció Històrico-Arqueològica), Josep M. Panareda Clopés (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials), i Francesc Asensi i Botet i Carles Bas i Peired (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

1) En relació amb l'àmbit de les Illes Balears

Atorgada a Josep Tomàs Ramis Salamanca (Mallorca) pel projecte *Acció parlamentària i patrimoni cultural en els Països Catalans (1980-1998)*.

2) En relació amb l'àmbit del País Valencià

Atorgada a Vanessa Martínez Francés (Alacant) pel projecte *Caracterització cromatogràfica de l'oli essencial i de diferents extractes de Dictamnus hispanicus Webb ex Willk., una rutàcia endèmica usada en la medicina tradicional de les terres catalanes*.

Atorgada a Marina Requena Mora (València) pel projecte *Representacions socials i discursos mediambientals. El Parc Natural de l'Albufera i el Parc Natural del Delta de l'Ebre: una mirada comparativa*.

3) En relació amb l'àmbit de la Franja de Ponent, Andorra i l'Alguer

Atorgada a Josep Manuel Martínez París (Lleida) pel projecte *Lleida i la Franja, una perspectiva històrica*.

En relació amb l'àmbit de la Catalunya del Nord, la borsa ha quedat deserta.

Borses Ferran Sunyer i Balaguer

Ponència: Jaume Aguadé, Joaquim Bruna, Manuel Castellet, Joan Girbau, Pere Pascual, Carles Perelló, Joan Solà-Morales i Núria Vila.

Atorgada a Francesc Fité Naya, M. Elena Rodríguez Jorge, M. Pilar Silvestre Albero i Daniel Ramos Guallar.

Borsa d'estudi Abelard Fàbrega

Ha quedat deserta.

Relació d'activitats científiques organitzades, promogudes o acollides per l'IEC

Durant el curs 2010-2011 l'Institut d'Estudis Catalans ha organitzat, promogut o acollit 466 activitats científiques, com ara sessions acadèmiques (plens i sessions inaugurals), debats, taules rodones, jornades, trobades, seminaris, col·loquis, cursos, conferències, presentacions, sortides de treball, etc., la relació de les quals es detalla a continuació.

<i>Activitats</i>	<i>2010-2011</i>
Seminaris	31
Conferències	168
Presentacions	47
Col·loquis	10
Jornades	55
Sessions inaugurals	9
Reunions	2
Taules rodones	7
Debats	7
Simposis	7
Fires	1
Lliurament de premis	13
Congressos	11
Exposicions	8
Cursos	35
Altres	55
Total	466

Seminaris

— IEC, 27 de setembre. Seminari de Teoria Sociològica Crítica Raimon Bonal. En aquesta sessió es reprengué el debat

sobre el segon volum del llibre *Teoría de la acción comunicativa*, de Jürgen Habermas (1987), titulat *Crítica de la razón funcionalista*. Concretament, se n'analitzaren els dos primers capítols.

— Hotel Eden Roc (Sant Feliu de Guíxols), 14 d'octubre. Reunió anual: Seminaris de la Secció de Biologia del Desenvolupament. Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 22 i 23 d'octubre de 2010. Seminari Internacional: «IncurSIONS en el *Fileb* II: Aristòtil lector del *Fileb*». Organitzat per la Universitat de Barcelona, la Societat Catalana de Filosofia (IEC), el Grup de Recerca Hermenèutica i Platonisme i el Ministeri d'Educació i Ciència.

— Sala Turró de la Reial Acadèmia de Medicina, 25 de novembre. V Seminari de Terminologia: «L'establiment de paraules clau i la redacció d'índexs de llibre». Les ponències van ser a càrrec de Jesús Gascón i Marina Salse, professors del Departament de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, i de Josep M. Mestres, cap del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC i membre de la Junta Directiva de la Societat Catalana de Terminologia (SCA-TERM).

— Càmping de la Vall d'Àger, 11 de desembre. X Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN: «El Montsec: patrimoni natural i propostes per a una gestió sostenible». Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 15 de desembre. Seminaris: «La Méditerranée: histoire et production d'un champ d'étude» i «La paix en Méditerranée: contextes, categories, rituels». Organitzat per la Casa de Velázquez, l'Escola Francesa de Roma, el Centre Nacional de la Recerca Científica, la Maison Méditerranéenne des Sciences de l'Homme i l'IEC.

— Consell Comarcal del Ripollès, 18 de desembre. X Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN: «Patrimoni natural i propostes per a una gestió sostenible de les capçaleres del Ter i del Freser». Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 23 de febrer. Seminari: «Té raó John McTaggart? L'argument que el temps no existeix», a càrrec de Gabriel Uzquiano, de la Universitat d'Oxford. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 2 de març. Seminari: «Té raó Bertrand Russell? Significat i coneixement», a càrrec de Josep Macià, de la Universitat de Barcelona. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 24 de març. Seminari: «Multiculturalism and social inequalities: the blind spot of multiculturalism», a càrrec del professor Thomas Faist, de la

Facultat de Sociologia de la Universitat de Bielefeld, a Alemanya. En l'acte van intervenir la professora Marisol García, del Departament de Teoria Sociològica i Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona, i el professor Ricard Zapata, del Departament de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra. Organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia (IEC) i el Màster de Recerca en Sociologia (UB).

— IEC, 30 de març. Seminari: «Té raó William James? Sobre el corrent de pensament», a càrrec de Marta Jorba, de la Universitat de Barcelona. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 6 d'abril. Seminari: «Té raó Zenó d'Elea? El concepte d'infinít i les paradoxes contra el moviment», a càrrec de Sergi Oms, de la Universitat de Barcelona. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 8 d'abril. Seminari: «Evaluación de diapas frente a la resistencia a antibióticos beta-lactámicos en *Pseudomonas aeruginosa*», a càrrec de Laura Zamorano, de la Unitat d'Investigació de l'Hospital Universitari Son Espases. Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, 11 d'abril. Seminari de Virologia: «Emerging Arboviruses». En aquests seminaris es van pronunciar dues conferències: la primera, titulada «Determinants of arboviral disease emergence and options for control», a càrrec d'Edward B. Hayes, del Centre de Recerca en Salut Internacional de Barcelona (CRESIB), i la segona, titulada «Flavivirus-host molecular interactions», a càrrec de Nathalie Pardigon, de l'Institut Pasteur de París. Organitzats per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 13 d'abril. Seminari: «Té raó John Locke? Són els colors propietats secundàries?», a càrrec de Mario Gómez, de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM). La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, 28 d'abril. Seminari: «Unfinished proletarianization: self, anger and collective actions of the peasant workers in China», a càrrec de la professora Pun Ngai, de la Universitat de Hong Kong (Xina). Organitzat per GEDIME, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— Agrupació Astronòmica d'Osona, 17 de maig. Seminari: «Salut i medicina als hospitals baixmedievals: el cas de la Corona d'Aragó», a càrrec de Teresa

Huguet, del Centre d'Estudis d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona. El seminari forma part del cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre. Organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 18 de maig. Seminari: «Té raó Aristòtil? El cas dels objectes materials», a càrrec de Marta Campdelacreu, de la Universitat de Barcelona. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 20 de maig. Seminari: «Efecte de la cadena O de l'LPS de Yersinia sobre la funció del sistema de secreció tipus III codificat en el plasmidi de virulència», a càrrec de Núria Torrecabota, del Programa d'Infecció i Immunitat de la Fundació Caubet-Cimera (Mallorca). Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 25 de maig. Seminari: «Té raó John McDowell? És el contingut de les experiències perceptives conceptual?», a càrrec de Josefa Toribio, investigadora ICREA de la Universitat Autònoma de Barcelona. La sessió forma part del Seminari de Formació de Professorat «Tenen raó els filòsofs?», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 27 de maig. III Seminari de la Llengua de Signes Catalana. La

presentació va ser a càrrec de Gemma Rigau, vicepresidenta de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans; Santiago Frigola, vicepresident de Política Lingüística de la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA), i Antonio Martínez, president de FESOCA. Organitzat per la FESOCA, amb la col·laboració de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 2 i 3 de juny. Quarta edició de la Primavera Pedagògica. Es van dur a terme diverses ponències: a càrrec de Joana Cifre, del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona; Carla Quesada, del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Laura Domingo, del Departament de Pedagogia de la Universitat de Vic, entre d'altres. Després de cada ponència hi va haver un diàleg.

— Universitat de les Illes Balears, 3 de juny. Seminari: «MLS in the analysis of the distribution of genomovars in *P. stutzeri*», a càrrec de Claudia Scotta del Grup de Microbiologia de la Universitat de les Illes Balears. Organitzat per la Secció de Balears de la Societat Catalana de Biologia.

— Institut de Bioenginyeria de la Universitat Miguel Hernández, 10 de juny. Seminari: «Noves claus per a entendre la participació del receptor de ryanodina en la taquicàrdia ventricular polimòrfica induïda per catecolamines», a càrrec de

Patricia Ñeco, de l'Institut Nacional de la Salut i de la Recerca Mèdica (INSERM) de Montpeller. Organitzat per la Secció d'Alacant de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Departament de Filosofia Teorètica i Pràctica de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, 14 i 15 de juny. Seminari sobre el Parmènides, a càrrec de Samuel Scolnicov, professor emèrit de la Universitat Hebrea de Jerusalem, i organitzat per la Universitat de Barcelona i la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Institut de Bioenginyeria de la Universitat Miguel Hernández (Elx), 17 de juny. Seminari: «Signalling molecules in diabetes: search for potential targets in intrinsic pathways for prediction and intervention in diabetes», a càrrec de Melita Vidakovic, del Departament de Biologia Molecular de l'Institut de Recerca Biològica de Belgrad (Sèrbia). Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 17 de juny. Seminari: «Anaerobic hydrocarbon degradation by marine sulfate-reducing bacterial strains», a càrrec d'Ana Belén Suárez, del Grup de Microbiologia Marina de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (CSIC-UIB), de Mallorca. Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Institut de Bioenginyeria de la Universitat Miguel Hernández, 21 de juny. Seminari: «Effect of estrogens and anti-

estrogens on oxidative stress», a càrrec d'Anca Pop, del Departament de Toxicologia de la Universitat Cluj-Napoca (Romania). Organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 24 de juny. Seminari: «Diversidad de aislados clínicos y ambientales de *Pseudomonas aeruginosa*», a càrrec de David Sánchez, del Grup de Microbiologia de la Universitat de les Illes Balears. Organitzat per la Secció de Balears de la Societat Catalana de Biologia.

— Universitat de les Illes Balears, 8 de juliol. Seminari: «Aplicación de métodos moleculares en el análisis de alimentos: GMO's, alérgenos y patógenos», a càrrec d'Ana Cifuentes, del Grup de Microbiologia Marina de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (CSIC-UIB). Organitzat per la Secció de Balears de la Societat Catalana de Biologia.

— Universitat de les Illes Balears, 15 de juliol. Seminari a Palma: «Caracterización genómica de *Citricella* sp. 357», a càrrec de Bel Brunet, del Grup de Microbiologia de la Universitat de les Illes Balears. Organitzat per la Secció de Balears de la Societat Catalana de Biologia.

Conferències

— IEC, 8 de setembre. «La llengua catalana i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Anàlisi i perspectives», en què van intervenir Antoni Milian, catedràtic de dret administratiu de la

Universitat Autònoma de Barcelona i director de la *Revista de Llengua i Dret*; Francesc Xavier Vila, professor de sociolingüística de la Universitat de Barcelona i director del Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació, i Ferran Requero, catedràtic de ciència política de la Universitat Pompeu Fabra.

— Ajuntament de Valls, 10 de setembre. «Catalunya a la cruïlla», a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut, dins dels actes institucionals de l'Ajuntament de Valls amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya.

— IEC, 13 de setembre. Conferència del químic atmosfèric James Lovelock, organitzada per l'IEC i el Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

— IEC, 14 de setembre. Conferència deliberativa sobre la gestió dels residus nuclears. Es tracta la primera sessió d'un procés de participació ciutadana que va consistir en dues sessions. Quatre especialistes de diversos camps van aportar els continguts bàsics que serviren per a preparar la sessió de debat de principi d'octubre. Organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC), Ciència en Societat i ARC Mediació Ambiental, amb el suport de l'Àrea de Recerca de la Direcció General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 21 de setembre. «L'impacte del canvi climàtic global a les glaceres patagòniques i antàrtiques», a càrrec del geòleg Jorge-Óscar Rabassa, membre

corresponent de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC i expert en els efectes del canvi climàtic a les glaceres australs.

— Institut de Bioenginyeria d'Elx, 27 de setembre. «Mecanisme de la secreció i acció de la insulina en models de desnutrició», a càrrec d'Everardo Carneiro, del Departament de Fisiologia i Biofísica de l'Institut de Biologia de la Universitat Estatal de Campinas (UNICAMP), al Brasil. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 28 de setembre. «Ciència i enginyeria dels instruments musicals. El cas de les xeremies de la cobla», a càrrec de Joaquim Agulló, doctor en enginyeria industrial per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), catedràtic d'enginyeria mecànica de la mateixa universitat i membre de l'IEC.

— Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya (CDLCAT), 5 d'octubre. Cicle de conferències: *Historiadors*. Primera sessió, titulada «Pere Bosch i Gimpera: el més jove, vital i escandalós de la “Colla de l'Ateneu”», a càrrec de Jordi Cortadella, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC), amb la col·laboració del CDLCAT.

— IEC, 6 d'octubre. «Femmes et héroïsme: autour des Vertus de Femmes (*Gunaikôn Aretai*) de Plutarque», a càrrec de Pauline Schmitt-Pantel, de la Universitat de la Sorbona (París).

— IEC, 7 d'octubre. Conferència deliberativa sobre la gestió dels residus nuclears (segona sessió). Organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC), Ciència en Societat i ARC Mediació Ambiental, amb el suport de l'Àrea de Recerca de la Direcció General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 7 d'octubre. «La India multilingüe: el tratamiento de las lenguas minoritarias», a càrrec d'Anik Nandi, doctorand de lingüística a la Universitat de Santiago de Compostella.

— Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA), 8 d'octubre. «Redefining microbial genomics: sequencing individual cells», a càrrec de Ramunas Stepanauskas, del Laboratori Bigelow de Ciències de l'Oceà (Estats Units). Organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Institut de Bioenginyeria d'Elx, 8 d'octubre. Conferència: «Adipose tissue expandability and the metabolic syndrome», organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 13 d'octubre. «Quan la llum és més densa que la matèria», a càrrec de Luis Roso Franco, doctor en física, catedràtic de la Universitat de Salamanca i director del Centro de Láseres Pulsados. Aquesta conferència va inaugurar el curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Física (IEC).

— CDLCAT, 19 d'octubre. «Miquel Tarradell: arrelat, encuriolit i transgressor», a càrrec de Marta Prevosti, de

l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC). Va ser la segona conferència del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Facultats de Física i Química de la Universitat de Barcelona, 20 d'octubre. «Cinquanta anys de làser: aplicacions actuals i futures en ciència i tecnologia», a càrrec de Ramon Vilaseca, de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Organització: Universitat de Barcelona, Societat Catalana de Química (IEC) i Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 21 d'octubre. «Euskal Herria ¿Un país virtual?», a càrrec d'Eugenio Ruiz de Urrestarazu, catedràtic d'anàlisi geogràfica regional, de la Universitat del País Basc. Va ser la conferència inaugural del curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Geografia, filial de l'IEC.

— IEC, 21 d'octubre. «La paradoxa de l'hindi i les altres llengües índies», a càrrec d'Òscar Pujol, director de l'Institut Cervantes de Nova Delhi, l'Índia. Organitzada per la Societat Catalana de Sociolingüística.

— CDLCAT, 26 d'octubre. «Salvador Sanpere i Miquel: intel·lectual, polític i historiador», a càrrec de Joaquim Albarreda, de la Universitat Pompeu Fabra. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— IEC, 27 d'octubre. «Un bestiar del segle XXI», a càrrec de Carles Pe-

drós-Alió, professor d'investigació del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar. Aquesta conferència va inaugurar el curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Biologia, filial de l'IEC.

— IEC, 27 d'octubre. «René Girard: una aproximació a la seva obra», a càrrec de Xavier Garcia-Duran. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 27 d'octubre. «El passat i el present de l'art romànic de Sant Benet de Bages», a càrrec de Marta Lacambra i Puig, coordinadora del projecte *Món Sant Benet* i directora de l'Obra Social de Caixa Catalunya. La conferència va ser la lliçó inaugural del curs 2010-2011 dels Amics de l'Art Romànic, filial de l'IEC.

— Seu de l'Institut Ramon Lull (Palma), 28 d'octubre. «2010-2014: Les prioritats de la Secció Filològica», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Acte organitzat per la seu de l'IEC a Palma, amb la col·laboració de l'Institut Ramon Lull.

— Institut de Ciències del Mar, 29 d'octubre. «La importància de la aproximació demogràfica en la conservació: el ejemplo del coral rojo mediterráneo», a càrrec de Lorenzo Bramanti, del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, 2 de novembre. «La teoria gramatical dels modistes», a càrrec de Josep Batalla. La conferència forma part del cicle «Història de les teories lingüístiques», organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC), la Societat Catalana de Filosofia (IEC), la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona.

— CDLCAT, 2 de novembre. «Santiago Sobrequés a la recerca del poder i els conflictes pel poder a la Catalunya medieval», a càrrec de Josep M. Salrach, de la Universitat Pompeu Fabra. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Residència d'Investigadors CSIC, 2 de novembre. «L'Institut d'Estudis Catalans i l'exili», a càrrec d'Albert Balcells, historiador i membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. Aquesta conferència s'emmarca dins el cicle «Havíem perdut la guerra. Visions sobre l'exili intel·lectual i artístic de 1939», coordinat per Marta Pessarrodona i organitzat per la Residència d'Investigadors CSIC - Generalitat de Catalunya.

— Centre de Recursos de Vielha (Vall d'Aran), 3 de novembre. «Què ens poden dir els arbres sobre les allaus de neu?», a càrrec d'Elena Muntant. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— CDLCAT, 9 de novembre. «Narcís Feliu de la Penya o la història, vida de la memòria», a càrrec de Jaume Sobrequés i Callicó, de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— IEC, 9 de novembre. «Els estralls de la crisi econòmica global (2007-2010): lliçons i conseqüències», a càrrec de Francesc Xavier Mena, catedràtic d'economia d'ESADE (Universitat Ramon Llull). Aquesta conferència va inaugurar el curs acadèmic 2010-2011 de la Societat Catalana d'Economia, filial de l'IEC.

— Institut de Ciències del Mar, 12 de novembre. «Clay flocculation of *Microcystis aeruginosa* in the Chesapeake: preliminary laboratory and socio-economic assessment results», a càrrec de Kevis Sellner, del Chesapeake Research Consortium (Estats Units). Acte organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 12 de novembre. «Infection, inflammation and resistance to *Pseudomonas aeruginosa*», a càrrec de Gerald B. Pier, de la Universitat de Harvard (Estats Units). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 15 de novembre. «Ermesenda de Carcassona, una comtessa formidable», a càrrec d'Antoni Pladevall Font. Aquesta conferència s'emmarca dins el cicle «L'art romànic a l'abast: els pro-

motors», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Universitat de Vic, 16 de novembre. «La transversalitat en els estudis de ciències biomèdiques i mediambientals», a càrrec de Mercè Durfort, doctora en ciències biològiques i catedràtica de biologia cel·lular de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona i membre de l'IEC. Durant l'acte, Lluís Tort, president de la Societat Catalana de Biologia (SCB), filial de l'IEC, va dur a terme la sessió de presentació de la Societat. D'altra banda, es va presentar la nova coordinadora de la Secció Vic de la SCB, Julita Oliveras. Acte organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC) i la Universitat de Vic.

— CDLCAT, 16 de novembre. «Un patriota d'altres temps: Antoni de Capmany i la historiografia racionalista», a càrrec de Ramon Grau, de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— IEC, 17 de novembre. «L'actualitat de Hobbes i la traducció de Bartomeu Forteza del *De corpore*». Hi intervingueren Salvador Giner, president de l'IEC; Jordi Sales, professor de la Universitat de Barcelona; Josep Montserrat, vicepresident de la Societat Catalana de Filosofia, i Israel Forteza, responsable de l'edició. Hi assistí Ignasi Roviró, president de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, 18 de novembre. «Certeses i incerteses en la conservació de la biodiversitat», a càrrec de Joandomènec Ros, vicepresident de l'IEC. La conferència s'emmarca dins l'Any de la Biodiversitat i dins els actes de la Setmana de la Ciència, organitzada per la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

— Universitat de les Illes Balears, 18 de novembre. «Regulación de interacciones DNA-proteína por metilación de adenina», a càrrec de Josep Casadesús, de la Universitat de Sevilla. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— CDLCAT, 23 de novembre. «La bonhomia històrica de Joan Reglà», a càrrec d'Ernest Belenguier, de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària de la Universitat de Lleida, 23 de novembre. «Garder ou perdre ses branchies: écologie des alternatives de développement chez les amphibiens urodèles», a càrrec de Mathieu Denoël, de la Unitat de Biologia del Comportament de la Universitat de Liège (Bèlgica). Sessió científica organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 24 de novembre. «L'equació d'Einstein del camp gravitatori», a

càrrec de Joan Girbau, catedràtic del Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència es va celebrar dins l'assemblea de la Societat Catalana de Matemàtiques, filial de l'IEC, en la qual també es va lliurar el Premi Albert Dou.

— IEC, 25 de novembre. «Gran obra hidràulica i territori a les conques de la Muga i del Fluvià: dels projectes a les realitzacions (1850-1980)», a càrrec de David Pavón, professor de geografia de la Universitat de Girona.

— Institut de Ciències del Mar, 26 de novembre. «From climate to fish to fishers: an integrated approach to small pelàgic fisheries», a càrrec de Miguel Bernal, de l'Institut Espanyol d'Oceanografia (Cadis). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Consell de l'Audiovisual de Catalunya, 29 de novembre. «Cobertura de la crisi econòmica: els mecanismes de la desinformació quotidiana», a càrrec de l'economista Max Otte, autor d'*El crash de la informació*. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Comunicació (IEC) i el Consell de la Informació de Catalunya amb la col·laboració del Col·legi de Periodistes de Barcelona.

— Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, 30 de novembre. «El desenvolupament de la lingüística soviètica», a càrrec de Sebastià Serrano. La conferència forma part del cicle «Història de les teories lingüísti-

ques», organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC), la Societat Catalana de Filosofia (IEC), la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona.

— IEC, 30 de novembre. «Systems biology of a small bacterium: lessons for complexity», a càrrec de Luis Serrano, doctor en biologia per la Universitat Complutense de Madrid i investigador ICREA al Centre de Regulació Genòmica (CRG). La conferència va encetar el cicle *Més enllà de la física: reptes multidisciplinaris*, organitzat pel Centre de Recerca Matemàtica i la Xarxa Catalana per a l'Estudi dels Sistemes Complexos.

— CDLCAT, 30 de novembre. «Joan Mercader: l'ofici d'historiador», a càrrec de Josep M. Torras i Ribé, de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Universitat de les Illes Balears, 3 de desembre. «Estudios del ecosistema ruminal», a càrrec de Cristina Saro, de la Universitat de León. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat d'Alacant, 9 de desembre. «L'escola valenciana del futur», a càrrec de Diego Gómez, llicenciat en ciències de l'educació i membre d'Escola Valenciana, dins la III Setmana de l'Educació Plurilingüe «Les llengües a l'escola: reflexions, experiències i vivències». Con-

ferència organitzada per la Delegació de l'IEC a Alacant.

— Fundació Catalunya Caixa, 9 de desembre. «Interaccions arbre-arbust al límit superior del bosc», sessió científica de la ICHN a Manresa. La ponència fou a càrrec d'Oriol Grau, del Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 13 de desembre. «Arnau Mir de Tost i la promoció artística a les zones de frontera», a càrrec de Francesc Fité. La conferència forma part del cicle «L'art romànic a l'abast: els promotors».

— IEC, 13 de desembre. «Joan Maragall, intel·lectual en “el segle dels intel·lectuals”», a càrrec de Ricard Torrents, membre de l'IEC, amb motiu del cent cinquantè aniversari del naixement del poeta, en el marc del Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— IEC, 14 de desembre. «Geography in the 21st century - challenges, opportunities and the role of learned societies», a càrrec de Rita Gardner, de la Royal Geographical Society. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— CDLCAT, 14 de desembre. «Manuel Raventós i l'inici de la història del moviment obrer», a càrrec d'Albert Balcells, de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'IEC. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— IEC, 15 de desembre. «Reaccions d'acoblament creuat: eines simples per a la construcció de molècules complexes», a càrrec de Feliu Maseras, de l'Institut Català d'Investigació Química de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per la Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 16 de desembre. «Biomarcadors de risc cardiovascular relacionats amb la dieta», a càrrec de Maria Isabel Covas, del programa d'investigació «Processos inflamatoris i cardiovasculars» de l'Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMIM). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC) i el Col·legi de Biòlegs de Catalunya.

— IEC, 16 de desembre. «Robert Edwards: el canvi en la percepció de la nostra pròpia naturalesa», a càrrec de Josep Santaló, de la Unitat de Biologia Cel·lular de la Facultat de Biociències de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 17 de desembre. «Linking microbial activity to carbon and iron cycling in the ocean», a càrrec d'Ingrid Obermosterer, de l'Observatori Oceanològic de Banyuls (França). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 17 de desembre. «Possibilitats tecnològiques per a una televisió sense fronteres», a càrrec de Lluís Jofre, doctor enginyer de telecomunicacions per la Universitat Politècnica de Catalunya i catedràtic de teoria del senyal a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicacions de Barcelona i membre de l'IEC. Acte organitzat per Acció Cultural del País Valencià, la Secció de Ciències i Tecnologies de l'IEC i la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València.

— Universitat de les Illes Balears, 17 de desembre. «Factores de *Klebsiella pneumoniae* implicados en bloquear la activación del factor de transcripción NF-kB», a càrrec de Camino Pérez, del Centre Internacional de Medicina Respiratòria Avançada (CIMERA). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 20 de desembre. «Autobiografia, història i realisme contra el poder: Mario Vargas Llosa», a càrrec de Joaquim Marco, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona. L'acte va ser presentat per August Bover, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'IEC. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010».

— Universitat de Vic, 20 de desembre. «La ciència d'avui ens ajuda a veure'ns com som», a càrrec de Jordi Casanova, professor d'investigació del

Consell Superior d'Investigacions Científiques i membre de l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 21 de desembre. «Premi Nobel de Física 2010: el grafè, un nou material per a l'electrònica del segle XXI», a càrrec de M. Àngels Garcia Bach, professora titular de física de la matèria condensada del Departament de Física Fonamental de la Universitat de Barcelona. Josep Enric Llebot, president de la Societat Catalana de Física, filial de l'IEC, va presentar l'acte. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010».

— CDLCAT, 21 de desembre. «Antoni Rovira i Virgili: passió per la història. Recerca i divulgació», a càrrec de Josep M. Figueres, de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— IEC, 22 de desembre. «Els reptes de l'atur: contribucions des de l'anàlisi econòmica», a càrrec de Joan Tugores, catedràtic d'economia de la Universitat de Barcelona. La conferència va versar sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Peter A. Diamond, Dale T. Mortensen i Christopher A. Pissarides. Eduard Arruga, president de la Societat Catalana d'Economia, filial de l'IEC, va presentar l'acte. La conferència forma

part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010».

— CDLCAT, 11 de gener. «“Perquè l'historiador és dins la història...”: aproximació a la vida i a l'obra de Pierre Vilar», a càrrec de Rosa Congost, de la Universitat de Girona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 12 de gener. «Els reptes de l'atur: contribucions des de l'anàlisi econòmica», a càrrec de Joan Tugores, catedràtic d'economia de la Universitat de Barcelona. La conferència va versar sobre el Premi Nobel d'Economia concedit a Peter A. Diamond, Dale T. Mortensen i Christopher A. Pissarides. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per l'IEC i la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 17 de gener. «Reaccions d'acoblament creuat: eines simples per a la construcció de molècules complexes», a càrrec de Feliu Maseras, de l'Institut Català d'Investigació Química i de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència va versar sobre el Premi Nobel de Química concedit a Richard F. Heck, Ei-ichi Negishi i Akira Suzuki. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per l'IEC i la Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 17 de gener. «El rei Jaume

I i l'art», a càrrec de Francesca Español, presidenta dels Amics de l'Art Romànic. La conferència s'inclou dins el cicle «L'art romànic a l'abast: els promotors».

— IEC, 18 de gener. «Els conflictes territorials del sistema elèctric a Catalunya», a càrrec de Sergi Saladié, professor de geografia de la Universitat Rovira i Virgili. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— CDLCAT, 18 de gener. «Ferran Soldevila i el cànon historiogràfic català», a càrrec d'Enric Pujol, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquesta conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 19 de gener. «Robert Edwards: el canvi en la percepció de la nostra pròpia naturalesa», a càrrec de Josep Santaló, de la Unitat de Biologia Cel·lular de la Facultat de Biociències de la Universitat Autònoma de Barcelona. La conferència va versar sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a Robert G. Edwards i forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per l'IEC i la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 24 de gener. «Autobiografia, història i realisme contra el poder: Mario Vargas Llosa», a càrrec de Joaquim Marco, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any

2010», organitzat per l'IEC i la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— CDLCAT, 25 de gener. «Jaume Vicens Vives, historiador i polític», a càrrec de Josep M. Muñoz, de la revista *L'Avenç*. La conferència forma part del cicle «Historiadors», organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 26 de gener. «Premi Nobel de Física 2010: el grafè, un nou material per a l'electrònica del segle XXI», a càrrec de M. Àngels Garcia Bach, professora titular de física de la matèria condensada del Departament de Física Fonamental de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle «Els premis Nobel de l'any 2010», organitzat per l'IEC i la Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 26 de gener. «Els virus de la grip. Patògens en constant evolució (un any després de la pandèmia)», a càrrec de Tomàs Pumarola, catedràtic del Departament d'Anatomia Patològica, Farmacologia i Microbiologia de la Universitat de Barcelona i cap de la Secció de Virologia de l'Hospital Clínic de Barcelona.

— IEC, 27 de gener. «L'evolució paisatgística a la vall Ferrera als darrers dos mil anys», a càrrec d'Albert Pèlach Mañosa i Ermengol Gassiot Ballbé, professors del Departament de Geografia i del Departament de Prehistòria de la Universitat Autònoma de Barcelona, respectivament.

— IEC, 27 de gener. «La crisi del deute a Europa», a càrrec de Jordi Galí, catedràtic d'economia, director del Centre de Recerca en Economia Internacional de la Universitat Pompeu Fabra i membre de l'IEC. La conferència va obrir el cicle «Les reformes per a sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 28 de gener. «Fijadores de nitrógeno en el Atlántico Norte: papel de las cianobacterias unicelulares», a càrrec d'Antoni Busquets, de la Universitat de les Illes Balears. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— CDLCAT, 1 de febrer. «Ramon d'Abadal: la tenacitat en el treball de base», a càrrec de Gaspar Feliu, de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle *Historiadors*, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i el CDLCAT.

— Institut de Ciències del Mar, 3 de febrer. «Oregon coast ecosystem. Review of important findings and modeling activities», a càrrec d'Yvette H. Spitz, de la Universitat Estatal d'Oregon (Estats Units). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 9 de febrer. «Vida extraterrestre?». Hi van intervenir Ricardo Amils, del Centre d'Astrobiologia de Madrid; Fernando Ballesteros, de l'Observatori Astronòmic de la Universitat de

València, i Juli Peretó, de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la Universitat de València i delegat de l'IEC a València. Núria Cadenes, periodista d'*El Temps*, va ser l'encarregada de moderar l'acte, organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Campus de Burjassot-Paterna de la Universitat de València, 10 de febrer. «Què ens diuen els genomes d'espècies humanes extingides?», a càrrec de Carles Lalueza Fox, de l'Institut de Biologia Evolutiva (IBE) de la Universitat Pompeu Fabra i el Centre d'Investigacions Científiques. Conferència organitzada de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 10 de febrer. «El subministrament global de petroli: reptes i incerteses», a càrrec de Mariano Marzo, catedràtic d'estratigrafia de la Universitat de Barcelona. Sessió científica organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 11 de febrer. «Polar geodesy sketches on bygone continental ice, fast flowing glacier ice and drifting sea ice», a càrrec de Pedro Elosegui, de la Unitat de Tecnologia Marina del CMIMA. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 11 de febrer. «Papel de la fosforilcolina en las infecciones por *Pseudomonas aeruginosa*», a càrrec d'Immaculada Martí-

nez, de la Universitat de les Illes Balears. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 15 de febrer. «Interculturalidad e identidad: el mundo de los papiros mágicos griegos», a càrrec d'Emilio Suárez de la Torre, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra.

— Universitat Autònoma de Barcelona, 16 de febrer. «La reproducció assistida: història i perspectiva de futur», a càrrec d'Anna Veiga, de l'Àrea de Biologia del Servei de Medicina de la Reproducció de l'Institut Universitari Dexeus. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 16 de febrer. «La ciència que ens venen: entre la moda i el pànic», a càrrec de Javier Armentia, periodista i director del Planetari de Pamplona. La conferència forma part del cicle «Conferències magistrals del curs 2010-2011».

— IEC, 17 de febrer. «La pantanada de Tous, vint-i-cinc anys després. Lliçons d'un desastre», a càrrec de Francisca Segura, professora de geografia de la Universitat de València. Sessió organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 18 de febrer. «Local adaptation and genetic divergence in Antarctic protists (*Dinophyceae*)», a càrrec de Karin Rengefors, de la Universitat de Lund (Suècia). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Departament de Filologia Grega de la Universitat de Barcelona, 21 de febrer. «La parrhésia (le franc-parler): la vertu risquée de l'amitié dans la communauté épicurienne», a càrrec de Valéry Laurand, professor de la Universitat de Bordeus III. Conferència organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC) i el Departament de Filologia Grega de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 21 de febrer. «Itineraris de l'escultura gòtica: dels monestirs a les col·leccions», a càrrec del doctor Joan Valero Molina. La conferència forma part del cicle «Art medieval i colleccionisme», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 22 de febrer. «Interculturalidad e identidad: el mundo de los papiros mágicos griegos», a càrrec d'Emilio Suárez de la Torre, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra. Segona presentació d'aquesta conferència a l'IEC.

— IEC, 23 de febrer. «La reforma de la sanitat. La bossa i la vida. Aportacions de l'economia de la salut a l'abordatge dels problemes sanitaris», a càrrec de Vicente Ortún, professor d'economia i empresa i degà de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat Pompeu Fabra. Forma part del cicle «Les reformes per a sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia, filial de l'IEC.

— Institut de Ciències del Mar, 25 de febrer. «El subsuelo de los márgenes

continentales submarinos: una síntesis geológica que posiblemente interese a biólogos y oceanógrafos», a càrrec de César R. Ranero, del Departament de Geologia Marina de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 25 de febrer. «Isolation and identification of bacteria with anti-mycobacterial activity: partial characterization of the bioactive metabolites and the study of its activities against *Micobacterium smegmatis* hosted by macrophages», a càrrec de Mohammed Hassi, de la Universitat de les Illes Balears. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, 1 de març. «L'estructuralisme, inici i inspiració de la lingüística actual», a càrrec de Ramon Cerdà. La conferència forma part del cicle «Història de les teories lingüístiques», organitzat per la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC), la Societat Catalana de Filosofia (IEC), la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona.

— IEC, 2 de març. Conferència de premsa per a presentar els actes de la commemoració del centenari de la Secció Filològica i les seccions de ciències de l'IEC. Hi van intervenir Salvador Giner, president de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC; Francesc González i Sastre, president de la Secció de Ciències

Biològiques de l'IEC; David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, i Oriol Izquierdo, director de la Institució de les Lletres Catalanes. Conferència: «Dones, reproducció i fecundació *in vitro*», a càrrec de Fanny Vidal, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona i catedràtica de biologia cel·lular del Departament de Biologia Cel·lular, Fisiologia i Immunologia. La conferència s'emmarca dins el cicle «Conferències magistrals del curs 2010-2011».

— IEC, 3 de març. «La crisi dels preus dels aliments i la seva repercussió en l'agricultura catalana», a càrrec de Francesc Reguant, vicepresident de la Institució Catalana d'Estudis Agraris, filial de l'IEC, i cap del Gabinet d'Estudis i Prospectiva del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 3 de març. «La tecnologia aplicada als castells humans», a càrrec del doctor Jaume Rosset i Llobet, metge especialista en medicina de l'esport i en cirurgia ortopèdica i traumatologia; retransmesa en directe per Internet.

— Institut de Ciències del Mar, 4 de març. «Multicellular genes in unicellular lineages. How comparative genomics is changing our view on animal origins», a càrrec d'Iñaki Ruiz Trillo, del Departament de Genètica de la Universitat de Barcelona. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de Vic, 9 de març. «LibèHules i espiadimonis. Distribució i ecologia dels odonats d'Osona», a càrrec de Josep García-Moreno, biòleg i membre d'Oxygastra, Grup d'Estudis dels Odonats de Catalunya. Sessió científica organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 11 de març. «Uns mars que se'ns tornen més àcids. Petits canvis poderosos?», a càrrec de Carles Pellejero, del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar i investigador ICREA. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 11 de març. «Modulation of interferon signalling by *Klebsiella pneumoniae*», a càrrec de David Moranta, de la Fundació Caubet-Cimera de Bunyola (Mallorca). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 16 de març. «Miquel Crusafont i Pairó (1910-1983). La història d'un món perdut», a càrrec del biòleg Josep M. Camarasa i del geòleg i membre de l'IEC David Serrat. Conferència organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 18 de març. «The flood of 1996 in the Saguenay fjord, Québec, Canada: performance of a natural catastrophic layer to retain contaminants; geotechnical and geophysical aspect», a càrrec de Roger

Urgeles, del Departament de Geologia Marina de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 21 de març. «La catedral d'Urgell i la diàspora del seu mobiliari litúrgic envers col·leccions i museus», a càrrec de Francesca Español, presidenta dels Amics de l'Art Romànic. La conferència forma part del cicle «Art medieval i col·leccionisme», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 22 de març. «Els jardins, els dissenyadors i l'horticultura ornamental a Catalunya. Presentació del projecte d'estudi i recerca», a càrrec de Jordi Cartanyà, biòleg i doctor en geografia humana. Conferència organitzada per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 23 de març. «Region in theory and practice», a càrrec d'Ansii Paasi, professor de geografia de la Universitat d'Oulu (Finlàndia). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 25 de març. «Degradación de hidrocarburos aromáticos por Citreicella sp. Cepa 357», a càrrec de Lady Y. Suárez, de la Universitat de les Illes Balears. Acte organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 28 de març. «Del altar a la vitrina: el coleccionismo de arte románico», a càrrec de Vicente de la Fuente,

historiador de l'art. Conferència organitzada pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 29 de març. «El sincrotró Alba: una instal·lació singular», a càrrec del doctor Xavier Queralt Compte, de la Universitat de Barcelona. La conferència forma part del cicle «Física oberta», organitzat per la Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 29 de març. «Llengua i política. Anàlisi de les dades del Panel 2005», a càrrec d'Albert Fabà, sociolingüista, i d'Anna Tarrés, de la Fundació Bofill. Acte organitzat per la Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 30 de març. «Genòmica de primats: l'evolució del genoma humà i el genoma del Floquet de Neu», a càrrec de Tomàs Marquès, de la Universitat Pompeu Fabra, guanyador del Premi Sala-Trepapat 2010. Organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 31 de març. «La reforma de les pensions», a càrrec de Sergi Jiménez Martín, professor titular de la Universitat Pompeu Fabra i director de la càtedra FEDEA - La Caixa Economia de la Salut i Hàbits de Vida. La conferència forma part del cicle «Les reformes per a sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Seminari Conciliar de Barcelona, 2 d'abril. «Ontologia d'hipòstasi, teologia del misteri i hermenèutica bíblica: aproximacions», a càrrec del doctor Carles Llinàs, professor de la Facultat de

Filosofia de la Universitat Ramon Llull. Acte organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 4 d'abril. «Collecionisme i patrimoni arquitectònic. Dues víctimes de la desamortització: el Tallat i el castell de Solivella», a càrrec de Sebastià Sánchez Sauleda, historiador de l'art. Aquesta conferència s'emmarca en el cicle «Art medieval i collecionisme», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 5 d'abril. «Nanociència, nanotecnologia i societat», a càrrec de Jordi Pascual Gainza, director de l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN). La sessió s'emmarca dins el cicle «Física oberta», organitzat per la Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 6 d'abril. «La gramàtica de lo escrito, la lengua y el lenguaje», a càrrec de Carmen Codoñer, catedràtica emèrita de filologia llatina de la Universitat de Salamanca. Organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— IEC, 7 d'abril. «La química de la vida, l'energia i la sostenibilitat explicada a un professor de matemàtiques», a càrrec d'Agustí Lledós, catedràtic de química física de la Universitat Autònoma de Barcelona. Organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC) i el Centre de Recerca Matemàtica.

— Institut de les Ciències del Mar, 8 d'abril. «Conservation biology of the red coral, *Corallium rubrum* (Linnaeus,

1758): Evolution of the shallow populations facing the global change in the North-Western Mediterranean Sea», a càrrec del doctor Jean-Baptiste Ledoux, del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 11 d'abril. «El collecionisme de pintura gòtica i la dispersió dels retaules catalans», a càrrec d'Albert Velasco, conservador del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal. La conferència s'emmarca dins el cicle «Art medieval i collecionisme», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 12 d'abril. «Jacques Bertin et la réflexion théorique en cartographie. Mythologie et mystères de la semiologie graphique», a càrrec de Gilles Palsky, professor de geografia de la Universitat de París. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 14 d'abril. «Does the football really matter?», a càrrec de Tim Myers, investigador del Centre de Recerca Matemàtica (CRM). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC) i el CRM.

— Llotja del Cànem, 14 d'abril. «Les plantes dels déus: plantes psicotròpiques i verins», a càrrec de Josep Antoni Rosselló, director del jardí botànic Marimurtra de Blanes i professor titular de la Universitat de València. Aquesta conferència forma part del cicle «Sessions

científiques del curs 2010-2011», organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 15 d'abril. «La inundació de la conca mediterrània: la fi de la crisi de salinitat mes-siniana», a càrrec del doctor Ferran Estrada, del Departament de Geologia Marina de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de les Illes Balears, 15 d'abril. «Pathogen-host interactions in *Pseudomonas aeruginosa* respiratory infections», a càrrec de Mariette Barbier, investigadora del grup de recerca sobre la infecció i immunitat de l'Àrea de Biomedicina de la Universitat de les Illes Balears (UIB). Acte organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat de Vic, 27 d'abril. «Quan s'erosiona la biodiversitat, tots hi sortim perdent», a càrrec de Joandomènec Ros, vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans, doctor en biologia i catedràtic d'ecologia de la Universitat de Barcelona. La conferència es va dur a terme en el marc de la quarta edició de les Tertúlies de Literatura Científica, organitzades per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat Autònoma de Barcelona, 27 d'abril. «Mecanismos de defensa en plantas frente a la infección por patógenos», a càrrec de la doctora Blanca San Segundo, del Centre de Recerca en

Agrigenòmica (CRAG), del consorci format pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentària (IRTA) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC) i la Facultat de Biociències de la UAB.

— IEC, 27 d'abril. «Prospectiva en sociolingüística: simulació social basada en la teoria d'autòmats cel·lulars», a càrrec de Francesc Salvador i Bertran, professor del Departament de Mètodes de la Ciència del Comportament de la Universitat de Barcelona. Organitzat per la Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— Universitat Politècnica de Catalunya, edifici Vèrtex, 29 d'abril. «La societat del futur», a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, dins la jornada «Futur, formació i ocupació», organitzada per la Fundació Inform.

— Institut de Ciències del Mar, 29 d'abril. «Hacia la infraestructura de datos espaciales (IDE) del Centre Mediterrani d'Investigacions Marines i Ambientals (CMIMA): ¿Cómo compartir los datos?», a càrrec de S. Soto, J. Olivé, A. Hernández, O. Chic i J. Sorribas, dels Serveis Tècnics de l'Institut de Ciències del Mar (ICM). Acte organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Escaldes-Engordany, 9 de maig. «El món dels elements i els elements

del món», a càrrec de Pilar González Duarte, catedràtica de química de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta conferència s'emmarca dins l'Any Internacional de la Química. Durant la sessió es va presentar el llibre *Els elements*. Acte organitzat per la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO, la Societat Catalana de Química i la Societat Andorrana de Ciències.

— IEC, 9 de maig. «La cromatografia preparativa en la indústria farmacèutica», a càrrec de Georges Guiochon, professor distingit de la Universitat de Tennessee (Estats Units) i investigador sènior a l'Oak Ridge National Laboratory. La conferència forma part del cicle «Desafiaments del segle XXI. La veu de la ciència», organitzat per la Secció de Ciències i Tecnologia (IEC) i la Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 11 de maig. «La reforma del sistema bancari español», a càrrec de Vicente Salas Fumás, catedràtic d'organització d'empreses de la Universitat de Saragossa i conseller executiu del Banc d'Espanya. La conferència s'emmarca dins el cicle «Les reformes per a sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Museu de la Música - LAuditori, 11 de maig. Conferència i audició: «Més enllà de les sis cordes. Ferran Sor i l'evolució de la guitarra», a càrrec de John Doan, solista de guitarra i professor de la

Universitat de Salem, a Oregon (Estats Units). Acte organitzat pel Museu de la Música, amb la col·laboració de la Societat Sor de Barcelona i la Societat Catalana de Musicologia (IEC).

— IEC, 12 de maig. «Estat d'invasió dels hàbitats costaners per plantes exòtiques: dades recents», a càrrec de Corina Basnou, biòloga del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF).

— IEC, 17 de maig. «L'accident de Fukushima», a càrrec de Javier Castello, de l'Àrea de Física Atòmica, Nuclear i Molecular del Departament de Física de la Universitat Autònoma, i Joan Francesc Barquinero, de l'Àrea d'Antropologia Física del Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia de la mateixa Universitat.

— Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Telecomunicació de Barcelona, 18 de maig. «La saviesa del Web 2.0 per a millorar els cercadors», a càrrec de Ricardo Baeza-Yates, vicepresident de Yahoo! Research per a Europa, l'Orient Mitjà i l'Amèrica Llatina. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 20 de maig. «Pautes generals en l'alimentació dels copèpodes marins», a càrrec d'Enric Saiz, del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 25 de maig. «Sistemes migratoris i llengua als territoris de parla catalana», a càrrec d'Andreu Domingo, sotsdirector del Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona. Organitzat per la Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 26 de maig. «Naturbanización. Algunos ejemplos en áreas de montaña y periurbanas», a càrrec de María José Prados, professora de geografia de la Universitat de Sevilla. La conferència s'inclou dins el segon curs del setanta-cinquè aniversari de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Facultat de Ciències de la Universitat de Girona, 26 de maig. «La contaminació dels rius i els seus efectes sobre la biodiversitat», a càrrec de la biòloga Helena Guasch, de l'Institut d'Ecologia Aquàtica i el Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona. Aquesta conferència forma part del cicle «Sessions científiques del curs 2010-2011» de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN).

— IES Manuel Sales i Ferré (Uldecona), 26 de maig. «L'aportació de Manuel Sales i Ferré a les ciències socials», a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC. Acte organitzat pel Centre d'Estudis d'Uldecona.

— IEC, 30 de maig. «L'evolució de les races domèstiques autòctones de Catalunya aquests darrers vint-i-cinc anys», a càrrec de Jordi Jordana, professor de la Facultat de Veterinària de la Uni-

versitat Autònoma de Barcelona. Organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 1 de juny. «Buenas prácticas de uso del fuego en Europa», a càrrec de Cristina Montiel Molina, catedràtica de geografia de la Universitat Complutense de Madrid. Aquesta conferència s'inclou dins el segon curs del setanta-cinquè aniversari de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— La Porta del Delta (Prat del Llobregat), 2 de juny. «Reintroducció d'amfibis al delta del Llobregat», a càrrec de Gustau Llorente i d'Albert Montori, biòlegs de la Universitat de Barcelona. Conferència organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 3 de juny. «Ecosistemes de gran profunditat al Census of Marine Life: deu anys d'exploració i plans de futur», a càrrec d'Eva Ramírez-Llodra, del Departament de Recursos Marins Renovables de l'Institut de Ciències del Mar (ICM). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Facultat de Matemàtiques i Estadística de la Universitat Politècnica de Catalunya, 6 de juny. «Function model of a control unit - a bionic approach», a càrrec de Dietmar Dietrich, director de l'Institut de Tecnologia Computacional (ICT) de la Universitat Tècnica de Viena. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— IEC, 6 de juny. «Anàlisi crítica de la robòtica en l'accident de Fukushima i posteriors treballs de contenció», a càrrec de Josep Amat i Girbau, membre de l'IEC. Organitzada per la Secció de Ciències i Tecnologia (IEC).

— Auditori del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 6 i 7 de juny. II Conferència Econòmica de la Mediterrània Nord-Occidental. Els temes que es van tractar són molt diversos: des de l'economia i la innovació, els sistemes de transport o la gestió de zones costaneres, fins a la gestió del paisatge, entre altres temes. Jornada organitzada per la Fundació Congrés de Cultura Catalana, amb la col·laboració de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori i la Societat Catalana de Geografia, filials de l'IEC.

— Acadèmia de les Ciències de Torí, 7 de juny. «Piedmont and Catalonia: the Unification of Italy and the Unification of Spain», a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, dins les jornades titulades «L'unitat italiana: uno sguardo dall'Europa», organitzades per l'Acadèmia de les Ciències de Torí.

— IEC, 7 de juny. «Public sociology: social sciences contributions to real democracy», a càrrec de Michel Burawoy, professor de sociologia de la Universitat de Berkeley i president de l'Associació Internacional de Sociologia (ISA).

— IEC, 9 de juny. «Identificació de les causes de fallada d'un tancament

mecànic instal·lat en una bomba d'alimentació de calderes en una central tèrmica de 350 MW», a càrrec d'Isidre Papiol Estela, enginyer industrial superior. La conferència forma part del cicle «Tecnologia i societat», organitzat per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 10 de juny. «El doctor Margalef i el concepte de diversitat biològica», a càrrec de Marta Estrada, del Departament de Biologia Marina i Oceanografia de l'Institut de Ciències del Mar. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 15 de juny. «Labor del Centro Mediterraneo de Investigaciones Marinas y Ambientales (CSIC) en nuestra sociedad», a càrrec d'Albert Palanques Monteys, director de l'Institut de Ciències del Mar (ICM). Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 15 de juny. «Los retos de la Gran Recesión en España», de José Luís Malo de Molina, director general del Servei d'Estudis del Banc d'Espanya. Amb aquesta conferència es va cloure el cicle «Les reformes per sortir de la crisi», organitzat per la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 15 de juny. «La migració dels ocells a través del Sàhara: respostes des d'un petit oasis del sud del Marroc», a càrrec de Gabriel Gargallo, coordinador general de l'Oficina Tècnica de l'Institut Català d'Ornitologia.

— IEC, 15 de juny. «Los límites del planeta y el cambio climático», a càrrec de Javier Martín, catedràtic de geografia física de la Universitat de Barcelona. Aquesta conferència s'inclou dins el segon curs del setanta-cinquè aniversari de la Societat Catalana de Geografia.

— Londres, Cowdray House, 16 de juny. «Catalonia at the Crossroads», a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans. La ponència s'emmarca dins el seminari d'estiu que organitza l'Observatori Catalunya Món (Catalan Observatory) de la London School of Economics (LSE). L'acte fou presidit per l'historiador anglès Paul Preston, membre corresponent de l'IEC, i organitzat pel Catalan Observatory (LSE).

— IEC, 16 de juny. «Psicologia dels usos lingüístics interpersonals», a càrrec de Ferran Suay, professor del Departament de Psicobiologia de la Universitat de València. Organitzat per la Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 30 de juny. «Ser multilingüe o no ser...? Les representacions de les llengües dels joves barcelonins», a càrrec de Joan Pujolar, responsable de recerca de la Càtedra de Multilingüisme Linguamón - UOC, i Ernest Querol, autor de la publicació *Ser multilingüe o no ser...?*, que recull les conclusions de l'estudi.

— Biblioteca de Catalunya, 7 de juliol. «University of Massachusetts: Emerging Model of an American Univer-

sity», a càrrec de Steve Goodwin, degà de la Facultat de Ciències Naturals de la Universitat de Massachusetts. La conferència tanca el cicle «Conferències magistrals del curs 2010-2011», organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

— Institut de Ciències del Mar, 8 de juliol. «La microscòpia confocal i la microscòpia electrònica com a eines de recerca», a càrrec de Mònica Roldán i Emma Rossinyol, del Servei de Microscòpia de la Universitat Autònoma de Barcelona. Conferència organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Ajuntament de Maó, 11 de juliol. «El culte a la natura: una nova religió», a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquesta conferència va inaugurar la quinzena edició de la Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR).

— Facultat de Lletres de la Universitat de Girona, 18 de juliol. «La Secció Filològica, de cent anys endavant», a càrrec d'Isidor Marí, en el marc de la vint-i-cinquena edició de les Jornades Internacionals per a Professors de Català. Acte organitzat per l'Institut Ramon Llull, l'Institut d'Estudis Catalans, la Universitat de Girona i la Xarxa Vives d'Universitats.

— Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels, 27 de juliol. «Nous envasos per a la indústria alimentària», a càrrec de Montserrat Pujolà i Cunill, catedràtica d'Es-

cola Universitària en Edafologia i Química Agrícola. La conferència va tancar el cicle «Tecnologia i societat», organitzat per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

Presentacions

— Sala d'Osor, 10 de setembre. Presentació del llibre *Recull de noms d'Osor*, editat per l'IEC. Hi intervingueren Joan Anton Rabella, cap de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC; Joan Ferrer, degà de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona, i Fèlix Bruguera, autor del llibre. Organitzada per l'Ajuntament d'Osor, amb la col·laboració de la Universitat de Girona i l'IEC.

— Presentació del vintè volum de *Treballs de Sociolingüística Catalana*. Carles Rosselló intervingué en la presentació d'aquest nou volum de l'anuari de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'IEC, amb la conferència «Els usos lingüístics en l'educació infantil».

— IEC, 13 d'octubre. Presentació del número 67-68 de la revista *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*. Monogràfic dedicat a l'organització territorial i editat amb motiu del setanta-cinquè aniversari de la fundació de la Societat Catalana de Geografia, filial de l'IEC. Durant la presentació, Jordi Ausàs, conseller de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, va pronunciar la conferència: «Vers una nova organització territorial de Catalu-

nya. Les lleis de vegueries i de l'àrea metropolitana de Barcelona».

— IEC, 28 d'octubre. Presentació del projecte RESOLC-MITJANSCAT, desenvolupat pel Laboratori de Tecnologies Lingüístiques de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra (IULA). Hi intervingueren el conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Joan Manuel Tresserras; el president de l'IEC, Salvador Giner; la directora de l'IULA, i el director del Laboratori de Tecnologies Lingüístiques de l'IULA. Acte organitzat per la Generalitat de Catalunya, la Universitat Pompeu Fabra i l'IEC.

— IEC, 28 d'octubre. Presentació del llibre *Mejor con menos. Necesidades, explosión consumista y crisis ecológica*, de Joaquim Sempere Carreras. L'acte fou presentat per Salvador Giner, president de l'IEC, i Anna Alabart, catedràtica de sociologia a la Universitat de Barcelona.

— Institut Ramon Llull (Palma), 18 de novembre. Presentació de l'IEC a Palma a càrrec del president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner. Hi intervingueren Francesc Moll, Joan Veny, Damià Pons, Isidor Marí i Bernat Joan. Acte organitzat per l'IEC.

— IEC, 9 de novembre. Acte de presentació de la Llei de l'occità, aranes a l'Aran, aprovada el 22 de setembre de 2010 i que regula l'ús oficial de la llengua occitana a Catalunya i a l'Aran. Hi inter-

vingueren Francesc Xavier Boya, síndic del Consell General d'Aran; Carme Vidal, diputada de Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) i ponent de la Llei; Maria Àngels Cabasés, diputada d'ERC i ponent de la Llei; Francesc Pané, diputat d'ICV i ponent de la Llei, i Enric Garriga Trullols, president del Cercle d'Agermanament Occitanocatalà. L'obertura fou a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC, i la cloenda, a càrrec de Josep-Lluís Carod-Rovira, vicepresident del Govern de la Generalitat de Catalunya. Acte organitzat pel Cercle d'Agermanament Occitanocatalà (CAOC), amb la col·laboració de l'IEC.

— Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, 24 de novembre. Presentació del llibre *Català o castellà amb els fills? La transmissió de la llengua en famílies bilingües a Barcelona*, d'Emili Boix Fuster, a càrrec d'Albert Bastardas, catedràtic del Departament de Lingüística General de la Universitat de Barcelona. També hi participà l'autor, Emili Boix, catedràtic del Departament de Filologia Catalana de la mateixa Universitat. Acte organitzat pel Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona (CSUC) i la Societat Catalana de Sociolingüística.

— IEC, 1 de desembre. Presentació de l'anuari *Societat catalana 2010*, de l'Associació Catalana de Sociologia (ACS). En la presentació intervingueren la coordinadora de l'edició, Marina Subirats, i

alguns autors. El president de l'ACS, Josep Maria Rotger, va presidir l'acte.

— IEC, 9 de desembre. Presentació de la plataforma Amics dels Clàssics. En aquest acte també es va presentar la nova edició del *Llibre de Fortuna i Prudència*, de Bernat Metge, de la col·lecció «Els Nostres Clàssics». En l'acte intervingueren Salvador Giner, president de l'IEC; Carles Duarte, director de la Fundació Lluís Carulla; Joan Santanach, coordinador d'Editorial Barcino, i Lluís Cabré, curador de l'obra. Acte organitzat per l'Editorial Barcino i l'IEC.

— Museu i Centre d'Estudis de l'Esport Doctor Melcior Colet, 16 de desembre. Presentació del llibre *Segon informe sobre el canvi climàtic a Catalunya*, promogut pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) de la Generalitat de Catalunya, el Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) i l'IEC. En l'edició, hi col·laborà La Caixa. Acte organitzat pel CADS, el DMAH, el SMC i l'IEC, amb la col·laboració de La Caixa.

— IEC, 19 de gener. Presentació dels resultats del projecte CLARIN-CAT (Common Language Resources and Technology Infrastructure). La benvinguda fou a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Acte organitzat per CLARIN, la Universitat Pompeu Fabra, el Corpus Informatitzat del Català Antic i l'IEC.

— IEC, 21 de gener. Presentació del llibre *Heidegger y la genealogía de la pregunta por el ser. Una articulación temática y metodológica de su obra temprana*, de Jesús Adrián Escudero, professor de filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— Casa de Cultura de Tossa de Mar, 22 de gener. Presentació del llibre *Felix Turissa. La villa romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)*, de Lluís Palahí Grimal i Josep M. Nolla i Brufau. En l'acte de presentació de la publicació participà Salvador Giner, president de l'IEC. L'organització fou a càrrec de l'Ajuntament de Tossa de Mar, l'Institut Català d'Arqueologia, la Generalitat de Catalunya i l'IEC.

— IEC, 26 de gener. Presentació del llibre *El català, al carrer*, de Josep Maria Aymà. La introducció de l'acte fou a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC.

— Auditori de Catalunya Caixa, 31 de gener. Presentació del llibre *Els sistemes naturals de les Planes de Son i la Mata de València*, elaborat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), filial de l'IEC, amb la col·laboració de Catalunya Caixa. En l'acte de presentació del llibre intervingueren, en nom de la ICHN, Josep Maria Ninot, president; Josep Germain, coordinador de l'obra, i Mariona Losantos, geòloga.

— Seu Universitària d'Alacant, 2 de febrer. Presentació a Alacant del llibre

La revernacularització del valencià a la ciutat d'Alacant. La presentació fou a càrrec del professor Vicent Brotons, de la Unitat per a l'Educació Multilingüe. Hi intervingueren Brauli Montoya, delegat de l'IEC a Alacant, i Vicent Moreno, president de l'Escola Valenciana. Acte organitzat per la Delegació de l'IEC a Alacant.

— IEC, 14 de febrer. Presentació del llibre *Malalties emergents*, publicat per l'IEC i coordinat pels membres de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC Màrius Foz i Francesc Gonzàlez Sastre. A més dels curadors de l'obra, en l'acte assistiren Antoni Plasència, director general de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, i Salvador Giner, president de l'IEC.

— IEC, 22 de febrer. Presentació del llibre *Edward W. Soja. La perspectiva postmoderna de un geógrafo radical*, el primer volum de la col·lecció «Espacios Críticos», que publica l'editorial Icaria. En l'acte intervingueren Maria Dolores Garcia Ramon, catedràtica d'anàlisi geogràfica regional i membre de l'IEC, i els autors del llibre, els geògrafs Núria Benach, de la Universitat de Barcelona, i Abel Albet, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 25 de febrer. Presentació de l'edició digital de l'obra completa de Santiago Rusiñol i del lloc web de la Societat Rusiñol, un projecte de recerca de l'IEC, dirigit per Vinyet Panyella. El president de l'IEC, Salvador Giner, i el

director de la Institució de les Lletres Catalanes, Oriol Izquierdo, presidiren l'acte.

— IEC, 1 de març. Presentació del llibre *Musyca. Música, sociedad y creatividad artística*, de Javier Noya. En l'acte, que presentà el president de l'IEC, Salvador Giner, intervingueren Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia, filial de l'IEC, i Arturo Rodríguez Morató.

— IEC, 10 de març. Presentació del llibre *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna. L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles XVI-XVIII)*. En la presentació de l'obra, publicada per l'IEC, intervingué l'autor, Joan Peytaví Deixona, membre de la Secció Filològica de l'IEC i de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Genealogia.

— Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, 18 de març. Presentació a Solsona del llibre *Els mamífers carnívors d'Andorra*, de David Guixé, coeditat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i la Institució Catalana d'Història Natural. Acte organitzat pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 31 de març. Presentació als mitjans de comunicació de l'estudi «Coneixement i usos del català a Catalunya el 2010: dades del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura», de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC. Hi intervingueren Joan

Sabaté, director general de la Fundació Audiències de la Comunicació i la Cultura (FUNDACC); Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, membre de la Secció Filològica i presidenta del Consell Supervisor de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC; Miquel Àngel Pradilla, director de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC, i Natxo Sorolla, investigador de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC. Impulsat per l'IEC i la FUNDACC, l'acte s'emmarca en la celebració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC, sota el lema «2011, l'any de la paraula viva».

— IEC, 31 de març. Presentació del curtmetratge *Camille* i conferència «Il·luminar el passat, il·luminar escultures», presentada per Sergio Álvarez, director de fotografia del curtmetratge.

— IEC, 6 d'abril. Presentació del llibre *Els elements*, de Theodore Gray, elaborat per l'IEC, Publicacions de la Universitat de València (PUV) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). En la presentació intervingueren Pilar González Duarte, membre de l'IEC, catedràtica emèrita de química de la UAB i traductora de l'obra al català; Salvador Giner, president de l'IEC; Ana Ripoll, rectora de la UAB, i Pedro M. Carrasco, vicerector d'Investigació i Política Científica de la Universitat de València. També s'inaugurarà l'exposició «Marie Curie, 1867-1934», en el marc de l'Any Internacional de la Química.

— Centre Món Natura Pirineus (Alt Àneu), 9 d'abril. Presentació del llibre

Els sistemes naturals de les Planes de Son i la mata de València. En el marc de la presentació de l'obra, s'obriren dues taules de debat titulades «La recerca naturalista: Valor i aplicació» i «El paisatge de les Planes de Son i la mata de València: Estructura i procés de canvi». Acte organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 14 d'abril. Presentació del llibre *El parlar de la Cerdanya. Gramàtica, diccionari cerdà, dites populars*. En l'acte intervingueren els autors del llibre: Manel Figuera, Anna Montané, Agnès Figuera, Enric Quílez i Salvador Vigo, i també Josep Moran, membre de l'IEC i delegat de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'IEC.

— IEC, 14 d'abril. Presentació del llibre *Els Estudis Universitaris Catalans (1903-1985). Per una universitat catalana*, a càrrec d'Albert Balcells, autor del llibre; Jordi Carbonell, membre de l'IEC; Josep Massot, secretari de la Secció Històrico-Arqueològica, i Teresa Cabré i Monné, del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 14 d'abril. Presentació del llibre *La ciudad en llamas. La vigencia del republicanismo comercial de Adam Smith*, de David Casassas, investigador del Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona. Jordi Mundó, professor de filosofia

de les ciències socials de la Universitat de Barcelona, i Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia, filial de l'IEC, participaren en la presentació.

— Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels, 3 de maig. Presentació del Projecte UBERTAS, a càrrec de Salvador Giner. Acte organitzat per la Fundació Torrens-Ibern i l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels.

— IEC, 4 de maig. Presentació del llibre *El futur del capitalisme*, de Salvador Giner. En l'acte intervingueren Salvador Giner, president de l'IEC i autor del llibre; Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; Eduard Arruga, president de la Societat Catalana d'Economia, i Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia.

— IEC, 5 de maig. Presentació del llibre *El món rural a Catalunya*, de Joan Vilà-Valentí, membre de l'IEC. Durant la presentació intervingueren, a més de l'autor, Salvador Giner, president de l'IEC; M. Dolors Garcia Ramon, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i Maria de Bolòs, professora de geografia de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 19 de maig. Presentació del portal web del projecte del Corpus dels Trobadors, gestionat i realitzat per l'Institut d'Estudis Catalans per encàrrec de la Unió Acadèmica Internacional. La presentació fou a càrrec de Vicenç Beltran

i Pepió i Tomàs Martínez Romero, membres de la Secció Històrico-Arqueològica i directors del projecte.

— IEC, 23 de maig. Presentació del *Diccionari jurídic català* a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Xavier Ventura, director territorial de Catalunya Caixa; Josep Cruanyes Tor, president de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, i Pilar Fernández Bozal, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Acte organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC) i Catalunya Caixa.

— IEC, 23 de maig. Presentació del XXI volum de la revista *Lambard. Estudis d'Art Medieval*, a càrrec de Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— Institut Ramon Llull (Palma), 24 de maig. Presentació de l'*Atlas lingüístic del domini català*, a càrrec de Cosme Aguiló, filòleg mallorquí i membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans; de Jaume Corbera, professor del Departament de Filologia Catalana i Lingüística de la Universitat de les Illes Balears (UIB), i dels membres de la Secció Filològica de l'IEC Joan Miralles, doctor en filologia catalana, i Aina Moll, filòloga romànica. Acte organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 25 de maig. Presentació de l'obra *Epistolari Joan Coromines & Josep Puig i Cadafalch, Jordi Rubió, Pere Bohigas i Ramon Aramon*, a càrrec de

Josep Massot i Muntaner, membre de la Secció Històrico-Arqueològica i autor del pròleg del llibre. L'acte fou presidit per Isidor Marí, president de la Secció Filològica, i Antoni Vives, president de la Fundació Pere Coromines. Aquesta activitat s'emmarca dins l'Any de la Paraula Viva.

— Centre Cultural La Llacuna d'Andorra la Vella, 27 de maig. Presentació del llibre *Els mamífers carnívors d'Andorra*, a càrrec de l'autor, el biòleg David Guixé. Organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Can Alcover Espai de Cultura, 9 de juny. Presentació de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'IEC, a càrrec d'August Bover i Font, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (SCLL), i de Damià Pons, delegat de l'IEC. Organitzada per la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— IEC, 22 de juny. Presentació del llibre *Lo que hay que tragar*, de Gustavo Duch, a càrrec de Rita Marzoa, directora del programa *Solidaris* de Catalunya Ràdio. Hi assistiren Gustavo Duch, autor del llibre i coordinador de la revista *Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, i Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia.

— IEC, 22 de juny. Presentació del *Quadern de precaucions i bona pràctica fotogràfica a la natura*, a càrrec dels fotògrafs especialitzats en la natura Jordi

Bas, Helios Dalmau, Roger Eritja, Albert Masó i Francesc Muntada.

— IEC, 28 de juny. Acte de presentació del *Corpus del patrimoni culinari català*, en què assistiren Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya; Salvador Giner, president de l'IEC; Xavier Mestres, president de la Fundació Institut Català de la Cuina, i Pepa Aymamí, directora del Projecte Marca Cuina Catalana, entre altres personalitats del món de la cuina.

— IEC, 4 de juliol. Presentació de l'obra *La nissaga catalana del món clàssic*, a càrrec de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans. En l'acte, intervingueren els curadors de l'obra: Montserrat Tudela, filòloga especialitzada en papirologia i directora de la revista de divulgació del món antic *Auriga*, i Pere Izquierdo, arqueòleg i actual tècnic de gestió de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

— IEC, 14 de juliol. Presentació del programa de la quaranta-tresena edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE). La roda de premsa fou a càrrec del president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner, i del president de l'equip rector de l'UCE, Jordi Sales.

— IEC, 21 de juliol. Presentació del llibre *What catalans want. Could Catalonia become Europe's next state?*, a càrrec de Jordi Pujol, expresident de la Generalitat de Catalunya. Hi participaren Salvador Giner, president de l'Institut

d'Estudis Catalans, i Toni Strubell, autor del llibre.

Col·loquis

— Consell Comarcal d'Osona, 7 d'octubre. Col·loquis de Vic, organitzats per la Societat Catalana de Filosofia (IEC), l'Ajuntament de Vic, el Consell Comarcal d'Osona, la Universitat de Vic, la Societat de Filosofia del País Valencià i l'Associació Filosòfica de les Illes Balears.

— IEC, 28 d'octubre. «Norbert Font i Sagué (1873-1910), sacerdot i geòleg. Episodis de la seva vida», a càrrec de Jordi Bohigas, de la Universitat de Girona. L'acte forma part del cicle Col·loquis de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica 2010-2011.

— IEC, 20 de desembre. «The Shock of the Old Technology and Global History since 1900», a càrrec de David Edgerton, professor del Centre for the History of Science, Technology and Medicine de l'Imperial College de Londres, inaugurarà el cicle de col·loquis «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Agrupació Astronòmica d'Osona, 18 de gener. Col·loqui a Vic: «Ciència i tècnica en català durant l'edat mitjana i el Renaixement», a càrrec de Lluís Cifuentes, de la Universitat de Barcelona. Aquesta sessió forma part del cicle de

col·loquis «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 20 de gener. «La revolución química: entre la historia y la memoria», a càrrec de José R. Bertomeu, de l'Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero de la Universitat de València, i Antonio García Belmar, de la Universitat d'Alacant. El col·loqui forma part del cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 2 de març. «Los públicos de la ciencia: expertos y profanos a través de la historia», a càrrec d'Agustí Nieto Galán, del Centre d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEHICUAB). El col·loqui forma part del cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 23 de març. «Science: a four thousand year history», a càrrec de Patricia Fara, del Clare College de Cambridge. El col·loqui s'emmarca dins el cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordi-

nat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero, 24 de març. Col·loqui a València: «Science: a four thousand year history», a càrrec de Patricia Fara, del Clare College de Cambridge. L'acte forma part del cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 6 d'abril. «Un lugar para la ciencia: escenarios de práctica científica en la sociedad hispana del siglo XVI», a càrrec de José Pardo Tomás, investigador científic a la Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques. L'acte forma part del cicle «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 4 de maig. «Què és la història de la ciència?». «Che cos'è la storia della scienza?», a càrrec de Paola Govoni, de la Universitat de Bolonya, s'inclou en el cicle de col·loquis «Comunicar la ciència: plaers i obstacles de la narrativa històrica», coordinat per Josep Simon i Jaume Sastre, i organitzat per la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

Jornades

— Institut d'Estudis Ilerdencs, 15 de setembre. Jornada Josep Vallverdú a Lleida, amb motiu del quarantè aniversari de la publicació de *Proses de ponent*. A més de la conferència de Vallverdú «La cuina i el rebost de les *Proses*», s'inaugurà l'exposició «*Proses de ponent*, quaranta anys després», se celebrà una taula rodona dedicada a l'autor i es presentà la nova edició de *Proses de ponent*. El delegat de l'IEC a Lleida, Ramon Sistac, fou l'encarregat de moderar la taula rodona «Ponent vist pels seus veïns». Jornada organitzada per la Delegació a Lleida de l'IEC, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, el Grup d'Estudis de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu, l'Institut d'Estudis Ilerdencs i la Diputació de Lleida.

— IEC, 16 de setembre. Primera Trobada Matemàtica Catalanosueca, organitzada per la Societat Sueca de Matemàtiques i la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 28 de setembre. Jornada: «Els usos lingüístics a Catalunya: balanç i perspectives de futur», a càrrec de Bernat Joan, secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya; Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC, i Joaquim Torres, president de la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS), filial de l'IEC.

— Institut Menorquí d'Estudis, del 30 de setembre al 2 d'octubre. XXVI

Trobades Científiques de la Mediterrània a Maó, organitzades per la Societat Catalana de Física (IEC) i la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis.

— Formentera, de l'1 al 3 d'octubre. VI Jornades d'Intercanvi Cultural a Formentera, en les quals es va visitar l'illa de Formentera i es van pronunciar diverses conferències sobre la llengua i la literatura formenterenques i de les Illes Balears. El primer dia, Bernat Joan, secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, va dur a terme la conferència «Formentera, font literària». El segon dia, Roser Marí oferí la ponència «El parlar de Formentera» i Francesc Lleal, «Les travessies atlàntiques de Verdaguer». Finalment, el diumenge 3 d'octubre, fou el torn d'Esperança Marí, amb la conferència «Formentera, les illes menors i l'encaix balear», i de Damià Pons, que pronuncià «La literatura a les Balears als inicis del segle XXI». Jornades organitzades per la Societat Verdaguer, la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic i la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC), amb el suport i la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes, la Conselleria de Cultura de Formentera, la Conselleria de Turisme de Formentera i la Universitat de les Illes Balears.

— Centre d'Estudis Avançats de Blanes, 8 d'octubre. VII Jornada d'Avanços en Ecologia, organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 16 d'octubre. Setena Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques, organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 23 d'octubre. X Jornades de la FOCIR «La diplomàcia cultural al servei de la projecció internacional de Catalunya». La inauguració fou a càrrec de Joandomènec Ros, vicepresident de l'IEC.

— IEC, 27 d'octubre. VII Jornada de Física i Química a l'IEC: «El làser, cinquanta anys d'aplicacions tècniques i científiques». En la presentació de l'acte intervingueren Josep Enric Llebot, membre de l'IEC i president de la Societat Catalana de Física (SCFIS), filial de l'IEC; Romà Tauler, president de la Societat Catalana de Química (SCQ), filial de l'IEC; Rosa M. Melià, presidenta de l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, i Francesc Colomé, secretari de Polítiques Educatives del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 4 de novembre. VII Jornada CREA-SCB-ICHN: «Bosc i canvi global: de la recerca a la gestió adaptativa». La benvinguda fou a càrrec de Javier Retana, director del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF); Lluís Tort, president de la Societat Catalana de Biologia (SCB), filial de l'IEC, i Josep M. Ninot, president de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN), filial de l'IEC.

— IEC, 4 i 5 de novembre. II Jornades Mediterrànies i V Taula Rodona d'Història: «Identitats, pobles, Mediterrània. El turisme en el context de la crisi». Presidí la sessió inaugural Salvador Giner, president de l'IEC. Hi intervingueren Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya; Elio De Anna, conseller de Cultura, Esport, Relacions Internacionals i Comunitàries de la regió autònoma del Friül-Venècia Júlia; Claudio Violino, conseller per als Recursos Rurals, Agroalimentaris i Forestals de la regió autònoma del Friül-Venècia Júlia; Pietro Fontanini, president de la Província d'Udine, i Giovanni Da Pozzo, president de la Cambra de Comerç d'Udine. A més, dos membres de l'IEC, Joan Martí i Castell i Joan A. Argenter, van presidir dues sessions: el primer, la sessió titulada «Identitat, autonomia i turisme en el context de la crisi», i el segon, «El turisme que volem».

— IEC, 5 de novembre. Primera Jornada SCM de Joves Investigadors en Matemàtiques.

— Palau Firal i de Congressos de Tarragona, 11 de novembre. Jornades sobre joves i llengua a Tarragona: «El català mola? Competències, representacions i usos de la llengua en l'àmbit juvenil». Jornades organitzades per l'Ajuntament de Tarragona, la Universitat Rovira i Virgili, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de

Catalunya, la Diputació de Tarragona i la Xarxa CRUSCAT de l'IEC.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 13 de novembre. VIII Matinal de l'Evolució Humana a València: «Els nostres cosins neandertals». La introducció de la Jornada fou a càrrec de Jaume Bertranpetit, membre de l'IEC. Acte organitzat per la Delegació del Rector per al Pla d'Incorporació a la Universitat (UV), l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva (UV), la Facultat de Ciències Biològiques (UV), la Societat Catalana de Biologia (IEC), l'Institut d'Estudis Catalans - Espai Ciència de l'Observatori de la Comunicació Científica (OCC-UPF), l'Acció Cultural del País Valencià i la Càtedra de Divulgació de la Ciència (UV).

— Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, 18 de novembre. XIX Jornades d'Història de l'Educació: «Dones i educació», organitzades per la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca, el Col·lectiu de Mestres de la Garrotxa i la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (IEC).

— IEC, del 18 al 20 de novembre. Quarta Conferència Internacional de la Societat Europea d'Història de la Ciència: «The circulation of science and technology».

— IEC, 23 de novembre. X Jornada de Virologia, organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 24 de novembre. Jornada ARQUESOLS 2010: «Tècniques complementàries per a la recerca en arqueologia i sòls», organitzada per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB, 24 de novembre. Jornada sobre la *Revista de Catalunya* (1924-2010). La inauguració fou a càrrec de Josep M. Català, degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB; José Manuel Pérez Tornera, director del Departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació de la UAB; Josep M. Figueres, professor d'història del periodisme i coordinador de la jornada, i Jaume Sobrequés, president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH). Acte organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC) i la UAB.

— Delegació Regional del Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS) de Montpeller, 26 de novembre. Jornada a Montpeller: Journée Grand Sud-Ouest et de Catalogne. Jornada organitzada per la Societat Francesa de Química, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 27 de novembre. III Jornades del Mercat Cultural Català. La inauguració fou a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC; Elisenda Romeu, presidenta de la Federació d'Organitzacions per la Llengua Catalana (FOLC); Aureli Argemí, director del

Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN), i Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull.

— IEC, 2 de desembre. V Jornada Científica: «La sòlida fragilitat de la filosofia catalana: continuïtat i persistència». La conferència de cloenda i la lliçó inaugural del curs 2010-2011 va ser «El meu Josep Ferrater Mora», a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC.

— IEC, 2 de desembre. X Memorial Enric Casassas: «La seguretat alimentària i la química analítica». Jornada organitzada pel Departament de Química Analítica de la Universitat de Barcelona, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química (IEC), la Secció de Ciències i Tecnologia (IEC), l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

— Universitat de València, Campus de Burjassot-Paterna, 9 de desembre. VI Memorial Pelegrí Casanova de Biodiversitat i Biologia Evolutiva. Michael Lynch, del Departament de Biologia de la Universitat d'Indiana (Estats Units), pronuncià la conferència «Mutation and evolution». Jornada organitzada per l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València, amb el patrocini de la Caixa Mediterrani (CAM) i la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 15 de desembre. II Jornades de Recerca en Comunicació als Països Catalans.

— IEC i Reial Acadèmia de Medicina, del 17 al 19 de desembre. LVI Anglo-Catalan Society Conference.

— IEC, 24 de gener. III Jornada Científica del Seminari de Filosofia Llatinoamericana de la Societat Catalana de Filosofia.

— Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 24 i 25 de gener. Conferència «Fèlix Serratosa 2011». El primer dia José M. Lassaletta, de l'Institut d'Investigacions Químiques de Sevilla (CSIC-US), va pronunciar la conferència «Ligandos basados en hidrozonas y carbenos N-heterocíclicos: aplicaciones en catálisis asimétrica», i Paul A. Wender, de l'Escola de Medicina de Stanford, a Palo Alto (Califòrnia), «Towards the ideal synthesis: step economy and function oriented synthesis in first-in-class approaches to the treatment of Alzheimer's disease and to the eradication of HIV/AIDS». Wender també va pronunciar la conferència del segon dia, titulada: «The transformative impact of new reactions: studies on new catalysts, scaffolds for drug discovery and materials for drug delivery». Conferència organitzada per la Societat Catalana de Química (IEC) i la Real Sociedad Española de Química, amb el suport de la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, el Consell Superior d'Investigacions Cientí-

fiques, els Laboratoris Dr. Esteve SA i la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— IEC, 27 i 28 de gener. Primeres jornades «La recerca sociolingüística en l'àmbit de la llengua catalana». En els parlaments inaugurals intervingueren Miquel Àngel Pradilla, director de la Xarxa CRUSCAT i membre de l'IEC, i Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC.

— IEC, 4 de març. II Jornada de Cromatina i Epigenètica.

— IEC, 16 de març. «Quin valor té el món agrari?». En aquesta jornada es presentà públicament el projecte «El valor ocult de l'activitat agropecuària a Catalunya. Identificació, càlcul econòmic i estratègies de contraprestació de les externalitats socioambientals del sector agropecuari» i el socioecòleg i membre de l'IEC Ramon Folch pronuncià la conferència «Dels reptes de la producció agroalimentària a la quantificació i valoració de les funcions socioambientals de l'activitat agropecuària».

— IEC, 16 de març. Jornada: «Aplicació de les NGS (New Generation Sequencing) en l'aqüicultura i en altres sistemes de producció biològica».

— IEC, 18 de març. I Jornades d'Història: «Història i noves tecnologies a secundària». L'acte inaugural fou a càrrec de Josefina Cambra, degana del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya; Jaume Sobrequés, president de la filial Societat Catalana d'Estudis Històrics, i

Josep M. Figueres, coordinador de les Jornades.

— IEC i CosmoCaixa, del 24 al 26 de març. IV Jornades de Física i Química i I Trobada d'Educació Química, organitzades per la Fundació La Caixa, el Col·legi de Llicenciats de Catalunya, la Societat Catalana de Química (IEC), el Centre de Documentació i Experimentació en Ciències (CESIRE-CDEC) del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, l'Institut Químic de Sarrià de la Universitat Ramon Llull (IQL-URL).

— IEC, 25 de març. Jornada: «L'avaluació PISA a Catalunya. Constatcions i propostes d'acció», organitzada per la Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

— IEC, 9 d'abril. IV Jornada de Bioquímica del Benestar. La ponència fou a càrrec de Josep Clotet, doctor en biologia i docent de les titulacions de fisioteràpia i medicina de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de la Universitat Internacional de Catalunya.

— IEC, 10 d'abril. Jornada de portes obertes a l'Institut d'Estudis Catalans. Durant tot el matí, es pogueren visitar els espais més emblemàtics de la Casa de Convalescència, seu de l'Institut d'Estudis Catalans, i l'exposició «Marie Curie, 1867-1934».

— IEC, 28 d'abril. «Immunologia i teràpia: dels anticossos monoclonals de

César Milstein a les noves teràpies cel·lulars». Amb motiu del Dia de la Immunologia, la Societat Catalana de Biologia, filial de l'IEC, i la Societat Catalana d'Immunologia van celebrar una jornada conjunta en què es dugueren a terme diverses conferències i taules rodones sobre la immunoteràpia i les noves teràpies cel·lulars. La presentació de la jornada fou a càrrec de Lluís Tort, president de la Societat Catalana de Biologia, i Àlvar Net, president de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears.

— Institut d'Estudis Nahmànides, a Girona, 29 d'abril. Jornada d'homenatge a Eduard Feliu, organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Hebraics (IEC), el Patronat Call de Girona i l'Ajuntament de Girona.

— Auditori Joan Plaça, Jardí Botànic de la Universitat de València, 7 de maig. Jornada a València: IX Matinal de l'Evolució. Les ponències van ser a càrrec de Rosario Gil, professora titular de genètica a la Universitat de València (UV); Mercedes Fernández, professora titular del Departament de Zoologia de la UV, i Juan Manuel García Ruiz, professor d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). La jornada es va cloure amb un debat final moderat per Juli Peretó, professor de bioquímica i biologia molecular de la UV i membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC. Matinal organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Escola d'Enginyeria de la Universitat Autònoma de Barcelona, del 10 al 12 de maig. XVI Jornades del Cable i la Banda Ampla a Catalunya, organitzades pel Centre d'Estudis sobre el Cable (CECABLE), l'Escola d'Enginyeria de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat Autònoma de Barcelona, 18 de maig. IX Jornada de la SCATERM: «Terminologia i llenguatge jurídic». Es van dur a terme, entre d'altres, dues ponències a càrrec d'Agustí Pou Pujolràs, professor de llenguatge jurídic de la Universitat de Barcelona, i de Jordi Nieva i Fenoll, professor titular de dret processal de la Universitat de Barcelona i assessor de l'Associació de Juristes en Defensa de la Llengua Pròpia. Jornada organitzada per la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM), filial de l'IEC, i la Universitat Autònoma de Barcelona.

— IEC, 20 de maig. 14a Trobada Matemàtica. En aquesta jornada es pronunciaren quatre conferències: «Formes automorfes i grups de Galois lineals: un camí d'anada i tornada», a càrrec de Luis Dieulefait de la Universitat de Barcelona; «Enumeració de grafs en superfícies», a càrrec de Marc Noy, de la Universitat Politècnica de Catalunya; «Grans matrius aleatòries i probabilitats lliures», a càrrec de Frederic Utzet, de la Universitat de Barcelona, i «Algunes qüestions relatives al transport de matèria al sistema solar»,

a càrrec de Gerard Gómez, de la Universitat de Barcelona.

— Sala Auditori del Palau del Parlament de Catalunya, 30 de maig. «Química: la nostra vida, el nostre futur», dins el marc de l'Any Internacional de la Química (AIQ). La jornada fou presidida per Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya, i es va cloure amb la intervenció de Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i l'actuació musical del Cor Argentum de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona. Jornada organitzada per la Societat Catalana de Química (IEC) i la Comissió Catalana de Coordinació de l'AIQ.

— IEC, 1 de juny. XII Jornada de Biologia de la Reproducció.

— Institut d'Estudis Gironins - Masia de la Torre, 3 de juny. «Nous projectes comunicatius en temps de crisi». XXI Conferència anual a Girona de la Societat Catalana de Comunicació. La presentació de la jornada va ser a càrrec de Rosa Franquet, presidenta de la Societat Catalana de Comunicació. Durant la jornada es duran a terme diverses ponències sobre l'estat actual de la comunicació i sobre com se'n presenta el futur, a més d'un debat moderat per Joan Corbella, professor de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), en què participaren, entre d'altres, Francesc-Marc Álvaro, de *La Vanguardia*; Àlex Gutiérrez, del diari *Ara*, i Josep M. Farràs, d'Esport3. També es van presentar els projectes del

grup de recerca Comunicació Social i Institucional de la Universitat de Girona (UdG). Acte organitzat per la Societat Catalana de Comunicació (IEC).

— IEC, 7 de juny. XIX Jornades de Biologia Molecular. En les sessions participaren els investigadors Manuel Perucho, de l'Institut de Medicina Predictiva i Personalitzada del Càncer; Joan Seoane, de l'Institut d'Oncologia de la Vall d'Hebron, i Marco Milán, de l'Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona.

— IEC, 9 de juny. Quartes Jornades de Revistes Científiques (4JRC).

— IEC, 14 de juny. «Barcelona Computational and Systems Neuroscience», organitzada pel Centre de Recerca Matemàtica, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 20 i 21 de juny. «Rencontre internationale annuelle du Réseau TELEPHe». La trobada anual de la xarxa TELEPHe (Traduire Ensemble en Langues Européennes les Papyrus d'Herculaneum) es va centrar en la lectura del tractat del filòsof grec epicuri Filodem. Jornada organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC), el grup de recerca Sciences, Philosophie, Humanités (SPH) de la Universitat de Bordeus i l'Institut Universitari de França.

— IEC, 22 de juny. VI Jornada de Recerca i Immigració. L'acte d'obertura fou a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC, i Josep Lluís Cleries, conseller de Benestar Social i Família.

— IEC, 28 de juny. Jornada: «Quant carboni tenim sota els peus? Carboni subterrani i funcionament dels boscos», organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC), Acció COST FP0803, el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA).

— IEC, 4 de juliol. Jornada: «Medi ambient i societat: pautes per a la gestió ambiental», organitzada per Dones d'Avui.cat, la Societat Catalana de Química (IEC), el Ministeri d'Educació, Ciència i Innovació i l'IDAEA-CSIC.

— IEC, 11 de juliol. XI Jornada de Biologia Evolutiva. Hi van participar els ponents Gonzalo Giribet, professor de biologia orgànica i evolutiva i conservador de la col·lecció d'invertebrats del Museu de Zoologia Comparada, a la Universitat de Harvard (EUA), i Marta Barluenga, científica titular del Museu Nacional de Ciències Naturals (CSIC), de Madrid. Durant la Jornada es lliurà el V Premi Antoni Prevosti de Biologia Evolutiva a la millor ponència presentada per un jove investigador.

— Liceu Renouvier de Prada de Conflent, 20 d'agost. XXVI Jornada ICEA a Prada: «Agricultura globalitzada i agricultura de proximitat, una de les dues o totes dues?». Jornada organitzada per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC) en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu 2011.

Sessions inaugurals

— Rectorat de la UAB, 15 de setembre. Inauguració del curs del sistema universitari català. Conferència «La química i Catalunya. A propòsit de l'Any Internacional de la Química 2011», a càrrec de Salvador Alegret, membre de l'Institut. En l'acte intervingueren Alicia Granados, presidenta del Consell Social de la UAB; Josep Huguet, conseller del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya; Ana Ripoll, rectora de la UAB, i José Montilla, president de la Generalitat de Catalunya, que tancà l'acte.

— IEC, 5 d'octubre. Lliçó inaugural del curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Pedagogia: «Pedagogia i tecnologia. Necessitats, recursos, noves possibilitats didàctiques», a càrrec del doctor Pere Marquès Graells, professor de tecnologia educativa de la Universitat Autònoma de Barcelona i director del grup de recerca Didàctica i Multimèdia.

— IEC, 18 d'octubre. Sessió inaugural del curs 2010-2011 de l'IEC. El nou curs de l'Institut s'obrí amb un acte en què participaren el Rvdm. Sr. Josep M. Soler, abat de Montserrat, i en què Joan Jofre i Torroella, membre de la Secció de Ciències Biològiques, pronuncià el discurs *Malalties infeccioses transmeses per l'aigua: passat, present i futur*. L'acte també va incloure l'actuació musical de La Caravaggia, que interpretà música de jòglars i ministrers: de Martí

l'Humà a la Renaixença, sota la direcció de Lluís Coll.

— Reial Acadèmia de Bones Lletres, 28 d'octubre. Joan Vilà Valentí, membre de l'IEC, inaugurà el curs 2010-2011 de les acadèmies catalanes amb la conferència «El significat de la pertinença a diverses acadèmies». Montserrat Tura, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya i presidenta del Consell Interacadèmic de Catalunya, va presidir l'acte, organitzat per la Reial Acadèmia de Bones Lletres.

— IEC, 16 de novembre. Sessió inaugural del curs 2010-2011 de la Institució Catalana d'Història Natural, filial de l'IEC. La ponència «Viatge d'un naturalista a Mongòlia, terra de llacs» fou a càrrec de Miquel Alonso, del Departament d'Ecologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona.

— IEC, 14 de desembre. Inauguració de l'Any Internacional de la Química i del curs 2010-2011 de la Societat Catalana de Química. L'obertura fou a càrrec de Romà Tauler, president de la Societat Catalana de Química. Pilar González, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, va presentar el calendari *Quins elements!* Agustí Lledós, catedràtic de química física de la Universitat Autònoma de Barcelona, va pronunciar la conferència inaugural del curs 2010-2011, titulada «Vull ser químic... per fer què?» i el Cor Argentum de la Facultat de Química de la Universitat de

Barcelona va fer una actuació musical. La cloenda va ser a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC.

— Institut Ramon Llull (Palma), 4 d'abril. Acte inaugural del centenari de la Secció Filològica, a Palma. Amb motiu del centenari de la Secció Filològica de l'IEC, Salvador Giner, president de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica, i Damià Pons, delegat de l'IEC a Palma, presentaren en una roda de premsa, a les dotze del migdia, la campanya «2011, l'any de la paraula viva» i les activitats commemoratives de l'efemèride. A les vuit del vespre se celebrà un acte commemoratiu al Teatre Principal de Palma presidit per Francesc Antich, president del Govern de les Illes Balears; Salvador Giner, president de l'IEC, i Montserrat Casas, rectora de la Universitat de les Illes Balears. L'acte fou organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans, la Secció Filològica (IEC) i la Delegació de l'IEC a Palma.

— Palau de la Generalitat, 14 d'abril. Acte d'inauguració del centenari de la Secció Filològica de l'IEC. El president de la Generalitat, Artur Mas, presidí l'acte, en què intervingueren Salvador Giner, president de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica; M. Pilar Perea i Josep Murgades, professors de la Universitat de Barcelona, i Jordi Mir, codirector de les *Obres completes* de Pompeu Fabra.

— Liceu Renouvier de Prada de Conflent, 17 d'agost. Acte d'inauguració

de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE). La lliçó inaugural de la quaranta-tresena edició de la Universitat Catalana d'Estiu (UCE) es titulà «La presència social de la llengua catalana» i fou a càrrec de Joaquim Torres, president de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'IEC. En l'acte assistiren el conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya, Boi Ruiz; el batlle de Prada, Joan Castex, i el president de la UCE, Jordi Sales.

Reunions

— IEC, 25 de novembre. RECAM 2010: VII Reunió Científica Anual de la Secció de Microbiologia.

— Hospital del Mar, 17 de desembre. Taller: 7th Workshop on Biomedical Genomics and Proteomics (I Reunió Anual de la Secció de Genòmica i Proteòmica de la Societat Catalana de Biologia). Hi participaren com a conferencians convidats dos investigadors de reconegut prestigi internacional: Joaquín Dopazo, director del Departament de Bioinformàtica i Genòmica del Centre de Investigació Príncep Felip (València), i Lars Feuk, professor del Departament de Genètica i Patologia de la Universitat d'Uppsala (Suècia). Reunió organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

Taules rodones

— IEC, 21 de setembre. Taula rodona: «La incidència de l'islam a Europa», amb motiu de la presentació de les conclusions

dels debats del simposi «La incidència de l'islam a Europa». Hi participaren Bichara Khader, director del Centre d'Estudis i Recerca sobre el Món Àrab Contemporani (CERMAC), de la Universitat Catòlica de Lovaina; Jean-Pierre Filiu, de l'Institut d'Estudis Polítics de París; Ricard Zapata, professor titular de teoria política del Departament de Polítiques i Ciències Socials de la Universitat Pompeu Fabra; Olivier Roy, director científic del programa Mediterrani, de l'Institut Universitari Europeu de Florència, i Ana Planet, professora titular del Departament d'Estudis Àrabs i Islàmics de la Universitat Autònoma de Madrid. La introducció va ser a càrrec de Senén Florensa, director de l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed). Jordi Pujol, expresident de la Generalitat de Catalunya; el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, i Salvador Giner, president de l'IEC, van cloure el simposi.

— IEC, 13 d'octubre. Taula rodona sobre el futur de les polítiques territorials, amb representants dels partits presents al Parlament de Catalunya. Hi intervingueren els diputats Josep Rull, de Convergència i Unió; Roberto Labandera, del Partit Socialista de Catalunya; Pere Vigo, d'Esquerra Republicana de Catalunya; Santi Rodríguez, del Partit Popular; Salvador Milà, d'Iniciativa per Catalunya Verds, i un representant de Ciutadans. L'ambientòleg i periodista Xavier Basora moderà l'acte. Aquesta taula rodona

s'emmarcà dins l'acte de presentació de les publicacions *Anuari Territorial de Catalunya 2008* i *Anuari Territorial de Catalunya 2009*.

— Octubre Centre de Cultura Contemporània, 27 d'octubre. Taula rodona a València: «La ciència de la cuina i la cuina de la ciència». Hi participaren Claudi Mans, professor emèrit de la Universitat de Barcelona i divulgador científic; Pere Castells, responsable del Departament de Recerca Gastronòmica i Científica de la Fundació Alimentació i Ciència (Alícia); Emili Piera, periodista i crític gastronòmic de la cartellera *Turia*, i Núria Cadenes, periodista d'*El Temps*, que moderà el debat. Acte organitzat per la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València, l'Acció Cultural del País Valencià i la Delegació de l'IEC a València.

— Centre Cultural La Mercè, 9 de novembre. Taula rodona: «L'ensenyament de la cartografia en els estudis de geografia a Catalunya». Hi intervingueren Jesús Burgueño, de la Universitat de Lleida, i Pau Alegre, de la Universitat Autònoma de Barcelona, que parlaren dels reculls de textos de cartografia que han editat amb el títol del congrés «El mapa com a llenguatge geogràfic», juntament amb Josep M. Rabella, de la Universitat de Barcelona, i Jaume Feliu, de la Universitat de Girona. Presentaren l'acte Rafel Llussà, director del Departament de Geografia de la Universitat de Girona, i Francesc Nadal,

president de la Societat Catalana de Geografia, filial de l'IEC. Acte organitzat per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 10 de novembre. Taula de diàleg i discussió: «El dret a la memòria i el passat com a front present». Hi intervingueren Verena Stolcke, presidenta de l'Institut Català d'Antropologia; Francisco Fernández Buey, professor de filosofia moral i política de la Universitat Pompeu Fabra; Alejandro Andreassi, professor del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Jesús Carbó Izquierdo, de Plataforma de la Terra Alta.

— IEC, 15 de març. Taula rodona: «El concepte de terme», organitzada per la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM). Hi intervingueren Jordi Bover, de l'àrea de serveis terminològics del TERMCAT; M. Teresa Cabré, delegada de la Secció Filològica de l'IEC per a la SCATERM, i Jaume Martí, president de la SCATERM. La moderadora de l'acte va ser Àngels Egea, vocal de la Junta de la SCATERM.

— Centre d'Arts Santa Mònica, 20 de juliol. III Reflexions Crítiques: «Canvis de paradigma: reptes i oportunitats de la cultura». El president de l'Institut d'Estudis Catalans participà en una taula rodona sobre les responsabilitats socials de la cultura, juntament amb l'escriptor i periodista Xavier Bru de Sala; el sociòleg i membre de l'IEC, Salvador Cardús, i el filòsof, periodista i director del Centre de

Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), Josep Ramoneda.

Debats

— IEC, 23 de novembre. Sessió de debat sobre les propostes dels programes electorals sobre polítiques de comunicació. Balanç a càrrec d'Isabel Fernández Alonso, directora de l'Observatori de Polítiques de Comunicació de l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (OPC InCom-UAB). Debat amb els representants dels partits polítics amb representació parlamentària a la VIII legislatura (2006-2010), moderat pel president de la Fundació Espai Català de Cultura i Comunicació (ESCACC), Àlex Gutiérrez. També hi intervingué Rosa Franquet, presidenta de la Societat Catalana de Comunicació, filial de l'IEC.

— IEC, 11 de maig. XXIII Debat de Química a l'IEC: «Acostem els joves a la recerca en química del nostre país», celebrat en el marc de l'Any Internacional de la Química (AIQ).

— IEC, 24 de maig. «Agricultura urbana». Hi intervingueren Josep Ordóñez, responsable de la Xarxa d'Horts Urbans de Barcelona, i Josep Ballesté, conseller delegat de Vertical Farming SL. Es tracta de la primera de les quatre jornades del cicle «Diàlegs ambientals 2011. Terceres jornades d'anàlisi i debat sobre les ciències ambientals», organitzat per la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (IEC) i l'Associació Catalana de

Ciències Ambientals, amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

— IEC, 31 de maig. «Rehabilitació sostenible d'edificis i espais urbans». Hi intervingueren Antoni Solanas, arquitecte i president de l'agrupació Arquitectura i Sostenibilitat (AuS) del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, i Juan Rubio del Val, arquitecte urbanista i responsable de l'Àrea de Rehabilitació Urbana de la Societat Municipal de Saragossa. Es tracta de la segona de les quatre jornades del cicle «Diàlegs ambientals 2011. Terceres jornades d'anàlisi i debat sobre les ciències ambientals».

— IEC, 7 de juny. «Transport públic en el marc de les polítiques de sostenibilitat». Hi intervingueren Eladio de Miguel, director del Servei de Medi Ambient, Prevenció i Salut Laboral de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), i Vanessa Bastida, tècnica en educació i comunicació ambiental de Promoció del Transport Públic (PTP). És la tercera de les quatre jornades del cicle «Diàlegs ambientals 2011. Terceres jornades d'anàlisi i debat sobre les ciències ambientals».

— IEC, 14 de juny. «Autosuficiència de recursos en ciutats». Hi intervingueren Joan Rieradevall, professor del Departament d'Enginyeria Química de la Universitat Autònoma de Barcelona i investigador del grup de recerca en Sostenibilitat i Prevenció Ambiental (Sosteni-PrA), i Vicente Guallart, director de

l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya (IAAC). És l'última jornada del cicle «Diàlegs ambientals 2011. Terceres jornades d'anàlisi i debat sobre les ciències ambientals».

— Sala de les Brigades Internacionals de la UGT de Catalunya, 7 de juliol. Debat amb Salvador Giner sobre el capitalisme en el marc de les Jornades de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya (UPEC). L'acte fou moderat per Arcadi Oliveres, president de Justícia i Pau i professor del Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Debat organitzat per la UPEC.

Simposis

— IEC, 20 i 21 de setembre. Simposi: «La incidència de l'islam a Europa». Organitzat per l'IEMed, el Centre d'Estudis Jordi Pujol, l'Arquebisbat de Barcelona i l'IEC.

— IEC, 1 d'octubre. Simposi: «Fronteres en la biodiversitat». Organitzat per l'Institut de Recerca en Biodiversitat de la Universitat de Barcelona (IRBio-UB), l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF), el grup de recerca emergent GRE de Sistemàtica i Evolució Zoològica i la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 19 d'octubre. VIII Simposi de Neurobiologia Experimental. Durant l'acte es dugué a terme el lliurament del Primer Premi Ramon Turró, atorgat al doctor Carlos López Garcia, de la Universitat de València.

— Diputació de Tarragona i Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 27 i 28 d'octubre. Hi assistí, en nom de l'IEC, Santiago Riera, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut. Simposi organitzat per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC) i l'IEC.

— Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona, del 10 al 12 de febrer. Simposi Internacional de Corpus Diacrònics en Llengües Iberoromàniques, impulsat pel Seminari de Filologia i Informàtica de la Universitat Autònoma de Barcelona amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 21 de juny. Simposi: «La posició de les llengües mitjanes com a eines científiques», organitzat per la Secció de Ciències Biològiques i la Secció de Ciències i Tecnologia (IEC).

— IEC, 29 de juny. Dotzè Simposi de la Fundació de la Marató de TV3. En la cloenda intervingueren Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Boi Ruiz, conseller de Salut, i Enric Marín, president de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i de la Fundació La Marató de TV3.

Fires

— Gran Via de Barcelona, del 29 de setembre a l'1 d'octubre. L'IEC participà en la vint-i-vuitena edició de la Fira Internacional del Llibre, LIBER 2010. Hi exposà més d'un centenar d'obres del seu fons bibliogràfic a l'espai número 491 de

la Fira i compartí estand amb l'Euskaltzaindia (Reial Acadèmia de la Llengua Basca), el Consello da Cultura Galega i la plataforma Textos Medievals Catalans. Fira organitzada per la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya.

Lliurament de premis

— Rectorat de la Universitat de Lleida, 22 de setembre. Acte d'atorgament del Primer Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà a la filòloga Laia Querol pel treball «La morfologia del català nord-occidental: descripció i anàlisi dels segments velar i palatal». Els membres del Jurat foren Ramon Sistac, delegat de l'Institut a Lleida. Premi i acte organitzats per la Universitat de Lleida, la Diputació de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, l'Ajuntament de Bell-lloc d'Urgell, la Generalitat de Catalunya, Unnim Obra Social i l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 1 d'octubre. Acte de lliurament del XX Premi Internacional Ramon Llull. La guardonada va ser Malika Ahmed Zaid, de la Universitat de Tizi-Ouzou (Algèria). Va fer la glossa de la guanyadora Fèlix Martí, president honorari de Linguapax. També intervingueren en l'acte Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull, i Francesc Vallverdú, president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana, que va fer la presentació d'aquest Premi.

— IEC, 12 de novembre. Acte de

lliurament dels premis del Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans (CCNIEC). En el decurs de l'acte es lliuraren el Premi Ramon Turró, en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició, i el Premi CCNIEC a la millor iniciativa de la indústria alimentària. Santiago Riera, membre de l'IEC, pronuncià la conferència «Ramon Turró i la recerca en nutrició». L'acte fou presidit per Antoni Plasència, director general de Salut Pública del Departament de Sanitat i Seguretat Social, i Joan Gené, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Alimentàries del Departament d'Agricultura i Acció Rural. La introducció va ser a càrrec de Jordi Salas, director del CCNIEC.

— Seu de la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València, 24 de novembre. Lliurament del VIII Premi Societat Catalana d'Economia 2010. El treball reconegut fou «El desarrollo del Arco Mediterráneo Español. Trayectoria y perspectivas», realitzat per un equip d'investigadors de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE) dirigit per Francisco Pérez, catedràtic d'anàlisi econòmica de la Universitat de València. En l'acte de lliurament del Premi assistí Salvador Giner, president de l'IEC. Organitzat per la Universitat de València i la Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 16 de desembre. Lliurament dels premis de nous estudis de socio-

lingüística Lupa d'Or. En el marc del lliurament de premis, Joan Pujolar, professor dels estudis d'arts i humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya, pronuncià la conferència «Trajectòries lingüístiques dels joves catalans».

— IEC, 15 de febrer. Lliurament de premis de la I Olimpíada Catalana de Biologia, organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 18 de març. Lliurament de premis de la fase catalana de l'Olimpíada de Física, organitzada per la Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 28 d'abril. Lliurament dels Premis Sant Jordi 2011 de l'IEC: LXXX Cartell de premis i borses d'estudi. L'acte s'obrí amb un concert a càrrec de Stefano Grondona, considerat una figura internacional clau de la guitarra, i amb el parlament de Salvador Giner, president de l'Institut. Àlex Fidora, Premi Internacional Catalònia 2011, intervingué en nom dels guanyadors.

— IEC, 12 de maig. Lliurament dels premis als guanyadors de «Problemes a l'esprint». Organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC), els Centres Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa (CESIRE), la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques (FEEMCAT), amb la col·laboració de Catalunya Caixa.

— Paranimf de la Universitat de Barcelona, 19 de maig. Lliurament de premis de les Proves Cangur 2011. L'acte va

ser presidit pel rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez. També hi assistiren la consellera d'Educació, Irene Rigau; el president de l'IEC, Salvador Giner; la degana de la Facultat de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona, Maria Carme Cascante, i el president de la Societat Catalana de Matemàtiques, Joan de Solà-Morales. Organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 9 de juny. Lliurament del Premi Catalunya de Sociologia a Marina Subirats, catedràtica emèrita del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, en reconeixement a la seva trajectòria científica i professional. En l'acte assistiren Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia; Anna Parés, degana del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, i Ferran Mascarell, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Acte organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia de l'IEC, el Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya i l'Obra Social Fundació La Caixa.

— Centre Ambiental del Consorci del Bages (Manresa), 2 de juliol. Acte de lliurament del II Premi Territori i del VII Premi Catalunya d'Urbanisme. Durant la jornada de lliurament dels premis es va fer una visita al centre ambiental del Bages i, a continuació, es lliurà el Premi Territori i el Premi Catalunya d'Urbanisme. Per concloure la jornada, hi hagué un

debat entre els participants de l'acte i els guanyadors dels premis. Premi organitzat per la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT) i l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC).

— IEC, 15 de juliol. Acte de lliurament del XXI Premi Internacional Ramon Llull. La guardonada fou l'Associació Italiana d'Estudis Catalans (AISC) en reconeixement a la tasca de promoció de la llengua i cultura catalanes i l'impuls que ha donat a la recerca per mitjà de l'organització de col·loquis internacionals d'estudis catalans. En l'acte intervingueren Salvador Giner, president de l'IEC; Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull; August Bover, membre del jurat i president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; Vicenç Villatoro, director de l'Institut Ramon Llull; Patrizio Tigo-bon, president de l'Associazione Italiana di Studi Catalana, i Francesc Vallverdú, president de la Fundació Congrés de Cultura Catalana.

Congressos

— IEC, 30 de setembre i 1 d'octubre. «Functional integration of membrane trafficking, intracellular signaling and cytoskeleton dynamics», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 4 d'octubre. Congrés internacional: «La iconografia musical a la Mediterrània i el seu impacte sobre la cultura europea al llarg de la història»,

organitzat per la Societat Catalana de Musicologia (IEC), el Departament d'Art i de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Museu de la Música, amb el suport de la Societat Internacional de Musicologia.

— IEC, 16 i 17 de novembre. «GDRE Comparative Genomics», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, del 24 al 27 de novembre. Congrés internacional: «*Ianua Coeli*: la porta monumental romànica als territoris peninsulars», organitzat pels Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 9 de desembre. «Systems Biology: Bridging the Gaps between Disciplines», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC) i la Xarxa Espanyola de Biologia de Sistemes (REBS).

— IEC i Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, del 15 al 17 de desembre. V Congrés d'Història Agrària dels Països Catalans: «Els usos de l'aigua en la història: de l'antiguitat als nostres dies». La conferència inaugural fou a càrrec de Salvatore Ciriaco, de la Universitat de Pàdua, amb el títol «Acqua, sviluppo economico e istituzioni politiche nei paesi mediterranei e nell'Europa del nord. Un processo divergente?».

— IEC, 31 de març i 1 d'abril. «Signaling to Chromatin in Differentiation and Cancer», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i Museu d'Història de Catalunya, 14 i 15 d'abril. «Jeroni Pujades i el seu temps». Les conferències foren a càrrec d'especialistes com Josep Capdeferro, de la Universitat Pompeu Fabra; Albert Rossich, de la Universitat de Girona, i Eulàlia Duran, de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans. Congrés organitzat per la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, el Museu d'Història de Catalunya, Manuscrits: Grup de Recerca d'Història Moderna, la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes, la Universitat de Girona, la Institució de les Lletres Catalanes i la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, 29 i 30 d'abril. IV Congrés Català de Joves Sociòlegs: «Joves perspectives». El congrés s'obrí amb la conferència «The advent of capital: global production and its impacts on Chinese workers», a càrrec de Pun Ngai, professora de la Universitat de Hong Kong (Xina). Organitzat per l'Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— Subirats i Vilafranca del Penedès, 2 de juny. III Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme, organitzat per la Secció de Viticultura i Enologia de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona, 5 i 6 de juliol. Congrés Internacional de Música de l'Edat Mitjana i el Renaixement (Med&Ren Conference), organitzat per la Societat Catalana de Musicologia, filial de l'IEC, i la Institució Milà i Fontanals (CSIC).

Exposicions

— Saló del Tinell, Barcelona, 18 de setembre. Visita guiada a l'exposició «Cerdà i Barcelona. La primera metròpoli, 1853-1897». La visita, a càrrec de Marina López, va ser l'acte d'obertura del segon curs del LXXV aniversari de la Societat Catalana de Geografia, filial de l'IEC.

— Espai Betúlia, Badalona, del 20 de setembre al 20 de novembre. Exposició: «Pompeu Fabra. Una llengua per a tot i per a tothom», organitzada per l'Espai Betúlia, amb la col·laboració de l'IEC, Biblioteques de Badalona i Museu de Badalona.

— IEC, del 15 de novembre al 22 de novembre. Exposició dels cartells participants en el concurs de la Setmana de la Ciència 2010.

— IEC, del 31 de gener al 13 de febrer. Exposició: «La Junta per l'Ampliació d'Estudis i Investigacions Científiques (JAE)», organitzada per ANEI SIGLO XXI, amb la col·laboració de l'IEC.

— Arts Santa Mònica, 2 de febrer. Exposició: «Foc creuat: art i ciència al punt de mira», organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC) amb la col·

laboració d'Arts Santa Mònica i el suport del programa de televisió *La malla tendències*.

— Aula CAM d'Alacant, 16 de febrer. Visita guiada a l'exposició «Enric Valor, el valor de les paraules». Organitzada per la Delegació de l'IEC a Alacant.

— Sala Sant Domènec de la Seu d'Urgell, 14 de març. Inauguració de l'exposició «Allò que l'ull no veu». En l'acte inaugural, Miquel Viñas Giordia, catedràtic de microbiologia de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona i professor i investigador de la Universitat de Würzburg i de la Universitat Internacional de Bremen, pronuncià la conferència «Mirar l'invisible». Exposició organitzada per l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, la Generalitat de Catalunya i la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, del 29 d'abril al 15 de maig. Inauguració de l'exposició commemorativa dels cinc mil exemplars d'*El Periódico* en català. La presentació fou a càrrec del president de la Generalitat de Catalunya, Artur Mas; el president de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Giner, i el director d'*El Periódico*, Enric Hernández.

Cursos

— IEC, del 8 al 22 de novembre. Aprenre a comunicar: estratègies per a un ús lingüístic responsable, a càrrec de Rosa Calafat, de la Universitat de les Illes Balears, i Ferran Suay, de la Universitat de

València. Organitzat per la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC.

— IEC, 9 de febrer. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria. Totes les sessions del curs van ser a càrrec de Francesc Navés, arquitecte paisatgista, i Josep Maria Vives, enginyer agrònom. La primera sessió porta per títol «Criteris a l'hora de seleccionar espècies en jardineria i paisatgisme». Curs organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 10 de febrer. Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies. La primera sessió del curs, amb el títol «Dieter Kienast: sensibilitat i concepte (la representació en planta i secció)», fou a càrrec d'Eugènia Vidal, arquitecta. Curs organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 14 de febrer. Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa. Sessió a càrrec de Josep M. Vives, enginyer agrònom, que porta per títol «Present i futur dels tractaments amb productes fitosanitaris a les àrees verdes. Legislació reguladora actual i impacte de les noves normatives europees». Organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 16 de febrer. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències

i criteris d'aplicació en jardineria. La segona sessió porta per títol «Identificació d'espècies de coníferes i aplicació en jardineria».

— IEC, 17 de febrer. Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies. La segona sessió del curs, amb el títol «Topotek, de Martin Rein-Cano i Lorenz Dexler: transposició de significats (la representació en planta i secció)», fou a càrrec d'Eugènia Vidal, arquitecta.

— Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, 17 de febrer. Curs naturalista a Solsona: Introducció a la modelització espacial de la biodiversitat, a càrrec de Lluís Brotons, Miquel de Càceres, Núria Roura, Dani Villero i Magda Pla, del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC). Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 21 de febrer. Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa. La sessió «Mitjans de defensa fitosanitària alternatius a la utilització de productes fitosanitaris. Productes regulats en l'Ordre APA/1470 i utilització de feromones i atraients» fou a càrrec de Joaquim Camps, enginyer tècnic agrícola.

— IEC, 23 de febrer. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria. Tercera sessió, titulada «Identificació d'espècies de frondoses i aplicació en jardineria».

— IEC, 24 de febrer. Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies. Tercera sessió del curs, titulada «Yves Brunier: efectes visuals impactants (el *collage* i la maqueta)», a càrrec d'Eugènia Vidal, arquitecta.

— Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, 26 i 27 de febrer. Curs naturalista a la Garrotxa: Eines moleculars per a l'estudi de la diversitat biològica, a càrrec de Miquel Arnedo, de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat i del Departament de Biologia Animal de la Universitat de Barcelona, i Salvador Carranza, de l'Institut de Biologia Evolutiva del Consell Superior d'Investigacions Científiques i la Universitat Pompeu Fabra. Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 28 de febrer. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria. Quarta sessió, titulada «Elecció d'espècies d'arbres segons la seva resistència al medi».

— IEC, 28 de febrer. Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa. La sessió es dividí en dues parts: la primera va ser a càrrec de Montserrat Martí, biòloga, i portà per títol «Present i futur de la lluita amb macroorganismes»; la segona, a càrrec de David Bahí, enginyer agrònom, es titulà «Lluita biològica amb insectes auxiliars als espais verds».

— IEC, 2 de març. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria. Cinquena sessió, titulada «Arbrat viari».

— IEC, 2 de març. Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies. Quarta sessió del curs, amb el títol «*Field Operations*, de James Corner: projectar els processos (el diagrama i el fotomuntatge)», a càrrec d'Eugènia Vidal, arquitecta.

— IEC, 8 de març. La lingüística i la diversitat de les llengües. La diversitat lingüística: estratègies per a un ús lingüístic responsable, coordinat per Joan A. Argenter, de la Universitat Autònoma de Barcelona, membre de l'IEC i director de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC; Francesc Queixalós, del Centre Nacional de la Recerca Científica de París, i Rosa Calafat, de la Universitat de les Illes Balears. El primer bloc se celebrà del 8 a l'11 de març; el segon, del 14 al 17 de març. Curs organitzat per la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació (IEC) amb el suport de la Universitat de les Illes Balears.

— IEC, 9 de març. Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria. Sisena i última sessió, titulada «Principals plagues i malalties que afecten els arbres i maneres de controlar-les».

— IEC, 10 de març. Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies. Cinquena i últi-

ma sessió del curs, amb el títol «*El corredor verd de Cerdanyola del Vallès*, de Michael van Gessel, Anna Zahonero, Martí Franch i Alfonso Viador: un projecte de paisatge des de l'ecologia», a càrrec d'Anna Zahonero, biòloga.

— IEC, 10 de març. Manifestacions del canvi global a Catalunya, dirigit per Martí Boada, del Departament de Geografia i de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Va consistir en tres sessions i una sortida a la vall d'Olinelles, al Montnegre. La primera sessió, amb el títol «El canvi global. Introducció i cas d'estudi», fou a càrrec de Iago Otero.

— IEC, 14 de març. Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa. La sessió es dividí en dues parts: la primera, a càrrec del biòleg Josep M. Riba, titulada «Tècniques de control per endoteràpia»; la segona, a càrrec de l'enginyer tècnic agrícola Jesús Altabella, titulada «Estat actual de les tècniques de lluita contra el morrut de les palmeres».

— IEC, 17 de març. Manifestacions del canvi global a Catalunya, dirigit per Martí Boada, del Departament de Geografia i de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Segona sessió, titulada «Canvi global a la vall de Santa Fe (Montseny). Evolució dels usos i les

cobertes del sòl des de la perspectiva socioecològica», a càrrec de Sònia Sánchez.

— IEC, 21 de març. Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa. La sessió es dividí en dues parts: la primera, a càrrec de Carme Lacambra, enginyera tècnica agrícola, fou «Disseny adequat dels jardins i mesures culturals i tècniques per a prevenir l'atac d'organismes nocius»; la segona, a càrrec de Ferran Camp, enginyer agrònom, es titulà «Maquinària d'aplicació de productes fitosanitaris. Utilització correcta en espais verds i jardins».

— IEC, 31 de març. Manifestacions del canvi global a Catalunya, dirigit per Martí Boada, del Departament de Geografia i de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona. Tercera sessió, titulada «Seguiment dels efectes del canvi global a través d'indicadors. L'exemple de la conca de la Tordera, el cas de l'Observatori de la Tordera», a càrrec de Roser Maneja i Diego Varga.

— IEC, 3 de maig. Bones pràctiques al laboratori: Sistema de qualitat en desenvolupament no químic, organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, del 4 al 6 de maig. Savis i sabers a l'edat mitjana, organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Rectoria Vella de Sant Celoni, 4 de maig. Curs naturalista: Biologia, diversitat i conservació dels peixos con-

tinents als Països Catalans, a càrrec de Lluís Benejam, del Centre d'Estudis de Biologia de la Conservació Aquàtica i Terrestre (CEBCAT - La Balca); Adolf de Sostoa, de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, i Emili García-Berthou, del Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Girona. Curs organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 12 de maig. Primera sessió del curs: La variabilitat climàtica a la península Ibèrica. Constà de dues conferències: «L'oscil·lació de la Mediterrània occidental i la precipitació als Països Catalans», a càrrec de Joan Albert López-Bustins, del Departament de Geografia Física i Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat de Barcelona, i «Extrems climàtics a la península Ibèrica», a càrrec de Paulo Pereira da Silva, del Departament de Polítiques Ambientals de la Universitat Mykolas Romeris de Lituània. Organitzat per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Parc de Collserola, 14 de maig. Curs naturalista: Geologia del Paleozoic de la serra de Collserola, a càrrec de Gemma Alías, de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona. Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN).

— IEC, 19 de maig. Segona sessió del curs: La variabilitat climàtica a la península Ibèrica, que constà de dues conferències: «Variabilitat climàtica pas-

sada a la península Ibèrica, un relat d'arxius marins i terrestres», a càrrec d'Isabel Cacho, professora del Departament d'Estratigrafia, Paleontologia i Geociències Marines de la Universitat de Barcelona, i «Incidència del vulcanisme en el clima. El cas de la península Ibèrica», a càrrec de Marc J. Prohom i Duran, del Servei Meteorològic de Catalunya.

— Parc Natural de la Serra de Montsant, 21 i 22 de maig. Curs naturalista: Aproximació a la flora i la vegetació de la serra de Montsant, organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN).

— IEC, del 7 al 9 de juny. Geometria integral: de les probabilitats geomètriques a les valoracions, organitzat per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— Museu Comarcal del Montsià, 18 i 19 de juny. Curs naturalista: Introducció al coneixement dels odonats de Catalunya, a càrrec del biòleg Pere Luque, del Museu Comarcal del Montsià i membre d'Oxygastra. Curs organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, 2 i 3 de juliol. Curs naturalista: Muixirecs: ciència i mite. Importància quiropterològica del Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici, a càrrec de Jordi Serra-Cobo, director del Centre de Recerca en Infeccions Víriques en Animals Salvatges de la Conselleria de Salut i Consum de les Illes

Balears. Curs organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 11 de juliol. *Homo ridens*: burla, sàtira i paròdia en la literatura grecollatina, a càrrec d'estudiosos de la literatura grecollatina com Carles Miralles, catedràtic de filologia grega a la Universitat de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Catalans; Gemma Puigvert, doctora en filologia clàssica per la Universitat Autònoma de Barcelona i membre fundadora de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, i Dolors Condom, catedràtica de llatí. El curs va cloure amb un espectacle teatral titulat *Quan els humans es riuen dels déus i dels herois*, a càrrec del cantaire Arnau Vilardebò. Organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— Liceu Renouvier de Prada de Conflent, del 17 al 20 d'agost. Curs de la UCE: L'Any Internacional de la Química. El dia 20 d'agost, Pilar González Duarte, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, oferirà dues conferències: «Dones químiques excepcionals» i «El món dels elements i els elements del món».

Altres

— IEC, 11 de setembre. Ofrena floral de l'IEC al monument de Rafael Casanova amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya. Una representació de l'IEC, encapçalada per l'Equip de Govern, dipositarà una ofrena floral al peu del monument

de Rafael Casanova com a homenatge als patriotes màrtirs del 1714.

— Saló de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, 11 de setembre. Lliurament de la Medalla d'Or de la Generalitat a l'IEC.

— Perpinyà, 24 de setembre. Primer Ecotour: Visita tècnica al centre experimental d'horta del CIVAMBIO 66. Visita d'estudi per a conèixer el Centre d'Iniciatives i de Valorització de l'Agricultura Biològica i del Medi Rural (CIVAMBIO), una associació de productors biològics dels Pirineus orientals. Sortida organitzada per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC) i el Grup d'Agroecologia de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona, amb la col·laboració de CIVAMBIO.

— IEC, 8 d'octubre. Projectió de fotografia de natura: «Ukhupacha: l'aventura de la ciència», a càrrec de Valentí Zapater. Organitzada per la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Biblioteca Enric Valor de la Seu Ciutat Universitària d'Alacant, 13 d'octubre. Tertúlia Valoriana titulada «El llegat literari d'Enric Valor», conduïda per Joaquim Espinós, escriptor i professor de la Universitat d'Alacant. Acte organitzat per la Delegació de l'IEC a Alacant.

— IEC, 21 d'octubre. «Workshop on Sound Change». Salvador Giner, president de l'IEC, presidí l'acte d'inauguració d'aquest taller organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona i l'IEC.

— IEC, 25 d'octubre. Taller: «Systems biology», organitzat per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Biblioteca Enric Valor, 8 de novembre. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Es va llegir i debatre el text de Julián Cárdenas Herrera «Qui domina el món? El poder econòmic transnacional i el poder financer», aparegut a la *Revista Catalana de Sociologia* (núm. 21, 2009), i el text de Bernat Joan i Marí titulat «Acció cívica per fomentar actituds lingüístiques positives», publicat a la *Revista Catalana de Pedagogia* (vol. 6, 2009). Activitat organitzada per la Delegació de l'IEC a Alacant.

— Biblioteca Enric Valor, 10 de novembre. Segona Tertúlia Valoriana a Alacant, dirigida per Vicent Brotons, professor de la Universitat d'Alacant.

— Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, 23 de novembre. Cicle de lectures 2010: «Còmic, ciència i tecnologia». Quarta lectura d'aquest cicle, amb el tema «Enginy i tècnica en el cinema fantàstic», centrada en l'obra *Profanando el sueño de los muertos*, d'Ángel Sala, editat per Scifi World. Hi intervingué Ángel Sala, advocat, divulgador de cinema fantàstic i autor del llibre. Moderà l'acte Jordi Ojeda, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya i coordinador del cicle de lectures. Cicle organitzat per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— Biblioteca Enric Valor, 24 de novembre. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Es van llegir i debatre els textos següents: «Història d'un migpollastre», de *Rondalles valencianes 2* (València, Tàndem, 1992), i «La solitud d'un jove investigador», de Josep Perelló, publicat a la *Revista de Física* de la Societat Catalana de Física (volum 4, núm. 6, 1r semestre 2009).

— IEC, 25 de novembre. Acte d'homenatge a Jordi Bruguera i Talleda, presentat per August Bover, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, filial de l'IEC. Hi intervingueren els membres de l'IEC Josep Massot i Joan Martí i Castell, amb les conferències «Jordi Bruguera, editor i professor» i «Jordi Bruguera, historiador de la llengua», respectivament, i Josep Torras, amb la conferència «Jordi Bruguera i Enciclopèdia Catalana».

— Biblioteca Enric Valor, 29 de novembre. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Es va llegir i debatre el text «Pobresa i exclusió social: la misèria contemporània», de Laura Torradabella i Elisabet Tejero, publicat a *Societat catalana 2009* (Barcelona, Associació Catalana de Sociologia, 2009).

— Lluïsos de Gràcia (Barcelona), 30 de novembre. El president de l'IEC, Salvador Giner, participà en un sopar tertúlia titulat «Catalunya a la cruïlla».

— Biblioteca Enric Valor, 1 de desembre. Tercera Tertúlia Valoriana a Alacant, dirigida per l'escriptor alacantí Joaquim G. Caturla, que se centrà en el tema «Originalitat de l'Enric Valor rondallaire».

— Biblioteca Enric Valor, 10 de desembre. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article «Dibuixar paisatge», de Ramon Folch, publicat a la revista *Mètode* (València, novembre 2010).

— Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, 17 i 18 de desembre. Fase catalana de la XLVII Olimpíada Matemàtica, organitzada per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— Biblioteca Enric Valor, 19 de gener. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre el text «Crisi i desocupació: quines polítiques», inclòs a l'anuari *Societat catalana 2009*, que publica l'Associació Catalana de Sociologia (ACS), filial de l'IEC.

— IEC, 25 de gener. Homenatge a Josep M. de Casacuberta en què intervingueren Josep Massot i Muntaner, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, i Josep Moran, membre de la Secció Filològica i director de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC.

— Biblioteca Enric Valor, 26 de gener. Quarta Tertúlia Valoriana a Alacant: «L'Acadèmia Valenciana de la

Llengua en l'Any Valor», conduïda per Verònica Cantó, secretària de l'Acadèmia.

— Biblioteca Enric Valor, 28 de gener. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Es va llegir i debatre el text «Les noves immigracions, la integració i la llengua», publicat a *Integrar, des de la fragilitat? Societats pluri-lingües davant els reptes de les immigracions multilingües: Suïssa, Brusselles, Luxemburg, Quebec i Catalunya* (Barcelona, Xarxa CRUSCAT, 2006).

— Biblioteca Enric Valor, 4 de febrer. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Revisió i debat sobre la publicació *Els premis Nobel. Cicle de conferències de l'IEC*.

— Facultat de Física de la Universitat de Barcelona, Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona, Edifici Polivalent de la Universitat de Lleida i Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili, 4 de febrer. Fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física, organitzada per la Societat Catalana de Física (IEC).

— Cafè tertúlia l'Antic de Vila-real, 4 de febrer. Recital de poemes de Vicent Andrés Estellés, a càrrec de Miquel Pujadó i Olga Suárez. Organitzat per la Delegació de l'IEC a Castelló, s'emmarca dins dels actes culturals de la proclamació del Socarrat Major.

— Biblioteca Enric Valor, 9 de febrer. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Es va

llegir i debatre el text de Xavier Ibáñez Puig i Josep Monserrat Molas titulat «La paraula dels grecs sobre el foc: destrucció, purificació i creació», a *El foc i el medi. Cicle de conferències* (IEC, 2007).

— CosmoCaixa, 12 de febrer. I Olimpíada Catalana de Biologia, organitzada per la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 17 de febrer. Homenatge a Josep R. Llobera, a càrrec de Verena Stolcke, presidenta de l'Institut Català d'Antropologia de la Universitat Autònoma de Barcelona; Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia, filial de l'IEC; Salvador Giner, president de l'IEC; Jorge Herralde, escriptor i director de l'editorial Anagrama; Joan Bestard, Carles Bidon-Chanal Gelonch i Marisol García, de la Universitat de Barcelona. Acte organitzat per l'Institut Català d'Antropologia, l'Associació Catalana de Sociologia (IEC) i l'IEC.

— Biblioteca Enric Valor, 23 de febrer. Cinquena Tertúlia Valorianana de l'IEC. L'escriptor Emili Rodríguez Bernabeu dirigí la sessió dedicada a la projecció sociocultural d'Enric Valor.

— Biblioteca Enric Valor, 25 de febrer. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre el text de Josep-Enric Llebot «Podem veure un canvi del clima?», publicat a *L'aire i el medi. Cicle de conferències* (Barcelona, IEC, 2008).

— Biblioteca Enric Valor, 2 de març. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article de Rosa Serrano «Enric Valor: un home que sap qui és i d'on és», publicat al diari *Informació* de l'1 de desembre de 1993.

— Biblioteca Enric Valor, 9 de març. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article de Modest Fluvià «Impacte del turisme sobre el territori», publicat a *La terra i el medi. Cicle de conferències* (Barcelona, IEC, 2005).

— IEC, 14 de març. Tertúlia: «Bicides *versus* fitosanitaris», a càrrec d'Irene Corbella, cap de l'Àrea de Salut Ambiental de l'Agència de Protecció de la Salut, i Jordi Giner, responsable del Servei de Sanitat Vegetal del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Acte organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 15 de març. Acte de commemoració del vint-i-cinquè aniversari de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME). Durant la celebració es van presentar dos llibres: *Natura i societat: mosaics a Menorca*, a càrrec de Guillem López Casanovas, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra, i *Menorca, 40 paisatges personals*, a càrrec de Vicenç Villatoro, escriptor i director de l'Institut Ramon Llull. Hi assistiren Salvador Giner, president de l'IEC; Jaume Mascaró, president

del Consell Científic de l'Institut Menorquí d'Estudis; Josep Miquel Vidal, coordinador científic de l'Institut Menorquí d'Estudis; Joan Torres, president de l'Institut Menorquí d'Estudis, i Marc Pons, president del Consell Insular de Menorca.

— IEC, 17 de març. XVI Proves Cangur de Matemàtiques, organitzades per la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC), amb el suport del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i Catalunya Caixa.

— Biblioteca Enric Valor, 23 de març. Sisena Tertúlia Valorianana a Alacant, dirigida pel professor Toni Teruel i titulada «Anàlisi del *Curs mitjà de gramàtica catalana, referida especialment al País Valencià, Millorem el llenguatge i La flexió verbal d'Enric Valor*».

— Biblioteca Enric Valor, 25 de març. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article «Internet i societat: una visió crítica», de Llorenç Valverde, publicat a *Cicle de conferències sobre les ciències experimentals i la tecnologia a les terres de parla catalana al segle XX* (Barcelona, IEC, 2009).

— Biblioteca Enric Valor, 30 de març. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. Aquesta tertúlia tractà sobre la vigència de l'obra gramatical d'Enric Valor en l'ensenyament i l'aprenentatge del valencià actualment.

— Biblioteca Enric Valor, 6 d'abril. Aula de conversa de la Biblioteca Enric

Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article de Manuel Vicent «La moral com a salvació pública», publicat a la revista *Mètode*, núm. 68 (hivern 2010-2011).

— Andorra, 7 i 8 d'abril. Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials a Andorra. En la trobada assistí el president de l'Institut, Salvador Giner. Els membres del Ple es reuniren, el dia 7 d'abril, a les set del vespre, al Palau Episcopal, amb el copríncep d'Andorra, monsenyor Joan Enric Vives.

— Plana de Vic, 9 d'abril. Sortida d'estudi: Ruta verdagueriana per la Plana de Vic. A la tarda se celebrà una taula rodona titulada «Espais escrits: geografia, literatura i turisme», en què participaren Carles Baronet, alcalde de Folgueroles; Carme Torrents, directora de la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles, i Joan Pujolar, autor d'un treball que examina les trajectòries de representació del paisatge i del territori nacional per mitjà de la literatura. Sortida organitzada per la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (ETSEIB), 11 d'abril. Cicle de lectures 2011: «Còmic, ciència i tecnologia». En aquesta primera sessió es llegiren tres obres de Paco Roca, autor convidat en l'acte: *El faro*, *El àngel de la retirada* i *El invierno del dibujante*. L'acte fou moderat per Jordi Ojeda, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i coor-

dinador del cicle de lectures, organitzat per la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— Sala Miguel Hernández i Biblioteca Enric Valor, 13 d'abril. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es visità l'exposició «+Oxigen», organitzada pel taller de pintura a l'aire lliure de la Seu Universitària Ciutat d'Alacant. En acabat, es va llegir i debatre l'article «Resposta dels arbres i dels boscos al canvi climàtic», de l'obra *Un tast del canvi global* (IEC), d'Emilia Gutiérrez, Montserrat Ribas i Octavi Planells, del Grup de Recerca de Dendroecologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona; J. Julio Camarero, de la Unitat de Recursos Forestals del Govern d'Aragó, i Jacques Tardif, del Centre Interdisciplinari de Recerca Forestal de la Universitat de Winnipeg (Canadà).

— Biblioteca Enric Valor, 20 d'abril. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es va llegir i debatre l'article de Xavier Bellés «Llegir el vell Bestiari amb ulls nous», publicat a la revista *Mètode*.

— Palau de la Virreina, 23 d'abril. Parada de llibres de l'IEC per Sant Jordi a la Rambla, davant del Palau de la Virreina.

— Palau de la Generalitat, 2 de maig. «Homenatge a Joan Triadú: activista cultural, crític literari i pedagog» amb motiu dels actes de celebració del cin-

quantè aniversari d'Òmnium Cultural. Hi intervingueren David Castillo, poeta, escriptor i crític literari; Jordi Riera, doctor en pedagogia i professor de la Universitat Ramon Llull; Vicenç Villatoro, director de l'Institut Ramon Llull; Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural; el president de la Generalitat, Artur Mas, i el president de l'IEC, Salvador Giner. Acte organitzat per Òmnium Cultural.

— IEC, 5 de maig. Celebració del Dia de la Terra a l'IEC. La presentació fou a càrrec de David Serrat, president de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC. Hi intervingueren Tomàs Molina, cap de Meteorologia de Televisió de Catalunya; Emma Suriñach, directora del Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF) de l'IEC; Rafel Simó, de l'Institut de Ciències del Mar (CSIC); Raymond S. Bradley, director del Climate System Research Center (Universitat de Massachusetts-Amherst), i Ricard Guerrero, comissari de l'exposició i membre de l'IEC. L'acte fou presidit per Josep Enric Llebot, secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i membre de l'Institut.

— Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, 10 de maig. Homenatge al filòsof Jaume Bofill i Bofill. Amb motiu del centenari del seu naixement es presentà el llibre *Homenatge a Jaume Bofill*, publicat per la Universitat de Barcelona i un portal web dedicat a la seva figura, amb informació sobre la seva

obra i trajectòria vital. Acte organitzat per la Societat Catalana de Filosofia (IEC), la Fundació Jaume Bofill i la Universitat de Barcelona.

— Biblioteca Enric Valor, 18 de maig. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es revisà l'article de Vicent Romans Noguera titulat «La llengua catalana a l'ensenyament al País Valencià», publicat a *Llengua i ensenyament* (Barcelona, IEC, 2003).

— Biblioteca Enric Valor, 25 de maig. Setena Tertúlia Valorianana a Alacant: «Enric Valor: estudi i compromís per la llengua». Hi participà el fill d'Enric Valor.

— Biblioteca Enric Valor, 27 de maig. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor de l'IEC a Alacant. En aquesta sessió es revisà l'article de Bernat Ripoll Capilla: «Reflexions sobre la naturalesa, l'origen i l'evolució del llenguatge oral», publicat a la revista *Omnis Cellula* (núm. 23, desembre 2009).

— IEC, 31 de maig. Projectió de l'audiovisual: «El riu és viu. El Llobregat des d'Abrera fins al Delta», a càrrec de Joan Guillamat, fotògraf.

— Cines Yelmo Porta d'Alacant, 7 de juny. Projectió de la pel·lícula *Com ensinistrar un drac*, de Chris Sanders i Dean DeBlois. Aquesta activitat s'emmarcà dins el cicle «Cinema en valencià a Alacant», organitzat per la Universitat d'Alacant, Escola Valenciana i La Cívica, amb el patrocini de la Delegació d'Alacant de l'IEC.

— Biblioteca Enric Valor, 8 de juny. Aula de conversa de la Biblioteca Enric Valor. En aquesta sessió es va tractar l'article de Martí Domínguez: «Josep Pla i la natura», publicat a la revista *Mètode* (núm. 68, hivern 2010).

— Solsona, del 24 al 26 de juny. Divuitena edició de la Trobada d'Escriptors al Pirineu, organitzada pel Grup d'Estudis de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu, l'Institut d'Estudis Catalans, el Consell Cultural de les Valls d'Àneu i la Diputació de Lleida.

— Liceu Renouvier de Prada de Conflent, 19 d'agost. Sessió de la Universitat Catalana d'Estiu: «Llengua i vida: el País Valencià avui, en el centenari de Sanchis Guarner». Hi assistiren Joan Peytaví, membre de la Secció Filològica de l'IEC; Joan Alegret, professor de la Universitat de les Illes Balears, i els professors de la Universitat de València Miquel Nicolàs, del Departament de Filologia Catalana, i Josep Guia, del Departament d'Àlgebra.

Difusió

Servei de Documentació i Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans

El fons documental i arxivístic de l'Institut d'Estudis Catalans està gestionat des del Servei de Documentació i Arxiu. D'una banda, la biblioteca està formada per les publicacions pròpies de l'IEC, que es cataloguen i es buiden bibliogràficament, i també per diversos fons especialitzats bàsicament en llengua i literatura.

D'altra banda, l'Arxiu està format per dos conjunts documentals clarament diferenciats: la documentació històrica i administrativa que ha generat la mateixa institució des dels seus inicis (l'any 1907) fins ara, i nombrosos fons que corresponen a arxius d'entitats i arxius personals de membres de l'Institut i de personalitats destacades de la cultura catalana.

Amb l'objectiu de disposar d'un catàleg informatitzat que faciliti la conservació i la preservació, l'accés, la consulta i la difusió de la totalitat de la documentació que conté l'Arxiu de l'IEC, cada curs s'actualitza una base de dades documental que vol ser una eina de recerca, tant per a l'activitat interna de l'Institut com per als investigadors externs.

Llegats de l'Arxiu

MEMBRES

Fons Ramon d'Abadal i de Vinyals

Fons Lluís Faraudo i de Saint-Germain

Fons Francesc Martorell i Trabal

Fons Lluís Nicolau d'Olwer

Fons Josep Roca-Pons [pendent d'inventari]

Fons Jaume Serra i Hünter

Fons Josep de C. Serra i Ràfols

Fons Ferran Soldevila

Fons Miquel Tarradell

Fons Esteve Terradas

Fons Josep Vallverdú i Aixalà - Jordi Rubió i Balaguer [correspondència]

ALTRES

Fons Amics de l'Art Vell

Fons Josep M. Batista i Roca [pendent d'inventari complet]

Fons del Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica (XIV, Tarragona, 1993)

Fons Editorial Pedagògica / APEC
Fons de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer
Fons Joan Prat (Armand Obiols)
Fons Mercè Rodoreda
Fons Subias i Galter

Llegats rebuts durant el curs 2010-2011

Fons Ramon d'Alòs-Moner i de Dou (2010)
Fons Ferrater i Mora (2011)

Consultes rebudes

Durant l'any 2010 es van dur a terme 435 consultes al Servei de Documentació i Arxiu i, durant el 2011, 373.

Material digitalitzat per a la preservació i difusió

L'any 2010 s'han digitalitzat 45.000 imatges del Fons Lluís Nicolau d'Olwer i 35.000 imatges del Fons Josep de C. Serra i Ràfols.

L'any 2011 s'han digitalitzat 1.200 imatges de la Sèrie Patrimoni, 10.300 imatges del Fons Alòs-Moner (correspondència), 9.500 imatges de correspondència de la Presidència, 8.700 imatges de correspondència de la Secretaria General i 3.000 imatges de la correspondència del secretari adjunt.

Materials publicats a l'Arxiu Digital de l'IEC

Sèries de l'Arxiu de l'IEC

- Actes generals del Ple
- Actes de la Secció Històrico-Arqueològica
- Actes de la Secció de Ciències
- Actes de la Secció Filològica
- Actes de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Anuaris inèdits
- Memòries inèdites
- Fotografies de membres

Altres fons

- Fons Esteve Terradas (inventari)
- Fons Mercè Rodoreda (mostra)

VIII. Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a

les reunions de la secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual s'ha de reunir, com a mínim, una vegada a l'any per tal de tractar els afers d'interès comú.

A continuació hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades aquestes segons l'any de creació.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació: 1899*

JUNTA DIRECTIVA

Composició des del 17 de març de 2010 al 23 de maig de 2011

President: JOSEP M. NINOT I SUGRAÑES

Vicepresident: XAVIER ESCUTÉ I GASULLA

Secretari: MOISÈS GUARDIOLA I BUFÍ

Tresorer: JOAN PINO I VILALTA

Vocals: ÒSCAR ALOMAR I KURZ
ROSER CAMPENY I VALLS
EULÀLIA COMAS I LAMARCA
PERE LUQUE I PINO
MARC MARTÍN I PÉREZ
NÚRIA MORRAL NADAL
ORIOL OMS I LLOBET
DELFI SANUY I CASTELLS
FLORENCI VALLÈS I SALA

Des del 23 de maig de 2011

President: JOSEP M. NINOT I SUGRAÑES

Vicepresident: XAVIER ESCUTÉ I GASULLA

Secretari: MOISÈS GUARDIOLA I BUFÍ

Tresorer: JOAN PINO I VILALTA

Vocals: ÒSCAR ALOMAR I KURZ
ROSER CAMPENY I VALLS
EULÀLIA COMAS I LAMARCA
PERE LUQUE I PINO
MARC MARTÍN I PÉREZ
ORIOL OMS I LLOBET
DELFI SANUY I CASTELLS

Delegat de l'IEC: JOAQUIM GOSÁLBEZ I NOGUERA

Representants de les delegacions	
Delegació del Bages:	FLORENCI VALLÈS I SALA
Delegació del País Valencià:	MÀRIUS MARTÍNEZ I MARTÍ
Delegació d'Osona:	CARME CASAS I ARCARONS / GUILLEM BAGARIA
Delegació de la Franja de Ponent:	ÀNGEL ROMO DíEZ
Delegació de la Garrotxa:	XAVIER OLIVER I MARTÍNEZ-FORNÉS
Grups de treball:	Oxygastra Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura
Societats adherides:	Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà Grup Mineralògic Català Societat Catalana de Lepidopterologia Societat Catalana de Micologia Estació Biològica de l'Aiguabarreig Associació Ibèrica de Mirmecologia Associació Catalana de Malacologia Objectiu Natura, Associació de Fotògrafs de Natura de Catalunya Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona Museu de Ciències Naturals de Barcelona Societat Catalana d'Herpetologia
Nombre de socis:	1.049
Biblioteca:	El fons bibliogràfic de la Institució es troba dipositat i es pot consultar a la Biblioteca Montilivi de la Universitat de Girona.

* Aquesta Institució és filial de l'IEC des de 1915.

Assemblea

— 23 de maig de 2011. Assemblea general ordinària dels socis amb renovació de càrrecs directius. Tingué lloc a l'IEC.

Activitats

— 8 a 12 de novembre de 2010. Curs naturalista «Plans de conservació i de recuperació d'espècies de flora», a càrrec de Cèsar Blanché, Maria Bosch i M. Carmen Martinell, de la Facultat de Farmàcia de la UB; Llorenç Sáez, de la Facultat de Biociències de la UAB, i Jordi López-Pujol, de l'Institut Botànic de Barcelona. Tingué lloc a l'IEC.

— 16 de novembre de 2010. Sessió inaugural del curs 2010-2011: «Viatge d'un naturalista a Mongòlia, terra de llacs», a càrrec de Miquel Alonso, del Departament d'Ecologia de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona (UB). Tingué lloc a l'IEC.

— 22, 24 i 30 de novembre de 2010. Curs naturalista «La radioactivitat i els minerals radioactius», a càrrec de Carles Díez, enginyer químic i membre del Grup Mineralògic Català. Tingué lloc a l'IEC.

— 23 de novembre de 2010. Conferència «Garder ou perdre ses branchies: écologie des alternatives de développement chez les amphibiens urodèles», a càrrec de Mathieu Denoël, investigador qualificat de FRS-FNRS, coeditor d'*Amphibia-Reptilia*, de la Unitat de Biologia del Comportament de la Universitat de Lieja. Tingué lloc a la Universitat de Lleida.

— 9 de desembre de 2010. Conferència «Interaccions arbre-arbust al límit superior del bosc», a càrrec d'Oriol Grau, del Departament de Biologia Vegetal de la UB. Tingué lloc a Manresa.

— 13 de gener de 2011. Conferència «La flora arvensis de conreu cerealístic de secà», a càrrec de Laura Arment, del Departament de Biologia Vegetal de la UB. Tingué lloc a Manresa.

— 29 i 30 de gener de 2011. Curs naturalista «La restauració d'aiguamolls litorals. El cas del baix Ter», a càrrec de Xavier Quintana, de la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis de la UdG. Tingué lloc a Torroella de Montgrí.

— 10 de febrer de 2011. Conferència «El subministrament global de petroli. Reptes i incerteses», a càrrec de Mariano Marzo, catedràtic d'estratigrafia de la UB. Tingué lloc a l'IEC.

— 17 i 18 de febrer de 2011. Curs naturalista «Introducció a la modelització espacial de la biodiversitat», a càrrec de Lluís Brotons, Miquel de Cáceres, Núria Roure, Dani Villero i Magda Pla, del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC). Tingué lloc a Solsona.

— 26 i 27 de febrer de 2011. Curs naturalista «Eines moleculars per a l'estudi de la diversitat biològica», a càrrec de Miquel Arnedo, de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat i del Departament de Biologia Animal de la UB, i Salvador Carranza, de l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF). Tingué lloc al Parc

Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, a Olot.

— 9 de març de 2011. Conferència «Libèl·lules i espiadimonis. Distribució i ecologia dels odonats d'Osona», a càrrec de Josep Garcia-Moreno, biòleg i membre d'Oxygastra. Tingué lloc a la Universitat de Vic.

— 16 de març de 2011. Conferència «Miquel Crusafont i Pairó (1910-1983). La història d'un món perdut», a càrrec de Josep M. Camarasa, biòleg, i David Serrat, geòleg. Tingué lloc a l'IEC.

— 2 i 3 d'abril de 2011. Curs naturalista «Iniciació a la fotografia digital de la natura: fauna, paisatge i macro», a càrrec d'Albert Masó, biòleg i fotògraf de natura. Tingué lloc a La Porta del Delta (Prat de Llobregat).

— 7 d'abril de 2011. Conferència «La contaminació dels rius i els seus efectes sobre la biodiversitat», a càrrec d'Helena Guasch, de l'Institut d'Ecologia Aquàtica i del Departament de Ciències Ambientals de la UdG. Tingué lloc a la Universitat de Girona.

— 14 d'abril de 2011. Conferència «Les plantes dels déus: plantes psicotròpiques i verins», a càrrec de Josep Antoni Rosselló, de la Fundació Carl Faust, el Jardí Botànic de Blanes i la Universitat de València. Tingué lloc a Castelló.

— 7 i 8 de maig de 2011. Curs naturalista «Fotografia de fauna amb control remot», a càrrec de Jordi Bas, fotògraf. Tingué lloc a Montsonís (Noguera).

— 12 de maig de 2011. Conferència «Estat d'invasió dels hàbitats costaners per plantes exòtiques: dades recents», a càrrec de Corina Basnou, biòloga del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF). Tingué lloc a l'IEC.

— 14 de maig de 2011. Curs naturalista «Geologia del Paleozoic de la serra de Collserola», a càrrec de Gemma Alias López, de la Facultat de Geologia de la UB. Tingué lloc al Parc de Collserola.

— 21 i 22 de maig de 2011. Curs naturalista «Aproximació a la flora i la vegetació de la serra de Montsant», a càrrec de Roger Pascual, biòleg. Tingué lloc al Parc Natural de la Serra de Montsant.

— 23 de maig de 2011. Conferència «Estat del visó americà a Catalunya: dades recents», a càrrec de Jara Andreu, investigadora del CREAF. Tingué lloc a l'IEC.

— 2 de juny de 2011. Conferència «Reintroducció d'amfibis al delta del Llobregat», a càrrec de Gustau Llorente i d'Albert Montori, de la UB. Tingué lloc a La Porta del Delta (Prat de Llobregat).

— 15 de juny de 2011. Conferència «La migració dels ocells a través del Sàhara: respostes des d'un petit oasis del sud del Marroc», a càrrec de Gabriel Gargallo, de l'Institut Català d'Ornitologia. Tingué lloc a l'IEC.

— 18 i 19 de juny de 2011. Curs naturalista «Introducció al coneixement

dels odonats de Catalunya», a càrrec de Pere Luque, biòleg del Museu Comarcal del Montsià i membre d'Oxygastra. Tingué lloc al Museu Comarcal del Montsià, a Amposta.

— 2 i 3 de juliol de 2011. Curs naturalista «Muixirecs: ciència i mite. Importància quiropterològica del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici», a càrrec de Jordi Serra-Cobo, director del Centre de Recerca en Infeccions Víriques en Animals Salvatges, de la Conselleria de Salut i Consum de les Illes Balears. Tingué lloc al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.

Seminaris i jornades

— 4 de novembre de 2010. Sessió conjunta CREAM-SCB-ICHN: «Bosc i canvi global: de la recerca a la gestió adaptativa». Hi intervingueren Teodoro Marañón (IRNASECSIC); Miquel Ninyerola (BAVE-UAB); Jordi Vayreda (CREAF); Carles Gràcia (CREAF-UB); Maurizio Mencuccini (Universitat d'Edimburg); Jorge Heras (Servei de Medi Natural, DMAH); Pablo Navascués (OTPMIF, Diputació de Barcelona); Joan Rovira (Consorti Forestal de Catalunya); Marc Palahí (EFIMED Oficina Regional del Mediterrani de l'EFI), i Mariano Rojo (Servei de Medi Natural, DMAH). Tingué lloc a l'IEC.

Seminaris sobre gestió ambiental

— 11 i 12 de desembre de 2010. X Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN: «El

Montsec: patrimoni natural i propostes per a una gestió sostenible». Coorganitzat amb el Consell Comarcal de la Noguera, el Parc Astronòmic del Montsec, el Consorci del Montsec, la Universitat de Lleida, l'Ajuntament d'Àger i el càmping La Vall, d'Àger. Hi intervingueren Joan Arjona, del Centre de Recursos Pedagògics de la Noguera; Àngel Bonada, del Grup d'Estudi i Protecció del Trencalòs, del Pla d'Actuacions per a la Conservació del Trencalòs a Andorra; Antoni Conesa, de la Universitat de Lleida; Ester Fanlo, gerent de Medi Ambient de l'Ajuntament de Lleida; Antoni Palau, d'Endesa i la Universitat de Lleida; Xavier Massot, de l'Àrea de Medi Natural a Lleida, DMAH; Ildelfons Mateu, de l'Oficina Comarcal de la Noguera del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural; Salvador Ribas, del Consorci del Montsec, del Parc Astronòmic del Montsec; Gonçal Rivas Casamajó, de l'Institut Geològic de Catalunya; Delfí Sanuy, de la Universitat de Lleida; Carles Solà, entomòleg, i Steve West, ecòleg i ornitòleg professional. Tingué lloc a Àger (Noguera).

— 18 i 19 de desembre de 2010. XI Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN: «Patrimoni natural i propostes per a una gestió sostenible de les capçaleres del Ter i del Freser». Coorganitzat per la ICHN, el Consell Comarcal del Ripollès, el Centre per a la Sostenibilitat Territorial i CEDENA-Ripollès, amb el suport de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

Hi intervingueren Jaume Cambra, algòleg, de la UB; Jordi Camprodon, del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya; Àngel Ferrer, conseller de l'Àrea de Medi Ambient del Consell Comarcal del Ripollès; Antonio Gómez, líquenòleg, de la UB; Enric Gràcia, micòleg, de la UB; Ferran González i Prat, de GEDENA-Ripollès, ICHN; Josep Maria Mallarach, de la ICHN; Raquel Molina, del Consorci Ripollès-Desenvolupament; Xavier Oliver, de la ICHN; Marc Garriga, del Parc Natural de l'Alt Pirineu, del Departament de Medi Ambient i Habitatge; Enric Pérez, president del Consell Comarcal del Ripollès; Pep Rossell, de l'Agropecuària de Vallfogona del Ripollès; David Serrat, de la UB; Francesc Vallhonrat, de la Societat Catalana de Lepidopterologia; Lluís Vilar, de la UdC, i Jordi Xifra, de la Reserva Nacional de Caça Freser-Setcases, del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Tingué lloc a Ripoll.

Projectes

— «Els sistemes naturals del delta del Llobregat». Estudi pluridisciplinari sobre els sistemes naturals d'aquesta zona humida en el qual participen vint equips diferents de recerca.

— «Recull de noms catalans de plantes». Projecte endegat pel TERMCAT per tal de donar a conèixer els noms de les plantes.

— «Llibre vermell de la flora vascular de Catalunya». En aquest llibre es recullen les dades sobre l'estat de con-

servació de les espècies rares, endèmiques i amenaçades de Catalunya.

— «Estat del medi natural a Catalunya». Es va dur a terme el càlcul de setze indicadors i es va publicar l'*Informe sobre l'estat i les tendències del medi natural a Catalunya 2010*.

Recerca participativa

Durant el 2011 es van posar en marxa dos nous grups de recerca participativa: Orquídies del Ripollès i Orquídies del Solsonès. En aquests grups participen uns setanta naturalistes.

Premi per a estudiants

El jurat format per Òscar Alomar, Josep Maria Ninot i Joan Pino va declarar el premi desert.

Publicacions

Notícies de la Institució, números 91-96.

Els sistemes naturals de les planes de Son i la mata de València.

Llibre vermell de les plantes vasculars endèmiques i amenaçades de Catalunya.

Presentacions

— 25 de març de 2011: *Els mamífers carnívors d'Andorra*, al Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, de Solsona.

— 9 i 10 d'abril de 2011: *Els sistemes naturals de les planes de Son i la mata de València*, al Centre Natura de Catalunya Caixa, a les planes de Son.

El web de les sortides naturalistes

Lloc web que ofereix diversos itineraris naturalistes pels espais d'interès natural dels Països Catalans. Durant l'any 2010 s'hi van incorporar els itineraris següents: Bac Grillera, Gallecs, serra de Miralles i Plans de Sió.

Col·laboracions i participació

— Es van impartir conferències en el marc d'activitats organitzades per altres entitats a l'Institut d'Estudis Catalans, a la Universitat de Girona, a la Universitat de Lleida, a la Universitat de Vic, etcètera.

— Es va participar en la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori.

— La ICHN forma part de la Xarxa Temàtica d'Estudi de la Biodiversitat i de la Xarxa Temàtica per a la Divulgació de la Biodiversitat.

— És membre del Comitè Tècnic de la Fundació Fòrum Ambiental.

— És membre del Consell Consultiu del Consorci per a la protecció i la gestió de l'espai d'interès natural de l'Alta Garrotxa.

— És membre del Consell Consultiu del Parc de Collserola.

— És membre del Consell Consultiu de l'Espai Rural de Gallecs.

— Manté un conveni de col·laboració amb la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

— És una organització signant del Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona.

— La Institució va ser convidada a participar al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

— És membre de la Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, en la qual participa com a representant del sector científicotècnic.

— Manté un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament del Prat de Llobregat.

— Per encàrrec de l'IEC, coordina els representants en els diferents organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya.

Delegació del Bages***Sortides naturalistes***

— 8 d'octubre de 2010. Conferència «De què depèn el clima?», a càrrec de Florenci Vallès, biòleg. Tingué lloc a Manresa.

— 15 d'octubre de 2010. Conferència «Clima i vegetació, un recorregut pels diferents biomes terrestres del planeta», a càrrec de Florenci Vallès, biòleg. Tingué lloc a Manresa.

— 16 d'octubre de 2010. El puig Neulós i el castell de Requesens (Alt Empordà).

— 6 de novembre de 2010. La Terreta (Pallars Jussà).

— 11 de desembre de 2010. Tamarit i la punta de la Móra (Tarragonès).

— 22 de gener de 2011. L'estany de Sils i el puig de Cadiretes (Selva).

— 19 de febrer de 2011. Els aiguamolls de l'Empordà i Sant Pere de Rodes (Alt Empordà).

— 12 de març de 2011. La ruta Jubierre i la llacuna de Sariñena (Monegres, Osca).

— 20 de març de 2011. La riera de Rajadell i la torre Santa Caterina (Anella Verda de Manresa).

— 16 d'abril de 2011. El Montcau, els Cortins i les Teixoneres (Bages).

— 14 de maig del 2011. Sant Honorat (Alt Urgell).

— 11 de juny de 2011. El parc d'animals dels Angles (Capcir, Catalunya del Nord) i el bosc de Carcanet (Arieja, Occitània).

— 2 de juliol de 2011. De Núria a Queralbs per coma de Vaca (Ripollès).

Sortides guiades per l'Anella Verda de Manresa

— 3 d'octubre de 2010. Ruta del Llobregat.

— 24 d'octubre de 2010. Safari fotogràfic per l'itinerari de natura i modernisme a l'entorn de la riera de Rajadell.

— 14 de novembre de 2010. El regadiu de Viladordis i el Grau.

Web del medi natural a Catalunya

Es va treballar en el disseny i els continguts del web del medi natural a Catalunya.

Delegació d'Osona

Grup de Naturalistes d'Osona (GNO)

— 4 de febrer de 2011. V Congrés Internacional del Mussol Comú, celebrat a Vic.

Projectes de conservació

— Projecte Mussol. Projecte iniciat el 2004 i que va continuar en activitat durant el 2010, centrant-se en la millora del coneixement d'aquesta espècie i l'establiment d'accions de conservació.

— Projecte Basses. Durant el 2010 es va continuar treballant en la restauració de basses agrícoles per aconseguir que esdevinguin novament un hàbitat idoni per a la flora i la fauna autòctones.

— Projecte Gralla. Després de dos anys de treball continuat, el balanç va ser molt positiu ja que gairebé un 70 % de les gralles alliberades es van poder controlar en bon estat, eren autosuficients i es va poder comprovar la reproducció amb èxit d'exemplars alliberats el 2009.

— «Conservació i custòdia del territori». Es va continuar executant els acords de custòdia establerts amb les finques de castell de Vilagelans (Gurb), Diumeres (Manlleu) i Niubó (Manlleu), així com amb el refugi de caça menor del pla del Castell (Tavertet).

— Pla de gestió de la finca dels cingles de l'avenc de Tavertet. Es va elaborar l'informe del seguiment de les poblacions d'amfibis dels cingles de l'Avenc amb propostes de mesures de conservació. Publicació d'un article de formigues de la finca al *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*.

— Grup de Treball d'Ornitologia. Durant el 2010 es van dur a terme programes de seguiment d'algunes espècies

d'ocells per tal de valorar alguns paràmetres, com la reproducció o la fenologia migratòria: ardeïds, duc, picot garser petit, siboc, cigonya blanca, rapinyaires diürns, corb marí gros, rapinyaires necròfags, etc.

Divulgació

— Sessió científica en la conferència inaugural de la Setmana de la Ciència 2010: «Biodiversitat marina: per què hi ha tantes espècies i es coneixen tan poc?», a càrrec de Josep M. Gili, investigador de l'Institut de Ciències del Mar (CSIC).

— Exposicions de bolets. Durant la Setmana de la Ciència, el GNO col·laborà amb la Universitat de Vic en l'organització de l'exposició de bolets que es fa al vestíbul de l'edifici de la Torre dels Frares. Al novembre de 2010 s'hi van exposar unes dues-centes deu espècies.

— Inauguració de l'exposició «La riquesa del patrimoni natural a Osona». Es tracta d'una exposició sobre els valors naturals de la comarca d'Osona, on es destaca la biodiversitat d'espècies, d'hàbitats i de paisatge de la comarca. 16 de novembre de 2010.

Sortides

— 15 de novembre de 2010. *Els bolets*. Bosc de Can Talaia - Gasala (Taradell), a càrrec de Jordi Baucells i de Carme Casas.

— 14 de maig de 2011. Sortida matinal dedicada a l'observació d'orquídiades, a Comajoan (Rupit, Osona).

Publicacions

Els rapinyaires nocturns de Catalunya.

Delegació de la Garrotxa

— V Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa. Olot, 26 de febrer de 2010.

Grups de treball

— Grup d'*Orchis*

29 d'abril de 2011. Olot. Balanç 2010 i presentació 2011.

30 d'abril de 2011. Sortida de camp. Cogolls - Puig Alder (les Planes d'Hostoles).

14 de maig de 2011. Sortida de camp. El Bertran (Albanyà).

21 de maig de 2011. Sortida de camp. Mieres. Dia Internacional dels Museus (MVO).

12 de juny de 2011. Sortida de camp. Pla Traver (la Vall d'en Bas).

25 de juny de 2011. Sortida de camp. Espinau (Albanyà/Beuda).

9 de juliol de 2011. Sortida de camp. Hostalets. El Solà (la Vall d'en Bas).

30 de juliol de 2011. Sortida de camp. Comanegra (Montagut i Oix).

— Grup de papallones

11 de març de 2011. FES. Recull de fotografies i base de dades 2010. Objectius 2011.

15 d'abril de 2011. FES. Sessió d'aula.

16 d'abril de 2011. Sortida de camp.

20 de maig de 2011. FES. Sessió d'aula.

21 de maig de 2011. Sortida de camp.

17 de juny de 2011. FES. Sessió d'aula.

18 de juny de 2011. Sortida de camp.

16 de juliol de 2011. Sortida de camp al Pirineu.

— Grup d'ortòpters

4 de juny de 2011. Sortida de camp. La Barroca.

3 de setembre de 2011. Sortida de camp. Puigsacalm.

1 d'octubre de 2011. Sortida de camp. Rocabruna.

— Grup de flora

7 de maig de 2011. Sortida de camp. Sant Aniol de Finestres.

28 de maig de 2011. Sortida de camp. Sant Julià del Mont.

18 de juny de 2011. Sortida de camp. Serra de Santa Magdalena.

— Grup d'ocells

22 de maig de 2011. Sortida de camp.

4 de setembre de 2011. Sortida per veure rapinyaires en migració.

Publicacions

Lithodora: Novetats Botàniques de la Garrotxa, 2008.

Quera: Revista de Geologia de la Garrotxa, 2009.

Plantes de la Garrotxa, primer llibre del projecte «Coneixem el que trepitgem?».

Projecte «Papallones diürnes de la Garrotxa»

Els objectius d'aquest projecte són millorar els coneixements actuals que tenim sobre les papallones diürnes de la comarca de la Garrotxa, formar totes les persones interessades en les papallones i a participar en el projecte, realitzar activitats de divulgació (sortides de camp a diversos llocs de la Garrotxa), publicar una monografia sobre papallones dins de la col·lecció «Monografies de Patrimoni Natural de la Delegació de la Garrotxa de la ICHN».

El projecte té una durada de tres anys (2009-2010-2011) i a partir de diferents metodologies s'intenta prospectar tot el territori comarcal, posant una atenció especial en les zones històricament poc visitades.

Delegació de la Franja de Ponent

— 26 i 27 de març de 2011. Conferència «Ungulats de Catalunya», a càrrec de Guillem Chacón, de l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig i l'Institut de Biodiversitat Tropical. Tingué lloc a l'Aiguabarreig de Segre, Ebre i Cinca (Baix Cinca).

— 9 i 10 d'abril de 2011. Conferència «Com es pot interpretar i conservar la fitodiversitat d'ambients semiàrids? El cas dels savinars de la depressió de l'Ebre», a càrrec d'Àngel Romo, de l'Institut Botànic de Barcelona, CSIC-ICUB i ICHN. Tingué lloc a la Serreta Negra (Baix Cinca).

— 14 i 15 de maig de 2011. II Jornada Patrimoni Biològic, Identitat i Desenvolupament, que tingué lloc a Benasc (Ribagorça).

— Jornada «Gestió de fauna i espais naturals», que es dugué a terme en dos caps de setmana: al delta de l'Ebre (2 i 3 de juliol) i a l'Aiguabarreig (9 i 10 de juliol de 2011).

Activitats del grup de treball

Oxygastra (Atles d'odonats de Catalunya)

Es van fer diverses reunions de seguiment per a la revisió i confecció de la base de dades de l'Atles d'odonats de Catalunya. Es va dur a terme treball de camp a la conca de Trep, Isona i Conca Dellà; al Vallès Occidental i l'Oriental: la Tordera, la riera de Gualba, el Congost, el molí de l'Antic, el riu Tort, Gallecs, etc.; en basses de la Selva i el baix Tordera, en basses de la plana de Lleida prop de Seròs i Alfés; a la serra de Montsant; al riu Segre a la Noguera; a l'Aiguabarreig del Segre i del Cinca, Alcoletge, la Granja d'Escarp; a la Vall d'Aran i en punts adjacents del Pallars Sobirà; al Mont-

seny; al Vidrerès; al Berguedà; al Solsonès, i a l'Alt Urgell.

Seguiments

— L'estany de Banyoles (Pla de l'Estany), a càrrec de Mike Lockwood.

— Delta de l'Ebre i Ports de Be-seit (Montsià), a càrrec de Pere Luque.

— Menorca, a càrrec d'Esther Soler i Monzó, sobre la composició de la comunitat d'odonats i les variables ambientals de dotze basses temporals en una col·laboració amb un projecte LIFE Basses.

— Parc Natural de la Serra de Montsant, a càrrec de Josep Palet, que va mostrejar diversos punts dels cursos fluvials dins el marc d'un projecte finançat pel PN de Montsant.

— La Garrotxa, a càrrec de Xavier Oliver, que fa el seguiment de la moixina des de fa cinc anys.

Revisió de col·leccions

Revisió de la col·lecció d'odonats al Museu de Zoologia de Barcelona.

Conservació dels invertebrats del Montseny

Participació en els treballs del projecte de protecció i conservació d'invertebrats al Parc Natural del Montseny.

La base de dades

Es va continuar el procés de confirmar totes les citacions antigues de la base de

dades per a incorporar-les-hi de manera definitiva. La base de dades comptava amb més de trenta mil registres.

Campanya «Viu el parc en família», al Parc Natural de la Serra de Montsant

El 21 d'agost de 2010, Oxygastra participà a la campanya «Viu el parc en família». Una fira d'activitats per part dels diferents ens que actuen dins de l'àmbit del PN Serra de Montsant. Oxygastra muntà una parada on xiquets i pares podien veure una presentació sobre odonats, consultar llibres i guies de referència, observar multitud d'exúvies i participar en l'elaboració d'una maqueta de diversos tipus de libèl·lula bo i pintant i retallant, segons les seves habilitats.

Altres activitats

Col·laboració amb grups i associacions naturalistes i en el projecte «Odonats bioindicadors (Ob)».

Activitats del grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura

— Conferència «Ukhupacha: l'aventura de la ciència», a càrrec de Valentí Zapater. IEC, 8 d'octubre de 2010.

— Jornada de Fotografia de Paisatge. Sala Prat de la Riba de l'IEC, 15 de gener de 2011, de 10 a 18 hores. Hi intervingueren: Albert Buendía, Jordi Busqué, Jep Flaqué, Joan Guillamat, Albert Masó, Francesc Muntada, José Joaquín Moreno, Manel Soria i Maria Rosa Vila.

— Sessió audiovisual «El riu és viu: el Llobregat des d'Abrera fins al Delta», a càrrec de Joan Guillamat. IEC, 31 de maig de 2011.

— Presentació de *Quadern de precaucions i bona pràctica fotogràfica a la natura*, a càrrec de Jordi Bas, Helios Dalmau, Roger Eritja, Albert Masó i Francesc Muntada. IEC, 22 de juny de 2011.

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació: 1912

Junta Directiva

President:	JAUME REVENTÓS I PUICJANER
Vicepresident primer:	FERRAN AZORÍN I MARÍN
Vicepresident segon:	LLUÍS TORT I BARDOLET
Secretari general:	JOSEP CLOTET I ERRA
Vicesecretari:	ARCADI NAVARRO I CUARTIELLAS
Tresorera:	CARME SEGARRA I ROBERT
Vocal d'Acció Territorial:	JORDI BERMÚDEZ I MAR
Vocal de Comunicació:	HÉCTOR RUÍZ MARTÍN
Vocal d'Ensenyament:	ROSA PÉREZ I ROURA
Vocal primer, Lexicografia:	RICARD ROCA I PASCUAL
Vocal tercera, Seccions:	ÀUREA NAVARRO I SABATÉ
Vocal cinquè, Publicacions:	FRANCESC PIFERRER I CIRCUNS
Vocal sisè, Estudiants:	JOAN DURAN I FERRER
Delegat de l'IEC:	RICARD GUERRERO I MORENO

Coordinadors de les seccions especialitzades

Aqüicultura	Lluís Tort (UAB)
Biofísica	Pere Garriga (UPC)
Biologia del Desenvolupament	Jordi Garcia-Fernández (UB)
Biologia Evolutiva	Montserrat Papaceit (UB)
Biologia i Indústria	Ramon Roca (Almirall Prodesfarma)
Biologia Molecular	Maribel Geli (CSIC)
Biologia Molecular del Càncer	Gabriel Capellà (Institut Català d'Oncologia, ICO)
Biologia de la Reproducció	Francesca Vidal (UAB)
Biologia i Societat	Cristina Junyent (Fundació Ciència en Societat)
Ecologia Marina	Ramon Masana (Institut de Ciències del Mar, ICM)
Ecologia Terrestre	Josep Maria Espelta (Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals, CREAF)
Ensenyament	Rosa Pérez (Escoles Betlem de Premià de Dalt)

Genòmica i Proteòmica	Francesc Xavier Avilés (UAB)
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	Francesc Viñals (UB)
Fisiologia Vegetal	Josep M. Torné (CSIC)
Microbiologia	Mercè Berlanga (UB)
Neurobiologia Experimental	Josep Saura (UB)
Virologia	Miguel À. Martínez (Fundació IrsiCaixa) i Ana Angulo (Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer, IDIBAPS)
Estudiants	Joan Duran (UB)
SCB a Alacant	Ivan Quesada (Universitat Miguel Hernández d'Elx, UMH)
SCB a Balears	Balbina Nogales (UIB)
SCB a Lleida	M. Ángeles de la Torre (UdL)
SCB al Pallars	Xavier Castells (Associació Lo Pi Negre)
SCB a València	Helena Mira (UV)
SCB a Vic	Jordi Planas (UVic)
Total de socis a la SCB:	1.422

Activitats de les seccions

Aqüicultura

— Jornada «Aplicación de las NGS (New Generation Sequencing) a la acuicultura y a otros sistemas de producción biológica».

Biofísica

— Seminari «Structural basis of substrate-induced permeation by an amino acid antiporter».

— Seminari «How cells sense force».

Biologia de la Reproducció

— XII Jornada de Biologia de la Reproducció.

Biologia de Sistemes

— Congrés «Systems Biology: Bridging the gaps between disciplines».

— *Workshop* «Systems Biology».

Biologia del Desenvolupament

— Reunió anual «BCN Developmental Biology Join Retreat 2010».

Biologia Evolutiva

— Congrés «GDRE Comparative genomics».

— Simposi «Frontiers in biodiversity».

Biologia i Indústria

— Curs pràctic d'anàlisi i interpretació estadística de les dades experimentals en la indústria.

— Conferència «L'accident de Fukushima».

Biologia i Societat

— Conferència deliberativa.

Biologia Molecular

— XIX Jornades de Biologia Molecular.

— II Jornada de Cromatina i Epigenètica.

— Congrés «Functional integration of membrane trafficking, intracellular signaling and cytoskeleton dynamics».

Ecologia Aquàtica

— Conferència «Pautes generals en l'alimentació dels copèpodes marins».

— Conferència «Hacia la IDE CMIMA: ¿Cómo compartir los datos?».

— Conferència «La inundació de la conca Mediterrània: la fi de la Crisi de Salinitat Messiniana».

— Conferència «Conservation biology of the red coral, *Corallium rubrum* (Linnaeus, 1758): Evolution of the shallow populations facing the global change in the North-Western Mediterranean Sea».

— Conferència «The flood of 1996 in the Saguenay Fjord, Quebec, Canada: Performance and natural catastrophic layer to retain contaminants; geotechnical and geophysical aspects».

— Conferència «Uns mars que se'ns tornen més àcids. Petits canvis poderosos?».

— Conferència «Multicellular genes in unicellular lineages. How comparative genomics is changing our view on animal origins».

— Conferència «El subsuelo de los márgenes continentales submarinos: una síntesis geológica que posiblemente interese a biólogos y oceanógrafos».

— Conferència «Local adaptation and genetic divergence in Antarctic protists (Dinophyceae)».

— Conferència «Polar geodesy sketches on bygone continental ice, fast-flowing glacier ice and drifting sea ice».

— Conferència «Oregon Coast Ecosystem. Review of important findings and modeling activities».

— Conferència «From climate to fish to fishers: an integrated approach to small pelagic fisheries».

— Conferència «Linking microbial activity to carbon and iron cycling in the ocean».

— Conferència «Clay flocculation of *Microcystis aeruginosa* in the Chesapeake: preliminary laboratory and socioeconomic assessment results».

— Conferència «Programa científic de l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer de la Mola de Maó (Menorca)».

— Conferència «La importancia de la aproximación demográfica en la conservación: el ejemplo del coral rojo mediterráneo».

— Conferència «Redefining microbial genomics: sequencing individual cells».

— Conferència «VII Jornada d'Avencos en Ecologia».

— Conferència «Barreres al mar: tortugues, corrents i fronts».

Ecologia Terrestre

— Jornada «Quant carboni tenim sota els peus? Carboni subterrani i funcionament dels boscos».

— Jornada CREA-SCB-ICHN «Boscos i canvi global: de la recerca a la gestió adaptativa».

Ensenyament

— IV Jornada de Bioquímica del Benestar (3a part).

— Curs d'actualització en coneixements de biologia per al professorat d'ensenyament secundari.

Genòmica i Proteòmica

— Reunió anual «7th Workshop on Biomedical Genomics and Proteomics».

Microbiologia

— Conferència «Pautes generals en l'alimentació dels copèpodes marins».

— Conferència «Hacia la IDE CMIMA: ¿Cómo compartir los datos?».

— Reunió anual RECAM 2010: VII Reunió Científica Anual de la Secció de Microbiologia.

— IX *Workshop* sobre Mètodes Ràpids i Automatització en Microbiologia Alimentària.

Neurobiologia Experimental

— VIII Simposi «Neurobiologia experimental».

SCB a Alacant

— Seminari «Effect of estrogens and antiestrogens on oxidative stress».

— Seminari «Signalling molecules in diabetes: search for potential targets in intrinsic pathways for prediction and intervention in diabetes».

— Seminari «Noves claus per a entendre la participació del receptor de ryanodina en la taquicàrdia ventricular polimòrfica induïda per catecolamines».

— Exposició «I Concurs de fotografia científica».

— Exposició «Premis Nobel 2009».

— Visites guiades «Visites guiades a laboratoris d'investigació: investiga la diabetis».

— Conferència «Adipose tissue expandability and the metabolic syndrome».

— Conferència «Mecanisme de la secreció i acció de la insulina en models de desnutrició».

SCB a Balears

— Seminari «Caracterización genómica de *Citricella sp.* 357».

— Seminari «Aplicación de métodos moleculares en el análisis de alimentos: GMO's, alérgenos y patógenos».

— Seminari «Diversidad de aislados clínicos y ambientales de *Pseudomonas aeruginosa*».

— Seminari «Anaerobic hydrocarbon degradation by marine sulfate-reducing bacterial strains».

— Seminari «MLS in the analysis of the distribution of genomovars in *P. stutzeri*».

— Seminari «Efecte de la cadena O del LPS de *Yersinia* sobre la funció del sistema de secreció tipus III codificat en el plasmidi de virulència».

— Seminari «Patrons de diversitat en poblacions bacterianes d'ambients marins contaminats».

— Seminari «Análisis metagenómico de muestras de sedimentos hipersalinos».

— Seminari «Evaluación de dianas frente a la resistencia a antibióticos beta-lactámicos en *Pseudomonas aeruginosa*».

— Seminari «Pathogen-host interactions in *Pseudomonas aeruginosa* respiratory infections».

— Conferència «Degradación de hidrocarburos aromáticos por *Citricella sp.* cepa 357».

— Conferència «Isolation and identification of bacteria with anti-mycobacterial activity: partial characterization of the bioactive metabolites and the study

of its activities against *Micobacterium smegmatis* hosted by macrophages».

— Conferència «Diversidad intraespecífica, comparación genómica y evolución de la bacteria halófila extrema *Salinibacter ruber*».

— Conferència «Papel de la fosforilcolina en las infecciones por *Pseudomonas aeruginosa*».

— Conferència «Modulation of interferon signalling by *Klebsiella pneumoniae*».

— Conferència «Fijadores de nitrógeno en el Atlántico Norte: papel de las cianobacterias unicelulares».

— Conferència «Factores de *Klebsiella pneumoniae* implicados en bloquear la activación del factor de transcripción NF-kB».

— Conferència «Estudios del ecosistema ruminal».

— Conferència «Regulación de interacciones DNA-proteína por metilación de adenina».

— Conferència «Infection, inflammation and resistance to *Pseudomonas aeruginosa*».

SCB a Lleida

— XII International Congress on Molecular Systems Biology.

SCB a València

— Jornada «IX Matinal de l'evolució».

— Conferències del Dia Darwin: «Què ens diuen els genomes d'espècies

humanes extingides?» i «Vida extraterrestre?».

— Conferència del VI Memorial Peregrí Casanova de Biodiversitat i Biologia Evolutiva.

— Conferència de la VIII Matinal de l'Evolució Humana: «Els nostres cosins neandertals».

SCB a Vic

— Conferència «Quan s'erosiona la biodiversitat, tots hi sortim perdent».

— Xerrada debat «Les noves tèrapiques biomèdiques del segle XXI: segurament cèhules mare i envelliment».

— Conferència «La transversalitat en els estudis de ciències biomèdiques i mediambientals».

SCB al Pallars

— Exposició «Allò que l'ull no veu» i conferència «Mirar l'invisible».

— Conferència «Què ens poden dir els arbres sobre les allaus de neu?».

Senyalització Cel·lular i Metabolisme

— Second Annual IMPPC Conference.

Virologia

— Seminari «Emerging Arboviruses».

— X Jornada de Virologia.

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

President: IGNASI ROVIRÓ I ALEMANY

Secretari: XAVIER GARCIA-DURAN BAYONA

Tresorer: ALBERT MOYA RUIZ

Delegats de les seccions: ANTONI BOSCH I VECIANA (vicepresident)
ANDREU GRAU I ARAU
CARME MERCHÁN CANTOS
FRANCESC PEREÑA BLASI
FÈLIX RABAL QUEIXALÓS

Vocals: RAMON ALCOBERRO
ÀNGELS BALDÓ
POMPEU CASANOVAS
JOAN GONZÀLEZ
VÍCTOR GÓMEZ
ANDREU GRAU
CARME MERCHÁN
JOSEP M. PORTA
MIQUEL SEGURÓ
JORDI SALES
XAVIER SERRA
CONRAD VILANOU

Responsable de publicacions: JOSEP MONSERRAT MOLAS (vicepresident)

Delegat de l'IEC: PERE LLUÍS FONT

Nombre de socis: 194

Activitats

Les diverses seccions que integren la Societat Catalana de Filosofia han realitzat les activitats següents. Aquest recull és una mostra, i no té la pretensió de ser exhaustiu.

SECCIÓ DE FILOSOFIA ANTIGA

En el curs 2010-2011, la Secció de Filosofia Antiga de la Societat Catalana de Filosofia continuà treballant en l'estudi del *Corpus Platonicum*, tant en els seus aspectes exegètics com hermenèutics.

Durant el curs, es presentaren, en sessions pertinents, els textos del segon volum del llibre *Philosophy and Dialogue: Studies on Plato's Dialogues*, del qual són editors els doctors Antoni Bosch i Veciana i Josep Monserrat Molas.

Com cada curs, el treball de la Secció mantingué contactes permanents amb altres estudiosos i grups de treball i de recerca d'institucions dedicades a l'estudi de la filosofia antiga o, més directament, als estudis platònics d'arreu del món (Grup de Recerca - EIDOS. Hermenèutica, platonisme i modernitat, la Sociedad Ibérica de Filosofía Griega, la International Plato Society, etc.). Igualment, seguirem treballant amb estudiosos d'altres universitats europees i nord-americanes. Alguns membres de la nostra secció participaren en la preparació i realització de congressos i jornades de treball de gran prestigi.

Al llarg del curs es van realitzar les activitats següents:

— Seminari internacional «IncurSIONS en el *Fileb* II: Aristòtil lector del *Fileb*». 21 i 22 d'octubre de 2010.

— Seminari sobre el *Parmènides* a càrrec de Samuel Scolnicov (Universitat Hebrea de Jerusalem). 14 i 15 de juny de 2011.

SECCIÓ DE FILOSOFIA MEDIEVAL

— Curs «Savis i sabers a l'edat mitjana», de quinze hores de durada, realitzat els dies 4, 5 i 6 de maig de 2011, de 16 a 21 hores, a l'edifici històric de l'Institut d'Estudis Catalans (carrer Carme, 47, Barcelona). Les classes es van centrar en els aspectes següents: els savis i les tradicions platòniques i aristotèliques, la saviesa i l'espiritualitat i els tractats i les enciclopèdies a la baixa edat mitjana.

SECCIÓ DE FILOSOFIA CONTEMPORÀNIA

Grup d'Estudis Fenomenològics

El Grup d'Estudis Fenomenològics, fundat a final dels noranta, reuneix professors i investigadors catalans que treballen en el camp de la fenomenologia. El seu objectiu és fomentar la recerca i l'estudi del moviment fenomenològic i mantenir viu el contacte amb la recerca que es desenvolupa a escala internacional. Té una activitat regular (seminari un divendres de cada tres) i activitats extraordinàries, bàsicament conferències i cursos a càrrec de destacats membres de la comunitat fenomenològica internacional.

És un dels membres de l'Organization of Phenomenological Organizations (OPO) des de la seva fundació l'any 2002, a Praga. L'activitat regular d'aquest curs va consistir en la discussió de textos originals de membres del grup a l'entorn dels temes de l'espai i del temps. Durant el curs 2010-2011 es va dur a terme la presentació del llibre *Heidegger y la genealogía de la pregunta por el ser. Una articulación temática y metodológica de su obra temprana*, del doctor Jesús Adrián Escudero, el 21 de gener de 2011.

Grup d'Estudis Sartreans

Enguany es va centrar en l'estudi de l'obra *Huis-clos*, en especial pel que fa a la figura de l'Altre (Le Pour-Autruí).

Grup de Filosofia Analítica

Durant el curs 2010-2011 es va dur a terme el seminari «Tenen raó els filòsofs?», que va incloure les sessions següents:

— 12 de gener de 2011. Conferència «Té raó Hume? La teoria de les idees com a hipòtesi empírica sobre la ment», a càrrec de Víctor Verdejo, de la Universitat Autònoma de Madrid.

— 26 de gener de 2011. Conferència «Té raó Moore? Crítica al seu argument de la fal·làcia naturalista», a càrrec de Víctor Méndez, de la Universitat de Barcelona.

— 9 de febrer de 2011. Conferència «Té raó Simone de Beauvoir? Són les

dones l'Altre?», a càrrec d'Adèle Mercier, de la Universitat Kingston de Queen (Canadà).

— 23 de febrer de 2011. Conferència «Té raó McTaggart? L'argument que el temps no existeix», a càrrec de Gabriel Uzquiano, de la Universitat d'Oxford.

— 2 de març de 2011. Conferència «Té raó Russell? Significat i coneixement», a càrrec de Josep Macià, de la Universitat de Barcelona.

— 30 de març de 2011. Conferència «Té raó James? Sobre el corrent de pensament», a càrrec de Marta Jorba, de la Universitat de Barcelona.

— 6 d'abril de 2011. Conferència «Té raó Zenó d'Elea? El concepte d'infinnit i les paradoxes contra el moviment», a càrrec de Sergi Oms, de la Universitat de Barcelona.

— 27 d'abril de 2011. Conferència «Té raó Locke? Són els colors propietats secundàries?», a càrrec de Mario Gómez Torrente, de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM).

— 18 de maig de 2011. Conferència «Té raó Aristòtil? El cas dels objectes materials», a càrrec de Marta Campdelacreu, de la Universitat de Barcelona.

— 25 de maig de 2011. Conferència «Té raó McDowell? És el contingut de les experiències perceptives conceptual?», a càrrec de Josefa Toribio, de la Institució Catalana de Recerca i Estudis

Avançats (ICREA) i la Universitat Autònoma de Barcelona.

Grup de Filosofia Personalista

El Grup de Filosofia Personalista es va dedicar durant aquest curs 2010-2011 a l'anàlisi de l'obra cabdal del filòsof alemany Franz Rosenzweig: *L'estrella de la redempció* (*Der Stern der Erlösung*).

A més, va dur a terme la Tercera Jornada de Filosofia Personalista, el dia 2 d'abril de 2010, de les 10 a les 13.30 hores, en què va intervenir el doctor Carles Llinàs, professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya, de la URL, amb la conferència «Ontologia d'hipòstasi, teologia del misteri i hermenèutica bíblica: aproximacions».

Grup de Filosofia Pràctica

El treball d'enguany es va centrar en la figura de Joseph Badiou.

SECCIÓ DE FILOSOFIA CATALANA

— V Jornada Científica: «La sòlida fragilitat de la filosofia catalana: continuïtat i persistència». Organitzada per la Societat Catalana de Filosofia (Secció de Filosofia Catalana) i l'Institut de Dret i Tecnologia (IDT-UAB). Amb la col·laboració del Grup de Recerca EIDOS (UB). 2 de desembre de 2010.

Després de tractar en les anteriors jornades científiques sobre l'establiment d'un àmbit propi de recerca (2004), de filosofia i història intel·lectual catalana

(2005), de qüestions d'arxiu, qüestions de mètode (2006) i de Miquel Carreras i Costajussà (2008), en aquesta V Jornada Científica es va dedicar l'atenció a diferents figures del pensament català del segle xx, mostrant la *continuïtat* difícil d'aquestes. Tractàrem de Miquel Batllori (1909-2003), Jaume Bofill (1910-1965), Octavi Fullat (1928) i Josep Ferrater Mora (1912-1991). La Jornada va servir per presentar la projecció d'aquest àmbit d'estudi en l'àmbit audiovisual (cinema) i la posada en marxa definitiva del *Journal of Catalan Intellectual History*. La sessió va acabar amb l'Assemblea ordinària de socis i la conferència de cloenda i la lliçó inaugural del curs del doctor Salvador Giner (president de l'IEC), «El meu Josep Ferrater Mora».

SECCIÓ DE FILOSOFIA LLATINOAMERICANA

— III Jornada Científica del Seminari de Filosofia Llatinoamericana de la Societat Catalana de Filosofia: «La filosofia dels exiliats i la consolidació del pensament hispanoamericà». Sessió «Jaume Balmes, en el segon centenari del seu naixement», 24 de gener de 2011. Coordinació: Ignasi Roviró, Marta Nogueroles, Andreu Grau i Yodenis Guirola.

Altres activitats

— Sortida d'estudi «Walter Benjamin». En la commemoració del setantè aniversari de la mort del filòsof, literat, crític i assagista Walter Benjamin, la Societat

Catalana de Filosofia va organitzar una sortida d'estudi a la localitat de Portbou, on va viure i morir l'any 1940. La sortida va constar de les visites següents: la ruta local Walter Benjamin (panells informatius); l'exposició al Centre Cívic Ca l'Hertero de les còpies dels documents que es guarden a l'Ajuntament de Portbou sobre Walter Benjamin; el memorial *Passatges*, de Dani Karavan, i el cementiri. El regidor de Cultura i del Projecte Walter, Joan Gubert, també va participar en la sortida.

— Es van dur a terme els Col·loquis de Vic els dies 7 i 8 d'octubre de 2010, amb el tema central «Europa». La sessió següent es va realitzar el 6 i 7 d'octubre de 2011, amb el tema «La imatge».

— El Segon Congrés Català de Filosofia va ser una tasca que la Societat

va organitzar durant aquest curs i que tindria lloc a Sueca els dies 9, 10 i 11 de novembre de 2011. Aquesta organització es va fer amb la Societat de Filosofia del País Valencià i amb l'Associació Filosòfica de les Illes Balears.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 21.

CASANOVAS, P.; MONSERRAT, J.; SERRA, X. (ed.). *JOCIH: Journal of Catalan Intellectual History*.

GRAU, A.; ROVIRÓ, I. (coord.). *Actes del I Congrés Català de Filosofia*. [Edició a cura de Josep Monserrat]

MONSERRAT, J.; ROVIRÓ, I. (cur.). *La bellesa*. (Col·loquis de Vic; 14)

— *Europa*. (Col·loquis de Vic; 15)

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP ENRIC LLEBOT RABAGLIATI

Vicepresidenta: NÚRIA FERRER ANGLADA

Secretari: AGUSTÍ POCH PARÉS

Tresorer: JOAN GARIN CASANOVAS

Vocals: ALBERT BRAMON PLANAS

CARLOS CASTEL SUBIAS

JOAN CUXART RODAMILANS

EMILI ELIZALDE RIUS

SALVADOR ESTRADÉ SOBREPÈRE

M. ÀNGELS GARCIA BACH

XAVIER GRANADOS GARCIA

ALBERT GRAS MARTÍ

ORIOI GUASCH FORTUNY

XAVIER JAEN HERBERA

IGNASI JUVELLS PRADES

IGNASI LABASTIDA JUAN

JOSEP LLOSA CARRASCO

XAVIER MAGRANS FONTRDONA

JORDI MIRALDA ESCUDÉ

JORDI MUR PETIT

JOAN ÀNGEL PADRÓ CÀRDENAS

JOSEP MARIA PONS RÀFOLS

LLORENÇ PORQUER SEGUÍ

ANTONI ROCA ROSELL

RAMON SALA GASSET

ANNA SANAHUJA MOTA

SANTIAGO VALLMITJANA RICO

Delegat: DAVID JOU I MIRABENT

Nombre de socis: 412

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

*XXVI Trobades Científiques
de la Mediterrània: «Correlacions
en gasos quàntics»*

Maó, del 30 de setembre al 2 d'octubre de 2010. Les Trobades Científiques de la Mediterrània, que organitzen cada any la Societat Catalana de Física i la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis amb el suport de diverses institucions acadèmiques del seu àmbit lingüístic, tenen per objectiu principal proveir un marc adequat a l'intercanvi d'experiències i de coneixements sobre un tema actual de recerca. A més de constituir un fòrum científic, contribueixen a facilitar la relació i la comunicació entre els científics i els tecnòlegs de l'entorn més proper.

El Comitè Organitzador estava format per: Jordi Boronat (UPC), Artur Polls (UB), Anna Sanpera (UAB), Ferran Mazzanti (UPC) i Gregory Astrakharchik (UPC). Hi va haver un total de quaranta participants i es van fer vint-i-sis presentacions:

— «Strongly interacting fermions: Itinerant ferromagnetism in 3D and BCS- BEC crossover in 2D», Stefano Giorgini (Universitat de Trento, Itàlia).

— «Path Integral Monte Carlo studies of interacting Bose gases in the presence of correlated disorder», Sebastiano Pilati (ETH Zurich, Suïssa).

— «Marvin Girardeau at the occasion of his 80th birthday», Gregory Astrakharchik (UPC).

— «Duality Mapping Methods for Strongly Correlated 1D Quantum Gases», Marvin Girardeau (Universitat d'Arizona, EUA).

— «Invariants of motion as a toolbox for ultracold atoms», Adolfo del Campo (Universitat d'Ulm, Alemanya).

— «Quantum Monte Carlo study of one-dimensional Coulomb gases at zero temperature», Gregory Astrakharchik (UPC).

— «Quantum transport of cold atoms», Fernando Sols (Universitat Complutense de Madrid).

— «Disorder in spin 1 Bose-Hubbard model», Simone Paganelli (UAB).

— «Dressing many-body lattice systems of ultracold atoms by shaking», André Eckardt (Institut de Ciències Fotòniques, ICFO).

— «Non demolition detection of quantum phases in strongly correlated systems», Gabriele de Chiara (UAB).

— «Ultracold gases: from quantum simulation to information processing», Juan J. García Ripoll (CSIC).

— «Quantum simulations of relativistic quantum physics in trapped ions», Enrique Solano (Universitat del País Basc).

— «2D and 3D Topological Insulators in Condensed Matter and High Energy Physics». M. A. Martín-Delgado (Universitat Complutense de Madrid).

— «Integrable pairing models in

cold atom physics», Jorge Dukelsky (CSIC, Madrid).

— «Topological properties of fermionic superfluids in optical lattices», Pietro Massignan (UAB).

— «Composite Fermion Approach to the Ultracold Dilute Fermi Gas», Miguel A. Cazalilla (Donostia International Physics Center).

— «Exploring the two-dimensional world with cold gases», Jean Dalibard (ENS Paris).

— «Atomic soliton lasers and interferometers», Humberto Michinel (Universitat de Vigo).

— «A bird's eye view of 35 years of many-body physics», Eckhard Krotscheck (Universitat de Linz, Àustria).

— «Strongly correlated states of bosonic atoms under effective artificial potentials», Núria Barberán (UB).

— «Microscopic description of low density quantum dipoles in 2D», Ferran Mazzanti (UPC).

— «Devil's staircase and quasi-supersolids in long-range interaction systems: a quantum simulation with trapped ions», Fernando Cucchietti (ICFO).

— «Dipolar condensates in toroidal traps», Muntsa Guilleumas (UB).

— «Single component and binary mixtures of BECs in double-well potentials», Bruno Julià (UB).

— «Molecule formation and quantum correlations in optical lattices», Jordi Mur (CSIC).

Participació a la Universitat Catalana d'Estiu

La Societat Catalana de Física organitza la programació de l'àrea de ciència i tecnologia de la Universitat Catalana d'Estiu. Enguany el tema escollit fou l'Any Internacional de la Química. La coordinació va ser a càrrec de Núria Ferrer (UPC, vicepresidenta de la Societat Catalana de Física). Prada de Conflent, del 17 al 22 d'agost de 2011.

L'objectiu era mostrar com la química té un paper central en la ciència i que, per força, ha de formar part de les solucions als principals desafiaments que ha d'afrontar la humanitat. Així, doncs, es tractaren aspectes interdisciplinaris com ara el medi ambient, el canvi climàtic, l'energia, la medicina i els nous materials, fent especial èmfasi en la contribució de la química en aquests camps.

— «Medi ambient i sostenibilitat», a càrrec d'Èric Jover, de la UB i la Societat Andorrana de Ciències.

— «La petjada de carboni com a indicador ambiental en el cicle de vida d'un producte o d'un servei», a càrrec de Francesc Castells, del grup de recerca AGA de la Universitat Rovira i Virgili (URV).

— «És l'hora de la ciència!», a càrrec de Mònica Portero, de la URV.

— «L'univers elemental i el codi universal de la química», a càrrec de Roger Bofill i Arasa, de la UAB.

— «El paper dels metalls en la

medicina», a càrrec de Roger Bofill i Arasa, de la UAB.

— «Dones químiques excepcionals», a càrrec de Pilar González i Duarte, de la UAB.

— «El món dels elements i els elements del món», a càrrec de Pilar González i Duarte, de la UAB.

— «La química que ha canviat el món», a càrrec d'Adela Mauri Aucejo, de la UV.

Olimpíada de Física

Des de l'any 1997, la Societat Catalana de Física organitza la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física. L'objectiu és realitzar un procés de selecció entre els estudiants d'ensenyament secundari (segon de batxillerat) amb bones actituds per a la comprensió de la física per tal de determinar un grup màxim de vint-i-un estudiants que representin el conjunt de districtes universitaris catalans en la fase estatal de l'Olimpíada Internacional de Física.

Aquest any es van inscriure a la fase catalana vuitanta-sis estudiants, un 20 % menys que el curs anterior, pràcticament tots de segon de batxillerat procedents de trenta-dos centres d'ensenyament secundari de tot Catalunya; l'any anterior hi van participar quaranta-quatre centres.

Les proves de selecció de la fase catalana es van celebrar el divendres dia 4 de febrer de 2011, simultàniament a la

Facultat de Física de la UB, a l'Escola Politècnica Superior de la UdL, a l'Escola Politècnica Superior de la UdG i enguany també a la Facultat de Química de la URV ja que va haver-hi inscrits d'aquest districte universitari. El nombre d'estudiants presentats va ser de vuitanta-tres.

Després d'una acurada revisió de les proves realitzades pels estudiants presentats, la comissió va escollir els vint seleccionats per a la fase final. La nota més alta va ser de 50,5 sobre 60, i la corresponent al darrer seleccionat, de 33,5. Com que la nota següent era de 32,0 i hi havia dos estudiants amb aquesta puntuació, es va decidir deixar-los tots dos fora de la selecció perquè només n'hi podia anar un, ja que el nombre màxim a presentar és de vint-i-un estudiants.

El lliurament de premis es va celebrar el dia 18 de març de 2011 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, en un acte públic amb nombrosa assistència de familiars i professors tutors dels estudiants. Com és tradicional, l'acte va coincidir amb el lliurament dels premis per als millors treballs de recerca que s'elaboraren en l'ensenyament secundari el curs 2009-2010.

Com a preparació adicional per a la fase final espanyola, els vint alumnes seleccionats van realitzar, el divendres 1 d'abril de 2011, de tres a set de la tarda, una sessió preparatòria de caràcter experimental al Laboratori de Física Moderna de la Facultat de Física de la UB.

Les proves de la fase estatal de l'Olimpíada de Física es van fer a la Universitat de Múrcia del 7 al 10 d'abril. L'actuació dels estudiants catalans va ser molt bona: tots els estudiants presentats van aconseguir algun tipus de premi, una proporció clarament per sobre la mitjana. Els premis varen ser dues medalles de plata, nou de bronze i nou mencions d'honor. La millor puntuació va correspondre a Alex Serés, a 3,25 punts per sota de les medalles d'or, que són les que permeten la participació en les fases internacionals.

La Fase Internacional de l'Olimpíada de Física d'enguany es va celebrar a Bangkok (Tailàndia) del 10 al 18 de juliol i a la Olimpíada Iberoamericana a Guayaquil (Equador) el mes de setembre.

VII Jornada de Física i Química a l'IEC

La Societat Catalana de Física, conjuntament amb la Societat Catalana de Química i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, ja fa set anys que organitzen una jornada temàtica adreçada als professors de física i química de secundària que se celebra a la tardor a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

Aquestes Jornades de Física i Química a l'IEC pretenen generar un ambient de trobada entre el professorat d'aquestes matèries d'universitat i d'educació secundària per tal que hi hagi un intercanvi de punts de vista enriquidor

per a ambdós col·lectius. Els temes tractats en les sis primeres edicions foren:

- 2004: «La física i la química en la transició entre la secundària i els estudis superiors»
- 2005: «Els avenços en física i química i l'actualització dels continguts a l'educació secundària»
- 2006: «Competències bàsiques i científiques competents»
- 2007: «Noves propostes per a la física i la química de secundària. Aportacions de l'àmbit universitari»
- 2008: «La nova matèria de batxillerat "Ciències per al món contemporani"»
- 2009: «L'astronomia, ciència fronterera, 2009 AIA».

El tema de la VII Jornada, que es va celebrar el dimecres 27 d'octubre de 2010 a la Sala Pere i Joan Coromines (matí) i a la Sala Prat de la Riba (tarda) de la seu de l'IEC, fou «El làser, cinquanta anys d'aplicacions científiques i tècniques».

L'objectiu d'aquesta Jornada era tractar aspectes relacionats amb el làser per tal d'oferir al professorat de física i de química una actualització científica sobre temàtiques com el seu descobriment i les seves aplicacions, en especial les quotidianes i les biomèdiques. També es va parlar d'una temàtica tan actual com la generació de la llum de sincrotró i les seves aplicacions en la recerca científica. Es van presentar les ponències següents:

— «Cinquanta anys del làser, aplicacions quotidianes i científiques», de Ramon Vilaseca Alavedra, del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC.

— «Aplicacions biomèdiques del làser», de David Artigas Garcia, de l'Institut de Ciències Fotòniques.

— «El làser: Com es va descobrir? Com ens afecta?», de Santiago Vallmitjana Rico, del Departament de Física Aplicada i Òptica de la UB.

— «El sincrotró Alba i les seves aplicacions», de Jordi Benach, de CELLS - ALBA Synchrotron Light Source.

— «L'ensenyament de la química i les proves d'accés a la universitat als Països Baixos», del doctor Huib van Drooge, de Lid Commissie Onderwijs.

— «Les proves PAU de física i de química. Reflexions sobre les seves característiques actuals i perspectives de futur», de Mercè Izquierdo i Aymerich, del Departament de Didàctica de les Ciències i la Matemàtica de la UAB i coordinadora de l'àrea de ciències de les PAU, i Martí Pi i Pericay, del Departament d'ECM de la Facultat de Física de la UB i coordinador de física de les PAU.

Premis

Premi Jordi Porta i Jué per a estudiants
El Premi Jordi Porta i Jué, instituït l'any 1962, s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre física fet per estudiants; enguany s'hi van presentar dos

treballs. El Jurat, constituït per Núria Ferrer Anglada (UPC), Ignasi Juvells Prades (UB) i Joaquim Puigdollers González (UPC), va acordar concedir el premi al treball *Capes col·loïdals autoensamblades de nanopartícules mitjançant la tècnica de Langmuir-Blodgett*, presentat per Edgar Julián Cabrera Magaña.

El premi es va lliurar durant l'acte de lliurament de premis de l'IEC a la Sala Prat de la Riba el dia 28 d'abril de 2011.

Premis per als treballs de recerca de batxillerat

La Societat Catalana de Física va convocar per novena vegada aquests premis amb l'objectiu d'estimular la redacció de treballs d'iniciació a la recerca sobre temes de física. Aquests premis van adreçats als estudiants de batxillerat. Enguany s'hi van presentar seixanta-tres treballs molt ben elaborats. El veredict del jurat de la novena edició atorgà els dos premis als treballs següents:

— *Experiments amb globus en la didàctica de la ciència*, de l'estudiant Martí Català Sabaté, de l'Institut Lluís de Requesens de Molins de Rei, sota la direcció del professor tutor Lluís Nadal Balandras.

— *Investigant les petjades astronòmiques de l'antiguitat*, de l'estudiant Diana Gabriela Cosovanu, de l'Institut d'Almenar, sota la direcció del professor tutor Fèlix Pueyo Guiu.

D'altra banda, el jurat va donar dos accessits als treballs següents:

— *Experimentant amb l'energia del futur: Dye Solar Cells*, de l'estudiant Albert Aparicio García, de l'Institut Frederic Martí i Carreras de Palafrugell, sota la direcció del professor tutor Vicenç Gabriel Cara Fernández.

— *Anàlisi del funcionament del Motor d'Stirling*, de l'estudiant Francesc Polls Agell, de l'Escola Mestral de Sant Feliu de Llobregat, sota la direcció del professor tutor Daniel Urbano Polo.

A l'hora de fer l'avaluació, el jurat va valorar la creativitat i l'originalitat del projecte presentat, així com la metodologia utilitzada i l'estructuració i presentació del treball.

Activitats científiques

XIX Cicle de conferències «Física oberta»

El dimecres 13 d'octubre de 2010, a la Sala Nicolau d'Olwer de la seu de l'IEC, es va fer la conferència inaugural del curs 2010-2011, amb el títol: «Quan la llum és més densa que la matèria. 50è aniversari del descobriment del làser i a més a més 25è aniversari dels làsers CPA», a càrrec de Luis Roso, director del Centro de Láseres Pulsados (CLPU) de Salamanca. Les altres conferències del cicle foren les següents:

— 29 de març de 2011, a la Sala Nicolau d'Olwer (IEC), «El Sincrotró Alba: una instal·lació singular», a càrrec de Xavier Queralt Compte, cap del Servei de Protecció Radiològica del Sincrotró Alba.

— 5 d'abril de 2011, a la Sala Nicolau d'Olwer (IEC), «Nanociència, nanotecnologia i societat», a càrrec de Jordi Pascual Gainza, director de l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN).

Cicle de conferències «Els premis Nobel de l'any 2010»

El premi Nobel de Física de l'any 2010 fou concedit a André Geim i a Konstantin Novoselov pels seus «experimentos innovadors en relació amb el grafè bidimensional». Amb motiu d'aquest premi, el dimarts 21 de desembre de 2010, a la sala Pi i Sunyer de la seu de l'IEC, es va pronunciar la conferència «Premi Nobel de Física 2010: el grafè, un nou material per a l'electrònica del segle XXI», a càrrec de M. Àngels Garcia Bach, del Departament de Física Fonamental de la UB.

Col·laboracions

Durant aquest curs la SCF va col·laborar en les activitats següents:

— Exposició «50 anys de làser. Una eina que ens ha canviat la vida», organitzada per la Biblioteca de Física i Química de la UB.

— «Encontres amb el tercer cicle», activitats organitzades per un col·lectiu d'estudiants de tercer cicle de la Facultat de Física de la UB.

Revista digital Recursos de Física

El mes d'octubre de 2007 va sortir el número 0 de la revista digital *Recursos de*

Física (<http://www.rrfísica.cat>). Aquesta revista és una publicació digital periòdica que la Societat Catalana de Física en col·laboració amb la Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC) ha posat a l'abast dels professors de física de secundària i primers cursos universitaris perquè puguin compartir els seus recursos. Durant el curs 2010-2011 es van editar els números 6 (tardor 2010) i 7 (primavera 2011).

Publicacions

La Societat Catalana de Física publica dos números cada any de la *Revista de Física*. Aquesta revista d'alta divulgació en física, que es va començar a publicar el mes de

setembre de l'any 1991, té un alt grau d'acceptació entre tots els físics de llengua catalana i ha permès una connexió més gran entre la comunitat científica, així com un coneixement acurat del que fan companys escampats per tot arreu.

Un altre aspecte que cal assenyalar és que la continuïtat i la seriositat de la publicació han servit per a donar a conèixer la Societat Catalana de Física a llocs i persones als quals no hauria estat fàcil arribar per uns altres camins.

Per raons diverses, es va endarrerir l'edició de la revista i durant el curs 2010-2011 només se'n va publicar el volum 4, número 7, corresponent al segon semestre del 2009.

Societat Catalana de Química

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 19 de juliol de 2011

President: ROMÀ TAULER I FERRÉ
Secretari: ERIC JOVER I COMAS
Tresorera: CRISTINA PALET I BALLÚS
Vocals: PERE ALEMANY I CAHNER
CARLES BO I JANÉ
JOSEP BONJOCH SESÉ
JOAN CABRÉ CASTELLVÍ
AURELI CAAMAÑO ROS
JOSEFINA GUTART I MAS
MANUELA HIDALGO MUÑOZ
JORDI LLORCA PIQUÉ
JAUME PUY LLORENS
CONCEPCIÓ ROVIRA I ANGULO
PILAR SALAGRE CAMERO
PAU SERRA PRAT
XAVIER TOMÀS MORER

A partir del 20 de juliol de 2011

President: ROMÀ TAULER I FERRÉ
Secretari: XAVIER TOMÀS MORER
Tresorera: PILAR SALAGRE CAMERO
Vocals: CARLES BO I JANÉ
JOSEP BONJOCH SESÉ
AURELI CAAMAÑO ROS
JOAN CABRÉ CASTELLVÍ
RAMON ERITJA CASADELLA
JORDI GARCIA GÓMEZ
JOSEFINA GUTART I MAS
JORDI LLORCA PIQUÉ
JOAN CARLES REY

ANNA ROGLANS I RIBAS
RAMON SAYÓS I ORTEGA
PAU SERRA I PRAT

Delegada de l'IEC: PILAR GONZÁLEZ DUARTE

Nombre actual de socis: 726

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Assemblees

Assemblea General

El 21 de desembre de 2010, la Societat Catalana de Química celebrà la seva Assemblea General de socis, i el 19 de juliol de 2011 celebrà les eleccions a la nova Junta de Govern.

European Association for Chemical and Molecular Sciences (EuCheMS)

La Societat Catalana de Química és societat membre de l'EuCheMS des del gener de 2008. Durant el curs 2010-2011 l'activitat duta a terme en relació amb aquesta associació va ser la següent:

— El 15 d'octubre de 2010, Romà Tauler, president de la SCQ, va assistir a l'Assemblea General de l'EuCheMS celebrada a Bled (Eslovènia).

— El 9 d'abril de 2011, Eric Jover, secretari de la Junta de la SCQ i especialista en química ambiental, va assistir a la reunió dels membres de la Divisió de Química Ambiental de l'EuCheMS celebrada a Venècia (Itàlia).

— L'1 de setembre de 2011, Josefina Guitart, vocal de la Junta de la SCQ i especialista en educació, va assistir a la reunió dels membres de la Divisió d'Educació de l'EuCheMS celebrada a Bremen (Alemanya).

Any Internacional de la Química (AIQ 2011)

Comissió Catalana de Coordinació de l'AIQ2011

A fi de treballar de manera conjunta en l'organització dels actes de commemoració d'aquesta efemèride, es va crear la Comissió Catalana de Coordinació de l'AIQ2011, integrada per representants d'institucions, centres de recerca, universitats, associacions empresarials i d'altres entitats dins l'àmbit de la química a Catalunya.

En formaren part Romà Tauler i Ferré, Pau Serra Prat, Joan Cabré Castellví i Josefina Guitart Mas, de la SCQ; Salvador Alegret i Sanromà i Pilar González Duarte, de la Secció de Ciències i Tecno-

logia de l'IEC; Gemma Pujol Vallès, de l'IEC; Joan Bertran i Rusca i Josep Font i Cierco, de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona; Rafael Beaus Codes, de la Reial Acadèmia de Farmàcia; Ramón Alibés Arqués i Gregori Ujaque Pérez, de la UAB; Pere Lluís Cabot Julià, Santiago Álvarez Reverter i Claudi Mans i Teixidó, de la UB; Miquel Solà i Puig, de la UdG; Jaume Puy Llorens, de la UdL; Jordi Llorca i Piqué, de la UPC; David Andreu Martínez, de la UPF; Lluís Comellas Riera i Rosa Nomen Ribé, de la URL; Jaume Árboles Muntadas i Remei Areny Joval, de l'Associació de Químics i d'Enginyers de l'IQS - URL; Joan Igual Ripollès, de la URV; Èric Jover Comas, de la Universitat Catalana d'Estiu; Immaculada Ros Clavell, del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya; José Costa López, del Col·legi Oficial de Químics de Catalunya; Àngel Messeguer i Peypoch i M. Rosa Infante Martínez-Pardo, de l'Institut de Química Avançada de Catalunya - CSIC; Joan Grimalt i Obrador, de l'Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua - CSIC; Concepció Rovira Angulo, de l'Institut de Ciències de Materials de Barcelona - CSIC; Ernest Giralt i Lledó, de l'Institut de Recerca Biomèdica, Parc Científic de Barcelona, UB; Miquel A. Pericàs Brondo i Ariadna Goenaga Silvestre, de l'Institut Català d'Investigació Química; Damià Barceló i Cullerés, de l'Institut Català de Recerca de l'Aigua, Parc Cien-

tífic i Tecnològic de Girona, UdG; Conxita Mayós Servet, de la Direcció General de l'Educació Bàsica i el Batxillerat de la Generalitat de Catalunya; Onno Seroo, del Centre UNESCO de Catalunya; Rosa M. Melià Avià, de l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya; Juan José Meca Saavedra, de FEDEQUIM; Carles Jové, d'AFAQUIM; Ramon Fontboté Tomàs, de l'Associació Empresarial Química de Tarragona; Pilar Navarro Muñoz, de Fira de Barcelona (Expoquímia - Equiplast - Eurosurfas), i Concepció Roca, de Foro Química y Sociedad.

Acte inaugural a l'Institut d'Estudis Catalans

L'acte inaugural es va dur a terme el dia 14 de desembre de 2010, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. Amb aquest acte, organitzat conjuntament per la Societat Catalana de Química i la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans, es donà el tret de sortida a les diverses activitats que s'anirien desenvolupant en el context de l'Any Internacional de la Química al llarg del 2011 a Catalunya.

El programa de la sessió comprenia:

— Presentació del calendari «Quins elements!», a càrrec de Pilar González Duarte, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— Conferència inaugural: «Vull ser químic... per fer què?», a càrrec d'Agustí Lledós, catedràtic de química física de la UAB.

— Actuació musical del Cor Argentum de la Facultat de Química de la UB, sota la direcció de Víctor Frigola.

Cerimònia d'obertura d'àmbit internacional

La cerimònia d'obertura d'àmbit internacional es dugué a terme els dies 27 i 28 de gener de 2011, a la seu de la UNESCO a París. En nom de la Societat Catalana de Química, participaren en la inauguració la delegada de l'IEC a la Societat, Pilar González Duarte, i una representació de membres de la Junta, Aureli Caamaño, Josefina Guitart, Èric Jover i Cristina Palet.

Jornada de celebració a la seu del Parlament de Catalunya

La jornada es va celebrar el 30 de maig de 2011. La Societat Catalana de Química, conjuntament amb la Comissió Catalana de Coordinació de l'Any Internacional de la Química 2011, organitzaren la jornada de celebració de l'Any Internacional de la Química: «Química: la nostra vida, el nostre futur», a la seu del Parlament.

La presidenta del Parlament, Núria de Gispert i Català, obrí l'acte, i el director del Centre UNESCO de Catalunya fou l'encarregat de contextualitzar l'AIQ en el marc de la UNESCO. S'hi pronunciaren tres ponències i l'acte tancà amb l'actuació musical del Cor Argentum de la Facultat de Química de la UB, que estrenà l'obra *Pols d'estels*, commemorativa

de l'AIQ2011. Les ponències que es van pronunciar van ser les següents:

— «La ciència de la química», a càrrec d'Ernest Giralt, catedràtic de química orgànica de la UB i coordinador del Programa de Recerca de Química i Farmacologia Molecular de l'Institut de Recerca Biomèdica del Parc Científic de Barcelona.

— «Química, una imatge natural», a càrrec de Xavier Duran, periodista, químic i doctor en ciències de la comunicació per la Universitat Autònoma de Barcelona.

— «El valor formatiu de la química. Química, una ciència que es manté jove», a càrrec de Mercè Izquierdo, catedràtica de didàctica de les matemàtiques i de les ciències experimentals de la UAB, i Rosa Melià, presidenta de l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya i catedràtica de l'Institut Infanta Isabel d'Aragó.

Bloc de l'Any Internacional de la Química

La Societat Catalana de Química, amb el suport de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans, va posar a disposició de la comunitat científica l'espai web <http://blocs.iec.cat/aiq2011> per a difondre i coordinar les activitats que, amb motiu de l'Any Internacional de la Química, tindrien lloc a les terres de llengua i cultura catalanes.

Debats de química

Vint-i-tresè debat

L'11 de maig de 2011 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans el debat «Acostem els joves a la recerca en química del nostre país». El programa constà d'una ponència, de la presentació del Global Experiment de l'Any Internacional de la Química (AIQ2011) i d'un debat final.

— «Hi haurà química entre nosaltres?», a càrrec d'Àngel Messeguer Peypoch, del Grup de Química Bioorgànica i director de l'ICAQ-CSIC.

— «El Global Experiment de l'AIQ: experiments de química per a l'alumnat de tot el món», a càrrec de Cristina Palet Ballús, de la UAB i la SCQ, i Josefina Guitart Mas, del CESIRE-CDEC del Departament d'Ensenyament i la SCQ.

— Debat «Què poden fer els joves en una estada científica als centres d'investigació», moderat per Aureli Caamaño (SCQ).

En el transcurs de l'acte també es lliuraren els premis i les mencions de la cinquena edició dels premis als treballs de recerca de batxillerat dins l'àmbit de la química.

Jornades científiques

En aquest tipus de jornades, diferents ponents exposen el seu punt de vista respecte a un tema ampli i, sovint, polèmic. En aquest any es van organitzar les següents:

Jornada de Física i Química a l'IEC:

«El làser, cinquanta anys d'aplicacions tècniques i científiques»

La Jornada es va celebrar el 27 d'octubre de 2010, a la Sala Prat de la Riba i la Sala Pere i Joan Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans. Fou organitzada conjuntament amb la Societat Catalana de Física i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya. El programa va incloure les conferències i el debat següents:

— «Cinquanta anys del làser, aplicacions quotidianes i científiques», a càrrec de Ramon Vilaseca Alavedra, del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC.

— «Aplicacions biomèdiques del làser», a càrrec de David Artigas Garcia, de l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO).

— «El làser: Com es va descobrir? Com ens afecta?», a càrrec de Santiago Vallmitjana Rico, del Departament de Física Aplicada i Òptica de la UB.

— «El sincrotró Alba i les seves aplicacions», a càrrec de Jordi Benach Andreu, de CELLS - Laboratori de Llum de Sincrotró Alba.

— «L'ensenyament de la química i les proves d'accés a la universitat dels Països Baixos: «Building Chemistry in the Netherlands», a càrrec de Huib van Drooge, de la Comissió Nacional d'Educació d'Holland, Zaanlands Lyceum.

— «Les proves PAU de física i de química. Reflexions sobre les seves característiques actuals i perspectives de futur»,

a càrrec de Mercè Izquierdo i Aymerich, del Departament de Didàctica de les Ciències i la Matemàtica de la UAB i coordinadora de l'àrea de ciències de les PAU, i Martí Pi i Pericay, del Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria de la UB.

Jornada de Química de Catalunya i del gran sud-oest francès

La Jornada es va dur a terme el dia 26 de novembre de 2010 a Montpeller, a la Delegació Regional del Centre Nacional de la Recerca Científica. Fou organitzada per la Société Chimique de France, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química. Aquesta trobada pretén reunir els químics joves de Catalunya amb els del gran sud-oest de França (des de Bordeus a Montpeller, tot passant per Tolosa, Pau i Perpinyà).

El programa comprenia una conferència plenària inaugural i setanta comunicacions orals distribuïdes en tres sessions paral·leles i la presentació de pòsters. La conferència plenària, titulada «Chemical modulation of cellular signaling routes: generation of lead compounds», fou a càrrec d'Àngel Messeguer, de l'Institut de Química Avançada de Catalunya - CSIC, de Barcelona.

16a Conferència Fèlix Serratosa

Aquesta setzena edició de la Conferència Fèlix Serratosa rebé la col·laboració de la Real Sociedad Española de Química i el suport de la Universitat de Barcelona, la

Universitat Autònoma de Barcelona, el Consell Superior d'Investigacions Científiques, els Laboratoris del Dr. Esteve SA i la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans.

A l'Aula Enric Casassas de la Facultat de Química de la UB, el 24 de gener de 2011, tingueren lloc les conferències següents:

— «Ligandos basados en hidrazonas y carbenos N-heterocíclicos: aplicaciones en catálisis asimétrica», a càrrec de José M. Lassaletta, de l'Institut d'Investigacions Químiques de Sevilla (CSIC-US).

— «Toward the ideal synthesis: step economy and function oriented synthesis in first-in-class approaches to the treatment of Alzheimer's disease and to the eradication of HIV/AIDS», a càrrec de Paul A. Wender, de l'Escola de Medicina de Stanford i de la Universitat de Stanford, a Palo Alto (Califòrnia).

A la Sala de Graus de les facultats de Ciències i Biociències de la UAB, el 25 de gener de 2011, tingué lloc la conferència «The transformative impact of new reactions: studies on new catalysts, scaffolds for drug discovery and materials for drug delivery», a càrrec de Paul A. Wender, de l'Escola de Medicina de Stanford i de la Universitat de Stanford, a Palo Alto (Califòrnia).

X Memorial Enric Casassas

La Societat Catalana de Química va participar en la celebració del X Memorial Enric Casassas, sota el lema «La seguretat

alimentària i la química analítica». L'acte tingué lloc a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans el 2 de desembre de 2010. El programa constà de les conferències següents:

— «La seguretat alimentària al nou marc de la Unió Europea», a càrrec de Glòria Cugat, cap de l'Àrea de Planificació i Auditoria de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària.

— «La química analítica i la seguretat alimentària. La perspectiva d'un laboratori de salut pública», a càrrec Francesc Centrich, cap de l'Àrea de Química del Laboratori de l'Agència de Salut Pública de Barcelona.

— «The evolution of liquid chromatography coupled to mass spectrometry from single analyte detection towards non-target screening», a càrrec d'Anton Kaufmann, de l'Autoritat Oficial de Control Alimentari del Cantó de Zuric (Suïssa).

— Taula rodona «És segur el que mengem?», a càrrec de SAGRARIO PÉREZ CASTELLANOS, secretària general de la Conselleria de Sanitat de la Xunta de Galicia; MIREIA MEDINA, directora del Laboratori Agroalimentari de la Generalitat de Catalunya; ALBERT BALLESTER, gerent del Laboratori Interprofessional Lleter de Catalunya, i FRANCESC XAVIER TARRÉS, cap de la Unitat Central de Consum de la Direcció General de la Policia de la Generalitat de Catalunya. El moderador va ser Ramon Companyó, director del Departament de Química Analítica de la UB.

IV Jornades sobre l'Ensenyament de la Física i la Química i l Trobada d'Educació Química

Aquestes activitats van tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el 24 de març de 2011, i a CosmoCaixa Barcelona, els dies 25 i 26 de març de 2011. Foren organitzades conjuntament amb l'Obra Social de la Fundació La Caixa, el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, l'Institut Químic de Sarrià, l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya i el CESIRE-CDEC del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Amb el títol «L'Any Internacional de la Química: reptes actuals de l'educació química», la jornada inclogué tres conferències, quinze tallers, l'opinió d'experts europeus sobre experiències didàctiques de la química i la representació d'un espectacle sobre química.

— Conferència inaugural: «Retos actuales de la educación química», a càrrec de Rosària Justí, de la Universitat de Belo Horizonte del Brasil.

— Conferència «La química en la industria y en la sociedad como motivación para el aprendizaje», a càrrec de Leo Gros, de la Hochschule Fresenius d'Idstein (Alemanya).

— Conferència «Experiencias curiosas para enseñar química en el aula», a càrrec de Manuel Fernández i Carlos Durán, del Centro de Ciencia Principia, de Màlaga.

— «Espectacle de química: màgia i química», a càrrec de Miquel Duran, Josep Duran i Josep Anton Vieta, de la Càtedra de Cultura Científica i Comunicació Digital de la UdG.

Jornades sobre Química Verda

Les Jornades van tenir lloc a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili (URV), a Tarragona, del 27 al 29 d'abril de 2011. Van ser organitzades per la Facultat de Química de la URV, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química, entre altres. Durant la jornada es feren els actes següents:

— Conferència «La contaminació acumulada a l'embassament de Flix. Diagnosi del problema i solució», a càrrec de Joan O. Grimalt, director de l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua del CSIC.

— Taula rodona sobre l'evolució dels processos en la indústria, amb la participació de Judit Bonet, responsable de Medi Ambient de Basf; Tomás Briñas, gerent de Repsol; Joaquín Flores, director global de Tecnologia i Projectes en Polietilè de Baixa Densitat de Dow; Josep Flores, director del Projecte Sostaqua, CETaqua, i Ferran Rufí, responsable de Seguretat, Medi Ambient i Qualitat de Grecat. L'acte fou moderat per Ramon Casals, professor associat de la URV.

— Documental *La fàbrica* i debat sobre les implicacions ambientals i socials a l'entorn de l'empresa química, presentat

per Francesc Xavier Rius i Òscar Saladié, professors de química i de geografia de la URV, respectivament.

Jornada «Medi ambient i societat: pautes per a la gestió ambiental»

La jornada tingué lloc a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans el 4 de juliol de 2011. Fou organitzada conjuntament amb Dones d'Avui.Cat, l'Institut Català de la Dona, el Ministeri d'Educació, Ciència i Innovació i l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua. La segona edició de la jornada versà també sobre l'aigua, i s'estructurà en dues sessions de quatre ponències cadascuna.

Sessió 1. Qualitat química i ecològica de les aigües i eines de gestió.

— «Gestió de la qualitat de les aigües: plantejaments de la Unió Europea i aplicació a les aigües litorals de Catalunya», a càrrec de Mariona de Torres, de la Unitat de Caracterització i Control d'Aigües Costaneres de l'Agència Catalana de l'Aigua.

— «Les xarxes de control automàtic: una visió dinàmica de la qualitat de l'aigua», a càrrec de Montserrat Batlle, del Departament d'Innovació de Producte d'Adasa Sistemas.

— «Ús d'índex de risc de substàncies i punts de mostreig per a l'assegurament de la qualitat de les aigües de riu, basat en el procediment COMMPS», a càrrec d'Elisabeth Teixidó, de la Unitat

de Química Orgànica de l'Agència Catalana de l'Aigua.

— «Estat ecològic dels rius mediterranis: de la diagnosi a la gestió participativa», a càrrec de Maria Rieradevall, del grup de recerca Freshwater Ecology and Management (FEM) del Departament d'Ecologia de la UB.

Sessió 2. Tecnologies aplicades al tractament i control de les aigües.

— «Evolució dels sistemes de tractament d'aigües potables», a càrrec de Raquel Román, d'Aigües de Barcelona.

— «Recollida i tractament de les aigües residuals del sistema de sanejament de Girona», a càrrec de Gabriela Poch, de Trargisa.

— «Noves tecnologies aplicades al tractament d'aigües: les membranes», a càrrec de Verònica Gómez, d'Application Development de Dow Water & Process Solutions.

— «Eliminació de contaminants emergents a les plantes de tractament d'aigua», a càrrec d'Eva Pocurull, del Departament de Química Analítica i Química Orgànica de la URV.

Conferències

Dins les activitats científiques dutes a terme per la Societat Catalana de Química al llarg del curs 2010-2011, destaquen les conferències següents:

— «50 anys de làser. Aplicacions actuals i futures en ciència i tecnologia», a càrrec de Ramon Vilaseca, de la UPC.

Conferència inaugural de l'exposició «50 anys de làser, una eina», organitzada per la Biblioteca de Física i Química de la UB, amb la col·laboració, entre d'altres, de la Societat Catalana de Química. Aula Magna Enric Casassas de les facultats de Física i Química de la UB, 20 d'octubre de 2010.

— «El món dels elements i els elements del món», a càrrec de Pilar González Duarte, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans i catedràtica de química de la UAB. A continuació, tingué lloc la presentació del llibre *Els elements*, de Theodore Gray. Acte conjunt de la Societat Catalana de Química amb la Societat Andorrana de Ciències i la Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO. Sala d'actes del comú d'Escaldes-Engordany, Andorra, 9 de maig de 2011.

Premis

Premis per a estudiants

El premi per a estudiants de la Societat Catalana de Química fou instituit l'any 1962 i és ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre química. Aquest curs es convocà per quarantavuitena vegada i fou atorgat a Cristina García Simón pel treball *Nanocàpsules metalporfiríniques per a química host-guest*, realitzat al Departament de Química de la UdG. També fou concedit un accèssit a Juana Maria Zambrana Seguí pel treball *Reaccions aldòliques estereo-*

selectives amb enolats de titani de β -benziloxi cetones quirals, de la UB.

Premis als treballs de recerca de batxillerat dins l'àmbit de la química

Premi ofert als alumnes de batxillerat per treballs de recerca lliurats i qualificats al llarg del curs acadèmic 2010-2011. En la seva cinquena edició, fou atorgat el primer premi a l'estudiant Martí Garçon Padilla, de l'Escola Pia de Calella, pel seu treball *Química d'un món fluid*; i sengles accessits, a l'estudiant Elisenda Ferraté Domingo, de l'Institut Montserrat, de Barcelona, pel treball *Generació d'energia elèctrica basada en la fotosíntesi*, i als estudiants Mar Eroles Navarro, Pere González Poveda i Laia Pintó Espí, de l'Institut Castellar, de Castellar del Vallès, pel treball *Química verda contra les emulsions. Separació del petroli en l'aigua de mar mitjançant el mètode de microones*. Així mateix s'acordà concedir una menció honorífica als treballs finalistes *Obtenció d'olis essencials per hidrodestil·lació*, de l'alumne Jaume Puy i Llovera, de l'Institut Manuel de Montsuar, de Lleida; *Passat i present de la neteja de la roba*, de l'alumna Ana Vicente González, de l'Escola Pia Sant Antoni, de Barcelona, i *Síntesi i estudi d'un anàleg estructural del resveratrol i determinació de la quantitat de resveratrol de dos vins coneguts*, de l'alumne Pau Rosés Gibert, de l'Escola Pia Nostra Senyora, de Barcelona.

Amb motiu de l'AIQ2011, els autors dels quinze treballs finalistes reberen una estada científica en un grup d'investigació dins el camp de la química a Catalunya.

Col·laboracions

— Col·laboració de la revista *Educació Química* en les VI Jornades de la Enseñanza de la Física y la Química «Investigar y argumentar en el aula» (Cosmocaixa, Alcobendas, 29 i 30 d'octubre de 2010).

— Suport en l'organització del programa de la Secció de Ciència i Tecnologia de la XLIII Universitat Catalana d'Estiu (Prada de Conflent, del 17 al 20 d'agost de 2011), dedicat a l'Any Internacional de la Química.

— Suport en l'edició del llibre *La Química a la Universitat de Barcelona*, de Joaquim Sales. Publicacions de la Universitat de Barcelona (2010).

Publicacions

Educació Química: EduQ, núm. 7 (2010).

FRANKLAND, Edward. *Sobre una nova sèrie de compostos orgànics que contenen metalls*. Traducció, introducció i comentaris de Joaquim Sales. 2010. (Clàssics de la Química; 5)

Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 9 (2010).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

President: CARLES PERELLÓ I VALLS
Vicepresident: JOSEP LLUÍS SOLÉ I CLIVILLÉS
Secretària: MARIANNA BOSCH I CASABÒ
Tresorera: MARIA-TERESA MARTÍNEZ-SEARA I ALONSO

Vocals: RAMON EIXARCH I FERRER
JOSEP GRANÉ I MANLLEU
JOSEP M. MONDELO I GONZÁLEZ
IGNASI MUNDET I RIERA
CARLES ROMERO I CHESA
ORIOL SERRA I ALBÓ
ENRIC VENTURA I CAPELL
MANEL UDINA I ABELLÓ

A partir del 24 de novembre de 2010

JUNTA DIRECTIVA

President: JOAN DE SOLÀ-MORALES
Vicepresident: JOAQUIM ORTEGA CERDÀ
Secretària: MERCÈ FARRÉ CERVELLÓ
Tresorera: MARIONA PETIT VILÀ

Vocals: JOSEP GRANÉ I MANLLEU
JOSEP M. MONDELO I GONZÁLEZ
IGNASI MUNDET I RIERA
CARLES ROMERO I CHESA
ALBERT RUIZ CIRERA
ORIOL SERRA I ALBÓ
ESTHER SILBERSTEIN
ENRIC VENTURA I CAPELL
MANEL UDINA I ABELLÓ

Comitè Científic:	LLUÍS ALSEDÀ I SOLER (UAB) JOAQUIM BRUNA I FLORIS (UAB) ÀNGEL CALSINA I BALLESTA (UAB) CARLES CASACUBERTA I VERGÉS (UB) ROSA MARIA MIRÓ I ROIG (UB) JORDI QUER I BOSOR (UPC) MARTA SANZ I SOLÉ (UB) ORIOI SERRA I ALBÓ (UPC) CARLES SIMÓ I TORRES (UB)
Comitè de Publicacions:	JAUME AMORÓS I TORRENT (UPC) JULIÀ CUFÍ I SOBREGRAU (UAB) JOSEP M. FONT I LLOVET (UB) JOSEP PLA I CARRERA (UB) ENRIC VENTURA I CAPELL (UPC) PELEGRÍ VIADER I CANALS (UPF)
Delegat de l'IEC:	JOAN GIRBAU I BADÓ
Nombre de socis:	866

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Assemblea General Extraordinària

El 24 de novembre de 2010 se celebrà una Assemblea General Extraordinària de socis de la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM), en què es procedí a la votació per a la renovació de càrrecs. Resultà elegida l'única candidatura presentada i la Junta Directiva restà constituïda de la manera indicada més amunt.

Trobades

El 16 d'octubre de 2010 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans la Setena Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques. El programa va constar d'una taula rodona i dues sessions paral·leles:

— «Com canvia l'ensenyament i l'aprenentatge amb la utilització dels ordinadors a l'aula? Quines possibilitats té? Quines dificultats/obstacles cal aprendre a superar? Quin valor afegit aporta l'ús dels

ordinadors? Cal preservar algunes característiques fonamentals de l'ensenyament/aprenentatge de les matemàtiques que poden quedar en segon terme amb l'ús dels ordinadors?». El moderador va ser Ferran Ruiz, del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, i els ponents, Elisabet Saguer, de l'INS J. Vicens Vives de Girona; Rosa Estela, de la UPC; Consol Anguila, del CEIP Puig d'Arques de Cassà de la Selva, i Rafel Cortès, de la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears.

— «Matemàtiques a cicle superior de primària amb GeoGebra en entorns 1x1», a càrrec de Sebastià Mora, del CEIP Enric Grau Fontseré de Flix.

— «Experiències del curs 2009-2010 en el projecte 1x1», a càrrec de Bernat Ancochea, de l'INS Serra de Marina de Premià de Mar.

— «(Es)TIC competint», a càrrec de Jaume Monreal, de l'INS Baltasar Porcel d'Andratx.

— «L'ús de les eines telemàtiques a l'educació (matemàtica) superior: de la necessitat, virtut», a càrrec de Teresa Sancho, de la UOC.

El 20 de maig de 2011 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans la Catorzena Trobada Matemàtica anual. El programa va constar de quatre conferències:

— «Formes automorfes i grups de Galois lineals: un camí d'anada i tornada», a càrrec de Luis Dieulefait, de la UB.

— «Enumeració de grafs en superfícies», a càrrec de Marc Noy, de la UPC.

— «Grans matrius aleatòries i probabilitats lliures», a càrrec de Frederic Utzet, de la UAB.

— «Algunes qüestions relatives al transport de matèria al sistema solar», a càrrec de Gerard Gómez, de la UB.

Conferències

— Conferència inaugural: «L'equació d'Einstein del camp gravitatori», a càrrec de Joan Girbau i Badó (UAB). Sala Pere Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans, 24 de novembre de 2010.

— Conjuntament amb el Centre de Recerca Matemàtica: «La química de la vida, l'energia i la sostenibilitat (explorada a un professor de matemàtiques)», a càrrec d'Agustí Lledós (UAB). Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, 7 d'abril de 2011.

— Conjuntament amb el Centre de Recerca Matemàtica: «Does the football really matter?», a càrrec de Tim Myers (CRM). Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, 14 d'abril de 2011.

Jornada de recerca

El 5 de novembre de 2010 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans la Primera Jornada SCM de Joves Investigadors en Matemàtiques. El programa va constar de quatre línies: «Anàlisi i equacions en derivades parcials», «Probabilitat, processos estocàstics i estadística», «Mètodes algebriques» i «Geometria i topologia».

Cursos

En el marc de les celebracions del centenari del naixement del professor Lluís Santaló, el 7 i 9 de juny de 2011 se celebrà a l'Institut d'Estudis Catalans el curs Geometria integral: de les probabilitats geomètriques a les valoracions, a càrrec d'Eduard Gallego (UAB).

Concursos

El 17 i 18 de desembre de 2010 se celebraren les proves de la fase catalana de la LXVI Olimpíada Matemàtica. Els premiats van ser: Eduard Vázquez Espín, Ferran Alet Puig, Darío Nieuwenhuis Nivelá, Marc Felipe Alsina, Eric Milesi Vidal, Marc Sánchez Alfonso, Júlia Alsina Oriol, Joan Estévez Estudis i Jordi Barceló Mercader.

Com cada any, es van oferir sessions periòdiques de formació a la Universitat de Barcelona, al Departament de Matemàtiques de la UAB, a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC, a la Universitat de Girona i a l'Institut Màrius Torres de Lleida.

El 17 de març de 2011 se celebrà la prova Cangur 2011 de la SCM, corresponent a centres de Catalunya i Andorra i les illes Balears, i el 24 de març de 2011, la prova Cangur de la SCM per a centres del País Valencià. Globalment la participació va ser de 764 centres i 26.759 alumnes.

Pel que fa a la prova de Catalunya i Andorra, que gestiona directament la

Comissió Cangur de la SCM, la participació va ser de 509 centres i 18.464 alumnes i el 19 de maig de 2011 se celebrà el lliurament de premis Cangur al Paranimf de la Universitat de Barcelona. Els guanyadors absoluts dels quatre nivells van ser: Josep Maria Gallegos Saliner (Institut Ramon Muntaner, Figueres), Matt Hoogsteder Riera (Institut Pere Alsius, Banyoles), Darío Nieuwenhuis Nivelá (Aula Escola Europea, Barcelona) i Eduard Vázquez Espín (Institut de Pal·lejà). Es van atorgar els pins de plata a Adrià Balcázar Castell (Catalunya), Rafael López Martínez (Balears) i Eduard Vázquez Espín (Catalunya).

Com cada any, es van oferir sessions d'aprofundiment en matemàtiques per a alumnes del segon cicle d'ESO al Departament de Matemàtiques de la UAB, a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC i a l'Institut La Sedeta de Barcelona.

El dia 6 de maig de 2011 a la sala d'actes de l'edifici Son Lledó, al Campus de la Universitat de les Illes Balears, i el dia 23 de maig de 2011 al Paranimf de la Universitat Politècnica de València van tenir lloc els repartiments de premis de les altres zones, amb presència institucional destacada de la SCM.

També es van dur a terme els Problemes a l'Esprint, activitat telemàtica de resolució de problemes dirigida als centres d'ensenyament i adreçada a equips d'alumnes. Les dades relatives a les dife-

rents convocatòries són les següents: 26 de gener de 2011, per a batxillerat (40 centres de Catalunya i el País Valencià, 779 alumnes); 9 de febrer, per a tercer i quart d'ESO (65 equips de Catalunya, Balears i el País Valencià, 1.321 alumnes); 23 de març, per a primer i segon d'ESO (76 centres d'Andorra, Catalunya, el País Valencià i Balears, amb un total de 1.734 alumnes), i 6 d'abril, per a sisè de primària (22 equips de Catalunya i les Illes Balears, 441 alumnes). Aquest concurs és convocat conjuntament per la SCM, el CREAMAT i la FEEMCAT.

En el marc de les proves Cangur 2011, se celebrà el VII Concurs de Relats de Contingut Matemàtic. El guanyador va ser Marc Felipe Alsina amb el seu relat «L'avi que estimava les matemàtiques».

Projecte per a l'Estímul del Talent Matemàtic a Catalunya

— El 2 d'octubre de 2010 se celebrà l'acte oficial d'inauguració del curs a l'Auditori de la Pedrera, de l'Obra Social de Caixa Catalunya, Tarragona i Manresa, amb la conferència «La història del calendari», a càrrec d'Anton Aubanell.

— El 21 de maig de 2011 se celebrà la clausura de curs de la promoció 2009-2011, a l'Auditori de la Pedrera.

— El 4 de juny de 2011 se celebrà el test d'aptitud per a la promoció 2011-2013, simultàniament a les poblacions de Barcelona (Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UB), Lleida (IES Màrius

Torres), Girona (ICE UdG) i Reus (IES Gabriel Ferrater).

Exposicions

Es van organitzar exposicions al Museu de les Matemàtiques de Catalunya (MMA-CA) i a la Universitat de Barcelona, durant la tardor del 2010, i a Berga, pel mes de març de 2011.

Concessió de Fons de Promoció d'Activitats

— Exposició «Les matemàtiques i la vida», al Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya. Terrassa, octubre del 2010.

— Workshop RTNS2011. Vilanova i la Geltrú, gener del 2011.

— CoDaWork 2011, Compositional Data Analysis. Girona, maig del 2011.

— Spanish Meeting on Computational Geometry. Alcalà d'Henares, juny del 2011.

— IX Jornades d'Interacció entre Sistemes Dinàmics i EDP. Barcelona, juny del 2011.

— International Workshop on Qualitative Reasoning 2011. Barcelona, juliol del 2011.

— Geometric and Asymptotic Group Theory with Applications GAGTA-5. Manresa, juliol del 2011.

Premis

Premi Évariste Galois

Es tracta d'un premi per a estudiants. El jurat, format per José Antonio Carrillo,

Joaquim Ortega i Joan Porti, reunit el 15 de març de 2011, va decidir atorgar el premi a Joaquim Serra Montolí pel seu treball *Dos problemes de simetria en equacions de reacció-difusió*.

Premi Albert Dou

Es tracta de la primera convocatòria del premi. El jurat, format per Pilar Bayer, Yves Chevallard, Albert Florensa, Joan Girbau, Jesús Hernández i Xavier Mora, reunit el 3 de novembre de 2010, va decidir atorgar el premi a Rosario Delgado pel seu treball *Matemàtiques i Internet: 101 anys de teoria de cues*.

Relacions institucionals

— Assistència del president a la reunió del Centre International de Mathématiques Pures et Appliquées (CIMPA), celebrada a París, el 15 de gener de 2011.

— Presentació de Marta Sanz-Solé, catedràtica de la Facultat de Matemàtiques de la UB i sòcia de la SCM, com a presidenta de l'EMS per al període 2011-2014, celebrada els dies 14 i 15 de gener de 2011. L'elecció va tenir lloc en el Consell General de l'EMS celebrat a Sofia (Bulgària) el 10 i 11 de juliol de 2010.

— Assistència del president al lliurament del Premi Albert Dou, celebrat a Madrid, el 10 de desembre de 2010.

— Assistència del president, de Josep Grané i de Joaquim Ortega al centenari de la RSME, celebrat a Madrid el 20 de gener de 2011.

— Assistència de Marta Berini a la reunió de la comissió Kangourou sans frontières, celebrada a Bucarest el 20 de març de 2011.

— Assistència del president a la Reunió de Presidents de Societats Matemàtiques Europees, celebrada a Bilbao el 6 de maig de 2011.

— Assistència del president i de Marta Sanz a la reunió del CEMAT, celebrada a Madrid el 26 de desembre de 2011.

D'altra banda, durant aquest curs es van mantenir els convenis de reciprocitat existents amb altres societats matemàtiques: American Mathematical Society, European Mathematical Society, Société Mathématique de France, Real Sociedad Matemática Española, Sociedad Española de Matemática Aplicada, Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, Societat Balear de Matemàtiques, Sociedad Española de Estadística e Investigación Operativa, Unió de Físics i Matemàtics de Txèquia, Australian Mathematical Society, Sociedad Matemática Mexicana, i s'hi va afegir també el conveni amb la Societat Matemàtica Txeca.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, volum 25, núm. 2, i volum 26, núm. 1. Els articles són accessibles electrònicament en el web de la Societat i també per mitjà del portal de publicacions de l'IEC.

SCM/Notícies, núm. 29 i 30.
Reedició del llibre *Lluís Santaló*.
Cangur 2011 i altres activitats de la SCM.

Col·laboració amb *La Vanguardia* en la
secció de problemes «El cervell mate-
màtic».

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació: 1935

JUNTA DIRECTIVA

President: FRANCESC NADAL I PIQUÉ
 Vicepresident: ENRIC MENDIZÁBAL I RIERA
 Tresorera: MONTSERRAT CUXART I TREMP
 Secretari: ENRIC BERTRAN I GONZÁLEZ
 Vocal primer: ANTONI LUNA I GARCIA
 Vocal segona: MIRELA BAYLINA I FERRÉ
 Vocal tercer: JESÚS BURGUEÑO I RIVERO
 Vocal quart: VICENÇ BIETE I FARRÉ
 Vocal cinquè: XAVIER ÚBEDA I CARTAÑA
 Vocal sisena: CARMEN MONTANER I GARCIA

A partir del 15 de juny de 2011:

President: FRANCESC NADAL I PIQUÉ
 Vicepresident: JESÚS BURGUEÑO I RIVERO
 Tresorer: ALBERT PÈLACHS MAÑOSA
 Secretari: RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
 Vocal primer: ANTONI LUNA I GARCIA
 Vocal segona: MIRELA BAYLINA I FERRÉ
 Vocal tercer: vacant
 Vocal quarta: ROSER SERRA COMA
 Vocal cinquè: XAVIER ÚBEDA I CARTAÑA
 Vocal sisena: CARMEN MONTANER I GARCIA

Delegat de l'IEC: JOAN VILÀ-VALENTÍ

Nombre de socis: 416

Assemblea General Ordinària

El 15 de juny de 2011, se celebrà l'Assemblea General Ordinària de socis i sòcies de

la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Obrí l'acte el president, Francesc Nadal i

Piqué, que donà la benvinguda als presents i agrai als membres de la Junta de Govern i als socis i sòcies que hi col·laboren la tasca feta al llarg del curs, del qual posà en relleu el nombre d'actes celebrats, fet que palesa la vitalitat de la Societat. Entre les conferències pronunciades, destacà la de la professora Rita Gardner, directora de la Royal Geographical Society, que serví de cloenda del setanta-cinquè aniversari de la fundació de la SCG.

El president expressà el seu reconeixement envers el secretari Enric Bertran, que no es presentava a la reelecció per imperatiu estatutari. Fou una glossa afectuosa, amb la qual agrai la generosa dedicació i l'eficaç tasca del secretari cessant en els vint-i-cinc anys d'exercici del càrrec.

L'Assemblea de socis i sòcies, a proposta del president i de la Junta de Govern de la SCG, ratificà per unanimitat la creació de la Comissió de Secretaria i de l'Obrador Obert, de la qual formaran part inicialment el nou secretari, el secretari cessant i l'editor del web.

Es procedí a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern que cessaven reglamentàriament. Un cop feta la votació i comptabilitzats els vots per correu, resultà elegida l'única candidatura presentada.

Activitats científiques

Conferències

— El 13 d'octubre de 2010, se celebrà la sessió inaugural del curs 2010-2011, amb

una conferència a càrrec de Jordi Ausàs i Coll, conseller de Governació i Administracions Públiques de la Generalitat de Catalunya, titulada «Vers una nova organització territorial de Catalunya. Les lleis de vegueries i de l'àrea metropolitana de Barcelona».

— El 21 d'octubre de 2010, Eugenio Ruiz de Urrestarazu, catedràtic d'anàlisi geogràfica regional de la Universitat del País Basc, pronuncià la conferència «Euskal Herria. Un país virtual?».

— El 25 de novembre de 2010, David Pavon, professor del Departament de Geografia de la Universitat de Girona, pronuncià la conferència «Gran obra hidràulica i territori a les conques de la Muga i del Fluvià: dels projectes a les realitzacions (1850-1980)».

— El 14 de desembre de 2010, Rita Gardner, directora de la Royal Geographical Society (Institute of British Geographers), pronuncià la conferència «Geography in the 21st century - challenges, opportunities and the role of learned societies».

— El 18 de gener de 2011, Sergi Saladié, professor del Departament de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili, pronuncià la conferència «Els conflictes territorials del sistema elèctric a Catalunya».

— El 17 de febrer de 2011, Francisca Segura, professora de geografia de la Universitat de València, pronuncià la

conferència «La pantanada de Tous 25 anys després. Lliçons d'un desastre».

— El 23 de març de 2011, Ansii Paasi, professor del Departament de Geografia de la Universitat d'Oulu, pronuncià la conferència «Region in theory and practice».

— El 12 d'abril de 2011, Gilles Palsky, professor de la Universitat de París, pronuncià la conferència «Jacques Bertin et la réflexion théorique en cartographie. Mythologie et mystères de la semiologie graphique».

— El 26 de maig de 2011, María José Prados, professora del Departament de Geografia Humana de la Universitat de Sevilla, pronuncià la conferència «Naturbanización. Algunos ejemplos en áreas de montaña y periurbanas».

— El 15 juny de 2011, Javier Martín Vide, catedràtic de geografia física de la Universitat de Barcelona, pronuncià la lliçó de cloenda del curs, titulada «Los límites del planeta y el cambio climático».

Cursets i taules rodones

— El 9 de novembre de 2010, se celebrà una taula rodona sobre el lema «L'ensenyament de la cartografia en els estudis de geografia a Catalunya», que serví de presentació de les publicacions del Segon Congrés Català de Geografia. Hi intervingueren Jesús Burgueño i Pau Alegre, professors de les universitats de Lleida i Autònoma de Barcelona, que presentaren els dos llibres titulats *El mapa com a*

llenguatge geogràfic, juntament amb Josep M. Rabella i Jaume Feliu, professors de les universitats de Barcelona i Girona, respectivament. L'acte es féu al Centre Cultural la Mercè, de Girona. Amb anterioritat s'efectuà una visita guiada a la Cartoteca de la Universitat de Girona i als Serveis Científicotècnics del Departament de Geografia.

— El mes de març de 2011, es realitzà el curset titulat Manifestacions del canvi global a Catalunya, dirigit per Martí Boada, del Departament de Geografia i l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la UAB. Dijous 10, Iago Otero presentà la ponència «El canvi global. Introducció i cas d'estudi»; dijous 17, Sònia Sánchez pronuncià la conferència «Canvi global a la vall de Santa Fe (Montseny). Evolució dels usos i les cobertes del sòl des de la perspectiva socioecològica», i dijous 31, Roser Maneja i Diego Varga van dur a terme la ponència «Seguiment dels efectes del canvi global a través d'indicadors. L'exemple de la conca de la Tordera, el cas de l'Observatori de la Tordera». El curset es va cloure, el dissabte 2 d'abril, amb una sortida de camp a la vall d'Olzinelles (Montnegre), guiada per Martí Boada.

— El mes de maig de 2011, es realitzà el seminari titulat «La variabilitat climàtica a la península Ibèrica», coordinat per Xavier Úbeda, de la UB. Dijous 12, intervingueren Joan Albert López Bustins, de la UB, amb «L'oscil·lació de la

Mediterrània occidental i la precipitació als Països Catalans», i Paulo Pereira da Silva, de la Universitat Mykolas Romeris (Lituània), amb «Extrems climàtics a la península Ibèrica». Dijous 19, Isabel Cacho, de la UB, pronuncià la conferència titulada «Variabilitat climàtica passada a la península Ibèrica, un relat d'arxius marins i terrestres», i Marc J. Prohom i Duran, del Servei Meteorològic de Catalunya, «Incidència del vulcanisme en el clima. El cas de la península Ibèrica».

Presentacions de llibres i fundacions

— El 9 de novembre de 2010, en el decurs de la taula rodona celebrada a Girona «L'ensenyament de la cartografia en els estudis de geografia a Catalunya», es presentaren els llibres *El mapa com a llenguatge geogràfic. Recull de textos històrics (s. XIII-XV)* i *El mapa com a llenguatge geogràfic. Recull de reflexions contemporànies (segle XX)*, editats a cura de Jesús Burgueño i Pau Alegre, professors de les universitats de Lleida i Autònoma de Barcelona, respectivament.

— El 22 de febrer de 2011, es presentà el llibre *Eduard W. Soja. La perspectiva postmoderna de un geògraf radical*, a cura de Núria Benach i Abel Albet, docents de les universitats de Barcelona i Autònoma de Barcelona, respectivament. Van intervenir en l'acte Maria Dolors Garcia Ramon, catedràtica de geografia de la UAB i membre de l'IEC, i els autors citats.

— El 5 de maig de 2011, es presentà l'obra *El món rural a Catalunya*, de Joan Vilà-Valentí, reeditada per la Societat Catalana de Geografia. L'acte, presidit per Salvador Giner, president de l'IEC, comptà amb les intervencions de Francesc Nadal, catedràtic de geografia humana de la UB i president de la SCC; Maria Dolors Garcia Ramon, catedràtica de geografia de la UAB i membre de l'IEC; Maria de Bolòs i Capdevila, catedràtica emèrita de geografia física i regional de la UB, i el mateix autor, catedràtic emèrit de la UB i membre emèrit de l'IEC.

— El dia 1 de juny de 2011, es va fer la presentació de la Fundació d'Ecologia del Foc i Gestió d'Incendis Pau Costa Alcubierre, a càrrec del seu president, Marc Castellnou, i amb la participació dels patrons de la Fundació. L'acte inclogué la conferència «Buenas prácticas de uso del fuego en Europa», dictada per la doctora Cristina Montiel Molina, catedràtica de geografia de la Universitat Complutense de Madrid i patrona de la Fundació.

Tots els actes ressenyats fins ara se celebraren a la seu de Barcelona de l'IEC, excepte quan s'indica expressament.

Sortides d'estudi i visites a exposicions

— El 18 de setembre de 2010, tingué lloc una visita a l'exposició «Cerdà i Barcelona. La primera metròpoli, 1853-1897», al Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, sota el guiatge de Marina López Guàllar, comissària de l'exposició.

— El 23 d'octubre de 2010, es realitzà una sortida d'estudi al Segre Mitjà, dins el cicle «Les altres comarques», dirigida per Jesús Burguño, professor de la Universitat de Lleida.

— El 9 d'abril de 2011, tingué lloc la sortida d'estudi titulada «Geografia i literatura. Ruta verdagueriana per la plana de Vic», dirigida per Carme Montaner. Per acabar la jornada, se celebrà una taula rodona, introduïda per la geògrafa Carme Montaner, en representació de la SCG, amb la participació de Carles Baronet, alcalde de Folgueroles; Carme Torrents, directora de la Casa-Museu Verdaguer, i Joan Pujolar, etnolingüista de la UOC i estudiós de les relacions literàries entre territori nacional i paisatge.

— El 4 de juny de 2011, es realitzà una travessa per la via romana del Capsacosta, des de Sant Salvador de Bianya a Sant Pau de Segúries, dirigida pel professor Francesc Nadal. Aquesta sortida substituï la que estava programada al Matarranya, on les pluges havien fet impracticable el camí del Parrissal.

— El 16 de juny de 2011, s'efectuà una visita al túnel ferroviari en construcció entre la Sagrera i Sants, a Barcelona, guiada per Jordi Prat, delegat del Ministeri de Foment per a les actuacions ferroviàries a Catalunya, i Jorge Laguna, enginyer d'INECO (Ingeniería y Economía del Transporte) adscrit a la direcció de les obres.

Altres actuacions

— La Junta de Govern publicà al web de la SCG el document *Pel dret a decidir la nostra organització territorial*, arran de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'autonomia de Catalunya, ensems que s'adherí al manifest difós a l'efecte per l'IEC.

— Francesc Nadal, com a president de la SCG, participà regularment en les reunions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i en el plenari de l'IEC. També representà l'àrea d'humanitats en la Comissió de Publicacions de l'Institut.

— La SCG és membre del Comitè Assessor del Congrés Internacional 2011 organitzat per l'Associació de Societats de Geografia (EUGEO), associacions de geògrafs i altres organitzacions representatives dels geògrafs i de la ciència geogràfica als països de la Unió Europea. Antoni Luna fou el representant institucional de la SCG al Comitè Espanyol de la Unió Geogràfica Internacional i a la reunió de Roma de l'EUGEO. En la trobada anterior, feta a Londres, hi assistí Mireia Baylina.

— Per Setmana Santa, es féu un viatge a Albània, organitzat per ARAC (A la Recerca d'Altres Cultures), Cultural Travel Association, sota els auspicis de la SCG, guiat pel consoci Pere Andreu.

— La SCG va ser impulsora de la II Conferència Econòmica de la Mediterrània Nord-Occidental, que va tenir lloc a Barcelona els dies 6 i 7 de juny de 2011.

— La SCG es va adherir al Con-

grés Internacional d'Onomàstica, que se celebrà el setembre del 2011 a Barcelona.

Publicacions

Aquest curs es van editar el volum 67-68 (monogràfic sobre organització territorial en ocasió del setanta-cinquè aniversari de la SCG), el volum 69 i el volum 70 de *Treballs de la SCG*, corresponents al 2009 i 2010, i el llibre *El món rural a Catalunya*, de Joan Vilà-Valentí, amb pròleg de Maria Dolors Garcia Ramon.

Jesús Burgueño Rivero és a partir del volum 70 de *Treballs de la SCG* el nou editor de la revista, en substitució d'Enric Mendizàbal. Així mateix, es van actualitzar la pàgina de crèdits i les normes de presentació d'articles.

Premis

El VII Premi Joan Palau Vera per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat fou atorgat a Martí Burcet Rodríguez, de l'Escola Pia de Vilanova i la Geltrú, pel treball *Els camins de Vilanova a Montserrat a peu*. El jurat era format per Roser Serra Coma, Enric Mendizàbal Riera i Anna Serra Salvi.

El XVI Premi Lluís Casassas i Simó fou declarat desert. El jurat era format per Albert Pèlachs Mañosa, Roser Serra Coma i Valerià Pauil Carril.

El web de la Societat (*scg.iec.cat*)

L'Obrador obert, editat per Pau Alegre, va continuar informant mitjançant anuncis, convocatòries, notícies, cròniques i

resenyes de tots els actes celebrats a la SCG, així com d'activitats d'altres institucions d'interès geogràfic, com ara conferències, congressos, col·loquis, premis, llibres i revistes. Conté ja més de quatre-centes resenyes de llibres escrits per membres de la SCG i la totalitat de la revista en versió digital. A més, s'ofereixen els índexs d'audiència que fan inventari de les consultes efectuades.

Obituari

Durant aquest curs van traspassar la consòcia Núria Coll Roig i els consocis Francesc Beato Vicens, Joan Tomàs Bonell i Oriol Riba Arderiu. També es van lamentar les pèrdues de Manuel Riu Riu, antic soci, i d'Emmanuelle Bonerandi, professora participant en el col·loqui internacional «Les transformacions territorials a banda i banda dels Pirineus».

Notes diverses

El consoci Joan Nogué fou guardonat amb el Premi Joan Fuster d'Assaig 2010, la consòcia Anna Cabré fou nomenada col·legiada d'honor del Col·legi d'Economistes de Catalunya i la consòcia i presidenta de la SCG Maria Dolors Garcia Ramon va ser distingida amb el Premio Internacional Geocrítica 2011. Martí Boada va ser nomenat comissari a Catalunya de l'Any Internacional dels Boscos 2011. Javier Martín Vide va ser escollit membre numerari de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació: 1946

JUNTA DIRECTIVA

President: JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ
 Vicepresident: No ha estat nomenat
 Secretari i tresorer: ALFRED PÉREZ-BASTARDAS
 Vocal del butlletí: MARTA PREVOSTI I MONCLÚS
 Vocals: ARMAND DE FLUVIÀ I ESCORSA
 MERCÈ MORALES I MONTOYA

COMISSIÓ CIENTÍFICA

Coordinador: JOSEP MARIA FIGUERES I ARTIGUES
 Vocals: MONTSERRAT SANMARTÍ I ROSET
 ANTONI DALMAU
 SANTIAGO IZQUIERDO
 TÜNDE MIKES JANI
 ANTONI IGLESIAS
 ARMAND DE FLUVIÀ I ESCORSA
 MERCÈ MORALES I MONTOYA

Delegat de l'IEC: ALBERT BALCELLS I GONZÁLEZ

Nombre de socis: 201

Activitats

Curs Poblaments i des poblaments

a Catalunya: de l'antiguitat al segle XX

El curs es va dur a terme de l'1 al 31 de març de 2010, a les 19 hores, a la Sala Ramon Fuster del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya (rambla de Catalunya, 8, pral., Barcelona). L'organització

fou a càrrec de la Societat Catalana d'Estudis Històrics i el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya.

La Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH) va contribuir amb aquest curs al coneixement d'un aspecte tan fonamental de la història del nostre país com són els processos de poblament

i despoblament que en gran manera han creat la societat actual. Des de l'antiguitat fins al segle XXI, Catalunya ha esdevingut el resultat de conjuntures que, a més d'atreure població forana o foragitar-ne d'autòctona, van «redistribuir» persones dins el mateix territori. Hom pot veure, per exemple, els moviments de població a què va donar lloc la conquesta dels territoris andalusins en el segle XII, els processos de despoblament i repoblament que va originar la pesta negra i la recuperació posterior, entre els segles XIV i XV, o els efectes de la fil·loxera a final del segle XIX. Els encarregats de dur a terme aquest curs van ser historiadors que coneixien a fons la matèria exposada, ja que tots i cadascun d'ells eren especialistes en el seu àmbit d'investigació, de manera que ens fou plaent oferir aquest curs a tots els membres de la SCEH, en particular, i a totes les persones interessades en la història i la societat catalanes, en general.

Cicle «Historiadors»

El cicle «Historiadors» se celebrà del 5 d'octubre de 2010 a l'1 de febrer de 2011, a les 19 hores, al Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya (rambla de Catalunya, 8, pral., de Barcelona). Aquesta activitat fou promoguda conjuntament per la SCEH (IEC) i el CDLCAT.

Aquest cicle de conferències va projectar l'obra historiogràfica d'alguns dels historiadors catalans contemporanis més rellevants i a retrobar-ne els fonaments ideològics. Les sessions monogràfiques pretenien, doncs, ser una mirada sòlida vers els aspectes historiogràfics i posar en relleu l'obra publicada d'aquests historiadors, amb referències a llur vida i personalitat, i amb la voluntat de presentar-ne una síntesi d'alta divulgació.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, volum XXII (2011).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació: 1995*

JUNTA DIRECTIVA

President:	JOSEP CRUANYES I TOR
Vicepresident primer:	FRANCESC XAVIER GENOVER I HUGUET
Vicepresident segon:	JORDI FIGA LÓPEZ-PALOP
Tresorer:	ORIOL SAGARRA I TRIAS
Secretari:	JOSEP SERRANO I DAURA
Vocals:	JORDI PUJOL I MOIX MARC VALLÈS I FONTANALS

Delegat de l'IEC: JORDI COTS I MONER

Nombre de socis: 77

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

Al llarg d'aquest curs 2010-2011 es va continuar treballant en l'elaboració del *Diccionari jurídic català*, el projecte més rellevant de la nostra Societat i al qual es van destinar la major part dels esforços i recursos, amb el recull de més de vuit mil veus que finalment s'han de publicar en línia.

El 23 de maig de 2011 tingué lloc la presentació del *Diccionari jurídic català* en la seva edició en línia. Aquest projecte ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Fundació Catalunya Caixa Obra Social.

D'altra banda, la Societat va fer un recull sobre la jurisprudència del Tribunal Suprem dels anys 1911-1920 relativa al dret civil català, el qual serà escanejat i publicat en línia per a la seva consulta directa i lliure.

Col·laboracions

— Col·laboració amb la XIII Jornada d'Estudis Locals «Dret i economia. Autonomia i progrés. La promoció d'una economia rural», celebrada a Bot (Terra Alta) l'11 de desembre de 2010 i coorganitzada per la Universitat Internacional de Catalunya i l'Ajuntament de Bot.

— Col·laboració amb la IX Jornada de la Societat Catalana de Terminologia «Terminologia i llenguatge jurídic», que tingué lloc a Barcelona el 18 de maig de 2011.

Publicacions

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 10
(2010).

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 11
(2011).

Revista de Dret Històric Català, núm. 9
(2011).

Josep M. Puig Salellas: en homenatge.
Barcelona: IEC, 2011. (Miscel·lània; 1)

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

President: PERE PUIG I BASTARD
(fins al 2.12.2010)
EDUARD ARRUGA I VALERI
(des del 2.12.2010)

Secretari: XAVIER CUADRAS I MORATÓ

Tresorer: HUMBERT SANZ I GARCÍA

Vocals: JOSEP M. CARRAU I RAMON
GUILLEM LÓPEZ CASASNOVAS
ÀNGELS ROQUETA I RODRÍGUEZ
ERNEST SENA I CALABUIG
JOSEP MARIA SURÍS I JORDÀ

Delegat a Brussel·les: VÍCTOR POU I SERRADELL

Delegat a Madrid: JOSEP M. NÚS I BADIA

Delegat de l'IEC: JOAQUIM MUNS I ALBUIXECH

Nombre de socis: 246

* La Societat Catalana d'Economia fou fundada l'any 1951 com a Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, integrada com a filial de l'IEC l'any 1977 i reestructurada com a Societat Catalana d'Economia l'any 1986.

Activitats

— Conferència d'inauguració del curs 2010-2011 de la Societat Catalana d'Economia: «Els estralls de la crisi econòmica global (2007-2010): Lliçons i conseqüències», a càrrec de Francesc Xavier Mena. Barcelona, 9 de novembre de 2010.

— Assemblea General de socis i sòcies. Barcelona, 2 de desembre de 2010.

— Conferència del cicle «Els premis Nobel 2010» sobre el Premi Nobel d'Economia: «Els reptes de l'atur: contribucions des de l'anàlisi econòmica», a càrrec de Joan Tugores Ques. Barcelona,

22 de desembre de 2010, i València, 12 de gener del 2011.

Cicle de conferències «Les reformes per a sortir de la crisi»

— Conferència inaugural: «La crisi del deute a Europa», a càrrec de Jordi Galí. Barcelona, 27 de gener de 2011.

— «La reforma de la sanitat. La bossa i la vida. Aportacions de l'economia de la salut a l'abordatge dels problemes sanitaris», a càrrec de Vicente Ortún. Barcelona, 23 de febrer de 2011.

— «La reforma de les pensions», a càrrec de Sergi Jiménez Martín. Barcelona, 31 de març de 2011.

— «La reforma del sistema bancari español», a càrrec de Vicente Salas Fumás. Barcelona, 11 de maig de 2011.

— Conferència de cloenda del cicle «Les reformes per a sortir de la crisi» amb «Los retos de la gran recesión en España», a càrrec de José Luis Malo de Molina. Barcelona, 15 de juny de 2011.

Premis

El Jurat del VIII Premi Societat Catalana d'Economia 2010, format per Pere Puig i Bastard, Joan Elias Boada, Joan M. Esteban Marquillas, Francesc Granell Trías, Guillem López Casanovas, Vicente Salas Fumás, Narcís Serra Serra i Josep M. Carrau i Ramon (secretari), atorgà el guardó a l'obra *El desenvolupament de l'arc mediterrani espanyol; trajectòria i perspectives*, realitzada per un equip d'investigadors dirigits per Francisco Pérez, de l'Institut Valencià de Recerca Econòmica. L'acte de lliurament del premi tingué lloc a València el 24 de novembre de 2010.

Es van convocar durant aquest curs el X Premi Ferran Armengol i Tubau 2011 i el XIII Premi Catalunya d'Economia 2011, que foren atorgats en el curs 2011-2012.

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP MARIA ROTGER I CERDÀ
 Vicepresident: MÀRIUS DOMÍNGUEZ I AMORÓS
 Tresorer: ORIOL HOMS I FERRET
 Secretària: TERESA SORDÉ I MARTÍ
 Vocals: JORDI BUSQUETS I DURAN
 JOAN JIMÉNEZ I GÓMEZ
 ENCARNA HERRERA I MARTÍNEZ
 CRISTINA LÓPEZ I VILLANUEVA
 VANESSA MAXÉ I NAVARRO
 DOLORS MAYORAL I ARQUÉ
 SÒNIA PARELLA I RUBIO
 ENRIC RENAU I PERMANYER
 EULÀLIA SOLÉ I ROMERO
 MARTA SOLER I GALLART

Delegada de l'IEC: CARLOTA SOLÉ I PUIG

Nombre de socis: 280

*Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

— Lliurament dels Premis Catalunya Social 2010 el 9 de setembre del 2010 al pavelló Mies van der Rohe.

— Presentació del llibre de Joaquim Sempere Carreras *Mejor con menos: Necesidades, explosión consumista y crisis ecológica* el 28 d'octubre de 2010, a les 19 hores, a la Sala Pi i Sunyer de l'Institut d'Estudis Catalans.

— Presentació del llibre *Musyca. Música, sociedad y creatividad artística*, de Javier Noya, el 26 de gener del 2011 a l'Institut d'Estudis Catalans.

— Homenatge a Josep R. Llobera el 17 de febrer de 2011, a les 19 hores, a l'Institut d'Estudis Catalans.

— Seminari «Multiculturalism and social inequalities: the blind spot of multiculturalism», a càrrec del professor

Thomas Faist, el 24 de març del 2011 a l'Institut d'Estudis Catalans.

— Presentació del llibre *La ciudad en llamas. La vigencia del republicanismo comercial de Adam Smith* el dia 14 d'abril del 2011.

— Seminari de Teoria Sociològica Crítica Raimon Bonal, en què es van llegir i tractar els llibres següents: *Teoría de la acción comunicativa* (1987), de Jürgen Habermas; *Libertad o capitalismo* (2009), i *Alquimias de la mente* (2002), de Jon Elster.

Premis

Premi Catalunya de Sociologia

Lliurament del premi a la doctora Marina Subirats el dia 9 de juny de 2011 a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans.

XII Concurs de Joves Sociòlegs

Enguany es va lliurar el premi a Lúdia Arroyo Prieto pel seu treball *Joven para plegar y mayor para buscar trabajo. Una anàlisi de l'atur de llarga durada de les dones majors de 45 anys*, i un accèssit a Sebastià Riutort Isern pel seu treball *Es-*

país de transformació social i innovació cap a una societat sostenible. El cas de les organitzacions de consum ecològic de Barcelona.

Publicacions

Butlletí de l'Associació Catalana de Sociologia

És una eina de comunicació interna per als socis, en què la informació sobre la societat es complementa amb articles o comentaris, així com amb un apartat per a les novetats bibliogràfiques vinculades a la nostra especialitat i també notícies de l'Associació. Aquest curs se'n van publicar cinc números, amb un tiratge de tres-cents exemplars. Es distribueix en paper i en format electrònic als socis i també està disponible al web de l'ACS. Aquests són els números publicats:

— *Butlletí*, núm. 105 (setembre 2010)

— *Butlletí*, núm. 106 (novembre 2010)

— *Butlletí*, núm. 107 (gener 2011)

— *Butlletí*, núm. 108 (març 2011)

— *Butlletí*, núm. 109 (maig 2011).

Revista Catalana de Sociologia, núm. 25 i 26.

Societat Catalana 2010.

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació: 1970

JUNTA DIRECTIVA

President d'honor: ALEXANDRE OLIVAR I DAYDÍ

President i responsable de publicacions: MIQUEL DELS SANTS GROS I PUJOL

Secretària: ISABEL JUNCOSA I GINESTÀ

Vocal: SEBASTIÀ JANERAS I VILARÓ

Delegat de l'IEC: MARC MAYER I OLIVÉ

Nombre de socis: 30

El curs 2010-2011 s'inaugurà amb la primera reunió plenària de tots els membres de la Societat, que se celebrà el dia 21 d'octubre de 2010 i va ser la sessió número 82. L'acte tingué lloc a la Sala Fontserè de la seu de l'Institut, a les 18 hores. En iniciar-la, es presentà el currículum del doctor Gerard Boto Varela, especialista en arquitectura religiosa medieval i la influència que hi tingueren els ritus litúrgics. El presentador va ser el doctor Marc Sureda i Jubany, membre de la Societat. La conferència habitual de les nostres reunions fou a càrrec del senyor Miquel dels Sants Gros i Pujol, que exposà el tema «Una celebració de la Vetlla Pasqual a Hipona presidida pel bisbe Sant Agustí». El conferenciant mostrà com, reconstruint els antics *libelli* dels sermons del sant, es pot seguir pas a pas una Vet-

lla Pasqual nord-africana d'entorn de l'any 420. Després es va fer la presentació del volum *Troparium prosarium ecclesiae cathedralis vicensis* (Barcelona: IEC, 2010). És el proper proser més antic conservat de les esglésies catalanes. Fou escrit al primer quart del segle XII per a ús de la catedral de Vic. L'objectiu de l'edició és posar el seu contingut a mans dels musicòlegs. Al final de la reunió també es parlà del contingut de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana* núm. 19, que seria publicada l'any següent.

La segona reunió tingué lloc el dia 11 de maig de 2011 i va ser la sessió número 83 de la Societat. La reunió s'obrí amb la presentació, a càrrec del doctor Gabriel Seguí, de la candidatura del doctor Sergi Zauner i Espinosa, especialista en qüestions litúrgicomusicals, especialment del segle XVI. Després es votà l'en-

trada com a membre de la Societat del doctor Gerard Boto i Varela, que va ser elegit per majoria absoluta. La conferència fou pronunciada per la doctora Lily Arad, professora de la Universitat Hebrea de Jerusalem i membre de la Societat. El tema fou «Aspectes litúrgics i socials de les pintures romàniques de Santa Maria de Barberà del Vallès». La doctora Arad va dedicar la seva tesi doctoral a l'estudi d'aquestes pintures, tesi escrita en hebreu, traduïda al català i publicada per l'Ajuntament de Barberà del Vallès. És la primera vegada que aquestes pintures han estat estudiades en profunditat, especial-

ment la seva temàtica iconogràfica i el missatge social que l'Església per mitjà seu donà als feligresos de la parròquia.

Finalment es va fer la presentació de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 19 (2010), dedicada al pare Alexandre Olivari, en commemoració del setanta-cinquè aniversari de la seva professió monàstica. Al final es parlà de la possible publicació facsimilar de l'ordinari de Tarragona de l'any 1530. L'edició seria feta pel pare Francesc Xavier Altés, monjo de Montserrat. Aquest ordinari és el més antic ordinari imprès que s'ha conservat de la nostra seu metropolitana.

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

President:	JOAQUIM GARRIGOSA I MASSANA
Vicepresident:	XOSÉ AVIÑO A PÉREZ
Secretari:	JORDI RIFÉ I SANTALÓ
Tresorer:	JORDI BALLESTER I GIBERT
Vocals:	JOSEP MARIA ALMACELLAS I DíEZ XAVIER DAUFÍ I RODERGAS JOSEP DOLCET I RODRÍGUEZ EMILI ROS-FÀBREGAS
Delegat de l'IEC:	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Nombre de socis:	76

Activitats

Congrés «La iconografia musical a la mediterrània i el seu impacte sobre la cultura europea al llarg de la història»
Tingué lloc a Barcelona del 4 al 6 d'octubre de 2010 a l'Institut d'Estudis Catalans, sota la coordinació de Jordi Ballester. Les institucions organitzadores van ser la Societat Catalana de Musicologia (filial de l'Institut d'Estudis Catalans), el Departament d'Art i de Musicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i el Museu de la Música, en col·laboració amb l'Study Group on Musical Iconography de la Societat Internacional de Musicologia (IMS), institució que, durant el seu congrés quinquennal celebrat a Zuric el 2007,

va proposar Barcelona com a ciutat amfitriona per a la trobada del 2010.

Les cultures mediterrànies han mostrat tradicionalment un gran interès per la iconografia i, especialment, per les representacions artístiques relacionades amb la música. És per això que aquest congrés es va centrar en les imatges artístiques amb continguts musicals i es va debatre no solament sobre el seu significat iconogràfic, artístic i musical, sinó també sobre el seu rerefons social, cívic i religiós.

El congrés va rebre cent vuit inscripcions procedents de nou països (Àustria, Colòmbia, Espanya, Estats Units, França, Grècia, Itàlia, Malta i Portugal).

La sessió d'obertura va ser presidida pel doctor Romà Escalas, secretari general de l'Institut d'Estudis Catalans; el doctor Bonaventura Bassegoda, vicedirector de Transferència Social i Cultural de la Universitat Autònoma de Barcelona; el doctor Tilman Seebass, president de la Societat Internacional de Musicologia; la doctora Nicoletta Guidobaldi, presidenta de l'Study Group on Musical Iconography; el doctor Joaquim Garrigosa, president de la Societat Catalana de Musicologia, i el doctor Jordi Ballester, director del Departament d'Art i de Musicologia de la UAB i coordinador del congrés.

El congrés es va dividir en cinc sessions, amb un total de vint-i-un oradors que van abordar diversos aspectes relacionats amb el tema principal. Les sessions científiques es van complementar amb visites guiades al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC) i al Museu de la Música de Barcelona. A més de les ponències, l'Study Group on Musical Iconography va celebrar la seva assemblea anual, en la qual es van exposar les activitats realitzades durant l'any 2010 i es van fixar les pròximes trobades del grup d'estudi.

Congrés Internacional de Música de l'Edat Mitjana i el Renaixement / Medieval and Renaissance International Music Conference (Med & Ren 2011)

El Congrés va tenir lloc a Barcelona del 5 al 8 de juliol de 2011 a l'Institut d'Estudis Catalans. Els coordinadors van ser el

doctor Emili Ros-Fàbregas i la doctora Tess Knighton. Les institucions encarregades de l'organització foren l'Institut d'Estudis Catalans i la Institució Milà i Fontanals (CSIC) i hi van participar la Universitat de Barcelona, la Royal Musical Association, la Biblioteca de Catalunya, el Museu d'Història de Barcelona i la Residència d'Investigadors CSIC - Generalitat de Catalunya.

Amb més de dos-cents participants de vint països (més de cent trenta ponències, presentades en quatre sessions simultànies, i set sessions de pòsters), aquest va ser el congrés de musicologia amb més participació internacional que mai s'havia celebrat a Barcelona. La major part de les sessions van tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, però, atès el nombre de participants (que no cabien a la Sala Prat de la Riba de l'IEC), va ser necessari programar l'acte inaugural i les dues *keynote lectures* a l'Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. Aquest Congrés va assolir un gran èxit des del punt de vista científic i organitzatiu, la qual cosa va ser públicament posada de manifest pels congressistes en la sessió de clausura a la Sala Prat de la Riba; fins i tot, es va dir públicament que aquest havia estat el millor congrés Med & Ren que s'havia organitzat des de la seva creació en els anys setanta del segle XX.

Amb motiu d'aquest Congrés també es va organitzar un concert de

música del Renaixement amb obres de Victoria a la Capella de Santa Àgata (a càrrec del grup Música Reservata de Barcelona, dirigit per Peter Phillips) i una exposició de reproduccions de manuscrits i impresos musicals de l'edat mitjana i el Renaixement a la Biblioteca de Catalunya.

En el transcurs del Congrés es van presentar dos llibres d'homenatge a dos musicòlegs de prestigi internacional: Bruno Turner i David Fallows. En la recepció

de benvinguda als congressistes, el president de l'IEC, que es va adreçar als congressistes en anglès, va posar de manifest la importància de la tradició musicològica catalana en el context de la història de l'IEC i de la tasca científica i cultural que duu a terme. Els coordinadors del Congrés preparen l'edició d'un volum amb les ponències del Congrés relacionades amb la música ibèrica de l'edat mitjana i el Renaixement.

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació: 1977

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta: FRANCESCA ESPAÑOL I BERTRAN

Vicepresidenta: ROSA M. MARTÍN I ROS

Secretari: JOAQUIM GRAUPERA I GRAUPERA

Tresorer: JOAN VALERO MOLINA

Vocals: M. LLUÏSA CASTELLANOS RAYO

TURA CLARÀ VALLÈS

FRANCESC FITÉ LLEVOT

NÚRIA FORTUNY SOLÍS

GUADALUPE MIRAS BERNAL

Delegat de l'IEC: ANTONI PLADEVALL I FONT

Nombre de socis: 521

Assemblea

El dia 22 de març de 2011 es va celebrar l'Assemblea General Ordinària corresponent a l'exercici de l'any 2010. En el decurs de la sessió va tenir lloc la lectura i aprovació de l'acta de l'Assemblea General Ordinària anterior (23.02.2010). També es van aprovar la memòria de les activitats del curs 2009-2010, l'estat de comptes del 2010, el pressupost del 2011 i el calendari d'activitats del curs 2010-2011. L'acte es va cloure amb un torn obert de paraules.

Activitats

Sessió inaugural del curs

El dimecres 27 d'octubre de 2010 es va inaugurar el curs 2010-2011 amb una conferència de Marta Lacambra Puig, que va ser presentada per la doctora Francesca Español, presidenta de l'entitat Amics de l'Art Romànic. Marta Lacambra Puig era la coordinadora del projecte «Món Sant Benet» i directora de l'Obra Social de Catalunya Caixa.

*Congrés internacional «Janua Coeli:
la porta monumental romànica
als territoris peninsulars»*

L'estudi de la porta monumental d'època romànica va ser l'eix del congrés internacional organitzat per la societat filial de l'Institut d'Estudis Catalans Amics de l'Art Romànic del 24 al 27 de novembre de 2010 a Barcelona, a la seu de l'IEC, i a Ripoll, on va tenir lloc la clausura i on els participants van poder admirar la superba façana del monestir. La reunió científica perseguia abordar per primera vegada a l'Estat espanyol l'estudi de les grans portades sorgides als territoris cristians de l'occident i de l'orient peninsular durant el segle XII i els anys inicials del XIII. El romànic va traduir visualment el valor simbòlic atribuït pel cristianisme als seus edificis cultuals i a determinats sectors i elements que els signifiquen, un dels quals és la porta d'accés.

Entre ponents, comunicants i assistents es van aplegar un centenar de persones, compresos els estudiants originaris de diverses universitats espanyoles. També n'hi va haver de provinents d'Alemanya, Anglaterra, França i Itàlia. Van inaugurar les sessions Salvador Giner, president de l'IEC; Daniel Solé, subdirector General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, i Francesca Español, presidenta d'Amics de l'Art Romànic i directora científica del congrés.

Per al desenvolupament de les ponències es va poder comptar amb pres-

tigiosos hispanistes. El doctor Peter Klein, professor de la Universitat de Tübingen, va impartir la lliçó inaugural «Las imágenes marginales en las portadas románicas en España», en el decurs de la qual va revisar diversos monuments en els quals destaca la presència de temes profans (i heterodoxos) i va avaluar-ne la funció com a antítesis o complement dels assumptes sagrats predominants dins els dits conjunts. La professora nord-americana Elizabeth Valdez del Alamo (Montclair State University) va presentar una nova lectura iconogràfica de la porta del claustre del monestir de Silos, sota l'enunciat «Acróbatas a la puerta del cielo, donde se encuentran lo sagrado y lo profano». L'anàlisi iconogràfica també va ser l'eix de la ponència de la doctora Therese Martin (Consell Superior d'Investigacions Científiques de Madrid), que va tenir com a epicentre un dels edificis més emblemàtics del romànic del nord-oest peninsular: «Formas elocuentes en las tres portadas de San Isidoro de León». El doctor José Luís Senra (Universitat de Santiago) va enquadrar la seva intervenció, «*Angeli ad portas: sobre alguno de los umbrales desaparecidos en el ámbito monástico castellano-leonés*», en un tema del qual s'ha revelat especialista indiscutible: el massís occidental d'edificis tan emblemàtics com ara Frómista i Carrión de los Condes. Va avaluar-ne la disposició arquitectònica, l'ús funerari i els trets de les portes que s'hi obrien envers l'església. Les coincidències tipològiques i ornamen-

tals entre diverses portalades distribuïdes al llarg d'un vast territori del nord-est peninsular, recorregut pel Camí de Sant Jaume, va ser l'eix de l'aportació de les doctores M. Victoria Herráez i M. Concepción Cosmen, professors de la Universitat de Lleó. L'aportació del doctor José Luis Hernando Garrido (Museo Etnográfico de Castilla-León, Zamora) va tractar del ressò que han tingut les receptes compositives i els motius estilístics presents en una de les portalades més representatives de la catedral de Zamora: *la portada del obispo*. En la seva ponència, «Portadas románicas en Navarra», la doctora Clara Fernández-Ladreda (Universitat de Pamplona) va resseguir els trets característics dels exemplars més rellevants conservats al territori, compresa la porta de Sangüesa, que, dins el conjunt monumental peninsular, esdevé un dels projectes més retardataris.

Les portalades catalanes analitzades en el congrés presideixen l'entrada d'esglésies monàstiques (Santa Maria de Ripoll, Sant Pere de Rodes o Covet) i de catedrals (Seu d'Urgell, Girona, Vic i Perpinyà) i les ponències que s'hi van consagrar van emfasitzar primordialment qüestions estilístiques i compositives. Aquesta fou la lectura proposada pel doctor Marc Sureda Jubany (Museu Episcopal de Vic) entorn dels elements que perviuen de les portades perdudes de Perpinyà, Girona i Vic. També va tractar aquestes qüestions, a propòsit de la Seu d'Urgell, el doctor Gerardo Boto Varela

(Universitat de Girona): «Agentividad e interacción del discurso en las portadas románicas. Las imágenes de los umbrales de Santa María de la Seu d'Urgell». El doctor Joaquín Yarza Luaces (Universitat Autònoma de Barcelona) va fer un recorregut sobre els ascendents tipològics de la porta de Covet i va complementar-lo amb una revisió del seu programa iconogràfic: «La portada de Santa María de Covet: astrología, caída y redención».

Les receptes privatives del denominat «Mestre de Cabestany» pel que fa a la porta monumental van centrar la ponència de la doctora Imma Lorés Otzet (Universitat de Lleida): «*Membra disjecta*. Les imatges a les portades del Mestre de Cabestany». Els temes pictòrics presents a les portalades exteriors i els que ornem els elements fronterers existents a l'interior del temple (l'arc triomfal com a termenal entre l'espai dels fidels i l'àmbit presbiterial, per exemple) es van tractar a la intervenció de la doctora Milagros Guardia i del doctor Carles Mancho (Universitat de Barcelona). Les funcions que es vinculen a l'espai presidit per la *Ianua Coeli* a les catedrals o a l'església d'un monestir (la litúrgia penitencial, la funerària, etc.) es van exposar en la ponència de la doctora Francesca Español (Universitat de Barcelona): «La porta romànica i els seus usos litúrgics».

L'extraordinari projecte ripollès fou abordat en dues ponències: la de Pere Rovira (Centre de Restauració de Béns

Mobles de Catalunya), titulada «De la degradació a la conservació de la pedra romànica. Actuacions preventives, anàlisi de materials i projectes per a la salvaguarda de la portada de Ripoll», i la del doctor Xavier Barral Altet (Universitat de Rennes), que va clausurar el congrés, titulada «Reflexions sobre l'encàrrec de la portada romànica de Ripoll i les seves conseqüències artístiques».

D'altra banda, es van llegir diverses comunicacions: el doctor José Alberto Morais (Universitat d'Extremadura) va presentar «Puertas abiertas. Concretar problemas y aclarar conceptos en torno al legado antiquizante y su presencia en las portadas románicas hispanas»; la doctora Ilaria Sgrigna (Universitat de Barcelona) va presentar «Anàlisi comparativa de la portada de Santa Maria de Covet. Observacions sobre la procedència i la difusió dels seus models»; Antoni Llagostera (Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès), «Un dibuix del 1846 de Pau Milà i Fontanals en la col·lecció Carderera»; la doctora Esther Lozano (Universitat Autònoma de Barcelona), «Repertorios figurativos y conexiones estilísticas en portadas navarroaragonesas: el papel de los maestros de la cabecera de la Seo de Zaragoza»; Juan Antonio Olañeta (Universitat de Barcelona), «La portada de la iglesia parroquial de San Salvador de Agüero (Huesca) y su tímpano "prestado"», i Maritxu Echeverri (Universitat de Tolosa - Le Mirail), «¿Comidas terrestres

espirituales? La búsqueda de la salvación sobre las portadas románicas entre Bearn y Aragón».

Celebració del XXIII Cicle de Conferències

Durant la primera meitat del curs 2010-2011, es va dur a terme el XXIII Cicle de Conferències: «L'art romànic a l'abast: els promotors». Aquest títol genèric va intentar relacionar la biografia de diversos personatges que van ser significatius per esdevenir promotors d'obres d'art en l'àmbit on van exercir el seu poder. Les conferències foren les següents:

— 15 de novembre de 2010. «Ermessenda de Carcassona, una comtessa formidable», a càrrec del doctor Antoni Pladevall i Font.

— 13 de desembre de 2010. «Arnau Mir de Tost i la promoció artística a les zones de frontera», a càrrec del doctor Francesc Fité Llevot.

— 17 de gener de 2011. «El rei Jaume I i l'art», a càrrec de la doctora Francesca Español i Bertran.

Celebració del XXIV Cicle de Conferències

Durant el primer trimestre de 2011 es dugué a terme el XXIV Cicle de Conferències, dedicat a «Art Medieval i col·leccionisme». L'objectiu d'aquest cicle va ser l'anàlisi de la tendència a col·leccionar obres d'art per part de la burgesia industrial catalana a final del segle XIX i prin-

cipi del segle xx. En el cicle es van poder tractar els elements positius del fenomen, com la conservació, malgrat que descontextualitzada, de les obres, i els elements negatius, com la dispersió d'aquestes. Totes les sessions es van desenvolupar a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC (carrer del Carme, 47, de Barcelona). Els temes foren els següents:

— 21 de febrer de 2011, «Itineraris de l'escultura gòtica: dels monestirs a les col·leccions», a càrrec del doctor Joan Valero Molina.

— 21 de març de 2011, «La catedral d'Urgell i la diàspora del seu mobiliari litúrgic envers col·leccions i museus», a càrrec de la doctora Francesca Español i Bertran.

— 28 de març de 2011, «Del altar a la vitrina: el coleccionismo de arte románico», a càrrec de Vicente de la Fuente.

— 4 d'abril de 2011, «Col·leccionisme i patrimoni arquitectònic. Dues víctimes de la desamortització: el Tallat i el castell de Solivella», a càrrec de Sebastià Sánchez Sauleda.

— 11 d'abril de 2011, «El coleccionisme de pintura gòtica i la dispersió dels retaules catalans», a càrrec d'Alberto Velasco.

Sessions de treball de camp: visites

També es van dur a terme quatre sessions de treball de camp (visites) sense comptar les incloses en el congrés. La major part

es van relacionar amb el tema central del XXIV Cicle sobre l'art i el coleccionisme. Els llocs visitats van ser els següents:

— 6 de novembre de 2010, «Visita de la vila de Castelló d'Empúries i dels seus monuments medievals», a càrrec de Francesca Español i Bertran i de Joan Valero Molina.

— 12 de març de 2011, «Visita als monuments medievals de Cervera i Agramunt», a càrrec de la doctora Francesca Español i Bertran i el doctor Francesc Fité. Es van visitar l'església gòtica de Santa Maria i el tresor, la capella de Sant Antoni i l'església romànica de Santa Maria d'Agramunt.

— 26 de març de 2011, «La casa d'un coleccionista: Fundació Cultural Privada Rocamora», a càrrec de Rosa M. Martín.

— 14 de maig de 2011, «Monuments de Canet de Mar i Blanes», a càrrec de Joaquim Graupera i el doctor Joan Valero.

II Trobada d'Amics de l'Art Romànic de Catalunya

L'any anterior, per iniciativa dels Amics de l'Art Romànic, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, es va organitzar la I Trobada d'Amics de l'Art Romànic a Santes Creus amb l'objectiu d'establir lligams entre les diferents associacions afins i amb una vocació de continuïtat. El diumenge 3 d'abril de 2011 es va celebrar la II Trobada d'Amics de l'Art Romànic.

Aquest cop va ser organitzada per l'entitat Amics del Romànic del Berguedà. L'acte de benvinguda es va realitzar al monestir de Santa Maria de Serrateix. Seguidament es va poder visitar l'església romànica de Sant Pau de Casserres, situada a uns 4 km de la població de Casserres, a la comarca del Berguedà. Després de dinar es feren els comentaris de l'emblemàtic monestir de Sant Llorenç prop de Bagà. L'acte va acabar amb un concert ofert amb la gentilesa de l'entitat organitzadora i amb una foto de grup.

Sessions de treball de camp: viatges

En aquest curs es va buscar la consolidació d'aquest tipus de viatges d'una durada superior a una jornada. Es van mantenir les dates de les vacances de Pasqua i la sortida de cloenda del curs amb una excursió de cap de setmana. Els viatges programats van ser els següents:

— Del 22 al 25 d'abril de 2011, viatge a Provença. Es van comentar els importants monuments i poblacions d'origen medieval del recorregut: Saint-Gilles-du-Gard, Aigues-Mortes, les Saintes-Maries-de-la-Mer, l'església de Saint-Trophime d'Arles, l'abadia de Fontfroide, Saint-Guilhem-le-Désert i Saint-Martin de Londres. Els responsables dels comentaris van ser Joaquim Graupera i el doctor Joan Valero.

— Del 4 al 5 de juny de 2011, sortida de clausura del curs 2010-2011: el Solsonès. Es van visitar el Castellvell i

la catedral de Solsona; l'Arxiu Diocesà, a càrrec de Jordi Torné, arxiver; el Museu Diocesà i Comarcal; l'església romànica de Sant Llorenç de Morunys (segle XI) i el seu mobiliari litúrgic, i, finalment, l'església romànica de Sant Esteve d'Olius (segle XI) i la seva cripta. La responsable dels comentaris va ser la doctora Francesca Español i Bertran.

Publicacions

Lambard: Estudis d'Art Medieval [Barcelona: Institut d'Estudis Catalans], vol. XXI (2009-2010).

El dia 23 de maig de 2011 es va dur a terme la presentació del volum XXI de la revista *Lambard: Estudis d'Art Medieval*, a càrrec de la doctora Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. La doctora Ferrer realitzà una acurada dissertació sobre els continguts dels diversos articles que formen part de la vint-i-unena edició de la revista.

La revista, que segueix el format dels volums precedents, presenta en primer lloc una sèrie d'articles amb el tema monogràfic «Commemoració del sisè centenari de la mort del rei Martí l'Humà». Aquests treballs mostren les conclusions de les diferents conferències realitzades sota aquest títol durant el curs passat. Els autors d'aquest apartat són els següents:

— Anna Maria Adroer i Tasis: «Els Palaus reials» (p. 2-25).

- Francesca Español i Bertran: «La Santa Capella del rei Martí l'Humà i el seu context» (p. 27-52).
- Joaquín Yarza Luaces: «Los Libros del Rey Martín» (p. 53-77).
- Joaquim Graupera i Graupera: «Martí l'Humà i els banys: el termalisme a Catalunya durant l'edat mitjana» (p. 79-97).
- Teresa Huguet Termes: «Un petit univers de miralls: Barcelona, l'Hospital de la Santa Creu i el rei Martí» (p. 99-114).

En una segona part de la revista s'editen articles de temes diversos sota l'epígraf de «Miscel·lània»:

- Francesc Fité Llevot: «Arnau Mir de Tost i la fundació de la Col·legiata de Sant Pere d'Àger» (p. 117-148).
- Milagros Guardia: «Sant Joan de Boí: les pintures retroben el seu lloc» (p. 149-156).
- Joan Valero Molina: «Pere Torregrossa, Pere Jalopa i la capella de Sant Sever de la Catedral de Barcelona» (p. 157-178).

Es clou el volum amb les memòries de les activitats de l'entitat en els darrers cursos, 2008-2009 (p. 181-185) i 2009-2010 (p. 187-192).

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

President:	MARTÍ TEIXIDÓ I PLANAS
Vicepresident primer:	JOAN MALLART I NAVARRA
Vicepresident segon:	PERE MARQUÈS I GRAELLS
Secretària:	CARME RIDER I SERRA
Tresorera:	M. DOLORS MAURA I PASCUET
Vocals:	IMMACULADA BORDAS I ALSINA JOSEP LLUÍS RODRÍGUEZ I BOSCH JOAN-JOSEP LLANSANA I GONZÁLEZ CARME AMORÓS I BASTÉ NÚRIA RAJADELL I PUIGGRÒS XAVIER URETA I BUXEDA
Vocal de Lleida:	SOFÍA ISÚS I BARADO
Vocal de Tarragona:	ELENA VENINI I REDIN
Vocal de Vic:	ANTONI PORTELL I LLORCA
Vocal de València:	DIEGO GÓMEZ I GARCIA
Vocal de les Illes Balears:	RAMON BASSA I MARTÍN
Responsable de publicacions:	JOSEP PALAU I ORTA
Delegat de l'IEC:	RICARD TORRENTS I BERTRANA
Nombre de socis:	143

Activitats

Al llarg del curs 2010-2011, la Junta de la Societat Catalana de Pedagogia va continuar amb el camí iniciat quatre anys abans. Tres són els àmbits d'activitats dutes a terme per la Societat durant el curs: la gestió, difusió i representació

institucionals, les publicacions i l'organització d'esdeveniments acadèmics.

Pel que fa al primer àmbit, a més de gestionar la societat i representar-la en els òrgans de l'IEC pertinents, la Junta va continuar amb la iniciativa de donar-la a conèixer arreu del territori. D'aquesta

voluntat va sorgir la participació activa de dos membres de la societat —Maria-Eulàlia Palau i Joan Mallart— en un acte públic obert i reconegut com a activitat de formació celebrat a la Sala Miró de l'Institut Antoni de Martí i Franquès de Tarragona el 4 de maig de 2011. Palau impartí una conferència intitulada «Avaluar l'escola inclusiva», mentre que el vicepresident de la Societat, Joan Mallart, presentà la nostra societat al personal docent, estudiants i llicenciats en pedagogia i altres professionals de l'ensenyament allí presents.

En relació amb les publicacions, l'elaboració del *Diccionari enciclopèdic de pedagogia* i l'edició de la *Revista Catalana de Pedagogia* núm. 7 van concentrar bona part dels esforços; mereix un reconeixement l'enorme tasca realitzada per Joan Mallart en la coordinació del *Diccionari* i de Conrad Vilanou en l'edició de la *Revista*. A més, en aquest curs també es van editar en un llibre les ponències presentades a la Tercera Primavera Pedagògica (maig 2010), pendent de maquetació i impressió. Pel que fa a l'organització d'actes acadèmics, al llarg del curs es van organitzar tres activitats: la sessió inaugural del curs, la jornada «L'avaluació PISA a Catalunya. Constatacions i propostes d'acció» i la Quarta Primavera Pedagògica.

La sessió inaugural del curs 2010-2011 tingué lloc a la Sala Nicolau d'Oliver de l'IEC el 5 d'octubre de 2010. En l'acte, Pere Marquès i Graells, professor de tecnologia educativa de la Universitat

Autònoma de Barcelona i director del Grup de Recerca, Didàctica i Multimèdia, impartí una conferència sota el títol «Pedagogia i tecnologia. Necessitats, recursos, noves possibilitats didàctiques».

La jornada «L'avaluació PISA a Catalunya. Constatacions i propostes d'acció» tingué lloc a la Sala Prat de la Riba de l'IEC el 25 de març de 2011. Hi intervingueren els ponents següents: Carme Amorós i Jordi Saura, secretària i tècnic del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu; Claudi Alsina, catedràtic de la UPC; Anna M. Geli de Ciurana, rectora i catedràtica de la UdG; Joan Perera, professor titular de la UB; Roser Canals i Elvira Borrell, inspectores d'Educació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya; Jaume Sarramona, catedràtic emèrit de la UAB; Joaquim Prats i Cuevas, catedràtic de la UB, i Joan Mateo i Andrés, professor i president del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. La jornada comptà amb la presència de la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, que clogué l'acte. La jornada fou un èxit de participació, amb uns cent-cinquanta inscrits.

La quarta edició de la Primavera Pedagògica tingué lloc els dies 2 i 3 de juny de 2011 a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC. Hi participaren joves pedagogues: Joana Cifre, Laura Domingo, Elisabeth Pérez, Carla Quesada, Jordina Sánchez i Rocío Galindo, que presentaren els seus treballs d'investigació.

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta: MONTSERRAT JUFRESA I MUÑOZ
Vicepresident: JAUME ALMIRALL I SARDÀ
Tresorer: CARLES GARRIGA I SANS
Secretari: JOSEP MARIA ESCOLÀ TUSET
Vocals: JOSEP LLUÍS VIDAL I PÉREZ
MARIÀNGELA VILALLONGA I VIVES

Delegat de l'IEC: CARLES MIRALLES I SOLÀ

Nombre de socis: 226

Conferències

— «Femmes et héroïsme: autor des *Vertus des Femmes (Gynaikon Aretai)* de Plutarque», a càrrec de Pauline Schmitt-Pantel, de la Universitat de la Sorbona. 6 d'octubre de 2010.

— «Un fragment de *Critias*», a càrrec de Giovanna Alvoni, de la Universitat de Bolonya. 21 d'octubre de 2010.

— «Laura Mestre, traductora de Homero», a càrrec de la professora Elina Miranda, de la Universitat de l'Havana. 19 de gener de 2011.

— «Interculturalidad e identidad: el mundo de los papiros mágicos griegos. I», a càrrec d'Emilio Suárez de la Torre, de la Universitat Pompeu Fabra. 15 de febrer de 2011.

— «La *parrhèsia* dans la philosophie épicurienne», a càrrec de Valéry Laurand, de la Universitat de Bordeus. 21 de febrer de 2011.

— «Interculturalidad e identidad: el mundo de los papiros mágicos griegos. II», a càrrec d'Emilio Suárez de la Torre, de la Universitat Pompeu Fabra. 22 de febrer de 2011.

— «L'iscrizione filosofica di Diogene di Oenoanda. Ricerche e scoperte dal 2007 al 2010», a càrrec de Jürgen Hammersteadt, de la Universitat de Colònia. 15 de març de 2011.

— «Sèneca i l'agronomia: una lectura de la carta 86», a càrrec de José Ignacio García Armendáriz, de la Universitat de Barcelona. 31 de març de 2011.

— «La gramàtica de lo escrito, la lengua y el lenguaje», a càrrec de Carmen Codoñer, de la Universitat de Salamanca. 6 d'abril de 2011.

Colloquis i cursos

— Colloqui internacional, dins el projecte «La concepció de l'espai a Grècia».

Ouranos Kai Ge: anomenar l'espai a Grècia. Presentació a càrrec de M. Jufresa. Amb les conferències de D. Delattre, «Proximité et éloignement dans la philosophie épicurienne»; F. D. Corrales, «Espacio, tiempo físico y lugares retóricos en Aristóteles»; I. Graekós, «Between sky and earth: the organization of sacred space in ancient Macedonia»; V. Zachari, «Naming the space around the altar on Attic vases of the 6th and the 5th centuries BC»; F. Mestre, «Espai geogràfic i espai mític a Filòstrat»; J.-C. Decourt, «Atrax, une petite cité de Thessalie. Territoire théorique et territoire réel: les apports de la micro-géographie et de l'épigraphie»; M. Giangiulio, «Spazi di frontiera? Il concetto di *eschatiai*».

Visita arqueològica a Tarragona. Presentació a càrrec d'I. Rodà. Amb les conferències de S. Vassallo, «Gli spazi del sito dell'abitato di Himera (VII-V sec. aC) e i luoghi delle storiche battaglie del 480 e del 409 aC»; P. Cabrera, «Naiskos. La construcción simbólica del espacio de la muerte en la iconografía vascular apulia»; E. Barker, «Presentation of the Hestia Project: Herodotus Encoded Space-Text-

Imaging Archive»; E. Subias, «Presentació del grup “L'espai en l'Egipte hel·lenitzat”: Teledetecció i GIS aplicats al *nomos oxirrinquita*»; J. Carruesco, «Presentació del grup “L'espai tal com el veien i el pensaven els grecs”». Discussió final i cloenda.

El colloqui fou organitzat en col·laboració amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC). Les sessions del dia 29 de novembre de 2010 es van celebrar a la seu de l'IEC, a Barcelona, i les sessions del dia 30 de novembre de 2010 es van celebrar a la seu de l'ICAC, a Tarragona.

— Colloqui internacional: V Reunió anual del grup TELEPHe (Traduire en langues européennes les papyrus d'Herculaneum). Els papirs de Filodem. En col·laboració amb el Departament de Filologia Grega de la Universitat de Barcelona. Les sessions es van celebrar a la seu de l'IEC, a Barcelona. 20 i 21 de juny de 2011.

— Curs d'actualització: «Homo Ridens. Burla, sàtira i paròdia en la literatura grecollatina». Es van dur a terme les ponències següents: «Quan riuen els déus i els herois», a càrrec de Carles Miralles; «Riure amb Heròdot», a càrrec de Rubén Montañés; «*Uccellacci e uccellini*: un doble giro coral más allá de Aristófanes», a càrrec de Natalia Palomar; «Per què és divertit Lluçia?», a càrrec de Francesca Mestre; «Marcial, *fulmen in clausula*», a càrrec de Josep Maria Escolà; «La sàtira de l'empe-

rador Claudi», a càrrec de Sebastià Giralt; «Parodiant la novel·la grega: el *Satíricon* de Petroni», a càrrec de Gemma Puigvert; «L'humor i la rialla a Plaute», a càrrec de Dolors Condom; «*Culex et Catalepton*», a càrrec de Francisca Moya, i «Quan els humans es riuen dels déus i dels herois». El curs inclogué teatre en viu, a càrrec d'Arnau Vilardebò, i tingué lloc a la seu de l'IEC, a Barcelona. De l'11 al 15 de juliol de 2011.

Publicacions

CARRUESCO, J. (ed.). *Topos-Chôra: L'espai a Grècia I: Perspectives interdiscipli-*

nàries. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans; Tarragona: Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010.

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 24-26: 2008-2010 (2011).

Altres activitats

El dia 31 de març de 2011 va tenir lloc l'elecció reglamentària de la meitat de la Junta de SCEC. Van resultar elegits els càrrecs següents: Montserrat Jufresa i Muñoz, presidenta; Carles Garriga i Sans, tresorer, i Josep Lluís Vidal i Pérez, vocal.

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

President: MIQUEL CRUSAFONT I SABATER
Vicepresident: LEANDRE VILLARONGA I GARRIGA
Secretari: XAVIER SANAHUJA I ANGUERA
Tresorer: RAFAEL COMAS I EZEQUIEL
Vocals: ANNA M. BALAGUER I PRUNÉS
JAUME BENAGES I OLIVÉ
JAUME BOADA SALOM
XAVIER JORBA I SERRA
JOAN ANTONI SENDRA IBAÑEZ

Delegat de l'IEC: GASPAR FELIU I MONTFORT

Nombre de socis: 184

Socis i govern

L'Assemblea General Ordinària anual fou convocada el dia 8 de març de 2011 a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC.

L'Assemblea General va ratificar l'ingrés com a socis numeraris de Luis Amela Valverde, Rossend Casanova, Francisco Cebreiro Ares, Antonio Roma Valdés, així com de l'Associació Numismàtica i Filatèlica Xúquer.

Durant el mes de febrer de 2011 es va iniciar la campanya d'actualització de dades per a incorporar a la llista de socis, amb l'objectiu d'incorporar-hi el número de DNI i també el correu electrònic. Es va aprofitar l'ocasió per informar

tots els socis de la possibilitat d'obtenir un carnet de soci, expedit per l'Institut d'Estudis Catalans, que servirà com a identificador de pertinença a la Societat i, per tant, per poder gaudir de manera més còmoda dels serveis i els avantatges que presten tant la Societat com l'IEC, com ara el descompte a l'hora d'adquirir publicacions. Aquest carnet de soci podria proporcionar altres avantatges derivats de serveis i beneficis que ofereixin terceres entitats amb les quals l'IEC arribi a un acord en el futur. Un primer avantatge que portaria incorporat aquest nou carnet és l'accés a la Biblioteca de Catalunya (BC) i a la Xarxa de Biblioteques del

Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, com a usuari de ple dret.

Projectes

Al llarg del curs 2010-2011, s'ha continuat preparant l'edició del nou catàleg de la moneda ibèrica de Leandre Villaronga, complementat en la part de l'època imperial per Jaume Benages, amb la previsió de poder-lo tenir enllestit l'any 2011. S'ha acordat amb Jaume Boada la realització de la versió anglesa de l'obra.

S'ha continuat treballant l'edició del volum sis de la sèrie *Medieval European Coinage*, corresponent a la península Ibèrica i del qual són autors Miquel Crusafont, Anna M. Balaguer i Philip Grierson, i l'editor, Cambridge University Press, espera que surti a mitjan 2012. El retard en l'aparició de l'obra (en total seran uns set anys) obligarà a fer nombroses actualitzacions.

Conferències

— XIV Congreso Nacional de Numismática, que tingué lloc a Nules i a València, entre el 25 i el 27 d'octubre de 2010. La SCEN hi va ser representada per les ponències de Manuel Abad, «Enrique Giner, medallista», i Pere Pau Ripollès, «Iconografía monetaria. El rostro del poder». I també per les comunicacions de Manuel Gozalbes, «Las medallas de Juan Vilanova y Piera»; Luis Amela, «De nuevo sobre las emisiones pompeyanas RRC 446 y 447. Nueva atribución a la

costa ilírica»; Xavier Sanahuja, «La dobla de Barcelona de 1599»; Joan Antoni Sendra, «Los dieciochenos valencianos con fecha 1610. Tipologías y propuesta de atribución cronológica»; Marta Campo, «En torno a las colecciones de medallas de la Barcelona del siglo XIX»; Rossend Casanova, «La medalla *Homenaje del Concejo Deliberante de Buenos Aires al Ayuntamiento de Barcelona* editada en ocasión de la Exposición Internacional del Centenario de Argentina de 1910», i Francisco Cebreiro, «Aproximación documental a la cuestión del cese temporal en la acuñación de la Real Fábrica de Moneda de Jubia entre 1827 y 1833-1835».

— A final d'any, Miquel Crusafont dictà, com en els anys anteriors, un curs de dues hores de durada i com a introducció a la història de la moneda per al màster del Departament de la professora Eva Serra de la Universitat de Barcelona.

— El dia 15 de març de 2011 se celebrà el XXIV Encuentro de Estudios sobre la Moneda, organitzat a Barcelona per l'Asociación Numismática Española. La trobada va tenir com a conferència principal «Las grandes falsificaciones del vellón castellano en los siglos XVI y XVII», de Xavier Sanahuja.

— El 29 de març de 2011, Miquel Crusafont féu una conferència amb el títol «La moneda, mirall de la història» a Matadepera, a petició de l'Associació de Dones d'aquesta població vallesana.

— Entre els dies 28 de juny i 1 de juliol de 2011, se celebrà l'International Medieval Meeting, a la Universitat de Lleida, que fou organitzat pel Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals «Espai, poder i cultura». La SCEN hi fou representada mitjançant dos pòsters titulats «La moneda pugesa de Lleida / Minor Pugesa Currency from Lleida (1298-1500)», a cura de Xavier Sanahuja.

Difusió

— El mes de desembre es publicà una pàgina amb el perfil de la SCEN a la xarxa social Facebook, amb l'objectiu de donar a conèixer l'entitat, difondre les seves publicacions i anunciar amb anticipació els actes públics que organitzi. El perfil és mantingut directament per membres de la Junta de Govern. El perfil va créixer al llarg del 2011, fins arribar al centenar d'adhesions.

— Durant el curs, un grup de periodistes ha llançat la iniciativa d'una revista-llibre amb temàtica referent a les dues comarques del Vallès, amb el nom de *Vallesos*. Des del primer moment es van interessar per incorporar-hi una secció referent a la moneda en la seva secció de patrimoni. En el primer número varen incloure un article de M. Crusafont que es titulava «Moneda, fisc i poder en l'espai vallesà» (p. 116-117), en què l'autor feia un plantejament general i una petita explicació de la moneda vallesana més antiga: el bronze de Lauro. En el número 2

aparegué «Terrassa, 1472. Una moneda comprometedora» (p. 126-127). En números posteriors es continuarà la història monetària del Vallès.

Consultes

L'ús d'Internet facilita i accelera les consultes, i moltes es fan després difícils de recuperar. Tot i així, a continuació es mostren alguns exemples de les cursades al llarg d'aquest curs.

— Lucia Travaini, professora de la Universitat de Roma, demanà dades i material fotogràfic per a la monografia que té en curs d'elaboració sobre la figura del professor anglès Philip Grierson.

— Eduard Domingo consultà sobre una medalla catalana de la guerra del Francès (1808-1814).

— Josep Garcia i Fortuny féu una consulta referent als sous a l'època napoleònica i a diferents equivalències de monedes.

— Judit Pelegrí, realitzadora de la medalla del centenari de l'Institut d'Estudis Catalans, demanà informació sobre l'escultor Josep Rué i Vilanova.

— David Rodríguez, que recopila informació sobre volums d'encunyació, demanà informació sobre el tema. Se li trameteren fotocòpies de diferents articles d'*Acta Numismàtica* d'Anna M. Balaguer i X. Sanahuja.

— Josefina Martínez Curt, estudiant valenciana de la família dels Amerigo, féu una consulta sobre una medalla

publicada per M. Crusafont i que podria correspondre a l'escultor Ramon Amerigo Morales.

— Daniel Furlan Silvestri, president de la Comissió PIMEC 2020, féu una consulta sobre una possible emissió de medalles i altres temes històrics.

— Antoni Plaça i Ximenis preguntà sobre una aparent contradicció en la referència documental i la data de la concessió de batre monedes a Cubells al segle XIV. Més endavant, féu una nova consulta referent a les emissions de Provença del temps de Jaume I i a la seva possible datació.

— Miquel Vives Sogues demanà una imatge de la medalla de Gata inclosa en l'obra de Miquel Crusafont per al seu estudi sobre aquesta localitat del País Valencià.

Publicacions

Durant el quart trimestre de l'any 2010 va quedar enllestit el segon lliurament de l'obra de Leandre Villaronga *Obra numismàtica esparsa*. El volum II fou dedicat al món grec i ibèric d'àmbit català. Un cop imprès es va enviar gratuïtament a tots els socis de la SCEN.

L'Institut ha fet una nova edició del *Directori de les societats filials*. La nostra Societat hi aportà un text actualit-

zat on consten les nostres edicions medal·lístiques, amb l'afegit de la medalla del Centenari de l'Institut que vam promoure i que va realitzar, l'any 2009, el prestigiós escultor Josep Maria Subirachs.

El dia 8 de març de 2011 fou presentat el número 40 de l'anuari *Acta Numismàtica*, corresponent a l'any 2010. En aquesta ocasió contenia col·laboracions de deu autors diferents, i també l'índex dels números 31 al 40, tot repartit en 291 pàgines.

L'Institut publicà el voluminós llibre (940 pàgines amb quaranta-tres col·laboracions) *Jaume I. Commemoració del VIII centenari del naixement de Jaume I* (Barcelona, 2011), que correspon a les actes del congrés celebrat tres anys abans. Conté l'aportació de Miquel Crusafont «La política monetària en temps de Jaume I» (p. 287-310).

El Museu de Cambridge va encarregar a Jonathan Jarret la revisió i interlocució del volum 6 de la col·lecció «Medieval European Coinage» sobre la península Ibèrica. Al llarg de l'any va estar en constant contacte amb Miquel Crusafont i Anna M. Balaguer (malauradament, el tercer autor, P. Grierson, va morir el 2006), a fi d'assegurar la sortida del volum a mitjan 2012.

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta: MARGARITA CASTAÑER I VIVAS
Vicepresident: JOSEP M. LLOP I TORNÉ
Secretari: JORDI OLIVER I SOLÀ
Tresorer: XAVIER MAYOR I FARGUELL
Vocal: ALEXANDRE TARROJA I COSCUELA
Vocal: ANDREU ULIED I SEGUÍ
Vocal: PILAR CARBASSA I TORRES

Delegat de l'IEC: JOSEP M. MUNTANER I PASQUAL

Nombre de socis: 240

Assemblea General Extraordinària

El 10 de maig de 2011, se celebrà una Assemblea General Extraordinària de socis de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT), en la qual, entre altres punts, es procedí a aprovar la modificació del text dels Estatuts de la Societat. En el marc d'aquesta assemblea, el president de l'IEC, Salvador Giner, va pronunciar la conferència «El futur de les filials».

Activitats

Presentació de l'Anuari i taula rodona

El 13 d'octubre de 2010, a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, es va presentar l'*Anuari Territorial de Catalunya 2008* i l'*Anuari Territorial de Catalunya 2009*. En el mateix acte i amb

motiu de les eleccions al Parlament de Catalunya, la Societat va organitzar una taula rodona sobre el futur de les polítiques territorials amb representants dels partits presents al Parlament de Catalunya. Van intervenir els diputats Josep Rull (CiU), Roberto Labandera (PSC), Pere Vigo (ERC), Santi Rodríguez (PP) i Salvador Milà (ICV).

7è Premi Catalunya d'Urbanisme

S'atorgà el premi al Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Igualada, de Ricard Pié Ninot, Josep Maria Vilanova i Claret i l'Equip BCpN SL, i un accèssit al Pla Especial Urbanístic Parc Ambiental de Bufalvent, de Narcís Tusell i Borràs i Narcís Tusell, SLP.

2n Premi Territori de la SCOT

S'atorgà el primer premi al projecte *Catàleg de paisatge de les comarques gironines*, presentat per l'Observatori del Paisatge, i un accèssit al projecte *Restauració de l'espai fluvial de la riera de Vallvidrera*, presentat pel Consorci del Parc de Collserola.

Jornades

El 2 de juliol de 2011 i amb motiu de la concessió del 2n Premi Territori i el 7è Premi Catalunya d'Urbanisme, se celebrà una jornada al Centre Ambiental del Consorci del Bages. El programa va constar d'una visita al centre ambiental, quatre presentacions i un debat:

— «Catàleg de paisatge de les comarques gironines». Premi Territori. A càrrec de Josep Pintó (UdG) i Jordi Bellmunt (UPC).

— «Restauració de l'espai fluvial de la riera de Vallvidrera, Consorci de Collserola». Accèssit del Premi Territori. A càrrec de Joan Vilamú (Gencat) i Maria Rieradevall (UB).

— «Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Igualada». Premi Catalunya d'Urbanisme. A càrrec de Josep M. Vilanova, urbanista.

— «Pla Especial Urbanístic Parc Ambiental de Bufalvent». Accèssit del Premi Catalunya d'Urbanisme. A càrrec de Narcís Tusell, arquitecte urbanista, i Ricard Jorba, gerent del Consorci del Bages.

L'Associació Catalana de Ciències Ambientals, conjuntament amb la SCOT, va organitzar les terceres jornades d'anàlisi i debat sobre les ciències ambientals amb el títol *Diàlegs ambientals 2011*. Cada sessió va constar de dues conferències més un debat:

— «Agricultura urbana», a càrrec de Josep Ordóñez, responsable de la xarxa Horts Urbans de Barcelona, i Josep Ballesté, conseller delegat de Vertical Farming, SL. IEC, 24 de maig de 2011.

— «Rehabilitació sostenible d'edificis i espais urbans», a càrrec d'Antoni Solanas, arquitecte, i Juan Rubio del Val, arquitecte urbanista. IEC, 31 de maig de 2011.

— «Transport públic en el marc de les polítiques de sostenibilitat», a càrrec d'Eladio de Miguel, director del Servei de Medi Ambient, i Vanessa Bastida, tècnica en educació i comunicació ambiental. IEC, 7 de juny de 2011.

— «Autosuficiència de recursos en ciutats», a càrrec de Joan Rieradevall, professor de la UAB, i Vicente Guallart, director de l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya. IEC, 14 de juny de 2011.

Com en els darrers cursos, l'eix de treball central de la Societat és l'Observatori de projectes i debats territorials de Catalunya (www.territori.scot.cat). Paral·lelament s'ha preparat l'edició de l'*Anuari territorial de Catalunya 2010* i l'*Anuari territorial de Catalunya 2011*.

Societat Catalana de Sociolingüística

Any de fundació: 1981

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 17 de març de 2011

President: JOAQUIM TORRES I PLA
Secretària: ANNA TORRIJOS LÓPEZ
Tresorer: JOAN HUGUÉ I ROVIROSA
Vocals: BRAULI MONTOYA ABAT
ALBERT FABÀ PRATS

A partir del 17 de març de 2011

President: JOAQUIM TORRES I PLA
Secretari: JORDI BALLART MACABICH
Tresorer: JOAN HUGUÉ I ROVIROSA
Vocals: LLUÍS POLANCO ROIG
JOSEP GUTIÉRREZ TORNÉ

Delegat de l'IEC: JOAN A. ARGENTER I GIRALT

Nombre de socis: 95

Conferències

— «La India multilingüe: el tratamiento de las lenguas minoritarias», a càrrec d'Anik Nandi, doctorand de lingüística a la Universitat de Santiago de Compostel·la. 7 d'octubre de 2010.

— «Situació sociolingüística de les diverses llengües índies i de l'hindi, llengua oficial del país», a càrrec d'Òscar Pujol, director de l'Institut Cervantes de Nova Delhi i també autor del *Diccionari sànscrit-català*. 21 d'octubre de 2010.

— «Llengua i política. Anàlisi de les dades del Panel 2005», a càrrec d'Albert Fabà, sociolingüista, i Anna Tarrés, de la Fundació Bofill. 29 de març de 2011.

— «Prospectiva en sociolingüística: simulació social basada en la teoria d'autòmats cel·lulars», a càrrec de Francesc Salvador i Beltran. 27 d'abril de 2011.

— «Sistemes migratoris i llengua als territoris de parla catalana», a càrrec d'Andreu Domingo, sotsdirector del Cen-

tre d'Estudis Demogràfics de la UAB. 25 de maig de 2011.

— «Psicologia dels usos lingüístics interpersonals», a càrrec de Ferran Suay, professor al Departament de Psico-biologia de la Universitat de València. 16 de juny de 2011.

Taula rodona

— «La llengua catalana i la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. Anàlisi i perspectives». Va obrir l'acte l'il·lustríssim Salvador Giner, president de l'Institut d'Estudis Catalans. Hi van intervenir Antoni Milian, catedràtic de dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona; Francesc Xavier Vila, professor de sociolingüística de la Universitat de Barcelona, i Ferran Requejo, catedràtic de ciència política de la Universitat Pompeu Fabra. 8 de setembre de 2010.

Presentacions

— Presentació de *Treballs de Sociolingüística Catalana* núm. 20: «Llengua i ensenyament», en què es tracta sobre el tema de la llengua i l'educació a diverses comunitats de llengua catalana. Conferència: «Els usos lingüístics en l'educació infantil», a càrrec de Carles de Rosselló, del Centre de Normalització Lingüística de Santa Coloma de Gramenet. 21 de setembre de 2010.

— Presentació del llibre *Català o castellà amb els fills? La transmissió*

de la llengua en famílies bilingües a Barcelona, d'Emili Boix-Fuster, a càrrec del doctor Albert Bastardas, catedràtic del Departament de Lingüística General (UB). També es va comptar amb la participació de l'autor, catedràtic del Departament de Filologia Catalana (UB). Aquest acte va ser organitzat per la CUSC-UB i la SOCS. 24 de novembre de 2010.

— Presentació del llibre *El català, al carrer*, a càrrec del sociolingüista Josep Maria Aymà. 26 de gener de 2011.

Actes i jornades

Jornada sobre els usos lingüístics interpersonals i institucionals

La jornada tingué lloc a la sala Nicolau d'Olwer de l'IEC, el 28 de setembre de 2010. L'objectiu principal era crear un espai de reflexió i debat sobre la situació dels usos lingüístics interpersonals i institucionals, així com del tractament que se n'ha fet en les línies de política lingüística al llarg dels últims anys. Fou organitzada conjuntament amb la Càtedra de Multilingüisme Linguamón-UOC que, a més, la va patrocinar. En la convocatòria de l'acte també col·laborà la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Publicacions

Treballs de Sociolingüística Catalana, núm. 20: «Llengua i ensenyament».

Premis

— Acte de lliurament del Premi Lupa d'Or 2010. El jurat va decidir concedir el premi a l'obra *Doble oficialitat i llengua pròpia, dues llengües i un territori*, de J. M. Salellas, a cura d'Ester Franquesa i Lluís Jou. En el transcurs de l'acte es va impartir la conferència «Trajectòries lingüístiques dels joves catalans», a càrrec de Joan

Pujolar, professor dels estudis d'Arts i Humanitats de la Universitat Oberta de Catalunya. 16 de desembre de 2010.

— Els guanyadors del Premi Lupa d'Or 2011, que ja formen part del cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC, van ser Ferran Suay i Gemma Sanginés pel llibre *Sortir de l'armari lingüístic*. 28 d'abril de 2011.

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació:	1982*
JUNTA DIRECTIVA	
President:	SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
President d'honor:	JORDI MONÉS I PUJOL-BUSQUETS
Vicepresidentes:	M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ FRANCESCA COMAS I RUBÍ
Tresorer:	RAMON TARRÒS I ESPLUGAS
Secretari:	JULIÀ VILAR I HERMS
Vocals:	JORDI FEU I GELIS ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ MARIA ISABEL MIRÓ MONTOLIU ÀNGEL MOREU CALVO XAVIER MOTILLA I SALAS M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ ANTONI TORT I BARDOLET
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	83

* Aquesta societat és filial de l'IEC des del 2001.

Activitats

XIX Jornades d'Història de l'Educació

El 18, 19 i 20 de novembre de 2010, celebració de les XIX Jornades d'Història de l'Educació, «Dones i educació». Olot, 18-20 de novembre de 2010. Amb el suport del Patronat d'Estudis Històrics d'Olot.

Les jornades es basaren en els àmbits següents:

— «Les dones i l'educació durant la Il·lustració i el Liberalisme. En l'àmbit

escolar i en altres àmbits socials», a càrrec de Francesca Comas, de la UIB.

— «Les dones i l'educació durant la monarquia alfonsina i la II República. En l'àmbit escolar i en altres àmbits socials», a càrrec de Mariona Ribalta.

— «Dones i educació durant la dictadura franquista. En l'àmbit escolar i en altres àmbits socials», a càrrec d'Antoni Tort.

La conferència inaugural portà per títol «Una educació pròpia: el compromís de les escriptores amb el públic femení», a càrrec de Neus Real, de la UAB. El dia 19 la conferència fou «D'alumna a mestra. L'accés de les dones al magisteri oficial», a càrrec d'Esther Cortada, professora a l'IES Gorgs de Cerdanyola del Vallès. La conferència de cloenda tractà sobre «La formació professional femenina i els límits de la modernització ocupacional a Catalunya a principis del segle XX», a càrrec de Mary Nash, de la UB.

Seminari

En el marc del projecte de reflexió col·lectiva «Educació i construcció nacional al segle XX», el 25 de març de 2011 es va organitzar el IV Seminari a la Universitat de València: «La identitat nacional a través dels manuals escolars». S'hi van pronunciar les conferències següents:

— Març del 2010: «Les aportacions de Ferrer i Guàrdia a l'educació i l'escola. Una visió crítica». Departament de Pedagogia de la Universitat Rovira i Virgili.

— Abril del 2010: «La presència dels corrents renovadors pedagògics europeus a Catalunya al llarg del segle XX». Departament de Pedagogia de la Universitat de Lleida.

— Abril del 2010: «La construcció de la identitat nacional durant el segle XX. El paper dels mestres i dels educadors». Universitat de Vic.

— Febrer del 2011: «Les primeres lleis escolars de la democràcia: una visió crítica». Departament de Pedagogia de la Universitat de Girona.

— Abril del 2011: «Del franquisme a la democràcia: les propostes polítiques de la transició en el camp escolar». Departament de Pedagogia de la Universitat de Lleida.

Publicacions

D'una banda, destaca la presentació, juntament amb el general de l'Escola Pia, del llibre de Joan Florensa *El projecte educatiu de l'Escola Pia de Catalunya (1683-2003)*. *Una escola popular* (gener del 2010), i, de l'altra, les publicacions següents:

— *Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*, núm. 16 (juliol-desembre 2010). Coordinat per Francesca Comas (UIB).

— *Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*, núm. 17 (gener-juny 2011). Coordinat per Joan Solé (Universitat de Vic).

— *Butlletí Informatiu d'Història de l'Educació*, núm. 32 [en línia] (desembre 2010).

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP MARIA VIVES DE QUADRAS
Vicepresident: FRANCESC REGUANT FOSAS
Secretària: ESTER JOVER I ALSINA
Tresorer: SANTIAGO POCINO PEÑALBA
Vocals: M. JOSÉ CHESA MARRO
JOSEP M. ESPELTA I GUÀRDIA
ANNA JACAS BENAGES
JOAN SAUS I ARÚS

COORDINADORS DE LES SECCIONS

Agricultura General: Vacant
Protecció Vegetal: ESTER TORRES GÜELL
Forestal: IÑIGO REBOLLO SAN MIGUEL
Estudis Rurals: GEMMA FRANCÈS TUDEL
Ramaderia: JOSEFINA PLAIXATS BOIXADERA
Sòls: JOSEP M. ALCAÑIZ I BALDELLOU
Jardineria i Paisatgisme: JOAQUIM CAMPS MASICH
Viticultura i Enologia: JOSEP M. PUIGGRÓS I JOVÉ
Història Rural: ASSUMPTA SERRA I CLOTA

Delegada territorial a Tarragona: MARIA FRANCESCA FORT MARSAL
Delegat territorial a Girona: VICENÇ LLOVET I ROQUÉ
Delegat territorial a Lleida: SANTIAGO PLANAS DE MARTÍ
Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT I COLL

Nombre de socis: 371

* Filial de l'IEC des de 1979.

Activitats

Durant el curs 2010-2011 la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) ha dut a terme les activitats següents:

— LXXI Tertúlia «Sanitat vegetal a Cuba 2010», a càrrec d'Eduardo Martínez. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 13 de setembre de 2010.

— Primer Eco Tour: visita tècnica al centre experimental Civam-Bio 66. Perpinyà, 24 i 25 de setembre de 2010.

— 6a Jornada AGROPRÉS-ICEA-ETSEA-UdL «La nutrició dels fruiters: directrius, importància i tendències», 56a Fira Agrària de Sant Miquel. Lleida, 30 de setembre de 2010.

— Visita al canal Segarra-Garrigues i al canal d'Urgell. Debat sobre l'impacte d'aquestes infraestructures sobre l'agricultura de Catalunya. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Agramunt, 2 d'octubre de 2010.

— LXXII Tertúlia «Organismes de quarantena», a càrrec de Francesc Garcia. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 4 d'octubre de 2010.

— Conferències «L'agricultura de muntanya i les varietats locals», a càrrec de Francesc Casañas, i «El paper de la ramaderia en les zones de muntanya», a càrrec de Josefina Plaixats, dins la 9a Fira del Llibre de Tavertet. Tavertet, 2 i 3 d'octubre de 2010.

— Excursió l'Arboretum del Montseny. Coordinació: Secció de Jardineria i Paisatgisme. 14 d'octubre de 2010.

— Jornada «Les varietats autòctones de Mallorca». Coordinació: Secció de Viticultura i Enologia. Mallorca, 23 i 24 d'octubre de 2010.

— LXXIII Tertúlia «70 anys en la defensa sanitària i resum de l'any». Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 2 de novembre de 2010.

— Jornada «Seguint les petjades de la garnatxa blanca». Coordinació: Secció de Viticultura i Enologia. Gandesa, 20 de novembre de 2010.

— Jornada «Tècniques complementàries per a la recerca en arqueologia i sòls. Arqueosòls 2010». Coordinació: seccions d'Història Rural i de Sòls. Barcelona, 24 de novembre de 2010.

— Visita al jaciment arqueològic Els Vilars d'Arbeca. Coordinació: seccions d'Història Rural i de Sòls. Arbeca, 27 de novembre de 2010.

— Assemblea General de socis ICEA. 13 de desembre de 2010.

— V Congrés d'Història Agrària dels Països Catalans: «Els usos de l'aigua en la història. De l'antiguitat als nostres dies». Coordinació: Secció d'Història Rural. Barcelona, 15, 16 i 17 de desembre de 2010.

— Tertúlia d'Estudis Rurals «Estudi comparatiu de l'agricultura periurbana», a càrrec de Raimon Roda. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Barcelona, 25 de gener de 2011.

— LXXIV Tertúlia «Part de la piràmide alimentària del delta de l'Ebre:

aqüicultura, musclos, ostres i altres bivalves», a càrrec de Mercè Durfort. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 7 de febrer de 2011.

— Curs 2010-2011 Monografies de jardineria i paisatgisme: «Tractaments fitosanitaris en àrees verdes. Gestió integrada de plagues i actualitat dels sistemes de lluita alternativa»; «Elecció d'espècies de gespes i plantes per a un jardí sostenible»; «Introducció al projecte paisatgístic per mitjà de sis figures contemporànies», i «Arbres ornamentals. Descripció d'espècies, exigències i criteris d'aplicació en jardineria». Coordinació: Secció de Jardineria i Paisatgisme. Barcelona, del 8 de febrer al 19 de maig de 2011.

— Tertúlia d'Estudis Rurals «Per què serveixen les eleccions a Cambres Agràries. Visions dels representants sindicals agraris», a càrrec de Joan Caball. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Barcelona, 22 de febrer de 2011.

— Conferència «La crisi dels preus dels aliments i la seva repercussió en l'agricultura catalana», a càrrec de Francesc Reguant. Barcelona, 3 de març de 2011.

— Conferència i tast «Introducció a la viticultura de les varietats sumoll, garnatxa, trepat i monestrell», a càrrec d'Agustí Villarroya, i tast de vins a càrrec d'Enric Bartra. Coordinació: Secció de Viticultura i Enologia. Barcelona, 4 de març de 2011.

— LXXV Tertúlia «Biocides *versus* fitosanitaris», a càrrec d'Irene Corbe-

lla i Jordi Giner. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 14 de març de 2011.

— Conferència «Els jardins, els dissenyadors i l'horticultura ornamental a Catalunya», a càrrec de Jordi Cartanyà. Coordinació: Secció de Jardineria i Paisatgisme, Barcelona, 14 de març de 2011.

— Jornada FMR-ICEA «El valor ocult de l'activitat agropecuària a Catalunya», Barcelona, 16 de març de 2011.

— LXXVI Tertúlia «Una pinzellada històrica des del *Foc de Sant Antoni* fins als temps actuals», a càrrec de Josep Maria Puiggrós. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 11 d'abril de 2011.

— Tertúlia d'Estudis Rurals «El valor ocult de l'activitat agropecuària a Catalunya», a càrrec d'Àlvar Garola Crespo. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Barcelona, 11 d'abril de 2011.

— LXXVII Tertúlia «El problema de la dosi en els tractaments de cultius arboris», a càrrec de Santiago Planas. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 2 de maig de 2011.

— Jornada «El "sumoi", una identitat vitivinícola». Coordinació: Secció de Viticultura i Enologia. Rodonyà, 5 de maig de 2011.

— Tertúlia d'Estudis Rurals «Un pla d'acció pel sector ecològic català», a càrrec d'Isidre Martínez. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Barcelona, 10 de maig de 2011.

— Conferència «L'evolució de les races domèstiques autòctones de Catalunya aquests darrers 25 anys», a càrrec de Jordi Jordana. Coordinació: Secció de Ramaderia. Barcelona, 30 de maig de 2011.

— III Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme. Coordinació: Secció de Viticultura i Enologia. Subirats i Vilafranca del Penedès, 2 i 3 de juny de 2011.

— Visita a Viviers Biorriza (Bàs-cara) i Viviers Casa Paraire (Bordils), del curs Monografies de jardineria i paisatgisme. Coordinació: Secció de Jardineria i Paisatgisme, 3 de juny de 2011.

— LXXVIII Tertúlia «Estudi dels nematodes fitoparàsits: d'on venim, on som i on anem», a càrrec de Xavier Sorribas i Cèsar Ornat. Coordinació: Secció de Protecció Vegetal. Barcelona, 6 de juny de 2011.

— Tertúlia d'Estudis Rurals «La crisi de l'E-coli: entre el terrorisme informatiu i la prevenció de la salut», a càrrec

d'Alexandre Checchi, Eduard Mata i Ester Jover. Coordinació: Secció d'Estudis Rurals. Barcelona, 14 de juny de 2011.

— XXVI Jornada ICEA a Prada: «Agricultura globalitzada i agricultura de proximitat, una de les dues o les dues?». Prada de Conflent, Catalunya del Nord, 20 d'agost de 2011.

Premis i guardons

Premi per a Estudiants de la Institució Catalana d'Estudis Agraris 2011

El 4 de març de 2011, el Jurat format per Joaquim Camps, Josep M. Espelta, Josefina Plaixats, Josep M. Puiggrós, Joan Saus i Assumpta Serra adjudicà el premi al treball titulat *Estudi de la producció i de la qualitat farratgera de les pastures de la finca dels Cingles de l'Avenc (Tavertet) 2009*, realitzat per Albert Marcé Pujol.

Publicacions

NotICEA, núm. 8 (març 2011). [Butlletí electrònic]

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació: 1985

JUNTA DE GOVERN

Presidenta: ROSA M. FRANQUET I CALVET

Vicepresident: CARLES PONT I SORRIBES

Secretari: JAUME DURAN I CASTELLS

Tresorer: SERGI CORTIÑAS I ROVIRA

Vocal primera: CARMINA CRUSAFON I BAQUÉS

Vocal segona: LLÚCIA OLIVA DE LA ESPERANZA

Vocal tercera: MAGDA SELLÉS QUINTANA

Delegat de l'IEC: JOSEP M. MUNTANER I PASQUAL

Nombre de socis: 125

Assemblea General

El dia 28 de març tingué lloc l'Assemblea General Ordinària durant la qual van ser escollits Carles Pont com a nou vicepresident de la Societat i Carmina Crusafon com a vocal primera. També s'aprovaren els comptes del 2010 i el pressupost del 2011.

Activitats

— El 23 de novembre de 2010 va tenir lloc una sessió oberta amb la col·laboració de la Fundació ESCACC i l'InCom-UAB per debatre què proposen els programes electorals sobre polítiques de comunicació. L'acte comptà amb la presència de responsables dels partits polítics amb representació parlamentària a la VIII legislatura (2006-2010).

— El 29 de novembre de 2010 es va celebrar la sessió inaugural amb la conferència de Max Otte «Cobertura de la crisi econòmica: els mecanismes de la desinformació quotidiana». Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

— El 15 de desembre de 2010 van tenir lloc les II Jornades de Recerca en Comunicació als Països Catalans. Aquestes jornades es van concebre com un punt de trobada d'investigadors que durant un dia poden donar a conèixer els projectes d'investigació en què participen.

— El 3 de juny de 2011 es va celebrar la XX Jornada Científica en Comunicació a Girona: «Les transformacions de les indústries culturals». Institut d'Estudis Gironins, amb la conferència de

Joan Manuel Tresserras, de la Universitat Autònoma de Barcelona, «L'estat de la comunicació a Catalunya», i la taula rodona que comptà amb les intervencions de Francesc-Marc Álvaro, de *La Vanguardia*; Àlex Gutiérrez, de l'ARA; Josep M. Farràs, d'Esport3; Isona Passola, de la productora Massa d'Or Produccions; Òscar Ayala, de la productora de publicitat Take-ad-way, i Joan Corbella, de la Universitat Pompeu Fabra, que va actuar com a moderador. També en el decurs

d'aquesta jornada va tenir lloc la presentació dels projectes del Grup de Recerca Comunicació Social i Institucional de la Universitat de Girona.

Publicacions

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 27 (novembre 2010).

Periodística, núm. 12: *L'evolució del disseny periodístic* (2010).

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 28 (maig 2011).

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

President: AUGUST BOVER I FONT
Vicepresidenta: M. ROSA LLORET I ROMAÑACH
Tresorer: ESTEVE CLUA I JULVE
Secretari: JOAN ANTON RABELLA I RIBAS
Vocals: MILA SEGARRA I NEIRA
CATERINA VALRIU I LLINÀS

Delegat de l'IEC: JOSEP MORAN I OCERINJAUREGUI

Nombre de socis: 371

Activitats

Des del mes de setembre de l'any 2010 fins al mes d'agost de 2011, la Societat Catalana de Llengua i Literatura ha organitzat o ha participat en l'organització de les activitats següents:

VI Jornades d'Intercanvi Cultural

Tingueren lloc a Formentera, de l'1 al 3 d'octubre de 2010. Les VI Jornades d'Intercanvi Cultural van ser organitzades conjuntament per la SCLL, la Societat Verdaguer i la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris de la Universitat de Vic, i van comptar amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes, la Conselleria de Cultura de Formentera, la Conselleria de Turisme de Formentera i la Universitat de les Illes Balears.

Les sessions acadèmiques, realitzades a Sant Francesc Xavier, comptaren amb les conferències següents: Bernat Joan, «Formentera, font literària»; Roser Marí, «El parlar de Formentera»; Francesc Leal, «Les travessies atlàntiques de Verdaguer»; Esperança Marí, «Formentera, les illes menors i l'encaix balear», i Damià Pons, «La literatura a les Balears als inicis del segle XXI». Durant les VI Jornades, que van començar amb la recepció al Consell Insular de Formentera, es va fer una visita guiada per l'illa.

Cicle de conferències: «Història de les teories lingüístiques»

Aquest cicle va tenir lloc a la Universitat de Barcelona els dies 2 i 30 de novembre de 2010 i els dies 1 de març i 5 d'abril

de 2011. La SCLL va organitzar, conjuntament amb la Societat Catalana de Filosofia i el Màster Interuniversitari en Estudis Avançats i Aplicats en Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona, un cicle de quatre conferències sobre la història de les teories lingüístiques, en què van intervenir Josep Batalla: «La teoria gramatical dels modistes»; Sebastià Serrano: «El desenvolupament de la lingüística soviètica»; Ramon Cerdà: «L'estructuralisme, inici i inspiració de la lingüística actual», i Teresa Espinal: «A la recerca de principis universals del llenguatge: l'evolució de la gramàtica generativa».

VI Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics. XIII Simposi d'Etnopoètica de l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer: «Etnopoètica i territori: unitat i diversitat»

Aquestes activitats van tenir lloc a Eivissa, els dies 5 i 6 de novembre de 2010. La VI Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics (GEE) es va iniciar amb la conferència de Felip Cirer titulada «L'obra de Joan Castelló i Guasch» i s'hi van llegir disset comunicacions, a càrrec de Joan Armangué, Montserrat Palau, Emili Samper Prunera, Agnès Toda, Anna Vila, Carme Oriol, Mònica Sales, V. Marí (Palermet), Anna i M. Jesús Francès, Joan Borja, Caterina Valriu, M. Magdalena Gelabert, Josefina Roma, Dari Escandell, M. Torres, I. Bonet i L. Sansano. Al llarg de la Tro-

bada també es van presentar diverses publicacions i es va fer l'assemblea anual del GEE. Finalment, es va cloure amb una ponència recital de Joan Murenu titulada «Eivissa i el romancer tradicional».

Acte d'homenatge a Jordi Bruguera i Talleda

L'homenatge tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans el dia 25 de novembre de 2010. La SCLL va organitzar un acte d'homenatge dedicat a Jordi Bruguera i Talleda, que va ser-ne un dels socis més actius. August Bover, president de la SCLL, va presentar l'acte en què van intervenir Josep Massot: «Jordi Bruguera, editor i professor»; Joan Martí i Castell: «Jordi Bruguera, historiador de la llengua», i Josep Torras: «Jordi Bruguera i Enciclopèdia Catalana».

Conferència de Joaquim Marco: «Autobiografia, història i realisme contra el poder: Mario Vargas Llosa»

La conferència de Joaquim Marco tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el 20 de desembre de 2010, dins el cicle de conferències dedicat als premis Nobel de l'any 2010. La SCLL va coordinar la realització de la conferència sobre el Premi Nobel de Literatura concedit a Mario Vargas Llosa.

Acte d'homenatge a Josep M. de Casacuberta

L'acte tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans el 25 de gener de 2011. La SCLL

va col·laborar amb la Secció Filològica en l'organització d'aquest acte d'homenatge al primer director de l'Oficina de Toponímia i Onomàstica de l'IEC, amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la seva mort. Hi van intervenir Josep Massot i Muntaner i Josep Moran i Ocerinjauregui.

Presentació de l'edició digital de l'obra completa de Santiago Rusiñol i del lloc web de la Societat Rusiñol

La presentació tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el 25 de febrer de 2011. El dia en què es complia el cent cinquantè aniversari del naixement de Santiago Rusiñol es va fer la presentació de l'edició digital de la seva obra completa i del web de la Societat Rusiñol, constituïda l'any 2009 dins la SCLL. En la presentació van intervenir Salvador Giner, Oriol Izquierdo, Gemma Rigau, August Bover i Vinyet Panyella.

Presentació del llibre 'Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna. L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles XVI-XVIII)', de Joan Peytaví Deixona

La presentació va tenir lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el 10 de març de 2011. La SCLL va organitzar, conjuntament amb la Societat Catalana de Gene-

alogia, la presentació del llibre de Joan Peytaví sobre l'antroponímia, el poblament i la immigració dels comtats de Rosselló i Cerdanya del segle XVI al segle XVIII, publicat a la col·lecció «Treballs de l'Oficina d'Onomàstica» de la Secció Filològica.

Presentació del llibre 'El parlar de Cerdanya. Gramàtica, diccionari cerdà, dites populars', de Manel Figuera, Anna Montané, Agnès Figuera, Enric Quílez i Salvador Vigo

L'acte de presentació tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans, el dia 14 d'abril de 2011. En la presentació d'aquest llibre sobre la parla de Cerdanya, coorganitzada amb la Societat Catalana d'Estudis Històrics, van intervenir Josep Moran, Manel Figuera, Anna Montané, Agnès Figuera i Salvador Vigo.

Presentació de la Societat Catalana de Llengua i Literatura a Mallorca

L'acte de presentació tingué lloc a Palma, el 9 de juny de 2011. El president de la SCLL, August Bover i Font, i el delegat de l'IEC a les Illes, Damià Pons, van fer una presentació de la SCLL a Can Alcover - Espai de Cultura de Palma, a fi de donar a conèixer la Societat i també les altres societats filials de l'IEC a Mallorca.

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP M. FUERTES I ARMENGOL
Vicepresident: RAMON IZQUIERDO CLEMENTE
Secretari: MARC BARRACÓ I SERRA
Tresorera: AINA BARCELÓ CUERDA
Vocals: ESTANISLAU TOMÀS I MORERA
DAVID ATZET ROVIRA
JORDI BERENQUER SAU
ALEXANDRE BLASI I DARNER
RICARD BOSCH I TOUS
JOSEP M. FONT LLAGUNES
VÍCTOR FUSES NAVARRA
FREDERIC LUQUE CARRILLO
JORDI OJEDA RODRÍGUEZ
MANEL PAGÈS I PANADÈS
NÚRIA SALÁN BALLESTEROS
MONTSERRAT SEBASTIÀ I SALAT
VÍCTOR SERRA I RAVENTÓS
VICENÇ TORRA REVENTÓS (fins al 24.12.2010)

Delegada de l'IEC: ALÍCIA CASALS I GELPÍ

Nombre de socis: 129

Assemblea General

El 30 de novembre de 2010 tingué lloc l'Assemblea General de socis de la Societat Catalana de Tecnologia (SCT).

Conferències

Cicle «Tecnologia i societat»
— «Ciència i enginyeria dels instruments musicals. El cas de les xeremies de la cobla», a càrrec de Joaquim Agulló i Batlle. IEC, 28 de setembre de 2010.

— «L'evolució paisatgística de la vall Ferrera als darrers dos mil anys», a càrrec d'Albert Pèlach Mañosa i Ermenegol Gassiot Ballbé, professors del Departament de Geografia i del Departament de Prehistòria de la Universitat Autònoma de Barcelona, respectivament. IEC, 27 de gener de 2011.

— «La tecnologia aplicada als castells humans», a càrrec de Jaume Rosset i Llobet, metge especialista en medicina de l'esport i en cirurgia ortopèdica i traumatologia. IEC, 3 de març de 2011.

— «La saviesa del web 2.0 per a millorar els cercadors», a càrrec de Ricardo Baeza-Yates, vicepresident de Yahoo! Research per a Europa, l'Orient Mitjà i l'Amèrica Llatina. Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Telecomunicació de Barcelona, 18 de maig de 2011.

— «Function model of a control unit - a bionic approach», a càrrec de Dietmar Dietrich, director de l'Institut für Computertecnik (ICT), de Viena. Facultat de Matemàtiques i Estadística de la Universitat Politècnica de Catalunya, 6 de juny de 2011.

— «Identificació de les causes de fallada d'un tancament mecànic instal·lat en una bomba d'alimentació de calderes en una central tèrmica de 350 MW», a càrrec d'Isidre Papiol Estela, enginyer industrial superior. IEC, 9 de juny de 2011.

— «Nous envasos per a la indústria alimentària», a càrrec de Montserrat

Pujolà i Cunill, catedràtica de l'Escola Universitària en Edafologia i Química Agrícola. Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels, EETAC, 27 de juliol de 2011.

Cicle de conferències i excursions:

La Farga Catalana

És un cicle organitzat pel Centre Excursionista de Catalunya (CEC), amb la col·laboració de la Societat Catalana de Tecnologia.

— Conferència: «Una passejada per la geohistòria ambiental i metalúrgica del ferro a la vall Ferrera», a càrrec d'Albert Pèlach i Ermenegol Gassiot. CEC, 13 d'octubre de 2010.

— Excursió a la Sénia, a les mines de ferro i a la farga. 6 de novembre de 2010.

— Conferència: «Les darreres fargues. Les mines i la fàbrica del ferro de la Sénia», a càrrec d'Estanislau Tomàs i Víctor Fuses, i amb la col·laboració del Centre d'Estudis Seniens i la participació del Centre Excursionista Reialgarí de la Sénia. CEC, 9 de novembre de 2010.

Les activitats programades per al mes de desembre foren anul·lades a causa del traspàs de Francesc Beato, del Centre Excursionista de Catalunya.

Cicle de lectures «Còmic, ciència i tecnologia»

La Societat Catalana de Tecnologia i la Càtedra UNESCO de Tècnica i Cultura de

la UPC organitzen conjuntament aquesta activitat des de l'inici del 2010. El cicle té per objectiu divulgar la ciència i la tecnologia a la societat utilitzant l'art com a instrument pedagògic, aproximant dos àmbits, l'artístic per un costat i el científic i tecnològic per un altre. El coordinador del cicle és Jordi Ojeda, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya, UPC.

— Lectures núm. 5, 6 i 7 «Trilogia de la postguerra. Paco Roca, cronista d'una època». Convidat: Paco Roca, autor de la trilogia. Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, 11 d'abril de 2011.

— Lectura núm. 8 «L'aeronàutica a l'imaginari japonès (*manga* i *anime*)». Convidat: José Luis Puertas, expert divulgador del *manga* i *anime* japonès. Escola Tècnica Superior d'Enginyeries Industrial i Aeronàutica de Terrassa, 4 de maig de 2011.

Jornades

IX Jornada Memorial Democràtic a la UPC. Fem memòria per fer futur

La Jornada tingué lloc a l'aula Capella de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, l'1 de desembre de 2010.

La Càtedra UNESCO de Tècnica i Cultura de la Universitat Politècnica de Catalunya, amb el suport de la Societat Catalana de Tecnologia i de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la

Tècnica, organitzà la IX Jornada Memorial Democràtic de la UPC, amb el títol «Els fonaments de la cultura popular: el cas de l'editorial Bruguera». Les intervencions foren les següents:

— «Editorial Bruguera: la resistència editorial en els anys de plom del franquisme, 1939-1951», a càrrec d'Antonio Martín, historiador i editor de còmics.

— «Els tebeos de Bruguera entre el 1951 i el 1986: de la singularitat a la factoria», a càrrec d'Antoni Guiral, divulgador del còmic i autor del llibre *100 anys de l'editorial Bruguera*.

— Taula rodona: «La cultura popular a la generació de la postguerra», moderada per Jordi Ojeda, director del projecte Còmic, Ciència i Tecnologia.

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

Premi instituït l'any 1969 i ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre tecnologia. Aquest curs es convoca per quaranta-unena vegada. La ponència, formada per Núria Salán i Ballesteros, Àlicia Casals i Gelpí i Marc Barracó i Serra, de la Universitat Politècnica de Catalunya, acordà atorgar el premi al treball «Preparació de capes superconductores epitaxials per via química. Primers assaigs en planta pilot», presentat per María José González Guerrero. La dotació del premi és de mil euros. La ponència atorgà també un accèssit al

treball «Avaluació dels límits de resolució de sensors de massa nanoelectromecànics», presentat per Marc Sansa i Perna.

Visites

Visita tècnica a les obres de la Sagrada Família, realitzada per membres de la Junta de la Societat Catalana de Tecnologia, i acompanyats per Jordi Bonet, arquitecte en cap.

Publicacions

El *Butlletí de la SCT* s'edità per primer cop la tardor de 2009. Es distribueix en línia als associats i es pot consultar des de la pàgina web de la Societat Catalana de Tecnologia.

Butlletí, núm. 4 (tardor 2010).

Butlletí, núm. 5 (primavera 2011).

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

JUNTA DIRECTIVA

Presidenta: MÒNICA RIUS PINIÉS
Vicepresidenta: MERCÈ PIQUERAS I CARRASCO
Secretària: EMMA SALLEN DEL COLOMBO
Tresorer: JORDI FERRAN BOLEDA
Vocals: FRANCESC X. BARCA SALOM
PASCUAL BERNAT I LÓPEZ
ÀNGEL CALVO I CALVO
JOSEP M. CAMARASA I CASTILLO
RICARD DURAN I PINEDA
PERE DE LA FUENTE COLLELL
LLUÍS GARRIGÓS OLTRA
PERE GRAPÍ VILUMARA
NÉSTOR HERRÁN CORBACHO
ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL
JOSÉ PARDO TOMÁS
JOSEP MANEL PARRA SERRA
ROSER PUIG I AGUILAR
CARLES PUIG PLA
ANTONI ROCA I ROSELL
XAVIER ROQUÉ RODRÍGUEZ
JOSEP MIQUEL VIDAL HERNÁNDEZ
ALFONS ZARZOSO ORELLANA

Delegat de l'IEC: DAVID JOU I MIRABENT

Nombre de socis: 273

Activitats*Congressos*

— Barcelona, del 18 al 20 de novembre de 2010. 4th International Conference of the European Society for the History of Science. Es van presentar dues conferències plenàries: «Ibn al-Zarqalluh's Astronomical Doctrines on Both Sides of the Mediterranean», a càrrec de Julio Samsó, i «Science and the Eastern Orthodox Church during the 17th-19th Centuries», a càrrec d'Efthymios Nicolaidis. Per acabar, Sona Strbanova va pronunciar la ponència «Scientific Objects and Scientific Identity of a City. Prague as a *Chemical City*».

Seminaris i jornades científiques

— Barcelona, 21 de novembre de 2010. XI Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica de la Societat Catalana d'Història de la Ciència. Conferència plenària: «Física, text i cànon: Aranyes, formigues, abelles, i la construcció del coneixement al segle XIX», a càrrec de Josep Simon.

— Maó, del 19 al 21 de maig de 2011. VI Escola Europea de Primavera d'Història de la Ciència. Organització: IME, SCHCT.

Conferències

Col·loquis de la SCHCT: «Comunicar la ciència. Plaers i obstacles de la narrativa històrica». Es van dur a terme les sessions següents:

— «La introducció de l'electricitat per a usos domèstics a Catalunya a

l'inici de la dècada dels 30 del segle XX», a càrrec de Jordi Ferran. Vic, 5 d'octubre de 2010.

— «Norbert Font i Sagué (1873-1910), sacerdot i geòleg. Episodis de la seva vida», a càrrec de Jordi Bohigas. Barcelona, 28 d'octubre de 2010.

— «The Shock of the Old: technology and global history since 1900», a càrrec de David Edgerton. Videoconferència des de Londres, 20 de desembre de 2010.

— «La revolució química: entre la historia y la memoria», a càrrec de José R. Bertomeu i Antonio García Belmar. Barcelona, 20 de gener de 2011.

— «Making modern science. A historical survey», a càrrec de Peter Bowler. Barcelona, 17 de febrer de 2011.

— «Los públicos de la ciencia: expertos y profanos a través de la historia», a càrrec d'Agustí Nieto Galán. Barcelona, 2 de març de 2011.

— «Science: a four thousand year History», a càrrec de Patricia Fara. Barcelona, 23 de març de 2011, i València, 24 de març de 2011.

— «Un lugar para la ciencia: escenarios de práctica científica en la sociedad hispana del siglo XVI», a càrrec de José Pardo Tomás. Barcelona, 6 d'abril de 2011.

— «The history of forensic medicine in the West: overview and prospects», a càrrec de Katherine Watson. València, 13 d'abril de 2011.

— «Che cos'è la storia della scienza», a càrrec de Paola Govoni. Barcelona, 4 de maig de 2011.

Col·laboracions i participació

Grups de recerca

— Centre d'Estudis d'Història de les Ciències, Centre de Recerca per a la Història de la Tècnica Francesc Santponç i Roca, Departament d'Història de la Ciència, Geografia Històrica.

— Grup d'Història de la Bioquímica, Grup d'Història de la Geofísica, Grup d'Investigació Jeroni Munyós, Grup de Recerca Consolidat Francesc Salvà d'Història de la Ciència, de la Tècnica i de la Medicina a la Catalunya Contemporània (segles XVIII-XX).

— Grup Millàs Vallicrosa d'Història de la Ciència Àrab, Historia de la Ciencia y sus Lenguajes, Història de l'Ensenyament de les Ciències Experimentals i la Matemàtica, Història de la Física (segles XIX i XX).

— Institut d'Història de la Ciència i Documentació López Piñero, Secció d'Història de la Ciència i de la Tècnica del Grup Experimental i Documental de l'Espectroscòpia, Història de la Ciència de Menorca i les Illes, Xarxa temàtica: Grup de Treball d'Història de la Ciència (SCHCT, IEC).

Premis i guardons

IX Premi Antoni Quintana i Marí

per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat

El jurat, reunit el 21 de novembre de 2010, constituït per Pasqual Bernat López, Pere de la Fuente Collell, Ricard Duran i Pere Grapí Vilumara, atorgà el premi a Eloi Creus Sabater pel seu treball *W. Heisemberg i l'era atòmica*.

Publicacions

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica, vol. 2, núm. 2 (2009).

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica, vol. 3, núm. 1 (2010).

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica, vol. 3, núm. 2 (2010).

4th International Conference of the European Society for the History of Science. Barcelona: 18-20 November 2010: Book of abstracts. Barcelona, 2010.

Actes de la III Jornada sobre Història de l'Astronomia i la Meteorologia: Vic, 17 d'octubre de 2009. [CD]

Actes de la VI Jornada sobre la Història de la Ciència i l'Ensenyament Antoni Quintana i Marí: Barcelona, 20 i 21 de novembre de 2009. [CD]

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació: 1993

JUNTA DIRECTIVA

President: JOSEP OBIOLS I SALVAT
Vicepresident: JOSEP M. MONFORT BOLÍVAR
Tresorer: JOSEP MESTRES LAGARRIGA
Secretària: LAURA ISABEL ARRANZ IGLESIAS
Vocals: ALFRED BENAVENT VALLÈS
SÍLVIA BAÑARES VILELLA
PERE CASTELLS I ESQUÉ
FRANCESC MALGOSA GRANJA
MERCÈ RAVENTÓS SANTAMARIA
M. ASSUMPCIÓ ROSET I ELIAS
MONTSERRAT RIVERO URGELL
M. JOSEP ROSSELLÓ BORREDÀ
RAMON SEGURA CARDONA

Delegat de l'IEC: DAMIÀ BARCELÓ I CULLERÉS

Nombre de socis: 299

Assemblea

Durant l'Assemblea General de socis celebrada el 18 de febrer de 2011 es va aprovar la gestió general de la Junta i, seguidament, durant l'Assemblea Extraordinària, s'aprovà la modificació del segon paràgraf de l'article 22 dels Estatuts.

Activitats

— El 13 d'octubre i el 24 de novembre de 2010 i el 26 de gener i el 23 de febrer

de 2011 tingué lloc el Cicle de conferències sobre actualitat alimentària, amb la col·laboració del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona. Hi van participar els ponents següents: Sílvia Bañares, Pere Castells, Ramon Segura, Mercè Raventós, Montserrat Rivero, entre d'altres. Aquest cicle va ser coordinat per M. Assumpció Roset i Elias.

— Del 22 al 25 de novembre de 2010, es va col·laborar en l'edició del X Workshop MRAMA, juntament amb la

Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— El 3 de març de 2011 es va celebrar a INFARMA 2011 la taula rodona «El que de veritat ens interessa dels aliments». Es van presentar les ponències següents: Laura Arranz, responsable de l'àrea tècnica d'AFEPADI, «Nutrients aïllats: els complements alimentosos»; Silvia Bañares, advocada especialista en dret alimentari i professora de la Universitat Abat Oliba CEU, «La publicitat dels aliments: els missatges de salut», i Ramon Viader, farmacèutic i enòleg, de Viader Anàlisi, SL, «Fruïció: la importància de l'aspecte sensorial». M. Assumpció Roset va actuar com a moderadora.

— El 31 de maig i l'1 de juny de 2011, en col·laboració amb l'Associació de Químics i Enginyers de l'Institut Químic de Sarrià, tingué lloc la trobada BIET'2011 sobre ingredients, enzims i tecnologia. Aquesta trobada va rebre molta assistència de públic i de participants internacionals.

— El 2 de juny es va organitzar, conjuntament amb la Reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona, la jornada «Dieta mediterrània: també en crisi?». Hi van intervenir M. del Carmen de la Torre, farmacèutica de la UB, amb «Arguments de la sol·licitud per a la Fundació de la Dieta Mediterrània i en la concessió per la UNESCO»; Maribel Covas, investigadora IMIM, amb «Relació entre els components de la DM i els tòpics actuals sobre

la salut»; M. Josep Rosselló, química i dietista, professora de la Universitat Ramon Llull, amb «Resultat del clima i el consum d'aliments de disponibilitat pròxima», i Jesús Contreras, antropòleg de la UB, amb «El Mediterrani com a bressol de diferents cultures relacionades amb els aliments i l'alimentació, situació actual i perspectives de canvi».

— Coincidint amb l'Any Internacional de la Química, s'està preparant, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Química, un cicle de conferències sobre química alimentària que exposarem el dia 15 de novembre.

— Arran de l'epidèmia originada i localitzada a Hamburg (Alemanya), provocada per una variant noval del bacteri *Escherichia coli* (O104-H4), especialment agressiva sobre els intestins i els vasos sanguinis dels humans, l'ACCA va editar un document ACCA OPINA, el qual divulga entre professionals del sector sobre aquest tema d'actualitat.

— S'ha participat en el jurat en la concessió del II Premi UB - Ferran Adrià amb Gallina Blanca.

— S'ha elaborat un treball sobre la recerca alimentària a Catalunya amb la col·laboració de l'Observatori de la Recerca de l'Institut.

— Continuen les reunions de les comissions de treball en què diferents associats participen en les reunions que es convoquen.

Premi per a estudiants

El premi per a estudiants d'enguany fou atorgat *ex aequo* a Marc Rubio Celorio, pel seu treball *Cafè, nutrició i salut*, i a Mar Sorli Aguilar, pel seu treball *Relació entre el consum de carn vermella i la prevalença d'incidència en la síndrome metabòlica*.

Publicacions

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments,
vol. 12, núm. 1 (maig 2010).

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments,
vol. 12, núm. 2 (desembre 2010).

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments,
vol. 13, núm. 1 (juny 2011).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 6 de juny de 2011

President (en funcions): PERE CASANELLAS I BASSOLS
Secretària: EULÀLIA SARIOLA I MAYOL
Tresorera: IRENE LLOP I JORDANA
Vocals: PRIM BERTRAN I ROIGÉ
JOAN FERRER I COSTA
MARIA-ANTÒNIA NOGUERAS I HERNÁNDEZ

A partir del 6 de juny de 2011

President: PERE CASANELLAS I BASSOLS
Secretari: JOAN FERRER I COSTA
Tresorera: IRENE LLOP I JORDANA
Vocals: PRIM BERTRAN I ROIGÉ
TESSA CALDERS I ARTÍS
SÍLVIA PLANAS I MARCÉ
CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN

Delegada de l'IEC: MARIA TERESA FERRER I MALLOL

Nombre de socis: 70

Activitats i publicacions

Durant el curs 2010-2011 hem dedicat una jornada d'estudi i homenatge al doctor Eduard Feliu i Mabres (1938-2009), gran hebraïsta català, que fou el primer president de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics. Se celebrà a l'Institut d'Estudis Nahmànides de Girona el 29 d'abril del 2011. Hi presentaren ponències

P. Bertran, D. Iancu i M. Forcano. Tot seguit es féu una taula rodona en què P. Casanellas, J. Casanovas, J. Ferrer, J. Feliu i I. Llop glossaren diversos aspectes de la rica personalitat humana i científica d'Eduard Feliu.

Els treballs científics de la Societat s'han centrat en la preparació de l'edició del *Diccionari Girona. Diccionari hebreu-*

català i vocabulari català-hebreu, que ja es troba completament redactat. La part hebreu-català conté unes 22.000 entrades, que és pràcticament tot el repertori usual de la llengua literària hebrea contemporània. La part català-hebreu duplicarà amb escreix aquest nombre de mots.

S'ha enllestit la traducció de Christo H. V. van der Merwe, Jackie A. Naudé i Jan H. Kroeze de la *Gramàtica de consulta de l'hebreu bíblic*. Versió catalana i edició a càrrec de Pere Casanellas, Eduard Feliu i Joan Ferrer. És considerada una de les millors gramàtiques contemporànies de la llengua hebrea de la Bíblia.

El volum 7 de la revista *Tamid* ja és a impremta i conté un conjunt d'estudis

de notable interès relacionats amb aspectes de la cultura hebrea.

Els membres professors d'hebreu de la Societat han continuat impartint classes a les universitats de Barcelona i de Girona.

Pere Casanellas i Bassols, president, assessora habitualment el TERM-CAT en qüestions relatives a temes lingüístics que concerneixen l'hebreu i el català.

Joan Ferrer i Costa, secretari, ha col·laborat molt directament, com a representant de la nostra Societat, en l'organització del simposi de l'Associació Espanyola d'Estudis Hebreus i Jueus celebrat a Lleó durant el mes de juny del 2011.

Societat Catalana de Terminologia

Any de fundació: 2008*

JUNTA DIRECTIVA

President: JAUME MARTÍ I LLOBET
Vicepresident/a: LLUC POTRONY I JULIÀ (fins a l'11.02.2011)
JUDIT FREIXA I AYMERICH (interina des de l'11.02.2011)
Secretari: JOSEP M. JOVELLS I SALVIA
Tresorer: JOSEP M. MESTRES I SERRA
Vocals: ÀNGELS EGEA I PUIGVENTÓS
SÍLVIA LLOVERA I DURAN
LLUC POTRONY I JULIÀ (fins al 17.06.2011)
PATRICIA LARA VITRI VIVES (interina des del 17.06.2011)
JOAN M. ROMANÍ I OLIVÉ
AGUSTÍ ESPALLARGAS I MAJÓ

Delegada de l'IEC: M. TERESA CABRÉ I CASTELLVÍ

Nombre de socis: 85

* Anteriorment, Associació Catalana de Terminologia, fundada el 2002.

Aspectes institucionals

La Junta Directiva de la SCATERM s'ha reunit en dotze ocasions al llarg del curs 2010-2011. L'Assemblea General Ordinària de la SCATERM tingué lloc a la sala Pere i Joan Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, el 15 de març de 2011.

Relacions institucionals

La SCATERM, per mitjà dels membres de la Junta Directiva, ha tingut presència en els actes següents: VII Jornada Científica de Realiter i I Jornada Tecnològica de

Realiter, el Quebec, 1 i 2 de juny de 2011; 4es Jornades de Revistes Científiques (4JRC), Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 9 i 10 de juny de 2011.

Premis i beques

S'ha dut a terme la segona convocatòria del Premi de la Societat Catalana de Terminologia, el mes d'abril de 2011.

Activitats

— V Seminari de Terminologia: «L'establiment de paraules clau i la redacció

d'índexs de llibre». Sala Turró, Reial Acadèmia de Medicina. Barcelona, 25 de novembre de 2010.

— Taula rodona i debat: «El concepte de terme». Sala Pere i Joan Coromines, Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 15 de març de 2011. L'acte va comptar amb la participació de Jaume Martí (SCATERM), Jordi Bover (TERMCAT) i M. Teresa Cabré (UPF).

— IX Jornada de la SCATERM: «Terminologia i llenguatge jurídic». Aula Magna de la Facultat d'Economia i Empresa, Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, 18 de maig de 2011. Organització: SCATERM i Universitat Autònoma de Barcelona.

Publicacions

— *Butlletí de la Societat Catalana de Terminologia* [en línia], núm. 20, 21, 22, 23, 24 i 25. ISSN: 2013-4673.

— *Terminàlia* [Barcelona: Institut d'Estudis Catalans], núm. 2 (desembre 2010) i 3 (juny 2011). ISSN: 2013-6692 (edició impresa); 2013-6706 (edició electrònica).

— COROMINA, Eusebi; MESTRES, Josep M. (cur.). *Aspectes de terminologia, neologia i traducció*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2010. (Memòries de la Societat Catalana de Terminologia; 2) ISBN: 978-84-9965-022-7. [Aquest volum aplega les actes de la VIII Jornada de la SCATERM]

IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC

Fundacions

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

La Fundació, constituïda inicialment per les cosines del matemàtic Ferran Sunyer i Balaguer, Maria Assumpció Carbona i Balaguer i Maria dels Àngels Carbona i Balaguer, està integrada actualment pel Patronat següent:

President:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresident:	president de la Secció de Ciències i Tecnologia	DAVID SERRAT I CONGOST
Director:		MANUEL CASTELLET I SOLANAS
Secretari:	secretari general de l'IEC	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Vocals:	president de la Societat Catalana de Matemàtiques	JOAN DE SOLÀ-MORALES
	director del Centre de Recerca Matemàtica	JOAQUIM BRUNA
		JAUME AGUADÉ I BOVER (UAB)
		JOSEP AMAT I GIRBAU (UPC, IEC)
		MANUEL CASTELLET I SOLANAS (UAB, IEC)
		JOAN GIRBAU I BADÓ (UAB, IEC)
		PERE PASCUAL GAINZA (UPC)
		NÚRIA VILA (UB)

Premi i borses

El Premi Ferran Sunyer i Balaguer, atorgat anualment a una monografia matemàtica escrita en anglès que exposi els resultats més destacats d'una àrea de les matemàtiques en la qual s'hagin produït avenços recentment, té una dotació de 15.000 euros i l'obra guanyadora és publicada per Birkhäuser Verlag dins la sèrie «Progress in Mathematics».

Enguany, l'obra guanyadora ha estat *Hilbert modular forms with coefficients in intersection homology and quadratic base change*, de Jayce R. Getz i Mark Goresky.

Les Borses Ferran Sunyer i Balaguer s'ofereixen anualment a estudiants de doctorat avançats de les universitats dels Països Catalans per a fer estades d'un a tres mesos en un centre de recerca. En aquesta convocatòria els guanyadors han estat els següents: Francesc Fité Naya, M. Elena Rodríguez Jorge, M. Pilar Silvestre Albero i Daniel Ramos Guallar.

Fundació Mercè Rodoreda

La Fundació, constituïda per l'Institut d'Estudis Catalans, està integrada per un Patronat format per:

President:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresident:	vicepresident de l'IEC	JOANDOMÈNEC RÓS I ARAGONÈS
Tresorera:	vicepresidenta de l'IEC	MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES
Secretari:	secretari general de l'IEC	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Patrons nats:	presidents de les seccions de l'IEC	MARIA TERESA FERRER I MALLOL FRANCESC GONZÁLEZ I SASTRE DAVID SERRAT I CONGOST ISIDOR MARÍ I MAYANS JOSEP GONZÁLEZ-ACÁPITO I GRANELL
Patrons electius:		M. MERCÈ BORONAT I BLANCH JOAQUIM MOLAS I BATLLORI JOAQUIM MALLAFRÈ I GAVALDÀ CARLES MIRALLES I SOLÀ

Les finalitats de la Fundació són les següents:

a) Concedir premis a treballs d'investigació sobre la narrativa catalana del segle XX, titulats Premis Mercè Rodoreda.

b) Concedir ajuts de tot tipus per a estudis i treballs relacionats amb la narrativa catalana del segle XX i principalment amb l'estudi i la divulgació de l'obra de Mercè Rodoreda.

c) La constitució d'una biblioteca que contingui tota l'obra de Mercè Rodoreda i també les seves traduccions, i l'adquisició de tot tipus de material relatiu a l'autora per a la constitució de l'arxiu i biblioteca Mercè Rodoreda.

d) La custòdia dels documents de Mercè Rodoreda que siguin de la titularitat de la Fundació i dels altres que li sigui confiats.

Premi i ajuts

La Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda acordà concedir el premi a Barbara Luczak pel treball *Espacio y memoria. Barcelona en la novela catalana contemporánea*.

Els ajuts de la Fundació es van concedir als treballs *La meva Cristina i altres contes, opera cardine della poetica rodolediana. Una proposta de traduzione*, de Laura Giuseppina Mongiardo, sota la tutoria de Joaquim Mallfrè, i *Retòrica en i de Mercè Rodoreda*, de Meritxell Talavera i Muntané, sota la tutoria de Carles Miralles.

Altres activitats

La Fundació ha col·laborat amb l'Institut Cervantes en l'exposició «20 trajes para Rusia» i en l'exposició «20 trajes. Diálogos entre moda y literatura», que s'han exhibit durant l'any 2011 a Tòquio, Pequín, Estambul, Milà, Brusselles, Budapest i Moscou.

També ha col·laborat amb l'Associació d'Editors de Madrid, juntament amb els transports públics de Madrid, en la campanya «Libros a la calle», en què, en els autobusos d'aquesta ciutat, es podia llegir un fragment de la novel·la *La plaça del Diamant*.

Entitat vinculada

Biblioteca de Catalunya

Consell Rector (membres de l'IEC)

Vicepresident segon:

Salvador Giner de San Julián

La Biblioteca de Catalunya (BC) fou fundada el 1907 per l'Institut d'Estudis Catalans, que la posà a la disposició dels investigadors amb el nom de Biblioteca de Catalunya l'any 1914.

Actualment és la biblioteca nacional de Catalunya i constitueix una peça fonamental del mapa cultural del país en la mesura que és una institució nacional al servei del patrimoni, la recerca i la cooperació. La seva missió s'articula en tres eixos bàsics, regulats per la Llei del sistema bibliotecari de Catalunya (4/1993):

- recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català,
- vetllar per la conservació i la difusió del patrimoni bibliogràfic,
- mantenir la condició de centre de consulta i recerca científica de caràcter universal.

La Biblioteca de Catalunya és regida per un Consell Rector format pels representants següents: conseller de Cultura, president; director general del Patrimoni Cultural, vicepresident primer; president de l'IEC, vicepresident segon; directora de la BC, vicepresidenta tercera; diversos vocals, d'entre els quals, dos són a proposta de l'IEC, i la directora de la BC, Maria Dolors Lamarca i Morell.

Directora: Maria Dolors Lamarca i Morell

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel.: 932 702 300

Fax: 932 702 304

www.bnc.cat

Entitats adherides

Institut Menorquí d'Estudis

L'Institut Menorquí d'Estudis (IME) és un organisme autònom del Consell Insular de Menorca (CIM) de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia, creat pel CIM i destinat a la recerca, promoció, recuperació i difusió de la cultura de l'illa de Menorca, amb la voluntat d'esdevenir centre de recepció i intercanvi de pensament i ciència.

L'Institut Menorquí d'Estudis és una entitat adscrita a l'IEC des del 19 de juny de 2000.

Presidenta: Maria Nieves Baílo Vadell

Camí des Castell, 28

07702 Maó (Menorca)

Tel.: 971 351 500

Fax: 971 351 642

www.ime.cat

Institut d'Estudis Eivissencs

L'Institut d'Estudis Eivissencs fou fundat l'any 1949, amb el suport de l'Ajuntament d'Eivissa, com un institut d'estudis locals, integrat dins del Consell Superior d'Investigacions Científiques. L'Institut nasqué amb la finalitat de protegir el patrimoni natural i cultural de les illes Pitiüses. Aquesta protecció no es podia fer més que vindicant en primer lloc la llengua pròpia, el català.

L'Institut d'Estudis Eivissencs és una entitat adscrita a l'IEC des del 19 de juny de 2000.

President: Marià Serra Planells

Carrer de Pere Francès, 12, 1r 2a

Apartat 578

07800 Eivissa

Tel. i fax: 971 312 775

www.estudiseivissencs.cat

Altres vinculacions

Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) fou fundada l'any 1973 en una assemblea celebrada a Cambridge. Com que les circumstàncies polítiques d'aquell moment impediren la legalització de l'AILLC a l'Estat espanyol, es domicilià a Amsterdam, acollida per la legislació holandesa.

Quan la situació política ho permeté, l'AILLC fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat; en aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment l'AILLC a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1993 l'AILLC signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a l'AILLC un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Kálmán Faluba

Carrer del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel.: 933 248 580

Fax: 932 701 180

www.iecat.net/aillc

North American Catalan Society

La North American Catalan Society (NACS) fou fundada l'any 1978 a la Universitat d'Illinois, Urbana (EUA).

La NACS fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat; en aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment la NACS a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1996 signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a la NACS un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la difusió i l'estudi de la llengua, literatura i cultura catalanes a l'Amèrica del Nord (els Estats Units i el Canadà).

Presidenta: Elisa Martí-López

www.nacs-catalanstudies.org

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

La Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana es fundà el 1992 a Vic, amb l'adhesió d'una vintena de centres d'estudis locals i comarcals d'arreu del territori del domini lingüístic de la llengua catalana.

L'any 2000, la Coordinadora signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest acollia aquesta entitat a la seva seu perquè hi desenvolupés l'activitat pròpia, que és la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Josep Santesmases i Ollé

Carrer del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel.: 933 248 585 (extensió 131 i 132)

Fax: 932 701 180

www.ccepc.org

X. Publicacions

Portal de revistes científiques

El portal de revistes científiques en línia de l'Institut d'Estudis Catalans ofereix un entorn comú d'accés a les revistes científiques publicades per l'IEC.

Les societats filials de l'IEC són les principals generadores de les revistes científiques, les quals s'han classificat temàticament d'acord amb la secció a què està adscrita cada societat.

El fons de revistes està format per 54 publicacions periòdiques, de les quals s'han publicat 1.127 números. Es poden consultar tots els sumaris dels números publicats fins a l'actualitat i els continguts de 13.912 articles en format PDF, equivalents a 174.540 pàgines.

Durant aquest curs acadèmic s'han incorporat els continguts en format PDF de 5.693 articles, quasi tots d'articles de números retrospectius. Cal remarcar, també, la incorporació al Portal de Publicacions de les revistes publicades per entitats adscrites a les societats filials de l'Institut. Per aquest motiu, s'ha produït un augment significatiu d'articles i de revistes consultables en línia.

Monografies

Actes del Primer Congrés Català de Filosofia (Barcelona, 2007). Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2011. 183 p.

Anuari territorial de Catalunya 2008: Transformacions, projectes, conflictes. Barcelona: Societat Catalana d'Ordenació del Territori, 2010. 352 p.

Anuari territorial de Catalunya 2009: Transformacions, projectes, conflictes. Barcelona: Societat Catalana d'Ordenació del Territori, 2010. 378 p.

Aspectes de terminologia, neologia i traducció. Jornada de la SCATERM (Vic, 2010). Barcelona: Societat Catalana de Terminologia en coedició amb la Universitat de Vic, 2010. 166 p.

BALCELLS, Albert. *Els Estudis Universitaris Catalans (1903-1985): Per una universitat catalana*. Barcelona: Secció Històrico-Arqueològica, 2011. 217 p. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; 12)

BOHR, Niels. *L'estructura i la filosofia dels àtoms*. Barcelona: coedició amb Eumo, 2011. 177 p. (Clàssics de la Ciència; 10)

CATALÀ GORGUES, Jesús I.; NAVARRO BROTONS, Víctor (dir.). *Darwin: El seu temps, la seua obra, la seua influència*. València: coedició amb la Universitat de València, Càtedra de Divulgació, 2010. 228 p.

- Cangur 2011 i altres activitats de la SCM*. Barcelona: Societat Catalana de Matemàtiques, 2011. 207 p.
- COLL CASADÓ, Josep M.; AMIGÓ ANGLÈS, Ramon. *Onomàstica del terme municipal de Pratdip*. Barcelona, 2010. 348 p. (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica; 18)
- DURAN, Xavier. *Lluís Santaló*. Barcelona: Societat Catalana de Matemàtiques, 2011. 176 p. [Edició de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació]
- DURFORT I COLL, Mercè. *Vocabulari de biologia de la reproducció: Català-castellà-anglès*. Barcelona, 2011. 62 p.
- FONT I CASTELL, Xavier; VIGO I BONADA, Josep (comp.). *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans: Mapes 3879-4113*. Barcelona, 2010. (ORCA: Atlas Corològic; 16)
- 4th International Conference of the European Society for the History of Science: Barcelona, 18-20 November 2010: Book of abstracts*. Barcelona: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2010. 201 p.
- FOZ I SALA, Màrius; GONZÁLEZ I SASTRE, Francesc (cur.). *Malalties emergents*. Barcelona, 2010. 235 p. (Publicacions de la Presidència; 32)
- FRANKLAND, Edward. *Sobre una nova sèrie de compostos orgànics que contenen metalls*. Traducció, introducció i comentaris de Joaquim Sales. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2010. 113 p. (Clàssics de la Química; 5)
- GERMAIN I OTZET, Josep (cur.). *Els sistemes naturals de les planes de Son i la mata de València*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural, 2010. 806 p. (Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural; 16)
- GUIXÉ I COROMINES, David. *Els mamífers carnívors d'Andorra: Tècniques d'estudi, distribució, conservació, abundància i requeriments ambientals de la comunitat de carnívors als Pirineus*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural en coedició amb el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), 2010. 267 p. (Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural; 17)
- HAACK, Susan. *Defensar la ciència dintre de la raó: Entre el cientisme i el cinisme*. Traducció de Neus Andreu. València: coedició amb Publicacions de la Universitat de València, 2011. 485 p. (Pensament Científic; 2) [Amb un pròleg de l'autora]
- HEGEL, G. W. F. *Escrits berlinesos sobre religió*. Edició, traducció i notes de Gabriel Amengual i Coll. València: coedició amb Lleonard Muntaner, ed., 2011. 306 p. (Trafalempa; 14)
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. 2a ed. Barcelona: coedició amb Edicions 62, 2011. 1.762 p. [Edició en rústica]
- *Directori dels membres 1907-2007*. Barcelona, 2011. 522 p.

- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Premis Sant Jordi 2012: LXXXI Cartell de premis i de borses d'estudi*. Barcelona, 2011. 40 p.
- *Síntesi memòria 2009-2010*. Barcelona, 2010. 50 p.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. SECCIÓ FILOLÒGICA. *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Andorra: (2 i 3 de juny de 1995)*. 2a reimpr. Barcelona: coedició amb l'Institut d'Estudis Andorrans, 2010. 101 p.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Girona: (25 i 26 de maig de 2001)*. Ed. a cura de Josep Moran Ocerinjauregui. 1a reimpr. Barcelona, 2010. 123 p.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a la Delegació de l'Institut a Alacant, el Carxe (la Torre del Rico, Jumella), Novelda i Guardamar: (16 i 17 d'octubre de 2009)*. Ed. a cura de Brauli Montoya Abat. Barcelona: coedició amb l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, Ajuntament de Guardamar, Ajuntament de Jumella i Ajuntament de Novelda, 2011. 104 p. [Fotografies: Josep Moran, Pilar Pérez i Sigrid Schmidt]
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Perpinyà: (20 i 21 de maig de 1994)*. Barcelona: coedició amb la Universitat de Perpinyà, 2010. 133 p.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Tarragona: (12 i 13 de juny de 2009)*. Ed. a cura de Miquel Àngel Pradilla Cardona. Barcelona: coedició amb la Universitat Rovira i Virgili, Diputació de Tarragona i Ajuntament de Tarragona, 2011. 91 p.
- *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Vic: (17 i 18 d'octubre de 2003)*. Ed. a cura de Francesc Vallverdú Canes. 1a reimpr., 2010. 177 p.
- JOFRE I TORROELLA, Joan. *Malalties infeccioses transmeses per l'aigua: passat, present i futur*. Barcelona, 2010. 46 p. [Discurs llegit en la sessió inaugural del curs 2010-2011]
- KEPLER, Johannes. *Paralipòmens a Vitel·lió: Els orígens de l'òptica moderna*. Barcelona: coedició amb Eumo, 2010. 265 p. (Clàssics de la Ciència; 9)
- LLEBOT, Josep Enric. *Segon informe sobre el canvi climàtic a Catalunya*. Barcelona: coedició amb el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya, 2010. 1.152 p.
- MARTÍ I CASTELL, Joan; MESTRES I SERRA, Josep M. (cur.). *Les llengües de signes com a llengües minoritàries: Perspectives lingüístiques, socials i polítiques: (Actes del seminari del CUIMPB-CEL 2008)*. Barcelona, 2010. 288 p. (Miscel·lània; 14) [Consorti Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch]
- MAS I SOLENCH, Josep M. *Diccionari jurídic català* [recurs electrònic]. Societat Catalana d'Estudis Jurídics, 2011.

- MIRALLES, Eulàlia. *Sobre Jeroni Pujades*. Barcelona, 2010. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 84)
- MIRALLES I SOLÀ, Carles. *Un xic exòtic i desorientat: Semblança de Joan Maragall l'últim any de la seva vida*. 1a reimpr. Barcelona, 2011. 30 p. (Semblances Biogràfiques; 38) [Conferència pronunciada davant el Ple per Carles Miralles i Solà el dia 13 de desembre de 2004]
- MONSERRAT MOLAS, Josep; ROVIRÓ ALEMANY, Ignasi (cur.). *La bella*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2009. 289 p. (Col·loquis de Vic; 14) [Edició promoguda per la Societat Catalana de Filosofia, la Universitat de Barcelona, l'Institut de Dret i Tecnologia (IDT-UAB) i l'Ajuntament de Vic]
- MONTOYA ABAT, Brauli (cur.); VILA I MORENO, F. Xavier; GOMÀRIZ I AURÓ, Eva (ed.). *La revernacularització del valencià a la ciutat d'Alacant: Actes de la jornada d'estudi i debat «Llengua, educació i revernacularització: el valencià a la ciutat d'Alacant» (Alacant, 9 i 10 de març de 2007)*. Barcelona, 2010. 94 p. (Xarxa CRUSCAT; 6)
- MORANGE, Michel. *Els secrets del que és viu: Contra el pensament únic de la biologia*. 1a ed. en català. València: coedició amb Publicacions de la Universitat de València, 2010. 211 p. (Pensament Científic; 1)
- OLIVER, Xavier; VIÑAS, Xavier. *Plantes de la Garrotxa = Plantas de la Garrotxa = Plantes de la Garrotxa = Flowers of La Garrotxa*. Traducció al francès de Jacqueline Donovan. Traducció a l'anglès de Mike Lockwood. Olot: Institució Catalana d'Història Natural. Delegació de la Garrotxa, 2010. 119 p.
- PALAHÍ GRIMAL, Lluís. *Felix Turissa: La vil·la romana dels Ametllers i el seu fundus (Tossa de Mar, la Selva)*. Tarragona: coedició amb el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Tossa de Mar i Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010. 355 p. (Documenta; 12)
- PEYTAVÍ DEIXONA, Joan. *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna: L'exemple dels comtats de Rosselló i Cerdanya (segles VII-XVIII)*. Barcelona, 2010. 892 p. (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica; 20)
- PLA I CARRERA, Josep. *Una aproximació [εἰσαγωγή] a la filosofia de la matemàtica grega des d'un punt de vista matemàtic: De Tales de Milet als elements d'Euclides*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia en coedició amb Barcelonesa d'Edicions, 2010. 204 p.
- PORTA CASANELLAS, Jaume; POCH CLARET, Rosa M. *Vocabulari multilingüe de la ciència del sòl* [recurs electrònic]. Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans: Secció de Ciències i Tecnologia de la Fundació puntCAT en coedició amb la Fundació puntCAT, 2010.

- PREVOSTI, Marta; GUITART I DURAN, Josep (dir. cient.). *Ager Tarraconensis*. Vol. 1: *Aspectes històrics i marc natural*. Tarragona: coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010. 207 p. (Documenta; 16)
- *Ager Tarraconensis*. Vol. 2: *El poblament*. Tarragona: coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010. 590 p. (Documenta; 16)
- *Ager Tarraconensis*. Vol. 3: *Les inscripcions romanes (IRAT)*. Tarragona: coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2010. 230 p. (Documenta; 16)
- Quadern de precaucions i bona pràctica fotogràfica a la natura*. Barcelona: Institució Catalana d'Història Natural en coedició amb la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura, 2010. 102 p.
- RIBES AMORÓS, M. Salomé. *L'obra lingüística d'Alfons Par*. Ed. a cura de Germà Colón Domènech. Barcelona, 2011. 497 p. (Biblioteca Filològica; 66)
- RUBIÓ I LLUCH, Antoni. *Epistolari grec*. Vol. 3: *Anys 1901-1915*. Ed. a cura de Josep Massot i Muntaner. Barcelona, 2011. 561 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 87) [Correspondència recollida i anotada per Eusebi Ayensa i Prat]
- SELFA SASTRE, Moisés. *Onomàstica de la Bisbal d'Empordà*. Ed. a cura de Ramon Amigó i Anglès. Barcelona, 2010. 177 p. (Treballs de l'Oficina d'Onomàstica; 19)
- SERRA ZAMORA, Anna; MESTRES I SERRA, Josep M. *Les proves d'accés a la universitat (PAU): Críters de redacció, maquetació i correcció del text de les proves*. Barcelona, 2011. 109 p.
- SERRANO DAURA, Josep. *Josep M. Puig Salellas: en homenatge*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Jurídics, 2011. 283 p. (Miscel·lània; 1)
- SIMON I TARRÉS, Antoni (cur.). *El Tractat dels Pirineus de 1659*. Traducció de Mercè Comas. Barcelona, 2011. 72 p.
- SOLÀ I CORTASSA, Joan. *Pompeu Fabra i Poch, semblança biogràfica*. 1a reimpr. Barcelona, 2011. 26 p. (Semblances Biogràfiques; 43) [Conferència pronunciada davant del Ple per Joan Solà i Cortassa el dia 12 de desembre de 2005]
- SOLDEVILA, Ferran. *Les quatre grans Cròniques*. Vol. 3: *Crònica de Ramon Muntaner*. Ed. a cura de Josep Massot i Muntaner. Barcelona, 2011. 507 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 86) [Revisió filològica de Jordi Bruguera; revisió històrica de Maria Teresa Ferrer i Mallol]
- SUBIRATS, Marina (coord.). *Societat catalana 2010*. Barcelona: Associació Catalana de Sociologia, 2010. 223 p.
- Topos-Chôra: L'espai a Grècia I: perspectives interdisciplinàries*. Ed. a cura de Jesús Carruesco. Tarragona: Societat Catalana d'Estudis Clàssics en coedició amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, 2011. 127 p. (Documenta; 17)

- Troparium prosarium ecclesiae cathedralis vicensis*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, 2010. 205 p. (Biblioteca Litúrgica Catalana; 6) [Edició facsimilar monocroma amb introducció i índexs a càrrec de Miquel S. Gros i Pujol]
- V Congrés de la ICEA: 1907-2007, cent anys d'agricultura catalana: Castelldefels, 4, 5 i 6 de juliol de 2007* [recurs electrònic]. Barcelona: Institució Catalana d'Estudis Agraris, 2010.
- VALLORY, Eduard. *L'escoltisme mundial: La discreta remor d'un bosc que creix*. Barcelona: coedició amb Proa, 2010. 239 p. (La Mirada; 82)
- VALLVERDÚ I AIXALÀ, Josep. *Josep Carner i Puig-Oriol. Semblança biogràfica*. 1a reimpr. Barcelona, 2011. 16 p. (Semblances Biogràfiques; 47) [Conferència pronunciada davant el Ple per Josep Vallverdú i Aixalà el dia 18 de desembre de 2006]
- VENY, Joan; MASSIP, Àngels. *Scripta menorquina*. Barcelona, 2011. 521 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; 15)
- VENY, JOAN; PONS I GRIERA, LÍDIA. *Atlas lingüístic del domini català* [document cartogràfic]. Vol. 5: *10. Indústries relacionades amb l'agricultura; 11. Els vegetals*. Barcelona, 2010. 432 p.
- VILA I MORENO, F. XAVIER (ed.). *L'avaluació de les habilitats d'expressió oral en català: tendències i evolució*. Barcelona, 2011. 70 p. (Xarxa CRUSCAT; 7)
- VILÀ-VALENTÍ, JOAN. *El món rural a Catalunya*. Barcelona: Societat Catalana de Geografia, 2010. 182 p. [Amb una presentació de Pau Vila]
- VILÀ-VALENTÍ, JOAN (coord.). *Recerca i país: la contribució de la filosofia i d'algunes ciències socials*. Barcelona, 2010. 117 p. (Sèrie Jornades Científiques; 21)

Obres vinculades a l'Institut d'Estudis Catalans

- Bestiari: bestiari català*. Introducció i adaptació de Xavier Bellés. València: Universitat de València, 2010. 94 p. (Monografies Mètode; 4) [Il·lustracions de Moisès Mahiques] [Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans] [Amb la col·laboració de la Càtedra de Divulgació de la Ciència i del Servei de Política Lingüística de la Universitat de València]
- 116 icones turístiques de Catalunya*. Barcelona: Ara Llibres, 2010. 479 p. [Amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya i amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans, el Museu Nacional d'Art de Catalunya i el Foment de les Arts i del Disseny]
- FABRA, Pompeu. *Obres completes de Pompeu Fabra*. Vol. 7: *Converses filològiques*. Ed. a cura de Manuel Pérez Saldanya, Gemma Rigau, Joan Solà, Enric Gallén i Mila Segarra. Barcelona: Proa; Edicions 62; València: Edicions 3i4; Palma: Moll, 2010. 1.000 p. [Directors de l'obra: Jordi Mir i Joan Solà]

- GRAY, Theodore. *Els elements: Una exploració visual de tots els àtoms coneguts de l'univers*. Barcelona: coedició amb Publicacions de la Universitat de València i el Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2011. 240 p.
- Mercè Rodoreda: *Centenari: 1908-2008*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda en coedició amb la Institució de les Lletres Catalanes, 2010. 107 p.
- SÁEZ, Llorenç; AYMERICH, Pere; BLANCHÉ, Cèsar. *Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya*. Barcelona: Argània Editio, 2010. 811 p. [Projecte de recerca finançat per l'Institut d'Estudis Catalans] [Amb el suport de la Institució Catalana d'Història Natural i de l'Institut Botànic de Barcelona i amb un ajut de Forestal Catalana]
- 2n *Congrés d'Art i Paisatge Vitivinícola (2009: Lavern, Subirats)* [recurs electrònic]. Patronat de Turisme de Subirats, 2010. 3 discs òptics (DVD) + 1 llibret. [Amb la col·laboració de la Institució Catalana d'Estudis Agraris]
- TIPLER, Paul A.; MOSCA, Gene. *Física per a la ciència i la tecnologia*. Vol. 1: *Mecànica, oscil·lacions i ones; termodinàmica*. 1a ed. en català, traducció de la 6a ed. Barcelona: Reverté, 2010. 692 p. (Projecte Scriptorium) [Amb la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Fundació Torrens-Ibern i de l'Obra Social de la Fundació La Caixa] [Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Generalitat de Catalunya]
- TIPLER, Paul A.; MOSCA, Gene. *Física per a la ciència i la tecnologia*. Vol. 2: *Electricitat i magnetisme, la llum, física moderna*. 1a ed. en català, traducció de la 6a ed. Barcelona: Reverté, 2008. 692 p. (Projecte Scriptorium) [Amb la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill, Fundació Congrés de Cultura Catalana, Fundació Torrens-Ibern i de l'Obra Social de la Fundació La Caixa] [Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i de la Generalitat de Catalunya]
- TUDELA I PENYA, Montserrat; IZQUIERDO I TUGAS, Pere (cur.). *La nissaga catalana del món clàssic*. Badalona: Auriga, 2011. 551 p. [Amb la col·laboració de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i els Serveis Territorials a Girona del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya] [Amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya]
- Una novel·la són paraules*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda en coedició amb la Institució de les Lletres Catalanes, 2010. 351 p.

Publicacions periòdiques

ACS / *Associació Catalana de Sociologia*, núm. 105 (setembre 2010).

- ACS / Associació Catalana de Sociologia*, núm. 106 (novembre 2010).
- ACS / Associació Catalana de Sociologia*, núm. 107 (gener 2011).
- ACS / Associació Catalana de Sociologia*, núm. 108 (març 2011).
- ACS / Associació Catalana de Sociologia*, núm. 109 (maig 2011).
- Acta Numismàtica*, núm. 40 (2010).
- Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica*, vol. 3, núm. 1 (2010).
- Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica*, vol. 3, núm. 2 (2011).
- Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, núm. 21 (2010).
- Arxiu de Textos Catalans Antics*, núm. 29 (2010).
- Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, núm. 22 (2011).
- Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques*, vol. 25, núm. 2 (2010).
- Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques*, vol. 26, núm. 1 (2011).
- Catalan Historical Review*, vol. 3 (2010).
- Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi*, vol. 27 (novembre 2010).
- Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi*, vol. 28, núm. 1 (maig 2011).
- Contributions to Science*, vol. 6, núm. 1 (2010).
- Contributions to Science*, vol. 6, núm. 2 (2011).
- Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*, núm. 16 (juliol-desembre 2010).
- Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*, núm. 17 (gener-juny 2011).
- Educació Química*, núm. 7 (2010).
- Estudis Romànics*, núm. 33 (2011).
- Journal of Catalan Intellectual History*, vol. 1, núm. 1 i 2 (2011).
- Lambard: Estudis d'Art Medieval*, núm. 21 (2010).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 91 (setembre-octubre 2010).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 92 (novembre-desembre 2010).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 93 (gener-febrer 2011).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 94 (març-abril 2011).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 95 (maig-juny 2011).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 96 (juliol-agost 2011).
- Omnis Cellula*, núm. 25 (desembre 2010).

Recursos de Física [en línia], núm. 6 (tardor 2010).
Recursos de Física [en línia], núm. 7 (primavera 2011).
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 10 (2010).
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 11 (2011).
Revista Catalana de Sociologia [en línia], núm. 25 (juliol 2010).
Revista Catalana de Sociologia [en línia], núm. 26 (juliol 2011).
Revista de Dret Històric Català, núm. 9 (2011).
Revista de Física, vol. 4, núm. 7 (2n semestre 2009).
Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 9 (2010).
SCM/Notícies, núm. 29 (setembre 2010).
SCM/Notícies, núm. 30 (febrer 2011).
TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 12/1 (maig 2010).
TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 12/2 (desembre 2010).
Terminàlia, núm. 2 (desembre 2010).
Terminàlia, núm. 3 (juny 2011).
Treballs de la Societat Catalana de Biologia, núm. 61 (2010).

Resum de títols editats (2006-2010)

Nombre de títols

<i>Tipologia de les publicacions</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Revistes	30	45	28	33	38
Opuscles	36	16	18	17	14
Monografies	45	48	50	56	41
Coedicions	12	21	19	19	34
Altres formats	2	3	7	2	6
Total de títols publicats	125	133	122	127	133

Donacions de publicacions

Es relacionen a continuació totes les institucions i les universitats que han rebut el fons editorial disponible de l'IEC i la seva actualització anual:

Abadia de Montserrat: Biblioteca

Ajuntament d'Alcoi: Gabinet Municipal de Normalització Lingüística

Ajuntament d'Almassora: Biblioteca

Ajuntament d'Oliva: Biblioteca

Ajuntament de Gandia: Regidoria de Cultura

Ajuntament de Petrer: Regidoria de Normalització Lingüística
Ajuntament de Sant Joan les Fonts: Regidoria de Promoció Municipal
Ajuntament de Vila-real: Servei de Normalització Lingüística
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg: Romanisches Seminar
Arxiu de la Corona d'Aragó: Biblioteca Auxiliar, Barcelona
Arxiu del Regne de Mallorca, Palma
Arxiu Diocesà de Girona
Arxiu Històric Comarcal de Manresa: Biblioteca
Arxiu Històric Comarcal de Solsona: Direcció
Arxiu Històric de la Ciutat: Biblioteca, Barcelona
Arxiu Històric de la Ciutat: Hemeroteca, Barcelona
Arxiu Municipal de Gandia: Biblioteca
Arxiu Municipal de Girona: Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions
Arxiu Nacional de Catalunya: Biblioteca Auxiliar, Barcelona
Associació Catalana d'Hondures: Biblioteca
Associació Cultural Alambor: Biblioteca, Benicarló
Associació Cultural Centelles i Riu Sec d'Oliva: Biblioteca
Ateneu Barcelonès: Biblioteca
Biblioteca Can Sumarro de l'Hospitalet de Llobregat
Biblioteca de Catalunya: Hemeroteca
Biblioteca de Catalunya: Servei d'Adquisicions
Biblioteca di Monserrato, Roma (Itàlia)
Biblioteca Diocesana de Mallorca
Biblioteca Municipal Central, València
Biblioteca Popular Caixa Laietana
Biblioteca Popular de Tortosa
Biblioteca Pública de Girona
Biblioteca Pública de Lleida
Biblioteca Pública de Tarragona
Biblioteca Pública de València
Capítol de Girona: Arxiu Biblioteca
Casa Balear
Casal Jaume I d'Alacant: Biblioteca
Casal Jaume I d'Ontinyent
Casal Jaume I de la Ribera Baixa: Biblioteca
Centre Cultural de Gandia: Institució Alfons el Vell

Centre d'Història Contemporània de Catalunya: Palau de Mar, Barcelona
Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana, Perpinyà
Centre de Lectura de Reus: Biblioteca
Centre de Recerca i Documentació Eduard Toda, l'Alguer (Itàlia)
Centre Excursionista de Catalunya: Biblioteca, Barcelona
El Colegio de Jalisco: Biblioteca, Jalisco (Mèxic)
Collegi Oficial de Metges de Barcelona: Biblioteca, Barcelona
Consell Superior d'Investigacions Científiques: Biblioteca, Barcelona
Conselleria de Cultura i Educació: Direcció General de Centres Docents, Barcelona
Embajada de España: Biblioteca de Zagreb
Escuela Española de Historia: Biblioteca, Roma (Itàlia)
Euskaltzaindia
Eusko Ikaskuntza: Sociedad de Estudios Vascos
Facultat de Teologia de Catalunya: Secretariat de Publicacions
Filozofska Fakulteta: Romanki Jeziki, Ljubljana (Eslovènia)
Freie Universität Berlin: Romanische Philologie (Alemanya)
Fundació Caixa Laietana: Biblioteca, Mataró
Fundació Carles Salvador, Benassal
Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Patrimoni Cultural
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Política Lingüística
Generalitat Valenciana: Conselleria de Cultura i Educació
Govern d'Andorra: Ministeri d'Afers Socials i Cultura
Indiana University Library: Fundació Roca-Pons
Institució Milà i Fontanals: Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona
Institut Botànic: Ajuntament de Barcelona
Institut d'Estudis Eivissencs: Biblioteca, Eivissa
Institut d'Estudis Penedesencs: Biblioteca, Vilanova i la Geltrú
Institut Menorquí d'Estudis: Biblioteca
Institut Ramon Llull: Biblioteca
Instituto de La Habana: Instituto de Literatura y Lingüística
Monestir de Poblet: Biblioteca/Intercanvi
Museu Comarcal del Montsià
Museu d'Arqueologia de Catalunya: Direcció Territorial, Girona
Museu d'Història de Catalunya: Palau de Mar
Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella, Barcelona

Museu de Vilafranca: Servei de Documentació
Museu Nacional d'Art de Catalunya: Biblioteca General d'Història de l'Art
Obra Cultural de l'Alguer
Òmnium Cultural: Biblioteca, Barcelona
Parlament de Catalunya: Biblioteca
Protectora Menorquina: Biblioteca
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi: Biblioteca, Barcelona
Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona: Biblioteca
Rheinland Pfalz: Pflaezische Landesbibliothek, Speyer (Alemanya)
Societat Andorrana de Ciències. Centre Cultural La Llacuna
TERMCAT: Centre de Documentació, Barcelona
The Hispanic Society of America: Library, Nova York (Estats Units)
Universidad de Zaragoza
Universit  di Venezia, Ca Foscari (Itàlia)
Universit  degli studi di Cagliari: Facoltà di Lettere e Magistero, Càller, l'Alguer (Itàlia)
Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat d'Humanitats, Biblioteca
Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat de Ciències, Biblioteca
Universitat d'Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat d'Alacant: Servei d'Informació Bibliogr fica i Documental
Universitat de Barcelona: Biblioteca
Universitat de Girona: Biblioteca, Servei d'Adquisicions
Universitat de les Illes Balears: Departament de Filologia Catalana i Ling stica General
Universitat de les Illes Balears: Servei de Biblioteca i Documentació
Universitat de Lleida: Biblioteca
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació, Biblioteca de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrícola
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació (UTC)
Universitat de Perpinyà: Centre de Recerques i d'Estudis Catalans
Universitat de València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat de València: Vicerectorat de Política Científica
Universitat de Vic: Biblioteca
Universit t Frankfurt am Main: Institut f r romanische Sprachen und Literaturen
Universit t Heidelberg: Romanisches Seminar
Universitat Jaume I: Biblioteca
Universitat Jaume I: Centre de Documentació
Universit t Jena-Friedrich-Schiller: Institut f r Romanistik

Universitat Oberta de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Escola Tècnica Superior d'Estudis Agrícoles
Universitat Pompeu Fabra: Biblioteca-Adquisicions
Universitat Pompeu Fabra: Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Rovira i Virgili: Biblioteca
Université de Liège: Centre d'Information et de Conservation des Bibliothèques
Université de Paris IV (Paris-Sorbonne): Centre d'Études Catalanes
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: Département d'Études Hispaniques
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: UFRS Langues Sociétés Cultures Es-
trangères
Université Paul Valéry: Département du Catalan

Intercanvi de publicacions

L'Institut d'Estudis Catalans manté intercanvis amb unes cent setanta institucions científiques i acadèmies nacionals i internacionals; a banda d'aquestes institucions, també es gestionen els intercanvis de les societats filials.

A continuació detallem la relació de les revistes i col·leccions que són objecte d'intercanvi i el nombre d'institucions receptores (entre parèntesis).

Acta Numismàtica (38)*
Actes de les Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica (2)*
Anuari de la Societat Catalana d'Economia (6)*
Anuari de la Societat Catalana de Filosofia (45)*
Arxiu de Textos Catalans Antics (41)
«Arxius de les Seccions de Ciències» (39)
«Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística» (23)
«Biblioteca Filològica» (52)
Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**
Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (2)*
Butlletí de la Societat Catalana de Filosofia (1)
Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques (3)*
Butlletí de la Societat Catalana de Musicologia (31)*
Cartografia de briòfits (9)
Cinematògraf (10)*
«Corpus Vitrearum Medii Aevi» (7)

Estudis Romànics (63)

Gazeta (8)*

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica (32)*

Lambard: Estudis d'Art Medieval (10)*

Llengua & Literatura (22)*

«Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica» (55)

«Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica» (41)

«Monografies de les Seccions de Ciències» (19)

«Organització per a la Cartografia de les Plantes Vasculares als Països Catalans» (158)***

Periodística (15)*

Quaderns Agraris (5)*

«Repertoris de la Secció Filològica» (10)

Revista Catalana de Musicologia (34)*

Revista Catalana de Sociologia (16)*

Revista de Física (10)*

Tamid (5)*

Treballs de Comunicació (17)*

Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**

«Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials» (26)

Treballs de la Societat Catalana de Geografia (253)*

* Publicacions periòdiques de societats filials. Aquests intercanvis estan gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i són lliurats a les societats filials.

** Intercanvis gestionats per la Universitat de Girona (segons conveni).

*** Intercanvis gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i lliurats al Programa de Recerca.

Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi

Àmbit català

— Andorra: Societat Andorrana de Ciències

— Catalunya

Barcelona: Arxiu Històric de la Ciutat

— Col·legi de Periodistes de Catalunya

- Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Arquitectònic
- Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Artístic
- Fundació Privada Hospital de la Santa Creu
- Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge
- Generalitat de Catalunya. Servei d'Arqueologia
- Institut Amatller d'Art Hispànic
- Institut Químic de Sarrià
- Museu de Ciències Naturals
- Museu de Geologia
- Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi
- Reial Acadèmia de les Bones Lletres
- Reial Societat Arqueològica Tarraconense
- Universitat de Barcelona. Associació Hispànica de Literatura Medieval (AHLM)
- Universitat Ramon Llull. *Comprendre: Revista Catalana de Filosofia*
- Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Secció d'Intercanvi
- Castelló d'Empúries: Centre d'Estudis Trobadorescos
- Cerdanyola: Col·lectiu de Recerques Arqueològiques de Cerdanyola
- Empúries: Museu d'Arqueologia de Catalunya
- Girona: Diputació de Girona. Unitat de Publicacions
- Universitat de Girona. Adquisicions/Intercanvis
- Martorell: Museu Municipal Vicenç Ros
- Montblanc: Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
- Poblet: Monestir de Poblet
- Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach
- Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans
- Tarragona: Museu Nacional Arqueològic
- Valls: Institut d'Estudis Vallencs
- Viladecans: Ajuntament de Viladecans
- Illes Balears
- Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs
- Palma: Institut d'Estudis Baleàrics
- País Valencià
- Alacant: Universitat d'Alacant. *Sharq Al-Andalus: Estudios Árabes*
- Universitat d'Alacant. Secretariat de Normalització Lingüística
- Alzira: Ajuntament. Arxiu Municipal
- Cocentaina: Centre d'Estudis Contestans. *Alberri*

- Ontinyent: Ajuntament. Servei de Publicacions
- Torrent: Facultat de Teologia de Sant Vicent Ferrer
- València: Arquebisbat. Arxiu de Religiositat Popular de València
 - Generalitat Valenciana. Conselleria de Medi Ambient
 - Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles
 - Revista *Mètode*

Àmbit espanyol

- Aragó
 - Osca: Fundació Joaquín Costa
 - Saragossa: Universidad de Zaragoza. Revista *Geographicalia*
 - Universidad de Zaragoza. Revista *Tropelías*
- Andalusia
 - Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Cultura
- Castilla i Lleó
 - Segòvia: Fundació Centro Nacional del Vidrio
 - Valladolid: Universidad de Valladolid. Facultad de Filosofía y Letras
- Galícia
 - La Corunya: Real Academia Galega
 - Ourense: Associação Galega da Língua (AGAL)
 - Santiago de Compostella: Instituto da Língua Galega
 - Universidade de Santiago de Compostela
 - Xunta de Galicia. Consellería de Cultura
- La Rioja
 - Logronyo: Universidad de La Rioja. Hemeroteca
- Madrid: *Analecta Calasanciana*
 - Casa de Velázquez. Biblioteca
 - CSIC. Biblioteca de Historia. Centro de Humanidades
 - CSIC. Centro Nacional de la Información
 - CSIC. Instituto de Filología. Intercambio de Publicaciones
 - CSIC. Real Jardín Botánico
 - CSIC-ISOC. Instituto de Información y Documentación en CS Humanidades
 - Misioneros de los SS. Corazones
 - Museo Nacional de Antropología
 - Universidad Complutense. Servicio de Intercambio
 - Universidad de Alcalá de Henares. Servicio de Intercambio
 - Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)

- País Basc
 Bilbao: Euskalzaindia. Azcue Biblioteka
 — Universidad del País Vasco. Facultad de Ciencias

Resta del món

- Argentina
 Buenos Aires: Museo Argentino de Ciencias Naturales Bernardino Rivadavia
 La Plata: Universidad Nacional de La Plata
 Mendoza: Universidad Nacional de Cuyo. Facultad de Filosofía y Letras
- Àustria
 Salzburg: Universität
 Viena: Zoologisch-Botanische Gesellschaft in Österreich
- Bèlgica
 Brusselles: Académie Royale de Belgique
 Lieja: Université
 Lovaina: *Recherches de Théologie Ancienne et Médiévale*
 Lovaina: Université
 Lovaina: Université. Collège Erasme
- Brasil
 São Paulo: Escola de Comunicações e Artes. Biblioteca Maria Luisa Monteiro da Cunha
 São Paulo: Universidade de São Paulo. Museo Zoológico
- Canadà
 Toronto: Casal dels Països Catalans
- Colòmbia
 Bogotà: Universidad Nacional de Colombia
- Dinamarca
 Copenhaguen: Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
- Estats Units d'Amèrica
 Ames (Iowa): Iowa State University
 Ann Arbor (Michigan): University of Michigan Library
 Berkeley (Califòrnia): University of California
 Boston (Massachusetts): Museum of Fine Arts. Library Exchanges
 Chicago (Illinois): University of Chicago Press
 Lawrence (Kansas): University of Kansas. Libraries
 Madison (Wisconsin): Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters
 New Haven (Connecticut): Yale University Library

- Nova York: American Academy and Institute of Arts and Letters
 - The Hispanic Society of America
- Richmond (Virgínia): American Mathematical Society
- Tallahassee (Florida): Florida State University
- Urbana (Illinois): University of Illinois. Library
- Washington: Smithsonian Institution Libraries. National Museum
 - The Library of Congress. Hispanic Acquisition Program
- Estònia
 - Tallinn: Academy of Sciences
- Finlàndia
 - Hèlsinki: Societas Scientarum Fennica
 - Société Néophilologique. Modern Language Society
- França
 - Ais de Provença: Académie d'Aix. Musée Arbaud
 - Besançon: Université
 - París: Bibliothèque Nationale. Service des Échanges Internationaux
 - École Normale Supérieure. Service des Échanges
 - Institut de France. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
 - Musées Nationaux au Louvre. Bibliothèque et Archives
 - Tolosa de Llenguadoc: revista *Nouvelle Revue d'Onomastique*
 - Bibliothèque d'Études Méridionales
 - Bibliothèque Universitaire Centrale
- Geòrgia
 - Tbilisi: University, I. Vekua
- Gran Bretanya
 - Liverpool: University. *Bulletin of Hispanic Studies*
 - Londres: British Museum (Natural History)
 - Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
- Grècia
 - Atenes: Académie d'Athènes
 - American School of Classical Studies. Blegen Library
- Índia
 - Bengaluru: Indian Academy of Sciences
 - Calcuta: The Asiatic Society
- Itàlia
 - Catània: Società di Storia Patria per la Sicilia Orientale

- Ciutat del Vaticà: Biblioteca Apostolica Vaticana
 Ferrara: Università degli Studi di Ferrara
 Florència: Accademia della Crusca
 — Accademia Toscana di Scienze e Lettere La Colombaria
 Gènova: Museo Civico di Storia Naturale Giacomo Doria
 Màntua: Accademia Nazionale Virgiliana
 Milà: Università degli Studi-Ufficio Scambi
 Nàpols: Centre Jean Bérard. École Française de Rome
 — Istituto Universitario Orientale
 — Università degli Studi di Napoli Federico II
 — Università degli Studi. Facoltà di Scienze Agrarie
 Pàdua: Università degli Studi
 Roma: *Cultura Neolatina*
 — Accademia Nazionale dei Lincei
 — Accademia Nazionale delle Scienze detta dei XL
 — The British School at Rome Library
 Torí: Università degli Studi
 Trieste: Università degli Studi
 — Japó
 Chiyoda-Kutokio: Société Franco-Japonaise des Sciences Pures et Appliquées
 Gofuku Toyama: University. Faculty of Sciences
 Tòquio: Terra Scientific Publishing Company
 — Jordània
 Amman: Islamic Academy of Sciences
 — Letònia
 Riga: Latvian Academica Library
 — Marroc
 Agadir: Universidad Ibnou Zohrn. Facultad de Letras y Ciencias Humanas
 — Mèxic
 Mèxic: El Colegio Nacional
 — Instituto de Investigaciones Estéticas, UNAM. Biblioteca Justino Fernández
 — Països Baixos
 Amsterdam: Library KNAW. Exchange Department
 Leiden: National Natuurhistorisch Museum
 — Perú
 Lima: Sociedad Química del Perú

- Portugal
 - Barcarena: Câmara Municipal de Oeiras. Centro de Estudos Arqueológicos
 - Coimbra: Universidade de Coimbra. Instituto de Arqueologia
 - Lisboa: Academia Portuguesa da História
 - Instituto Português de Arqueologia
 - Oeiras: Câmara Municipal de Oeiras
 - Porto: Universidade Portuguesa. Departamento de Publicações
- República Federal d'Alemanya
 - Frankfurt: Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft
 - Universität Frankfurt am Main. Biblioteca Catalana
 - Göttingen: Akademie der Wissenschaften zu Göttingen
 - Magúncia: Akademie der Wissenschaften und der Literatur zu Mainz
 - Munic: Bayerische Akademie der Wissenschaften
 - Fachinformationzentrum Karlsruhe. Berlin. Zentralblatt für Mathematik
 - Saarbrücken: Universität des Saarlandes. Zeitschrift für Romanische Philologie
- Romania
 - Bucarest: Academia Romana
- Rússia
 - Moscú: Academy of Sciences
 - Sant Petersburg: Russian Academy of Sciences Library
- Sèrbia
 - Belgrad: Académie Serbe des Sciences et des Arts
- Suècia
 - Göteborg: Göteborgs Universitet. Iberoamerikanska Institutet
- Suïssa
 - Basilea: Universität Basel. Romanisches Seminar
 - Neuchâtel: *Glossaire des Patois de la Suisse Romande*
 - Université de Neuchâtel. Bibliothèque Centrale
 - Zuric: Zentralbibliothek Zürich. Tausch- und Geschenkstelle
- Turquia
 - Ankara: Kültür Bakanlığı. Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Venèçuela
 - Maracaibo: Universidad Nacional de Zulia. Facultad de Ingeniería

(Nota: aquesta relació només inclou les institucions que pertanyen a l'intercanvi establert amb les col·leccions i publicacions periòdiques de les seccions de l'Institut, exceptuant les de les societats filials i les del programa de recerca ORCA.)

